විනයපිටකෙ

පාචිත්තියපාළි

ධම්මවිචය

පටුන

5. පාචිත්තියකණ්ඩං 1

1. මුසාවාදවග්ගො 1

1. මුසාවාදසික්ඛාපදං 1

2. ඔමසවාදසික්ඛාපදං 6

3. පෙසුඤ්ඤසික්ඛාපදං 18

4. පදසොධම්මසික්ඛාපදං 23

5. සහසෙය්‍යසික්ඛාපදං 24

6. දුතියසහසෙය්‍යසික්ඛාපදං 26

7. ධම්මදෙසනාසික්ඛාපදං 29

8. භූතාරොචනසික්ඛාපදං 32

9. දුට්ඨුල්ලාරොචනසික්ඛාපදං 42

10. පථවීඛණනසික්ඛාපදං 45

2. භූතගාමවග්ගො 46

1. භූතගාමසික්ඛාපදං 46

2. අඤ්ඤවාදකසික්ඛාපදං 48

3. උජ්ඣාපනකසික්ඛාපදං 51

4. පඨමසෙනාසනසික්ඛාපදං 52

5. දුතියසෙනාසනසික්ඛාපදං 54

6. අනුපඛජ්ජසික්ඛාපදං 56

7. නික්කඩ්ඪනසික්ඛාපදං 58

8. වෙහාසකුටිසික්ඛාපදං 60

9. මහල්ලකවිහාරසික්ඛාපදං 61

10. සප්පාණකසික්ඛාපදං 63

3. ඔවාදවග්ගො 64

1. ඔවාදසික්ඛාපදං 64

2. අත්ථඞ්ගතසික්ඛාපදං 70

3. භික්ඛුනුපස්සයසික්ඛාපදං 72
4. ආමිසසික්ඛාපදං 74
5. චීවරදානසික්ඛාපදං 75
6. චීවරසිබ්බනසික්ඛාපදං 77
7. සංවිධානසික්ඛාපදං 79
8. නාවාභිරුහනසික්ඛාපදං 81
9. පරිපාචිතසික්ඛාපදං 83
10. රහොනිසජ්ජසික්ඛාපදං 85
4. භොජනවග්ගො 86
1. ආවසථපිණ්ඩසික්ඛාපදං 86
2. ගණභොජනසික්ඛාපදං 88
3. පරම්පරභොජනසික්ඛාපදං 92
4. කාණමාතුසික්ඛාපදං 96
5. පඨමපවාරණාසික්ඛාපදං 99
6. දුතියපවාරණාසික්ඛාපදං 101
7. විකාලභොජනසික්ඛාපදං 103
8. සන්නිධිකාරකසික්ඛාපදං 105
9. පණීතභොජනසික්ඛාපදං 106
10. දන්තපොනසික්ඛාපදං 108
5. අචෙලකවග්ගො 110
1. අචෙලකසික්ඛාපදං 110
2. උය්‍යොජනසික්ඛාපදං 112
3. සභොජනසික්ඛාපදං 114
4. රහොපටිච්ඡන්නසික්ඛාපදං 115
5. රහොනිසජ්ජසික්ඛාපදං 117
6. චාරිත්තසික්ඛාපදං 118
7. මහානාමසික්ඛාපදං 122
8. උය්‍යුත්තසෙනාසික්ඛාපදං 125

9. සෙනාවාසසික්ඛාපදං 127
10. උය්‍යොධිකසික්ඛාපදං 128
6. සුරාපානවග්ගො 129
1. සුරාපානසික්ඛාපදං 129
2. අඞ්ගුලිපතොදකසික්ඛාපදං 132
3. හසධම්මසික්ඛාපදං 133
4. අනාදරියසික්ඛාපදං 134
5. භිංසාපනසික්ඛාපදං 135
6. ජොතිකසික්ඛාපදං 136
7. නහානසික්ඛාපදං 138
8. දුබ්බණ්ණකරණසික්ඛාපදං 142
9. විකප්පනසික්ඛාපදං 143
10. චීවරඅපනිධානසික්ඛාපදං 145
7. සප්පාණකවග්ගො 146
1. සඤ්චිච්චසික්ඛාපදං 146
2. සප්පාණකසික්ඛාපදං 147
3. උක්කොටනසික්ඛාපදං 148
4. දුට්ඨුල්ලසික්ඛාපදං 149
5. ඌනවීසතිවස්සසික්ඛාපදං 151
6. ථෙය්‍යසත්ථසික්ඛාපදං 153
7. සංවිධානසික්ඛාපදං 155
8. අරිට්ඨසික්ඛාපදං 156
9. උක්ඛිත්තසම්භොගසික්ඛාපදං 160
10. කණ්ටකසික්ඛාපදං 161
8. සහධම්මිකවග්ගො 165
1. සහධම්මිකසික්ඛාපදං 165
2. විලෙඛනසික්ඛාපදං 167
3. මොහනසික්ඛාපදං 169

4. පහාරසික්ඛාපදං 171

5. තලසත්තිකසික්ඛාපදං 172

6. අමූලකසික්ඛාපදං 173

7. සඤ්චිච්චසික්ඛාපදං 174

8. උපස්සුතිසික්ඛාපදං 175

9. කම්මපටිබාහනසික්ඛාපදං 177

10. ඡන්දංඅදත්වාගමනසික්ඛාපදං 178

11. දුබ්බලසික්ඛාපදං....................179

12. පරිණාමනසික්ඛාපදං....................181

9. රතනවග්ගො....................183

1. අන්තෙපුරසික්ඛාපදං....................183

2. රතනසික්ඛාපදං 187

3. විකාලගාමප්පවිසනසික්ඛාපදං....................190

4. සූචිඝරසික්ඛාපදං 192

5. මඤ්චපීඨසික්ඛාපදං 194

6. තූලොනද්ධසික්ඛාපදං....................195

7. නිසීදනසික්ඛාපදං 196

8. කණ්ඩුප්පටිච්ඡාදිසික්ඛාපදං....................198

9. වස්සිකසාටිකාසික්ඛාපදං....................199

10. නන්දසික්ඛාපදං....................200

6. පාටිදෙසනීයකණ්ඩං....................201

1. පඨමපාටිදෙසනීයසික්ඛාපදං....................201

2. දුතියපාටිදෙසනීයසික්ඛාපදං 203

3. තතියපාටිදෙසනීයසික්ඛාපදං 205

4. චතුත්ථපාටිදෙසනීයසික්ඛාපදං 208

7. සෙඛියකණ්ඩං 211

1. පරිමණ්ඩලවග්ගො....................211

2. උජ්ජග්ඝිකවග්ගො 216

3. ඛම්භකතවග්ගො 219

4. සක්කච්චවග්ගො 223

5. කබළවග්ගො 227

6. සුරුසුරුවග්ගො 231

7. පාදුකවග්ගො 236

8. අධිකරණසමථා 243

භික්ඛුනීවිභඞ්ගො 245

1. පාරාජිකකණ්ඩං (ගොබුනීවිභඞ්භික්) 245

1. පඨමපාරාජිකං 245

2. දුතියපාරාජිකං 250

3. තතියපාරාජිකං 252

4. චතුත්ථපාරාජිකං 255

2. සඞ්ඝාදිසෙසකණ්ඩං (ගොබුනීවිභඞ්භික්) 257

1. පඨමසඞ්ඝාදිසෙසසික්ඛාපදං 257

2. දුතියසඞ්ඝාදිසෙසසික්ඛාපදං 260

3. තතියසඞ්ඝාදිසෙසසික්ඛාපදං 262

4. චතුත්ථසඞ්ඝාදිසෙසසික්ඛාපදං 265

5. පඤ්චමසඞ්ඝාදිසෙසසික්ඛාපදං 267

6. ඡට්ඨසඞ්ඝාදිසෙසසික්ඛාපදං 269

7. සත්තමසඞ්ඝාදිසෙසසික්ඛාපදං 271

8. අට්ඨමසඞ්ඝාදිසෙසසික්ඛාපදං 274

9. නවමසඞ්ඝාදිසෙසසික්ඛාපදං 277

10. දසමසඞ්ඝාදිසෙසසික්ඛාපදං 279

3. නිස්සග්ගියකණ්ඩං (භික්ඛුනීවිභඞ්ගො) 284

1. පත්තවග්ගො 284

1. පඨමසික්ඛාපදං 284

2. දුතියසික්ඛාපදං 286

3. තතියසික්ඛාපදං 287

4. චතුත්ථසික්ඛාපදං 289
5. පඤ්චමසික්ඛාපදං 290
6. ඡට්ඨසික්ඛාපදං 292
7. සත්තමසික්ඛාපදං 293
8. අට්ඨමසික්ඛාපදං 295
9. නවමසික්ඛාපදං 296
10. දසමසික්ඛාපදං 297
11. එකාදසමසික්ඛාපදං 299
12. ද්වාදසමසික්ඛාපදං 300
4. පාචිත්තියකණ්ඩං (භික්ඛුනීවිභඞ්ගො)....................302
1. ලසුණවග්ගො 302
1. පඨමසික්ඛාපදං 302
2. දුතියසික්ඛාපදං 304
3. තතියසික්ඛාපදං 304
4. චතුත්ථසික්ඛාපදං 305
5. පඤ්චමසික්ඛාපදං 306
6. ඡට්ඨසික්ඛාපදං 307
7. සත්තමසික්ඛාපදං 308
8. අට්ඨමසික්ඛාපදං 309
9. නවමසික්ඛාපදං 311
10. දසමසික්ඛාපදං 312
2. අන්ධකාරවග්ගො 313
1. පඨමසික්ඛාපදං 313
2. දුතියසික්ඛාපදං 314
3. තතියසික්ඛාපදං 315
4. චතුත්ථසික්ඛාපදං 316
5. පඤ්චමසික්ඛාපදං 318
6. ඡට්ඨසික්ඛාපදං 319

7. සත්තමසික්ඛාපදං 320
8. අට්ඨමසික්ඛාපදං 322
9. නවමසික්ඛාපදං 323
10. දසමසික්ඛාපදං 324
3. නග්ගවග්ගො 325
1. පඨමසික්ඛාපදං 325
2. දුතියසික්ඛාපදං 326
3. තතියසික්ඛාපදං 327
4. චතුත්ථසික්ඛාපදං 328
5. පඤ්චමසික්ඛාපදං 329
6. ඡට්ඨසික්ඛාපදං 330
7. සත්තමසික්ඛාපදං 331
8. අට්ඨමසික්ඛාපදං 332
9. නවමසික්ඛාපදං 333
10. දසමසික්ඛාපදං 335
4. තුවට්ටවග්ගො 336
1. පඨමසික්ඛාපදං 336
2. දුතියසික්ඛාපදං 337
3. තතියසික්ඛාපදං 338
4. චතුත්ථසික්ඛාපදං 339
5. පඤ්චමසික්ඛාපදං 340
6. ඡට්ඨසික්ඛාපදං 342
7. සත්තමසික්ඛාපදං 344
8. අට්ඨමසික්ඛාපදං 345
9. නවමසික්ඛාපදං 346
10. දසමසික්ඛාපදං 347
5. චිත්තාගාරවග්ගො 348
1. පඨමසික්ඛාපදං 348

2. දුතියසික්ඛාපදං 349
3. තතියසික්ඛාපදං 350
4. චතුත්ථසික්ඛාපදං 350
5. පඤ්චමසික්ඛාපදං 351
6. ඡට්ඨසික්ඛාපදං 352
7. සත්තමසික්ඛාපදං 354
8. අට්ඨමසික්ඛාපදං 355
9. නවමසික්ඛාපදං 356
10. දසමසික්ඛාපදං 357
6. ආරාමවග්ගො 357
1. පඨමසික්ඛාපදං 357
2. දුතියසික්ඛාපදං 359
3. තතියසික්ඛාපදං 361
4. චතුත්ථසික්ඛාපදං 362
5. පඤ්චමසික්ඛාපදං 363
6. ඡට්ඨසික්ඛාපදං 364
7. සත්තමසික්ඛාපදං 365
8. අට්ඨමසික්ඛාපදං 366
9. නවමසික්ඛාපදං 367
10. දසමසික්ඛාපදං 367
7. ගබ්භිනීවග්ගො 369
1. පඨමසික්ඛාපදං 369
2. දුතියසික්ඛාපදං 370
3. තතියසික්ඛාපදං 371
4. චතුත්ථසික්ඛාපදං 372
5. පඤ්චමසික්ඛාපදං 374
6. ඡට්ඨසික්ඛාපදං 376
7. සත්තමසික්ඛාපදං 378

8. අට්ඨමසික්ඛාපදං 380
9. නවමසික්ඛාපදං 380
10. දසමසික්ඛාපදං 381
8. කුමාරිභූතවග්ගො 382
1. පඨමසික්ඛාපදං 382
2. දුතියසික්ඛාපදං 383
3. තතියසික්ඛාපදං 385
4. චතුත්ථසික්ඛාපදං 387
5. පඤ්චමසික්ඛාපදං 388
6. ඡට්ඨසික්ඛාපදං 390
7. සත්තමසික්ඛාපදං 391
8. අට්ඨමසික්ඛාපදං 392
9. නවමසික්ඛාපදං 393
10. දසමසික්ඛාපදං 394
11. එකාදසමසික්ඛාපදං 395
12. ද්වාදසමසික්ඛාපදං 396
13. තෙරසමසික්ඛාපදං 397
9. ඡත්තුපාහනවග්ගො 398
1. පඨමසික්ඛාපදං 398
2. දුතියසික්ඛාපදං 399
3. තතියසික්ඛාපදං 400
4. චතුත්ථසික්ඛාපදං 401
5. පඤ්චමසික්ඛාපදං 402
6. ඡට්ඨසික්ඛාපදං 402
7. සත්තමසික්ඛාපදං 403
8-9-10. අට්ඨමබාපදංදසමසික්-නවම- 404
11. එකාදසමසික්ඛාපදං 405
12. ද්වාදසමසික්ඛාපදං 406

13. තෙරසමසික්ඛාපදං 407
5. පාටිදෙසනීයකණ්ඩං (භික්ඛුනීවිභඞ්ගො) 408
1. පඨමපාටිදෙසනීයසික්ඛාපදං 408
2. දුතියාදිපාටිදෙසනීයසික්ඛාපදානි 409
6. සෙඛියකණ්ඩං (භික්ඛුනීවිභඞ්ගො) 411
1. පරිමණ්ඩලවග්ගො 411
7. පාදුකවග්ගො 412
7. අධිකරණසමථා (භික්ඛුනීවිභඞ්ගො) 413

"ධම්මා සුතා ධාතා වචසා පරිචිතා මනසානුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුප්පටිවිද්ධා."

(මහා සුඤ්ඤත සුත්තං; මජ්ඣිම නිකායො, උපරිපණ්ණාසකො, සුඤ්ඤත වග්ගො.)

පට්ඨන සංස්කරණය - භික්ඛු ධම්මවිහාරී

(ඡට්ඨ සංගායනා ත්‍රිපිටක වැඩසටහනින් උපුටා සකසන ලදී)

නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස

විනයපිටකෙ

පාචිත්තියපාළි

5. පාචිත්තියකණ්ඩං

1. මුසාවාදවග්ගො

1. මුසාවාදසික්ඛාපදං

ඉමෙ ඛො පනායස්මන්තො ද්වෙනවුති පාචිත්තියා

ධම්මා උද්දෙසං ආගච්ඡන්ති.

1. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන හත්ථකො සක්‍යපුත්තො වාදක්ඛිත්තො හොති. සො තිත්ථියෙහි සද්ධිං සල්ලපන්තො අවජානිත්වා පටිජානාති, පටිජානිත්වා අවජානාති, අඤ්ඤෙනඤ්ඤං පටිචරති, සම්පජානමුසා භාසති, සඞ්කෙතං කත්වා විසංවාදෙති. තිත්ථියා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම හත්ථකො සක්‍යපුත්තො අම්හෙහි සද්ධිං සල්ලපන්තො අවජානිත්වා පටිජානිස්සති, පටිජානිත්වා අවජානිස්සති, අඤ්ඤෙනඤ්ඤං පටිචරිස්සති, සම්පජානමුසා භාසිස්සති, සඞ්කෙතං කත්වා විසංවාදෙස්සතී''ති!

අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං තිත්ථියානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාචෙන්තානං. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ යෙන හත්ථකො සක්‍යපුත්තො තෙනුපසඞ්කමිංසු; උපසඞ්කමිත්වා හත්ථකං සක්‍යපුත්තං එතදවොචුං – ''සච්චං කිර ත්වං, ආවුසො හත්ථක, තිත්ථියෙහි සද්ධිං සල්ලපන්තො අවජානිත්වා පටිජානාසි, පටිජානිත්වා අවජානාසි, අඤ්ඤෙනඤ්ඤං පටිචරසි, සම්පජානමුසා භාසසි, සඞ්කෙතං කත්වා විසංවාදෙසී''ති? ''එතෙ ඛො, ආවුසො, තිත්ථියා නාම යෙන කෙනචි ජෙතබ්බා; නෙව තෙසං ජයො දාතබ්බො''ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා...පෙ.... තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම හත්ථකො සක්‍යපුත්තො තිත්ථියෙහි සද්ධිං සල්ලපන්තො අවජානිත්වා පටිජානිස්සති, පටිජානිත්වා අවජානිස්සති, අඤ්ඤෙනඤ්ඤං පටිචරිස්සති, සම්පජානමුසා භාසිස්සති, සඞ්කෙතං කත්වා විසංවාදෙස්සතී''ති!

අථ ඛො තෙ භික්ඛූ හත්ථකං සක්‍යපුත්තං අනෙකපරියායෙන විගරහිත්වා භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා හත්ථකං සක්‍යපුත්තං පටිපුච්ඡි – ‘‘සච්චං කිර ත්වං, හත්ථක, තිත්ථියෙහි සද්ධිං සල්ලපන්තො අවජානිත්වා පටිජානාසි, පටිජානිත්වා අවජානාසි, අඤ්ඤෙනඤ්ඤං පටිචරසි, සම්පජානමුසා භාසසි, සඞ්කෙතං කත්වා විසංවාදෙසී’’ති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම ත්වං, මොඝපුරිස, තිත්ථියෙහි සද්ධිං සල්ලපන්තො අවජානිත්වා පටිජානිස්සසි, පටිජානිත්වා අවජානිස්සසි, අඤ්ඤෙනඤ්ඤං පටිචරිස්සසි, සම්පජානමුසා භාසිස්සසි, සඞ්කෙතං කත්වා විසංවාදෙස්සසි! නෙතං, මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

2. ‘‘සම්පජානමුසාවාදෙ පාචිත්තිය’’න්ති.

3. **සම්පජානමුසාවාදො** නාම විසංවාදනපුරෙක්ඛාරස්ස වාචා, ගිරා, බ්‍යප්පථො, වචීභෙදො, වාචසිකා විඤ්ඤත්ති, අට්ඨ අනරියවොහාරා – අදිට්ඨං දිට්ඨං මෙති, අස්සුතං සුතං මෙති, අමුතං මුතං මෙති, අවිඤ්ඤාතං විඤ්ඤාතං මෙති, දිට්ඨං අදිට්ඨං මෙති, සුතං අස්සුතං මෙති, මුතං අමුතං මෙති, විඤ්ඤාතං අවිඤ්ඤාතං මෙති.

අදිට්ඨං නාම න චක්ඛුනා දිට්ඨං. **අස්සුතං** නාම න සොතෙන සුතං. **අමුතං** නාම න ඝානෙන ඝායිතං, න ජිව්හාය සායිතං, න කායෙන ඵුට්ඨං. **අවිඤ්ඤාතං** නාම න මනසා විඤ්ඤාතං. **දිට්ඨං** නාම චක්ඛුනා දිට්ඨං. **සුතං** නාම සොතෙන සුතං. **මුතං** නාම ඝානෙන ඝායිතං, ජිව්හාය සායිතං, කායෙන ඵුට්ඨං. **විඤ්ඤාතං** නාම මනසා විඤ්ඤාතං.

4. තීහාකාරෙහි ‘‘අදිට්ඨං දිට්ඨං මෙ’’ති සම්පජානමුසා භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස – පුබ්බෙවස්ස හොති ‘‘මුසා භණිස්ස’’න්ති, භණන්තස්ස හොති ‘‘මුසා භණාමී’’ති, භණිතස්ස හොති ‘‘මුසා මයා භණිත’’න්ති.

චතූහාකාරෙහි ‘‘අදිට්ඨං දිට්ඨං මෙ’’ති සම්පජානමුසා භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස – පුබ්බෙවස්ස හොති ‘‘මුසා භණිස්ස’’න්ති, භණන්තස්ස හොති ‘‘මුසා භණාමී’’ති, භණිතස්ස හොති ‘‘මුසා මයා භණිත’’න්ති, විනිධාය දිට්ඨිං.

පඤ්චහාකාරෙහි ‘‘අදිට්ඨං දිට්ඨං මෙ’’ති සම්පජානමුසා භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස – පුබ්බෙවස්ස හොති ‘‘මුසා භණිස්ස’’න්ති, භණන්තස්ස හොති ‘‘මුසා භණාමී’’ති, භණිතස්ස හොති ‘‘මුසා මයා භණිත’’න්ති, විනිධාය දිට්ඨිං, විනිධාය ඛන්තිං.

ඡභාකාරෙහි ‘‘අදිට්ඨං දිට්ඨං මෙ’’ති සම්පජානමුසා භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස – පුබ්බෙවස්ස හොති ‘‘මුසා භණිස්ස’’න්ති, භණන්තස්ස හොති ‘‘මුසා භණාමී’’ති, භණිතස්ස හොති ‘‘මුසා මයා භණිත’’න්ති, විනිධාය දිට්ඨිං, විනිධාය ඛන්තිං, විනිධාය රුචිං.

සත්තහාකාරෙහි ‘‘අදිට්ඨං දිට්ඨං මෙ’’ති සම්පජානමුසා භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස’’ – පුබ්බෙවස්ස හොති ‘‘මුසා භණිස්ස’’න්ති, භණන්තස්ස හොති ‘‘මුසා භණාමී’’ති, භණිතස්ස හොති ‘‘මුසා මයා භණිත’’න්ති, විනිධාය දිට්ඨිං, විනිධාය ඛන්තිං, විනිධාය රුචිං, විනිධාය භාවං.

5. තීහාකාරෙහි ‘‘අස්සුතං සුතං මෙ’’ති…පෙ…. අමුතං මුතං මෙති…පෙ…. අවිඤ්ඤාතං විඤ්ඤාතං මෙති සම්පජානමුසා භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස – පුබ්බෙවස්ස හොති ‘‘මුසා භණිස්ස’’න්ති, භණන්තස්ස හොති ‘‘මුසා භණාමී’’ති, භණිතස්ස හොති ‘‘මුසා මයා භණිත’’න්ති.

චතූහාකාරෙහි…පෙ…. පඤ්චහාකාරෙහි…පෙ…. ඡහාකාරෙහි…පෙ…. සත්තහාකාරෙහි ‘‘අවිඤ්ඤාතං විඤ්ඤාතං මෙ’’ති සම්පජානමුසා භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස – පුබ්බෙවස්ස හොති ‘‘මුසා භණිස්ස’’න්ති, භණන්තස්ස හොති ‘‘මුසා භණාමී’’ති, භණිතස්ස හොති ‘‘මුසා මයා භණිතන්ති, විනිධාය දිට්ඨිං, විනිධාය ඛන්තිං, විනිධාය රුචිං, විනිධාය භාවං.

6. තීහාකාරෙහි ‘‘අදිට්ඨං දිට්ඨඤ්ච මෙ සුතඤ්චා’’ති සම්පජානමුසා භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස…පෙ…. තීහාකාරෙහි ‘‘අදිට්ඨං දිට්ඨඤ්ච මෙ මුතඤ්චා’’ති සම්පජානමුසා භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස…පෙ…. තීහාකාරෙහි ‘‘අදිට්ඨං දිට්ඨඤ්ච මෙ විඤ්ඤාතඤ්චා’’ති සම්පජානමුසා භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස …පෙ…. තීහාකාරෙහි අදිට්ඨං ‘‘දිට්ඨඤ්ච මෙ සුතඤ්ච මුතඤ්චා’’ති…පෙ…. තීහාකාරෙහි අදිට්ඨං ‘‘දිට්ඨඤ්ච මෙ සුතඤ්ච විඤ්ඤාතඤ්චා’’ති…පෙ…. තීහාකාරෙහි අදිට්ඨං ‘‘දිට්ඨඤ්ච මෙ සුතඤ්ච මුතඤ්ච විඤ්ඤාතඤ්චා’’ති සම්පජානමුසා භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස…පෙ…..

තීහාකාරෙහි අස්සුතං ‘‘සුතඤ්ච මෙ මුතඤ්චා’’ති…පෙ…. තීහාකාරෙහි අස්සුතං ‘‘සුතඤ්ච මෙ විඤ්ඤාතඤ්චා’’ති…පෙ…. තීහාකාරෙහි අස්සුතං ‘‘සුතඤ්ච මෙ දිට්ඨඤ්චා’’ති සම්පජානමුසා භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස…පෙ…. තීහාකාරෙහි අස්සුතං ‘‘සුතඤ්ච මෙ මුතඤ්ච විඤ්ඤාතඤ්චා’’ති…පෙ…. තීහාකාරෙහි අස්සුතං ‘‘සුතඤ්ච මෙ මුතඤ්ච දිට්ඨඤ්චා’’ති…පෙ…. තීහාකාරෙහි අස්සුතං ‘‘සුතඤ්ච මෙ මුතඤ්ච විඤ්ඤාතඤ්ච දිට්ඨඤ්චා’’ති සම්පජානමුසා භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස…පෙ…..

තීහාකාරෙහි අමුතං ''මුතඤ්ච මෙ විඤ්ඤාතඤ්චා''ති...පෙ.... තීහාකාරෙහි අමුතං ''මුතඤ්ච මෙ දිට්ඨඤ්චා''ති...පෙ.... තීහාකාරෙහි අමුතං ''මුතඤ්ච මෙ සුතඤ්චා''ති සම්පජානමුසා භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස...පෙ.... තීහාකාරෙහි අමුතං ''මුතඤ්ච මෙ විඤ්ඤාතඤ්ච දිට්ඨඤ්චා''ති...පෙ.... තීහාකාරෙහි අමුතං ''මුතඤ්ච මෙ විඤ්ඤාතඤ්ච සුතඤ්චා''ති...පෙ.... තීහාකාරෙහි අමුතං ''මුතඤ්ච මෙ විඤ්ඤාතඤ්ච දිට්ඨඤ්ච සුතඤ්චා''ති සම්පජානමුසා භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස...පෙ.....

තීහාකාරෙහි අවිඤ්ඤාතං ''විඤ්ඤාතඤ්ච මෙ දිට්ඨඤ්චා''ති...පෙ.... තීහාකාරෙහි අවිඤ්ඤාතං ''විඤ්ඤාතඤ්ච මෙ සුතඤ්චා''ති...පෙ.... තීහාකාරෙහි අවිඤ්ඤාතං ''විඤ්ඤාතඤ්ච මෙ මුතඤ්චා''ති සම්පජානමුසා භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස...පෙ.... තීහාකාරෙහි අවිඤ්ඤාතං ''විඤ්ඤාතඤ්ච මෙ දිට්ඨඤ්ච සුතඤ්චා''ති...පෙ.... තීහාකාරෙහි අවිඤ්ඤාතං ''විඤ්ඤාතඤ්ච මෙ දිට්ඨඤ්ච මුතඤ්චා''ති...පෙ.... තීහාකාරෙහි අවිඤ්ඤාතං ''විඤ්ඤාතඤ්ච මෙ දිට්ඨඤ්ච සුතඤ්ච මුතඤ්චා''ති සම්පජානමුසා භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස...පෙ.....

7. තීහාකාරෙහි දිට්ඨං ''අදිට්ඨං මෙ''ති...පෙ.... සුතං ''අස්සුතං මෙ''ති...පෙ.... මුතං ''අමුතං මෙ''ති...පෙ.... විඤ්ඤාතං ''අවිඤ්ඤාතං මෙ''ති සම්පජානමුසා භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස...පෙ.....

8. තීහාකාරෙහි දිට්ඨං ''සුතං මෙ''ති...පෙ.... තීහාකාරෙහි දිට්ඨං ''මුතං මෙ''ති...පෙ.... තීහාකාරෙහි දිට්ඨං ''විඤ්ඤාතං මෙ''ති සම්පජානමුසා භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස...පෙ.... තීහාකාරෙහි දිට්ඨං ''සුතඤ්ච මෙ මුතඤ්චා''ති...පෙ.... තීහාකාරෙහි දිට්ඨං ''සුතඤ්ච මෙ විඤ්ඤාතඤ්චා''ති...පෙ.... තීහාකාරෙහි දිට්ඨං ''සුතඤ්ච මෙ මුතඤ්ච විඤ්ඤාතඤ්චා''ති සම්පජානමුසා භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස...පෙ.....

තීහාකාරෙහි සුතං ''මුතං මෙ''ති...පෙ.... තීහාකාරෙහි සුතං ''විඤ්ඤාතං මෙ''ති...පෙ.... තීහාකාරෙහි සුතං ''දිට්ඨං මෙ''ති සම්පජානමුසා භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස...පෙ.... තීහාකාරෙහි සුතං ''මුතඤ්ච මෙ විඤ්ඤාතඤ්චා''ති...පෙ.... තීහාකාරෙහි සුතං ''මුතඤ්ච මෙ දිට්ඨඤ්චා''ති...පෙ.... තීහාකාරෙහි සුතං ''මුතඤ්ච මෙ විඤ්ඤාතඤ්ච දිට්ඨඤ්චා''ති සම්පජානමුසා භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස...පෙ.....

තීහාකාරෙහි මුතං ''විඤ්ඤාතං මෙ''ති...පෙ.... තීහාකාරෙහි මුතං ''දිට්ඨං මෙ''ති...පෙ.... තීහාකාරෙහි මුතං ''සුතං මෙ''ති සම්පජානමුසා භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස...පෙ.... තීහාකාරෙහි මුතං ''විඤ්ඤාතඤ්ච මෙ

දිට්ඨඤ්චා''ති...පෙ.... තීහාකාරෙහි මුතං ''විඤ්ඤාතඤ්ච මෙ සුතඤ්චා''ති...පෙ.... තීහාකාරෙහි මුතං ''විඤ්ඤාතඤ්ච මෙ දිට්ඨඤ්ච සුතඤ්චා''ති සම්පජානමුසා භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස...පෙ.....

තීහාකාරෙහි විඤ්ඤාතං ''දිට්ඨං මෙ''ති...පෙ.... තීහාකාරෙහි විඤ්ඤාතං ''සුතං මෙ''ති ...පෙ.... තීහාකාරෙහි විඤ්ඤාතං ''මුතං මෙ''ති සම්පජානමුසා භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස...පෙ.... තීහාකාරෙහි විඤ්ඤාතං ''දිට්ඨඤ්ච මෙ සුතඤ්චා''ති...පෙ.... තීහාකාරෙහි විඤ්ඤාතං ''දිට්ඨඤ්ච මෙ මුතඤ්චා''ති...පෙ.... තීහාකාරෙහි විඤ්ඤාතං ''දිට්ඨඤ්ච මෙ සුතඤ්ච මුතඤ්චා''ති සම්පජානමුසා භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස...පෙ.....

9. තීහාකාරෙහි දිට්ඨෙ වෙමතිකො දිට්ඨං නොකප්පෙති, දිට්ඨං නස්සරති, දිට්ඨං පමුට්ඨයො හොති...පෙ.... සුතෙ වෙමතිකො සුතං නොකප්පෙති, සුතං නස්සරති, සුතං පමුට්ඨයො හොති...පෙ.... මුතෙ වෙමතිකො මුතං නොකප්පෙති, මුතං නස්සරති, මුතං පමුට්ඨයො හොති...පෙ.... විඤ්ඤාතෙ වෙමතිකො විඤ්ඤාතං නොකප්පෙති, විඤ්ඤාතං නස්සරති, විඤ්ඤාතං පමුට්ඨයො හොති... විඤ්ඤාතඤ්ච මෙ දිට්ඨඤ්චාති...පෙ.... විඤ්ඤාතං පමුට්ඨයො හොති විඤ්ඤාතඤ්ච මෙ සුතඤ්චාති...පෙ.... විඤ්ඤාතං පමුට්ඨයො හොති; විඤ්ඤාතඤ්ච මෙ මුතඤ්චාති...පෙ.... විඤ්ඤාතං පමුට්ඨයො හොති; විඤ්ඤාතඤ්ච මෙ දිට්ඨඤ්ච සුතඤ්චාති...පෙ.... විඤ්ඤාතං පමුට්ඨයො හොති; විඤ්ඤාතඤ්ච මෙ දිට්ඨඤ්ච මුතඤ්චාති...පෙ.... විඤ්ඤාතං පමුට්ඨයො හොති; විඤ්ඤාතඤ්ච මෙ දිට්ඨඤ්ච සුතඤ්ච මුතඤ්චාති සම්පජානමුසා භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

10. චතූහාකාරෙහි...පෙ.... පඤ්චහාකාරෙහි...පෙ.... ඡහාකාරෙහි...පෙ.... සත්තහාකාරෙහි...පෙ.... විඤ්ඤාතං පමුට්ඨයො හොති, විඤ්ඤාතඤ්ච මෙ දිට්ඨඤ්ච සුතඤ්ච මුතඤ්චාති සම්පජානමුසා භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස – පුබ්බෙවස්ස හොති ''මුසා භණිස්ස''න්ති, භණන්තස්ස හොති ''මුසා භණාමී''ති, භණිතස්ස හොති ''මුසා මයා භණිත''න්ති, විනිධාය දිට්ඨිං, විනිධාය ඛන්තිං, විනිධාය රුචිං, විනිධාය භාවං.

11. අනාපත්ති දවා භණති, රවා භණති [දවාය භණති, රවාය භණති (ස්‍යා.)]. **''දවා භණති** නාම සහසා භණති. **රවා භණති** නාම 'අඤ්ඤං භණිස්සාමී'ති අඤ්ඤං භණති''. උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

මුසාවාදසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං පඨමං.

2. ඔමසවාදසික්ඛාපදං

12. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ පෙසලෙහි භික්ඛූහි සද්ධිං භණ්ඩන්තා [භණ්ඩෙන්තා (ඉතිපි)] පෙසලෙ භික්ඛූ ඔමසන්ති – ජාතියාපි, නාමෙනපි, ගොත්තෙනපි, කම්මෙනපි, සිප්පෙනපි, ආබාධෙනපි, ලිඞ්ගෙනපි, කිලෙසෙනපි, ආපත්තියාපි; හීනෙනපි අක්කොසෙන ඛුංසෙන්ති වම්භෙන්ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා...පෙ.... තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ පෙසලෙහි භික්ඛූහි සද්ධිං භණ්ඩන්තා පෙසලෙ භික්ඛූ ඔමසිස්සන්ති – ජාතියාපි, නාමෙනපි, ගොත්තෙනපි, කම්මෙනපි, සිප්පෙනපි, ආබාධෙනපි, ලිඞ්ගෙනපි, කිලෙසෙනපි, ආපත්තියාපි; හීනෙනපි අක්කොසෙන ඛුංසෙස්සන්ති වම්භෙස්සන්තී''ති!

අථ ඛො තෙ භික්ඛූ ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛූ අනෙකපරියායෙන විගරහිත්වා භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං...පෙ.... සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, පෙසලෙහි භික්ඛූහි සද්ධිං භණ්ඩන්තා පෙසලෙ භික්ඛූ ඔමසථ – ජාතියාපි...පෙ.... හීනෙනපි අක්කොසෙන ඛුංසෙථ වම්භෙථාති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, පෙසලෙහි භික්ඛූහි සද්ධිං භණ්ඩන්තා පෙසලෙ භික්ඛූ ඔමසිස්සථ – ජාතියාපි...පෙ.... හීනෙනපි අක්කොසෙන ඛුංසෙස්සථ වම්භෙස්සථ! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... විගරහිත්වා...පෙ.... ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි –

13. ''භූතපුබ්බං, භික්ඛවෙ, තක්කසිලායං [තක්කසීලායං (ක.)] අඤ්ඤතරස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස නන්දිවිසාලො නාම බලීබද්දො [බලිවද්දො (සී.), බලිබද්දො (ස්‍යා.)] අහොසි. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, නන්දිවිසාලො බලීබද්දො තං බ්‍රාහ්මණං එතදවොච – ''ගච්ඡ ත්වං, බ්‍රාහ්මණ, සෙට්ඨිනා සද්ධිං සහස්සෙන අබ්භුතං කරොහි – මය්හං බලීබද්දො සකටසතං අතිබද්ධං පවට්ටෙස්සතී''ති. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, සො බ්‍රාහ්මණො සෙට්ඨිනා සද්ධිං සහස්සෙන අබ්භුතං අකාසි – මය්හං බලීබද්දො සකටසතං අතිබද්ධං පවට්ටෙස්සතීති. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, සො බ්‍රාහ්මණො සකටසතං අතිබන්ධිත්වා නන්දිවිසාලං බලීබද්දං යුඤ්ජිත්වා එතදවොච – ''ගච්ඡ, කූට [අඤ්ඡ කූට (සී. ස්‍යා.)], වහස්සු, කූටා'ති. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, නන්දිවිසාලො බලීබද්දො තත්ථෙව අට්ඨාසි. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, සො බ්‍රාහ්මණො සහස්සෙන පරාජිතො පජ්ඣායි. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, නන්දිවිසාලො බලීබද්දො තං බ්‍රාහ්මණං එතදවොච – ''කිස්ස ත්වං, බ්‍රාහ්මණ, පජ්ඣායසී''ති? 'තථා හි පනාහං, භො, තයා සහස්සෙන පරාජිතො''ති. 'කිස්ස පන මං ත්වං, බ්‍රාහ්මණ, අකූටං කූටවාදෙන පාපෙසි? ගච්ඡ ත්වං, බ්‍රාහ්මණ, සෙට්ඨිනා සද්ධිං ද්වීහි සහස්සෙහි අබ්භුතං කරොහි – ''මය්හං බලීබද්දො සකටසතං අතිබද්ධං පවට්ටෙස්සතී''ති. ''මා ච මං අකූටං කූටවාදෙන

පාපෙසී''ති. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, සො බ්‍රාහ්මණො සෙට්ඨිනා සද්ධිං ද්වීහි සහස්සෙහි අබ්භුතං අකාසි – ''මය්හං බලිබද්දො සකටසතං අතිබද්ධං පවට්ටෙස්සතී''ති. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, සො බ්‍රාහ්මණො සකටසතං අතිබන්ධිත්වා නන්දිවිසාලං බලිබද්දං යුඤ්ජිත්වා එතදවොච – ''අච්ඡ, භද්‍ර, වහස්සු, භද්‍රා''ති. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, නන්දිවිසාලො බලිබද්දො සකටසතං අතිබද්ධං පවට්ටෙසි.

[ජා. 1.1.28 නන්දිවිසාලජාතකෙපි, තත්ථ පන මනුඤ්ඤසද්දො දිස්සති]
''මනාපමෙව භාසෙය්‍ය, නා, මනාපං කුදාචනං;
මනාපං භාසමානස්ස, ගරුං භාරං උදබ්බහි;
ධනඤ්ච නං අලාභෙසි, තෙන ච, ත්තමනො අහූති.

''තදාපි මෙ, භික්ඛවෙ, අමනාපා ඛුංසනා වම්භනා. කිමඞ්ගං පන එතරහි මනාපා භවිස්සති ඛුංසනා වම්භනා? නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ….. ''එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

14. ''ඔමසවාදෙ පාචිත්තිය''න්ති.

15. **ඔමසවාදො** නාම දසහි ආකාරෙහි ඔමසති – ජාතියාපි, නාමෙනපි, ගොත්තෙනපි, කම්මෙනපි, සිප්පෙනපි, ආබාධෙනපි, ලිඞ්ගෙනපි, කිලෙසෙනපි, ආපත්තියාපි, අක්කොසෙනපි.

ජාති නාම ද්වෙ ජාතියො – හීනා ච ජාති උක්කට්ඨා ච ජාති. **හීනා** නාම ජාති – චණ්ඩාලජාති, වෙනජාති, නෙසාදජාති, රථකාරජාති, පුක්කුසජාති. එසා හීනා නාම ජාති. **උක්කට්ඨා** නාම ජාති – ඛත්තියජාති, බ්‍රාහ්මණජාති. එසා උක්කට්ඨා නාම ජාති.

නාමං නාම ද්වෙ නාමානි – හීනඤ්ච නාමං උක්කට්ඨඤ්ච නාමං. **හීනං** නාම නාමං – අවකණ්ණකං, ජවකණ්ණකං, ධනිට්ඨකං, සවිට්ඨකං, කුලවඩ්ඪකං, තෙසු තෙසු වා පන ජනපදෙසු ඔඤ්ඤාතං අවඤ්ඤාතං හීළිතං පරිභූතං අචිත්තීකතං, එතං හීනං නාම නාමං. **උක්කට්ඨං** නාම නාමං – බුද්ධප්පටිසංයුත්තං, ධම්මප්පටිසංයුත්තං, සඞ්ඝප්පටිසංයුත්තං, තෙසු තෙසු වා පන ජනපදෙසු අනොඤ්ඤාතං අනවඤ්ඤාතං අහීළිතං අපරිභූතං චිත්තීකතං, එතං උක්කට්ඨං නාම නාමං.

ගොත්තං නාම ද්වෙ ගොත්තානි – හීනඤ්ච ගොත්තං උක්කට්ඨඤ්ච ගොත්තං. **හීනං** නාම ගොත්තං – කොසියගොත්තං, භාරද්වාජගොත්තං, තෙසු තෙසු වා පන ජනපදෙසු ඔඤ්ඤාතං අවඤ්ඤාතං හීළිතං පරිභූතං අචිත්තීකතං, එතං හීනං නාම ගොත්තං. **උක්කට්ඨං** නාම ගොත්තං – ගොතමගොත්තං, මොග්ගල්ලානගොත්තං, කච්චානගොත්තං, වාසිට්ඨගොත්තං, තෙසු තෙසු වා

පන ජනපදෙසු අනොඤ්ඤාතං අනවඤ්ඤාතං අහීළිතං අපරිභූතං චිත්තීකතං, එතං උක්කට්ඨං නාම ගොත්තං.

කම්මං නාම ද්වෙ කම්මානි – හීනඤ්ච කම්මං උක්කට්ඨඤ්ච කම්මං. **හීනං** නාම කම්මං – කොට්ඨකකම්මං, පුප්ඵඡඩ්ඩකකම්මං, තෙසු තෙසු වා පන ජනපදෙසු ඔඤ්ඤාතං අවඤ්ඤාතං හීළිතං පරිභූතං අචිත්තීකතං, එතං හීනං නාම කම්මං. **උක්කට්ඨං** නාම කම්මං – කසි, වණිජ්ජා, ගොරක්ඛා, තෙසු තෙසු වා පන ජනපදෙසු අනොඤ්ඤාතං අනවඤ්ඤාතං අහීළිතං අපරිභූතං චිත්තීකතං. එතං උක්කට්ඨං නාම කම්මං.

සිප්පං නාම ද්වෙ සිප්පානි – හීනඤ්ච සිප්පං උක්කට්ඨඤ්ච සිප්පං. **හීනං** නාම සිප්පං – නළකාරසිප්පං, කුම්භකාරසිප්පං, පෙසකාරසිප්පං, චම්මකාරසිප්පං, නහාපිතසිප්පං, තෙසු තෙසු වා පන ජනපදෙසු ඔඤ්ඤාතං අවඤ්ඤාතං හීළිතං පරිභූතං අචිත්තීකතං. එතං හීනං නාම සිප්පං. **උක්කට්ඨං** නාම සිප්පං – මුද්දා, ගණනා, ලෙඛා, තෙසු තෙසු වා පන ජනපදෙසු අනොඤ්ඤාතං අනවඤ්ඤාතං අහීළිතං අපරිභූතං චිත්තීකතං, එතං උක්කට්ඨං නාම සිප්පං.

සබ්බෙපි **ආබාධා** හීනා, අපිච මධුමෙහො ආබාධො උක්කට්ඨො.

ලිඞ්ගං නාම ද්වෙ ලිඞ්ගානි – හීනඤ්ච ලිඞ්ගං උක්කට්ඨඤ්ච ලිඞ්ගං. **හීනං** නාම ලිඞ්ගං – අතිදීඝං, අතිරස්සං, අතිකණ්හං, අච්චොදාතං, එතං හීනං නාම ලිඞ්ගං. **උක්කට්ඨං** නාම ලිඞ්ගං – නාතිදීඝං, නාතිරස්සං, නාතිකණ්හං, නාච්චොදාතං. එතං උක්කට්ඨං නාම ලිඞ්ගං.

සබ්බෙපි **කිලෙසා** හීනා.

සබ්බාපි **ආපත්තියො** හීනා. අපිච, සොතාපත්තිසමාපත්ති උක්කට්ඨා.

අක්කොසො නාම ද්වෙ අක්කොසා – හීනො ච අක්කොසො උක්කට්ඨො ච අක්කොසො. **හීනො** නාම අක්කොසො – ඔට්ඨොසි, මෙණ්ඩොසි, ගොණොසි, ගද්‍රභොසි, තිරච්ඡානගතොසි, නෙරයිකොසි; නත්ථි තුය්හං සුගති, දුග්ගති යෙව තුය්හං පාටිකඞ්ඛාති, යකාරෙන වා භකාරෙන වා, කාටකොටචිකාය වා, එසො හීනො නාම අක්කොසො. **උක්කට්ඨො** නාම අක්කොසො – පණ්ඩිතොසි, බ්‍යත්තොසි, මෙධාවීසි, බහුස්සුතොසි, ධම්මකථිකොසි, නත්ථි තුය්හං දුග්ගති, සුගතියෙව තුය්හං පාටිකඞ්ඛාති, එසො උක්කට්ඨො නාම අක්කොසො.

16. උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො හීනෙන හීනං වදෙති, චණ්ඩාලං වෙනං නෙසාදං රථකාරං පුක්කුසං – ‘‘චණ්ඩාලොසි, වෙනොසි, නෙසාදොසි, රථකාරොසි, පුක්කුසොසී’’ති භණති [වදෙතීති උද්දෙසො. භණතීති විත්ථාරො (වජිරබුද්ධි)], ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො හීනෙන උක්කට්ඨං වදෙති, ඛත්තියං බ්‍රාහ්මණං – ‘‘චණ්ඩාලොසි, වෙනොසි, නෙසාදොසි, රථකාරොසි, පුක්කුසොසී’’ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො උක්කට්ඨෙන හීනං වදෙති, චණ්ඩාලං වෙනං නෙසාදං රථකාරං පුක්කුසං – ‘‘ඛත්තියොසි, බ්‍රාහ්මණොසී’’ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො උක්කට්ඨෙන උක්කට්ඨං වදෙති, ඛත්තියං බ්‍රාහ්මණං – ‘‘ඛත්තියොසි, බ්‍රාහ්මණොසී’’ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

17. උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො හීනෙන හීනං වදෙති, අවකණ්ණකං ජවකණ්ණකං ධනිට්ඨකං සවිට්ඨකං කුලවඩ්ඪකං – ‘‘අවකණ්ණකොසි, ජවකණ්ණකොසි, ධනිට්ඨකොසි, සවිට්ඨකොසි, කුලවඩ්ඪකොසී’’ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො හීනෙන උක්කට්ඨං වදෙති, බුද්ධරක්ඛිතං ධම්මරක්ඛිතං සඞ්ඝරක්ඛිතං – ‘‘අවකණ්ණකොසි, ජවකණ්ණකොසි, ධනිට්ඨකොසි, සවිට්ඨකොසි, කුලවඩ්ඪකොසී’’ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො උක්කට්ඨෙන හීනං වදෙති, අවකණ්ණකං ජවකණ්ණකං ධනිට්ඨකං සවිට්ඨකං කුලවඩ්ඪකං – ‘‘බුද්ධරක්ඛිතොසි, ධම්මරක්ඛිතොසි, සඞ්ඝරක්ඛිතොසී’’ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො උක්කට්ඨෙන උකට්ඨං වදෙති, බුද්ධරක්ඛිතං ධම්මරක්ඛිතං

සඞ්ඝරක්ඛිතං – ‘‘බුද්ධරක්ඛිතොසි, ධම්මරක්ඛිතොසි, සඞ්ඝරක්ඛිතොසී’’ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

18. උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො හීනෙන හීනං වදෙති, කොසියං භාරද්වාජං – ‘‘කොසියොසි, භාරද්වාජොසී’’ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො හීනෙන උක්කට්ඨං වදෙති, ගොතමං මොග්ගල්ලානං කච්චානං වාසිට්ඨං – ‘‘කොසියොසි, භාරද්වාජොසී’’ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො උක්කට්ඨෙන හීනං වදෙති, කොසියං භාරද්වාජං – ‘‘ගොතමොසි, මොග්ගල්ලානොසි, කච්චානොසි, වාසිට්ඨොසී’’ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො උක්කට්ඨෙන උක්කට්ඨං වදෙති, ගොතමං මොග්ගල්ලානං කච්චානං වාසිට්ඨං – ‘‘ගොතමොසි, මොග්ගල්ලානොසි, කච්චානොසි, වාසිට්ඨොසී’’ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

19. උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො හීනෙන හීනං වදෙති, කොට්ඨකං පුප්ඵඡඩ්ඩකං – ‘‘කොට්ඨකොසි, පුප්ඵඡඩ්ඩකොසී’’ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො හීනෙන උක්කට්ඨං වදෙති, කස්සකං වාණිජං ගොරක්ඛං – ‘‘කොට්ඨකොසි, පුප්ඵඡඩ්ඩකොසී’’ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො උක්කට්ඨෙන හීනං වදෙති, කොට්ඨකං පුප්ඵඡඩ්ඩකං – ‘‘කස්සකොසි, වාණිජොසි, ගොරක්ඛොසී’’ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො උක්කට්ඨෙන උක්කට්ඨං වදෙති, කස්සකං වාණිජං

ගොරක්ඛං – ‘‘කස්සකොසි, වාණිජොසි, ගොරක්ඛොසී’’ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

20. උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො හීනෙන හීනං වදෙති, නළකාරං කුම්භකාරං පෙසකාරං චම්මකාරං නහාපිතං – ‘‘නළකාරොසි, කුම්භකාරොසි, පෙසකාරොසි, චම්මකාරොසි, නහාපිතොසී’’ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො හීනෙන උක්කට්ඨං වදෙති, මුද්දිකං ගණකං ලෙඛකං – ‘‘නළකාරොසි, කුම්භකාරොසි, පෙසකාරොසි, චම්මකාරොසි, නහාපිතොසී’’ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො උක්කට්ඨෙන හීනං වදෙති, නළකාරං කුම්භකාරං පෙසකාරං චම්මකාරං නහාපිතං – ‘‘මුද්දිකොසි, ගණකොසි, ලෙඛකොසී’’ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො උක්කට්ඨෙන උක්කට්ඨං වදෙති, මුද්දිකං ගණකං ලෙඛකං – ‘‘මුද්දිකොසි, ගණකොසි, ලෙඛකොසී’’ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

21. උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො හීනෙන හීනං වදෙති, කුට්ඨිකං ගණ්ඩිකං කිලාසිකං සොසිකං අපමාරිකං – ‘‘කුට්ඨිකොසි, ගණ්ඩිකොසි, කිලාසිකොසි, සොසිකොසි, අපමාරිකොසී’’ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො හීනෙන උක්කට්ඨං වදෙති, මධුමෙහිකං – ‘‘කුට්ඨිකොසි, ගණ්ඩිකොසි, කිලාසිකොසි, සොසිකොසි, අපමාරිකොසී’’ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො උක්කට්ඨෙන හීනං වදෙති, කුට්ඨිකං ගණ්ඩිකං කිලාසිකං සොසිකං අපමාරිකං – ‘‘මධුමෙහිකොසී’’ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො උක්කට්ඨෙන උක්කට්ඨං වදෙති, මධුමෙහිකං – ‘‘මධුමෙහිකොසී’’ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

22. උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො හීනෙන හීනං වදෙති, අතිදීඝං අතිරස්සං අතිකණ්හං අච්චොදාතං – ‘‘අතිදීඝොසි, අතිරස්සොසි, අතිකණ්හොසි, අච්චොදාතොසී’’ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො හීනෙන උක්කට්ඨං වදෙති, නාතිදීඝං නාතිරස්සං නාතිකණ්හං නාච්චොදාතං – ‘‘අතිදීඝොසි, අතිරස්සොසි, අතිකණ්හොසි, අච්චොදාතොසී’’ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො උක්කට්ඨෙන හීනං වදෙති, අතිදීඝං අතිරස්සං අතිකණ්හං අච්චොදාතං – ‘‘නාතිදීඝොසි, නාතිරස්සොසි, නාතිකණ්හොසි, නාච්චොදාතොසී’’ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො උක්කට්ඨෙන උක්කට්ඨං වදෙති, නාතිදීඝං නාතිරස්සං නාතිකණ්හං නාච්චොදාතං – ‘‘නාතිදීඝොසි, නාතිරස්සොසි, නාතිකණ්හොසි, නාච්චොදාතොසී’’ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

23. උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො හීනෙන හීනං වදෙති, රාගපරියුට්ඨිතං දොසපරියුට්ඨිතං මොහපරියුට්ඨිතං – ‘‘රාගපරියුට්ඨිතොසි, දොසපරියුට්ඨිතොසි, මොහපරියුට්ඨිතොසී’’ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො හීනෙන උක්කට්ඨං වදෙති, වීතරාගං වීතදොසං වීතමොහං – ‘‘රාගපරියුට්ඨිතොසි, දොසපරියුට්ඨිතොසි, මොහපරියුට්ඨිතොසී’’ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො උක්කට්ඨෙන හීනං වදෙති, රාගපරියුට්ඨිතං දොසපරියුට්ඨිතං මොහපරියුට්ඨිතං – ‘‘වීතරාගොසි, වීතදොසොසි, වීතමොහොසී’’ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො උක්කට්ඨෙන උක්කට්ඨං වදෙති, වීතරාගං වීතදොසං වීතමොහං – ‘‘වීතරාගොසි, වීතදොසොසි, වීතමොහොසී’’ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

24. උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො හීනෙන හීනං වදෙති, පාරාජිකං අජ්ඣාපන්නං සඞ්ඝාදිසෙසං අජ්ඣාපන්නං ථුල්ලච්චයං අජ්ඣාපන්නං පාචිත්තියං අජ්ඣාපන්නං පාටිදෙසනීයං අජ්ඣාපන්නං දුක්කටං අජ්ඣාපන්නං දුබ්භාසිතං අජ්ඣාපන්නං – ‘‘පාරාජිකං අජ්ඣාපන්නොසි, සඞ්ඝාදිසෙසං අජ්ඣාපන්නොසි, ථුල්ලච්චයං අජ්ඣාපන්නොසි, පාචිත්තියං අජ්ඣාපන්නොසි, පාටිදෙසනීයං අජ්ඣාපන්නොසි, දුක්කටං අජ්ඣාපන්නොසි, දුබ්භාසිතං අජ්ඣාපන්නොසී’’ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො හීනෙන උක්කට්ඨං වදෙති, සොතාපන්නං – ‘‘පාරාජිකං අජ්ඣාපන්නොසි…පෙ…. දුබ්භාසිතං අජ්ඣාපන්නොසී’’ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො උක්කට්ඨෙන හීනං වදෙති, පාරාජිකං අජ්ඣාපන්නං…පෙ…. දුබ්භාසිතං අජ්ඣාපන්නං – ‘‘සොතාපන්නොසී’’ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො උක්කට්ඨෙන උක්කට්ඨං වදෙති, සොතාපන්නං – ‘‘සොතාපන්නොසී’’ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

25. උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො හීනෙන හීනං වදෙති, ඔට්ඨං මෙණ්ඩං ගොණං ගද්‍රභං තිරච්ඡානගතං නෙරයිකං – ‘‘ඔට්ඨොසි, මෙණ්ඩොසි, ගොණොසි, ගද්‍රභොසි, තිරච්ඡානගතොසි, නෙරයිකොසි, නත්ථි තුය්හං සුගති, දුග්ගති යෙව තුය්හං පාටිකඞ්ඛා’’ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො හීනෙන උක්කට්ඨං වදෙති, පණ්ඩිතං බ්‍යත්තං මෙධාවිං බහුස්සුතං ධම්මකථිකං – ‘‘ඔට්ඨොසි, මෙණ්ඩොසි, ගොණොසි, ගද්‍රභොසි, තිරච්ඡානගතොසි, නෙරයිකොසි; නත්ථි තුය්හං සුගති, දුග්ගති යෙව තුය්හං පාටිකඞ්ඛා’’ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො උක්කට්ඨෙන හීනං වදෙති, ඔට්ඨං මෙණ්ඩං ගොණං ගද්‍රභං තිරච්ඡානගතං නෙරයිකං – ‘‘පණ්ඩිතොසි, බ්‍යත්තොසි, මෙධාවීසි, බහුස්සුතොසි, ධම්මකථිකොසි, නත්ථි තුය්හං දුග්ගති, සුගති යෙව තුය්හං පාටිකඞ්ඛා’’ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො උක්කට්ඨෙන උක්කට්ඨං වදෙති, පණ්ඩිතං බ්‍යත්තං මෙධාවිං බහුස්සුතං ධම්මකථිකං – ‘‘පණ්ඩිතොසි, බ්‍යත්තොසි, මෙධාවීසි, බහුස්සුතොසි, ධම්මකථිකොසි, නත්ථි තුය්හං දුග්ගති, සුගති යෙව තුය්හං පාටිකඞ්ඛා’’ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

26. උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො එවං වදෙති, ‘‘සන්ති ඉධෙකච්චෙ චණ්ඩාලා වෙනා නෙසාදා රථකාරා පුක්කුසා’’ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය දුක්කටස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො එවං වදෙති, ‘‘සන්ති ඉධෙකච්චෙ ඛත්තියා, බ්‍රාහ්මණා’’ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය දුක්කටස්ස.

27. උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො එවං වදෙති, ‘‘සන්ති ඉධෙකච්චෙ අවකණ්ණකා ජවකණ්ණකා ධනිට්ඨකා සවිට්ඨකා කුලවඩ්ඪකා’’ති භණති…පෙ….. ‘‘සන්ති ඉධෙකච්චෙ බුද්ධරක්ඛිතා ධම්මරක්ඛිතා සඞ්ඝරක්ඛිතා’’ති භණති …පෙ….. ‘‘සන්ති ඉධෙකච්චෙ කොසියා භාරද්වාජා’’ති භණති…පෙ….. ‘‘සන්ති ඉධෙකච්චෙ ගොතමා මොග්ගල්ලානා කච්චානා වාසිට්ඨා’’ති භණති…පෙ….. ‘‘සන්ති ඉධෙකච්චෙ කොට්ඨකා පුප්ඵඡඩ්ඩකා’’ති භණති…පෙ….. ‘‘සන්ති ඉධෙකච්චෙ කස්සකා වාණිජා ගොරක්ඛා’’ති භණති…පෙ….. ‘‘සන්ති ඉධෙකච්චෙ නළකාරා කුම්භකාරා පෙසකාරා චම්මකාරා නහාපිතා’’ති භණති…පෙ….. ‘‘සන්ති ඉධෙකච්චෙ මුද්දිකා ගණකා ලෙඛකා’’ති භණති…පෙ….. ‘‘සන්ති ඉධෙකච්චෙ කුට්ඨිකා ගණ්ඩිකා කිලාසිකා සොසිකා අපමාරිකා’’ති භණති…පෙ….. ‘‘සන්ති ඉධෙකච්චෙ මධුමෙහිකා’’ති භණති…පෙ….. ‘‘සන්ති ඉධෙකච්චෙ අතිදීඝා අතිරස්සා අතිකණ්හා අච්චොදාතා’’ති භණති…පෙ….. ‘‘සන්ති ඉධෙකච්චෙ නාතිදීඝා නාතිරස්සා නාතිකණ්හා නාච්චොදාතා’’ති භණති…පෙ….. ‘‘සන්ති ඉධෙකච්චෙ රාගපරියුට්ඨිතා දොසපරියුට්ඨිතා මොහපරියුට්ඨිතා’’ති භණති…පෙ….. ‘‘සන්ති ඉධෙකච්චෙ වීතරාගා වීතදොසා වීතමොහා’’ති භණති…පෙ….. ‘‘සන්ති ඉධෙකච්චෙ පාරාජිකං අජ්ඣාපන්නා…පෙ…. දුබ්භාසිතං අජ්ඣාපන්නා’’ති භණති…පෙ….. ‘‘සන්ති ඉධෙකච්චෙ සොතාපන්නා’’ති

භණති…පෙ….. ‘‘සන්ති ඉධෙකච්චෙ ඔට්ඨා මෙණ්ඩා ගොණා ගද්‍රභා තිරච්ඡානගතා නෙරයිකා, නත්ථි තෙසං සුගති, දුග්ගතියෙව තෙසං පාටිකඞ්ඛා’’ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය දුක්කටස්ස.

28. උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො එවං වදෙති, ‘‘සන්ති ඉධෙකච්චෙ පණ්ඩිතා බ්‍යත්තා, මෙධාවී බහුස්සුතා ධම්මකථිකා, නත්ථි තෙසං දුග්ගති, සුගතියෙව තෙසං පාටිකඞ්ඛා’’ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය දුක්කටස්ස.

29. උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො එවං වදෙති, ‘‘යෙ නූන චණ්ඩාලා වෙනා නෙසාදා රථකාරා පුක්කුසා’’ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය දුක්කටස්ස…පෙ…..

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො එවං වදෙති, ‘‘යෙ නූන පණ්ඩිතා බ්‍යත්තා මෙධාවී බහුස්සුතා ධම්මකථිකා’’ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය දුක්කටස්ස.

30. උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො එවං වදෙති, ‘‘න මයං චණ්ඩාලා වෙනා නෙසාදා රථකාරා පුක්කුසා’’ති භණති…පෙ….. ‘‘න මයං පණ්ඩිතා බ්‍යත්තා මෙධාවී බහුස්සුතා ධම්මකථිකා, නත්ථම්හාකං දුග්ගති, සුගතියෙව අම්හාකං පාටිකඞ්ඛා’’ති භණති. ආපත්ති වාචාය, වාචාය දුක්කටස්ස.

31. උපසම්පන්නො අනුපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො හීනෙන හීනං වදෙති,…පෙ…. හීනෙන උක්කට්ඨං වදෙති…පෙ…. උක්කට්ඨෙන හීනං වදෙති…පෙ…. උක්කට්ඨෙන උක්කට්ඨං වදෙති, පණ්ඩිතං බ්‍යත්තං මෙධාවිං බහුස්සුතං ධම්මකථිකං – ‘‘පණ්ඩිතොසි, බ්‍යත්තොසි, මෙධාවීසි, බහුස්සුතොසි, ධම්මකථිකොසි, නත්ථි තුය්හං දුග්ගති, සුගතියෙව තුය්හං පාටිකඞ්ඛා’’ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය දුක්කටස්ස.

උපසම්පන්නො අනුපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො එවං වදෙති, ‘‘සන්ති ඉධෙකච්චෙ චණ්ඩාලා වෙනා නෙසාදා රථකාරා පුක්කුසා’’ති භණති…පෙ….. ‘‘සන්ති ඉධෙකච්චෙ පණ්ඩිතා බ්‍යත්තා මෙධාවී බහුස්සුතා ධම්මකථිකා, නත්ථි තෙසං දුග්ගති, සුගතියෙව තෙසං පාටිකඞ්ඛා’’ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය දුක්කටස්ස.

උපසම්පන්නො අනුපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො එවං වදෙති, ‘‘යෙ නූන චණ්ඩාලා වෙනා නෙසාදා රථකාරා

පුක්කුසා''ති භණති...පෙ..... ''යෙ නූන පණ්ඩිතා බ්‍යත්තා මෙධාවී බහුස්සුතා ධම්මකථිකා''ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය දුක්කටස්ස.

උපසම්පන්නො අනුපසම්පන්නං ඛුංසෙතුකාමො වම්භෙතුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො එවං වදෙති, ''න මයං චණ්ඩාලා වෙනා නෙසාදා රථකාරා පුක්කුසා''ති භණති...පෙ..... ''න මයං පණ්ඩිතා බ්‍යත්තා මෙධාවී බහුස්සුතා ධම්මකථිකා, නත්ථම්හාකං දුග්ගති, සුගතියෙව අම්හාකං පාටිකඞ්ඛා''ති භණති. ආපත්ති වාචාය, වාචාය දුක්කටස්ස.

32. උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං න ඛුංසෙතුකාමො න වම්භෙතුකාමො න මඞ්කුකත්තුකාමො, දවකම්‍යතා හීනෙන හීනං වදෙති, චණ්ඩාලං වෙනං නෙසාදං රථකාරං පුක්කුසං – ''චණ්ඩාලොසි, වෙනොසි, නෙසාදොසි, රථකාරොසි, පුක්කුසොසී''ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය දුබ්භාසිතස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං න ඛුංසෙතුකාමො න වම්භෙතුකාමො න මඞ්කුකත්තුකාමො, දවකම්‍යතා හීනෙන උක්කට්ඨං වදෙති, ඛත්තියං බ්‍රාහ්මණං – ''චණ්ඩාලොසි, වෙනොසි, නෙසාදොසි, රථකාරොසි, පුක්කුසොසී''ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය දුබ්භාසිතස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං න ඛුංසෙතුකාමො න වම්භෙතුකාමො න මඞ්කුකත්තුකාමො, දවකම්‍යතා උක්කට්ඨෙන හීනං වදෙති, චණ්ඩාලං වෙනං නෙසාදං රථකාරං පුක්කුසං – ''ඛත්තියොසි, බ්රාහ්මණොසී''ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය දුබ්භාසිතස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං න ඛුංසෙතුකාමො න වම්භෙතුකාමො න මඞ්කුකත්තුකාමො, දවකම්‍යතා උක්කට්ඨෙන උක්කට්ඨං වදෙති, ඛත්තියං බ්‍රාහ්මණං – ''ඛත්තියොසි, බ්‍රාහ්මණොසී''ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය දුබ්භාසිතස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං න ඛුංසෙතුකාමො න වම්භෙතුකාමො න මඞ්කුකත්තුකාමො, දවකම්‍යතා හීනෙන හීනං වදෙති...පෙ.... හීනෙන උක්කට්ඨං වදෙති...පෙ.... උක්කට්ඨෙන හීනං වදෙති...පෙ.... උක්කට්ඨෙන උක්කට්ඨං වදෙති, පණ්ඩිතං බ්‍යත්තං මෙධාවිං බහුස්සුතං ධම්මකථිකං – ''පණ්ඩිතොසි, බ්‍යත්තොසි, මෙධාවීසි, බහුස්සුතොසි, ධම්මකථිකොසි, නත්ථි තුය්හං දුග්ගති, සුගති යෙව තුය්හං පාටිකඞ්ඛා''ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය දුබ්භාසිතස්ස.

33. උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං න ඛුංසෙතුකාමො න වම්භෙතුකාමො න මඞ්කුකත්තුකාමො, දවකම්‍යතා එවං වදෙති, ''සන්ති ඉධෙකච්චෙ චණ්ඩාලා වෙනා නෙසාදා රථකාරා පුක්කුසා''ති භණති...පෙ..... ''සන්ති ඉධෙකච්චෙ

පණ්ඩිතා බ්‍යත්තා මෙධාවී බහුස්සුතා ධම්මකථිකා, නත්ථි තෙසං දුග්ගති, සුගති යෙව තෙසං පාටිකඞ්ඛා''ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය දුබ්භාසිතස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං න ඛුංසෙතුකාමො න වම්භෙතුකාමො න මඞ්කුකත්තුකාමො, දවකම්‍යතා එවං වදෙති, ''යෙ නූන චණ්ඩාලා වෙනා නෙසාදා රථකාරා පුක්කුසා''ති භණති...පෙ..... ''යෙ නූන පණ්ඩිතා බ්‍යත්තා මෙධාවී බහුස්සුතා ධම්මකථිකා''ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය දුබ්භාසිතස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං න ඛුංසෙතුකාමො න වම්භෙතුකාමො න මඞ්කුකත්තුකාමො, දවකම්‍යතා එවං වදෙති, ''න මයං චණ්ඩාලා වෙනා නෙසාදා රථකාරා පුක්කුසා''ති භණති...පෙ..... ''න මයං පණ්ඩිතා බ්‍යත්තා මෙධාවී බහුස්සුතා ධම්මකථිකා, නත්ථම්හාකං දුග්ගති, සුගතියෙව අම්හාකං පාටිකඞ්ඛා''ති භණති. ආපත්ති වාචාය, වාචාය දුබ්භාසිතස්ස.

34. උපසම්පන්නො අනුපසම්පන්නං න ඛුංසෙතුකාමො න වම්භෙතුකාමො න මඞ්කුකත්තුකාමො, දවකම්‍යතා හීනෙන හීනං වදෙති...පෙ.... හීනෙන උක්කට්ඨං වදෙති...පෙ.... උක්කට්ඨෙන හීනං වදෙති...පෙ.... උක්කට්ඨෙන උක්කට්ඨං වදෙති, පණ්ඩිතං බ්‍යත්තං මෙධාවිං බහුස්සුතං ධම්මකථිකං – ''පණ්ඩිතොසි, බ්‍යත්තොසි, මෙධාවීසි, බහුස්සුතොසි ධම්මකථිකොසි, නත්ථි තුය්හං දුග්ගති; සුගති යෙව තුය්හං පාටිකඞ්ඛා''ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය දුබ්භාසිතස්ස.

උපසම්පන්නො අනුපසම්පන්නං න ඛුංසෙතුකාමො න වම්භෙතුකාමො න මඞ්කුකත්තුකාමො, දවකම්‍යතා එවං වදෙති, ''සන්ති ඉධෙකච්චෙ චණ්ඩාලා වෙනා නෙසාදා රථකාරා පුක්කුසා''ති භණති...පෙ..... ''සන්ති ඉධෙකච්චෙ පණ්ඩිතා බ්‍යත්තා මෙධාවී බහුස්සුතා ධම්මකථිකා, නත්ථි තෙසං දුග්ගති, සුගති යෙව තෙසං පාටිකඞ්ඛා''ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය දුබ්භාසිතස්ස.

උපසම්පන්නො අනුපසම්පන්නං න ඛුංසෙතුකාමො න වම්භෙතුකාමො න මඞ්කුකත්තුකාමො, දවකම්‍යතා එවං වදෙති, ''යෙ නූන චණ්ඩාලා වෙනා නෙසාදා රථකාරා පුක්කුසා''ති භණති...පෙ..... ''යෙ නූන පණ්ඩිතා බ්‍යත්තා මෙධාවී බහුස්සුතා ධම්මකථිකා''ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය දුබ්භාසිතස්ස.

උපසම්පන්නො අනුපසම්පන්නං න ඛුංසෙතුකාමො න වම්භෙතුකාමො න මඞ්කුකත්තුකාමො, දවකම්‍යතා එවං වදෙති, ''න මයං චණ්ඩාලා වෙනා නෙසාදා රථකාරා පුක්කුසා''ති භණති...පෙ..... ''න මයං පණ්ඩිතා බ්‍යත්තා

මෙධාවී බහුස්සුතා ධම්මකථිකා, නත්ථම්හාකං දුග්ගති, සුගති යෙව අම්හාකං පාටිකඞ්ඛා''ති භණති, ආපත්ති වාචාය, වාචාය දුබ්භාසිතස්ස.

35. අනාපත්ති අත්ථපුරෙක්ඛාරස්ස, ධම්මපුරෙක්ඛාරස්ස, අනුසාසනිපුරෙක්ඛාරස්ස, උම්මත්තකස්ස, ඛිත්තචිත්තස්ස, වෙදනාට්ටස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

ඔමසවාදසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං දුතියං.

3. පෙසුඤ්ඤසික්ඛාපදං

36. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ භික්ඛූනං භණ්ඩනජාතානං කලහජාතානං විවාදාපන්නානං පෙසුඤ්ඤං උපසංහරන්ති; ඉමස්ස සුත්වා අමුස්ස අක්ඛායන්ති, ඉමස්ස භෙදාය; අමුස්ස සුත්වා ඉමස්ස අක්ඛායන්ති, අමුස්ස භෙදාය. තෙන අනුප්පන්නානි චෙව භණ්ඩනානි උප්පජ්ජන්ති, උප්පන්නානි ච භණ්ඩනානි භියොභාවාය වෙපුල්ලාය සංවත්තන්ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා...පෙ.... තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ භික්ඛූනං භණ්ඩනජාතානං කලහජාතානං විවාදාපන්නානං පෙසුඤ්ඤං උපසංහරිස්සන්ති, ඉමස්ස සුත්වා අමුස්ස අක්ඛායිස්සන්ති, ඉමස්ස භෙදාය; අමුස්ස සුත්වා ඉමස්ස අක්ඛායිස්සන්ති, අමුස්ස භෙදාය! තෙන අනුප්පන්නානි චෙව භණ්ඩනානි උප්පජ්ජන්ති, උප්පන්නානි ච භණ්ඩනානි භියොභාවාය වෙපුල්ලාය සංවත්තන්තී''ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛූ අනෙකපරියායෙන විගරහිත්වා භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං...පෙ.... ''සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛූනං භණ්ඩනජාතානං කලහජාතානං විවාදාපන්නානං පෙසුඤ්ඤං උපසංහරථ, ඉමස්ස සුත්වා අමුස්ස අක්ඛායථ, ඉමස්ස භෙදාය, අමුස්ස සුත්වා ඉමස්ස අක්ඛායථ, අමුස්ස භෙදාය? තෙන අනුප්පන්නානි චෙව භණ්ඩනානි උප්පජ්ජන්ති, උප්පන්නානි ච භණ්ඩනානි භියොභාවාය වෙපුල්ලාය සංවත්තන්තී''ති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, භික්ඛූනං භණ්ඩනජාතානං කලහජාතානං විවාදාපන්නානං පෙසුඤ්ඤං උපසංහරිස්සථ! ඉමස්ස සුත්වා අමුස්ස අක්ඛායිස්සථ, ඉමස්ස භෙදාය! අමුස්ස සුත්වා ඉමස්ස අක්ඛායිස්සථ, අමුස්ස භෙදාය! තෙන අනුප්පන්නානි චෙව භණ්ඩනානි උප්පජ්ජන්ති, උප්පන්නානි ච භණ්ඩනානි භියොභාවාය වෙපුල්ලාය සංවත්තන්ති. නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය. පසන්නානං වා භියොභාවාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

37. ‘‘භික්ඛුපෙසුඤ්ඤෙ පාචිත්තිය’’න්ති.

38. **පෙසුඤ්ඤං** නාම ද්වීහාකාරෙහි පෙසුඤ්ඤං හොති – පියකම්‍යස්ස වා භෙදාධිප්පායස්ස වා. දසහාකාරෙහි පෙසුඤ්ඤං උපසංහරති – ජාතිතොපි, නාමතොපි, ගොත්තතොපි, කම්මතොපි, සිප්පතොපි, ආබාධතොපි, ලිඞ්ගතොපි, කිලෙසතොපි, ආපත්තිතොපි, අක්කොසතොපි.

ජාති නාම ද්වෙ ජාතියො – හීනා ච ජාති උක්කට්ඨා ච ජාති. **හීනා** නාම ජාති – චණ්ඩාලජාති වෙනජාති නෙසාදජාති රථකාරජාති පුක්කුසජාති. එසා හීනා නාම ජාති. **උක්කට්ඨා** නාම ජාති – ඛත්තියජාති බ්‍රාහ්මණජාති. එසා උක්කට්ඨා නාම ජාති…පෙ.….

අක්කොසො නාම ද්වෙ අක්කොසා – හීනො ච අක්කොසො උක්කට්ඨො ච අක්කොසො. **හීනො** නාම අක්කොසො – ඔට්ඨොසි, මෙණ්ඩොසි, ගොණොසි, ගද්‍රභොසි, තිරච්ඡානගතොසි, නෙරයිකොසි; නත්ථි තුය්හං සුගති; දුග්ගති යෙව තුය්හං පාටිකඞ්ඛාති, යකාරෙන වා භකාරෙන වා කාටකොටචිකාය වා. එසො හීනො නාම අක්කොසො. **උක්කට්ඨො** නාම අක්කොසො – පණ්ඩිතොසි, බ්‍යත්තොසි, මෙධාවීසි, බහුස්සුතොසි, ධම්මකථිකොසි; නත්ථි තුය්හං දුග්ගති; සුගති යෙව තුය්හං පාටිකඞ්ඛාති. එසො උක්කට්ඨො නාම අක්කොසො.

39. උපසම්පන්නො උපසම්පන්නස්ස සුත්වා උපසම්පන්නස්ස පෙසුඤ්ඤං උපසංහරති – ‘‘ඉත්ථන්නාමො තං ‘චණ්ඩාලො වෙනො නෙසාදො රථකාරො පුක්කුසො’ති භණතී’’ති. ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නස්ස සුත්වා උපසම්පන්නස්ස පෙසුඤ්ඤං උපසංහරති – ‘‘ඉත්ථන්නාමො තං ‘ඛත්තියො බ්‍රාහ්මණො’ති භණතී’’ති. ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නස්ස සුත්වා උපසම්පන්නස්ස පෙසුඤ්ඤං උපසංහරති – ‘‘ඉත්ථන්නාමො තං ‘අවකණ්ණකො ජවකණ්ණකො ධනිට්ඨකො සවිට්ඨකො කුලවඩ්ඪකො’ති භණතී’’ති. ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නස්ස සුත්වා උපසම්පන්නස්ස පෙසුඤ්ඤං උපසංහරති – ‘‘ඉත්ථන්නාමො තං ‘බුද්ධරක්ඛිතො ධම්මරක්ඛිතො සඞ්ඝරක්ඛිතො’ති භණතී’’ති. ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නස්ස සුත්වා උපසම්පන්නස්ස පෙසුඤ්ඤං උපසංහරති – ‘‘ඉත්ථන්නාමො තං ‘කොසියො භාරද්වාජො’ති භණතී’’ති. ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නස්ස සුත්වා උපසම්පන්නස්ස පෙසුඤ්ඤං උපසංහරති – ‘‘ඉත්ථන්නාමො තං ‘ගොතමො මොග්ගල්ලානො කච්චානො වාසිට්ඨො’ති භණතී’’ති. ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නස්ස සුත්වා උපසම්පන්නස්ස පෙසුඤ්ඤං උපසංහරති – ‘‘ඉත්ථන්නාමො තං ‘කොට්ඨකො පුප්ඵඡඩ්ඩකො’ති භණතී’’ති. ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නස්ස සුත්වා උපසම්පන්නස්ස පෙසුඤ්ඤං උපසංහරති – ‘‘ඉත්ථන්නාමො තං ‘කස්සකො වාණිජො ගොරක්ඛො’ති භණතී’’ති. ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නස්ස සුත්වා උපසම්පන්නස්ස පෙසුඤ්ඤං උපසංහරති – ‘‘ඉත්ථන්නාමො තං ‘නළකාරො කුම්භකාරො පෙසකාරො චම්මකාරො නහාපිතො’ති භණතී’’ති. ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නස්ස සුත්වා උපසම්පන්නස්ස පෙසුඤ්ඤං උපසංහරති – ‘‘ඉත්ථන්නාමො තං ‘මුද්දිකො ගණකො ලෙඛකො’ති භණතී’’ති. ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

40. උපසම්පන්නො උපසම්පන්නස්ස සුත්වා උපසම්පන්නස්ස පෙසුඤ්ඤං උපසංහරති – ‘‘ඉත්ථන්නාමො තං ‘කුට්ඨිකො ගණ්ඩිකො කිලාසිකො සොසිකො අපමාරිකො’ති භණතී’’ති. ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නස්ස සුත්වා උපසම්පන්නස්ස පෙසුඤ්ඤං උපසංහරති – ‘‘ඉත්ථන්නාමො තං ‘මධුමෙහිකො’ති භණතී’’ති. ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නස්ස සුත්වා උපසම්පන්නස්ස පෙසුඤ්ඤං උපසංහරති – ‘‘ඉත්ථන්නාමො තං ‘අතිදීඝො අතිරස්සො අතිකණ්හො අච්චොදාතො’ති භණතී’’ති. ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නස්ස සුත්වා උපසම්පන්නස්ස පෙසුඤ්ඤං උපසංහරති – ‘‘ඉත්ථන්නාමො තං ‘නාතිදීඝො නාතිරස්සො නාතිකණ්හො නාච්චොදාතො’ති භණතී’’ති. ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නස්ස සුත්වා උපසම්පන්නස්ස පෙසුඤ්ඤං උපසංහරති – ‘‘ඉත්ථන්නාමො තං ‘රාගපරියුට්ඨිතො දොසපරියුට්ඨිතො මොහපරියුට්ඨිතො’ති භණතී’’ති. ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නස්ස සුත්වා උපසම්පන්නස්ස පෙසුඤ්ඤං උපසංහරති – ‘‘ඉත්ථන්නාමො තං ‘වීතරාගො වීතදොසො වීතමොහො’ති භණතී’’ති. ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නස්ස සුත්වා උපසම්පන්නස්ස පෙසුඤ්ඤං උපසංහරති – ‘‘ඉත්ථන්නාමො තං ‘පාරාජිකං අජ්ඣාපන්නො, සඞ්ඝාදිසෙසං අජ්ඣාපන්නො, ථුල්ලච්චයං අජ්ඣාපන්නො, පාචිත්තියං අජ්ඣාපන්නො, පාටිදෙසනීයං අජ්ඣාපන්නො, දුක්කටං අජ්ඣාපන්නො, දුබ්භාසිතං අජ්ඣාපන්නො’ති භණතී’’ති. ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නස්ස සුත්වා උපසම්පන්නස්ස පෙසුඤ්ඤං උපසංහරති – ‘‘ඉත්ථන්නාමො තං ‘සොතාපන්නො’ති භණතී’’ති. ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නස්ස සුත්වා උපසම්පන්නස්ස පෙසුඤ්ඤං උපසංහරති – ‘‘ඉත්ථන්නාමො තං ‘ඔට්ඨො මෙණ්ඩො ගොණො ගද්‍රභො තිරච්ඡානගතො නෙරයිකො, නත්ථි තස්ස සුගති, දුග්ගතියෙව තස්ස පාටිකඞ්ඛා’ති භණතී’’ති. ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නස්ස සුත්වා උපසම්පන්නස්ස පෙසුඤ්ඤං උපසංහරති – ‘‘ඉත්ථන්නාමො තං ‘පණ්ඩිතො බ්‍යත්තො මෙධාවී බහුස්සුතො ධම්මකථිකො, නත්ථි තස්ස දුග්ගති, සුගති යෙව තස්ස පාටිකඞ්ඛා’ති භණතී’’ති. ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

41. උපසම්පන්නො උපසම්පන්නස්ස සුත්වා උපසම්පන්නස්ස පෙසුඤ්ඤං උපසංහරති – ‘‘ඉත්ථන්නාමො ‘සන්ති ඉධෙකච්චෙ චණ්ඩාලා වෙනා නෙසාදා රථකාරා, පුක්කුසා’ති භණති, න සො අඤ්ඤං භණති, තඤ්ඤෙව භණතී’’ති. ආපත්ති වාචාය, වාචාය දුක්කටස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නස්ස සුත්වා උපසම්පන්නස්ස පෙසුඤ්ඤං උපසංහරති – ‘‘ඉත්ථන්නාමො ‘සන්ති ඉධෙකච්චෙ ඛත්තියා බ්‍රාහ්මණා’ති භණති, න සො අඤ්ඤං භණති, තඤ්ඤෙව භණතී’ති. ආපත්ති වාචාය, වාචාය දුක්කටස්ස…පෙ.....

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නස්ස සුත්වා උපසම්පන්නස්ස පෙසුඤ්ඤං උපසංහරති – ‘‘ඉත්ථන්නාමො ‘සන්ති ඉධෙකච්චෙ පණ්ඩිතා බ්‍යත්තා මෙධාවී

බහුස්සුතා ධම්මකථිකා, නත්ථි තෙසං දුග්ගති, සුගති යෙව තෙසං පාටිකඞ්ඛා’ති භණති, න සො අඤ්ඤං භණති, තඤ්ඤෙව භණතී’’ති. ආපත්ති වාචාය, වාචාය දුක්කටස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නස්ස සුත්වා උපසම්පන්නස්ස පෙසුඤ්ඤං උපසංහරති – ‘‘ඉත්ථන්නාමො ‘යෙ නූන චණ්ඩාලා වෙනා නෙසාදා රථකාරා පුක්කුසා’ති භණති, න සො අඤ්ඤං භණති, තඤ්ඤෙව භණතී’’ති. ආපත්ති වාචාය, වාචාය දුක්කටස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නස්ස සුත්වා උපසම්පන්නස්ස පෙසුඤ්ඤං උපසංහරති – ‘‘ඉත්ථන්නාමො ‘යෙ නූන පණ්ඩිතා බ්‍යත්තා මෙධාවී බහුස්සුතා ධම්මකථිකා’ති භණති, න සො අඤ්ඤං භණති, තඤ්ඤෙව භණතී’’ති. ආපත්ති වාචාය, වාචාය දුක්කටස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නස්ස සුත්වා උපසම්පන්නස්ස පෙසුඤ්ඤං උපසංහරති – ‘‘ඉත්ථන්නාමො ‘න මයං චණ්ඩාලා වෙනා නෙසාදා රථකාරා පුක්කුසා’ති භණති, න සො අඤ්ඤං භණති, තඤ්ඤෙව භණතී’’ති. ආපත්ති වාචාය, වාචාය දුක්කටස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නස්ස සුත්වා උපසම්පන්නස්ස පෙසුඤ්ඤං උපසංහරති – ‘‘ඉත්ථන්නාමො ‘න මයං පණ්ඩිතා බ්‍යත්තා මෙධාවී බහුස්සුතා ධම්මකථිකා, නත්ථම්හාකං දුග්ගති, සුගති යෙව අම්හාකං පාටිකඞ්ඛා’ති භණති, න සො අඤ්ඤං භණති, තඤ්ඤෙව භණතී’’ති. ආපත්ති වාචාය, වාචාය දුක්කටස්ස.

42. උපසම්පන්නො උපසම්පන්නස්ස සුත්වා උපසම්පන්නස්ස පෙසුඤ්ඤං උපසංහරති; ආපත්ති වාචාය, වාචාය පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නො උපසම්පන්නස්ස සුත්වා අනුපසම්පන්නස්ස පෙසුඤ්ඤං උපසංහරති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

උපසම්පන්නො අනුපසම්පන්නස්ස සුත්වා උපසම්පන්නස්ස පෙසුඤ්ඤං උපසංහරති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

උපසම්පන්නො අනුපසම්පන්නස්ස සුත්වා අනුපසම්පන්නස්ස පෙසුඤ්ඤං උපසංහරති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

43. අනාපත්ති නපියකම්‍යස්ස, නභෙදාධිප්පායස්ස, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

පෙසුඤ්ඤසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං තතියං.

4. පදසොධම්මසික්ඛාපදං

44. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ උපාසකෙ පදසො ධම්මං වාචෙන්ති. උපාසකා භික්ඛූසු අගාරවා අප්පතිස්සා අසභාගවුත්තිකා විහරන්ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ උපාසකෙ පදසො ධම්මං වාචෙස්සන්ති! උපාසකා භික්ඛූසු අගාරවා අප්පතිස්සා අසභාගවුත්තිකා විහරන්තී''ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛූ අනෙකපරියායෙන විගරහිත්වා භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. ''සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, උපාසකෙ පදසො ධම්මං වාචෙථ; උපාසකා භික්ඛූසු අගාරවා අප්පතිස්සා අසභාගවුත්තිකා විහරන්තී''ති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, උපාසකෙ පදසො ධම්මං වාචෙස්සථ! උපාසකා භික්ඛූසු අගාරවා අප්පතිස්සා අසභාගවුත්තිකා විහරන්ති! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය පසන්නානං වා භියොභාවාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

45. ''යො පන භික්ඛු අනුපසම්පන්නං පදසො ධම්මං වාචෙය්‍ය පාචිත්තිය''න්ති.

46. **යො පනාති** යො යාදිසො…පෙ…. **භික්ඛූති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

අනුපසම්පන්නො නාම භික්ඛුඤ්ච භික්ඛුනිඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසො අනුපසම්පන්නො නාම.

පදසො නාම පදං, අනුපදං, අන්වක්ඛරං, අනුබ්‍යඤ්ජනං.

පදං නාම එකතො පට්ඨපෙත්වා එකතො ඔසාපෙන්ති. **අනුපදං** නාම පාටෙක්කං පට්ඨපෙත්වා එකතො ඔසාපෙන්ති. **අන්වක්ඛරං** නාම ''රූපං අනිච්ච''න්ති වුච්චමානො, ''රු''න්ති ඔපාතෙති. **අනුබ්‍යඤ්ජනං** නාම ''රූපං අනිච්ච''න්ති වුච්චමානො, ''වෙදනා අනිච්චා''ති සද්දං නිච්ඡාරෙති.

යඤ්ච පදං, යඤ්ච අනුපදං, යඤ්ච අන්වක්ඛරං, යඤ්ච අනුබ්‍යඤ්ජනං – සබ්බමෙතං පදසො [පදසො ධම්මො (ඉතිපි)] නාම.

ධම්මො නාම බුද්ධභාසිතො, සාවකභාසිතො, ඉසිභාසිතො, දෙවතාභාසිතො, අත්ථූපසඤ්හිතො, ධම්මූපසඤ්හිතො.

වාචෙය්‍යාති පදෙන වාචෙති, පදෙ පදෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අක්ඛරාය වාචෙති, අක්ඛරක්ඛරාය ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

47. අනුපසම්පන්නෙ අනුපසම්පන්නසඤ්ඤී පදසො ධම්මං වාචෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අනුපසම්පන්නෙ වෙමතිකො පදසො ධම්මං වාචෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අනුපසම්පන්නෙ උපසම්පන්නසඤ්ඤී පදසො ධම්මං වාචෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නෙ අනුපසම්පන්නසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. උපසම්පන්නෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. උපසම්පන්නෙ උපසම්පන්නසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

48. අනාපත්ති එකතො උද්දිසාපෙන්තො, එකතො සජ්ඣායං කරොන්තො, යෙභුය්‍යෙන පගුණං ගන්ථං භණන්තං ඔපාතෙති, ඔසාරෙන්තං ඔපාතෙති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

පදසොධම්මසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං චතුත්ථං.

5. සහසෙය්‍යසික්ඛාපදං

49. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා ආළවියං විහරති අග්ගාළවෙ චෙතියෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන උපාසකා ආරාමං ආගච්ඡන්ති ධම්මස්සවනාය. ධම්මෙ භාසිතෙ ථෙරා භික්ඛූ යථාවිහාරං ගච්ඡන්ති. නවකා භික්ඛූ තත්ථෙව උපට්ඨානසාලායං උපාසකෙහි සද්ධිං මුට්ඨස්සතී, අසම්පජානා, නග්ගා, වික්කූජමානා, කාකච්ඡමානා සෙය්‍යං කප්පෙන්ති. උපාසකා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භදන්තා මුට්ඨස්සතී අසම්පජානා නග්ගා වික්කූජමානා කාකච්ඡමානා සෙය්‍යං කප්පෙස්සන්තී’’ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං උපාසකානං උජ්ඣායන්තානං ඛිය්‍යන්තානං විපාචෙන්තානං. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛූ අනුපසම්පන්නෙන සහසෙය්‍යං කප්පෙස්සන්තී’’ති! අථ ඛො තෙ භික්ඛූ තෙ නවකෙ භික්ඛූ අනෙකපරියායෙන විගරහිත්වා භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. ‘‘සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ අනුපසම්පන්නෙන සහසෙය්‍යං කප්පෙන්තී’’ති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම තෙ, භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා අනුපසම්පන්නෙන සහසෙය්‍යං කප්පෙස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

‘‘යො පන භික්ඛු අනුපසම්පන්නෙන සහසෙය්‍යං කප්පෙය්‍ය පාචිත්තිය’’න්ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

50. අථ ඛො භගවා ආළවියං යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන කොසම්බී තෙන චාරිකං පක්කාමි. අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන කොසම්බී තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා කොසම්බියං විහරති බදරිකාරාමෙ. භික්ඛූ ආයස්මන්තං රාහුලං එතදවොචුං – ‘‘භගවතා, ආවුසො රාහුල, සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං – ‘න අනුපසම්පන්නෙන සහසෙය්‍යා කප්පෙතබ්බා’ති. සෙය්‍යං, ආවුසො රාහුල, ජානාහී’’ති. අථ ඛො ආයස්මා රාහුලො සෙය්‍යං අලභමානො වච්චකුටියා සෙය්‍යං කප්පෙසි. අථ ඛො භගවා රත්තියා පච්චූසසමයං පච්චුට්ඨාය යෙන වච්චකුටි තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා උක්කාසි. ආයස්මාපි රාහුලො උක්කාසි. ‘‘කො එත්ථා’’ති? ‘‘අහං, භගවා, රාහුලො’’ති. ‘‘කිස්ස ත්වං, රාහුල, ඉධ නිසින්නොසී’’ති? අථ ඛො ආයස්මා රාහුලො භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසි. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අනුපසම්පන්නෙන දිරත්තතිරත්තං සහසෙය්‍යං කප්පෙතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

51. ‘‘යො පන භික්ඛු අනුපසම්පන්නෙන උත්තරිදිරත්තතිරත්තං සහසෙය්‍යං කප්පෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’න්ති.

52. **යො පනාති** යො යාදිසො…පෙ.… **භික්ඛූති**…පෙ.… අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

අනුපසම්පන්නො නාම භික්ඛුං ඨපෙත්වා අවසෙසො අනුපසම්පන්නො නාම.

උත්තරිදිරත්තතිරත්තන්ති අතිරෙකදිරත්තතිරත්තං.

සහාති එකතො.

සෙය්‍යා නාම සබ්බච්ඡන්නා, සබ්බපරිච්ඡන්නා, යෙභුය්‍යෙනච්ඡන්නා, යෙභුය්‍යෙන පරිච්ඡන්නා.

සෙය්‍යං කප්පෙය්‍යාති චතුත්ථෙ දිවසෙ අත්ථඞ්ගතෙ සූරියෙ, අනුපසම්පන්නෙ නිපන්නෙ, භික්ඛු නිපජ්ජති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. භික්ඛු නිපන්නෙ, අනුපසම්පන්නො නිපජ්ජති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උභො වා නිපජ්ජන්ති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උට්ඨහිත්වා පුනප්පුනං නිපජ්ජන්ති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

53. අනුපසම්පන්නෙ අනුපසම්පන්නසඤ්ඤී උත්තරිදිරත්තතිරත්තං සහසෙය්‍යං කප්පෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අනුපසම්පන්නෙ වෙමතිකො උත්තරිදිරත්තතිරත්තං සහසෙය්‍යං කප්පෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අනුපසම්පන්නෙ උපසම්පන්නසඤ්ඤී උත්තරිදිරත්තතිරත්තං සහසෙය්‍යං කප්පෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

උපඩ්ඪච්ඡන්නෙ උපඩ්ඪපරිච්ඡන්නෙ, ආපත්ති දුක්කටස්ස. උපසම්පන්නෙ අනුපසම්පන්නසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. උපසම්පන්නෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. උපසම්පන්නෙ උපසම්පන්නසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

54. අනාපත්ති ද්වෙතිස්සො රත්තියො වසති, ඌනකද්වෙතිස්සො රත්තියො වසති, ද්වෙ රත්තියො වසිත්වා තතියාය රත්තියා පුරාරුණා නික්ඛමිත්වා පුන වසති, සබ්බච්ඡන්නෙ, සබ්බඅපරිච්ඡන්නෙ, සබ්බපරිච්ඡන්නෙ සබ්බඅච්ඡන්නෙ [වසති, සබ්බඅච්ඡන්නෙ සබ්බඅපරිච්ඡන්නෙ, (සී.)], යෙභුය්‍යෙන අච්ඡන්නෙ, යෙභුය්‍යෙන අපරිච්ඡන්නෙ, අනුපසම්පන්නෙ නිපන්නෙ භික්ඛු නිසීදති, භික්ඛු නිපන්නෙ අනුපසම්පන්නො නිසීදති, උභො වා නිසීදන්ති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

සහසෙය්‍යසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං පඤ්චමං.

6. දුතියසහසෙය්‍යසික්ඛාපදං

55. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා අනුරුද්ධො කොසලෙසු ජනපදෙ [එත්ථ අම්බට්ඨසුත්තාදිටීකා ඔලොකෙතබ්බා] සාවත්ථිං ගච්ඡන්තො සායං අඤ්ඤතරං ගාමං උපගච්ඡි. තෙන ඛො පන සමයෙන තස්මිං ගාමෙ අඤ්ඤතරිස්සා ඉත්ථියා ආවසථාගාරං පඤ්ඤත්තං හොති. අථ ඛො ආයස්මා අනුරුද්ධො යෙන සා ඉත්ථී තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා තං ඉත්ථිං එතදවොච – ‘‘සචෙ තෙ, භගිනි, අගරු, වසෙය්‍යාම එකරත්තං ආවසථාගාරෙ’’ති. ‘‘වසෙය්‍යාථ, භන්තෙ’’ති. අඤ්ඤෙපි අද්ධිකා යෙන සා ඉත්ථී තෙනුපසඞ්කමිංසු; උපසඞ්කමිත්වා තං ඉත්ථිං එතදවොචුං – ‘‘සචෙ තෙ, අය්‍යෙ, අගරු වසෙය්‍යාම එකරත්තං ආවසථාගාරෙ’’ති. ‘‘එසො ඛො අය්‍යො සමණො පඨමං උපගතො; සචෙ සො අනුජානාති, වසෙය්‍යාථා’’ති. අථ ඛො තෙ අද්ධිකා යෙනායස්මා අනුරුද්ධො තෙනුපසඞ්කමිංසු; උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං අනුරුද්ධං එතදවොචුං – ‘‘සචෙ තෙ, භන්තෙ, අගරු, වසෙය්‍යාම එකරත්තං ආවසථාගාරෙ’’ති. ‘‘වසෙය්‍යාථ, ආවුසො’’ති. අථ ඛො සා ඉත්ථී ආයස්මන්තෙ අනුරුද්ධෙ සහ දස්සනෙන පටිබද්ධචිත්තා අහොසි. අථ ඛො සා ඉත්ථී යෙනායස්මා අනුරුද්ධො තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං

අනුරුද්ධං එතදවොච – ‘‘අයොා, භන්තෙ, ඉමෙහි මනුස්සෙහි ආකිණ්ණො න ඵාසු විහරිස්සති. සාධාහං, භන්තෙ, අයාස්ස මඤ්චකං අබ්භන්තරං පඤ්ඤපෙයා’’න්ති. අධිවාසෙසි ඛො ආයස්මා අනුරුද්ධො තුණ්හීභාවෙන. අථ ඛො සා ඉත්ථී ආයස්මතො අනුරුද්ධස්ස මඤ්චකං අබ්භන්තරං පඤ්ඤපෙත්වා අලඞ්කතපටියත්තා ගන්ධගන්ධිනී යෙනායස්මා අනුරුද්ධො තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං අනුරුද්ධං එතදවොච – ‘‘අයොා, භන්තෙ, අභිරූපො දස්සනීයො පාසාදිකො, අහං චම්හි අභිරූපා දස්සනීයා පාසාදිකා. සාධාහං, භන්තෙ, අයාස්ස පජාපති භවෙයා’’න්ති. එවං වුත්තෙ ආයස්මා අනුරුද්ධො තුණ්හී අහොසි. දුතියම්පි ඛො...පෙ.... තතියම්පි ඛො සා ඉත්ථී ආයස්මන්තං අනුරුද්ධං එතදවොච – ‘‘අයොා, භන්තෙ, අභිරූපො දස්සනීයො පාසාදිකො, අහඤ්චම්හි අභිරූපා දස්සනීයා පාසාදිකා. සාධු, භන්තෙ, අයොා මඤ්චෙව පටිච්ඡතු [සම්පටිච්ඡතු (සයා.)] සබ්බඤ්ච සාපතෙයා’’න්ති. තතියම්පි ඛො ආයස්මා අනුරුද්ධො තුණ්හී අහොසි. අථ ඛො සා ඉත්ථී සාටකං නික්ඛිපිත්වා ආයස්මතො අනුරුද්ධස්ස පුරතො චඞ්කමතිපි තිට්ඨතිපි නිසීදතිපි සෙයාම්පි කප්පෙති. අථ ඛො ආයස්මා අනුරුද්ධො ඉන්ද්‍රියානි ඔක්ඛිපිත්වා තං ඉත්ථිං නෙව ඔලොකෙසි නපි ආලපි. අථ ඛො සා ඉත්ථී – ‘‘අච්ඡරියං වත භො, අබ්භුතං වත භො! බහූ මෙ මනුස්සා සතෙනපි සහස්සෙනපි පහිණන්ති. අයං පන සමණො – මයා සාමං යාචියමානො – න ඉච්ඡති මඤ්චෙව පටිච්ඡිතුං සබ්බඤ්ච සාපතෙයා’’න්ති සාටකං නිවාසෙත්වා ආයස්මතො අනුරුද්ධස්ස පාදෙසු සිරසා නිපතිත්වා ආයස්මන්තං අනුරුද්ධං එතදවොච – ‘‘අච්චයො මං, භන්තෙ, අච්චගමා යථාබාලං යථාමූළ්හං යථාඅකුසලං යාහං එවමකාසිං. තස්සා මෙ, භන්තෙ, අයොා අච්චයං අච්චයතො පටිග්ගණ්හාතු ආයතිං සංවරායා’’ති. ‘‘තග්ඝ ත්වං, භගිනි, අච්චයො අච්චගමා යථාබාලං යථාමූළ්හං යථාඅකුසලං යා ත්වං එවමකාසි. යතො ච ඛො ත්වං, භගිනි, අච්චයං අච්චයතො දිස්වා යථාධම්මං පටිකරොසි, තං තෙ මයං පටිග්ගණ්හාම. වුද්ධි හෙසා, භගිනි, අරියස්ස විනයෙ යො අච්චයං අච්චයතො දිස්වා යථාධම්මං පටිකරොති ආයතිඤ්ච සංවරං ආපජ්ජතී’’ති.

අථ ඛො සා ඉත්ථී තස්සා රත්තියා අච්චයෙන ආයස්මන්තං අනුරුද්ධං පණීතෙන ඛාදනීයෙන භොජනීයෙන සහත්ථා සන්තප්පෙත්වා සම්පවාරෙත්වා, ආයස්මන්තං අනුරුද්ධං භුත්තාවිං ඔනීතපත්තපාණිං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො තං ඉත්ථිං ආයස්මා අනුරුද්ධො ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි සමාදපෙසි සමුත්තෙජෙසි සම්පහංසෙසි. අථ ඛො සා ඉත්ථී – ආයස්මතා අනුරුද්ධෙන ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතා සමාදපිතා සමුත්තෙජිතා සම්පහංසිතා – ආයස්මන්තං අනුරුද්ධං එතදවොච – ‘‘අභික්කන්තං, භන්තෙ, අභික්කන්තං, භන්තෙ! සෙයාථාපි, භන්තෙ, නික්කුජ්ජිතං වා උක්කුජ්ජෙයා, පටිච්ඡන්නං වා විවරෙයා, මූළ්හස්ස වා මග්ගං ආචික්ඛෙයා, අන්ධකාරෙ වා තෙලපජ්ජොතං ධාරෙයා – චක්ඛුමන්තො රූපානි දක්ඛන්තීති, එවමෙවං

අයෙයාන අනුරුද්ධෙන අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො. එසාහං, භන්තෙ, තං භගවන්තං සරණං ගච්ඡාමි ධම්මඤ්ච භික්ඛුසඞ්ඝඤ්ච. උපාසිකං මං අයෙයා ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණුපෙතං සරණං ගත''න්ති.

අථ ඛො ආයස්මා අනුරුද්ධො සාවත්ථියං ගන්ත්වා භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා...පෙ.... තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියයන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ආයස්මා අනුරුද්ධො මාතුගාමෙන සහසෙය්‍යං කප්පෙස්සතී''ති! අථ ඛො තෙ භික්ඛූ ආයස්මන්තං අනුරුද්ධං අනෙකපරියායෙන විගරහිත්වා භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං...පෙ.... ''සච්චං කිර ත්වං, අනුරුද්ධ, මාතුගාමෙන සහසෙය්‍යං කප්පෙසී''ති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම ත්වං, අනුරුද්ධ, මාතුගාමෙන සහසෙය්‍යං කප්පෙස්සසි! නෙතං, අනුරුද්ධ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

56. ''යො පන භික්ඛු මාතුගාමෙන සහසෙය්‍යං කප්පෙය්‍ය පාචිත්තිය''න්ති.

57. යො පනාති යො යාදිසො...පෙ.... **භික්ඛූති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

මාතුගාමො නාම මනුස්සිත්ථී, න යක්ඛී [යක්ඛිනී (ක.)], න පෙතී, න තිරච්ඡානගතා; අන්තමසො තදහුජාතාපි දාරිකා, පගෙව මහත්තරී.

සහාති එකතො.

සෙය්‍යා නාම සබ්බච්ඡන්නා, සබ්බපරිච්ඡන්නා, යෙභුය්‍යෙනච්ඡන්නා, යෙභුය්‍යෙන පරිච්ඡන්නා.

සෙය්‍යං කප්පෙය්‍යාති අත්ථඞ්ගතෙ සූරියෙ, මාතුගාමෙ නිපන්නෙ භික්ඛු නිපජ්ජති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. භික්ඛු නිපන්නෙ මාතුගාමො නිපජ්ජති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උභො වා නිපජ්ජන්ති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උට්ඨහිත්වා පුනප්පුනං නිපජ්ජන්ති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

58. මාතුගාමෙ මාතුගාමසඤ්ඤී සහසෙය්‍යං කප්පෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. මාතුගාමෙ වෙමතිකො සහසෙය්‍යං කප්පෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. මාතුගාමෙ අමාතුගාමසඤ්ඤී සහසෙය්‍යං කප්පෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

උපඩ්ඪච්ඡන්නෙ උපඩ්ඪපරිච්ඡන්නෙ, ආපත්ති දුක්කටස්ස. යක්ඛියා වා පෙතියා වා පණ්ඩකෙන වා තිරච්ඡානගතිත්ථියා වා සහසෙය්‍යං කප්පෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අමාතුගාමෙ මාතුගාමසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අමාතුගාමෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අමාතුගාමෙ අමාතුගාමසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

59. අනාපත්ති සබ්බච්ඡන්නෙ සබ්බඅපරිච්ඡන්නෙ, සබ්බපරිච්ඡන්නෙ සබ්බඅච්ඡන්නෙ [අනාපත්ති සබ්බඅච්ඡන්නෙ සබ්බඅපරිච්ඡන්නෙ, (සී.)], යෙභුය්‍යෙන අච්ඡන්නෙ, යෙභුය්‍යෙන අපරිච්ඡන්නෙ, මාතුගාමෙ නිපන්නෙ භික්ඛු නිසීදති, භික්ඛු නිපන්නෙ මාතුගාමො නිසීදති, උභො වා නිසීදන්ති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

දුතියසහසෙය්‍යසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං ඡට්ඨං.

7. ධම්මදෙසනාසික්ඛාපදං

60. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා උදායී සාවත්ථියං කුලූපකො හොති, බහුකානි කුලානි උපසඞ්කමති. අථ ඛො ආයස්මා උදායී පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය යෙන අඤ්ඤතරං කුලං තෙනුපසඞ්කමි. තෙන ඛො පන සමයෙන ඝරණී නිවෙසනද්වාරෙ නිසින්නා හොති, ඝරසුණ්හා ආවසථද්වාරෙ නිසින්නා හොති. අථ ඛො ආයස්මා උදායී යෙන ඝරණී තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා ඝරණියා උපකණ්ණකෙ ධම්මං දෙසෙසි. අථ ඛො ඝරසුණ්හාය එතදහොසි – ‘‘කි නු ඛො සො සමණො සස්සුයා ජාරො උදාහු ඔභාසතී’’ති?

අථ ඛො ආයස්මා උදායී ඝරණියා උපකණ්ණකෙ ධම්මං දෙසෙත්වා යෙන ඝරසුණ්හා තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා ඝරසුණ්හාය උපකණ්ණකෙ ධම්මං දෙසෙසි. අථ ඛො ඝරණියා එතදහොසි – ‘‘කිං නු ඛො සො සමණො ඝරසුණ්හාය ජාරො උදාහු ඔභාසතී’’ති? අථ ඛො ආයස්මා උදායී ඝරසුණ්හාය උපකණ්ණකෙ ධම්මං දෙසෙත්වා පක්කාමි. අථ ඛො ඝරණී ඝරසුණ්හං එතදවොච – ‘‘හෙ ජෙ, කිං තෙ එසො සමණො අවොචා’’ති? ‘‘ධම්මං මෙ, අය්‍යෙ, දෙසෙසි’’. ‘‘අය්‍යාය පන කිං අවොචා’’ති? ‘‘මය්හම්පි ධම්මං දෙසෙසී’’ති. තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම අය්‍යො උදායී මාතුගාමස්ස උපකණ්ණකෙ ධම්මං දෙසෙස්සති! නනු නාම විස්සට්ඨෙන විවටෙන ධම්මො දෙසෙතබ්බො’’ති?

අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තාසං ඉත්ථීනං උජ්ඣායන්තීනං ඛිය්‍යන්තීනං විපාචෙන්තීනං. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ආයස්මා උදායී මාතුගාමස්ස ධම්මං දෙසෙස්සතී’’ති! අථ ඛො තෙ භික්ඛූ ආයස්මන්තං උදායිං අනෙකපරියායෙන විගරහිත්වා භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. ‘‘සච්චං කිර ත්වං, උදායි, මාතුගාමස්ස ධම්මං දෙසෙසී’’ති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො

භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම ත්වං, මොඝපුරිස, මාතුගාමස්ස ධම්මං දෙසෙස්සසි. නෙතං මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

‘‘යො පන භික්ඛු මාතුගාමස්ස ධම්මං දෙසෙය්‍ය පාචිත්තිය’’න්ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

61. තෙන ඛො පන සමයෙන උපාසිකා භික්ඛූ පස්සිත්වා එතදවොචුං – ‘‘ඉඞ්ඝාය්‍යා ධම්මං දෙසෙථා’’ති. ‘‘න, භගිනී, කප්පති මාතුගාමස්ස ධම්මං දෙසෙතු’’න්ති. ‘‘ඉඞ්ඝාය්‍යා ඡප්පඤ්චවාචාහි ධම්මං දෙසෙථ, සක්කා එත්තකෙනපි ධම්මො අඤ්ඤාතු’’න්ති. ‘‘න, භගිනී, කප්පති මාතුගාමස්ස ධම්මං දෙසෙතු’’න්ති. කුක්කුච්චායන්තා න දෙසෙසුං. උපාසිකා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම අය්‍යා අම්හෙහි යාචියමානා ධම්මං න දෙසෙස්සන්තී’’ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තාසං උපාසිකානං උජ්ඣායන්තීනං ඛිය්‍යන්තීනං විපාචෙන්තීනං. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, මාතුගාමස්ස ඡප්පඤ්චවාචාහි ධම්මං දෙසෙතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

‘‘යො පන භික්ඛු මාතුගාමස්ස උත්තරිඡප්පඤ්චවාචාහි ධම්මං දෙසෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’න්ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

62. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ – ‘‘භගවතා අනුඤ්ඤාතං මාතුගාමස්ස ඡප්පඤ්චවාචාහි ධම්මං දෙසෙතු’’න්ති තෙ අවිඤ්ඤූං පුරිසවිග්ගහං උපනිසීදාපෙත්වා මාතුගාමස්ස උත්තරිඡප්පඤ්චවාචාහි ධම්මං දෙසෙන්ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා...පෙ.... තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ අවිඤ්ඤූං පුරිසවිග්ගහං උපනිසීදාපෙත්වා මාතුගාමස්ස උත්තරිඡප්පඤ්චවාචාහි ධම්මං දෙසෙස්සන්තී’’ති!

අථ ඛො තෙ භික්ඛූ ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛූ අනෙකපරියායෙන විගරහිත්වා භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං...පෙ.... ‘‘සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, අවිඤ්ඤූං පුරිසවිග්ගහං උපනිසීදාපෙත්වා මාතුගාමස්ස උත්තරිඡප්පඤ්චවාචාහි ධම්මං දෙසෙථා’’ති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, අවිඤ්ඤූං පුරිසවිග්ගහං උපනිසීදාපෙත්වා මාතුගාමස්ස උත්තරිඡප්පඤ්චවාචාහි ධම්මං දෙසෙස්සථ! නෙතං, මොඝපුරිසා,

අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

63. ''යො පන භික්ඛු මාතුගාමස්ස උත්තරිඡප්පඤ්චවාචාහි ධම්මං දෙසෙය්‍ය, අඤ්ඤත්‍ර විඤ්ඤුනා පුරිසවිග්ගහෙන, පාචිත්තිය''න්ති.

64. **යො පනාති** යො යාදිසො...පෙ.... **භික්ඛූති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

මාතුගාමො නාම මනුස්සිත්ථී; න යක්ඛී න පෙතී න තිරච්ඡානගතා; විඤ්ඤූ, පටිබලා සුභාසිතදුබ්භාසිතං දුට්ඨුල්ලාදුට්ඨුල්ලං ආජානිතුං.

උත්තරිඡප්පඤ්චවාචාහීති අතිරෙකඡප්පඤ්චවාචාහි.

ධම්මො නාම බුද්ධභාසිතො, සාවකභාසිතො, ඉසිභාසිතො, දෙවතාභාසිතො, අත්ථූපසඤ්හිතො, ධම්මූපසඤ්හිතො.

දෙසෙය්‍යාති පදෙන දෙසෙති, පදෙ පදෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අක්ඛරාය දෙසෙති, අක්ඛරක්ඛරාය ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අඤ්ඤත්‍ර විඤ්ඤුනා පුරිසවිග්ගහෙනාති ඨපෙත්වා විඤ්ඤුං පුරිසවිග්ගහං. විඤ්ඤූ නාම පුරිසවිග්ගහො, පටිබලො හොති සුභාසිතදුබ්භාසිතං දුට්ඨුල්ලාදුට්ඨුල්ලං ආජානිතුං.

65. මාතුගාමෙ මාතුගාමසඤ්ඤී උත්තරිඡප්පඤ්චවාචාහි ධම්මං දෙසෙති, අඤ්ඤත්‍ර විඤ්ඤුනා පුරිසවිග්ගහෙන, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. මාතුගාමෙ වෙමතිකො උත්තරිඡප්පඤ්චවාචාහි ධම්මං දෙසෙති, අඤ්ඤත්‍ර විඤ්ඤුනා පුරිසවිග්ගහෙන, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. මාතුගාමෙ අමාතුගාමසඤ්ඤී උත්තරිඡප්පඤ්චවාචාහි ධම්මං දෙසෙති, අඤ්ඤත්‍ර විඤ්ඤුනා පුරිසවිග්ගහෙන, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

යක්ඛියා වා පෙතියා වා පණ්ඩකස්ස වා තිරච්ඡානගතමනුස්සවිග්ගහිත්ථියා වා උත්තරිඡප්පඤ්චවාචාහි ධම්මං දෙසෙති, අඤ්ඤත්‍ර විඤ්ඤුනා පුරිසවිග්ගහෙන, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අමාතුගාමෙ මාතුගාමසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අමාතුගාමෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අමාතුගාමෙ අමාතුගාමසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

66. අනාපත්ති විඤ්ඤුනා පුරිසවිග්ගහෙන, ඡප්පඤ්චවාචාහි ධම්මං දෙසෙති, ඌනකඡප්පඤ්චවාචාහි ධම්මං දෙසෙති, උට්ඨහිත්වා පුන නිසීදිත්වා දෙසෙති, මාතුගාමො උට්ඨහිත්වා පුන නිසීදති තස්මිං දෙසෙති, අඤ්ඤස්ස

මාතුගාමස්ස දෙසෙති, පඤ්හං පුච්ඡති, පඤ්හං පුට්ඨො කථෙති, අඤ්ඤස්සත්ථාය භණන්තං මාතුගාමො සුණාති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

ධම්මදෙසනාසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං සත්තමං.

8. භූතාරොචනසික්ඛාපදං

67. [පාරා. 193] තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවනෙ කූටාගාරසාලායං. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා සන්දිට්ඨා සම්භත්තා භික්ඛූ වග්ගුමුදාය නදියා තීරෙ වස්සං උපගච්ඡිංසු. තෙන ඛො පන සමයෙන වජ්ජී දුබ්භික්ඛා හොති – ද්වීහිතිකා සෙතට්ඨිකා සලාකාවුත්තා, න සුකරා උඤ්ඡෙන පග්ගහෙන යාපෙතුං. අථ ඛො තෙසං භික්ඛූනං එතදහොසි – ''එතරහි ඛො වජ්ජී දුබ්භික්ඛා – ද්වීහිතිකා සෙතට්ඨිකා සලාකාවුත්තා, න සුකරා උඤ්ඡෙන පග්ගහෙන යාපෙතුං. කෙන නු ඛො මයං උපායෙන සමග්ගා සම්මොදමානා අවිවදමානා ඵාසුකං වස්සං වසෙය්‍යාම, න ච පිණ්ඩකෙන කිලමෙය්‍යාමා''ති? එකච්චෙ එවමාහංසු – ''හන්ද මයං, ආවුසො, ගිහීනං කම්මන්තං අධිට්ඨෙම. එවං තෙ අම්හාකං දාතුං මඤ්ඤිස්සන්ති. එවං මයං සමග්ගා සම්මොදමානා අවිවදමානා ඵාසුකං වස්සං වසිස්සාම, න ච පිණ්ඩකෙන කිලමිස්සාමා''ති. එකච්චෙ එවමාහංසු – ''අලං, ආවුසො, කිං ගිහීනං කම්මන්තං අධිට්ඨිතෙන? හන්ද මයං, ආවුසො, ගිහීනං දූතෙය්‍යං හරාම. එවං තෙ අම්හාකං දාතුං මඤ්ඤිස්සන්ති. එවං මයං සමග්ගා සම්මොදමානා අවිවදමානා ඵාසුකං වස්සං වසිස්සාම, න ච පිණ්ඩකෙන කිලමිස්සාමා''ති. එකච්චෙ එවමාහංසු – ''අලං, ආවුසො; කිං ගිහීනං කම්මන්තං අධිට්ඨිතෙන! කිං ගිහීනං දූතෙය්‍යං හටෙන! හන්ද මයං, ආවුසො, ගිහීනං අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස උත්තරිමනුස්සධම්මස්ස වණ්ණං භාසිස්සාම – 'අසුකො භික්ඛු පඨමස්ස ඣානස්ස ලාභී, අසුකො භික්ඛු දුතියස්ස ඣානස්ස ලාභී, අසුකො භික්ඛු තතියස්ස ඣානස්ස ලාභී, අසුකො භික්ඛු චතුත්ථස්ස ඣානස්ස ලාභී, අසුකො භික්ඛු සොතාපන්නො, අසුකො භික්ඛු සකදාගාමී, අසුකො භික්ඛු අනාගාමී, අසුකො භික්ඛු අරහා, අසුකො භික්ඛු තෙවිජ්ජො, අසුකො භික්ඛු ඡළභිඤ්ඤො'ති. එවං තෙ අම්හාකං දාතුං මඤ්ඤිස්සන්ති. එවං මයං සමග්ගා සම්මොදමානා අවිවදමානා ඵාසුකං වස්සං වසිස්සාම, න ච පිණ්ඩකෙන කිලමිස්සාමා''ති. එසො යෙව ඛො, ආවුසො, සෙය්‍යො, යො අම්හාකං ගිහීනං අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස උත්තරිමනුස්සධම්මස්ස වණ්ණො භාසිතො''ති.

අථ ඛො තෙ භික්ඛූ ගිහීනං අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස උත්තරිමනුස්සධම්මස්ස වණ්ණං භාසිංසු – ''අසුකො භික්ඛු පඨමස්ස ඣානස්ස ලාභී...පෙ.... අසුකො භික්ඛු ඡළභිඤ්ඤො''ති. අථ ඛො තෙ මනුස්සා – ''ලාභා වත නො, සුලද්ධං වත නො, යෙසං නො එවරූපා භික්ඛූ වස්සං උපගතා, න වත නො ඉතො පුබ්බෙ

එවරූපා භික්ඛූ වස්සං උපගතා, යථයිමෙ භික්ඛූ සීලවන්තො කල්‍යාණධම්මා''ති. තෙ න තාදිසානි භොජනානි අත්තනා භුඤ්ජන්ති, මාතාපිතූනං දෙන්ති පුත්තදාරස්ස දෙන්ති දාසකම්මකරපොරිසස්ස දෙන්ති මිත්තාමච්චානං දෙන්ති ඤාතිසාලොහිතානං දෙන්ති යාදිසානි භික්ඛූනං දෙන්ති. න තාදිසානි ඛාදනීයානි සායනීයානි පානානි අත්තනා ඛාදන්ති සායන්ති පිවන්ති [අත්තනා පිවන්ති (සයා. ක.)] මාතාපිතූනං දෙන්ති පුත්තදාරස්ස දෙන්ති දාසකම්මකරපොරිසස්ස දෙන්ති මිත්තාමච්චානං දෙන්ති ඤාතිසාලොහිතානං දෙන්ති, යාදිසානි භික්ඛූනං දෙන්ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ වණ්ණවා අහෙසුං පීණින්ද්‍රියා පසන්නමුඛවණ්ණා විප්පසන්නඡවිවණ්ණා.

68. ආචිණ්ණං ඛො පනෙතං වස්සංවුට්ඨානං භික්ඛූනං භගවන්තං දස්සනාය උපසඞ්කමිතුං. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ වස්සංවුට්ඨා තෙමාසච්චයෙන සෙනාසනං සංසාමෙත්වා පත්තචීවරමාදාය යෙන වෙසාලී තෙන පක්කමිංසු. අනුපුබ්බෙන යෙන වෙසාලී මහාවනං කූටාගාරසාලා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු; උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. තෙන ඛො පන සමයෙන දිසාසු වස්සංවුට්ඨා භික්ඛූ කිසා හොන්ති ලූඛා දුබ්බණ්ණා උප්පණ්ඩුප්පණ්ඩුකජාතා ධමනිසන්ථතගත්තා. වග්ගුමුදාතීරියා පන භික්ඛූ වණ්ණවා හොන්ති පීණින්ද්‍රියා පසන්නමුඛවණ්ණා විප්පසන්නඡවිවණ්ණා. ආචිණ්ණං ඛො පනෙතං බුද්ධානං භගවන්තානං ආගන්තුකෙහි භික්ඛූහි සද්ධිං පටිසම්මොදිතුං. අථ ඛො භගවා වග්ගුමුදාතීරියෙ භික්ඛූ එතදවොච – ''කච්චි, භික්ඛවෙ, ඛමනීයං, කච්චි යාපනීයං, කච්චි සමග්ගා සම්මොදමානා අවිවදමානා ඵාසුකං වස්සං වසිත්ථ, න ච පිණ්ඩකෙන කිලමිත්ථා''ති? ''ඛමනීයං භගවා, යාපනීයං භගවා. සමග්ගා ච මයං, භන්තෙ, සම්මොදමානා අවිවදමානා ඵාසුකං වස්සං වසිම්හා, න ච පිණ්ඩකෙන කිලමිම්හා''ති. ජානන්තාපි තථාගතා පුච්ඡන්ති, ජානන්තාපි න පුච්ඡන්ති. කාලං විදිත්වා පුච්ඡන්ති, කාලං විදිත්වා න පුච්ඡන්ති. අත්ථසඤ්හිතං තථාගතා පුච්ඡන්ති, නො අනත්ථසඤ්හිතං. අනත්ථසඤ්හිතෙ සෙතුඝාතො තථාගතානං. ද්වීහාකාරෙහි බුද්ධා භගවන්තො භික්ඛූ පටිපුච්ඡන්ති – ධම්මං වා දෙසෙස්සාම, සාවකානං වා සික්ඛාපදං පඤ්ඤපෙස්සාමාති.

අථ ඛො භගවා වග්ගුමුදාතීරියෙ භික්ඛූ එතදවොච – ''යථා කථං පන තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, සමග්ගා සම්මොදමානා අවිවදමානා ඵාසුකං වස්සං වසිත්ථ, න ච පිණ්ඩකෙන කිලමිත්ථා''ති? අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''කච්චි පන වො, භික්ඛවෙ, භූත''න්ති? ''භූතං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, උදරස්ස කාරණා ගිහීනං අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස උත්තරිමනුස්සධම්මස්ස වණ්ණං භාසිස්සථ! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

69. ''යො පන භික්ඛු අනුපසම්පන්නස්ස උත්තරිමනුස්සධම්මං ආරොචෙය්‍ය භූතස්මිං, පාචිත්තිය''න්ති.

70. **යො පනාති** යො යාදිසො...පෙ.... **භික්ඛූති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

අනුපසම්පන්නො නාම භික්ඛුඤ්ච භික්ඛුනිඤ්ච ඨපෙත්වා, අවසෙසො අනුපසම්පන්නො නාම.

[පාරා. 198] **උත්තරිමනුස්සධම්මො** නාම ඣානං, විමොක්ඛො, සමාධි, සමාපත්ති, ඤාණදස්සනං, මග්ගභාවනා, ඵලසච්ඡිකිරියා, කිලෙසප්පහානං, විනීවරණතා චිත්තස්ස, සුඤ්ඤාගාරෙ අභිරති.

[පාරා. 199] **ඣානන්ති** පඨමං ඣානං, දුතියං ඣානං, තතියං ඣානං, චතුත්ථං ඣානං.

[පාරා. 199] **විමොක්ඛොති** සුඤ්ඤතො විමොක්ඛො, අනිමිත්තො විමොක්ඛො, අප්පණිහිතො විමොක්ඛො.

[පාරා. 199] **සමාධීති** සුඤ්ඤතො සමාධි, අනිමිත්තො සමාධි, අප්පණිහිතො සමාධි.

[පාරා. 199] **සමාපත්තීති** සුඤ්ඤතා සමාපත්ති, අනිමිත්තා සමාපත්ති, අප්පණිහිතා සමාපත්ති.

[පාරා. 199] **ඤාණදස්සනන්ති** තිස්සො විජ්ජා.

[පාරා. 199] **මග්ගභාවනාති** චත්තාරො සතිපට්ඨානා, චත්තාරො සම්මප්පධානා, චත්තාරො ඉද්ධිපාදා, පඤ්චින්ද්‍රියානි, පඤ්ච බලානි, සත්ත බොජ්ඣඞ්ගා, අරියො අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො.

[පාරා. 199] **ඵලසච්ඡිකිරියාති** සොතාපත්තිඵලස්ස සච්ඡිකිරියා, සකදාගාමිඵලස්ස සච්ඡිකිරියා, අනාගාමිඵලස්ස සච්ඡිකිරියා, අරහත්තස්ස [අරහත්තඵලස්ස (ස්‍යා.)] සච්ඡිකිරියා.

[පාරා. 199] **කිලෙසප්පහානන්ති** රාගස්ස පහානං, දොසස්ස පහානං, මොහස්ස පහානං.

[පාරා. 199] **විනීවරණතා චිත්තස්සාති** රාගා චිත්තං විනීවරණතා, දොසා චිත්තං විනීවරණතා, මොහා චිත්තං විනීවරණතා.

[පාරා. 199] **සුඤ්ඤාගාරෙ අභිරතීති** පඨමෙන ඣානෙන සුඤ්ඤාගාරෙ අභිරති, දුතියෙන ඣානෙන සුඤ්ඤාගාරෙ අභිරති, තතියෙන ඣානෙන සුඤ්ඤාගාරෙ අභිරති, චතුත්ථෙන ඣානෙන සුඤ්ඤාගාරෙ අභිරති.

71. **ආරොචෙය්‍යාති** අනුපසම්පන්නස්ස – ‘‘පඨමං ඣානං සමාපජ්ජි’’න්ති භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ‘‘පඨමං ඣානං සමාපජ්ජාමී’’ති භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ‘‘පඨමං ඣානං සමාපන්නො’’ති භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ‘‘පඨමස්ස ඣානස්ස ලාභිම්හී’’ති භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ‘‘පඨමස්ස ඣානස්ස වසිම්හී’’ති භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ‘‘පඨමං ඣානං සච්ඡිකතං මයා’’ති භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ‘‘දුතියං ඣානං... තතියං ඣානං... චතුත්ථං ඣානං සමාපජ්ජිං, සමාපජ්ජාමි, සමාපන්නො; චතුත්ථස්ස ඣානස්ස ලාභිම්හි, වසිම්හි; චතුත්ථං ඣානං සච්ඡිකතං මයා’’ති භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ‘‘සුඤ්ඤතං විමොක්ඛං... අනිමිත්තං විමොක්ඛං... අප්පණිහිතං විමොක්ඛං... සුඤ්ඤතං සමාධිං... අනිමිත්තං සමාධිං... අප්පණිහිතං සමාධිං සමාපජ්ජිං, සමාපජ්ජාමි, සමාපන්නො; අප්පණිහිතස්ස සමාධිස්ස ලාභිම්හි, වසිම්හි; අප්පණිහිතො සමාධි සච්ඡිකතො මයා’’ති භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ‘‘සුඤ්ඤතං සමාපත්තිං... අනිමිත්තං සමාපත්තිං... අප්පණිහිතං සමාපත්තිං සමාපජ්ජිං, සමාපජ්ජාමි, සමාපන්නො; අප්පණිහිතාය සමාපත්තියා ලාභිම්හි, වසිම්හි; අප්පණිහිතා සමාපත්ති සච්ඡිකතා මයා’’ති භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ‘‘තිස්සො විජ්ජා සමාපජ්ජිං, සමාපජ්ජාමි, සමාපන්නො; තිස්සන්නං විජ්ජානං ලාභිම්හි, වසිම්හි; තිස්සො විජ්ජා සච්ඡිකතා මයා’’ති භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ‘‘චත්තාරො සතිපට්ඨානෙ... චත්තාරො සම්මප්පධානෙ... චත්තාරො ඉද්ධිපාදෙ සමාපජ්ජිං, සමාපජ්ජාමි, සමාපන්නො; චතුන්නං ඉද්ධිපාදානං ලාභිම්හි, වසිම්හි; චත්තාරො ඉද්ධිපාදා සච්ඡිකතා මයා’’ති භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ‘‘පඤ්චින්ද්‍රියානි... පඤ්ච බලානි සමාපජ්ජිං, සමාපජ්ජාමි, සමාපන්නො; පඤ්චන්නං බලානං ලාභිම්හි, වසිම්හි; පඤ්ච බලානි සච්ඡිකතානි මයා’’ති භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ‘‘සත්ත බොජ්ඣඞ්ගෙ සමාපජ්ජිං, සමාපජ්ජාමි, සමාපන්නො; සත්තන්නං බොජ්ඣඞ්ගානං ලාභිම්හි, වසිම්හි; සත්ත බොජ්ඣඞ්ගා සච්ඡිකතා මයා’’ති භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ‘‘අරියං අට්ඨඞ්ගිකං මග්ගං සමාපජ්ජිං, සමාපජ්ජාමි, සමාපන්නො; අරියස්ස අට්ඨඞ්ගිකස්ස මග්ගස්ස ලාභිම්හි, වසිම්හි; අරියො අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො සච්ඡිකතො මයා’’ති භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ‘‘සොතාපත්තිඵලං... සකදාගාමිඵලං... අනාගාමිඵලං... අරහත්තං සමාපජ්ජිං, සමාපජ්ජාමි, සමාපන්නො; අරහත්තස්ස ලාභිම්හි, වසිම්හි; අරහත්තං [අරහත්තඵලං (සයා.)] සච්ඡිකතං මයා’’ති භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ‘‘රාගො මෙ චත්තො... දොසො මෙ චත්තො... මොහො මෙ චත්තො, වන්තො, මුත්තො, පහීනො, පටිනිස්සට්ඨො, උක්ඛෙටිතො, සමුක්ඛෙටිතො’’ති භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ‘‘රාගා මෙ චිත්තං විනීවරණං... දොසා මෙ චිත්ත විනීවරණං... මොහා මෙ චිත්තං විනීවරණ’’න්ති භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ‘‘සුඤ්ඤාගාරෙ පඨමං ඣානං... දුතියං ඣානං... තතියං ඣානං... චතුත්ථං ඣානං සමාපජ්ජිං, සමාපජ්ජාමි, සමාපන්නො; සුඤ්ඤාගාරෙ චතුත්ථස්ස ඣානස්ස ලාභිම්හි, වසිම්හි; සුඤ්ඤාගාරෙ චතුත්ථං ඣානං සච්ඡිකතං මයා’’ති භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

72. **ආරොචෙය්‍යාති** අනුපසම්පන්නස්ස – ‘‘පඨමඤ්ච ඣානං දුතියඤ්ච ඣානං සමාපජ්ජිං, සමාපජ්ජාමි, සමාපන්නො; පඨමස්ස ච ඣානස්ස දුතියස්ස ච ඣානස්ස ලාභිම්හි, වසිම්හි; පඨමඤ්ච ඣානං දුතියඤ්ච ඣානං සච්ඡිකතං මයා’’ති භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ‘‘පඨමඤ්ච ඣානං තතියඤ්ච ඣානං... පඨමඤ්ච ඣානං චතුත්ථඤ්ච ඣානං සමාපජ්ජිං, සමාපජ්ජාමි, සමාපන්නො; පඨමස්ස ච ඣානස්ස චතුත්ථස්ස ච ඣානස්ස ලාභිම්හි, වසිම්හි; පඨමඤ්ච ඣානං චතුත්ථඤ්ච ඣානං සච්ඡිකතං මයා’’ති භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ‘‘පඨමඤ්ච ඣානං සුඤ්ඤතඤ්ච විමොක්ඛං... අනිමිත්තඤ්ච විමොක්ඛං... අප්පණිහිතඤ්ච විමොක්ඛං... සුඤ්ඤතඤ්ච සමාධිං... අනිමිත්තඤ්ච සමාධිං... අප්පණිහිතඤ්ච සමාධිං සමාපජ්ජිං, සමාපජ්ජාමි, සමාපන්නො; පඨමස්ස ච ඣානස්ස අප්පණිහිතස්ස ච සමාධිස්ස ලාභිම්හි, වසිම්හි; පඨමඤ්ච ඣානං අප්පණිහිතො ච සමාධි සච්ඡිකතො මයා’’ති භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ‘‘පඨමඤ්ච ඣානං සුඤ්ඤතඤ්ච සමාපත්තිං... අනිමිත්තඤ්ච සමාපත්තිං... අප්පණිහිතඤ්ච සමාපත්තිං සමාපජ්ජිං, සමාපජ්ජාමි, සමාපන්නො; පඨමස්ස ච ඣානස්ස අප්පණිහිතාය ච සමාපත්තියා ලාභිම්හි, වසිම්හි; පඨමඤ්ච ඣානං අප්පණිහිතා ච සමාපත්ති සච්ඡිකතා මයා’’ති භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ‘‘පඨමඤ්ච ඣානං තිස්සො ච විජ්ජා සමාපජ්ජිං, සමාපජ්ජාමි, සමාපන්නො; පඨමස්ස ච ඣානස්ස තිස්සන්නඤ්ච විජ්ජානං ලාභිම්හි, වසිම්හි; පඨමඤ්ච ඣානං තිස්සො ච විජ්ජා සච්ඡිකතා මයා’’ති භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ‘‘පඨමඤ්ච ඣානං චත්තාරො ච සතිපට්ඨානෙ...පෙ.... චත්තාරො ච සම්මප්පධානෙ... චත්තාරො ච ඉද්ධිපාදෙ සමාපජ්ජිං, සමාපජ්ජාමි, සමාපන්නො; පඨමස්ස ච ඣානස්ස චතුන්නඤ්ච ඉද්ධිපාදානං ලාභිම්හි, වසිම්හි; පඨමඤ්ච ඣානං චත්තාරො ච ඉද්ධිපාදා සච්ඡිකතා මයා’’ති භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ‘‘පඨමඤ්ච ඣානං, පඤ්ච ච ඉන්ද්‍රියානි... පඤ්ච ච බලානි සමාපජ්ජිං, සමාපජ්ජාමි, සමාපන්නො; පඨමස්ස ච ඣානස්ස පඤ්චන්නඤ්ච බලානං ලාභිම්හි, වසිම්හි; පඨමඤ්ච ඣානං පඤ්ච ච බලානි සච්ඡිකතානි මයා’’ති භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ‘‘පඨමඤ්ච ඣානං සත්ත ච බොජ්ඣඞ්ගෙ සමාපජ්ජිං, සමාපජ්ජාමි, සමාපන්නො; පඨමස්ස ච ඣානස්ස සත්තන්නඤ්ච බොජ්ඣඞ්ගානං ලාභිම්හි, වසිම්හි; පඨමඤ්ච ඣානං සත්ත ච බොජ්ඣඞ්ගා සච්ඡිකතා මයා’’ති භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ‘‘පඨමඤ්ච ඣානං අරියඤ්ච අට්ඨඞ්ගිකං මග්ගං සමාපජ්ජිං, සමාපජ්ජාමි, සමාපන්නො; පඨමස්ස ච ඣානස්ස අරියස්ස ච අට්ඨඞ්ගිකස්ස මග්ගස්ස ලාභිම්හි, වසිම්හි; පඨමඤ්ච ඣානං අරියො ච අට්ඨඞ්ගිකො මග්ගො සච්ඡිකතො මයා’’ති භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ‘‘පඨමඤ්ච ඣානං සොතාපත්තිඵලඤ්ච... සකදාගාමිඵලඤ්ච... අනාගාමිඵලඤ්ච... අරහත්තඤ්ච [අරහත්තඵලඤ්ච (සයා.)] සමාපජ්ජිං, සමාපජ්ජාමි, සමාපන්නො; පඨමස්ස ච ඣානස්ස අරහත්තස්ස [අරහත්තඵලස්ස (සයා.)] ච ලාභිම්හි, වසිම්හි; පඨමඤ්ච ඣානං අරහත්තඤ්ච සච්ඡිකතං මයා’’ති භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ‘‘පඨමඤ්ච ඣානං සමාපජ්ජිං, සමාපජ්ජාමි, සමාපන්නො... රාගො ච මෙ චත්තො... දොසො ච මෙ චත්තො... මොහො ච මෙ චත්තො, වන්තො, මුත්තො, පහීනො, පටිනිස්සට්ඨො, උක්ඛෙටිතො, සමුක්ඛෙටිතො’’ති භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ‘‘පඨමඤ්ච ඣානං සමාපජ්ජිං, සමාපජ්ජාමි, සමාපන්නො... රාගා ච මෙ චිත්තං විනීවරණං... දොසා ච මෙ චිත්තං විනීවරණං... මොහා ච මෙ චිත්තං විනීවරණ’’න්ති භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

73. **ආරොචෙය්‍යාති** අනුපසම්පන්නස්ස – ‘‘දුතියඤ්ච ඣානං තතියඤ්ච ඣානං... දුතියඤ්ච ඣානං චතුත්ථඤ්ච ඣානං සමාපජ්ජිං, සමාපජ්ජාමි, සමාපන්නො; දුතියස්ස ච ඣානස්ස චතුත්ථස්ස ච ඣානස්ස ලාභිම්හි, වසිම්හි; දුතියඤ්ච ඣානං චතුත්ථඤ්ච ඣානං සච්ඡිකතං මයා’’ති භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ‘‘දුතියඤ්ච ඣානං සුඤ්ඤතඤ්ච විමොක්ඛං...පෙ.... මොහා ච මෙ චිත්තං විනීවරණ’’න්ති භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ‘‘දුතියඤ්ච ඣානං පඨමඤ්ච ඣානං සමාපජ්ජිං, සමාපජ්ජාමි, සමාපන්නො; දුතියස්ස ච ඣානස්ස පඨමස්ස ච ඣානස්ස ලාභිම්හි, වසිම්හි; දුතියඤ්ච ඣානං පඨමඤ්ච ඣානං සච්ඡිකතං මයා’’ති භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස…පෙ.....

මූලං සංඛිත්තං.

ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ‘‘මොහා ච මෙ චිත්තං විනීවරණං, පඨමඤ්ච ඣානං සමාපජ්ජිං, සමාපජ්ජාමි, සමාපන්නො; මොහා ච මෙ චිත්තං විනීවරණං, පඨමස්ස ච ඣානස්ස ලාභිම්හි, වසිම්හි; මොහා ච මෙ චිත්තං විනීවරණං, පඨමඤ්ච ඣානං සච්ඡිකතං මයා’’ති භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස…පෙ.....

ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ‘‘මොහා ච මෙ චිත්තං විනීවරණං, දොසා ච මෙ චිත්තං විනීවරණ’’න්ති භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස…පෙ.....

ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ‘‘පඨමඤ්ච ඣානං දුතියඤ්ච ඣානං තතියඤ්ච ඣානං චතුත්ථඤ්ච ඣානං සුඤ්ඤතඤ්ච විමොක්ඛං අනිමිත්තඤ්ච විමොක්ඛං අප්පණිහිතඤ්ච විමොක්ඛං සුඤ්ඤතඤ්ච සමාධිං අනිමිත්තඤ්ච සමාධිං අප්පණිහිතඤ්ච සමාධිං සුඤ්ඤතඤ්ච සමාපත්තිං අනිමිත්තඤ්ච සමාපත්තිං අප්පණිහිතඤ්ච සමාපත්තිං තිස්සො ච විජ්ජා චත්තාරො ච සතිපට්ඨානෙ චත්තාරො ච සම්මප්පධානෙ චත්තාරො ච ඉද්ධිපාදෙ පඤ්ච ච ඉන්ද්‍රියානි පඤ්ච ච බලානි සත්ත ච බොජ්ඣඞ්ගෙ අරියඤ්ච අට්ඨඞ්ගිකං මග්ගං සොතාපත්තිඵලඤ්ච සකදාගාමිඵලඤ්ච අනාගාමිඵලඤ්ච අරහත්තඤ්ච [අරහත්තඵලඤ්ච (සයා.)] සමාපජ්ජිං…පෙ.... රාගො ච මෙ චත්තො, දොසො ච මෙ චත්තො, මොහො ච මෙ චත්තො, වන්තො, මුත්තො, පහීනො, පටිනිස්සට්ඨො, උක්ඛෙටිතො සමුක්ඛෙටිතො, රාගා ච මෙ චිත්තං විනීවරණං, දොසා ච මෙ චිත්තං විනීවරණං, මොහා ච මෙ චිත්තං විනීවරණ’’න්ති භණන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

74. ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ‘‘පඨමං ඣානං සමාපජ්ජි’’න්ති වත්තුකාමො ‘‘දුතියං ඣානං සමාපජ්ජි’’න්ති භණන්තස්ස පටිවිජානන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස, න පටිවිජානන්තස්ස ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ‘‘පඨමං ඣානං සමාපජ්ජි’’න්ති වත්තුකාමො ‘‘තතියං ඣානං…පෙ.... චතුත්ථං ඣානං, සුඤ්ඤතං විමොක්ඛං, අනිමිත්තං විමොක්ඛං, අප්පණිහිතං විමොක්ඛං, සුඤ්ඤතං සමාධිං, අනිමිත්තං සමාධිං, අප්පණිහිතං සමාධිං, සුඤ්ඤතං සමාපත්තිං, අනිමිත්තං සමාපත්තිං,

අප්පණිහිතං සමාපත්තිං, තිස්සො විජ්ජා, චත්තාරො සතිපට්ඨානෙ, චත්තාරො සම්මප්පධානෙ, චත්තාරො ඉද්ධිපාදෙ, පඤ්චින්ද්‍රියානි, පඤ්ච බලානි, සත්ත බොජ්ඣඞ්ගෙ, අරියං අට්ඨඞ්ගිකං මග්ගං, සොතාපත්තිඵලං, සකදාගාමිඵලං, අනාගාමිඵලං, අරහත්තං [අරහත්තඵලං (ස්‍යා.)] සමාපජ්ජිං…පෙ…. රාගො මෙ චත්තො, දොසො මෙ චත්තො, මොහො මෙ චත්තො, වන්තො, මුත්තො, පහීනො; පටිනිස්සට්ඨො, උක්ඛෙටිතො, සමුක්ඛෙටිතො; රාගා මෙ චිත්තං විනීවරණං, දොසා මෙ චිත්තං විනීවරණං, මොහා මෙ චිත්තං විනීවරණ''න්ති භණන්තස්ස පටිවිජානන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස, න පටිවිජානන්තස්ස ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ''දුතියං ඣානං සමාපජ්ජි''න්ති වත්තුකාමො…පෙ…. ''මොහා මෙ චිත්තං විනීවරණ''න්ති භණන්තස්ස පටිවිජානන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස, න පටිවිජානන්තස්ස ආපත්ති දුක්කටස්ස…පෙ….

ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ''දුතියං ඣානං සමාපජ්ජි''න්ති වත්තුකාමො – ''පඨමං ඣානං සමාපජ්ජි''න්ති භණන්තස්ස පටිවිජානන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස, න පටිවිජානන්තස්ස ආපත්ති දුක්කටස්ස…පෙ….

මූලං සංඛිත්තං.

ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ''මොහා මෙ චිත්තං විනීවරණ''න්ති වත්තුකාමො – ''පඨමං ඣානං සමාපජ්ජි''න්ති භණන්තස්ස පටිවිජානන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස, න පටිවිජානන්තස්ස ආපත්ති දුක්කටස්ස…පෙ….

ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ''මොහා මෙ චිත්තං විනීවරණ''න්ති වත්තුකාමො – ''දොසා මෙ චිත්තං විනීවරණ''න්ති භණන්තස්ස පටිවිජානන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස, න පටිවිජානන්තස්ස ආපත්ති දුක්කටස්ස…පෙ….

ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ''පඨමඤ්ච ඣානං දුතියඤ්ච ඣානං තතියඤ්ච ඣානං චතුත්ථඤ්ච ඣානං …පෙ…. දොසා ච මෙ චිත්තං විනීවරණ''න්ති වත්තුකාමො – ''මොහා මෙ චිත්තං විනීවරණ''න්ති භණන්තස්ස පටිවිජානන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස, න පටිවිජානන්තස්ස ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ''දුතියඤ්ච ඣානං තතියඤ්ච ඣානං චතුත්ථඤ්ච ඣානං…පෙ…. මොහා ච මෙ චිත්තං විනීවරණ''න්ති

වත්තුකාමො – ‘‘පඨමං ඣානං සමාපජ්ජි’’න්ති භණන්තස්ස පටිවිජානන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස, න පටිවිජානන්තස්ස ආපත්ති දුක්කටස්ස…පෙ.....

75. **ආරොචෙය්‍යාති** අනුපසම්පන්නස්ස – ‘‘යො තෙ විහාරෙ වසි සො භික්ඛු පඨමං ඣානං සමාපජ්ජි, සමාපජ්ජති, සමාපන්නො; සො භික්ඛු පඨමස්ස ඣානස්ස ලාභී, වසී; තෙන භික්ඛුනා පඨමං ඣානං සච්ඡිකත’’න්ති භණන්තස්ස ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ‘‘යො තෙ විහාරෙ වසි සො භික්ඛු දුතියං ඣානං…පෙ.... තතියං ඣානං චතුත්ථං ඣානං සමාපජ්ජි, සමාපජ්ජති, සමාපන්නො; සො භික්ඛු චතුත්ථස්ස ඣානස්ස ලාභී, වසී; තෙන භික්ඛුනා චතුත්ථං ඣානං සච්ඡිකත’’න්ති භණන්තස්ස ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ‘‘යො තෙ විහාරෙ වසි සො භික්ඛු සුඤ්ඤතං විමොක්ඛං…පෙ.... අනිමිත්තං විමොක්ඛං අප්පණිහිතං විමොක්ඛං සුඤ්ඤතං සමාධිං අනිමිත්තං සමාධිං අප්පණිහිතං සමාධිං සමාපජ්ජි, සමාපජ්ජති, සමාපන්නො; සො භික්ඛු අප්පණිහිතස්ස සමාධිස්ස ලාභී, වසී; තෙන භික්ඛුනා අප්පණිහිතො සමාධි සච්ඡිකතො’’ති භණන්තස්ස ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ‘‘යො තෙ විහාරෙ වසි සො භික්ඛු සුඤ්ඤතං සමාපත්තිං…පෙ.... අනිමිත්තං සමාපත්තිං අප්පණිහිතං සමාපත්තිං සමාපජ්ජි, සමාපජ්ජති, සමාපන්නො; අප්පණිහිතාය සමාපත්තියා ලාභී, වසී; තෙන භික්ඛුනා අප්පණිහිතා සමාපත්ති සච්ඡිකතා’’ති භණන්තස්ස ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ‘‘යො තෙ විහාරෙ වසි සො භික්ඛු තිස්සො විජ්ජා …පෙ.... චත්තාරො සතිපට්ඨානෙ, චත්තාරො සම්මප්පධානෙ, චත්තාරො ඉද්ධිපාදෙ, පඤ්චින්ද්‍රියානි, පඤ්ච බලානි, සත්ත බොජ්ඣඞ්ගෙ, අරියං අට්ඨඞ්ගිකං මග්ගං, සොතාපත්තිඵලං, සකදාගාමිඵලං, අනාගාමිඵලං, අරහත්තං [අරහත්තඵලං (ස්‍යා.)] සමාපජ්ජි…පෙ.... සමාපජ්ජති, සමාපන්නො…පෙ.... තස්ස භික්ඛුනො රාගො චත්තො, දොසො චත්තො, මොහො චත්තො, වන්තො, මුත්තො, පහීනො, පටිනිස්සට්ඨො, උක්ඛෙටිතො, සමුක්ඛෙටිතො; තස්ස භික්ඛුනො රාගා චිත්තං විනීවරණං, දොසා චිත්තං විනීවරණං, මොහා චිත්තං විනීවරණ’’න්ති භණන්තස්ස ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ‘‘යො තෙ විහාරෙ වසි සො භික්ඛු සුඤ්ඤාගාරෙ පඨමං ඣානං…පෙ.... දුතියං ඣානං තතියං ඣානං චතුත්ථං ඣානං සමාපජ්ජි, සමාපජ්ජති, සමාපන්නො; සො භික්ඛු සුඤ්ඤාගාරෙ

චතුත්ථස්ස ඣානස්ස ලාභී, වසී; තෙන භික්ඛුනා සුඤ්ඤාගාරෙ චතුත්ථං ඣානං සච්ඡිකත''න්ති භණන්තස්ස ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ''යො තෙ චීවරං පරිභුඤ්ජි, යො තෙ පිණ්ඩපාතං පරිභුඤ්ජි, යො තෙ සෙනාසනං පරිභුඤ්ජි, යො තෙ ගිලානප්පච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරං පරිභුඤ්ජි සො භික්ඛු සුඤ්ඤාගාරෙ චතුත්ථං ඣානං සමාපජ්ජි, සමාපජ්ජති, සමාපන්නො; සො භික්ඛු සුඤ්ඤාගාරෙ චතුත්ථස්ස ඣානස්ස ලාභී, වසී; තෙන භික්ඛුනා සුඤ්ඤාගාරෙ චතුත්ථං ඣානං සච්ඡිකත''න්ති භණන්තස්ස ආපත්ති දුක්කටස්ස.

76. **ආරොචෙය්‍යාති** අනුපසම්පන්නස්ස – ''යෙන තෙ විහාරො පරිභුත්තො…පෙ…. යෙන තෙ චීවරං පරිභුත්තං, යෙන තෙ පිණ්ඩපාතො පරිභුත්තො, යෙන තෙ සෙනාසනං පරිභුත්තං, යෙන තෙ ගිලානප්පච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරො පරිභුත්තො සො භික්ඛු සුඤ්ඤාගාරෙ චතුත්ථං ඣානං සමාපජ්ජි, සමාපජ්ජති, සමාපන්නො; සො භික්ඛු සුඤ්ඤාගාරෙ චතුත්ථස්ස ඣානස්ස ලාභී, වසී; තෙන භික්ඛුනා සුඤ්ඤාගාරෙ චතුත්ථං ඣානං සච්ඡිකත''න්ති භණන්තස්ස ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ආරොචෙය්‍යාති අනුපසම්පන්නස්ස – ''යං ත්වං ආගම්ම විහාරං අදාසි…පෙ…. චීවරං අදාසි, පිණ්ඩපාතං අදාසි, සෙනාසනං අදාසි, ගිලානප්පච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරං අදාසි සො භික්ඛු සුඤ්ඤාගාරෙ චතුත්ථං ඣානං සමාපජ්ජි, සමාපජ්ජති, සමාපන්නො; සො භික්ඛු සුඤ්ඤාගාරෙ චතුත්ථස්ස ඣානස්ස ලාභී, වසී; තෙන භික්ඛුනා සුඤ්ඤාගාරෙ චතුත්ථං ඣානං සච්ඡිකත''න්ති භණන්තස්ස ආපත්ති දුක්කටස්ස.

77. අනාපත්ති උපසම්පන්නස්ස, භූතං ආරොචෙති, ආදිකම්මිකස්සාති.

භූතාරොචනසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං අට්ඨමං.

9. දුට්ඨුල්ලාරොචනසික්ඛාපදං

78. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා උපනන්දො සක්‍යපුත්තො ඡබ්බග්ගියෙහි භික්ඛූහි සද්ධිං භණ්ඩනකතො හොති. සො සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං ආපත්තිං ආපජ්ජිත්වා සඞ්ඝං තස්සා ආපත්තියා පරිවාසං යාචි. තස්ස සඞ්ඝො තස්සා ආපත්තියා පරිවාසං අදාසි. තෙන ඛො පන සමයෙන සාවත්ථියං අඤ්ඤතරස්ස පූගස්ස සඞ්ඝභත්තං හොති. සො පරිවසන්තො භත්තග්ගෙ ආසනපරියන්තෙ නිසීදි. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ තෙ උපාසකෙ එතදවොචුං – ''එසො, ආවුසො, ආයස්මා උපනන්දො සක්‍යපුත්තො තුම්හාකං සම්භාවිතො කුලූපකො; යෙනෙව හත්ථෙන සද්ධාදෙය්‍යං භුඤ්ජති

තෙනෙව හත්ථෙන උපක්කමිත්වා අසුචිං මොචෙසි. සො සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං ආපත්තිං ආපජ්ජිත්වා සඞ්ඝං තස්සා ආපත්තියා පරිවාසං යාචි. තස්ස සඞ්ඝො තස්සා ආපත්තියා පරිවාසං අදාසි. සො පරිවසන්තො ආසනපරියන්තෙ නිසින්නො''ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා...පෙ.... තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ භික්ඛුස්ස දුට්ඨුල්ලං ආපත්තිං අනුපසම්පන්නස්ස ආරොචෙස්සන්තී''ති...පෙ.... ''සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛුස්ස දුට්ඨුල්ලං ආපත්තිං අනුපසම්පන්නස්ස ආරොචෙථා''ති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, භික්ඛුස්ස දුට්ඨුල්ලං ආපත්තිං අනුපසම්පන්නස්ස ආරොචෙස්සථ! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

79. ''යො පන භික්ඛු භික්ඛුස්ස දුට්ඨුල්ලං ආපත්තිං අනුපසම්පන්නස්ස ආරොචෙය්‍ය, අඤ්ඤත්‍ර භික්ඛුසම්මුතියා [භික්ඛුසම්මතියා (ස්‍යා.)], පාචිත්තිය''න්ති.

80. **යො පනාති** යො යාදිසො...පෙ.... **භික්ඛූති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

භික්ඛුස්සාති අඤ්ඤස්ස භික්ඛුස්ස.

දුට්ඨුල්ලා නාම ආපත්ති – චත්තාරි ච පාරාජිකානි, තෙරස ච සඞ්ඝාදිසෙසා.

අනුපසම්පන්නො නාම භික්ඛුඤ්ච භික්ඛුනිඤ්ච ඨපෙත්වා අවසෙසො අනුපසම්පන්නො නාම.

ආරොචෙය්‍යාති ආරොචෙය්‍ය ඉත්ථියා වා පුරිසස්ස වා ගහට්ඨස්ස වා පබ්බජිතස්ස වා.

අඤ්ඤත්‍ර භික්ඛුසම්මුතියාති ඨපෙත්වා භික්ඛුසම්මුතිං.

අත්ථි භික්ඛුසම්මුති ආපත්තිපරියන්තා, න කුලපරියන්තා. අත්ථි භික්ඛුසම්මුති කුලපරියන්තා, න ආපත්තිපරියන්තා, අත්ථි භික්ඛුසම්මුති ආපත්තිපරියන්තා ච කුලපරියන්තා ච, අත්ථි භික්ඛුසම්මුති නෙව ආපත්තිපරියන්තා න කුලපරියන්තා.

ආපත්තිපරියන්තා නාම ආපත්තියො පරිග්ගහිතායො හොන්ති – ''එත්තකාහි ආපත්තීහි ආරොචෙතබ්බො''ති.

කුලපරියන්තා නාම කුලානි පරිග්ගහිතානි හොන්ති – ‘‘එත්තකෙසු කුලෙසු ආරොචෙතබ්බො’’ති. **ආපත්තිපරියන්තා ච කුලපරියන්තා ච** නාම ආපත්තියො ච පරිග්ගහිතායො හොන්ති, කුලානි ච පරිග්ගහිතානි හොන්ති – ‘‘එත්තකාහි ආපත්තීහි එත්තකෙසු කුලෙසු ආරොචෙතබ්බො’’ති. **නෙව ආපත්තිපරියන්තා න කුලපරියන්තා** නාම ආපත්තියො ච අපරිග්ගහිතායො හොන්ති, කුලානි ච අපරිග්ගහිතානි හොන්ති – ‘‘එත්තකාහි ආපත්තීහි එත්තකෙසු කුලෙසු ආරොචෙතබ්බො’’ති.

81. ආපත්තිපරියන්තෙ යා ආපත්තියො පරිග්ගහිතායො හොන්ති, තා ආපත්තියො ඨපෙත්වා අඤ්ඤාහි ආපත්තීහි ආරොචෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

කුලපරියන්තෙ යානි කුලානි පරිග්ගහිතානි හොන්ති, තානි කුලානි ඨපෙත්වා අඤ්ඤෙසු කුලෙසු ආරොචෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ආපත්තිපරියන්තෙ ච කුලපරියන්තෙ ච යා ආපත්තියො පරිග්ගහිතායො හොන්ති, තා ආපත්තියො ඨපෙත්වා යානි කුලානි පරිග්ගහිතානි හොන්ති, තානි කුලානි ඨපෙත්වා අඤ්ඤාහි ආපත්තීහි අඤ්ඤෙසු කුලෙසු ආරොචෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

නෙව ආපත්තිපරියන්තෙ න කුලපරියන්තෙ, අනාපත්ති.

82. දුට්ඨුල්ලාය ආපත්තියා දුට්ඨුල්ලාපත්තිසඤ්ඤී අනුපසම්පන්නස්ස ආරොචෙති, අඤ්ඤත්‍ර භික්ඛුසම්මුතියා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

දුට්ඨුල්ලාය ආපත්තියා වෙමතිකො අනුපසම්පන්නස්ස ආරොචෙති, අඤ්ඤත්‍ර භික්ඛුසම්මුතියා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

දුට්ඨුල්ලාය ආපත්තියා අදුට්ඨුල්ලාපත්තිසඤ්ඤී අනුපසම්පන්නස්ස ආරොචෙති, අඤ්ඤත්‍ර භික්ඛුසම්මුතියා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අදුට්ඨුල්ලං ආපත්තිං ආරොචෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනුපසම්පන්නස්ස දුට්ඨුල්ලං වා අදුට්ඨුල්ලං වා අජ්ඣාචාරං ආරොචෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අදුට්ඨුල්ලාය ආපත්තියා දුට්ඨුල්ලාපත්තිසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අදුට්ඨුල්ලාය ආපත්තියා වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අදුට්ඨුල්ලාය ආපත්තියා අදුට්ඨුල්ලාපත්තිසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

83. අනාපත්ති වත්ථුං ආරොචෙති නො ආපත්තිං, ආපත්තිං ආරොචෙති නො වත්ථුං, භික්ඛුසම්මුතියා, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

දුට්ඨුල්ලාරොචනසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං නවමං.

10. පථවීඛණනසික්ඛාපදං

84. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා ආළවියං විහරති අග්ගාළවෙ චෙතියෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආළවකා [ආළවිකා (සයා.)] භික්ඛූ නවකම්මං කරොන්තා පථවිං ඛණන්තිපි ඛණාපෙන්තිපි. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා පථවිං ඛණිස්සන්තිපි ඛණාපෙස්සන්තිපි! එකින්ද්‍රියං සමණා සක්‍යපුත්තියා ජීවං විහෙඨෙන්තී''ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛිය්‍යන්තානං විපාචෙන්තානං. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ආළවකා භික්ඛූ පථවිං ඛණිස්සන්තිපි ඛණාපෙස්සන්තිපී''ති…පෙ…. ''සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, පථවිං ඛණථපි ඛණාපෙථපී''ති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, පථවිං ඛණිස්සථපි ඛණාපෙස්සථපි! ජීවසඤ්ඤිනො හි, මොඝපුරිසා, මනුස්සා පථවියා. නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

85. ''යො පන භික්ඛු පථවිං ඛණෙය්‍ය වා ඛණාපෙය්‍ය වා, පාචිත්තිය''න්ති.

86. **යො පනාති** යො යාදිසො…පෙ…. **භික්ඛූති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

පථවී නාම ද්වෙ පථවියො – ජාතා ච පථවී අජාතා ච පථවී.

ජාතා නාම පථවී – සුද්ධපංසු සුද්ධමත්තිකා අප්පපාසාණා අප්පසක්ඛරා අප්පකඨලා අප්පමරුම්බා අප්පවාලිකා, යෙභුය්‍යෙනපංසුකා, යෙභුය්‍යෙනමත්තිකා. අදඩ්ඪාපි වුච්චති ජාතා පථවී. යොපි පංසුපුඤ්ජො වා මත්තිකාපුඤ්ජො වා අතිරෙකචාතුමාසං ඔවට්ඨො, අයම්පි වුච්චති ජාතා පථවී.

අජාතා නාම පථවී – සුද්ධපාසාණා සුද්ධසක්ඛරා සුද්ධකඨලා සුද්ධමරුම්බා සුද්ධවාලිකා අප්පපංසුකා අප්පමත්තිකා, යෙභුය්‍යෙනපාසාණා, යෙභුය්‍යෙනසක්ඛරා, යෙභුය්‍යෙනකඨලා, යෙභුය්‍යෙනමරුම්බා, යෙභුය්‍යෙනවාලිකා. දඩ්ඪාපි වුච්චති අජාතා පථවී. යොපි පංසුපුඤ්ජො වා මත්තිකාපුඤ්ජො වා ඔමකචාතුමාසං ඔවට්ඨො, අයම්පි වුච්චති අජාතා පථවී.

ඛණෙය්‍යාති සයං ඛණති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ඛණාපෙය්‍යාති අඤ්ඤං ආණාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. සකිං ආණත්තො බහුකම්පි ඛණති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

87. පථවියා පථවිසඤ්ඤී ඛණති වා ඛණාපෙති වා, භින්දති වා භෙදාපෙති වා, දහති වා දහාපෙති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

පථවියා වෙමතිකො ඛණති වා ඛණාපෙති වා, භින්දති වා භෙදාපෙති වා, දහති වා දහාපෙති වා, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

පථවියා අපථවිසඤ්ඤී ඛණති වා ඛණාපෙති වා, භින්දති වා භෙදාපෙති වා, දහති වා දහාපෙති වා, අනාපත්ති.

අපථවියා පථවිසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අපථවියා වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අපථවියා අපථවිසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

88. අනාපත්ති – ''ඉමං ජාන, ඉමං දෙහි, ඉමං ආහර, ඉමිනා අත්ථො, ඉමං කප්පියං කරොහී''ති භණති, අසඤ්චිච්ච, අසතියා, අජානන්තස්ස, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

පථවීඛණනසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං දසමං.

මුසාවාදවග්ගො පඨමො.

තස්සුද්දානං –

> මුසා ඔමසපෙසුඤ්ඤං, පදසෙය්‍යාය වෙ දුවෙ;
> අඤ්ඤත්‍ර විඤ්ඤුනා භූතා, දුට්ඨුල්ලාපත්ති ඛණනාති.

2. භූතගාමවග්ගො

1. භූතගාමසික්ඛාපදං

89. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා ආළවියං විහරති අග්ගාළවෙ චෙතියෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආළවකා භික්ඛූ නවකම්මං කරොන්තා රුක්ඛං ඡින්දන්තිපි ඡෙදාපෙන්තිපි. අඤ්ඤතරොපි ආළවකො භික්ඛු රුක්ඛං ඡින්දති. තස්මිං රුක්ඛෙ අධිවත්ථා දෙවතා තං භික්ඛුං එතදවොච – ''මා, භන්තෙ, අත්තනො භවනං කත්තුකාමො මය්හං භවනං ඡින්දී''ති. සො භික්ඛු අනාදියන්තො ඡින්දි යෙව, තස්සා ච දෙවතාය දාරකස්ස බාහුං ආකොටෙසි. අථ ඛො තස්සා දෙවතාය එතදහොසි – ''යංන්නූනාහං ඉමං භික්ඛුං ඉධෙව ජීවිතා

වොරොපෙය්‍යා''න්ති. අථ ඛො තස්සා දෙවතාය එතදහොසි – ''න ඛො මෙතං පතිරූපං යාහං ඉමං භික්ඛුං ඉධෙව ජීවිතා වොරොපෙය්‍යං. යන්නූනාහං භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙය්‍ය''න්ති. අථ ඛො සා දෙවතා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසි. ''සාධු සාධු දෙවතෙ! සාධු ඛො ත්වං, දෙවතෙ, තං භික්ඛුං ජීවිතා න වොරොපෙසි. සචජ්ජ ත්වං, දෙවතෙ, තං භික්ඛුං ජීවිතා වොරොපෙය්‍යාසි, බහුඤ්ච ත්වං, දෙවතෙ, අපුඤ්ඤං පසවෙය්‍යාසි. ගච්ඡ ත්වං, දෙවතෙ, අමුකස්මිං ඔකාසෙ රුක්ඛො විවිත්තො තස්මිං උපගච්ඡා''ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා රුක්ඛං ඡින්දිස්සන්තිපි ඡෙදාපෙස්සන්තිපි එකින්ද්‍රියං සමණා සක්‍යපුත්තියා ජීවං විහෙඨෙස්සන්තී''ති!

අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛිය්‍යන්තානං විපාචෙන්තානං. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ආළවකා භික්ඛූ රුක්ඛං ඡින්දිස්සන්තිපි ඡෙදාපෙස්සන්තිපී''ති…පෙ…. ''සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, රුක්ඛං ඡින්දථාපි ඡෙදාපෙථාපී''ති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, රුක්ඛං ඡින්දිස්සථාපි, ඡෙදාපෙස්සථාපි! ජීවසඤ්ඤිනො හි, මොඝපුරිසා, මනුස්සා රුක්ඛස්මිං, නෙතං මොඝපුරිසා අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

90. ''භූතගාමපාතබ්‍යතාය පාචිත්තිය''න්ති.

91. **භූතගාමො** නාම පඤ්ච බීජජාතානි – මූලබීජං, ඛන්ධබීජං, ඵළුබීජං, අග්ගබීජං, බීජබීජමෙව [බීජබීජඤ්චෙව (ඉතිපි)] පඤ්චමං.

මූලබීජං නාම – හලිද්දි, සිඞ්ගිවෙරං, වචා, වචත්තං, අතිවිසා, කටුකරොහිණී, උසීරං, භද්දමුත්තකං, යානි වා පනඤ්ඤානිපි අත්ථි මූලෙ ජායන්ති, මූලෙ සඤ්ජායන්ති, එතං මූලබීජං නාම.

ඛන්ධබීජං නාම – අස්සත්ථො, නිග්‍රොධො, පිලක්ඛො, උදුම්බරො, කච්ඡකො, කපිත්ථනො, යානි වා පනඤ්ඤානිපි අත්ථි ඛන්ධෙ ජායන්ති, ඛන්ධෙ සඤ්ජායන්ති, එතං ඛන්ධබීජං නාම.

ඵළුබීජං නාම – උච්ඡු, වෙළු, නළො, යානි වා පනඤ්ඤානිපි අත්ථි පබ්බෙ ජායන්ති, පබ්බෙ සඤ්ජායන්ති, එතං ඵළුබීජං නාම.

අග්ගබීජං නාම – අජ්ජුකං, ඵණිජ්ජකං, හිරිවෙරං, යානි වා පනඤ්ඤානිපි අත්ථි අග්ගෙ ජායන්ති, අග්ගෙ සඤ්ජායන්ති, එතං අග්ගබීජං නාම.

බීජබීජං නාම – පුබ්බබීජං, අපරබීජං, යානි වා පනඤ්ඤානිපි අත්ථි බීජෙ ජායන්ති, බීජෙ සඤ්ජායන්ති, එතං බීජබීජං නාම.

92. බීජෙ බීජසඤ්ඤී ඡින්දති වා ඡෙදාපෙති වා, භින්දති වා භෙදාපෙති වා, පචති වා පචාපෙති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. බීජෙ වෙමතිකො ඡින්දති වා ඡෙදාපෙති වා, භින්දති වා භෙදාපෙති වා, පචති වා පචාපෙති වා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. බීජෙ අබීජසඤ්ඤී ඡින්දති වා ඡෙදාපෙති වා, භින්දති වා භෙදාපෙති වා, පචති වා පචාපෙති වා, අනාපත්ති. අබීජෙ බීජසඤ්ඤී ආපත්ති දුක්කටස්ස. අබීජෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අබීජෙ අබීජසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

93. අනාපත්ති – ''ඉමං ජාන, ඉමං දෙහි, ඉමං ආහර, ඉමිනා අත්ථො, ඉමං කප්පියං කරොහී''ති භණති, අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තස්ස, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

භූතගාමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං පඨමං.

2. අඤ්ඤවාදකසික්ඛාපදං

94. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා කොසම්බියං විහරති ඝොසිතාරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා ඡන්නො අනාචාරං ආචරිත්වා සඞ්ඝමජ්ඣෙ ආපත්තියා අනුයුඤ්ජීයමානො අඤ්ඤෙනඤ්ඤං පටිචරති – ''කො ආපන්නො, කිං ආපන්නො, කිස්මිං ආපන්නො, කථං ආපන්නො, කං භණථ, කිං භණථා''ති? යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ.… තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ආයස්මා ඡන්නො සඞ්ඝමජ්ඣෙ ආපත්තියා අනුයුඤ්ජීයමානො අඤ්ඤෙනඤ්ඤං පටිචරිස්සති – කො ආපන්නො, කිං ආපන්නො, කිස්මිං ආපන්නො, කථං ආපන්නො, කං භණථ, කිං භණථා''ති…පෙ.… සච්චං කිර ත්වං, ඡන්න, සඞ්ඝමජ්ඣෙ ආපත්තියා අනුයුඤ්ජීයමානො අඤ්ඤෙනඤ්ඤං පටිචරසි – කො ආපන්නො, කිං ආපන්නො, කිස්මිං ආපන්නො, කථං ආපන්නො, කං භණථ, කිං භණථාති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ.… කථඤ්හි නාම ත්වං, මොඝපුරිස, සඞ්ඝමජ්ඣෙ ආපත්තියා අනුයුඤ්ජීයමානො අඤ්ඤෙනඤ්ඤං පටිචරිස්සසි – කො ආපන්නො, කිං ආපන්නො, කිස්මිං ආපන්නො, කථං ආපන්නො, කං භණථ, කිං භණථාති! නෙතං, මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ.… විගරහිත්වා…පෙ.… ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො ඡන්නස්ස භික්ඛුනො අඤ්ඤවාදකං රොපෙතු. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, රොපෙතබ්බං. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

95. ''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඡන්නො භික්ඛු සඞ්ඝමජ්ඣෙ ආපත්තියා අනුයුඤ්ජීයමානො අඤ්ඤෙනඤ්ඤං පටිචරති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඡන්නස්ස භික්ඛුනො අඤ්ඤවාදකං රොපෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඡන්නො භික්ඛු සඞ්ඝමජ්ඣෙ ආපත්තියා අනුයුඤ්ජීයමානො අඤ්ඤෙනඤ්ඤං පටිචරති. සඞ්ඝො ඡන්නස්ස භික්ඛුනො අඤ්ඤවාදකං රොපෙති. යස්සායස්මතො ඛමති ඡන්නස්ස භික්ඛුනො අඤ්ඤවාදකස්ස රොපනා, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

''රොපිතං සඞ්ඝෙන ඡන්නස්ස භික්ඛුනො අඤ්ඤවාදකං. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී''ති.

අථ ඛො භගවා ආයස්මන්තං ඡන්නං අනෙකපරියායෙන විගරහිත්වා දුබ්භරතාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

''අඤ්ඤවාදකෙ පාචිත්තිය''න්ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

96. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා ඡන්නො සඞ්ඝමජ්ඣෙ ආපත්තියා අනුයුඤ්ජීයමානො ''අඤ්ඤෙනඤ්ඤං පටිචරන්තො – ''ආපත්තිං ආපජ්ජිස්සාමී''ති තුණ්හීභූතො සඞ්ඝං විහෙසෙති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා...පෙ.... තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ආයස්මා ඡන්නො සඞ්ඝමජ්ඣෙ ආපත්තියා අනුයුඤ්ජීයමානො තුණ්හීභූතො සඞ්ඝං විහෙසෙස්සතී''ති...පෙ.... සච්චං කිර ත්වං, ඡන්න, සඞ්ඝමජ්ඣෙ ආපත්තියා අනුයුඤ්ජීයමානො තුණ්හීභූතො සඞ්ඝං විහෙසෙසීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම ත්වං, මොඝපුරිස, සඞ්ඝමජ්ඣෙ ආපත්තියා අනුයුඤ්ජීයමානො තුණ්හීභූතො සඞ්ඝං විහෙසෙස්සසි! නෙතං, මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... විගරහිත්වා...පෙ.... ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො ඡන්නස්ස භික්ඛුනො විහෙසකං රොපෙතු. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, රොපෙතබ්බං. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

97. ''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඡන්නො භික්ඛු සඞ්ඝමජ්ඣෙ ආපත්තියා අනුයුඤ්ජීයමානො තුණ්හීභූතො සඞ්ඝං විහෙසෙති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඡන්නස්ස භික්ඛුනො විහෙසකං රොපෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඡන්නො භික්ඛු සඞ්ඝමජ්ඣෙ ආපත්තියා අනුයුඤ්ජීයමානො තුණ්හීභූතො සඞ්ඝං විහෙසෙති. සඞ්ඝො ඡන්නස්ස භික්ඛුනො විහෙසකං රොපෙති. යස්සායස්මතො ඛමති ඡන්නස්ස භික්ඛුනො විහෙසකස්ස රොපනා, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘රොපිතං සඞ්ඝෙන ඡන්නස්ස භික්ඛුනො විහෙසකං. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

අථ ඛො භගවා ආයස්මන්තං ඡන්නං අනෙකපරියායෙන විගරහිත්වා දුබ්භරතාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

98. ‘‘අඤ්ඤවාදකෙ විහෙසකෙ පාචිත්තිය’’න්ති.

99. **අඤ්ඤවාදකො** නාම සඞ්ඝමජ්ඣෙ වත්ථුස්මිං වා ආපත්තියා වා අනුයුඤ්ජීයමානො තං න කථෙතුකාමො තං න උග්ඝාටෙතුකාමො අඤ්ඤෙනඤ්ඤං පටිචරති – ‘‘කො ආපන්නො, කිං ආපන්නො, කිස්මිං ආපන්නො, කථං ආපන්නො, කං භණථ, කිං භණථා’’ති. එසො අඤ්ඤවාදකො නාම.

විහෙසකො නාම සඞ්ඝමජ්ඣෙ වත්ථුස්මිං වා ආපත්තියා වා අනුයුඤ්ජීයමානො තං න කථෙතුකාමො තං න උග්ඝාටෙතුකාමො තුණ්හීභූතො සඞ්ඝං විහෙසෙති. එසො විහෙසකො නාම.

100. ආරොපිතෙ අඤ්ඤවාදකෙ සඞ්ඝමජ්ඣෙ වත්ථුස්මිං වා ආපත්තියා වා අනුයුඤ්ජීයමානො තං න කථෙතුකාමො තං න උග්ඝාටෙතුකාමො අඤ්ඤෙනඤ්ඤං පටිචරති – ‘‘කො ආපන්නො, කිං ආපන්නො, කිස්මිං ආපන්නො, කථං ආපන්නො, කං භණථ, කිං භණථා’’ති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ආරොපිතෙ විහෙසකෙ සඞ්ඝමජ්ඣෙ වත්ථුස්මිං වා ආපත්තියා වා අනුයුඤ්ජීයමානො තං න කථෙතුකාමො තං න උග්ඝාටෙතුකාමො තුණ්හීභූතො සඞ්ඝං විහෙසෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. රොපිතෙ අඤ්ඤවාදකෙ සඞ්ඝමජ්ඣෙ වත්ථුස්මිං වා ආපත්තියා වා අනුයුඤ්ජීයමානො තං න කථෙතුකාමො තං න උග්ඝාටෙතුකාමො අඤ්ඤෙනඤ්ඤං පටිචරති – ‘‘කො ආපන්නො, කිං ආපන්නො, කිස්මිං ආපන්නො, කථං ආපන්නො, කං භණථ, කිං භණථා’’ති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. රොපිතෙ විහෙසකෙ සඞ්ඝමජ්ඣෙ වත්ථුස්මිං වා ආපත්තියා වා අනුයුඤ්ජීයමානො තං න කථෙතුකාමො තං න උග්ඝාටෙතුකාමො තුණ්හීභූතො සඞ්ඝං විහෙසෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

101. ධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤී අඤ්ඤවාදකෙ විහෙසකෙ, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ධම්මකම්මෙ වෙමතිකො අඤ්ඤවාදකෙ විහෙසකෙ, ආපත්ති

පාචිත්තියස්ස. ධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤී අඤ්ඤවාදකෙ විහෙසකෙ, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

102. අනාපත්ති අජානන්තො පුච්ඡති, ගිලානො වා න කථෙති; ''සඞ්ඝස්ස භණ්ඩනං වා කලහො වා විග්ගහො වා විවාදො වා භවිස්සතී''ති න කථෙති; ''සඞ්ඝභෙදො වා සඞ්ඝරාජි වා භවිස්සතී''ති න කථෙති; ''අධම්මෙන වා වග්ගෙන වා නකම්මාරහස්ස වා කම්මං කරිස්සතී''ති න කථෙති; උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

අඤ්ඤවාදකසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං දුතියං.

3. උජ්ඣාපනකසික්ඛාපදං

103. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා රාජගහෙ විහරති වෙළුවනෙ කලන්දකනිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා දබ්බො මල්ලපුත්තො සඞ්ඝස්ස සෙනාසනඤ්ච පඤ්ඤපෙති භත්තානි ච උද්දිසති. තෙන ඛො පන සමයෙන මෙත්තියභූමජකා [මෙත්තියභූම්මජකා (සී. ස්‍යා.)] භික්ඛූ නවකා චෙව හොන්ති අප්පපුඤ්ඤා ච. යානි සඞ්ඝස්ස ලාමකානි සෙනාසනානි තානි තෙසං පාපුණන්ති ලාමකානි ච භත්තානි. තෙ ආයස්මන්තං දබ්බං මල්ලපුත්තං භික්ඛූ උජ්ඣාපෙන්ති – ''ඡන්දාය දබ්බො මල්ලපුත්තො සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති, ඡන්දාය ච භත්තානි උද්දිසතී''ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම මෙත්තියභූමජකා භික්ඛූ ආයස්මන්තං දබ්බං මල්ලපුත්තං භික්ඛූ උජ්ඣාපෙස්සන්තී''ති…පෙ…. ''සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, දබ්බං මල්ලපුත්තං භික්ඛූ උජ්ඣාපෙථා''ති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, දබ්බං මල්ලපුත්තං භික්ඛූ උජ්ඣාපෙස්සථ! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

''උජ්ඣාපනකෙ පාචිත්තිය''න්ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

104. තෙන ඛො පන සමයෙන මෙත්තියභූමජකා භික්ඛූ – ''භගවතා උජ්ඣාපනකං පටික්ඛිත්ත''න්ති, ''එත්තාවතා භික්ඛූ සොස්සන්තී''ති [විහෙසිස්සන්තීති (ඉතිපි)] භික්ඛූනං සාමන්තා ආයස්මන්තං දබ්බං මල්ලපුත්තං ඛිය්‍යන්ති – ''ඡන්දාය දබ්බො මල්ලපුත්තො සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති, ඡන්දාය ච භත්තානි උද්දිසතී''ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති

ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම මෙත්තියභූමජකා භික්ඛූ ආයස්මන්තං දබ්බං මල්ලපුත්තං ඛියිස්සන්තී’’ති…පෙ…. ‘‘සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, දබ්බං මල්ලපුත්තං ඛියථා’’ති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, දබ්බං මල්ලපුත්තං ඛියිස්සථ! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

105. ‘‘උජ්ඣාපනකෙ ඛියනකෙ පාචිත්තිය’’න්ති.

106. **උජ්ඣාපනකං** නාම උපසම්පන්නං සඞ්ඝෙන සම්මතං සෙනාසනපඤ්ඤාපකං වා භත්තුද්දෙසකං වා යාගුභාජකං වා ඵලභාජකං වා ඛජ්ජභාජකං වා අප්පමත්තකවිස්සජ්ජකං වා අවණ්ණං කත්තුකාමො, අයසං කත්තුකාමො, මඞ්කුකත්තුකාමො, උපසම්පන්නං උජ්ඣාපෙති වා ඛියති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤී උජ්ඣාපනකෙ ඛියනකෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ධම්මකම්මෙ වෙමතිකො උජ්ඣාපනකෙ ඛියනකෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤී උජ්ඣාපනකෙ ඛියනකෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අනුපසම්පන්නං උජ්ඣාපෙති වා ඛියති වා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. උපසම්පන්නං සඞ්ඝෙන අසම්මතං සෙනාසනපඤ්ඤාපකං වා භත්තුද්දෙසකං වා යාගුභාජකං වා ඵලභාජකං වා ඛජ්ජභාජකං වා අප්පමත්තකවිස්සජ්ජකං වා අවණ්ණං කත්තුකාමො, අයසං කත්තුකාමො, මඞ්කුකත්තුකාමො, උපසම්පන්නං වා අනුපසම්පන්නං වා උජ්ඣාපෙති වා ඛියති වා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නං සඞ්ඝෙන සම්මතං වා අසම්මතං වා සෙනාසනපඤ්ඤාපකං වා භත්තුද්දෙසකං වා යාගුභාජකං වා ඵලභාජකං වා ඛජ්ජභාජකං වා අප්පමත්තකවිස්සජ්ජකං වා අවණ්ණං කත්තුකාමො, අයසං කත්තුකාමො, මඞ්කුකත්තුකාමො, උපසම්පන්නං වා අනුපසම්පන්නං වා උජ්ඣාපෙති වා ඛියති වා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤී ආපත්ති දුක්කටස්ස.

107. අනාපත්ති පකතියා ඡන්දා දොසා මොහා භයා කරොන්තං උජ්ඣාපෙති වා ඛියති වා, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

උජ්ඣාපනකසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං තතියං.

4. පඨමසෙනාසනසික්ඛාපදං

108. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ හෙමන්තිකෙ

කාලෙ අජ්ඣොකාසෙ සෙනාසනං පඤ්ඤපෙත්වා කායං ඔතාපෙන්තා කාලෙ ආරොචිතෙ තං පක්කමන්තා නෙව උද්ධරිංසු න උද්ධරාපෙසුං, අනාපුච්ඡා පක්කමිංසු. සෙනාසනං ඔවට්ඨං හොති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා...පෙ.... තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථං හි නාම භික්ඛූ අජ්ඣොකාසෙ සෙනාසනං පඤ්ඤපෙත්වා තං පක්කමන්තා නෙව උද්ධරිස්සන්ති න උද්ධරාපෙස්සන්ති, අනාපුච්ඡා පක්කමිස්සන්ති, සෙනාසනං ඔවට්ඨ''න්ති! අථ ඛො තෙ භික්ඛූ තෙ අනෙකපරියායෙන විගරහිත්වා භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං...පෙ.... සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ අජ්ඣොකාසෙ...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

109. ''යො පන භික්ඛු සඞ්ඝිකං මඤ්චං වා පීඨං වා භිසිං වා කොච්ඡං වා අජ්ඣොකාසෙ සන්ථරිත්වා වා සන්ථරාපෙත්වා වා තං පක්කමන්තො නෙව උද්ධරෙය්‍ය න උද්ධරාපෙය්‍ය, අනාපුච්ඡං වා ගච්ඡෙය්‍ය, පාචිත්තිය''න්ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

110. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ අජ්ඣොකාසෙ වසිත්වා කාලස්සෙව සෙනාසනං අභිහරන්ති. අද්දසා ඛො භගවා තෙ භික්ඛූ කාලස්සෙව සෙනාසනං අභිහරන්තෙ. දිස්වාන එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අට්ඨ මාසෙ අවස්සිකසඞ්කෙතෙ [වසිතුං අවස්සිකසංකෙතෙ (ඉතිපි)] මණ්ඩපෙ වා රුක්ඛමූලෙ වා යත්ථ කාකා වා කුලලා වා න ඌහදන්ති තත්ථ සෙනාසනං නික්ඛිපිතු''න්ති.

111. **යො පනාති** යො යාදිසො...පෙ.... **භික්ඛූති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

සඞ්ඝිකං නාම සඞ්ඝස්ස දින්නං හොති පරිච්චත්තං.

මඤ්චො නාම චත්තාරො මඤ්චා – මසාරකො, බුන්දිකාබද්ධො, කුළීරපාදකො, ආහච්චපාදකො.

පීඨං නාම චත්තාරි පීඨානි – මසාරකං, බුන්දිකාබද්ධං, කුළීරපාදකං, ආහච්චපාදකං.

භිසි නාම පඤ්ච භිසියො – උණ්ණභිසි, චොළභිසි, වාකභිසි, තිණභිසි, පණ්ණභිසි.

කොච්ඡං නාම – වාකමයං වා උසීරමයං වා මුඤ්ජමයං වා පබ්බජමයං [බබ්බජමයං (සී.)] වා අන්තො සංවෙඨෙත්වා බද්ධං හොති.

සන්ථරිත්වාති සයං සන්ථරිත්වා.

සන්ථරාපෙත්වාති අඤ්ඤං සන්ථරාපෙත්වා. අනුපසම්පන්නං සන්ථරාපෙති, තස්ස පලිබොධො. උපසම්පන්නං සන්ථරාපෙති, සන්ථාරකස්ස [සන්ථතස්ස (ඉතිපි)] පලිබොධො.

තං පක්කමන්තො නෙව උද්ධරෙය්‍යාති න සයං උද්ධරෙය්‍ය.

න උද්ධරාපෙය්‍යාති න අඤ්ඤං උද්ධරාපෙය්‍ය.

අනාපුච්ඡං වා ගච්ඡෙය්‍යාති භික්ඛුං වා සාමණෙරං වා ආරාමිකං වා අනාපුච්ඡා මජ්ඣිමස්ස පුරිසස්ස ලෙඩ්ඩුපාතං අතික්කමන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

112. සඞ්ඝිකෙ සඞ්ඝිකසඤ්ඤී අජ්ඣොකාසෙ සන්ථරිත්වා වා සන්ථරාපෙත්වා වා තං පක්කමන්තො නෙව උද්ධරෙය්‍ය න උද්ධරාපෙය්‍ය අනාපුච්ඡං වා ගච්ඡෙය්‍ය, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. සඞ්ඝිකෙ වෙමතිකො…පෙ…. සඞ්ඝිකෙ පුග්ගලිකසඤ්ඤී අජ්ඣොකාසෙ සන්ථරිත්වා වා සන්ථරාපෙත්වා වා තං පක්කමන්තො නෙව උද්ධරෙය්‍ය න උද්ධරාපෙය්‍ය, අනාපුච්ඡං වා ගච්ඡෙය්‍ය, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

චිමිලිකං වා උත්තරත්ථරණං වා භූමත්ථරණං වා තට්ටිකං වා චම්මඛණ්ඩං වා පාදපුඤ්ඡනිං වා ඵලකපීඨං වා අජ්ඣොකාසෙ සන්ථරිත්වා වා සන්ථරාපෙත්වා වා තං පක්කමන්තො නෙව උද්ධරෙය්‍ය න උද්ධරාපෙය්‍ය, අනාපුච්ඡං වා ගච්ඡෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. පුග්ගලිකෙ සඞ්ඝිකසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. පුග්ගලිකෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. පුග්ගලිකෙ පුග්ගලිකසඤ්ඤී අඤ්ඤස්ස පුග්ගලිකෙ, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අත්තනො පුග්ගලිකෙ අනාපත්ති.

113. අනාපත්ති උද්ධරිත්වා ගච්ඡති, උද්ධරාපෙත්වා ගච්ඡති, ආපුච්ඡං ගච්ඡති, ඔතාපෙන්තො ගච්ඡති, කෙනචි පලිබුද්ධං හොති, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

පඨමසෙනාසනසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං චතුත්ථං.

5. දුතියසෙනාසනසික්ඛාපදං

114. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන සත්තරසවග්ගියා භික්ඛූ සහායකා හොන්ති. තෙ වසන්තාපි එකතොව වසන්ති, පක්කමන්තාපි

එකතොව පක්කමන්ති. තෙ අඤ්ඤතරස්මිං සඞ්ඝිකෙ විහාරෙ සෙය්‍යං සන්ථරිත්වා තං පක්කමන්තා නෙව උද්ධරිංසු න උද්ධරාපෙසුං, අනාපුච්ඡා පක්කමිංසු. සෙනාසනං උපචිකාහි ඛායිතං හොති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම සත්තරසවග්ගියා භික්ඛූ සඞ්ඝිකෙ විහාරෙ සෙය්‍යං සන්ථරිත්වා තං පක්කමන්තා නෙව උද්ධරිස්සන්ති න උද්ධරාපෙස්සන්ති, අනාපුච්ඡා පක්කමිස්සන්ති, සෙනාසනං උපචිකාහි ඛායිත''න්ති! අථ ඛො තෙ භික්ඛූ සත්තරසවග්ගියෙ භික්ඛූ අනෙකපරියායෙන විගරහිත්වා භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. ''සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, සත්තරසවග්ගියා භික්ඛූ සඞ්ඝිකෙ විහාරෙ සෙය්‍යං සන්ථරිත්වා තං පක්කමන්තා නෙව උද්ධරිංසු න උද්ධරාපෙසුං, අනාපුච්ඡා පක්කමිංසු, සෙනාසනං උපචිකාහි ඛායිත''න්ති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම තෙ, භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා සඞ්ඝිකෙ විහාරෙ සෙය්‍යං සන්ථරිත්වා තං පක්කමන්තා නෙව උද්ධරිස්සන්ති න උද්ධරාපෙස්සන්ති, අනාපුච්ඡා පක්කමිස්සන්ති, සෙනාසනං උපචිකාහි ඛායිතං! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

115. ''යො පන භික්ඛු සඞ්ඝිකෙ විහාරෙ සෙය්‍යං සන්ථරිත්වා වා සන්ථරාපෙත්වා වා තං පක්කමන්තො නෙව උද්ධරෙය්‍ය න උද්ධරාපෙය්‍ය, අනාපුච්ඡං වා ගච්ඡෙය්‍ය, පාචිත්තිය''න්ති.

116. **යො පනාති** යො යාදිසො…පෙ…. **භික්ඛූති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

සඞ්ඝිකො නාම විහාරො සඞ්ඝස්ස දින්නො හොති පරිච්චත්තො.

සෙය්‍යං නාම භිසි, චිමිලිකා උත්තරත්ථරණං, භූමත්ථරණං, තට්ටිකා, චම්මඛණ්ඩො, නිසීදනං, පච්චත්ථරණං, තිණසන්ථාරො, පණ්ණසන්ථාරො.

සන්ථරිත්වාති සයං සන්ථරිත්වා.

සන්ථරාපෙත්වාති අඤ්ඤං සන්ථරාපෙත්වා.

තං පක්කමන්තො නෙව උද්ධරෙය්‍යාති න සයං උද්ධරෙය්‍ය.

න උද්ධරාපෙය්‍යාති න අඤ්ඤං උද්ධරාපෙය්‍ය.

අනාපුච්ඡං වා ගච්ඡෙය්‍යාති භික්ඛුං වා සාමණෙරං වා ආරාමිකං වා අනාපුච්ඡා පරික්ඛිත්තස්ස ආරාමස්ස පරික්ඛෙපං අතික්කමන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අපරික්ඛිත්තස්ස ආරාමස්ස උපචාරං අතික්කමන්තස්ස ආපත්ති

පාචිත්තියස්ස. සඞ්ඝිකෙ සඞ්ඝිකසඤ්ඤී සෙය්‍යං සන්ථරිත්වා වා සන්ථරාපෙත්වා වා තං පක්කමන්තො නෙව උද්ධරෙය්‍ය න උද්ධරාපෙය්‍ය, අනාපුච්ඡං වා ගච්ඡෙය්‍ය, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. සඞ්ඝිකෙ වෙමතිකො සෙය්‍යං සන්ථරිත්වා වා සන්ථරාපෙත්වා වා තං පක්කමන්තො නෙව උද්ධරෙය්‍ය න උද්ධරාපෙය්‍ය, අනාපුච්ඡං වා ගච්ඡෙය්‍ය, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. සඞ්ඝිකෙ පුග්ගලිකසඤ්ඤී සෙය්‍යං සන්ථරිත්වා වා සන්ථරාපෙත්වා වා තං පක්කමන්තො නෙව උද්ධරෙය්‍ය න උද්ධරාපෙය්‍ය, අනාපුච්ඡං වා ගච්ඡෙය්‍ය, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

117. විහාරස්ස උපචාරෙ වා උපට්ඨානසාලායං වා මණ්ඩපෙ වා රුක්ඛමූලෙ වා සෙය්‍යං සන්ථරිත්වා වා සන්ථරාපෙත්වා වා තං පක්කමන්තො නෙව උද්ධරෙය්‍ය න උද්ධරාපෙය්‍ය, අනාපුච්ඡං වා ගච්ඡෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. මඤ්චං වා පීඨං වා විහාරෙ වා විහාරස්සූපචාරෙ වා උපට්ඨානසාලායං වා මණ්ඩපෙ වා රුක්ඛමූලෙ වා සන්ථරිත්වා වා සන්ථරාපෙත්වා වා තං පක්කමන්තො නෙව උද්ධරෙය්‍ය න උද්ධරාපෙය්‍ය, අනාපුච්ඡං වා ගච්ඡෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

පුග්ගලිකෙ සඞ්ඝිකසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. පුග්ගලිකෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. පුග්ගලිකෙ පුග්ගලිකසඤ්ඤී අඤ්ඤස්ස පුග්ගලිකෙ ආපත්ති දුක්කටස්ස. අත්තනො පුග්ගලිකෙ අනාපත්ති.

118. අනාපත්ති උද්ධරිත්වා ගච්ඡති, උද්ධරාපෙත්වා ගච්ඡති, ආපුච්ඡං ගච්ඡති, කෙනචි පලිබුද්ධං හොති, සාපෙක්ඛො ගන්ත්වා තත්ථ ඨිතො ආපුච්ඡති, කෙනචි පලිබුද්ධො හොති, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

දුතියසෙනාසනසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං පඤ්චමං.

6. අනුපඛජ්ජසික්ඛාපදං

119. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ වරසෙය්‍යායො පලිබුන්ධෙන්ති, ථෙරා භික්ඛූ වුට්ඨාපෙන්ති [එත්ථ තෙ ඉති කම්මපදං ඌනං විය දිස්සති]. අථ ඛො ඡබ්බග්ගියානං භික්ඛූනං එතදහොසි – ‘‘කෙන නු ඛො මයං උපායෙන ඉධෙව වස්සං වසෙය්‍යාමා’’ති? අථ ඛො ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ථෙරෙ භික්ඛූ අනුපඛජ්ජ සෙය්‍යං කප්පෙන්ති – යස්ස සම්බාධො භවිස්සති සො පක්කමිස්සතීති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ථෙරෙ භික්ඛූ අනුපඛජ්ජ සෙය්‍යං කප්පෙස්සන්තී’’ති! අථ ඛො තෙ භික්ඛූ

ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛූ අනෙකපරියායෙන විගරහිත්වා භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං ...පෙ.... ''සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, ථෙරෙ භික්ඛූ අනුපඛජ්ජ සෙය්‍යං කප්පෙථා''ති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, ථෙරෙ භික්ඛූ අනුපඛජ්ජ සෙය්‍යං කප්පෙස්සථ! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

120. ''යො පන භික්ඛු සඞ්ඝිකෙ විහාරෙ ජානං පුබ්බුපගතං භික්ඛුං අනුපඛජ්ජ සෙය්‍යං කප්පෙය්‍ය – යස්ස සම්බාධො භවිස්සති සො පක්කමිස්සතී'ති, එතදෙව පච්චයං කරිත්වා අනඤ්ඤං, පාචිත්තිය''න්ති.

121. **යො පනාති** යො යාදිසො...පෙ.... **භික්ඛූති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං 2.0251 අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

සඞ්ඝිකො නාම විහාරො සඞ්ඝස්ස දින්නො හොති පරිච්චත්තො.

ජානාති නාම වුඩ්ඪොති ජානාති, ගිලානොති ජානාති, සඞ්ඝෙන දින්නොති ජානාති.

අනුපඛජ්ජාති අනුපවිසිත්වා.

සෙය්‍යං කප්පෙය්‍යාති මඤ්චස්ස වා පීඨස්ස වා පවිසන්තස්ස වා නික්ඛමන්තස්ස වා උපචාරෙ සෙය්‍යං සන්ථරති වා සන්ථරාපෙති වා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අභිනිසීදති වා අභිනිපජ්ජති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

එතදෙව පච්චයං කරිත්වා අනඤ්ඤන්ති න අඤ්ඤො කොචි පච්චයො හොති අනුපඛජ්ජ සෙය්‍යං කප්පෙතුං.

122. සඞ්ඝිකෙ සඞ්ඝිකසඤ්ඤී අනුපඛජ්ජ සෙය්‍යං කප්පෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. සඞ්ඝිකෙ වෙමතිකො අනුපඛජ්ජ සෙය්‍යං කප්පෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. සඞ්ඝිකෙ පුග්ගලිකසඤ්ඤී අනුපඛජ්ජ සෙය්‍යං කප්පෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

මඤ්චස්ස වා පීඨස්ස වා පවිසන්තස්ස වා නික්ඛමන්තස්ස වා උපචාරං ඨපෙත්වා සෙය්‍යං සන්ථරති වා සන්ථරාපෙති වා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අභිනිසීදති වා අභිනිපජ්ජති වා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. විහාරස්ස උපචාරෙ වා උපට්ඨානසාලායං වා මණ්ඩපෙ වා රුක්ඛමූලෙ වා අජ්ඣොකාසෙ වා සෙය්‍යං සන්ථරති වා සන්ථරාපෙති වා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අභිනිසීදති වා අභිනිප්පජ්ජති වා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. පුග්ගලිකෙ සඞ්ඝිකසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. පුග්ගලිකෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. පුග්ගලිකෙ

පුග්ගලිකසඤ්ඤී අඤ්ඤස්ස පුග්ගලිකෙ ආපත්ති දුක්කටස්ස. අත්තනො පුග්ගලිකෙ අනාපත්ති.

123. අනාපත්ති ගිලානො පවිසති, සීතෙන වා උණ්හෙන වා පීළිතො පවිසති, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

අනුපඛජ්ජසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං ඡට්ඨං.

7. නික්කඩ්ඪනසික්ඛාපදං

124. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන සත්තරසවග්ගියා භික්ඛූ අඤ්ඤතරං පච්චන්තිමං මහාවිහාරං පටිසඞ්ඛරොන්ති – ‘‘ඉධ මයං වස්සං වසිස්සාමා’’ති. අද්දසංසු ඛො ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සත්තරසවග්ගියෙ භික්ඛූ විහාරං පටිසඞ්ඛරොන්තෙ. දිස්වාන එවමාහංසු – ‘‘ඉමෙ, ආවුසො, සත්තරසවග්ගියා භික්ඛූ විහාරං පටිසඞ්ඛරොන්ති. හන්ද නෙ වුට්ඨාපෙස්සාමා’’ති! එකච්චෙ එවමාහංසු – ‘‘ආගමෙථාවුසො, යාව පටිසඞ්ඛරොන්ති; පටිසඞ්ඛතෙ වුට්ඨාපෙස්සාමා’’ති.

අථ ඛො ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සත්තරසවග්ගියෙ භික්ඛූ එතදවොචුං – ‘‘උට්ඨෙථාවුසො, අම්හාකං විහාරො පාපුණාතී’’ති. ‘‘නනු, ආවුසො, පටිකච්චෙව [පටිගච්චෙව (සී.)] ආචික්ඛිතබ්බං, මයඤ්චඤ්ඤං පටිසඞ්ඛරෙය්‍යාමා’’ති. ‘‘නනු, ආවුසො, සඞ්ඝිකො විහාරො’’ති? ‘‘ආමාවුසො, සඞ්ඝිකො විහාරො’’ති. ‘‘උට්ඨෙථාවුසො, අම්හාකං විහාරො පාපුණාතී’’ති. ‘‘මහල්ලකො, ආවුසො, විහාරො. තුම්හෙපි වසථ, මයම්පි වසිස්සාමා’’ති. ‘‘උට්ඨෙථාවුසො, අම්හාකං විහාරො පාපුණාතී’’ති කුපිතා අනත්තමනා ගීවායං ගහෙත්වා නික්කඩ්ඪන්ති. තෙ නික්කඩ්ඪීයමානා රොදන්ති. භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘කිස්ස තුම්හෙ, ආවුසො, රොදථා’’ති? ‘‘ඉමෙ, ආවුසො, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ කුපිතා අනත්තමනා අම්හෙ සඞ්ඝිකා විහාරා නික්කඩ්ඪන්තී’’ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ.… තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ කුපිතා අනත්තමනා භික්ඛූ සඞ්ඝිකා විහාරා නික්කඩ්ඪිස්සන්තී’’ති! අථ ඛො තෙ භික්ඛූ ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛූ අනෙකපරියායෙන විගරහිත්වා භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ.… ‘‘සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, කුපිතා අනත්තමනා භික්ඛූ සඞ්ඝිකා විහාරා නික්කඩ්ඪථා’’ති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ.… කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, කුපිතා අනත්තමනා භික්ඛූ සඞ්ඝිකා විහාරා නික්කඩ්ඪිස්සථ? නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ.… එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

125. ''යො පන භික්ඛු භික්ඛුං කුපිතො අනත්තමනො සඞ්ඝිකා විහාරා නික්කඩ්ඪෙය්‍ය වා නික්කඩ්ඪාපෙය්‍ය වා, පාචිත්තිය''න්ති.

126. **යො පනාති** යො යාදිසො...පෙ.... **භික්ඛූති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

භික්ඛුන්ති අඤ්ඤං භික්ඛුං.

කුපිතො අනත්තමනොති අනභිරද්ධො ආහතචිත්තො ඛිලජාතො.

සඞ්ඝිකො නාම විහාරො සඞ්ඝස්ස දින්නො හොති පරිච්චත්තො.

නික්කඩ්ඪෙය්‍යාති ගබ්භෙ ගහෙත්වා පමුඛං නික්කඩ්ඪති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. පමුඛෙ ගහෙත්වා බහි නික්කඩ්ඪති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. එකෙන පයොගෙන බහුකෙපි ද්වාරෙ අතික්කාමෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

නික්කඩ්ඪාපෙය්‍යාති අඤ්ඤං ආණාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස [දුක්කටස්ස (කත්ථචි)]. සකිං ආණත්තො බහුකෙපි ද්වාරෙ අතික්කාමෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

127. සඞ්ඝිකෙ සඞ්ඝිකසඤ්ඤී කුපිතො අනත්තමනො නික්කඩ්ඪති වා නික්කඩ්ඪාපෙති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. සඞ්ඝිකෙ වෙමතිකො කුපිතො අනත්තමනො නික්කඩ්ඪති වා නික්කඩ්ඪාපෙති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. සඞ්ඝිකෙ පුග්ගලිකසඤ්ඤී කුපිතො අනත්තමනො නික්කඩ්ඪති වා නික්කඩ්ඪාපෙති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

තස්ස පරික්ඛාරං නික්කඩ්ඪති වා නික්කඩ්ඪාපෙති වා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. විහාරස්ස උපචාරා වා උපට්ඨානසාලාය වා මණ්ඩපා වා රුක්ඛමූලා වා අජ්ඣොකාසා වා නික්කඩ්ඪති වා නික්කඩ්ඪාපෙති වා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. තස්ස පරික්ඛාරං නික්කඩ්ඪති වා නික්කඩ්ඪාපෙති වා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නං විහාරා වා විහාරස්ස උපචාරා වා උපට්ඨානසාලාය වා මණ්ඩපා වා රුක්ඛමූලා වා අජ්ඣොකාසා වා නික්කඩ්ඪති වා නික්කඩ්ඪාපෙති වා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. තස්ස පරික්ඛාරං නික්කඩ්ඪති වා නික්කඩ්ඪාපෙති වා, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

පුග්ගලිකෙ සඞ්ඝිකසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. පුග්ගලිකෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. පුග්ගලිකෙ පුග්ගලිකසඤ්ඤී අඤ්ඤස්ස පුග්ගලිකෙ ආපත්ති දුක්කටස්ස. අත්තනො පුග්ගලිකෙ අනාපත්ති.

128. අනාපත්ති අලජ්ජිං නික්කඩ්ඪති වා නික්කඩ්ඪාපෙති වා, තස්ස පරික්ඛාරං නික්කඩ්ඪති වා නික්කඩ්ඪාපෙති වා, උම්මත්තකං නික්කඩ්ඪති වා නික්කඩ්ඪාපෙති වා, තස්ස පරික්ඛාරං නික්කඩ්ඪති වා නික්කඩ්ඪාපෙති වා, භණ්ඩනකාරකං කලහකාරකං විවාදකාරකං භස්සකාරකං සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරකං නික්කඩ්ඪති වා නික්කඩ්ඪාපෙති වා, තස්ස පරික්ඛාරං නික්කඩ්ඪති වා නික්කඩ්ඪාපෙති වා, අන්තෙවාසිකං වා සද්ධිවිහාරිකං වා න සම්මා වත්තන්තං නික්කඩ්ඪති වා නික්කඩ්ඪාපෙති වා, තස්ස පරික්ඛාරං නික්කඩ්ඪති වා නික්කඩ්ඪාපෙති වා, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

නික්කඩ්ඪනසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං සත්තමං.

8. වෙහාසකුටිසික්ඛාපදං

129. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ද්වෙ භික්ඛූ සඞ්ඝිකෙ විහාරෙ උපරිවෙහාසකුටියා විහරන්ති?. එකො හෙට්ඨා විහරති [විහරන්ති, එකො හෙට්ඨා (?)], එකො උපරි. උපරිමො භික්ඛු ආහච්චපාදකං මඤ්චං සහසා අභිනිසීදි. මඤ්චපාදො නිප්පතිත්වා [පතිත්වා (ස්‍යා.)] හෙට්ඨිමස්ස භික්ඛුනො මත්ථකෙ අවත්ථාසි. සො භික්ඛු විස්සරමකාසි. භික්ඛූ උපධාවිත්වා තං භික්ඛුං එතදවොචුං – ''කිස්ස ත්වං, ආවුසො, විස්සරමකාසී''ති? අථ ඛො සො භික්ඛු භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා...පෙ.... තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම භික්ඛු සඞ්ඝිකෙ විහාරෙ උපරිවෙහාසකුටියා ආහච්චපාදකං මඤ්චං සහසා අභිනිසීදිස්සතී''ති! අථ ඛො තෙ භික්ඛූ තං භික්ඛුං අනෙකපරියායෙන විගරහිත්වා භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං...පෙ.... ''සච්චං කිර ත්වං, භික්ඛු, සඞ්ඝිකෙ විහාරෙ උපරිවෙහාසකුටියා ආහච්චපාදකං මඤ්චං සහසා අභිනිසීදසී''ති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම ත්වං, මොඝපුරිස, සඞ්ඝිකෙ විහාරෙ උපරිවෙහාසකුටියා ආහච්චපාදකං මඤ්චං සහසා අභිනිසීදිස්සසි! නෙතං, මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

130. ''යො පන භික්ඛු සඞ්ඝිකෙ විහාරෙ උපරිවෙහාසකුටියා ආහච්චපාදකං මඤ්චං වා පීඨං වා අභිනිසීදෙය්‍ය වා අභිනිපජ්ජෙය්‍ය වා, පාචිත්තිය''න්ති.

131. **යො පනාති** යො යාදිසො...පෙ.... **භික්ඛූති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

සඞ්ඝිකො නාම විහාරො සඞ්ඝස්ස දින්නො හොති පරිච්චත්තො.

වෙහාසකුටි නාම මජ්ඣිමස්ස පුරිසස්ස අසීසඝට්ටා.

ආහච්චපාදකො නාම **මඤ්චො** අඞ්ගෙ විජ්ඣිත්වා ඨිතො හොති. **ආහච්චපාදකං** නාම **පීඨං** අඞ්ගෙ විජ්ඣිත්වා ඨිතං හොති.

අභිනිසීදෙය්‍යාති තස්මිං අභිනිසීදති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අභිනිපජ්ජෙය්‍යාති තස්මිං අභිනිපජ්ජති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

132. සඞ්ඝිකෙ සඞ්ඝිකසඤ්ඤී උපරිවෙහාසකුටියා ආහච්චපාදකං මඤ්චං වා පීඨං වා අභිනිසීදති වා අභිනිපජ්ජති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. සඞ්ඝිකෙ වෙමතිකො…පෙ…. සඞ්ඝිකෙ පුග්ගලිකසඤ්ඤී උපරිවෙහාසකුටියා ආහච්චපාදකං මඤ්චං වා පීඨං වා අභිනිසීදති වා අභිනිපජ්ජති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

පුග්ගලිකෙ සඞ්ඝිකසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. පුග්ගලිකෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. පුග්ගලිකෙ පුග්ගලිකසඤ්ඤී අඤ්ඤස්ස පුග්ගලිකෙ, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අත්තනො පුග්ගලිකෙ, අනාපත්ති.

133. අනාපත්ති – අවෙහාසකුටියා සීසඝට්ටාය හෙට්ඨා අපරිභොගං හොති, පදරසඤ්චිතං හොති, පටාණි දින්නා හොති, තස්මිං ඨිතො ගණ්හති වා ලග්ගෙති වා, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

වෙහාසකුටිසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං අට්ඨමං.

9. මහල්ලකවිහාරසික්ඛාපදං

134. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා කොසම්බියං විහරති ඝොසිතාරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මතො ඡන්නස්ස උපට්ඨාකො මහාමත්තො ආයස්මතො ඡන්නස්ස විහාරං කාරාපෙති. අථ ඛො ආයස්මා ඡන්නො කතපරියොසිතං විහාරං පුනප්පුනං ඡාදාපෙති, පුනප්පුනං ලෙපාපෙති. අතිභාරිතො විහාරො පරිපති. අථ ඛො ආයස්මා ඡන්නො තිණඤ්ච කට්ඨඤ්ච සංකඩ්ඪන්තො අඤ්ඤතරස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස යවඛෙත්තං දූසෙසි. අථ ඛො සො බ්‍රාහ්මණො උජ්ඣායති ඛිය්‍යති විපාචෙති – ‘‘කථඤ්හි නාම භදන්තා අම්හාකං යවඛෙත්තං දූසෙස්සන්තී’’ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස උජ්ඣායන්තස්ස ඛිය්‍යන්තස්ස විපාචෙන්තස්ස. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ආයස්මා ඡන්නො කතපරියොසිතං විහාරං පුනප්පුනං ඡාදාපෙස්සති, පුනප්පුනං ලෙපාපෙස්සති, අතිභාරිතො විහාරො පරිපතී’’ති! අථ ඛො තෙ භික්ඛූ ආයස්මන්තං ඡන්නං අනෙකපරියායෙන විගරහිත්වා භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. ‘‘සච්චං කිර ත්වං, ඡන්න, කතපරියොසිතං විහාරං පුනප්පුනං ඡාදාපෙසි, පුනප්පුනං ලෙපාපෙසි, අතිභාරිතො විහාරො පරිපතී’’ති?

‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම ත්වං, මොඝපුරිස, කතපරියොසිතං විහාරං පුනප්පුනං ඡාදාපෙස්සසි, පුනප්පුනං ලෙපාපෙස්සසි, අතිභාරිතො විහාරො පරිපති! නෙතං, මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

135. ‘‘මහල්ලකං පන භික්ඛුනා විහාරං කාරයමානෙන යාවද්වාරකොසා අග්ගළට්ඨපනාය ආලොකසන්ධිපරිකම්මාය ද්වත්තිච්ඡදනස්ස පරියාය අප්පහරිතෙ ඨිතෙන අධිට්ඨාතබ්බං. තතො චෙ උත්තරිං අප්පහරිතෙපි ඨිතො අධිට්ඨහෙය්‍ය පාචිත්තිය’’න්ති.

136. මහල්ලකො නාම විහාරො සස්සාමිකො වුච්චති.

විහාරො නාම උල්ලිත්තො වා හොති අවලිත්තො වා උල්ලිත්තාවලිත්තො වා.

කාරයමානෙනාති කරොන්තො වා කාරාපෙන්තො වා.

යාව ද්වාරකොසාති පිට්ඨසඞ්ඝාටස්ස [පීඨසංඝාටස්ස (ඉතිපි), පිට්ඨිසඞ්ඝාටස්ස (ස්‍යා.)] සමන්තා හත්ථපාසා.

අග්ගළට්ඨපනායාති ද්වාරට්ඨපනාය.

ආලොකසන්ධිපරිකම්මායාති වාතපානපරිකම්මාය සෙතවණ්ණං කාළවණ්ණං ගෙරුකපරිකම්මං මාලාකම්මං ලතාකම්මං මකරදන්තකං පඤ්චපටිකං.

ද්වත්තිච්ඡදනස්ස පරියායං අප්පහරිතෙ ඨිතෙන අධිට්ඨාතබ්බන්ති – හරිතං නාම පුබ්බණ්ණං අපරණ්ණං. සචෙ හරිතෙ ඨිතො අධිට්ඨාති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. මග්ගෙන ඡාදෙන්තස්ස ද්වෙ මග්ගෙ අධිට්ඨහිත්වා තතියං මග්ගං ආණාපෙත්වා පක්කමිතබ්බං. පරියායෙන ඡාදෙන්තස්ස ද්වෙ පරියායෙ අධිට්ඨහිත්වා තතියං පරියායං ආණාපෙත්වා පක්කමිතබ්බං.

137. තතො චෙ උත්තරි අප්පහරිතෙපි ඨිතො අධිට්ඨහෙය්‍යාති ඉට්ඨකාය 2.0262 ඡාදෙන්තස්ස ඉට්ඨකිට්ඨකාය ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. සිලාය ඡාදෙන්තස්ස සිලාය සිලාය ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. සුධාය ඡාදෙන්තස්ස පිණ්ඩෙ පිණ්ඩෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. තිණෙන ඡාදෙන්තස්ස කරළෙ කරළෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. පණ්ණෙන ඡාදෙන්තස්ස පණ්ණෙ පණ්ණෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අතිරෙකද්වත්තිපරියායෙ අතිරෙකසඤ්ඤී අධිට්ඨාති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අතිරෙකද්වත්තිපරියායෙ වෙමතිකො අධිට්ඨාති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අතිරෙකද්වත්තිපරියායෙ ඌනකසඤ්ඤී අධිට්ඨාති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ඌනකද්වත්තිපරියායෙ අතිරෙකසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ඌනකද්වත්තිපරියායෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ඌනකද්වත්තිපරියායෙ ඌනකසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

138. අනාපත්ති ද්වත්තිපරියායෙ, ඌනකද්වත්තිපරියායෙ, ලෙණෙ, ගුහාය, තිණකුටිකාය, අඤ්ඤස්සත්ථාය, අත්තනො ධනෙන, වාසාගාරං ඨපෙත්වා සබ්බත්ථ අනාපත්ති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

මහල්ලකවිහාරසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං නවමං.

10. සප්පාණකසික්ඛාපදං

139. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා ආළවියං විහරති අග්ගාළවෙ චෙතියෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආළවකා භික්ඛූ නවකම්මං කරොන්තා ජානං සප්පාණකං උදකං තිණම්පි මත්තිකම්පි සිඤ්චන්තිපි සිඤ්චාපෙන්තිපි. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ.… තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ආළවකා භික්ඛූ ජානං සප්පාණකං උදකං තිණම්පි මත්තිකම්පි සිඤ්චිස්සන්තිපි සිඤ්චාපෙස්සන්තිපී’’ති! අථ ඛො තෙ භික්ඛූ ආළවකෙ භික්ඛූ අනෙකපරියායෙන විගරහිත්වා භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ.… ‘‘සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, ජානං සප්පාණකං උදකං තිණම්පි මත්තිකම්පි සිඤ්චථපි සිඤ්චාපෙථපී’’ති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ.… කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, ජානං සප්පාණකං උදකං තිණම්පි මත්තිකම්පි සිඤ්චිස්සථපි සිඤ්චාපෙස්සථපි! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ.… එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

140. ‘‘යො පන භික්ඛු ජානං සප්පාණකං උදකං තිණං වා මත්තිකං වා සිඤ්චෙය්‍ය වා සිඤ්චාපෙය්‍ය වා, පාචිත්තිය’’න්ති.

141. **යො පනාති** යො යාදිසො…පෙ.… **භික්ඛූති**…පෙ.… අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

ජානාති නාම [ජානං නාම (ස්‍යා.)] සාමං වා ජානාති අඤ්ඤෙ වා තස්ස ආරොචෙන්ති.

සිඤ්චෙය්‍යාති සයං සිඤ්චති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

සිඤ්චාපෙය්‍යාති අඤ්ඤං ආණාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස [ආපත්ති දුක්කටස්ස (කත්ථචි)]. සකිං ආණත්තො බහුකම්පි සිඤ්චති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

142. සප්පාණකෙ සප්පාණකසඤ්ඤී තිණං වා මත්තිකං වා සිඤ්චති වා සිඤ්චාපෙති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. සප්පාණකෙ වෙමතිකො තිණං වා මත්තිකං වා සිඤ්චති වා සිඤ්චාපෙති වා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. සප්පාණකෙ අප්පාණකසඤ්ඤී තිණං වා මත්තිකං වා සිඤ්චති වා සිඤ්චාපෙති වා, අනාපත්ති. අප්පාණකෙ සප්පාණකසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අප්පාණකෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අප්පාණකෙ අප්පාණකසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

143. අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තස්ස, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

සප්පාණකසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං දසමං.

භූතගාමවග්ගො දුතියො.

තස්සුද්දානං –

> භූතං අඤ්ඤාය උජ්ඣායං, පක්කමන්තෙන තෙ දුවෙ;
> පුබ්බෙ නික්කඩ්ඪනාහච්ච, ද්වාරං සප්පාණකෙන චාති.

3. ඔවාදවග්ගො

1. ඔවාදසික්ඛාපදං

144. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ථෙරා භික්ඛූ භික්ඛුනියො ඔවදන්තා ලාභිනො හොන්ති චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානප්පච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරානං. අථ ඛො ඡබ්බග්ගියානං භික්ඛූනං එතදහොසි – ‘‘එතරහි ඛො, ආවුසො, ථෙරා භික්ඛූ භික්ඛුනියො ඔවදන්තා ලාභිනො හොන්ති චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානප්පච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරානං. හන්දාවුසො, මයම්පි භික්ඛුනියො ඔවදාමා’’ති. අථ ඛො ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ භික්ඛුනියො උපසඞ්කමිත්වා එතදවොචුං – ‘‘අම්හෙපි, භගිනියො, උපසඞ්කමථ; මයම්පි ඔවදිස්සාමා’’ති.

අථ ඛො තා භික්ඛුනියො යෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ තෙනුපසඞ්කමිංසු; උපසඞ්කමිත්වා ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛූ අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. අථ ඛො ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ භික්ඛුනීනං පරිත්තඤ්ඤෙව ධම්මිං කථං කත්වා දිවසං තිරච්ඡානකථාය වීතිනාමෙත්වා උය්‍යොජෙසුං – ‘‘ගච්ඡථ, භගිනියො’’ති. අථ ඛො තා භික්ඛුනියො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු; උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨංසු. එකමන්තං ඨිතා ඛො තා භික්ඛුනියො භගවා එතදවොච – ‘‘කච්චි, භික්ඛුනියො, ඔවාදො ඉද්ධො අහොසී’’ති? ‘‘කුතො, භන්තෙ, ඔවාදො ඉද්ධො භවිස්සති! අය්‍යා ඡබ්බග්ගියා පරිත්තඤ්ඤෙව ධම්මිං කථං කත්වා දිවසං තිරච්ඡානකථාය වීතිනාමෙත්වා උය්‍යොජෙසු’’න්ති. අථ ඛො භගවා තා භික්ඛුනියො ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි සමාදපෙසි සමුත්තෙජෙසි සම්පහංසෙසි. අථ ඛො තා භික්ඛුනියො භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතා සමාදපිතා සමුත්තෙජිතා සම්පහංසිතා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කමිංසු.

අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛූ පටිපුච්ඡි – ‘‘සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනීනං පරිත්තඤ්ඤෙව ධම්මිං කථං කත්වා දිවසං තිරච්ඡානකථාය වීතිනාමෙත්වා උය්‍යොජෙථා’’ති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, භික්ඛුනීනං පරිත්තඤ්ඤෙව ධම්මිං කථං කත්වා දිවසං තිරච්ඡානකථාය වීතිනාමෙත්වා උය්‍යොජෙස්සථ! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනොවාදකං සම්මන්නිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, සම්මන්නිතබ්බො. පඨමං භික්ඛු යාචිතබ්බො. යාචිත්වා බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

145. ‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං භික්ඛුනොවාදකං සම්මන්නෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං භික්ඛුනොවාදකං සම්මන්නති. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො භික්ඛුනොවාදකස්ස සම්මුති, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ…. තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි – සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං භික්ඛුනොවාදකං සම්මන්නති. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො භික්ඛුනොවාදකස්ස සම්මුති, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘සම්මතො සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු භික්ඛුනොවාදකො. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

අථ ඛො භගවා ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛූ අනෙකපරියායෙන විගරහිත්වා දුබ්භරතාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

146. ‘‘යො පන භික්ඛු අසම්මතො භික්ඛුනියො ඔවදෙය්‍ය පාචිත්තිය’’න්ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

147. තෙන ඛො පන සමයෙන ථෙරා භික්ඛූ සම්මතා භික්ඛුනියො ඔවදන්තා තථෙව ලාභිනො හොන්ති චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානප්පච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරානං. අථ ඛො ඡබ්බග්ගියානං භික්ඛූනං එතදහොසි – ‘‘එතරහි ඛො, ආවුසො, ථෙරා භික්ඛූ සම්මතා භික්ඛුනියො ඔවදන්තා තථෙව ලාභිනො හොන්ති චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානප්පච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරානං. හන්දාවුසො, මයම්පි නිස්සීමං ගන්ත්වා අඤ්ඤමඤ්ඤං භික්ඛුනොවාදකං සම්මන්නිත්වා භික්ඛුනියො ඔවදාමා’’ති. අථ ඛො ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ නිස්සීමං ගන්ත්වා අඤ්ඤමඤ්ඤං භික්ඛුනොවාදකං සම්මන්නිත්වා භික්ඛුනියො උපසඞ්කමිත්වා එතදවොචුං – ‘‘මයම්පි, භගිනියො, සම්මතා. අම්හෙපි උපසඞ්කමථ. මයම්පි ඔවදිස්සාමා’’ති.

අථ ඛො තා භික්ඛුනියො යෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ තෙනුපසඞ්කමිංසු; උපසඞ්කමිත්වා ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛූ අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. අථ ඛො ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ භික්ඛුනීනං පරිත්තඤ්ඤෙව ධම්මිං කථං කත්වා දිවසං තිරච්ඡානකථාය වීතිනාමෙත්වා උය්‍යොජෙසුං – ‘‘ගච්ඡථ භගිනියො’’ති. අථ ඛො තා භික්ඛුනියො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු; උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨංසු. එකමන්තං ඨිතා ඛො තා භික්ඛුනියො භගවා එතදවොච – ‘‘කච්චි, භික්ඛුනියො, ඔවාදො ඉද්ධො අහොසී’’ති? ‘‘කුතො, භන්තෙ, ඔවාදො ඉද්ධො භවිස්සති! අය්‍යා ඡබ්බග්ගියා පරිත්තඤ්ඤෙව ධම්මිං කථං කත්වා දිවසං තිරච්ඡානකථාය වීතිනාමෙත්වා උය්‍යොජෙසු’’න්ති.

අථ ඛො භගවා තා භික්ඛුනියො ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි…පෙ…. අථ ඛො තා භික්ඛුනියො භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතා සමාදපිතා සමුත්තෙජිතා සම්පහංසිතා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කමිංසු. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛූ පටිපුච්ඡි – ‘‘සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනීනං පරිත්තඤ්ඤෙව ධම්මිං කථං කත්වා දිවසං තිරච්ඡානකථාය වීතිනාමෙත්වා උය්‍යොජෙථා’’ති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි

බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, භික්ඛුනීනං පරිත්තකඤ්ඤෙව ධම්මිං කථං කත්වා දිවසං තිරච්ඡානකථාය වීතිනාමෙත්වා උය්‍යොජෙස්සථ! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... විගරහිත්වා...පෙ.... ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අට්ඨහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං භික්ඛුං භික්ඛුනොවාදකං සම්මන්නිතුං. සීලවා හොති, පාතිමොක්ඛසංවරසංවුතො විහරති ආචාරගොචරසම්පන්නො අණුමත්තෙසු වජ්ජෙසු භයදස්සාවී, සමාදාය සික්ඛති සික්ඛාපදෙසු; බහුස්සුතො හොති සුතධරො සුතසන්නිචයො, යෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්‍යාණා මජ්ඣෙකල්‍යාණා පරියොසානකල්‍යාණා සාත්ථං සබ්‍යඤ්ජනං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං අභිවදන්ති තථාරූපාස්ස ධම්මා බහුස්සුතා හොන්ති ධාතා වචසා පරිචිතා මනසා අනුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුප්පටිවිද්ධා; උභයානි ඛො පනස්ස පාතිමොක්ඛානි විත්ථාරෙන ස්වාගතානි හොන්ති සුවිභත්තානි සුප්පවත්තීනි සුවිනිච්ඡිතානි සුත්තසො අනුබ්‍යඤ්ජනසො; කල්‍යාණවාචො හොති කල්‍යාණවාක්කරණො; යෙභුය්‍යෙන භික්ඛුනීනං පියො හොති මනාපො; පටිබලො හොති භික්ඛුනියො ඔවදිතුං; න ඛො පනෙතං [පන තං (?)] භගවන්තං උද්දිස්ස පබ්බජිතාය කාසායවත්ථවසනාය ගරුධම්මං අජ්ඣාපන්නපුබ්බො හොති; වීසතිවස්සො වා හොති අතිරෙකවීසතිවස්සො වා – අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඉමෙහි අට්ඨහඞ්ගෙහි සමන්නාගතං භික්ඛුං භික්ඛුනොවාදකං සම්මන්නිතු''න්ති.

148. **යො පනාති** යො යාදිසො...පෙ.... **භික්ඛූති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

අසම්මතො නාම ඤත්තිචතුත්ථෙන කම්මෙන අසම්මතො.

භික්ඛුනියො නාම උභතොසඞ්ඝෙ උපසම්පන්නා.

ඔවදෙය්‍යාති අට්ඨහි ගරුධම්මෙහි ඔවදති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අඤ්ඤෙන ධම්මෙන ඔවදති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. එකතොඋපසම්පන්නං ඔවදති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

149. තෙන සම්මතෙන භික්ඛුනා පරිවෙණං සම්මජ්ජිත්වා පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපෙත්වා ආසනං පඤ්ඤපෙත්වා දුතියං ගහෙත්වා නිසීදිතබ්බං. භික්ඛුනීහි තත්ථ ගන්ත්වා තං භික්ඛුං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිතබ්බං. තෙන භික්ඛුනා පුච්ඡිතබ්බා – ''සමග්ගාත්ථ, භගිනියො''ති? සචෙ ''සමග්ගාම්හාය්‍යා''ති භණන්ති, ''වත්තන්ති, භගිනියො, අට්ඨ ගරුධම්මා''ති? සචෙ ''වත්තන්තාය්‍යා''ති භණන්ති, ''එසො, භගිනියො, ඔවාදො''ති නිය්‍යාදෙතබ්බො [නිය්‍යාතෙතබ්බො (ඉතිපි)]. සචෙ ''න වත්තන්තාය්‍යා''ති භණන්ති, ඔසාරෙතබ්බා. ''වස්සසතූපසම්පන්නාය භික්ඛුනියා

තදහුපසම්පන්නස්ස භික්ඛුනො අභිවාදනං පච්චුට්ඨානං අඤ්ජලිකම්මං සාමීචිකම්මං කාතබ්බං; අයම්පි ධම්මො සක්කත්වා ගරුකත්වා මානෙත්වා පූජෙත්වා යාවජීවං අනතික්කමනීයො. න භික්ඛුනියා අභික්ඛුකෙ ආවාසෙ වස්සං වසිතබ්බං; අයම්පි ධම්මො සක්කත්වා ගරුකත්වා මානෙත්වා පූජෙත්වා යාවජීවං අනතික්කමනීයො. අන්වද්ධමාසං භික්ඛුනියා භික්ඛුසඞ්ඝතො ද්වෙ ධම්මා පච්චාසීසිතබ්බා [පච්චාසිංසිතබ්බා (ඉතිපි)] උපොසථපුච්ඡකඤ්ච ඔවාදූපසඞ්කමනඤ්ච, අයම්පි ධම්මො…පෙ…. වස්සං වුට්ඨාය භික්ඛුනියා උභතොසඞ්ඝෙ තීහි ඨානෙහි පවාරෙතබ්බං දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඞ්කාය වා; අයම්පි ධම්මො…පෙ…. ගරුධම්මං අජ්ඣාපන්නාය භික්ඛුනියා උභතොසඞ්ඝෙ පක්ඛමානත්තං චරිතබ්බං; අයම්පි ධම්මො…පෙ…. ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛාය සික්ඛමානාය උභතොසඞ්ඝෙ උපසම්පදා පරියෙසිතබ්බා; අයම්පි ධම්මො…පෙ…. න භික්ඛුනියා කෙන චි පරියායෙන භික්ඛු අක්කොසිතබ්බො පරිභාසිතබ්බො; අයම්පි ධම්මො…පෙ…. අජ්ජතග්ගෙ ඔවටො භික්ඛුනීනං භික්ඛූසු වචනපථො, අනොවටො භික්ඛූනං භික්ඛුනීසු වචනපථො; අයම්පි ධම්මො සක්කත්වා ගරුකත්වා මානෙත්වා පූජෙත්වා යාවජීවං අනතික්කමනීයො''ති.

සචෙ ''සමග්ගාම්හායයා''ති භණන්තං අඤ්ඤං ධම්මං භණති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. සචෙ ''වග්ගාම්හායයා''ති භණන්තං අට්ඨ ගරුධම්මෙ භණති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ඔවාදං අනියයාදෙත්වා අඤ්ඤං ධම්මං භණති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

150. අධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤී වග්ගං භික්ඛුනිසඞ්ඝං වග්ගසඤ්ඤී ඔවදති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤී වග්ගං භික්ඛුනීසඞ්ඝං වෙමතිකො ඔවදති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤී වග්ගං භික්ඛුනිසඞ්ඝං සමග්ගසඤ්ඤී ඔවදති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අධම්මකම්මෙ වෙමතිකො වග්ගං භික්ඛුනිසඞ්ඝං වග්ගසඤ්ඤී ඔවදති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අධම්මකම්මෙ වෙමතිකො වග්ගං භික්ඛුනිසඞ්ඝං වෙමතිකො ඔවදති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අධම්මකම්මෙ වෙමතිකො වග්ගං භික්ඛුනිසඞ්ඝං සමග්ගසඤ්ඤී ඔවදති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤී වග්ගං භික්ඛුනිසඞ්ඝං වග්ගසඤ්ඤී ඔවදති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤී වග්ගං භික්ඛුනිසඞ්ඝං වෙමතිකො ඔවදති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤී වග්ගං භික්ඛුනිසඞ්ඝං සමග්ගසඤ්ඤී ඔවදති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤී සමග්ගං භික්ඛුනිසඞ්ඝං වග්ගසඤ්ඤී ඔවදති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤී සමග්ගං භික්ඛුනිසඞ්ඝං වෙමතිකො ඔවදති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤී සමග්ගං භික්ඛුනිසඞ්ඝං සමග්ගසඤ්ඤී ඔවදති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අධම්මකම්මෙ වෙමතිකො සමග්ගං භික්ඛුනිසඞ්ඝං වග්ගසඤ්ඤී ඔවදති…පෙ…. වෙමතිකො ඔවදති…පෙ…. සමග්ගසඤ්ඤී ඔවදති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤී සමග්ගං භික්ඛුනිසඞ්ඝං වග්ගසඤ්ඤී ඔවදති…පෙ…. වෙමතිකො ඔවදති…පෙ…. සමග්ගසඤ්ඤී ඔවදති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

151. ධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤී වග්ගං භික්ඛුනිසඞ්ඝං වග්ගසඤ්ඤී ඔවදති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤී වග්ගං භික්ඛුනිසඞ්ඝං වෙමතිකො ඔවදති…පෙ…. සමග්ගසඤ්ඤී ඔවදති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ධම්මකම්මෙ වෙමතිකො වග්ගං භික්ඛුනිසඞ්ඝං වග්ගසඤ්ඤී ඔවදති…පෙ…. වෙමතිකො ඔවදති…පෙ…. සමග්ගසඤ්ඤී ඔවදති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤී වග්ගං භික්ඛුනිසඞ්ඝං වග්ගසඤ්ඤී ඔවදති…පෙ…. වෙමතිකො ඔවදති…පෙ…. සමග්ගසඤ්ඤී ඔවදති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤී සමග්ගං භික්ඛුනිසඞ්ඝං වග්ගසඤ්ඤී ඔවදති…පෙ…. වෙමතිකො ඔවදති…පෙ…. සමග්ගසඤ්ඤී ඔවදති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ධම්මකම්මෙ වෙමතිකො සමග්ගං භික්ඛුනිසඞ්ඝං වග්ගසඤ්ඤී ඔවදති…පෙ…. වෙමතිකො ඔවදති…පෙ…. සමග්ගසඤ්ඤී ඔවදති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

ධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤී සමග්ගං භික්ඛුනිසඞ්ඝං වග්ගසඤ්ඤී ඔවදති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤී සමග්ගං භික්ඛුනිසඞ්ඝං වෙමතිකො ඔවදති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤී සමග්ගං භික්ඛුනිසඞ්ඝං සමග්ගසඤ්ඤී ඔවදති, අනාපත්ති.

152. අනාපත්ති උද්දෙසං දෙන්තො, පරිපුච්ඡං දෙන්තො, ''ඔසාරෙහි අය්‍යා''ති වුච්චමානො, ඔසාරෙති, පඤ්හං පුච්ඡති, පඤ්හං පුට්ඨො කථෙති, අඤ්ඤස්සත්ථාය භණන්තං භික්ඛුනියො සුණන්ති, සික්ඛමානාය, සාමණෙරියා, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

ඔවාදසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං පඨමං.

2. අත්ථඞ්ගතසික්ඛාපදං

153. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ථෙරා භික්ඛූ භික්ඛුනියො ඔවදන්ති පරියායෙන. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මතො චූළපන්ථකස්ස පරියායො හොති භික්ඛුනියො ඔවදිතුං. භික්ඛුනියො එවමාහංසු – ''න දානි අජ්ජ ඔවාදො ඉද්ධො භවිස්සති, තඤ්ඤෙව දානි උදානං අය්‍යො චූළපන්ථකො පුනප්පුනං භණිස්සතී''ති. අථ ඛො තා භික්ඛුනියො යෙනායස්මා චූළපන්ථකො තෙනුපසඞ්කමිංසු; උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං චූළපන්ථකං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසින්නා ඛො තා භික්ඛුනියො ආයස්මා චූළපන්ථකො එතදවොච – ''සමග්ගාත්ථ, භගිනියො''ති? ''සමග්ගාම්හාය්‍යා''ති. ''වත්තන්ති, භගිනියො, අට්ඨ ගරුධම්මා''ති? ''වත්තන්තාය්‍යා''ති. ''එසො, භගිනියො, ඔවාදො''ති නිය්‍යාදෙත්වා ඉමං උදානං පුනප්පුනං අභාසි –

> [උදා. 37] ''අධිචෙතසො අප්පමජ්ජතො, මුනිනො මොනපථෙසු සික්ඛතො;
> සොකා න භවන්ති තාදිනො, උපසන්තස්ස සදා සතීමතො''ති.

භික්ඛුනියො එවමාහංසු – ''නනු අවොචුම්හා – න දානි අජ්ජ ඔවාදො ඉද්ධො භවිස්සති, තඤ්ඤෙව දානි උදානං අය්‍යො චූළපන්ථකො පුනප්පුනං භණිස්සතී''ති! අස්සොසි ඛො ආයස්මා චූළපන්ථකො තාසං භික්ඛුනීනං ඉමං කථාසල්ලාපං. අථ ඛො ආයස්මා චූළපන්ථකො වෙහාසං අබ්භුග්ගන්ත්වා ආකාසෙ අන්තලික්ඛෙ චඞ්කමතිපි තිට්ඨතිපි නිසීදතිපි සෙය්‍යම්පි කප්පෙති ධූමායතිපි පජ්ජලතිපි අන්තරධායතිපි, තඤ්චෙව [තඤ්ඤෙව (ඉතිපි)] උදානං භණති අඤ්ඤඤ්ච බහුං බුද්ධවචනං. භික්ඛුනියො එවමාහංසු – ''අච්ඡරියං වත භො, අබ්භුතං වත භො, න වත නො ඉතො පුබ්බෙ ඔවාදො එවං ඉද්ධො භූතපුබ්බො යථා අය්‍යස්ස චූළපන්ථකස්සා''ති. අථ ඛො ආයස්මා චූළපන්ථකො තා භික්ඛුනියො යාව සමන්ධකාරා ඔවදිත්වා උය්‍යොජෙසි – ගච්ඡථ භගිනියොති.

අථ ඛො තා භික්ඛුනියො නගරද්වාරෙ ථකිතෙ බහිනගරෙ වසිත්වා කාලස්සෙව නගරං පවිසන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති –

‘‘අබ්‍රහ්මචාරිනියො ඉමා භික්ඛුනියො; ආරාමෙ භික්ඛූහි සද්ධිං වසිත්වා ඉදානි නගරං පවිසන්තී’’ති. අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාචෙන්තානං. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ආයස්මා චූළපන්ථකො අත්ථඞ්ගතෙ සූරියෙ භික්ඛුනියො ඔවදිස්සතී’’ති…පෙ…. ‘‘සච්චං කිර ත්වං, චූළපන්ථක, අත්ථඞ්ගතෙ සූරියෙ භික්ඛුනියො ඔවදසී’’ති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම ත්වං, චූළපන්ථක, අත්ථඞ්ගතෙ සූරියෙ භික්ඛුනියො ඔවදිස්සසි! නෙතං, චූළපන්ථක, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

154. ‘‘සම්මතොපි චෙ භික්ඛු අත්ථඞ්ගතෙ සූරියෙ භික්ඛුනියො ඔවදෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’න්ති.

155. **සම්මතො** නාම ඤත්තිචතුත්ථෙන කම්මෙන සම්මතො.

අත්ථඞ්ගතෙ සූරියෙති ඔග්ගතෙ සූරියෙ.

භික්ඛුනී නාම උභතොසඞ්ඝෙ උපසම්පන්නා.

ඔවදෙය්‍යාති අට්ඨහි වා ගරුධම්මෙහි අඤ්ඤෙන වා ධම්මෙන ඔවදති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

156. අත්ථඞ්ගතෙ අත්ථඞ්ගතසඤ්ඤී ඔවදති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අත්ථඞ්ගතෙ වෙමතිකො ඔවදති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අත්ථඞ්ගතෙ අනත්ථඞ්ගතසඤ්ඤී ඔවදති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

එකතොඋපසම්පන්නාය ඔවදති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනත්ථඞ්ගතෙ අත්ථඞ්ගතසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනත්ථඞ්ගතෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනත්ථඞ්ගතෙ අනත්ථඞ්ගතසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

157. අනාපත්ති උද්දෙසං දෙන්තො, පරිපුච්ඡං දෙන්තො, ‘‘ඔසාරෙහි අය්‍යා’’ති වුච්චමානො, ඔසාරෙති, පඤ්හං පුච්ඡති, පඤ්හං පුට්ඨො කථෙති, අඤ්ඤස්සත්ථාය භණන්තං භික්ඛුනියො සුණන්ති, සික්ඛමානාය සාමණෙරියා, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

අත්ථඞ්ගතසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං දුතියං.

3. භික්ඛුනුපස්සයසික්ඛාපදං

158. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සක්කෙසු විහරති කපිලවත්ථුස්මිං නිග්‍රොධාරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ භික්ඛුනුපස්සයං උපසඞ්කමිත්වා ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො ඔවදන්ති. භික්ඛුනියො ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො එතදවොචුං – ''එථායෙය්‍ය, ඔවාදං ගමිස්සාමා''ති. ''යම්පි [යං හි (ක.)] මයං, අය්‍යෙ, ගච්ඡෙය්‍යාම ඔවාදස්ස කාරණා, අය්‍යා ඡබ්බග්ගියා ඉධෙව ආගන්ත්වා අම්හෙ ඔවදන්තී''ති. භික්ඛුනියො උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ භික්ඛුනුපස්සයං උපසඞ්කමිත්වා භික්ඛුනියො ඔවදිස්සන්තී''ති [ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො ඔවාදං න ගච්ඡිස්සන්තීති (සී.)]! අථ ඛො තා භික්ඛුනියො භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසුං. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ භික්ඛුනුපස්සයං උපසඞ්කමිත්වා භික්ඛුනියො ඔවදිස්සන්තී''ති…පෙ…. ''සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනුපස්සයං උපසඞ්කමිත්වා භික්ඛුනියො ඔවදථා''ති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, භික්ඛුනුපස්සයං උපසඞ්කමිත්වා භික්ඛුනියො ඔවදිස්සථ! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

''යො පන භික්ඛු භික්ඛුනුපස්සයං උපසඞ්කමිත්වා භික්ඛුනියො ඔවදෙය්‍ය, පාචිත්තිය''න්ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

159. තෙන ඛො පන සමයෙන මහාපජාපති ගොතමී ගිලානා හොති. ථෙරා භික්ඛූ යෙන මහාපජාපති ගොතමී තෙනුපසඞ්කමිංසු; උපසඞ්කමිත්වා මහාපජාපතිං ගොතමිං එතදවොචුං – ''කච්චි තෙ, ගොතමි, ඛමනීයං කච්චි යාපනීය''න්ති? ''න මෙ, අය්‍යා, ඛමනීයං න යාපනීයං''. ''ඉඞ්ඝය්‍යා, ධම්මං දෙසෙථා''ති. ''න, භගිනි, කප්පති භික්ඛුනුපස්සයං උපසඞ්කමිත්වා භික්ඛුනියො ධම්මං දෙසෙතු''න්ති කුක්කුච්චායන්තා න දෙසෙසුං. අථ ඛො භගවා පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය යෙන මහාපජාපති ගොතමී තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි. නිසජ්ජ ඛො භගවා මහාපජාපතිං ගොතමිං එතදවොච – ''කච්චි තෙ, ගොතමි, ඛමනීයං කච්චි යාපනීය''න්ති? ''පුබ්බෙ මෙ, භන්තෙ, ථෙරා භික්ඛූ ආගන්ත්වා ධම්මං දෙසෙන්ති. තෙන මෙ ඵාසු හොති. ඉදානි පන – ''භගවතා පටික්ඛිත්ත''න්ති, කුක්කුච්චායන්තා න දෙසෙන්ති. තෙන මෙ න ඵාසු හොතී''ති. අථ ඛො භගවා මහාපජාපතිං ගොතමිං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙත්වා සමාදපෙත්වා සමුත්තෙජෙත්වා සම්පහංසෙත්වා උට්ඨායාසනා පක්කාමි. අථ ඛො භගවා

එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනුපස්සයං උපසඞ්කමිත්වා ගිලානං භික්ඛුනිං ඔවදිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

160. ‘‘යො පන භික්ඛු භික්ඛුනුපස්සයං උපසඞ්කමිත්වා භික්ඛුනියො ඔවදෙය්‍ය, අඤ්ඤත්‍ර සමයා, පාචිත්තියං. තත්ථායං සමයො. ගිලානා හොති භික්ඛුනී – අයං තත්ථ සමයො’’ති.

161. **යො පනාති** යො යාදිසො…පෙ…. **භික්ඛූති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

භික්ඛුනුපස්සයො නාම යත්ථ භික්ඛුනියො එකරත්තම්පි වසන්ති.

උපසඞ්කමිත්වාති තත්ථ ගන්ත්වා.

භික්ඛුනී නාම උභතොසඞ්ඝෙ උපසම්පන්නා.

ඔවදෙය්‍යාති අට්ඨහි ගරුධම්මෙහි ඔවදති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අඤ්ඤත්‍ර සමයාති ඨපෙත්වා සමයං.

ගිලානා නාම භික්ඛුනී න සක්කොති ඔවාදාය වා සංවාසාය වා ගන්තුං.

162. උපසම්පන්නාය උපසම්පන්නසඤ්ඤී භික්ඛුනුපස්සයං උපසඞ්කමිත්වා අඤ්ඤත්‍ර සමයා ඔවදති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උපසම්පන්නාය වෙමතිකො භික්ඛුනුපස්සයං උපසඞ්කමිත්වා අඤ්ඤත්‍ර සමයා ඔවදති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උපසම්පන්නාය අනුපසම්පන්නසඤ්ඤී භික්ඛුනුපස්සයං උපසඞ්කමිත්වා අඤ්ඤත්‍ර සමයා ඔවදති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අඤ්ඤෙන ධම්මෙන ඔවදති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. එකතොඋපසම්පන්නාය ඔවදති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නාය උපසම්පන්නසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නාය වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නාය අනුපසම්පන්නසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

163. අනාපත්ති සමයෙ, උද්දෙසං දෙන්තො, පරිපුච්ඡං දෙන්තො, ‘‘ඔසාරෙහි අය්‍යා’’ති වුච්චමානො ඔසාරෙති, පඤ්හං පුච්ඡති, පඤ්හං පුට්ඨො කථෙති, අඤ්ඤස්සත්ථාය භණන්තං භික්ඛුනියො සුණන්ති, සික්ඛමානාය සාමණෙරියා, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

භික්ඛුනුපස්සයසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං තතියං.

4. ආමිසසික්ඛාපදං

164. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ථෙරා භික්ඛූ භික්ඛුනියො ඔවදන්තා ලාභිනො හොන්ති චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානප්පච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරානං. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ එවං වදන්ති – ''න බහුකතා ථෙරා භික්ඛූ භික්ඛුනියො ඔවදිතුං; ආමිසහෙතු ථෙරා භික්ඛූ භික්ඛුනියො ඔවදන්තී''ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ.… තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ එවං වක්ඛන්ති – 'න බහුකතා ථෙරා භික්ඛූ භික්ඛුනියො ඔවදිතුං; ආමිසහෙතු ථෙරා භික්ඛූ භික්ඛුනියො ඔවදන්තී'''ති…පෙ.… ''සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, එවං වදෙථ – 'න බහුකතා ථෙරා භික්ඛූ භික්ඛුනියො ඔවදිතුං; ආමිසහෙතු ථෙරා භික්ඛූ භික්ඛුනියො ඔවදන්තී'''ති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ.… කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, එවං වක්ඛථ – න බහුකතා ථෙරා භික්ඛූ භික්ඛුනියො ඔවදිතුං; ආමිසහෙතු ථෙරා භික්ඛූ භික්ඛුනියො ඔවදන්තීති! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ.… එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

165. ''යො පන භික්ඛු එවං වදෙය්‍ය – 'ආමිසහෙතු ථෙරා භික්ඛූ භික්ඛුනියො ඔවදන්තී'ති, පාචිත්තිය''න්ති.

166. **යො පනාති** යො යාදිසො…පෙ.… **භික්ඛූති**…පෙ.… අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

ආමිසහෙතූති චීවරහෙතු පිණ්ඩපාතහෙතු සෙනාසනහෙතු ගිලානප්පච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරහෙතු සක්කාරහෙතු ගරුකාරහෙතු මානනහෙතු වන්දනහෙතු පූජනහෙතු.

එවං වදෙය්‍යාති උපසම්පන්නං සඞ්ඝෙන සම්මතං භික්ඛුනොවාදකං අවණ්ණං කත්තුකාමො අයසං කත්තුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො එවං වදෙති – ''චීවරහෙතු පිණ්ඩපාතහෙතු සෙනාසනහෙතු ගිලානප්පච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරහෙතු සක්කාරහෙතු ගරුකාරහෙතු මානනහෙතු වන්දනහෙතු පූජනහෙතු ඔවදතී''ති භණති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

167. ධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤී එවං වදෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ධම්මකම්මෙ වෙමතිකො එවං වදෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤී එවං වදෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

උපසම්පන්නං සඞ්ඝෙන අසම්මතං භික්ඛුනොවාදකං අවණ්ණං කත්තුකාමො අයසං කත්තුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො එවං වදෙති – ‘‘චීවරහෙතු…පෙ…. පූජනහෙතු ඔවදතී’’ති භණති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නං සඞ්ඝෙන සම්මතං වා අසම්මතං වා භික්ඛුනොවාදකං අවණ්ණං කත්තුකාමො අයසං කත්තුකාමො මඞ්කුකත්තුකාමො එවං වදෙති – ‘‘චීවරහෙතු පිණ්ඩපාතහෙතු සෙනාසනහෙතු ගිලානප්පච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරහෙතු සක්කාරහෙතු ගරුකාරහෙතු මානනහෙතු වන්දනහෙතු පූජනහෙතු ඔවදතී’’ති භණති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

168. අනාපත්ති පකතියා චීවරහෙතු පිණ්ඩපාතහෙතු සෙනාසනහෙතු ගිලානප්පච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරහෙතු සක්කාරහෙතු ගරුකාරහෙතු මානනහෙතු වන්දනහෙතු පූජනහෙතු ඔවදන්තං භණති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

ආමිසසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං චතුත්ථං.

5. චීවරදානසික්ඛාපදං

169. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සාවත්ථියං අඤ්ඤතරිස්සා විසිඛාය පිණ්ඩාය චරති. අඤ්ඤතරාපි භික්ඛුනී තස්සා විසිඛාය පිණ්ඩාය චරති. අථ ඛො සො භික්ඛු තං භික්ඛුනිං එතදවොච – ‘‘ගච්ඡ, භගිනි, අමුකස්මිං ඔකාසෙ භික්ඛා දියාතී’’ති. සාපි ඛො එවමාහ – ‘‘ගච්ඡය්‍යො, අමුකස්මිං ඔකාසෙ භික්ඛා දියාතී’’ති. තෙ අභිණ්හදස්සනෙන සන්දිට්ඨා අහෙසුං. තෙන ඛො පන සමයෙන සඞ්ඝස්ස චීවරං භාජීයති. අථ ඛො සා භික්ඛුනී ඔවාදං ගන්ත්වා යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා තං භික්ඛුං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ඨිතං ඛො තං භික්ඛුනිං සො භික්ඛු එතදවොච – ‘‘අයං මෙ, භගිනි, චීවරපටිවීසො [පටිවිංසො (සී.), පටිවිසො (ඉතිපි)]; සාදියිස්සසී’’ති? ‘‘ආමාය්‍ය, දුබ්බලචීවරාම්හී’’ති.

අථ ඛො සො භික්ඛු තස්සා භික්ඛුනියා චීවරං අදාසි. සොපි ඛො භික්ඛු දුබ්බලචීවරො හොති. භික්ඛූ තං භික්ඛුං එතදවොචුං – ‘‘කරොහි දානි තෙ, ආවුසො, චීවර’’න්ති. අථ ඛො සො භික්ඛු භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛු භික්ඛුනියා චීවරං දස්සතී’’ති…පෙ…. ‘‘සච්චං කිර ත්වං, භික්ඛු, භික්ඛුනියා චීවරං අදාසී’’ති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. ‘‘ඤාතිකා තෙ, භික්ඛු,

අඤ්ඤාතිකා''ති? ''අඤ්ඤාතිකා, භගවා''ති. ''අඤ්ඤාතකො, මොඝපුරිස, අඤ්ඤාතිකාය න ජානාති පතිරූපං වා අප්පතිරූපං වා සන්තං වා අසන්තං වා. කථඤ්හි නාම ත්වං, මොඝපුරිස, අඤ්ඤාතිකාය භික්ඛුනියා චීවරං දස්සසි! නෙතං, මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

''යො පන භික්ඛු අඤ්ඤාතිකාය භික්ඛුනියා චීවරං දදෙය්‍ය, පාචිත්තිය''න්ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

170. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ කුක්කුච්චායන්තා භික්ඛුනීනං පාරිවත්තකං [පාරිවට්ටකං (ඉතිපි)] චීවරං න දෙන්ති. භික්ඛුනියො උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම අය්‍යා අම්හාකං පාරිවත්තකං චීවරං න දස්සන්තී''ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තාසං භික්ඛුනීනං උජ්ඣායන්තීනං ඛිය්‍යන්තීනං විපාචෙන්තීනං. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පඤ්චන්නං පාරිවත්තකං දාතුං. භික්ඛුස්ස, භික්ඛුනියා, සික්ඛමානාය, සාමණෙරස්ස, සාමණෙරියා – අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඉමෙසං පඤ්චන්නං පාරිවත්තකං දාතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

171. ''යො පන භික්ඛු අඤ්ඤාතිකාය භික්ඛුනියා චීවරං දදෙය්‍ය, අඤ්ඤත්‍ර පාරිවත්තකා, පාචිත්තිය''න්ති.

172. **යො පනාති** යො යාදිසො...පෙ.... **භික්ඛූති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

අඤ්ඤාතිකා නාම මාතිතො වා පිතිතො වා යාව සත්තමා පිතාමහයුගා අසම්බද්ධා.

භික්ඛුනී නාම උභතොසඞ්ඝෙ උපසම්පන්නා.

චීවරං නාම ඡන්නං චීවරානං අඤ්ඤතරං චීවරං විකප්පනුපගං පච්ඡිමං [විකප්පනුපගපච්ඡිමං (සී.)].

අඤ්ඤත්‍ර පාරිවත්තකාති ඨපෙත්වා පාරිවත්තකං දෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

173. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤී චීවරං දෙති, අඤ්ඤත්‍ර පාරිවත්තකා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අඤ්ඤාතිකාය වෙමතිකො චීවරං දෙති,

අඤ්ඤත්‍ර පාරිවත්තකා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අඤ්ඤාතිකාය ඤාතිකසඤ්ඤී චීවරං දෙති, අඤ්ඤත්‍ර පාරිවත්තකා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

එකතො උපසම්පන්නාය චීවරං දෙති, අඤ්ඤත්‍ර පාරිවත්තකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ඤාතිකාය වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ඤාතිකාය ඤාතිකසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

174. අනාපත්ති ඤාතිකාය, පාරිවත්තකං පරිත්තෙන වා විපුලං, විපුලෙන වා පරිත්තං, භික්ඛුනී විස්සාසං ගණ්හාති, තාවකාලිකං ගණ්හාති, චීවරං ඨපෙත්වා අඤ්ඤං පරික්ඛාරං දෙති, සික්ඛමානාය, සාමණෙරියා, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

චීවරදානසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං පඤ්චමං.

6. චීවරසිබ්බනසික්ඛාපදං

175. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා උදායී පට්ටො [පට්ඨො (සී. ස්‍යා.)] හොති චීවරකම්මං කාතුං. අඤ්ඤතරා භික්ඛුනී යෙනායස්මා උදායී තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං උදායිං එතදවොච – ‘‘සාධු මෙ, භන්තෙ, අය්‍යො චීවරං සිබ්බතූ’’ති. අථ ඛො ආයස්මා උදායී තස්සා භික්ඛුනියා චීවරං සිබ්බිත්වා සුරත්තං සුපරිකම්මකතං කත්වා මජ්ඣෙ පටිභානචිත්තං වුට්ඨාපෙත්වා සංහරිත්වා නික්ඛිපි. අථ ඛො සා භික්ඛුනී යෙනායස්මා උදායී තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං උදායිං එතදවොච – ‘‘කහං තං, භන්තෙ, චීවර’’න්ති? ‘‘හන්ද, භගිනි, ඉමං චීවරං යථාසංහටං හරිත්වා නික්ඛිපිත්වා යදා භික්ඛුනිසඞ්ඝො ඔවාදං ආගච්ඡති තදා ඉමං චීවරං පාරුපිත්වා භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො ආගච්ඡා’’ති. අථ ඛො සා භික්ඛුනී තං චීවරං යථාසංහටං හරිත්වා නික්ඛිපිත්වා යදා භික්ඛුනිසඞ්ඝො ඔවාදං ආගච්ඡති තදා තං චීවරං පාරුපිත්වා භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස පිට්ඨිතො පිට්ඨිතො ආගච්ඡති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘යාව ඡින්නිකා ඉමා භික්ඛුනියො ධුත්තිකා අහිරිකායො, යත්‍ර හි නාම චීවරෙ පටිභානචිත්තං වුට්ඨාපෙස්සන්තී’’ති!

භික්ඛුනියො එවමාහංසු – ‘‘කස්සිදං කම්ම’’න්ති? ‘‘අය්‍යස්ස උදායිස්සා’’ති. ‘‘යෙපි තෙ ඡින්නකා ධුත්තකා අහිරිකා තෙසම්පි එවරූපං න සොභෙය්‍ය, කිං පන අය්‍යස්ස උදායිස්සා’’ති! අථ ඛො තා භික්ඛුනියො භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසුං. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ.… තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ආයස්මා උදායී භික්ඛුනියා චීවරං සිබ්බිස්සතී’’ති…පෙ.… සච්චං කිර ත්වං, උදායි, භික්ඛුනියා චීවරං සිබ්බසී’’ති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. ‘‘ඤාතිකා තෙ, උදායි, අඤ්ඤාතිකා’’ති? ‘‘අඤ්ඤාතිකා,

භගවා''ති. ''අඤ්ඤාතකො, මොඝපුරිස, අඤ්ඤාතිකාය න ජානාති පතිරූපං වා අප්පතිරූපං වා පාසාදිකං වා අපාසාදිකං වා. කථඤ්හි නාම ත්වං, මොඝපුරිස, අඤ්ඤාතිකාය භික්ඛුනියා චීවරං සිබ්බිස්සසි! නෙතං, මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

176. ''යො පන භික්ඛු අඤ්ඤාතිකාය භික්ඛුනියා චීවරං සිබ්බෙය්‍ය වා සිබ්බාපෙය්‍ය වා, පාචිත්තිය''න්ති.

177. **යො පනාති** යො යාදිසො…පෙ…. **භික්ඛූති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

අඤ්ඤාතිකා නාම මාතිතො වා පිතිතො වා යාව සත්තමා පිතාමහයුගා අසම්බද්ධා.

භික්ඛුනී නාම උභතොසඞ්ඝෙ උපසම්පන්නා.

චීවරං නාම ඡන්නං චීවරානං අඤ්ඤතරං චීවරං.

සිබ්බෙය්‍යාති සයං සිබ්බති ආරාපථෙ ආරාපථෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

සිබ්බාපෙය්‍යාති අඤ්ඤං ආණාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. සකිං ආණත්තො බහුකම්පි සිබ්බති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

178. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤී චීවරං සිබ්බති වා සිබ්බාපෙති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අඤ්ඤාතිකාය වෙමතිකො චීවරං සිබ්බති වා සිබ්බාපෙති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අඤ්ඤාතිකාය ඤාතිකසඤ්ඤී චීවරං සිබ්බති වා සිබ්බාපෙති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

එකතොඋපසම්පන්නාය චීවරං සිබ්බති වා සිබ්බාපෙති වා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ඤාතිකාය වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ඤාතිකාය ඤාතිකසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

179. අනාපත්ති ඤාතිකාය, චීවරං ඨපෙත්වා අඤ්ඤං පරික්ඛාරං සිබ්බති වා සිබ්බාපෙති වා, සික්ඛමානාය, සාමණෙරියා, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

චීවරසිබ්බනසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං ඡට්ඨං.

7. සංවිධානසික්ඛාපදං

180. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ භික්ඛුනීහි සද්ධිං සංවිධාය එකද්ධානමග්ගං පටිපජ්ජන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘යථෙව මයං සපජාපතිකා ආහිණ්ඩාම, එවමෙවිමෙ සමණා සක්‍යපුත්තියා භික්ඛුනීහි සද්ධිං සංවිධාය ආහිණ්ඩන්තී’’ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාචෙන්තානං. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ.… තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ භික්ඛුනීහි සද්ධිං සංවිධාය එකද්ධානමග්ගං පටිපජ්ජිස්සන්තී’’ති…පෙ.… ‘‘සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනීහි සද්ධිං සංවිධාය එකද්ධානමග්ගං පටිපජ්ජථා’’ති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ.… කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, භික්ඛුනීහි සද්ධිං සංවිධාය එකද්ධානමග්ගං පටිපජ්ජිස්සථ! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ.… එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ.

‘‘යො පන භික්ඛු භික්ඛුනියා සද්ධිං සංවිධාය එකද්ධානමග්ගං පටිපජ්ජෙය්‍ය, අන්තමසො ගාමන්තරම්පි, පාචිත්තිය’’න්ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

181. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛූ ච භික්ඛුනියො ච සාකෙතා සාවත්ථිං අද්ධානමග්ගප්පටිපන්නා හොන්ති. අථ ඛො තා භික්ඛුනියො තෙ භික්ඛූ එතදවොචුං – ‘‘මයම්පි අය්‍යෙහි සද්ධිං ගමිස්සාමා’’ති. ‘‘න, භගිනී, කප්පති භික්ඛුනියා සද්ධිං සංවිධාය එකද්ධානමග්ගං පටිපජ්ජිතුං. තුම්හෙ වා පඨමං ගච්ඡථ මයං වා ගමිස්සාමා’’ති. ‘‘අය්‍යා, භන්තෙ, අග්ගපුරිසා. අය්‍යාව පඨමං ගච්ඡන්තූ’’ති. අථ ඛො තාසං භික්ඛුනීනං පච්ඡා ගච්ඡන්තීනං අන්තරාමග්ගෙ චොරා අච්ඡින්දිංසු ච දූසෙසුඤ්ච. අථ ඛො තා භික්ඛුනියො සාවත්ථිං ගන්ත්වා භික්ඛුනීනං එතමත්ථං ආරොචෙසුං. භික්ඛුනියො භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසුං. භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සත්ථගමනීයෙ මග්ගෙ සාසඞ්කසම්මතෙ සප්පටිභයෙ භික්ඛුනියා සද්ධිං සංවිධාය එකද්ධානමග්ගං පටිපජ්ජිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

182. ‘‘යො පන භික්ඛු භික්ඛුනියා සද්ධිං සංවිධාය එකද්ධානමග්ගං පටිපජ්ජෙය්‍ය, අන්තමසො ගාමන්තරම්පි, අඤ්ඤත්‍ර සමයා, පාචිත්තියං.

තත්ථායං සමයො . සත්ථගමනීයො හොති මග්ගො සාසඞ්කසම්මතො සප්පටිභයො – අයං තත්ථ සමයො''ති.

183. **යො පනාති** යො යාදිසො…පෙ…. **භික්ඛූති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

භික්ඛුනී නාම උභතොසඞ්ඝෙ උපසම්පන්නා.

සද්ධින්ති එකතො.

සංවිධායාති – ''ගච්ඡාම, භගිනි, ගච්ඡාමාය්‍ය; ගච්ඡාමාය්‍ය, ගච්ඡාම, භගිනි; අජ්ජ වා හිය්‍යො වා පරෙ වා ගච්ඡාමා''ති සංවිදහති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අන්තමසො ගාමන්තරම්පීති කුක්කුටසම්පාතෙ ගාමෙ, ගාමන්තරෙ ගාමන්තරෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අගාමකෙ අරඤ්ඤෙ, අද්ධයොජනෙ අද්ධයොජනෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අඤ්ඤත්‍ර සමයාති ඨපෙත්වා සමයං.

සත්ථගමනීයො නාම මග්ගො න සක්කා හොති විනා සත්ථෙන ගන්තුං.

සාසඞ්කං නාම තස්මිං මග්ගෙ [යස්මිං මග්ගෙ (?)] චොරානං නිවිට්ඨොකාසො දිස්සති, භුත්තොකාසො දිස්සති, ඨිතොකාසො දිස්සති, නිසින්නොකාසො දිස්සති, නිපන්නොකාසො දිස්සති.

සප්පටිභයං නාම තස්මිං මග්ගෙ චොරෙහි මනුස්සා හතා දිස්සන්ති, විලුත්තා දිස්සන්ති, ආකොටිතා දිස්සන්ති, සප්පටිභයං ගන්ත්වා අප්පටිභයං දස්සෙත්වා උය්‍යොජෙතබ්බා – ''ගච්ඡථ භගිනියො''ති.

184. සංවිදහිතෙ සංවිදහිතසඤ්ඤී එකද්ධානමග්ගං පටිපජ්ජති, අන්තමසො ගාමන්තරම්පි, අඤ්ඤත්‍ර සමයා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. සංවිදහිතෙ වෙමතිකො එකද්ධානමග්ගං පටිපජ්ජති, අන්තමසො ගාමන්තරම්පි, අඤ්ඤත්‍ර සමයා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. සංවිදහිතෙ, අසංවිදහිතසඤ්ඤී එකද්ධානමග්ගං පටිපජ්ජති, අන්තමසො ගාමන්තරම්පි, අඤ්ඤත්‍ර සමයා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

භික්ඛු සංවිදහති භික්ඛුනී න සංවිදහති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අසංවිදහිතෙ සංවිදහිතසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අසංවිදහිතෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අසංවිදහිතෙ අසංවිදහිතසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

185. අනාපත්ති සමයෙ, අසංවිදහිත්වා ගච්ඡති, භික්ඛුනී සංවිදහති, භික්ඛු න සංවිදහති, විසඞ්කෙතෙන ගච්ඡන්ති, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

සංවිධානසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං සත්තමං.

8. නාවාභිරුහනසික්ඛාපදං

186. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ භික්ඛුනීහි සද්ධිං සංවිධාය එකං නාවං [එකනාවං (ස්‍යා.)] අභිරුහන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘යථෙව මයං සපජාපතිකා නාවාය [එකනාවාය (ස්‍යා.)] කීළාම, එවමෙවිමෙ සමණා සක්‍යපුත්තියා භික්ඛුනීහි සද්ධිං සංවිධාය නාවාය කීළන්තී’’ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛිය්‍යන්තානං විපාචෙන්තානං. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ භික්ඛුනීහි සද්ධිං සංවිධාය එකං නාවං අභිරුහිස්සන්තී’’ති…පෙ…. ‘‘සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනීහි සද්ධිං සංවිධාය එකං නාවං අභිරුහථා’’ති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, භික්ඛුනීහි සද්ධිං සංවිධාය එකං නාවං අභිරුහිස්සථ! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

‘‘යො පන භික්ඛු භික්ඛුනියා සද්ධිං සංවිධාය එකං නාවං [එකනාවං (ස්‍යා.)] අභිරුහෙය්‍ය, උද්ධංගාමිනිං වා අධොගාමිනිං වා, පාචිත්තිය’’න්ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

187. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛූ ච භික්ඛුනියො ච සාකෙතා සාවත්ථිං අද්ධානමග්ගප්පටිපන්නා හොන්ති. අන්තරාමග්ගෙ නදී තරිතබ්බා [උත්තරිතබ්බා (ස්‍යා.)] හොති. අථ ඛො තා භික්ඛුනියො තෙ භික්ඛූ එතදවොචුං – ‘‘මයම්පි අය්‍යෙහි සද්ධිං උත්තරිස්සාමා’’ති. ‘‘න, භගිනී, කප්පති භික්ඛුනියා සද්ධිං සංවිධාය එකං නාවං අභිරුහිතුං; තුම්හෙ වා පඨමං උත්තරථ මයං වා උත්තරිස්සාමා’’ති. ‘‘අය්‍යා, භන්තෙ, අග්ගපුරිසා. අය්‍යාව පඨමං උත්තරන්තූ’’ති. අථ ඛො තාසං භික්ඛුනීනං පච්ඡා උත්තරන්තීනං චොරා අච්ඡින්දිංසු ච දූසෙසුඤ්ච. අථ ඛො තා භික්ඛුනියො සාවත්ථිං ගන්ත්වා භික්ඛුනීනං එතමත්ථං ආරොචෙසුං. භික්ඛුනියො භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසුං. භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි –

‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තිරියං තරණාය භික්ඛුනියා සද්ධිං සංවිධාය එකං නාවං අභිරුහිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

188. ‘‘යො පන භික්ඛු භික්ඛුනියා සද්ධිං සංවිධාය එකං නාවං අභිරුහෙය්‍ය උද්ධංගාමිනිං වා අධොගාමිනිං වා, අඤ්ඤත්‍ර තිරියං තරණාය, පාචිත්තිය’’න්ති.

189. **යො පනාති** යො යාදිසො…පෙ…. **භික්ඛූති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

භික්ඛුනී නාම උභතොසඞ්ඝෙ උපසම්පන්නා.

සද්ධින්ති එකතො.

සංවිධායාති ‘‘අභිරුහාම, භගිනි, අභිරුහාමාය්‍ය; අභිරුහාමාය්‍ය, අභිරුහාම, භගිනි; අජ්ජ වා හිය්‍යො වා පරෙ වා අභිරුහාමා’’ති සංවිදහති ආපත්ති දුක්කටස්ස.

භික්ඛුනියා අභිරූළ්හෙ භික්ඛු අභිරුහති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. භික්ඛුම්හි අභිරූළ්හෙ භික්ඛුනී අභිරුහති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උභො වා අභිරුහන්ති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

උද්ධංගාමිනින්ති උජ්ජවනිකාය.

අධොගාමිනින්ති ඔජවනිකාය.

අඤ්ඤත්‍ර තිරියං තරණායාති ඨපෙත්වා තිරියං තරණං.

කුක්කුටසම්පාතෙ ගාමෙ, ගාමන්තරෙ ගාමන්තරෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අගාමකෙ අරඤ්ඤෙ, අඩ්ඪයොජනෙ අඩ්ඪයොජනෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

190. සංවිදහිතෙ සංවිදහිතසඤ්ඤී එකං නාවං අභිරුහති උද්ධංගාමිනිං වා අධොගාමිනිං වා, අඤ්ඤත්‍ර තිරියං තරණාය, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. සංවිදහිතෙ වෙමතිකො එකං නාවං අභිරුහති උද්ධංගාමිනිං වා අධොගාමිනිං වා, අඤ්ඤත්‍ර තිරියං තරණාය, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. සංවිදහිතෙ අසංවිදහිතසඤ්ඤී එකං නාවං අභිරුහති උද්ධංගාමිනිං වා අධොගාමිනිං වා, අඤ්ඤත්‍ර තිරියං තරණාය, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

භික්ඛු සංවිදහති, භික්ඛුනී න සංවිදහති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අසංවිදහිතෙ සංවිදහිතසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අසංවිදහිතෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අසංවිදහිතෙ, අසංවිදහිතසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

191. අනාපත්ති තිරියං තරණාය, අසංවිදහිත්වා අභිරූහන්ති, භික්ඛුනී සංවිදහති, භික්ඛු න සංවිදහති, විසඞ්කෙතෙන අභිරූහන්ති, ආපදාසු උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

නාවාභිරූහනසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං අට්ඨමං.

9. පරිපාචිතසික්ඛාපදං

192. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා රාජගහෙ විහරති වෙළුවනෙ කලන්දකනිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී අඤ්ඤතරස්ස කුලස්ස කුලූපිකා හොති නිච්චභත්තිකා. තෙන ච ගහපතිනා ථෙරා භික්ඛූ නිමන්තිතා හොන්ති. අථ ඛො ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය යෙන තං කුලං තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා තං ගහපතිං එතදවොච – ''කිමිදං, ගහපති, පහූතං ඛාදනීයං භොජනීයං පටියත්ත''න්ති? ''ථෙරා මයා, අය්‍යෙ, නිමන්තිතා''ති. ''කෙ පන තෙ, ගහපති, ථෙරා''ති? ''අය්‍යො සාරිපුත්තො අය්‍යො මහාමොග්ගල්ලානො අය්‍යො මහාකච්චානො අය්‍යො මහාකොට්ඨිකො අය්‍යො මහාකප්පිනො අය්‍යො මහාචුන්දො අය්‍යො අනුරුද්ධො අය්‍යො රෙවතො අය්‍යො උපාලි අය්‍යො ආනන්දො අය්‍යො රාහුලො''ති. ''කිං පන ත්වං, ගහපති, මහානාගෙ තිට්ඨමානෙ චෙටකෙ නිමන්තෙසී''ති?

''කෙ පන තෙ, අය්‍යෙ, මහානාගා''ති? ''අය්‍යො දෙවදත්තො අය්‍යො කොකාලිකො අය්‍යො කටමොදකතිස්සකො [කටමොරකතිස්සකො (සී.) කතමොරකතිස්සකො (ස්‍යා.)] අය්‍යො ඛණ්ඩදෙවියා පුත්තො අය්‍යො සමුද්දදත්තො''ති. අයං චරහි ථුල්ලනන්දාය භික්ඛුනියා අන්තරා කථා විප්පකතා, අථ තෙ ථෙරා භික්ඛූ පවිසිංසු. ''සච්චං මහානාගා ඛො තයා, ගහපති, නිමන්තිතා''ති. ''ඉදානෙව ඛො ත්වං, අය්‍යෙ, චෙටකෙ අකාසි; ඉදානි මහානාගෙ''ති. ඝරතො ච නික්කඩ්ඪි, නිච්චභත්තඤ්ච පච්ඡින්දි. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ.… තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම දෙවදත්තො ජානං භික්ඛුනිපරිපාචිතං පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජිස්සතී''ති…පෙ.… ''සච්චං කිර ත්වං, දෙවදත්ත, ජානං භික්ඛුනිපරිපාචිතං පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජසී''ති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ.… කථඤ්හි නාම ත්වං, මොඝපුරිස, ජානං භික්ඛුනිපරිපාචිතං පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජිස්සසි. නෙතං, මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ.… එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

''යො පන භික්ඛු ජානං භික්ඛුනිපරිපාචිතං පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජෙය්‍ය, පාචිත්තිය''න්ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

193. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු රාජගහා පබ්බජිතො ඤාතිකුලං අගමාසි. මනුස්සා – ‘‘චිරස්සම්පි භදන්තො ආගතො’’ති සක්කච්චං භත්තං අකංසු. තස්ස කුලස්ස කුලූපිකා භික්ඛුනී තෙ මනුස්සෙ එතදවොච – ‘‘දෙථය්‍යස්ස, ආවුසො, භත්ත’’න්ති. අථ ඛො සො භික්ඛු – ‘‘භගවතා පටික්ඛිත්තං ජානං භික්ඛුනිපරිපාචිතං පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජිතු’’න්ති කුක්කුච්චායන්තො න පටිග්ගහෙසි. නාසක්ඛි පිණ්ඩාය චරිතුං, ඡින්නභත්තො අහොසි. අථ ඛො සො භික්ඛු ආරාමං ගන්ත්වා භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පුබ්බෙ ගිහිසමාරම්භෙ ජානං භික්ඛුනිපරිපාචිතං පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

194. ‘‘යො පන භික්ඛු ජානං භික්ඛුනිපරිපාචිතං පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජෙය්‍ය, අඤ්ඤත්‍ර පුබ්බෙ ගිහිසමාරම්භා, පාචිත්තිය’’න්ති.

195. **යො පනාති** යො යාදිසො…පෙ.… **භික්ඛූති**…පෙ.… අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

ජානාති නාම සාමං වා ජානාති අඤ්ඤෙ වා තස්ස ආරොචෙන්ති සා වා ආරොචෙති.

භික්ඛුනී නාම උභතොසඞ්ඝෙ උපසම්පන්නා.

පරිපාචෙති නාම පුබ්බෙ අදාතුකාමානං අකත්තුකාමානං – ‘‘අය්‍යො භාණකො, අය්‍යො බහුස්සුතො, අය්‍යො සුත්තන්තිකො, අය්‍යො විනයධරො, අය්‍යො ධම්මකථිකො, දෙථ අය්‍යස්ස, කරොථ අය්‍යස්සා’’ති එසා පරිපාචෙති නාම.

පිණ්ඩපාතො නාම පඤ්චන්නං භොජනානං අඤ්ඤතරං භොජනං.

අඤ්ඤත්‍ර පුබ්බෙ ගිහිසමාරම්භාති ඨපෙත්වා ගිහිසමාරම්භං.

ගිහිසමාරම්භො නාම ඤාතකා වා හොන්ති පවාරිතා වා පකතිපටියත්තං වා.

අඤ්ඤත්‍ර පුබ්බෙ ගිහිසමාරම්භා භුඤ්ජිස්සාමීති පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අජ්ඣොහාරෙ අජ්ඣොහාරෙ, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

196. පරිපාචිතෙ පරිපාචිතසඤ්ඤී භුඤ්ජති, අඤ්ඤත්‍ර පුබ්බෙ ගිහිසමාරම්භා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. පරිපාචිතෙ වෙමතිකො භුඤ්ජති, අඤ්ඤත්‍ර පුබ්බෙ ගිහිසමාරම්භා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. පරිපාචිතෙ අපරිපාචිතසඤ්ඤී භුඤ්ජති,

අඤ්ඤත්‍ර පුබ්බෙ ගිහිසමාරම්භා, අනාපත්ති. එකතොඋපසම්පන්නාය පරිපාචිතං භුඤ්ජති, අඤ්ඤත්‍ර පුබ්බෙ ගිහිසමාරම්භා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අපරිපාචිතෙ පරිපාචිතසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අපරිපාචිත්තෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අපරිපාචිතෙ අපරිපාචිතසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

197. අනාපත්ති පුබ්බෙ ගිහිසමාරම්භෙ, සික්ඛමානා පරිපාචෙති, සාමණෙරී පරිපාචෙති, පඤ්ච භොජනානි ඨපෙත්වා සබ්බත්ථ අනාපත්ති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

පරිපාචිතසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං නවමං.

10. රහොනිසජ්ජසික්ඛාපදං

198. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මතො උදායිස්ස පුරාණදුතියිකා භික්ඛුනීසු පබ්බජිතා හොති. සා ආයස්මතො උදායිස්ස සන්තිකෙ අභික්ඛණං ආගච්ඡති, ආයස්මාපි උදායී තස්සා භික්ඛුනියා සන්තිකෙ අභික්ඛණං ගච්ඡති. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා උදායී තස්සා භික්ඛුනියා සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසජ්ජං කප්පෙසි. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ආයස්මා උදායී භික්ඛුනියා සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසජ්ජං කප්පෙස්සතී''ති…පෙ…. සච්චං කිර ත්වං, උදායි, භික්ඛුනියා සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසජ්ජං කප්පෙසීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම ත්වං, මොඝපුරිස, භික්ඛුනියා සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසජ්ජං කප්පෙස්සසි! නෙතං, මොඝපුරිස අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

199. ''යො පන භික්ඛු භික්ඛුනියා සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසජ්ජං කප්පෙය්‍ය, පාචිත්තිය''න්ති.

200. **යො පනාති** යො යාදිසො…පෙ…. **භික්ඛූති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

භික්ඛුනී නාම උභතොසඞ්ඝෙ උපසම්පන්නා.

සද්ධින්ති එකතො.

එකො එකායාති භික්ඛු චෙව හොති භික්ඛුනී ච.

[පාචි. 286, 291; පාරා. 445,454] **රහො** නාම චක්ඛුස්ස රහො සොතස්ස රහො. චක්ඛුස්ස රහො නාම න සක්කා හොති අක්ඛිං වා නිඛණීයමානෙ භමුකං වා උක්ඛිපීයමානෙ සීසං වා උක්ඛිපීයමානෙ පස්සිතුං. සොතස්ස රහො නාම න සක්කා හොති පකතිකථා සොතුං.

නිසජ්ජං කප්පෙය්‍යාති භික්ඛුනියා නිසින්නාය භික්ඛු උපනිසින්නො වා හොති උපනිපන්නො වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

භික්ඛු නිසින්නෙ භික්ඛුනී උපනිසින්නා වා හොති උපනිපන්නා වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උභො වා නිසින්නා හොන්ති උභො වා නිපන්නා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

201. රහො රහොසඤ්ඤී එකො එකාය නිසජ්ජං කප්පෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. රහො වෙමතිකො එකො එකාය නිසජ්ජං කප්පෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. රහො අරහොසඤ්ඤී එකො එකාය නිසජ්ජං කප්පෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අරහො රහොසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අරහො වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අරහො අරහොසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

202. අනාපත්ති යො කොචි විඤ්ඤූ දුතියො හොති, තිට්ඨති න නිසීදති, අරහොපෙක්ඛො, අඤ්ඤවිහිතො නිසීදති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

රහොනිසජ්ජසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං දසමං.

ඔවාදවග්ගො තතියො.

තස්සුද්දානං –

> අසම්මතඅත්ථඞ්ගතූ, පස්සයාමිසදානෙන;
> සිබ්බති අද්ධානං නාවං භුඤ්ජෙය්‍ය, එකො එකාය තෙ දසාති.

4. භොජනවග්ගො

1. ආවසථපිණ්ඩසික්ඛාපදං

203. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන සාවත්ථියා අවිදූරෙ අඤ්ඤතරස්ස පූගස්ස ආවසථපිණ්ඩො පඤ්ඤත්තො හොති. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය සාවත්ථිං පිණ්ඩාය පවිසිත්වා පිණ්ඩං අලභමානා ආවසථං අගමංසු. මනුස්සා – ''චිරස්සම්පි භදන්තා

ආගතා''ති තෙ සක්කච්චං පරිවිසිංසු. අථ ඛො ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ දුතියම්පි දිවසං...පෙ.... තතියම්පි දිවසං පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය සාවත්ථිං පිණ්ඩාය පවිසිත්වා පිණ්ඩං අලභමානා ආවසථං ගන්ත්වා භුඤ්ජිංසු. අථ ඛො ඡබ්බග්ගියානං භික්ඛූනං එතදහොසි – ''කිං මයං කරිස්සාම ආරාමං ගන්ත්වා! හියොපි ඉධෙව ආගන්තබ්බං භවිස්සතී''ති, තත්ථෙව අනුවසිත්වා අනුවසිත්වා ආවසථපිණ්ඩං භුඤ්ජන්ති. තිත්ථියා අපසක්කන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා අනුවසිත්වා අනුවසිත්වා ආවසථපිණ්ඩං භුඤ්ජිස්සන්ති! නයිමෙසඤ්ඤෙව ආවසථපිණ්ඩො පඤ්ඤත්තො; සබ්බෙසඤ්ඤෙව ආවසථපිණ්ඩො පඤ්ඤත්තො''ති.

අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛිය්‍යන්තානං විපාචෙන්තානං. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා...පෙ.... තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ අනුවසිත්වා අනුවසිත්වා ආවසථපිණ්ඩං භුඤ්ජිස්සන්තීති...පෙ.... සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, අනුවසිත්වා අනුවසිත්වා ආවසථපිණ්ඩං භුඤ්ජථාති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, අනුවසිත්වා අනුවසිත්වා ආවසථපිණ්ඩං භුඤ්ජිස්සථ! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

''එකො ආවසථපිණ්ඩො භුඤ්ජිතබ්බො. තතො චෙ උත්තරිං භුඤ්ජෙය්‍ය, පාචිත්තිය''න්ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

204. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා සාරිපුත්තො කොසලෙසු ජනපදෙ සාවත්ථිං ගච්ඡන්තො යෙන අඤ්ඤතරො ආවසථො තෙනුපසඞ්කමි. මනුස්සා – ''චිරස්සම්පි ථෙරො ආගතො''ති සක්කච්චං පරිවිසිංසු. අථ ඛො ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස භුත්තාවිස්ස ඛරො ආබාධො උප්පජ්ජි, නාසක්ඛි තම්හා ආවසථා පක්කමිතුං. අථ ඛො තෙ මනුස්සා දුතියම්පි දිවසං ආයස්මන්තං සාරිපුත්තං එතදවොචුං – ''භුඤ්ජථ, භන්තෙ''ති. අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො – ''භගවතා පටික්ඛිත්තං අනුවසිත්වා අනුවසිත්වා ආවසථපිණ්ඩං භුඤ්ජිතු''න්ති කුක්කුච්චායන්තො න පටිග්ගහෙසි; ඡින්නභත්තො අහොසි. අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො සාවත්ථිං ගන්ත්වා භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ගිලානෙන භික්ඛුනා අනුවසිත්වා අනුවසිත්වා ආවසථපිණ්ඩං භුඤ්ජිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

205. ''අගිලානෙන භික්ඛුනා එකො ආවසථපිණ්ඩො භුඤ්ජිතබ්බො. තතො චෙ උත්තරි භුඤ්ජෙය්‍ය, පාචිත්තිය''න්ති.

206. **අගිලානො** නාම සක්කොති තම්හා ආවසථා පක්කමිතුං.

ගිලානො නාම න සක්කොති තම්හා ආවසථා පක්කමිතුං.

ආවසථපිණ්ඩො නාම පඤ්චන්නං භොජනානං අඤ්ඤතරං භොජනං – සාලාය වා මණ්ඩපෙ වා රුක්ඛමූලෙ වා අජ්ඣොකාසෙ වා අනොදිස්ස යාවදත්ථො පඤ්ඤත්තො හොති. අගිලානෙන භික්ඛුනා සකිං භුඤ්ජිතබ්බො. තතො චෙ උත්තරි 'භුඤ්ජිස්සාමී'ති පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අජ්ඣොහාරෙ අජ්ඣොහාරෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

207. අගිලානො අගිලානසඤ්ඤී තතුත්තරි ආවසථපිණ්ඩං භුඤ්ජති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අගිලානො වෙමතිකො තතුත්තරි ආවසථපිණ්ඩං භුඤ්ජති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අගිලානො ගිලානසඤ්ඤී තතුත්තරිං ආවසථපිණ්ඩං භුඤ්ජති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ගිලානො අගිලානසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ගිලානො වෙමතිකො ආපත්ති දුක්කටස්ස. ගිලානො ගිලානසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

208. අනාපත්ති ගිලානස්ස, අගිලානො සකිං භුඤ්ජති, ගච්ඡන්තො, වා ආගච්ඡන්තො වා භුඤ්ජති, සාමිකා නිමන්තෙත්වා භොජෙන්ති, ඔදිස්ස පඤ්ඤත්තො හොති, න යාවදත්ථො පඤ්ඤත්තො හොති, පඤ්ච භොජනානි ඨපෙත්වා සබ්බත්ථ අනාපත්ති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

ආවසථපිණ්ඩසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං පඨමං.

2. ගණභොජනසික්ඛාපදං

209. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා රාජගහෙ විහරති වෙළුවනෙ කලන්දකනිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන දෙවදත්තො පරිහීනලාභසක්කාරො සපරිසො කුලෙසු විඤ්ඤාපෙත්වා විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා කුලෙසු විඤ්ඤාපෙත්වා විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජිස්සන්ති! කස්ස සම්පන්නං න මනාපං, කස්ස සාදුං න රුච්චතී''ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛිය්‍යන්තානං විපාචෙන්තානං. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා...පෙ.... තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම දෙවදත්තො සපරිසො කුලෙසු විඤ්ඤාපෙත්වා විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජිස්සතී''ති...පෙ.... සච්චං කිර ත්වං, දෙවදත්ත, සපරිසො කුලෙසු

විඤ්ඤාපෙත්වා විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජසීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම ත්වං, මොඝපුරිස, සපරිසො කුලෙසු විඤ්ඤාපෙත්වා විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජිස්සසි! නෙතං, මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

''ගණභොජනෙ පාචිත්තිය''න්ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

210. තෙන ඛො පන සමයෙන මනුස්සා ගිලානෙ භික්ඛූ භත්තෙන නිමන්තෙන්ති. භික්ඛූ කුක්කුච්චායන්තා නාධිවාසෙන්ති – ''පටික්ඛිත්තං භගවතා ගණභොජන''න්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ගිලානෙන භික්ඛුනා ගණභොජනං භුඤ්ජිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

''ගණභොජනෙ, අඤ්ඤත්‍ර සමයා, පාචිත්තියං. තත්ථායං සමයො. ගිලානසමයො – අයං තත්ථ සමයො''ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

211. තෙන ඛො පන සමයෙන මනුස්සා චීවරදානසමයෙ සචීවරභත්තං පටියාදෙත්වා භික්ඛූ නිමන්තෙන්ති – ''භොජෙත්වා චීවරෙන අච්ඡාදෙස්සාමා''ති. භික්ඛූ කුක්කුච්චායන්තා නාධිවාසෙන්ති – ''පටික්ඛිත්තං භගවතා ගණභොජන''න්ති. චීවරං පරිත්තං උප්පජ්ජති. භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං...පෙ.... අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, චීවරදානසමයෙ ගණභොජනං භුඤ්ජිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

''ගණභොජනෙ, අඤ්ඤත්‍ර සමයා, පාචිත්තියං. තත්ථායං සමයො. ගිලානසමයො, චීවරදානසමයො – අයං තත්ථ සමයො''ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

212. තෙන ඛො පන සමයෙන මනුස්සා චීවරකාරකෙ භික්ඛූ භත්තෙන නිමන්තෙන්ති. භික්ඛූ කුක්කුච්චායන්තා නාධිවාසෙන්ති – ''පටික්ඛිත්තං භගවතා ගණභොජන''න්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං...පෙ.... අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, චීවරකාරසමයෙ ගණභොජනං භුඤ්ජිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

''ගණභොජනෙ, අඤ්ඤත්‍ර සමයා, පාචිත්තියං. තත්ථායං සමයො.
ගිලානසමයො, චීවරදානසමයො, චීවරකාරසමයො – අයං තත්ථ සමයො''ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

213. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ මනුස්සෙහි සද්ධිං අද්ධානං ගච්ඡන්ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ තෙ මනුස්සෙ එතදවොචුං – ''මුහුත්තං, ආවුසො, ආගමෙථ; පිණ්ඩාය චරිස්සාමා''ති. තෙ එවමාහංසු – ''ඉධෙව, භන්තෙ, භුඤ්ජථා''ති. භික්ඛූ කුක්කුච්චායන්තා න පටිග්ගණ්හන්ති – ''පටික්ඛිත්තං භගවතා ගණභොජන''න්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං...පෙ.... අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අද්ධානගමනසමයෙ ගණභොජනං භුඤ්ජිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

''ගණභොජනෙ, අඤ්ඤත්‍ර සමයා, පාචිත්තියං. තත්ථායං සමයො.
ගිලානසමයො, චීවරදානසමයො, චීවරකාරසමයො, අද්ධානගමනසමයො –
අයං තත්ථ සමයො''ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

214. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ මනුස්සෙහි සද්ධිං නාවාය ගච්ඡන්ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ තෙ මනුස්සෙ එතදවොචුං – ''මුහුත්තං, ආවුසො, තීරං උපනෙථ; පිණ්ඩාය චරිස්සාමා''ති. තෙ එවමාහංසු – ''ඉධෙව, භන්තෙ, භුඤ්ජථා''ති. භික්ඛූ කුක්කුච්චායන්තා න පටිග්ගණ්හන්ති – ''පටික්ඛිත්තං භගවතා ගණභොජන''න්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං...පෙ.... අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, නාවාභිරුහනසමයෙ ගණභොජනං භුඤ්ජිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

''ගණභොජනෙ, අඤ්ඤත්‍ර සමයා, පාචිත්තියං. තත්ථායං සමයො.
ගිලානසමයො, චීවරදානසමයො, චීවරකාරසමයො, අද්ධානගමනසමයො,
නාවාභිරුහනසමයො – අයං තත්ථ සමයො''ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

215. තෙන 0 ඛො පන සමයෙන දිසාසු වස්සංවුට්ඨා භික්ඛූ රාජගහං ආගච්ඡන්ති භගවන්තං දස්සනාය. මනුස්සා නානාවෙරජ්ජකෙ භික්ඛූ පස්සිත්වා භත්තෙන නිමන්තෙන්ති. භික්ඛූ කුක්කුච්චායන්තා නාධිවාසෙන්ති – ''පටික්ඛිත්තං භගවතා ගණභොජන''න්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං...පෙ.... අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, මහාසමයෙ ගණභොජනං භුඤ්ජිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

''ගණභොජනෙ, අඤ්ඤත්‍ර සමයා, පාචිත්තියං. තත්ථායං සමයො. ගිලානසමයො, චීවරදානසමයො, චීවරකාරසමයො, අද්ධානගමනසමයො, නාවාභිරුහනසමයො, මහාසමයො – අයං තත්ථ සමයො''ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

216. තෙන ඛො පන සමයෙන රඤ්ඤො මාගධස්ස සෙනියස්ස බිම්බිසාරස්ස ඤාතිසාලොහිතො ආජීවකෙසු පබ්බජිතො හොති. අථ ඛො සො ආජීවකො යෙන රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා රාජානං මාගධං සෙනියං බිම්බිසාරං එතදවොච – ''ඉච්ඡාමහං, මහාරාජ, සබ්බපාසණ්ඩිකභත්තං කාතු''න්ති. ''සචෙ ත්වං, භන්තෙ, බුද්ධප්පමුඛං භික්ඛුසඞ්ඝං පඨමං භොජෙය්‍යාසි''. ''එවං කරෙය්‍යාමී''ති. අථ ඛො සො ආජීවකො භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පාහෙසි – ''අධිවාසෙන්තු මෙ භික්ඛූ ස්වාතනාය භත්ත''න්ති. භික්ඛූ කුක්කුච්චායන්තා නාධිවාසෙන්ති – ''පටික්ඛිත්තං භගවතා ගණභොජන''න්ති. අථ ඛො සො ආජීවකො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා භගවතා සද්ධිං සම්මොදි, සම්මොදනීයං කථං සාරණීයං වීතිසාරෙත්වා එකමන්තං අට්ඨාසි. එකමන්තං ඨිතො ඛො සො ආජීවකො භගවන්තං එතදවොච – ''භවම්පි ගොතමො පබ්බජිතො, අහම්පි පබ්බජිතො; අරහති පබ්බජිතො පබ්බජිතස්ස පිණ්ඩං පටිග්ගහෙතුං. අධිවාසෙතු මෙ භවං ගොතමො ස්වාතනාය භත්තං සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙනා''ති. අධිවාසෙසි භගවා තුණ්හීභාවෙන. අථ ඛො සො ආජීවකො භගවතො අධිවාසනං විදිත්වා පක්කාමි. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සමණභත්තසමයෙ ගණභොජනං භුඤ්ජිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

217. ගණභොජනෙ , අඤ්ඤත්‍ර සමයා, පාචිත්තියං. තත්ථායං සමයො. ගිලානසමයො, චීවරදානසමයො, චීවරකාරසමයො, අද්ධානගමනසමයො, නාවාභිරුහනසමයො, මහාසමයො, සමණභත්තසමයො – අයං තත්ථ සමයො''ති.

218. **ගණභොජනං** නාම යත්ථ චත්තාරො භික්ඛූ පඤ්චන්නං භොජනානං අඤ්ඤතරෙන භොජනෙන නිමන්තිතා භුඤ්ජන්ති. එතං ගණභොජනං නාම.

අඤ්ඤත්‍ර සමයාති ඨපෙත්වා සමයං.

ගිලානසමයො නාම අන්තමසො පාදාපි ඵලිතා [ඵාලිතා (ස්‍යා. ක.)] හොන්ති. ''ගිලානසමයො''ති භුඤ්ජිතබ්බං.

චීවරදානසමයො නාම අනත්ථතෙ කඨිනෙ වස්සානස්ස පච්ඡිමො මාසො, අත්ථතෙ කඨිනෙ පඤ්චමාසා. ''චීවරදානසමයො''ති භුඤ්ජිතබ්බං.

චීවරකාරසමයො නාම චීවරෙ කයිරමානෙ. ''චීවරකාරසමයො''ති භුඤ්ජිතබ්බං.

අද්ධානගමනසමයො නාම ''අද්ධයොජනං ගච්ඡිස්සාමී''ති භුඤ්ජිතබ්බං, ගච්ඡන්තෙන භුඤ්ජිතබ්බං, ගතෙන භුඤ්ජිතබ්බං.

නාවාභිරුහනසමයො නාම ''නාවං අභිරුහිස්සාමී''ති භුඤ්ජිතබ්බං, ආරුළ්හෙන භුඤ්ජිතබ්බං, ඔරුළ්හෙන භුඤ්ජිතබ්බං.

මහාසමයො නාම යත්ථ ද්වෙ තයො භික්ඛූ පිණ්ඩාය චරිත්වා යාපෙන්ති, චතුත්ථෙ ආගතෙ න යාපෙන්ති. ''මහාසමයො''ති භුඤ්ජිතබ්බං.

සමණභත්තසමයො නාම යො කොචි පරිබ්බාජකසමාපන්නො භත්තං කරොති. ''සමණභත්තසමයො''ති භුඤ්ජිතබ්බං.

''අඤ්ඤත්‍ර සමයා භුඤ්ජිස්සාමී''ති පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අජ්ඣොහාරෙ අජ්ඣොහාරෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

219. ගණභොජනෙ ගණභොජනසඤ්ඤී, අඤ්ඤත්‍ර සමයා, භුඤ්ජති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ගණභොජනෙ වෙමතිකො, අඤ්ඤත්‍ර සමයා, භුඤ්ජති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ගණභොජනෙ නගණභොජනසඤ්ඤී, අඤ්ඤත්‍ර සමයා, භුඤ්ජති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

නගණභොජනෙ ගණභොජනසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. නගණභොජනෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. නගණභොජනෙ නගණභොජනසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

220. අනාපත්ති සමයෙ, ද්වෙ තයො එකතො භුඤ්ජන්ති, පිණ්ඩාය චරිත්වා එකතො සන්නිපතිත්වා භුඤ්ජන්ති, නිච්චභත්තං, සලාකභත්තං, පක්ඛිකං, උපොසථිකං, පාටිපදිකං, පඤ්ච භොජනානි ඨපෙත්වා සබ්බත්ථ අනාපත්ති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

ගණභොජනසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං දුතියං.

3. පරම්පරභොජනසික්ඛාපදං

221. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවනෙ කූටාගාරසාලායං. තෙන ඛො පන සමයෙන වෙසාලියං පණීතානං භත්තානං

භත්තපටිපාටි අධිට්ඨිතා හොති. අථ ඛො අඤ්ඤතරස්ස දලිද්දස්ස කම්මකාරස්ස [කම්මකරස්ස (සී.)] එතදහොසි – ‘‘න ඛො ඉදං ඔරකං භවිස්සති යථයිමෙ මනුස්සා සක්කච්චං භත්තං කරොන්ති; යංනූනාහම්පි භත්තං කරෙය්‍ය’’න්ති. අථ ඛො සො දලිද්දො කම්මකාරො යෙන කිරපතිකො තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා තං කිරපතිකං එතදවොච – ‘‘ඉච්ඡාමහං, අය්‍යපුත්ත, බුද්ධප්පමුඛස්ස භික්ඛුසඞ්ඝස්ස භත්තං කාතුං. දෙහි මෙ වෙතන’’න්ති. සොපි ඛො කිරපතිකො සද්ධො හොති පසන්නො. අථ ඛො සො කිරපතිකො තස්ස දලිද්දස්ස කම්මකාරස්ස අබ්භාතිරෙකං [අතිරෙකං (ස්‍යා.)] වෙතනං අදාසි. අථ ඛො සො දලිද්දො කම්මකාරො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො සො දලිද්දො කම්මකාරො භගවන්තං එතදවොච – ‘‘අධිවාසෙතු මෙ, භන්තෙ, භගවා ස්වාතනාය භත්තං සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙනා’’ති. ‘‘මහා ඛො, ආවුසො, භික්ඛුසඞ්ඝො. ජානාහී’’ති. ‘‘හොතු [හොතු මෙ (ක.)] භන්තෙ, මහා භික්ඛුසඞ්ඝො. බහූ මෙ බදරා පටියත්තා බදරමිස්සෙන පෙය්‍යා පරිපූරිස්සන්තී’’ති. අධිවාසෙසි භගවා තුණ්හීභාවෙන.

අථ ඛො සො දලිද්දො කම්මකාරො භගවතො අධිවාසනං විදිත්වා උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි. අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ – ‘‘දලිද්දෙන කිර කම්මකාරෙන ස්වාතනාය බුද්ධප්පමුඛො භික්ඛුසඞ්ඝො නිමන්තිතො, බදරමිස්සෙන පෙය්‍යා පරිපූරිස්සන්තී’’ති. තෙ කාලස්සෙව පිණ්ඩාය චරිත්වා භුඤ්ජිංසු. අස්සොසුං ඛො මනුස්සා – ‘‘දලිද්දෙන කිර කම්මකාරෙන බුද්ධප්පමුඛො භික්ඛුසඞ්ඝො නිමන්තිතො’’ති. තෙ දලිද්දස්ස කම්මකාරස්ස පහූතං ඛාදනීයං භොජනීයං අභිහරිංසු. අථ ඛො සො දලිද්දො කම්මකාරො තස්සා රත්තියා අච්චයෙන පණීතං ඛාදනීයං භොජනීයං පටියාදාපෙත්වා භගවතො කාලං ආරොචාපෙසි – ‘‘කාලො, භන්තෙ, නිට්ඨිතං භත්ත’’න්ති.

අථ ඛො භගවා පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය යෙන තස්ස දලිද්දස්ස කම්මකාරස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි සද්ධිං භික්ඛුසඞ්ඝෙන. අථ ඛො සො දලිද්දො කම්මකාරො භත්තග්ගෙ භික්ඛූ පරිවිසති. භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘ථොකං, ආවුසො, දෙහි. ථොකං, ආවුසො, දෙහී’’ති. ‘‘මා ඛො තුම්හෙ, භන්තෙ, ‘අයං දලිද්දො කම්මකාරො’ති ථොකං ථොකං පටිග්ගණ්හිත්ථ. පහූතං මෙ ඛාදනීයං භොජනීයං පටියත්තං.

පටිග්ගණ්හථ, භන්තෙ, යාවදත්ථ’’න්ති. ‘‘න ඛො මයං, ආවුසො, එතංකාරණා ථොකං ථොකං පටිග්ගණ්හාම. අපිච, මයං කාලස්සෙව පිණ්ඩාය චරිත්වා භුඤ්ජිම්හා; තෙන මයං ථොකං ථොකං පටිග්ගණ්හාමා’’ති.

අථ ඛො සො දලිද්දො කම්මකාරො උජ්ඣායති ඛියාති විපාචෙති – ‘‘කථඤ්හි නාම භදන්තා මයා නිමන්තිතා අඤ්ඤත්‍ර භුඤ්ජිස්සන්ති! න චාහං පටිබලො යාවදත්ථං දාතු’’න්ති? අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තස්ස දලිද්දස්ස කම්මකාරස්ස උජ්ඣායන්තස්ස ඛියාන්තස්ස විපාචෙන්තස්ස. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියාන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛූ අඤ්ඤත්‍ර නිමන්තිතා අඤ්ඤත්‍ර භුඤ්ජිස්සන්තී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ අඤ්ඤත්‍ර නිමන්තිතා අඤ්ඤත්‍ර භුඤ්ජන්තීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම තෙ, භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා අඤ්ඤත්‍ර නිමන්තිතා අඤ්ඤත්‍ර භුඤ්ජිස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

‘‘පරම්පරභොජනෙ පාචිත්තිය’’න්ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

222. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ගිලානො හොති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු පිණ්ඩපාතං ආදාය යෙන සො භික්ඛු තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා තං භික්ඛුං එතදවොච – ‘‘භුඤ්ජාහි, ආවුසො’’ති. ‘‘අලං, ආවුසො, අත්ථි මෙ භත්තපච්චාසා’’ති. තස්ස භික්ඛුනො පිණ්ඩපාතො උස්සූරෙ [උස්සූරෙන (ක.)] ආහරීයිත්ථ. සො භික්ඛු න චිත්තරූපං භුඤ්ජි. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ගිලානෙන භික්ඛුනා පරම්පරභොජනං භුඤ්ජිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

‘‘පරම්පරභොජනෙ, අඤ්ඤත්‍ර සමයා, පාචිත්තියං. තත්ථායං සමයො. ගිලානසමයො – අයං තත්ථ සමයො’’ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

223. තෙන ඛො පන සමයෙන මනුස්සා චීවරදානසමයෙ සචීවරභත්තං පටියාදෙත්වා [පටියාදාපෙත්වා (ඉතිපි)] භික්ඛූ නිමන්තෙන්ති – ‘‘භොජෙත්වා චීවරෙන අච්ඡාදෙස්සාමා’’ති. භික්ඛූ කුක්කුච්චායන්තා නාධිවාසෙන්ති – ‘‘පටික්ඛිත්තං භගවතා පරම්පරභොජන’’න්ති. චීවරං පරිත්තං උප්පජ්ජති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, චීවරදානසමයෙ පරම්පරභොජනං භුඤ්ජිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

''පරම්පරභොජනෙ, අඤ්ඤත්‍ර සමයා, පාචිත්තියං. තත්ථායං සමයො. ගිලානසමයො, චීවරදානසමයො – අයං තත්ථ සමයො''ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

224. තෙන ඛො පන සමයෙන මනුස්සා චීවරකාරකෙ භික්ඛූ භත්තෙන නිමන්තෙන්ති. භික්ඛූ කුක්කුච්චායන්තා නාධිවාසෙන්ති – ''පටික්ඛිත්තං භගවතා පරම්පරභොජන''න්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ.… අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, චීවරකාරසමයෙ පරම්පරභොජනං භුඤ්ජිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

225. ''පරම්පරභොජනෙ, අඤ්ඤත්‍ර සමයා, පාචිත්තියං. තත්ථායං සමයො. ගිලානසමයො, චීවරදානසමයො, චීවරකාරසමයො – අයං තත්ථ සමයො''ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

226. අථ ඛො භගවා පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය ආයස්මතා ආනන්දෙන පච්ඡාසමණෙන යෙන අඤ්ඤතරං කුලං තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි. අථ ඛො තෙ මනුස්සා භගවතො ච ආයස්මතො ච ආනන්දස්ස භොජනං අදංසු. ආයස්මා ආනන්දො කුක්කුච්චායන්තො න පටිග්ගණ්හාති. ''ගණ්හාහි [පතිගණ්හාහි (සී.)], ආනන්දා''ති. ''අලං, භගවා, අත්ථි මෙ භත්තපච්චාසා''ති. ''තෙනහානන්ද, විකප්පෙත්වා ගණ්හාහී''ති. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, විකප්පෙත්වා [භත්තපච්චාසං විකප්පෙත්වා (ස්‍යා.)] පරම්පරභොජනං භුඤ්ජිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, විකප්පෙතබ්බං – 'මය්හං භත්තපච්චාසං ඉත්ථන්නාමස්ස දම්මී'''ති.

227. **පරම්පරභොජනං** නාම පඤ්චන්නං භොජනානං අඤ්ඤතරෙන භොජනෙන නිමන්තිතො, තං ඨපෙත්වා අඤ්ඤං පඤ්චන්නං භොජනානං අඤ්ඤතරං භොජනං භුඤ්ජති, එතං පරම්පරභොජනං නාම.

අඤ්ඤත්‍ර සමයාති ඨපෙත්වා සමයං.

ගිලානසමයො නාම න සක්කොති එකාසනෙ නිසින්නො යාවදත්ථං භුඤ්ජිතුං. ''ගිලානසමයො''ති භුඤ්ජිතබ්බං.

චීවරදානසමයො නාම අනත්ථතෙ කඨිනෙ වස්සානස්ස පච්ඡිමො මාසො, අත්ථතෙ කඨිනෙ පඤ්ච මාසා. ''චීවරදානසමයො''ති භුඤ්ජිතබ්බං.

චීවරකාරසමයො නාම චීවරෙ කයිරමානෙ. ‘‘චීවරකාරසමයො’’ති භුඤ්ජිතබ්බං.

‘‘අඤ්ඤත්‍ර සමයා භුඤ්ජිස්සාමී’’ති පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අජ්ඣොහාරෙ අජ්ඣොහාරෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

228. පරම්පරභොජනෙ පරම්පරභොජනසඤ්ඤී, අඤ්ඤත්‍ර සමයා, භුඤ්ජති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. පරම්පරභොජනෙ වෙමතිකො, අඤ්ඤත්‍ර සමයා, භුඤ්ජති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. පරම්පරභොජනෙ නපරම්පරභොජනසඤ්ඤී, අඤ්ඤත්‍ර සමයා, භුඤ්ජති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

නපරම්පරභොජනෙ පරම්පරභොජනසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. නපරම්පරභොජනෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. නපරම්පරභොජනෙ නපරම්පරභොජනසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

229. අනාපත්ති සමයෙ, විකප්පෙත්වා භුඤ්ජති, ද්වෙ තයො නිමන්තනෙ එකතො භුඤ්ජති, නිමන්තනපටිපාටියා භුඤ්ජති, සකලෙන ගාමෙන නිමන්තිතො තස්මිං ගාමෙ යත්ථ කත්ථචි භුඤ්ජති, සකලෙන පූගෙන නිමන්තිතො තස්මිං පූගෙ යත්ථ කත්ථචි භුඤ්ජති, නිමන්තියමානො භික්ඛං ගහෙස්සාමීති භණති, නිච්චභත්තෙ, සලාකභත්තෙ, පක්ඛිකෙ, උපොසථිකෙ, පාටිපදිකෙ, පඤ්ච භොජනානි ඨපෙත්වා සබ්බත්ථ අනාපත්ති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

පරම්පරභොජනසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං තතියං.

4. කාණමාතුසික්ඛාපදං

230. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන කාණමාතා උපාසිකා සද්ධා හොති පසන්නා. කාණා ගාමකෙ අඤ්ඤතරස්ස පුරිසස්ස දින්නා හොති. අථ ඛො කාණා මාතුඝරං අගමාසි කෙනචිදෙව කරණීයෙන. අථ ඛො කාණාය සාමිකො කාණාය සන්තිකෙ දූතං පාහෙසි – ‘‘ආගච්ඡතු කාණා, ඉච්ඡාමි කාණාය ආගත’’න්ති. අථ ඛො කාණමාතා උපාසිකා ‘‘කිස්මිං විය රිත්තහත්ථං ගන්තු’’න්ති පූවං [පූපං (ස්‍යා. ක.)] පචි. පක්කෙ පූවෙ අඤ්ඤතරො පිණ්ඩචාරිකො භික්ඛු කාණමාතාය උපාසිකාය නිවෙසනං පාවිසි. අථ ඛො කාණමාතා උපාසිකා තස්ස භික්ඛුනො පූවං දාපෙසි. සො නික්ඛමිත්වා අඤ්ඤස්ස ආචික්ඛි. තස්සපි පූවං දාපෙසි. සොපි නික්ඛමිත්වා අඤ්ඤස්ස ආචික්ඛි. තස්සපි පූවං දාපෙසි. යථාපටියත්තං පූවං පරික්ඛයං අගමාසි. දුතියම්පි ඛො කාණාය සාමිකො කාණාය සන්තිකෙ දූතං පාහෙසි – ‘‘ආගච්ඡතු කාණා, ඉච්ඡාමි කාණාය ආගත’’න්ති. දුතියම්පි ඛො කාණමාතා උපාසිකා ‘‘කිස්මිං විය

රිත්තහත්තං ගන්තු''න්ති පූවං පචි. පක්කෙ පූවෙ අඤ්ඤතරො පිණ්ඩචාරිකො භික්ඛු කාණමාතාය උපාසිකාය නිවෙසනං පාවිසි. අථ ඛො කාණමාතා උපාසිකා තස්ස භික්ඛුනො පූවං දාපෙසි. සො නික්ඛමිත්වා අඤ්ඤස්ස ආචික්ඛි. තස්සපි පූවං දාපෙසි. සොපි නික්ඛමිත්වා අඤ්ඤස්ස ආචික්ඛි. තස්සපි පූවං දාපෙසි. යථාපටියත්තං පූවං පරික්ඛයං අගමාසි. තතියම්පි ඛො කාණාය සාමිකො කාණාය සන්තිකෙ දූතං පාහෙසි – ''ආගච්ඡතු කාණා, ඉච්ඡාමි කාණාය ආගතං. සචෙ කාණා නාගච්ඡිස්සති, අහං අඤ්ඤං පජාපතිං ආනෙස්සාමී''ති. තතියම්පි ඛො කාණමාතා උපාසිකා කිස්මිං විය රිත්තහත්ථං ගන්තුන්ති පූවං පචි. පක්කෙ පූවෙ අඤ්ඤතරො පිණ්ඩචාරිකො භික්ඛු කාණමාතාය උපාසිකාය නිවෙසනං පාවිසි. අථ ඛො කාණමාතා උපාසිකා තස්ස භික්ඛුනො පූවං දාපෙසි. සො නික්ඛමිත්වා අඤ්ඤස්ස ආචික්ඛි. තස්සපි පූවං දාපෙසි. සොපි නික්ඛමිත්වා අඤ්ඤස්ස ආචික්ඛි. තස්සපි පූවං දාපෙසි. යථාපටියත්තං පූවං පරික්ඛයං අගමාසි. අථ ඛො කාණාය සාමිකො අඤ්ඤං පජාපතිං ආනෙසි.

අස්සොසි ඛො කාණා – ''තෙන කිර පුරිසෙන අඤ්ඤා පජාපති ආනීතා''ති. සා රොදන්තී අට්ඨාසි. අථ ඛො භගවා පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය යෙන කාණමාතාය උපාසිකාය නිවෙසනං තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි. අථ ඛො කාණමාතා උපාසිකා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො කාණමාතරං උපාසිකං භගවා එතදවොච – ''කිස්සායං කාණා රොදතී''ති? අථ ඛො කාණමාතා උපාසිකා භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසි. අථ ඛො භගවා කාණමාතරං උපාසිකං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙත්වා සමාදපෙත්වා සමුත්තෙජෙත්වා සම්පහංසෙත්වා උට්ඨායාසනා පක්කාමි.

231. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො සත්ථො රාජගහා පටියාලොකං ගන්තුකාමො හොති. අඤ්ඤතරො පිණ්ඩචාරිකො භික්ඛු තං සත්ථං පිණ්ඩාය පාවිසි. අඤ්ඤතරො උපාසකො තස්ස භික්ඛුනො සත්තුං දාපෙසි. සො නික්ඛමිත්වා අඤ්ඤස්ස ආචික්ඛි. තස්සපි සත්තුං දාපෙසි. සො නික්ඛමිත්වා අඤ්ඤස්ස ආචික්ඛි. තස්සපි සත්තුං දාපෙසි. යථාපටියත්තං පාථෙය්‍යං පරික්ඛයං අගමාසි. අථ ඛො සො උපාසකො තෙ මනුස්සෙ එතදවොච – ''අජ්ජණ්හො, අය්‍යා, ආගමෙථ, යථාපටියත්තං පාථෙය්‍යං අය්‍යානං දින්නං. පාථෙය්‍යං පටියාදෙස්සාමී''ති. ''නායොයා [නාය්‍ය (ස්‍යා.)] සක්කා ආගමෙතුං, පයාතො සත්ථො''ති අගමංසු. අථ ඛො තස්ස උපාසකස්ස පාථෙය්‍යං පටියාදෙත්වා පච්ඡා ගච්ඡන්තස්ස චොරා අච්ඡින්දිංසු. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා න මත්තං ජානිත්වා පටිග්ගහෙස්සන්ති! අයං ඉමෙසං දත්වා පච්ඡා ගච්ඡන්තො චොරෙහි අච්ඡින්නො''ති. අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං

උජ්ඣායන්තානං ඛියයන්තානං විපාචෙන්තානං. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''තෙන හි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤපෙස්සාමි දස අත්ථවසෙ පටිච්ච – සඞ්ඝසුට්ඨුතාය, සඞ්ඝඵාසුතාය...පෙ.... විනයානුග්ගහාය. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

232. ''භික්ඛුං පනෙව කුලං උපගතං පූවෙහි වා මන්ථෙහි වා අභිහට්ඨුං පවාරෙය්‍ය, ආකඞ්ඛමානෙන භික්ඛුනා ද්වත්තිපත්තපූරා පටිග්ගහෙතබ්බා තතො චෙ උත්තරි පටිග්ගණ්හෙය්‍ය පාචිත්තියං. ද්වත්තිපත්තපූරෙ පටිග්ගහෙත්වා තතො නීහරිත්වා භික්ඛූහි සද්ධිං සංවිභජිතබ්බං. අයං තත්ථ සාමීචී''ති.

233. **භික්ඛුං පනෙව කුලං උපගතන්ති** කුලං නාම චත්තාරි කුලානි – ඛත්තියකුලං, බ්‍රාහ්මණකුලං, වෙස්සකුලං, සුද්දකුලං.

උපගතන්ති තත්ථ ගතං.

පූවං නාම යංකිඤ්චි පහෙණකත්ථාය පටියත්තං.

මන්ථං නාම යංකිඤ්චි පාථෙය්‍යත්ථාය පටියත්තං.

අභිහට්ඨුං පවාරෙය්‍යාති යාවතකං ඉච්ඡසි තාවතකං ගණ්හාහීති.

ආකඞ්ඛමානෙනාති ඉච්ඡමානෙන.

ද්වත්තිපත්තපූරා පටිග්ගහෙතබ්බාති ද්වෙතයො පත්තපූරා පටිග්ගහෙතබ්බා.

තතො චෙ උත්තරි පටිගණ්හෙය්‍යාති තතුත්තරි පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ද්වත්තිපත්තපූරෙ පටිග්ගහෙත්වා තතො නික්ඛමන්තෙන භික්ඛුං පස්සිත්වා ආචික්ඛිතබ්බං – ''අමුත්‍ර මයා ද්වත්තිපත්තපූරා පටිග්ගහිතා, මා ඛො තත්ථ පටිග්ගණ්හී''ති. සචෙ පස්සිත්වා න ආචික්ඛති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. සචෙ ආචික්ඛිතෙ පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

තතො නීහරිත්වා භික්ඛූහි සද්ධිං සංවිභජිතබ්බන්ති පටික්කමනං නීහරිත්වා සංවිභජිතබ්බං.

අයං තත්ථ සාමීචීති අයං තත්ථ අනුධම්මතා.

234. අතිරෙකද්වත්තිපත්තපූරෙ අතිරෙකසඤ්ඤී පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අතිරෙකද්වත්තිපත්තපූරෙ වෙමතිකො පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අතිරෙකද්වත්තිපත්තපූරෙ ඌනකසඤ්ඤී පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ඌනකද්වත්තිපත්තපූරෙ අතිරෙකසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ඌනකද්වත්තිපත්තපූරෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ඌනකද්වත්තිපත්තපූරෙ ඌනකසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

235. අනාපත්ති ද්වත්තිපත්තපූරෙ පටිග්ගණ්හාති, ඌනකද්වත්තිපත්තපූරෙ පටිග්ගණ්හාති, න පහෙණකත්ථාය න පාථෙය්‍යත්ථාය පටියත්තං දෙන්ති, පහෙණකත්ථාය වා පාථෙය්‍යත්ථාය වා පටියත්තසෙසකං දෙන්ති, ගමනෙ පටිප්පස්සද්ධෙ දෙන්ති, ඤාතකානං පවාරිතානං, අඤ්ඤස්සත්ථාය, අත්තනො ධනෙන, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

කාණමාතුසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං චතුත්ථං.

5. පඨමපවාරණාසික්ඛාපදං

236. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො බ්‍රාහ්මණො භික්ඛූ නිමන්තෙත්වා භොජෙසි. භික්ඛූ භුත්තාවී පවාරිතා ඤාතිකුලානි ගන්ත්වා එකච්චෙ භුඤ්ජිංසු එකච්චෙ පිණ්ඩපාතං ආදාය අගමංසු. අථ ඛො සො බ්‍රාහ්මණො පටිවිස්සකෙ [පටිවිසකෙ (යොජනා)] එතදවොච – ''භික්ඛූ මයා අය්‍යා සන්තප්පිතා. එථ, තුම්හෙපි සන්තප්පෙස්සාමී''ති. තෙ එවමාහංසු – ''කිං ත්වං, අයෙ‍යා [අය්‍ය (ස්‍යා.)], අම්හෙ සන්තප්පෙස්සසි? යෙපි තයා නිමන්තිතා තෙපි අම්හාකං ඝරානි ආගන්ත්වා එකච්චෙ භුඤ්ජිංසු එකච්චෙ පිණ්ඩපාතං ආදාය අගමංසූ''ති!

අථ ඛො සො බ්‍රාහ්මණො උජ්ඣායති ඛිය්‍යති විපාචෙති – ''කථඤ්හි නාම භදන්තා අම්හාකං ඝරෙ භුඤ්ජිත්වා අඤ්ඤත්‍ර භුඤ්ජිස්සන්ති! න චාහං පටිබලො යාවදත්ථං දාතු''න්ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස උජ්ඣායන්තස්ස ඛිය්‍යන්තස්ස විපාචෙන්තස්ස. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම භික්ඛූ භුත්තාවී පවාරිතා අඤ්ඤත්‍ර භුඤ්ජිස්සන්තී''ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ භුත්තාවී පවාරිතා අඤ්ඤත්‍ර භුඤ්ජන්තීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම තෙ, භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා

භුත්තාවී පවාරිතා අඤ්ඤත්‍ර භුඤ්ජිස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

‘‘යො පන භික්ඛු භුත්තාවී පවාරිතො ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා ඛාදෙය්‍ය වා භුඤ්ජෙය්‍ය වා, පාචිත්තිය’’න්ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

237. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ ගිලානානං භික්ඛූනං පණීතෙ පිණ්ඩපාතෙ නීහරන්ති. ගිලානා න චිත්තරූපං භුඤ්ජන්ති. තානි භික්ඛූ ඡඩ්ඩෙන්ති. අස්සොසි ඛො භගවා උච්චාසද්දං මහාසද්දං කාකොරවසද්දං. සුත්වාන ආයස්මන්තං ආනන්දං ආමන්තෙසි – ‘‘කිං නු ඛො සො, ආනන්ද, උච්චාසද්දො මහාසද්දො කාකොරවසද්දො’’ති? අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසි. ‘‘භුඤ්ජෙය්‍යුං පනානන්ද, භික්ඛූ ගිලානාතිරිත්ත’’න්ති. ‘‘න භුඤ්ජෙය්‍යුං, භගවා’’ති. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘අනුජානාමි භික්ඛවෙ, ගිලානස්ස ච අගිලානස්ස ච අතිරිත්තං භුඤ්ජිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, අතිරිත්තං කාතබ්බං – ‘‘අලමෙතං සබ්බ’’න්ති. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

238. ‘‘යො පන භික්ඛු භුත්තාවී පවාරිතො අනතිරිත්තං ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා ඛාදෙය්‍ය වා භුඤ්ජෙය්‍ය වා, පාචිත්තිය’’න්ති.

239. **යො පනාති** යො යාදිසො…පෙ…. **භික්ඛූති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

භුත්තාවී නාම පඤ්චන්නං භොජනානං අඤ්ඤතරං භොජනං අන්තමසො කුසග්ගෙනපි භුත්තං හොති.

පවාරිතො නාම අසනං පඤ්ඤායති, භොජනං පඤ්ඤායති, හත්ථපාසෙ ඨිතො අභිහරති, පටික්ඛෙපො පඤ්ඤායති.

අනතිරිත්තං නාම අකප්පියකතං හොති, අප්පටිග්ගහිතකතං හොති, අනුච්චාරිතකතං හොති, අහත්ථපාසෙ කතං හොති, අභුත්තාවිනා කතං හොති, භුත්තාවිනා පවාරිතෙන ආසනා වුට්ඨිතෙන කතං හොති, ‘‘අලමෙතං සබ්බන්ති අවුත්තං හොති, න ගිලානාතිරිත්තං හොති’’ – එතං අනතිරිත්තං නාම.

අතිරිත්තං නාම කප්පියකතං හොති, පටිග්ගහිතකතං හොති, උච්චාරිතකතං හොති, හත්ථපාසෙ කතං හොති, භුත්තාවිනා කතං හොති, භුත්තාවිනා

පවාරිතෙන ආසනා අවුට්ඨිතෙන කතං හොති, ‘‘අලමෙතං සබ්බ’’න්ති වුත්තං හොති, ගිලානාතිරිත්තං හොති – එතං අතිරිත්තං නාම.

ඛාදනීයං නාම පඤ්ච භොජනානි – යාමකාලිකං සත්තාහකාලිකං යාවජීවිකං ඨපෙත්වා අවසෙසං ඛාදනීයං නාම.

භොජනීයං නාම පඤ්ච භොජනානි – ඔදනො, කුම්මාසො, සත්තු, මච්ඡො, මංසං.

‘‘ඛාදිස්සාමි භුඤ්ජිස්සාමී’’ති පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති දුක්කටස්ස අජ්ඣොහාරෙ අජ්ඣොහාරෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

240. අනතිරිත්තෙ අනතිරිත්තසඤ්ඤී ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා ඛාදති වා භුඤ්ජති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අනතිරිත්තෙ වෙමතිකො ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා ඛාදති වා භුඤ්ජති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අනතිරිත්තෙ අතිරිත්තසඤ්ඤී ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා ඛාදති වා භුඤ්ජති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

යාමකාලිකං සත්තාහකාලිකං යාවජීවිකං ආහාරත්ථාය පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අජ්ඣොහාරෙ අජ්ඣොහාරෙ ආපත්ති දුක්කටස්ස. අතිරිත්තෙ අනතිරිත්තසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අතිරිත්තෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අතිරිත්තෙ අතිරිත්තසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

241. අනාපත්ති අතිරිත්තං කාරාපෙත්වා භුඤ්ජති, ‘‘අතිරිත්තං කාරාපෙත්වා භුඤ්ජිස්සාමී’’ති පටිග්ගණ්හාති, අඤ්ඤස්සත්ථාය හරන්තො ගච්ඡති, ගිලානස්ස සෙසකං භුඤ්ජති, යාමකාලිකං සත්තාහකාලිකං යාවජීවිකං සති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

පඨමපවාරණාසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං පඤ්චමං.

6. දුතියපවාරණාසික්ඛාපදං

242. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ද්වෙ භික්ඛූ කොසලෙසු ජනපදෙ සාවත්ථිං අද්ධානමග්ගප්පටිපන්නා හොන්ති. එකො භික්ඛු අනාචාරං ආචරති. දුතියො භික්ඛු තං භික්ඛුං එතදවොච – ‘‘මාවුසො, එවරූපමකාසි, නෙතං කප්පතී’’ති. සො තස්මිං උපනන්ධි. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ සාවත්ථිං අගමංසු. තෙන ඛො පන සමයෙන සාවත්ථියං අඤ්ඤතරස්ස පූගස්ස සඞ්ඝභත්තං හොති. දුතියො භික්ඛු භුත්තාවී පවාරිතො හොති. උපනද්ධො [උපනන්ධො (ක.)] භික්ඛු ඤාතිකුලං ගන්ත්වා පිණ්ඩපාතං ආදාය යෙන සො

භික්ඛු තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා තං භික්ඛුං එතදවොච – ‘‘භුඤ්ජාහි, ආවුසො’’ති. ‘‘අලං, ආවුසො, පරිපුණ්ණොම්හී’’ති. ‘‘සුන්දරො, ආවුසො, පිණ්ඩපාතො, භුඤ්ජාහී’’ති. අථ ඛො සො භික්ඛු තෙන භික්ඛුනා නිප්පීළියමානො තං පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජි. උපනද්ධො භික්ඛු තං භික්ඛුං එතදවොච – ‘‘ත්වම්පි [ත්වං හි (සයා.)] නාම, ආවුසො, මං වත්තබ්බං මඤ්ඤසි යං ත්වං භුත්තාවී පවාරිතො අනතිරිත්තං භොජනං භුඤ්ජසී’’ති. ‘‘නනු, ආවුසො, ආචික්ඛිතබ්බ’’න්ති. ‘‘නනු, ආවුසො, පුච්ඡිතබ්බ’’න්ති.

අථ ඛො සො භික්ඛු භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියයන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛු භික්ඛුං භුත්තාවිං පවාරිතං අනතිරිත්තෙන භොජනෙන අභිහට්ඨුං පවාරෙස්සතී’’ ති…පෙ…. සච්චං කිර ත්වං, භික්ඛු, භික්ඛුං භුත්තාවිං පවාරිතං අනතිරිත්තෙන භොජනෙන අභිහට්ඨුං පවාරෙසීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම ත්වං, මොඝපුරිස, භික්ඛුං භුත්තාවිං පවාරිතං අනතිරිත්තෙන භොජනෙන අභිහට්ඨුං පවාරෙස්සසි! නෙතං, මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

243. ‘‘යො පන භික්ඛු භික්ඛුං භුත්තාවිං පවාරිතං අනතිරිත්තෙන ඛාදනීයෙන වා භොජනීයෙන වා අභිහට්ඨුං පවාරෙය්‍ය – ‘හන්ද, භික්ඛු, ඛාද වා භුඤ්ජ වා’ති, ජානං ආසාදනාපෙක්ඛො, භුත්තස්මිං, පාචිත්තිය’’න්ති.

244. **යො පනාති** යො යාදිසො…පෙ…. **භික්ඛූති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

භික්ඛුන්ති අඤ්ඤං භික්ඛුං.

භුත්තාවී නාම පඤ්චන්නං භොජනානං අඤ්ඤතරං භොජනං, අන්තමසො කුසග්ගෙනපි භුත්තං හොති.

පවාරිතො නාම අසනං පඤ්ඤායති, භොජනං පඤ්ඤායති, හත්ථපාසෙ ඨිතො අභිහරති, පටික්ඛෙපො පඤ්ඤායති.

අනතිරිත්තං නාම අකප්පියකතං හොති, අප්පටිග්ගහිතකතං හොති, අනුච්චාරිතකතං හොති, අහත්ථපාසෙ කතං හොති, අභුත්තාවිනා කතං හොති, භුත්තාවිනා පවාරිතෙන ආසනා වුට්ඨිතෙන කතං හොති, ‘‘අලමෙතං සබ්බ’’න්ති අවුත්තං හොති, න ගිලානාතිරිත්තං හොති – එතං අනතිරිත්තං නාම.

ඛාදනීයං නාම පඤ්ච භොජනානි – යාමකාලිකං සත්තාහකාලිකං යාවජීවිකං ඨපෙත්වා අවසෙසං ඛාදනීයං නාම.

භොජනීයං නාම පඤ්ච භොජනානි – ඔදනො, කුම්මාසො, සත්තු, මච්ඡො, මංසං.

අභිහට්ඨුං පවාරෙය්‍යාති යාවතකං ඉච්ඡසි තාවතකං ගණ්හාහීති.

ජානාති නාම සාමං වා ජානාති, අඤ්ඤෙ වා තස්ස ආරොචෙන්ති, සො වා ආරොචෙති.

ආසාදනාපෙක්ඛොති ''ඉමිනා ඉමං චොදෙස්සාමි සාරෙස්සාමි පටිචොදෙස්සාමි පටිසාරෙස්සාමි මඞ්කු කරිස්සාමී''ති අභිහරති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. තස්ස වචනෙන ''ඛාදිස්සාමි භුඤ්ජිස්සාමී''ති පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අජ්ඣොහාරෙ අජ්ඣොහාරෙ ආපත්ති දුක්කටස්ස. භොජනපරියොසානෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

245. පවාරිතෙ පවාරිතසඤ්ඤී අනතිරිත්තෙන ඛාදනීයෙන වා භොජනීයෙන වා අභිහට්ඨුං පවාරෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. පවාරිතෙ වෙමතිකො අනතිරිත්තෙන ඛාදනීයෙන වා භොජනීයෙන වා අභිහට්ඨුං පවාරෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. පවාරිතෙ අප්පවාරිතසඤ්ඤී අනතිරිත්තෙන ඛාදනීයෙන වා භොජනීයෙන වා අභිහට්ඨුං පවාරෙති, අනාපත්ති. යාමකාලිකං සත්තාහකාලිකං යාවජීවිකං ආහාරත්ථාය අභිහරති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. තස්ස වචනෙන ''ඛාදිස්සාමි භුඤ්ජිස්සාමී''ති පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අජ්ඣොහාරෙ අජ්ඣොහාරෙ ආපත්ති දුක්කටස්ස. අප්පවාරිතෙ පවාරිතසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අප්පවාරිතෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අප්පවාරිතෙ අප්පවාරිතසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

246. අනාපත්ති අතිරිත්තං කාරාපෙත්වා දෙති, ''අතිරිත්තං කාරාපෙත්වා භුඤ්ජාහී''ති දෙති, අඤ්ඤස්සත්ථාය හරන්තො ගච්ඡාහීති දෙති, ගිලානස්ස සෙසකං දෙති, ''යාමකාලිකං සත්තාහකාලිකං යාවජීවිකං සති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජා''ති දෙති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

දුතියපවාරණාසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං ඡට්ඨං.

7. විකාලභොජනසික්ඛාපදං

247. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා රාජගහෙ විහරති වෙළුවනෙ කලන්දකනිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන රාජගහෙ ගිරග්ගසමජ්ජො හොති. සත්තරසවග්ගියා භික්ඛූ ගිරග්ගසමජ්ජං දස්සනාය අගමංසු. මනුස්සා

සත්තරසවග්ගියෙ භික්ඛූ පස්සිත්වා නහාපෙත්වා විලිම්පෙත්වා භොජෙත්වා ඛාදනීයං අදංසු. සත්තරසවග්ගියා භික්ඛූ ඛාදනීයං ආදාය ආරාමං ගන්ත්වා ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛූ එතදවොචුං – ''ගණ්හථාවුසො, ඛාදනීයං ඛාදථා''ති. ''කුතො තුම්හෙහි, ආවුසො, ඛාදනීයං ලද්ධ''න්ති? සත්තරසවග්ගියා භික්ඛූ ඡබ්බග්ගියානං භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''කිං පන තුම්හෙ, ආවුසො, විකාලෙ භොජනං භුඤ්ජථා''ති? ''එවමාවුසො''ති. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම සත්තරසවග්ගියා භික්ඛූ විකාලෙ භොජනං භුඤ්ජිස්සන්තී''ති! අථ ඛො ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසුං. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම සත්තරසවග්ගියා භික්ඛූ විකාලෙ භොජනං භුඤ්ජිස්සන්තී''ති…පෙ…. සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, විකාලෙ භොජනං භුඤ්ජථාති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, විකාලෙ භොජනං භුඤ්ජිස්සථ! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

248. යො පන භික්ඛු විකාලෙ ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා ඛාදෙය්‍ය වා භුඤ්ජෙය්‍ය වා, පාචිත්තිය''න්ති.

249. **යො පනාති** යො යාදිසො…පෙ…. **භික්ඛූති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

විකාලො නාම මජ්ඣන්හිකෙ වීතිවත්තෙ යාව අරුණුග්ගමනා.

ඛාදනීයං නාම පඤ්ච භොජනානි – යාමකාලිකං සත්තාහකාලිකං යාවජීවිකං ඨපෙත්වා අවසෙසං ඛාදනීයං නාම.

භොජනීයං නාම පඤ්ච භොජනානි – ඔදනො, කුම්මාසො, සත්තු, මච්ඡො, මංසං.

''ඛාදිස්සාමි භුඤ්ජිස්සාමී''ති පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අජ්ඣොහාරෙ අජ්ඣොහාරෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

250. විකාලෙ විකාලසඤ්ඤී ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා ඛාදති වා භුඤ්ජති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. විකාලෙ වෙමතිකො ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා ඛාදති වා භුඤ්ජති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. විකාලෙ කාලසඤ්ඤී ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා ඛාදති වා භුඤ්ජති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

යාමකාලිකං සත්තාහකාලිකං යාවජීවිකං ආහාරත්ථාය පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අජ්ඣොහාරෙ අජ්ඣොහාරෙ ආපත්ති දුක්කටස්ස. කාලෙ

විකාලසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. කාලෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. කාලෙ කාලසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

251. අනාපත්ති යාමකාලිකං සත්තාහකාලිකං යාවජීවිකං සති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

විකාලභොජනසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං සත්තමං.

8. සන්නිධිකාරකසික්ඛාපදං

252. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මතො ආනන්දස්ස උපජ්ඣායො ආයස්මා බෙලට්ඨසීසො [බෙලට්ඨීසීසො (සී.) වෙළට්ඨසීසො (ස්‍යා.)] අරඤ්ඤෙ විහරති. සො පිණ්ඩාය චරිත්වා සුක්ඛකුරං ආරාමං හරිත්වා සුක්ඛාපෙත්වා නික්ඛිපති. යදා ආහාරෙන අත්ථො හොති, තදා උදකෙන තෙමෙත්වා තෙමෙත්වා භුඤ්ජති, චිරෙන ගාමං පිණ්ඩාය පවිසති. භික්ඛූ ආයස්මන්තං බෙලට්ඨසීසං එතදවොචුං – ‘‘කිස්ස ත්වං, ආවුසො, චිරෙන ගාමං පිණ්ඩාය පවිසසී’’ති? අථ ඛො ආයස්මා බෙලට්ඨසීසො භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. ‘‘කිං පන ත්වං, ආවුසො, සන්නිධිකාරකං භොජනං භුඤ්ජසී’’ති? ‘‘එවමාවුසො’’ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ආයස්මා බෙලට්ඨසීසො සන්නිධිකාරකං භොජනං භුඤ්ජිස්සතී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර ත්වං, බෙලට්ඨසීස, සන්නිධිකාරකං භොජනං භුඤ්ජසීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම ත්වං, බෙලට්ඨසීස, සන්නිධිකාරකං භොජනං භුඤ්ජිස්සසි! නෙතං, බෙලට්ඨසීස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

253. ‘‘යො පන භික්ඛු සන්නිධිකාරකං ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා ඛාදෙය්‍ය වා භුඤ්ජෙය්‍ය වා, පාචිත්තිය’’න්ති.

254. **යො පනාති** යො යාදිසො…පෙ…. **භික්ඛූති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

සන්නිධිකාරකං නාම අජ්ජ පටිග්ගහිතං අපරජ්ජු ඛාදිතං හොති.

ඛාදනීයං නාම පඤ්ච භොජනානි – යාමකාලිකං සත්තාහකාලිකං යාවජීවිකං ඨපෙත්වා අවසෙසං ඛාදනීයං නාම.

භොජනීයං නාම පඤ්ච භොජනානි – ඔදනො, කුම්මාසො, සත්තු, මච්ඡො, මංසං.

‘‘ඛාදිස්සාමි භුඤ්ජිස්සාමී’’ති පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අජ්ඣොහාරෙ අජ්ඣොහාරෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

255. සන්නිධිකාරකෙ සන්නිධිකාරකසඤ්ඤී ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා ඛාදති වා භුඤ්ජති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. සන්නිධිකාරකෙ වෙමතිකො ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා ඛාදති වා භුඤ්ජති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. සන්නිධිකාරකෙ අසන්නිධිකාරකසඤ්ඤී ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා ඛාදති වා භුඤ්ජති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

යාමකාලිකං සත්තාහකාලිකං යාවජීවිකං ආහාරත්ථාය පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අජ්ඣොහාරෙ අජ්ඣොහාරෙ ආපත්ති දුක්කටස්ස. අසන්නිධිකාරකෙ සන්නිධිකාරකසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අසන්නිධිකාරකෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අසන්නිධිකාරකෙ අසන්නිධිකාරකසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

256. අනාපත්ති යාවකාලිකං යාවකාලෙ නිදහිත්වා භුඤ්ජති, යාමකාලිකං යාමෙ නිදහිත්වා භුඤ්ජති, සත්තාහකාලිකං සත්තාහං නිදහිත්වා භුඤ්ජති, යාවජීවිකං සති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

සන්නිධිකාරකසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං අට්ඨමං.

9. පණීතභොජනසික්ඛාපදං

257. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ පණීතභොජනානි අත්තනො අත්ථාය විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා පණීතභොජනානි අත්තනො අත්ථාය විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජිස්සන්ති! කස්ස සම්පන්නං න මනාපං, කස්ස සාදුං න රුච්චතී’’ති!! අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාචෙන්තානං. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ පණීතභොජනානි අත්තනො අත්ථාය විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජිස්සන්තී’’ති …පෙ…. සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, පණීතභොජනානි අත්තනො අත්ථාය විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජථාති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා …පෙ…. කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, පණීතභොජනානි අත්තනො අත්ථාය විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජිස්සථ! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

‘‘යානි ඛො පන තානි පණීතභොජනානි, සෙය්‍යථීදං – සප්පි නවනීතං තෙලං මධු ඵාණිතං මච්ඡො මංසං ඛීරං දධි. යො පන භික්ඛු එවරූපානි පණීතභොජනානි අත්තනො අත්ථාය විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’න්ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

258. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ ගිලානා හොන්ති. ගිලානපුච්ඡකා භික්ඛූ ගිලානෙ භික්ඛූ එතදවොචුං – ‘‘කච්චාවුසො ඛමනීයං, කච්චි යාපනීය’’න්ති? ‘‘පුබ්බෙ මයං, ආවුසො, පණීතභොජනානි අත්තනො අත්ථාය විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජාම, තෙන නො ඵාසු හොති; ඉදානි පන ‘‘භගවතා පටික්ඛිත්ත’’න්ති කුක්කුච්චායන්තා න විඤ්ඤාපෙම, තෙන නො න ඵාසු හොතී’’ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ගිලානෙන භික්ඛුනා පණීතභොජනානි අත්තනො අත්ථාය විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

259. ‘‘යානි ඛො පන තානි පණීතභොජනානි, සෙය්‍යථීදං – සප්පි නවනීතං තෙලං මධු ඵාණිතං මච්ඡො මංසං ඛීරං දධි. යො පන භික්ඛු එවරූපානි පණීතභොජනානි අගිලානො අත්තනො අත්ථාය විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’න්ති.

260. **යානි ඛො පන තානි පණීතභොජනානීති සප්පි** නාම ගොසප්පි වා අජිකාසප්පි වා මහිංසසප්පි වා, යෙසං මංසං කප්පති තෙසං සප්පි.

නවනීතං නාම තෙසඤ්ඤෙව නවනීතං.

තෙලං නාම තිලතෙලං සාසපතෙලං මධුකතෙලං එරණ්ඩතෙලං වසාතෙලං.

මධු නාම මක්ඛිකාමධු.

ඵාණිතං නාම උච්ඡුම්හා නිබ්බත්තං.

මච්ඡො නාම උදකො [උදකචරො (ස්‍යා. ක.)] වුච්චති.

මංසං නාම යෙසං මංසං කප්පති, තෙසං මංසං.

ඛීරං නාම ගොඛීරං වා අජිකාඛීරං වා මහිංසඛීරං වා, යෙසං මංසං කප්පති, තෙසං ඛීරං.

දධි නාම තෙසඤ්ඤෙව දධි.

යො පනාති යො යාදිසො…පෙ…. **භික්ඛූති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

එවරූපානි පණීතභොජනානීති තථාරූපානි පණීතභොජනානි.

අගිලානො නාම යස්ස විනා පණීතභොජනානි ඵාසු හොති.

ගිලානො නාම යස්ස විනා පණීතභොජනානි න ඵාසු හොති.

අගිලානො අත්තනො අත්ථාය විඤ්ඤාපෙති, පයොගෙ [පයොගෙ පයොගෙ (ක.)] දුක්කටං. පටිලාභෙන ''භුඤ්ජිස්සාමී''ති පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අජ්ඣොහාරෙ අජ්ඣොහාරෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

261. අගිලානො අගිලානසඤ්ඤී පණීතභොජනානි අත්තනො අත්ථාය විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අගිලානො වෙමතිකො පණීතභොජනානි අත්තනො අත්ථාය විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අගිලානො ගිලානසඤ්ඤී පණීතභොජනානි අත්තනො අත්ථාය විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ගිලානො අගිලානසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ගිලානො වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ගිලානො ගිලානසඤ්ඤී අනාපත්ති.

262. අනාපත්ති ගිලානස්ස, ගිලානො හුත්වා විඤ්ඤාපෙත්වා අගිලානො භුඤ්ජති, ගිලානස්ස සෙසකං භුඤ්ජති, ඤාතකානං පවාරිතානං අඤ්ඤස්සත්ථාය අත්තනො ධනෙන, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

පණීතභොජනසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං නවමං.

10. දන්තපොනසික්ඛාපදං

263. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවනෙ කූටාගාරසාලායං. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සබ්බපංසුකූලිකො සුසානෙ විහරති. සො මනුස්සෙහි දියාමානං න ඉච්ඡති පටිග්ගහෙතුං, සුසානෙපි රුක්ඛමූලෙපි උම්මාරෙපි අය්‍යවොසාටිතකානි සාමං ගහෙත්වා පරිභුඤ්ජති [භුඤ්ජති (ස්‍යා.)]. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම අයං භික්ඛු අම්හාකං අය්‍යවොසාටිතකානි සාමං

ගහෙත්වා පරිභුඤ්ජිස්සති! ථෙරොයං භික්ඛු වඨරො මනුස්සමංසං මඤ්ඤෙ ඛාදතී''ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාචෙන්තානං. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා...පෙ.... තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම භික්ඛු අදින්නං මුඛද්වාරං ආහාරං ආහරිස්සතී''ති...පෙ.... සච්චං කිර ත්වං, භික්ඛු, අදින්නං මුඛද්වාරං ආහාරං ආහරසීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම ත්වං, මොඝපුරිස, අදින්නං මුඛද්වාරං ආහාරං ආහරිස්සසි! නෙතං, මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

''යො පන භික්ඛු අදින්නං මුඛද්වාරං ආහාරං ආහරෙය්‍ය, පාචිත්තිය''න්ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

264. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ උදකදන්තපොනෙ [උදකදන්තපොණෙ (ස්‍යා. ක.)] කුක්කුච්චායන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං...පෙ.... ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උදකදන්තපොනං සාමං ගහෙත්වා පරිභුඤ්ජිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

265. ''යො පන භික්ඛු අදින්නං මුඛද්වාරං ආහාරං ආහරෙය්‍ය, අඤ්ඤත්‍ර උදකදන්තපොනා, පාචිත්තිය''න්ති.

266. **යො පනාති** යො යාදිසො...පෙ.... **භික්ඛූති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

අදින්නං නාම අප්පටිග්ගහිතකං වුච්චති.

දින්නං නාම කායෙන වා කායපටිබද්ධෙන වා නිස්සග්ගියෙන වා දෙන්තෙ හත්ථපාසෙ ඨිතො කායෙන වා කායපටිබද්ධෙන වා පටිග්ගණ්හාති, එතං දින්නං නාම.

ආහාරො නාම උදකදන්තපොනං ඨපෙත්වා යංකිඤ්චි අජ්ඣොහරණීයං, එසො ආහාරො නාම.

අඤ්ඤත්‍ර උදකදන්තපොනාති ඨපෙත්වා උදකදන්තපොනං.

''ඛාදිස්සාමි භුඤ්ජිස්සාමී''ති ගණ්හාති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අජ්ඣොහාරෙ අජ්ඣොහාරෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

267. අප්පටිග්ගහිතකෙ අප්පටිග්ගහිතකසඤ්ඤී අදින්නං මුඛද්වාරං ආහාරං ආහාරෙති, අඤ්ඤත්‍ර උදකදන්තපොනා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අප්පටිග්ගහිතකෙ වෙමතිකො අදින්නං මුඛද්වාරං ආහාරං ආහාරෙති, අඤ්ඤත්‍ර උදකදන්තපොනා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අප්පටිග්ගහිතකෙ පටිග්ගහිතකසඤ්ඤී අදින්නං මුඛද්වාරං ආහාරං ආහාරෙති, අඤ්ඤත්‍ර උදකදන්තපොනා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

පටිග්ගහිතකෙ අප්පටිග්ගහිතකසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. පටිග්ගහිතකෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. පටිග්ගහිතකෙ පටිග්ගහිතකසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

268. අනාපත්ති උදකදන්තපොනෙ, චත්තාරි මහාවිකතානි සති පච්චයෙ අසති කප්පියකාරකෙ සාමං ගහෙත්වා පරිභුඤ්ජති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

දන්තපොනසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං දසමං.

භොජනවග්ගො චතුත්ථො.

තස්සුද්දානං –

> පිණ්ඩො ගණං පරං පූවං, ද්වෙ ච වුත්තා පවාරණා;
> විකාලෙ සන්නිධි ඛීරං, දන්තපොනෙන තෙ දසාති.

5. අචෙලකවග්ගො

1. අචෙලකසික්ඛාපදං

269. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවනෙ කූටාගාරසාලායං. තෙන ඛො පන සමයෙන සඞ්ඝස්ස ඛාදනීයං උස්සන්නං හොති. අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසි. ‘‘තෙනහානන්ද, විඝාසාදානං පූවං දෙහී’’ති. ‘‘එවං භන්තෙ’’ති ඛො ආයස්මා ආනන්දො භගවතො පටිස්සුණිත්වා විඝාසාදෙ පටිපාටියා නිසීදාපෙත්වා එකෙකං පූවං දෙන්තො අඤ්ඤතරිස්සා පරිබ්බාජිකාය එකං මඤ්ඤමානො ද්වෙ පූවෙ අදාසි. සාමන්තා පරිබ්බාජිකායො තං පරිබ්බාජිකං එතදවොචුං – ‘‘ජාරො තෙ එසො සමණො’’ති. ‘‘න මෙ සො සමණො ජාරො, එකං මඤ්ඤමානො ද්වෙ පූවෙ අදාසී’’ති. දුතියම්පි ඛො…පෙ…. තතියම්පි ඛො ආයස්මා ආනන්දො එකෙකං පූවං දෙන්තො තස්සායෙව පරිබ්බාජිකාය එකං මඤ්ඤමානො ද්වෙ පූවෙ අදාසි. සාමන්තා පරිබ්බාජිකායො තං පරිබ්බාජිකං එතදවොචුං – ‘‘ජාරො තෙ එසො සමණො’’ති. ‘‘න මෙ සො සමණො ජාරො, එකං මඤ්ඤමානො ද්වෙ පූවෙ අදාසී’’ති. ‘‘ජාරො න ජාරො’’ති භණ්ඩිංසු.

අඤ්ඤතරොපි ආජීවකො පරිවෙසනං අගමාසි. අඤ්ඤතරො භික්ඛු පහූතෙන සප්පිනා ඔදනං මද්දිත්වා තස්ස ආජීවකස්ස මහන්තං පිණ්ඩං අදාසි. අථ ඛො සො ආජීවකො තං පිණ්ඩං ආදාය අගමාසි. අඤ්ඤතරො ආජීවකො තං ආජීවකං එතදවොච – ''කුතො තයා, ආවුසො, පිණ්ඩො ලද්ධො''ති? ''තස්සාවුසො, සමණස්ස ගොතමස්ස මුණ්ඩගහපතිකස්ස පරිවෙසනාය ලද්ධො''ති.

අස්සොසුං ඛො උපාසකා තෙසං ආජීවකානං ඉමං කථාසල්ලාපං. අථ ඛො තෙ උපාසකා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු; උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසින්නා ඛො තෙ උපාසකා භගවන්තං එතදවොචුං – ''ඉමෙ, භන්තෙ, තිත්ථියා අවණ්ණකාමා බුද්ධස්ස අවණ්ණකාමා ධම්මස්ස අවණ්ණකාමා සඞ්ඝස්ස. සාධු, භන්තෙ, අය්‍යා තිත්ථියානං සහත්ථා න දදෙය්‍යු''න්ති. අථ ඛො භගවා තෙ උපාසකෙ ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි සමාදපෙසි සමුත්තෙජෙසි සම්පහංසෙසි. අථ ඛො තෙ උපාසකා භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතා සමාදපිතා සමුත්තෙජිතා සම්පහංසිතා උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කමිංසු. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''තෙන හි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤපෙස්සාමි දස අත්ථවසෙ පටිච්ච – සඞ්ඝසුට්ඨුතාය, සඞ්ඝඵාසුතාය ...පෙ.... සද්ධම්මට්ඨිතියා, විනයානුග්ගහාය. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

270. ''යො පන භික්ඛු අචෙලකස්ස වා පරිබ්බාජකස්ස වා පරිබ්බාජිකාය වා සහත්ථා ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා දදෙය්‍ය, පාචිත්තිය''න්ති.

271. **යො පනාති** යො යාදිසො...පෙ.... **භික්ඛූති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

අචෙලකො නාම යො කොචි පරිබ්බාජකසමාපන්නො නග්ගො.

පරිබ්බාජකො නාම භික්ඛුඤ්ච සාමණෙරඤ්ච ඨපෙත්වා යො කොචි පරිබ්බාජකසමාපන්නො.

පරිබ්බාජිකා නාම භික්ඛුනිඤ්ච සික්ඛමානඤ්ච සාමණෙරිඤ්ච ඨපෙත්වා යා කාචි පරිබ්බාජිකසමාපන්නා.

ඛාදනීයං නාම පඤ්ච භොජනානි – උදකදන්තපොනං ඨපෙත්වා අවසෙසං ඛාදනීයං නාම.

භොජනීයං නාම පඤ්ච භොජනානි – ඔදනො, කුම්මාසො, සත්තු, මච්ඡො, මංසං.

දදෙය්‍යාති කායෙන වා කායපටිබද්ධෙන වා නිස්සග්ගියෙන වා දෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

272. තිත්ථියෙ තිත්ථියසඤ්ඤී සහත්ථා ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා දෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. තිත්ථියෙ වෙමතිකො සහත්ථා ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා දෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. තිත්ථියෙ අතිත්ථියසඤ්ඤී සහත්ථා ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා දෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

උදකදන්තපොනං දෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අතිත්ථියෙ තිත්ථියසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අතිත්ථියෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අතිත්ථියෙ අතිත්ථියසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

273. අනාපත්ති දාපෙති න දෙති, උපනික්ඛිපිත්වා දෙති, බාහිරාලෙපං දෙති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

අචෙලකසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං පඨමං.

2. උය්‍යොජනසික්ඛාපදං

274. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා උපනන්දො සක්‍යපුත්තො භාතුනො සද්ධිවිහාරිකං භික්ඛුං එතදවොච – ‘‘එහාවුසො, ගාමං පිණ්ඩාය පවිසිස්සාමා’’ති. තස්ස අදාපෙත්වා උය්‍යොජෙසි – ‘‘ගච්ඡාවුසො, න මෙ තයා සද්ධිං කථා වා නිසජ්ජා වා ඵාසු හොති, එකකස්ස මෙ කථා වා නිසජ්ජා වා ඵාසු හොතී’’ති. අථ ඛො සො භික්ඛු උපකට්ඨෙ කාලෙ නාසක්ඛි පිණ්ඩාය චරිතුං, පටික්කමනෙපි භත්තවිස්සග්ගං න සම්භාවෙසි, ඡින්නභත්තො අහොසි. අථ ඛො සො භික්ඛු ආරාමං ගන්ත්වා භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා...පෙ.... තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ආයස්මා උපනන්දො සක්‍යපුත්තො භික්ඛුං – ‘එහාවුසො, ගාමං පිණ්ඩාය පවිසිස්සාමා’ති තස්ස අදාපෙත්වා උය්‍යොජෙස්සතී’’ති ...පෙ.... සච්චං කිර ත්වං, උපනන්ද, භික්ඛුං – ‘‘එහාවුසො, ගාමං පිණ්ඩාය පවිසිස්සාමා’’ති තස්ස අදාපෙත්වා උය්‍යොජෙසීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම ත්වං, මොඝපුරිස, භික්ඛුං – ‘‘එහාවුසො, ගාමං පිණ්ඩාය පවිසිස්සාමා’’ති තස්ස අදාපෙත්වා උය්‍යොජෙස්සසි! නෙතං, මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

275. ‘‘යො පන භික්ඛු භික්ඛුං – ‘‘එහාවුසො, ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය පවිසිස්සාමා’ති තස්ස දාපෙත්වා වා අදාපෙත්වා වා උය්‍යොජෙය්‍ය – ‘ගච්ඡාවුසො, න මෙ තයා සද්ධිං කථා වා නිසජ්ජා වා ඵාසු හොති, එකකස්ස මෙ කථා වා නිසජ්ජා වා ඵාසු හොතී’ති, එතදෙව පච්චයං කරිත්වා අනඤ්ඤං, පාචිත්තිය’’න්ති.

276. **යො පනාති** යො, යාදිසො…පෙ.… **භික්ඛූති**…පෙ.… අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

භික්ඛුන්ති අඤ්ඤං භික්ඛුං.

එහාවුසො, ගාමං වා නිගමං වාති ගාමොපි නිගමොපි නගරම්පි, ගාමො චෙව නිගමො ච.

තස්ස දාපෙත්වාති යාගුං වා භත්තං වා ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා දාපෙත්වා.

අදාපෙත්වාති න කිඤ්චි දාපෙත්වා.

උය්‍යොජෙය්‍යාති මාතුගාමෙන සද්ධිං හසිතුකාමො කීළිතුකාමො රහො නිසීදිතුකාමො අනාචාරං ආචරිතුකාමො එවං වදෙති – ‘‘ගච්ඡාවුසො, න මෙ තයා සද්ධිං කථා වා නිසජ්ජා වා ඵාසු හොති, එකකස්ස මෙ කථා වා නිසජ්ජා වා ඵාසු හොතී’’ති උය්‍යොජෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. දස්සනූපචාරං වා සවනූපචාරං වා විජහන්තස්ස ආපත්ති දුක්කටස්ස. විජහිතෙ, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

එතදෙව පච්චයං කරිත්වා අනඤ්ඤන්ති න අඤ්ඤො කොචි පච්චයො හොති උය්‍යොජෙතුං.

277. උපසම්පන්නෙ උපසම්පන්නසඤ්ඤී උය්‍යොජෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උපසම්පන්නෙ වෙමතිකො උය්‍යොජෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උපසම්පන්නෙ අනුපසම්පන්නසඤ්ඤී උය්‍යොජෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

කලිසාසනං ආරොපෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නං උය්‍යොජෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. කලිසාසනං ආරොපෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නෙ උපසම්පන්නසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නෙ අනුපසම්පන්නසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

278. අනාපත්ති ‘‘උභො එකතො න යාපෙස්සාමා’’ති උය්‍යොජෙති, ‘‘මහග්ඝං භණ්ඩං පස්සිත්වා ලොභධම්මං උප්පාදෙස්සතී’’ති උය්‍යොජෙති, ‘‘මාතුගාමං පස්සිත්වා අනභිරතිං උප්පාදෙස්සතී’’ති උය්‍යොජෙති, ‘‘ගිලානස්ස වා ඔහියාතකස්ස වා විහාරපාලස්ස වා යාගුං වා භත්තං වා ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා නීහරා’’ති උය්‍යොජෙති, න අනාචාරං ආචරිතුකාමො, සති කරණීයෙ උය්‍යොජෙති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

උය්‍යොජනසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං දුතියං.

3. සභොජනසික්ඛාපදං

279. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා උපනන්දො සක්‍යපුත්තො සහායකස්ස ඝරං ගන්ත්වා තස්ස පජාපතියා සද්ධිං සයනිඝරෙ [සයනීඝරෙ (ස්‍යා.)] නිසජ්ජං කප්පෙසි. අථ ඛො සො පුරිසො යෙනායස්මා උපනන්දො සක්‍යපුත්තො තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං උපනන්දං සක්‍යපුත්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො සො පුරිසො පජාපතිං එතදවොච – ‘‘දදෙහායස්ස භික්ඛ’’න්ති. අථ ඛො සා ඉත්ථී ආයස්මතො උපනන්දස්ස සක්‍යපුත්තස්ස භික්ඛං අදාසි. අථ ඛො සො පුරිසො ආයස්මන්තං උපනන්දං සක්‍යපුත්තං එතදවොච – ‘‘ගච්ඡථ, භන්තෙ, යතො අය්‍යස්ස භික්ඛා දින්නා’’ති. අථ ඛො සා ඉත්ථී සල්ලක්ඛෙත්වා – ‘‘පරියුට්ඨිතො අයං පුරිසො’’ති, ආයස්මන්තං උපනන්දං සක්‍යපුත්තං එතදවොච – ‘‘නිසීදථ, භන්තෙ, මා අගමිත්ථා’’ති. දුතියම්පි ඛො සො පුරිසො…පෙ…. තතියම්පි ඛො සො පුරිසො ආයස්මන්තං උපනන්දං සක්‍යපුත්තං එතදවොච – ‘‘ගච්ඡථ, භන්තෙ, යතො අය්‍යස්ස භික්ඛා දින්නා’’ති. තතියම්පි ඛො සා ඉත්ථී ආයස්මන්තං උපනන්දං සක්‍යපුත්තං එතදවොච – ‘‘නිසීදථ, භන්තෙ, මා අගමිත්ථා’’ති.

අථ ඛො සො පුරිසො නික්ඛමිත්වා භික්ඛූ උජ්ඣාපෙසි – ‘‘අයං, භන්තෙ, අය්‍යො උපනන්දො මය්හං පජාපතියා සද්ධිං සයනිඝරෙ නිසින්නො. සො මයා උය්‍යොජීයමානො න ඉච්ඡති ගන්තුං. බහුකිච්චා මයං බහුකරණීයා’’ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ආයස්මා උපනන්දො සක්‍යපුත්තො සභොජනෙ කුලෙ අනුපඛජ්ජ නිසජ්ජං කප්පෙස්සතී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර ත්වං, උපනන්ද, සභොජනෙ කුලෙ අනුපඛජ්ජ නිසජ්ජං කප්පෙසීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම ත්වං, මොඝපුරිස, සභොජනෙ කුලෙ අනුපඛජ්ජ නිසජ්ජං කප්පෙස්සසි! නෙතං, මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

280. ‘‘යො පන භික්ඛු සභොජනෙ කුලෙ අනුපඛජ්ජ නිසජ්ජං කප්පෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’න්ති.

281. **යො පනාති** යො යාදිසො…පෙ…. **භික්ඛූති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

සභොජනං නාම කුලං ඉත්ථී චෙව හොති පුරිසො ච, ඉත්ථී ච පුරිසො ච උභො අනික්ඛන්තා හොන්ති, උභො අවීතරාගා.

අනුපඛජ්ජාති අනුපවිසිත්වා.

නිසජ්ජං කප්පෙය්‍යාති මහල්ලකෙ ඝරෙ පිට්ඨසඞ්ඝාටස්ස [පිට්ඨීසඞ්ඝාටස්ස (ස්‍යා.)] හත්ථපාසං විජහිත්වා නිසීදති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ඛුද්දකෙ ඝරෙ පිට්ඨිවංසං අතික්කමිත්වා නිසීදති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

282. සයනිඝරෙ සයනිඝරසඤ්ඤී සභොජනෙ කුලෙ අනුපඛජ්ජ නිසජ්ජං කප්පෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. සයනිඝරෙ වෙමතිකො සභොජනෙ කුලෙ අනුපඛජ්ජ නිසජ්ජං කප්පෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. සයනිඝරෙ නසයනිඝරසඤ්ඤී සභොජනෙ කුලෙ අනුපඛජ්ජ නිසජ්ජං කප්පෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

නසයනිඝරෙ සයනිඝරසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. නසයනිඝරෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. නසයනිඝරෙ නසයනිඝරසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

283. අනාපත්ති මහල්ලකෙ ඝරෙ පිට්ඨසඞ්ඝාටස්ස හත්ථපාසං අවිජහිත්වා නිසීදති, ඛුද්දකෙ ඝරෙ පිට්ඨිවංසං අනතික්කමිත්වා නිසීදති, භික්ඛු දුතියො හොති, උභො නික්ඛන්තා හොන්ති, උභො වීතරාගා, නසයනිඝරෙ, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

සභොජනසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං තතියං.

4. රහොපටිච්ඡන්නසික්ඛාපදං

284. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා උපනන්දො සක්‍යපුත්තො සහායකස්ස ඝරං ගන්ත්වා තස්ස පජාපතියා සද්ධිං රහො පටිච්ඡන්නෙ ආසනෙ නිසජ්ජං කප්පෙසි. අථ ඛො සො පුරිසො උජ්ඣායති ඛිය්‍යති විපාචෙති – ‘‘කථඤ්හි නාම අය්‍යො උපනන්දො මය්හං පජාපතියා සද්ධිං රහො පටිච්ඡන්නෙ ආසනෙ නිසජ්ජං කප්පෙස්සතී’’ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තස්ස පුරිසස්ස උජ්ඣායන්තස්ස ඛිය්‍යන්තස්ස විපාචෙන්තස්ස. යෙ තෙ

භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියායන්ති විපාචෙන්ති – කථඤ්හි නාම ආයස්මා උපනන්දො සක්‍යපුත්තො මාතුගාමෙන සද්ධිං රහො පටිච්ඡන්නෙ ආසනෙ නිසජ්ජං කප්පෙස්සතීති…පෙ…. සච්චං කිර ත්වං, උපනන්ද, මාතුගාමෙන සද්ධිං රහො පටිච්ඡන්නෙ ආසනෙ නිසජ්ජං කප්පෙසීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම ත්වං, මොඝපුරිස, මාතුගාමෙන සද්ධිං රහො පටිච්ඡන්නෙ ආසනෙ නිසජ්ජං කප්පෙස්සසි! නෙතං, මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

285. ''යො පන භික්ඛු මාතුගාමෙන සද්ධිං රහො පටිච්ඡන්නෙ ආසනෙ නිසජ්ජං කප්පෙය්‍ය, පාචිත්තිය''න්ති.

286. **යො පනාති** යො යාදිසො…පෙ…. **භික්ඛූති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

මාතුගාමො නාම මනුස්සිත්ථී, න යක්ඛී න පෙතී න තිරච්ඡානගතා, අන්තමසො තදහුජාතාපි දාරිකා, පගෙව මහත්තරී.

සද්ධින්ති එකතො.

[පාචි. 200,291; පාරා. 445,454] **රහො** නාම චක්ඛුස්ස රහො සොතස්ස රහො. චක්ඛුස්ස රහො නාම න සක්කා හොති අක්ඛිං වා නිඛණීයමානෙ භමුකං වා උක්ඛිපීයමානෙ සීසං වා උක්ඛිපීයමානෙ පස්සිතුං. සොතස්ස රහො නාම න සක්කා හොති පකතිකථා සොතුං.

[පාරා. 445] **පටිච්ඡන්නං** නාම ආසනං කුට්ටෙන [කුඩ්ඩෙන (සී. ස්‍යා.)] වා කවාටෙන වා කිලඤ්ජෙන වා සාණිපාකාරෙන වා රුක්ඛෙන වා ථම්භෙන වා කොත්ථළියා [කොට්ඨළියා (සී. ස්‍යා.) කොත්ථළිකාය (ක.)] වා, යෙන කෙනචි පටිච්ඡන්නං හොති.

නිසජ්ජං කප්පෙය්‍යාති මාතුගාමෙ නිසින්නෙ භික්ඛු උපනිසින්නො වා හොති උපනිපන්නො වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. භික්ඛු නිසින්නෙ මාතුගාමො උපනිසින්නො වා හොති උපනිපන්නො වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උභො වා නිසින්නා හොන්ති උභො වා නිපන්නා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

287. මාතුගාමෙ මාතුගාමසඤ්ඤී රහො පටිච්ඡන්නෙ ආසනෙ නිසජ්ජං කප්පෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. මාතුගාමෙ වෙමතිකො රහො පටිච්ඡන්නෙ ආසනෙ නිසජ්ජං කප්පෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. මාතුගාමෙ අමාතුගාමසඤ්ඤී රහො පටිච්ඡන්නෙ ආසනෙ නිසජ්ජං කප්පෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

යක්ඛියා වා පෙතියා වා පණ්ඩකෙන වා තිරච්ඡානගතාය වා මනුස්සවිග්ගහිත්ථියා වා සද්ධිං රහො පටිච්ඡන්නෙ ආසනෙ නිසජ්ජං කප්පෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අමාතුගාමෙ මාතුගාමසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අමාතුගාමෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අමාතුගාමෙ අමාතුගාමසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

288. අනාපත්ති යො කොචි විඤ්ඤූ පුරිසො දුතියො හොති, තිට්ඨති න නිසීදති, අරහොපෙක්ඛො, අඤ්ඤවිහිතො නිසීදති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

රහොපටිච්ඡන්නසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං චතුත්ථං.

5. රහොනිසජ්ජසික්ඛාපදං

289. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා උපනන්දො සක්‍යපුත්තො සහායකස්ස ඝරං ගන්ත්වා තස්ස පජාපතියා සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසජ්ජං කප්පෙසි. අථ ඛො සො පුරිසො උජ්ඣායති ඛිය්‍යති විපාචෙති – ''කථඤ්හි නාම අයྱො උපනන්දො මය්හං පජාපතියා සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසජ්ජං කප්පෙස්සතී''ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තස්ස පුරිසස්ස උජ්ඣායන්තස්ස ඛිය්‍යන්තස්ස විපාචෙන්තස්ස. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ආයස්මා උපනන්දො සක්‍යපුත්තො මාතුගාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසජ්ජං කප්පෙස්සතී''ති…පෙ…. සච්චං කිර ත්වං, උපනන්ද, මාතුගාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසජ්ජං කප්පෙසීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම ත්වං, මොඝපුරිස, මාතුගාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසජ්ජං කප්පෙස්සසි! නෙතං, මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

290. ''යො පන භික්ඛු මාතුගාමෙන සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසජ්ජං කප්පෙය්‍ය, පාචිත්තිය''න්ති.

291. **යො පනාති** යො යාදිසො…පෙ…. **භික්ඛූති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

මාතුගාමො නාම මනුස්සිත්ථී, න යක්ඛී න පෙතී න තිරච්ඡානගතා, විඤ්ඤූ පටිබලා සුභාසිතදුබ්භාසිතං දුට්ඨුල්ලාදුට්ඨුල්ලං ආජානිතුං.

සද්ධින්ති එකතො.

එකො එකායාති භික්ඛු චෙව හොති මාතුගාමො ච.

[පාචි. 200,286; පාරා. 445,454] **රහො** නාම චක්ඛුස්ස රහො, සොතස්ස රහො. **චක්ඛුස්ස රහො** නාම න සක්කා හොති අක්ඛිං වා නිඛණීයමානෙ භමුකං වා උක්ඛිපීයමානෙ සීසං වා උක්ඛිපීයමානෙ පස්සිතුං. **සොතස්ස රහො** නාම න සක්කා හොති පකතිකථා සොතුං.

නිසජ්ජං කප්පෙය්‍යාති මාතුගාමෙ නිසින්නෙ භික්ඛු උපනිසින්නො වා හොති උපනිපන්නො වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. භික්ඛු නිසින්නෙ මාතුගාමො උපනිසින්නො වා හොති උපනිපන්නො වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උභො වා නිසින්නා හොන්ති උභො වා නිපන්නා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

292. මාතුගාමෙ මාතුගාමසඤ්ඤී එකො එකාය රහො නිසජ්ජං කප්පෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. මාතුගාමෙ වෙමතිකො එකො එකාය රහො නිසජ්ජං කප්පෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. මාතුගාමෙ අමාතුගාමසඤ්ඤී එකො එකාය රහො නිසජ්ජං කප්පෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

යක්ඛියා වා පෙතියා වා පණ්ඩකෙන වා තිරච්ඡානගතමනුස්සවිග්ගහිත්ථියා වා [තිරච්ඡානගතාය වා මනුස්සවිග්ගහිත්ථියා වා (ක.)] සද්ධිං එකො එකාය රහො නිසජ්ජං කප්පෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අමාතුගාමෙ මාතුගාමසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අමාතුගාමෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අමාතුගාමෙ අමාතුගාමසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

293. අනාපත්ති යො කොචි විඤ්ඤූ පුරිසො දුතියො හොති, තිට්ඨති න නිසීදති, අරහොපෙක්ඛො අඤ්ඤවිහිතො නිසීදති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

රහොනිසජ්ජසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං පඤ්චමං.

6. චාරිත්තසික්ඛාපදං

294. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා රාජගහෙ විහරති වෙළුවනෙ කලන්දකනිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මතො උපනන්දස්ස සක්‍යපුත්තස්ස උපට්ඨාකකුලං ආයස්මන්තං උපනන්දං සක්‍යපුත්තං භත්තෙන නිමන්තෙසි. අඤ්ඤෙපි භික්ඛූ භත්තෙන නිමන්තෙසි. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා උපනන්දො සක්‍යපුත්තො පුරෙභත්තං, කුලානි පයිරුපාසති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ තෙ මනුස්සෙ එතදවොචුං – ''දෙථාවුසො භත්ත''න්ති. ''ආගමෙථ, භන්තෙ, යාවායස්මා උපනන්දො ආගච්ඡතී''ති. දුතියම්පි ඛො තෙ භික්ඛූ…පෙ…. තතියම්පි ඛො තෙ භික්ඛූ තෙ මනුස්සෙ එතදවොචුං – ''දෙථාවුසො, භත්තං; පුරෙ කාලො අතික්කමතී''ති. ''යම්පි මයං, භන්තෙ,

භත්තං කරිම්හා අය්‍යස්ස උපනන්දස්ස කාරණා. ආගමෙථ, භන්තෙ, යාවාය්‍යො උපනන්දො ආගච්ඡතී''ති.

අථ ඛො ආයස්මා උපනන්දො සක්‍යපුත්තො පුරෙභත්තං කුලානි පයිරුපාසිත්වා දිවා ආගච්ඡති. භික්ඛූ න චිත්තරූපං භුඤ්ජිංසු. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා...පෙ.... තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ආයස්මා උපනන්දො සක්‍යපුත්තො නිමන්තිතො සභත්තො සමානො පුරෙභත්තං කුලෙසු චාරිත්තං ආපජ්ජිස්සතී''ති...පෙ.... සච්චං කිර ත්වං, උපනන්ද, නිමන්තිතො සභත්තො සමානො පුරෙභත්තං කුලෙසු චාරිත්තං ආපජ්ජසීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම ත්වං, මොඝපුරිස, නිමන්තිතො සභත්තො සමානො පුරෙභත්තං කුලෙසු චාරිත්තං ආපජ්ජිස්සසි! නෙතං, මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

''යො පන භික්ඛු නිමන්තිතො සභත්තො සමානො පුරෙභත්තං කුලෙසු චාරිත්තං ආපජ්ජෙය්‍ය, පාචිත්තිය''න්ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

295. [මහාව. 277] තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මතො උපනන්දස්ස සක්‍යපුත්තස්ස උපට්ඨාකකුලං සඞ්ඝස්සත්ථාය ඛාදනීයං පාහෙසි – ''අය්‍යස්ස උපනන්දස්ස දස්සෙත්වා සඞ්ඝස්ස දාතබ්බ''න්ති. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා උපනන්දො සක්‍යපුත්තො ගාමං පිණ්ඩාය පවිට්ඨො හොති. අථ ඛො තෙ මනුස්සා ආරාමං ගන්ත්වා භික්ඛූ පුච්ඡිංසු – ''කහං, භන්තෙ, අය්‍යො උපනන්දො''ති? ''එසාවුසො, ආයස්මා උපනන්දො සක්‍යපුත්තො ගාමං පිණ්ඩාය පවිට්ඨො''ති. ''ඉදං, භන්තෙ, ඛාදනීයං අය්‍යස්ස උපනන්දස්ස දස්සෙත්වා සඞ්ඝස්ස දාතබ්බ''න්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''තෙන හි, භික්ඛවෙ, පටිග්ගහෙත්වා නික්ඛිපථ යාව උපනන්දො ආගච්ඡතී''ති.

අථ ඛො ආයස්මා උපනන්දො සක්‍යපුත්තො – ''භගවතා පටික්ඛිත්තං පුරෙභත්තං කුලෙසු චාරිත්තං ආපජ්ජිතු''න්ති පච්ඡාභත්තං කුලානි පයිරුපාසිත්වා දිවා පටික්කමි, ඛාදනීයං උස්සාරියිත්ථ. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා...පෙ.... තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ආයස්මා උපනන්දො සක්‍යපුත්තො පච්ඡාභත්තං කුලෙසු චාරිත්තං ආපජ්ජිස්සතී''ති...පෙ.... සච්චං කිර ත්වං, උපනන්ද, පච්ඡාභත්තං කුලෙසු චාරිත්තං ආපජ්ජසීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම ත්වං, මොඝපුරිස, පච්ඡාභත්තං කුලෙසු චාරිත්තං ආපජ්ජිස්සසි!

නෙතං, මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

''යො පන භික්ඛු නිමන්තිතො සභත්තො සමානො පුරෙභත්තං වා පච්ඡාභත්තං වා කුලෙසු චාරිත්තං ආපජ්ජෙය්‍ය, පාචිත්තිය''න්ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

296. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ චීවරදානසමයෙ කුක්කුච්චායන්තා කුලානි න පයිරුපාසන්ති. චීවරං පරිත්තං උප්පජ්ජති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං...පෙ.... අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, චීවරදානසමයෙ කුලානි පයිරුපාසිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

''යො පන භික්ඛු නිමන්තිතො සභත්තො සමානො පුරෙභත්තං වා පච්ඡාභත්තං වා කුලෙසු චාරිත්තං ආපජ්ජෙය්‍ය, අඤ්ඤත්‍ර සමයා, පාචිත්තියංථායං තත් . ති''ථ සමයොඅයං තත් – චීවරදානසමයො .සමයො.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

297. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ චීවරකම්මං කරොන්ති, අත්ථො ච හොති සූචියාපි සුත්තෙනපි සත්ථකෙනපි. භික්ඛූ කුක්කුච්චායන්තා කුලානි න පයිරුපාසන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං...පෙ.... අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, චීවරකාරසමයෙ කුලානි පයිරුපාසිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

''යො පන භික්ඛු නිමන්තිතො සභත්තො සමානො පුරෙභත්තං වා පච්ඡාභත්තං වා කුලෙසු චාරිත්තං ආපජ්ජෙය්‍ය, අඤ්ඤත්‍ර සමයා, පාචිත්තියං. තත්ථායං සමයො. චීවරදානසමයො, චීවරකාරසමයො – අයං තත්ථ සමයො''ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

298. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ ගිලානා හොන්ති, අත්ථො ච හොති භෙසජ්ජෙහි. භික්ඛූ කුක්කුච්චායන්තා කුලානි න පයිරුපාසන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං...පෙ.... අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සන්තං භික්ඛුං ආපුච්ඡා කුලානි පයිරුපාසිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

299. ''යො පන භික්ඛු නිමන්තිතො සභත්තො සමානො සන්තං භික්ඛුං අනාපුච්ඡා පුරෙභත්තං වා පච්ඡාභත්තං වා කුලෙසු චාරිත්තං ආපජ්ජෙය්‍ය, අඤ්ඤත්‍ර සමයා, පාචිත්තියංචීවරදානසමයො .ථායං සමයොතත් ., චීවරකාරසමයො ති''ථ සමයොඅයං තත් –.

300. **යො පනාති** යො යාදිසො...පෙ.... **භික්ඛූති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

නිමන්තිතො නාම පඤ්චන්නං භොජනානං අඤ්ඤතරෙන භොජනෙන නිමන්තිතො.

සභත්තො නාම යෙන නිමන්තිතො තෙන සභත්තො.

සන්තං නාම භික්ඛුං සක්කා හොති ආපුච්ඡා පවිසිතුං.

අසන්තං නාම භික්ඛුං න සක්කා හොති ආපුච්ඡා පවිසිතුං.

පුරෙභත්තං නාම යෙන නිමන්තිතො තං අභුත්තාවී.

පච්ඡාභත්තං නාම යෙන නිමන්තිතො තං අන්තමසො කුසග්ගෙනපි [අරුණුග්ගමනෙපි (සී.)] භුත්තං හොති.

කුලං නාම චත්තාරි කුලානි – ඛත්තියකුලං, බ්‍රාහ්මණකුලං, වෙස්සකුලං, සුද්දකුලං.

කුලෙසු චාරිත්තං ආපජ්ජෙය්‍යාති අඤ්ඤස්ස ඝරූපචාරං ඔක්කමන්තස්ස ආපත්ති දුක්කටස්ස. පඨමං පාදං උම්මාරං අතික්කාමෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. දුතියං පාදං අතික්කාමෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අඤ්ඤත්‍ර සමයාති ඨපෙත්වා සමයං.

චීවරදානසමයො නාම අනත්ථතෙ කඨිනෙ වස්සානස්ස පච්ඡිමො මාසො, අත්ථතෙ කඨිනෙ පඤ්ච මාසා.

චීවරකාරසමයො නාම චීවරෙ කයිරමානෙ.

301. නිමන්තිතෙ නිමන්තිතසඤ්ඤී සන්තං භික්ඛුං අනාපුච්ඡා පුරෙභත්තං වා පච්ඡාභත්තං වා කුලෙසු චාරිත්තං ආපජ්ජති, අඤ්ඤත්‍ර සමයා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. නිමන්තිතෙ වෙමතිකො සන්තං භික්ඛුං අනාපුච්ඡා පුරෙභත්තං වා පච්ඡාභත්තං වා කුලෙසු චාරිත්තං ආපජ්ජති, අඤ්ඤත්‍ර සමයා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. නිමන්තිතෙ අනිමන්තිතසඤ්ඤී සන්තං භික්ඛුං අනාපුච්ඡා පුරෙභත්තං වා පච්ඡාභත්තං වා කුලෙසු චාරිත්තං ආපජ්ජති, අඤ්ඤත්‍ර සමයා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අනිමන්තිතෙ නිමන්තිතසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනිමන්තිතෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනිමන්තිතෙ අනිමන්තිතසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

302. අනාපත්ති සමයෙ, සන්තං භික්ඛුං ආපුච්ඡා පවිසති, අසන්තං භික්ඛුං අනාපුච්ඡා පවිසති, අඤ්ඤස්ස ඝරෙන මග්ගො හොති, ඝරූපචාරෙන මග්ගො හොති, අන්තරාරාමං ගච්ඡති, භික්ඛුනුපස්සයං ගච්ඡති, තිත්ථියසෙය්‍යං ගච්ඡති, පටික්කමනං ගච්ඡති, භත්තියඝරං ගච්ඡති, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

චාරිත්තසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං ඡට්ඨං.

7. මහානාමසික්ඛාපදං

303. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සක්කෙසු විහරති කපිලවත්ථුස්මිං නිග්‍රොධාරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන මහානාමස්ස සක්කස්ස භෙසජ්ජං උස්සන්නං හොති. අථ ඛො මහානාමො සක්කො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො මහානාමො සක්කො භගවන්තං එතදවොච – ‘‘ඉච්ඡාමහං, භන්තෙ, සඞ්ඝං චතුමාසං [චතුම්මාසං (සී.) චාතුමාසං (ස්‍යා.)] භෙසජ්ජෙන පවාරෙතු’’න්ති. ‘‘සාධු සාධු, මහානාම! තෙන හි ත්වං, මහානාම, සඞ්ඝං චතුමාසං භෙසජ්ජෙන පවාරෙහී’’ති. භික්ඛූ කුක්කුච්චායන්තා නාධිවාසෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, චතුමාසං භෙසජ්ජප්පච්චයපවාරණං සාදිතුන්ති.

304. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ මහානාමං සක්කං පරිත්තං භෙසජ්ජං විඤ්ඤාපෙන්ති. තථෙව මහානාමස්ස සක්කස්ස භෙසජ්ජං උස්සන්නං හොති. දුතියම්පි ඛො මහානාමො සක්කො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො මහානාමො සක්කො භගවන්තං එතදවොච – ‘‘ඉච්ඡාමහං, භන්තෙ, සඞ්ඝං අපරම්පි චතුමාසං භෙසජ්ජෙන පවාරෙතු’’න්ති. ‘‘සාධු සාධු, මහානාම! තෙන හි ත්වං, මහානාම, සඞ්ඝං අපරම්පි චතුමාසං භෙසජ්ජෙන පවාරෙහී’’ති. භික්ඛූ කුක්කුච්චායන්තා නාධිවාසෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පුන පවාරණම්පි සාදිතුන්ති.

305. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ මහානාමං සක්කං පරිත්තංයෙව භෙසජ්ජං විඤ්ඤාපෙන්ති. තථෙව මහානාමස්ස සක්කස්ස භෙසජ්ජං උස්සන්නං හොති. තතියම්පි ඛො මහානාමො සක්කො යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො මහානාමො සක්කො භගවන්තං එතදවොච – ‘‘ඉච්ඡාමහං,

භන්තෙ, සඞ්ඝං යාවජීවං භෙසජ්ජෙන පවාරෙතු''න්ති. ''සාධු සාධු, මහානාම! තෙන හි ත්වං, මහානාම, සඞ්ඝං යාවජීවං භෙසජ්ජෙන පවාරෙහී''ති. භික්ඛූ කුක්කුච්චායන්තා නාධිවාසෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං...පෙ.... අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, නිච්චපවාරණම්පි සාදිතුන්ති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ දුන්නිවත්ථා හොන්ති දුප්පාරුතා අනාකප්පසම්පන්නා. මහානාමො සක්කො වත්තා හොති – ''කිස්ස තුම්හෙ, භන්තෙ, දුන්නිවත්ථා දුප්පාරුතා අනාකප්පසම්පන්නා? නනු නාම පබ්බජිතෙන සුනිවත්ථෙන භවිතබ්බං සුපාරුතෙන ආකප්පසම්පන්නෙනා''ති? ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ මහානාමෙ සක්කෙ උපනන්ධිංසු. අථ ඛො ඡබ්බග්ගියානං භික්ඛූනං එතදහොසි – ''කෙන නු ඛො මයං උපායෙන මහානාමං සක්කං මඞ්කු කරෙය්‍යාමා''ති? අථ ඛො ඡබ්බග්ගියානං භික්ඛූනං එතදහොසි – ''මහානාමෙන ඛො, ආවුසො, සක්කෙන සඞ්ඝො භෙසජ්ජෙන පවාරිතො. හන්ද මයං, ආවුසො, මහානාමං සක්කං සප්පිං විඤ්ඤාපෙමා''ති. අථ ඛො ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ යෙන මහානාමො සක්කො තෙනුපසඞ්කමිංසු; උපසඞ්කමිත්වා මහානාමං සක්කං එතදවොචුං – ''දොණෙන, ආවුසො, සප්පිනා අත්ථො''ති. ''අජ්ජණ්හො, භන්තෙ, ආගමෙථ. මනුස්සා වජං ගතා සප්පිං ආහරිතුං. කාලං ආහරිස්සථා''ති [කාලෙ හරිස්සථාති (ස්‍යා.)].

දුතියම්පි ඛො...පෙ.... තතියම්පි ඛො ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ මහානාමං සක්කං එතදවොචුං – ''දොණෙන, ආවුසො, සප්පිනා අත්ථො''ති. ''අජ්ජණ්හො, භන්තෙ, ආගමෙථ. මනුස්සා වජං ගතා සප්පිං ආහරිතුං. කාලං ආහරිස්සථා''ති. ''කිං පන තයා, ආවුසො, අදාතුකාමෙන පවාරිතෙන, යං ත්වං පවාරෙත්වා න දෙසී''ති! අථ ඛො මහානාමො සක්කො උජ්ඣායති ඛිය්‍යති විපාචෙති – ''කථඤ්හි නාම භදන්තා – 'අජ්ජණ්හො, භන්තෙ, ආගමෙථා'ති වුච්චමානා නාගමෙස්සන්තී''ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ මහානාමස්ස සක්කස්ස උජ්ඣායන්තස්ස ඛිය්‍යන්තස්ස විපාචෙන්තස්ස. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා...පෙ.... තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ මහානාමෙන සක්කෙන – 'අජ්ජණ්හො, භන්තෙ, ආගමෙථා'ති වුච්චමානා නාගමෙස්සන්තී''ති...පෙ.... සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, මහානාමෙන සක්කෙන – ''අජ්ජණ්හො, භන්තෙ, ආගමෙථා''ති වුච්චමානා නාගමෙථාති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, මහානාමෙන සක්කෙන – ''අජ්ජණ්හො, භන්තෙ ආගමෙථා''ති වුච්චමානා නාගමෙස්සථ! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

306. ‘‘අගිලානෙන භික්ඛුනා චතුමාසප්පච්චයපවාරණා සාදිතබ්බා, අඤ්ඤත්‍ර පුනපවාරණාය, අඤ්ඤත්‍ර නිච්චපවාරණාය; තතො චෙ උත්තරි සාදියෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’න්ති.

307. **අගිලානෙන භික්ඛුනා චතුමාසප්පච්චයපවාරණා සාදිතබ්බාති** ගිලානප්පච්චයපවාරණා සාදිතබ්බා.

පුනපවාරණාපි සාදිතබ්බාති යදා ගිලානො භවිස්සාමි තදා විඤ්ඤාපෙස්සාමීති.

නිච්චපවාරණාපි සාදිතබ්බාති යදා ගිලානො භවිස්සාමි තදා විඤ්ඤාපෙස්සාමීති.

තතො චෙ උත්තරි සාදියෙය්‍යාති අත්ථි පවාරණා භෙසජ්ජපරියන්තා න රත්තිපරියන්තා, අත්ථි පවාරණා රත්තිපරියන්තා න භෙසජ්ජපරියන්තා, අත්ථි පවාරණා භෙසජ්ජපරියන්තා ච රත්තිපරියන්තා ච, අත්ථි පවාරණා නෙව භෙසජ්ජපරියන්තා න රත්තිපරියන්තා.

භෙසජ්ජපරියන්තා නාම භෙසජ්ජානි පරිග්ගහිතානි හොන්ති – ‘‘එත්තකෙහි භෙසජ්ජෙහි පවාරෙමී’’ති. **රත්තිපරියන්තා** නාම රත්තියො පරිග්ගහිතායො හොන්ති – ‘‘එත්තකාසු රත්තීසු පවාරෙමී’’ති. **භෙසජ්ජපරියන්තා ච රත්තිපරියන්තා ච** නාම භෙසජ්ජානි ච පරිග්ගහිතානි හොන්ති රත්තියො ච පරිග්ගහිතායො හොන්ති – ‘‘එත්තකෙහි භෙසජ්ජෙහි එත්තකාසු රත්තීසු පවාරෙමී’’ති. **නෙව භෙසජ්ජපරියන්තා න රත්තිපරියන්තා** නාම භෙසජ්ජානි ච අපරිග්ගහිතානි හොන්ති රත්තියො ච අපරිග්ගහිතායො හොන්ති.

308. භෙසජ්ජපරියන්තෙ – යෙහි භෙසජ්ජෙහි පවාරිතො හොති තානි භෙසජ්ජානි ඨපෙත්වා අඤ්ඤානි භෙසජ්ජානි විඤ්ඤාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. රත්තිපරියන්තෙ – යාසු රත්තීසු පවාරිතො හොති, තා රත්තියො ඨපෙත්වා අඤ්ඤාසු රත්තීසු විඤ්ඤාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. භෙසජ්ජපරියන්තෙ ච රත්තිපරියන්තෙ ච – යෙහි භෙසජ්ජෙහි පවාරිතො හොති, තානි භෙසජ්ජානි ඨපෙත්වා යාසු රත්තීසු පවාරිතො හොති, තා රත්තියො ඨපෙත්වා අඤ්ඤානි භෙසජ්ජානි අඤ්ඤාසු රත්තීසු විඤ්ඤාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. නෙව භෙසජ්ජපරියන්තෙ න රත්තිපරියන්තෙ, අනාපත්ති.

309. න භෙසජ්ජෙන කරණීයෙන [කරණීයෙ (සී. ස්‍යා.)] භෙසජ්ජං විඤ්ඤාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අඤ්ඤෙන භෙසජ්ජෙන කරණීයෙන

අඤ්ඤං භෙසජ්ජං විඤ්ඤාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. තතුත්තරි තතුත්තරිසඤ්ඤී භෙසජ්ජං විඤ්ඤාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. තතුත්තරි වෙමතිකො භෙසජ්ජං විඤ්ඤාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. තතුත්තරි නතතුත්තරිසඤ්ඤී භෙසජ්ජං විඤ්ඤාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

නතතුත්තරි තතුත්තරිසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. නතතුත්තරි වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. නතතුත්තරි නතතුත්තරිසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

310. අනාපත්ති යෙහි භෙසජ්ජෙහි පවාරිතො හොති තානි භෙසජ්ජානි විඤ්ඤාපෙති, යාසු රත්තීසු පවාරිතො හොති තාසු රත්තීසු විඤ්ඤාපෙති, ‘‘ඉමෙහි තයා භෙසජ්ජෙහි පවාරිතාම්හ, අම්හාකඤ්ච ඉමිනා ච ඉමිනා ච භෙසජ්ජෙන අත්ථො’’ති ආචික්ඛිත්වා විඤ්ඤාපෙති, ‘‘යාසු තයා රත්තීසු පවාරිතාම්හ තායො ච රත්තියො වීතිවත්තා අම්හාකඤ්ච භෙසජ්ජෙන අත්ථො’’ති ආචික්ඛිත්වා විඤ්ඤාපෙති, ඤාතකානං පවාරිතානං, අඤ්ඤස්සත්ථාය, අත්තනො ධනෙන, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

මහානාමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං සත්තමං.

8. උය්‍යුත්තසෙනාසික්ඛාපදං

311. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන රාජා පසෙනදි කොසලො සෙනාය අබ්භුය්‍යාතො හොති. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ උය්‍යුත්තං සෙනං දස්සනාය අගමංසු. අද්දසා ඛො රාජා පසෙනදි කොසලො ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛූ දූරතොව ආගච්ඡන්තෙ. දිස්වාන පක්කොසාපෙත්වා එතදවොච – ‘‘කිස්ස තුම්හෙ, භන්තෙ, ආගතත්ථා’’ති? ‘‘මහාරාජානං මයං දට්ඨුකාමා’’ [මහාරාජ මහාරාජානං මයං දට්ඨුකාමා (ක.)] ති. ‘‘කිං, භන්තෙ, මං දිට්ඨෙන යුද්ධාභිනන්දිනං [යුද්ධාභිනන්දිනා (ක.)]; නනු භගවා පස්සිතබ්බො’’ති? මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා උය්‍යුත්තං සෙනං දස්සනාය ආගච්ඡිස්සන්ති! අම්හාකම්පි අලාභා, අම්හාකම්පි දුල්ලද්ධං, යෙ මයං ආජීවස්ස හෙතු පුත්තදාරස්ස කාරණා සෙනාය ආගච්ඡාමා’’ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛිය්‍යන්තානං විපාචෙන්තානං. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ.… තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ උය්‍යුත්තං සෙනං දස්සනාය ගච්ඡිස්සන්තී’’ති…පෙ.… සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, උය්‍යුත්තං සෙනං දස්සනාය ගච්ඡථාති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ.… කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, උය්‍යුත්තං සෙනං දස්සනාය ගච්ඡිස්සථ! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ.… එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

‘‘යො පන භික්ඛු උය්‍යුත්තං සෙනං දස්සනාය ගච්ඡෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’න්ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

312. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස භික්ඛුනො මාතුලො සෙනාය ගිලානො හොති. සො තස්ස භික්ඛුනො සන්තිකෙ දූතං පාහෙසි – ‘‘අහඤ්හි සෙනාය ගිලානො. ආගච්ඡතු භදන්තො. ඉච්ඡාමි භදන්තස්ස ආගත’’න්ති. අථ ඛො තස්ස භික්ඛුනො එතදහොසි – ‘‘භගවතා සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං – ‘න උය්‍යුත්තං සෙනං දස්සනාය ගන්තබ්බ’න්ති. අයඤ්ච මෙ මාතුලො සෙනාය ගිලානො. කථං නු ඛො මයා පටිපජ්ජිතබ්බ’’න්ති? භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසි. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තථාරූපප්පච්චයා සෙනාය ගන්තුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

313. ‘‘යො පන භික්ඛු උය්‍යුත්තං සෙනං දස්සනාය ගච්ඡෙය්‍ය, අඤ්ඤත්‍ර තථාරූපප්පච්චයා, පාචිත්තිය’’න්ති.

314. **යො පනාති** යො යාදිසො…පෙ…. **භික්ඛූති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

උය්‍යුත්තා නාම සෙනා ගාමතො නික්ඛමිත්වා නිවිට්ඨා වා හොති පයාතා වා.

සෙනා නාම හත්ථී අස්සා රථා පත්තී. ද්වාදසපුරිසො හත්ථී, තිපුරිසො අස්සො, චතුපුරිසො රථො, චත්තාරො පුරිසා සරහත්ථා පත්ති. දස්සනාය ගච්ඡති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. යත්ථ ඨිතො පස්සති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. දස්සනූපචාරං විජහිත්වා පුනප්පුනං පස්සති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අඤ්ඤත්‍ර තථාරූපප්පච්චයාති ඨපෙත්වා තථාරූපප්පච්චයං.

315. උය්‍යුත්තෙ උය්‍යුත්තසඤ්ඤී දස්සනාය ගච්ඡති, අඤ්ඤත්‍ර තථාරූපප්පච්චයා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උය්‍යුත්තෙ වෙමතිකො දස්සනාය ගච්ඡති, අඤ්ඤත්‍ර තථාරූපප්පච්චයා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උය්‍යුත්තෙ අනුය්‍යුත්තසඤ්ඤී දස්සනාය ගච්ඡති, අඤ්ඤත්‍ර තථාරූපප්පච්චයා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

එකමෙකං දස්සනාය ගච්ඡති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. යත්ථ ඨිතො පස්සති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. දස්සනූපචාරං විජහිත්වා පුනප්පුනං පස්සති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුය්‍යුත්තෙ උය්‍යුත්තසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුය්‍යුත්තෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුය්‍යුත්තෙ අනුය්‍යුත්තසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

316. අනාපත්ති ආරාමෙ ඨිතො පස්සති, භික්ඛුස්ස ඨිතොකාසං වා නිසින්නොකාසං වා නිපන්නොකාසං වා ආගච්ඡති, පටිපථං ගච්ඡන්තො පස්සති, තථාරූපප්පච්චයා, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

උය්‍යුත්තසෙනාසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං අට්ඨමං.

9. සෙනාවාසසික්ඛාපදං

317. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සති කරණීයෙ සෙනං ගන්ත්වා අතිරෙකතිරත්තං සෙනාය වසන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා සෙනාය වසිස්සන්ති! අම්හාකම්පි අලාභා, අම්හාකම්පි දුල්ලද්ධං, යෙ මයං ආජීවස්ස හෙතු පුත්තදාරස්ස කාරණා සෙනාය පටිවසාමා''ති. අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛිය්‍යන්තානං විපාචෙන්තානං. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා...පෙ.... තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ අතිරෙකතිරත්තං සෙනාය වසිස්සන්තී''ති...පෙ.... සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, අතිරෙකතිරත්තං සෙනාය වසථාති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, අතිරෙකතිරත්තං සෙනාය වසිස්සථ! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

318. ''සියා ච තස්ස භික්ඛුනො කොචිදෙව පච්චයො සෙනං ගමනාය, දිරත්තතිරත්තං තෙන භික්ඛුනා සෙනාය වසිතබ්බං. තතො චෙ උත්තරිං වසෙය්‍ය, පාචිත්තිය''න්ති.

319. **සියා ච තස්ස භික්ඛුනො කොචිදෙව පච්චයො සෙනං ගමනායාති** සියා පච්චයො සියා කරණීයං.

දිරත්තතිරත්තං තෙන භික්ඛුනා සෙනාය වසිතබ්බන්ති ද්වෙතිස්සො රත්තියො වසිතබ්බං.

තතො චෙ උත්තරි වසෙය්‍යාති චතුත්ථෙ දිවසෙ අත්ථඞ්ගතෙ සූරියෙ සෙනාය වසති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

320. අතිරෙකතිරත්තෙ අතිරෙකසඤ්ඤී සෙනාය වසති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අතිරෙකතිරත්තෙ වෙමතිකො සෙනාය වසති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අතිරෙකතිරත්තෙ ඌනකසඤ්ඤී සෙනාය වසති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ඌනකතිරත්තෙ අතිරෙකසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ඌනකතිරත්තෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ඌනකතිරත්තෙ ඌනකසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

321. අනාපත්ති ද්වෙතිස්සො රත්තියො වසති, ඌනකද්වෙතිස්සො රත්තියො වසති, ද්වෙ රත්තියො වසිත්වා තතියාය රත්තියා පුරාරුණා නික්ඛමිත්වා පුන වසති, ගිලානො වසති, ගිලානස්ස කරණීයෙන වසති, සෙනා වා පටිසෙනාය රුද්ධා හොති, කෙනචි පලිබුද්ධො හොති, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

සෙනාවාසසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං නවමං.

10. උය්‍යොධිකසික්ඛාපදං

322. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ දිරත්තතිරත්තං සෙනාය වසමානා උය්‍යොධිකම්පි බලග්ගම්පි සෙනාබ්‍යූහම්පි අනීකදස්සනම්පි ගච්ඡන්ති. අඤ්ඤතරොපි ඡබ්බග්ගියො භික්ඛු උය්‍යොධිකං ගන්ත්වා කණ්ඩෙන පටිවිද්ධො හොති. මනුස්සා තං භික්ඛුං උප්පණ්ඩෙසුං – ''කච්චි, භන්තෙ, සුයුද්ධං අහොසි, කති තෙ ලක්ඛානි ලද්ධානී''ති? සො භික්ඛු තෙහි මනුස්සෙහි උප්පණ්ඩියමානො මඞ්කු අහොසි. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා උය්‍යොධිකං දස්සනාය ආගච්ඡිස්සන්ති! අම්හාකම්පි අලාභා, අම්හාකම්පි දුල්ලද්ධං, යෙ මයං ආජීවස්ස හෙතු පුත්තදාරස්ස කාරණා උය්‍යොධිකං ආගච්ඡාමා''ති. අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛිය්‍යන්තානං විපාචෙන්තානං. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා...පෙ.... තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ උය්‍යොධිකං දස්සනාය ගච්ඡිස්සන්තී''ති...පෙ.... සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, උය්‍යොධිකං දස්සනාය ගච්ඡථාති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, උය්‍යොධිකං දස්සනාය ගච්ඡිස්සථ! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

323. ''දිරත්තතිරත්තං චෙ භික්ඛු සෙනාය වසමානො උය්‍යොධිකං වා බලග්ගං වා සෙනාබ්‍යූහං වා අනීකදස්සනං වා ගච්ඡෙය්‍ය, පාචිත්තිය''න්ති.

324. **දිරත්තතිරත්තං චෙ භික්ඛු සෙනාය වසමානොති** ද්වෙතිස්සො රත්තියො වසමානො.

උය්‍යොධිකං නාම යත්ථ සම්පහාරො දිස්සති.

බලග්ගං නාම එත්තකා හත්ථී, එත්තකා අස්සා, එත්තකා රථා, එත්තකා පත්තී.

සෙනාබ්‍යූහං නාම ඉතො හත්ථී හොන්තු, ඉතො අස්සා හොන්තු, ඉතො රථා හොන්තු, ඉතො පත්තිකා හොන්තු.

අනීකං නාම හත්ථානීකං, අස්සානීකං, රථානීකං, පත්තානීකං. තයො හත්ථී පච්ඡිමං හත්ථානීකං, තයො අස්සා පච්ඡිමං අස්සානීකං, තයො රථා පච්ඡිමං රථානීකං, චත්තාරො පුරිසා සරහත්ථා පත්තී පච්ඡිමං පත්තානීකං. දස්සනාය ගච්ඡති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. යත්ථ ඨිතො පස්සති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. දස්සනූපචාරං විජහිත්වා පුනප්පුනං පස්සති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

එකමෙකං දස්සනාය ගච්ඡති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. යත්ථ ඨිතො පස්සති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. දස්සනූපචාරං විජහිත්වා පුනප්පුනං පස්සති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

325. අනාපත්ති ආරාමෙ ඨිතො පස්සති, භික්ඛුස්ස ඨිතොකාසං වා නිසින්නොකාසං වා නිපන්නොකාසං වා ආගන්ත්වා සම්පහාරො දිස්සති, පටිපථං ගච්ඡන්තො පස්සති, සති කරණීයෙ ගන්ත්වා පස්සති, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

උය්‍යොධිකසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං දසමං.

අචෙලකවග්ගො පඤ්චමො.

තස්සුද්දානං –

> පූවං කථොපනන්දස්ස, තයංපට්ඨාකමෙව ච;
> මහානාමො පසෙනදි, සෙනාවිද්ධො ඉමෙ දසාති [අචෙලකං උය්‍යොජඤ්ච, සභොජනං දුවෙ රහො; සභත්තකඤ්ච භෙසජ්ජං, උය්‍යුත්තං සෙනුය්‍යොධිකං].

6. සුරාපානවග්ගො

1. සුරාපානසික්ඛාපදං

326. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා චෙතියෙසු චාරිකං චරමානො යෙන භද්දවතිකා තෙන පායාසි. අද්දසංසු ඛො ගොපාලකා පසුපාලකා කස්සකා පථාවිනො භගවන්තං දූරතොව ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන භගවන්තං එතදවොචුං – ‘‘මා ඛො, භන්තෙ, භගවා අම්බතිත්ථං අගමාසි. අම්බතිත්ථෙ, භන්තෙ,

ජටිලස්ස අස්සමෙ නාගො පටිවසති ඉද්ධිමා ආසිවිසො [ආසීවිසො (සී. ස්‍යා.)] ඝොරවිසො. සො භගවන්තං මා විහෙඨෙසී''ති. එවං වුත්තෙ භගවා තුණ්හී අහොසි. දුතියම්පි ඛො...පෙ.... තතියම්පි ඛො ගොපාලකා පසුපාලකා කස්සකා පථාවිනො භගවන්තං එතදවොචුං – ''මා ඛො, භන්තෙ, භගවා අම්බතිත්ථං අගමාසි. අම්බතිත්ථෙ, භන්තෙ, ජටිලස්ස අස්සමෙ නාගො පටිවසති ඉද්ධිමා ආසිවිසො ඝොරවිසො. සො භගවන්තං මා විහෙඨෙසී''ති. තතියම්පි ඛො භගවා තුණ්හී අහොසි.

අථ ඛො භගවා අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන භද්දවතිකා තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා භද්දවතිකායං විහරති. අථ ඛො ආයස්මා සාගතො යෙන අම්බතිත්ථස්ස [අම්බතිත්ථකස්ස (සී.), අම්බතිත්ථං (ස්‍යා.)] ජටිලස්ස අස්සමො තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා අගාාගාරං පවිසිත්වා තිණසන්ථාරකං පඤ්ඤපෙත්වා නිසීදි පල්ලඞ්කං ආභුජිත්වා උජුං කායං පණිධාය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙත්වා. අද්දසා ඛො සො නාගො ආයස්මන්තං සාගතං පවිට්ඨං. දිස්වාන දුම්මනො [දුක්ඛී දුම්මනො (සී. ස්‍යා.)] පධූපායි [පධූපාසි (ස්‍යා. ක.)]. ආයස්මාපි සාගතො පධූපායි [පධූපාසි (ස්‍යා. ක.)]. අථ ඛො සො නාගො මක්ඛං අසහමානො පජ්ජලි. ආයස්මාපි සාගතො තෙජොධාතුං සමාපජ්ජිත්වා පජ්ජලි. අථ ඛො ආයස්මා සාගතො තස්ස නාගස්ස තෙජසා තෙජං පරියාදියිත්වා යෙන භද්දවතිකා තෙනුපසඞ්කමි. අථ ඛො භගවා භද්දවතිකායං යථාභිරන්තං විහරිත්වා යෙන කොසම්බී තෙන චාරිකං පක්කාමි. අස්සොසුං ඛො කොසම්බිකා උපාසකා – ''අය්‍යො කිර සාගතො අම්බතිත්ථිකෙන නාගෙන සද්ධිං සඞ්ගාමෙසී''ති.

අථ ඛො භගවා අනුපුබ්බෙන චාරිකං චරමානො යෙන කොසම්බී තදවසරි. අථ ඛො කොසම්බිකා උපාසකා භගවතො පච්චුග්ගමනං කරිත්වා යෙනායස්මා සාගතො තෙනුපසඞ්කමිංසු; උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මන්තං සාගතං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨංසු. එකමන්තං ඨිතා ඛො කොසම්බිකා උපාසකා ආයස්මන්තං සාගතං එතදවොචුං – ''කිං, භන්තෙ, අය්‍යානං දුල්ලභඤ්ච මනාපඤ්ච, කිං පටියාදෙමා''ති? එවං වුත්තෙ ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ කොසම්බිකෙ උපාසකෙ එතදවොචුං – ''අත්ථාවුසො, කාපොතිකා නාම පසන්නා භික්ඛූනං දුල්ලභා ච මනාපා ච, තං පටියාදෙථා''ති. අථ ඛො කොසම්බිකා උපාසකා ඝරෙ ඝරෙ කාපොතිකං පසන්නං පටියාදෙත්වා ආයස්මන්තං සාගතං පිණ්ඩාය පවිට්ඨං දිස්වාන ආයස්මන්තං සාගතං එතදවොචුං – ''පිවතු, භන්තෙ, අය්‍යො සාගතො කාපොතිකං පසන්නං, පිවතු, භන්තෙ, අය්‍යො සාගතො කාපොතිකං පසන්න''න්ති. අථ ඛො ආයස්මා සාගතො ඝරෙ ඝරෙ කාපොතිකං පසන්නං පිවිත්වා නගරම්හා නික්ඛමන්තො නගරද්වාරෙ පරිපති.

අථ ඛො භගවා සම්බහුලෙහි භික්ඛූහි සද්ධිං නගරම්හා නික්ඛමන්තො අද්දස ආයස්මන්තං සාගතං නගරද්වාරෙ පරිපතන්තං. දිස්වාන භික්ඛූ

ආමන්තෙසි – ‘‘ගණ්හථ, භික්ඛවෙ, සාගත’’න්ති. ‘‘එවං, භන්තෙ’’ති ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො පටිස්සුණිත්වා ආයස්මන්තං සාගතං ආරාමං නෙත්වා යෙන භගවා තෙන සීසං කත්වා නිපාතෙසුං. අථ ඛො ආයස්මා සාගතො පරිවත්තිත්වා යෙන භගවා තෙන පාදෙ කරිත්වා සෙය්‍යං කප්පෙසි. අථ ඛො භගවා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘නනු, භික්ඛවෙ, පුබ්බෙ සාගතො තථාගතෙ සගාරවො අහොසි සප්පතිස්සො’’ති? ‘‘එවං, භන්තෙ’’. ‘‘අපි නු ඛො, භික්ඛවෙ, සාගතො එතරහි තථාගතෙ සගාරවො සප්පතිස්සො’’ති? ‘‘නො හෙතං, භන්තෙ’’. ‘‘නනු, භික්ඛවෙ, සාගතො අම්බතිත්ථිකෙන නාගෙන [ධෙඩ්ඩුභෙනාපි (සී. ස්‍යා.)] සද්ධිං සඞ්ගාමෙසී’’ති? ‘‘එවං, භන්තෙ’’. ‘‘අපි නු ඛො, භික්ඛවෙ, සාගතො එතරහි පහොති නාගෙන සද්ධිං සඞ්ගාමෙතු’’න්ති? ‘‘නො හෙතං, භන්තෙ’’. ‘‘අපි නු ඛො, භික්ඛවෙ, තං පාතබ්බං යං පිවිත්වා විසඤ්ඤී අස්සා’’ති? ‘‘නො හෙතං, භන්තෙ’’. ‘‘අනනුච්ඡවිකං, භික්ඛවෙ, සාගතස්ස අනනුලොමිකං අප්පතිරූපං අස්සාමණකං අකප්පියං අකරණීයං. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, සාගතො මජ්ජං පිවිස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

327. ‘‘සුරාමෙරයපානෙ පාචිත්තිය’’න්ති.

328. **සුරා** නාම පිට්ඨසුරා පූවසුරා ඔදනසුරා කිණ්ණපක්ඛිත්තා සම්භාරසංයුත්තා.

මෙරයො නාම පුප්ඵාසවො ඵලාසවො මධ්වාසවො ගුළාසවො සම්භාරසංයුත්තො.

පිවෙය්‍යාති අන්තමසො කුසග්ගෙනපි පිවති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

මජ්ජෙ මජ්ජසඤ්ඤී පිවති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. මජ්ජෙ වෙමතිකො පිවති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. මජ්ජෙ අමජ්ජසඤ්ඤී පිවති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අමජ්ජෙ මජ්ජසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අමජ්ජෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අමජ්ජෙ අමජ්ජසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

329. අනාපත්ති අමජ්ජඤ්ච හොති මජ්ජවණ්ණං මජ්ජගන්ධං මජ්ජරසං තං පිවති, සූපසම්පාකෙ, මංසසම්පාකෙ, තෙලසම්පාකෙ, ආමලකඵාණිතෙ, අමජ්ජං අරිට්ඨං පිවති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

සුරාපානසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං පඨමං.

2. අඞ්ගුලිපතොදකසික්ඛාපදං

330. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සත්තරසවග්ගියං භික්ඛුං අඞ්ගුලිපතොදකෙන හාසෙසුං. සො භික්ඛු උත්තන්තො අනස්සාසකො කාලමකාසි. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ භික්ඛුං අඞ්ගුලිපතොදකෙන හාසෙස්සන්තී''ති…පෙ…. සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛුං අඞ්ගුලිපතොදකෙන හාසෙථාති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, භික්ඛුං අඞ්ගුලිපතොදකෙන හාසෙස්සථ! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

331. ''අඞ්ගුලිපතොදකෙ පාචිත්තිය''න්ති.

332. **අඞ්ගුලිපතොදකො** නාම [අඞ්ගුලිපතොදකො නාම අඞ්ගුලියාපි තුදන්ති (ස්‍යා.)] උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං හසාධිප්පායො [හස්සාධිප්පායො (සී. ස්‍යා.)] කායෙන කායං ආමසති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උපසම්පන්නෙ උපසම්පන්නසඤ්ඤී අඞ්ගුලිපතොදකෙන හාසෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උපසම්පන්නෙ වෙමතිකො අඞ්ගුලිපතොදකෙන හාසෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උපසම්පන්නෙ අනුපසම්පන්නසඤ්ඤී අඞ්ගුලිපතොදකෙන හාසෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

කායෙන කායපටිබද්ධං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. කායපටිබද්ධෙන කායං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. කායපටිබද්ධෙන කායපටිබද්ධං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. නිස්සග්ගියෙන කායං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. නිස්සග්ගියෙන කායපටිබද්ධං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. නිස්සග්ගියෙන නිස්සග්ගියං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

333. අනුපසම්පන්නං කායෙන කායං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. කායෙන කායපටිබද්ධං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. කායපටිබද්ධෙන කායං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. කායපටිබද්ධෙන කායපටිබද්ධං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. නිස්සග්ගියෙන කායං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. නිස්සග්ගියෙන කායපටිබද්ධං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. නිස්සග්ගියෙන නිස්සග්ගියං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නෙ උපසම්පන්නසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නෙ අනුපසම්පන්නසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

334. අනාපත්ති න හසාධිප්පායො, සති කරණීයෙ ආමසති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

අඞ්ගුලිපතොදකසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං දුතියං.

3. හසධම්මසික්ඛාපදං

335. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන සත්තරසවග්ගියා භික්ඛූ අචිරවතියා නදියා උදකෙ කීළන්ති. තෙන ඛො පන සමයෙන රාජා පසෙනදි කොසලො මල්ලිකාය දෙවියා සද්ධිං උපරිපාසාදවරගතො හොති. අද්දසා ඛො රාජා පසෙනදි කොසලො සත්තරසවග්ගියෙ භික්ඛූ අචිරවතියා නදියා උදකෙ කීළන්තෙ. දිස්වාන මල්ලිකං දෙවිං එතදවොච – ''එතෙ තෙ, මල්ලිකෙ, අරහන්තො උදකෙ කීළන්තී''ති. ''නිස්සංසයං ඛො, මහාරාජ, භගවතා සික්ඛාපදං අපඤ්ඤත්තං. තෙ වා භික්ඛූ අප්පකතඤ්ඤුනො''ති. අථ ඛො රඤ්ඤො පසෙනදිස්ස කොසලස්ස එතදහොසි – ''කෙන නු ඛො අහං උපායෙන භගවතො ච න ආරොචෙය්‍යං, භගවා ච ජානෙය්‍ය ඉමෙ භික්ඛූ උදකෙ කීළිතා''ති? අථ ඛො රාජා පසෙනදි කොසලො සත්තරසවග්ගියෙ භික්ඛූ පක්කොසාපෙත්වා මහන්තං ගුළපිණ්ඩං අදාසි – ''ඉමං, භන්තෙ, ගුළපිණ්ඩං භගවතො දෙථා''ති. සත්තරසවග්ගියා භික්ඛූ තං ගුළපිණ්ඩං ආදාය යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු; උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං එතදවොචුං – ''ඉමං, භන්තෙ, ගුළපිණ්ඩං රාජා පසෙනදි කොසලො භගවතො දෙතී''ති. ''කහං පන තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, රාජා අද්දසා''ති. ''අචිරවතියා නදියා, භගවා, උදකෙ කීළන්තෙ''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, උදකෙ කීළිස්සථ! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

336. ''උදකෙ හසධම්මෙ [හස්සධම්මෙ (සී. ස්‍යා.)] පාචිත්තිය''න්ති.

337. **උදකෙ හසධම්මො** නාම උපරිගොප්ඵකෙ උදකෙ හසාධිප්පායො නිමුජ්ජති වා උම්මුජ්ජති වා පලවති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

338. උදකෙ හසධම්මෙ හසධම්මසඤ්ඤී, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උදකෙ හසධම්මෙ වෙමතිකො, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උදකෙ හසධම්මෙ අහසධම්මසඤ්ඤී, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

හෙට්ඨාගොප්ඵකෙ උදකෙ කීළති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. උදකෙ නාවාය කීළති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. හත්ථෙන වා පාදෙන වා කට්ඨෙන වා කඨලාය වා උදකං පහරති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. භාජනගතං උදකං වා කඤ්ජිකං වා ඛීරං වා තක්කං වා රජනං වා පස්සාවං වා චික්ඛල්ලං වා කීළති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

උදකෙ අහසධම්මෙ හසධම්මසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. උදකෙ අහසධම්මෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. උදකෙ අහසධම්මෙ අහසධම්මසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

339. අනාපත්ති න හසාධිප්පායො, සති කරණීයෙ උදකං ඔතරිත්වා නිමුජ්ජති වා උම්මුජ්ජති වා පලවති වා, පාරං ගච්ඡන්තො නිමුජ්ජති වා උම්මුජ්ජති වා පලවති වා, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

හසධම්මසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං තතියං.

4. අනාදරියසික්ඛාපදං

340. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා කොසම්බියං විහරති ඝොසිතාරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා ඡන්නො අනාචාරං ආචරති. භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘මාවුසො ඡන්න, එවරූපං අකාසි. නෙතං කප්පතී’’ති. සො අනාදරියං පටිච්ච කරොතියෙව. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියྱන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ආයස්මා ඡන්නො අනාදරියං කරිස්සතී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර ත්වං, ඡන්න, අනාදරියං කරොසීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම ත්වං, මොඝපුරිස, අනාදරියං කරිස්සසි! නෙතං, මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

341. ‘‘අනාදරියෙ පාචිත්තියන්’’.

342. **අනාදරියං** නාම ද්වෙ අනාදරියානි – පුග්ගලානාදරියඤ්ච ධම්මානාදරියඤ්ච.

පුග්ගලානාදරියං නාම උපසම්පන්නෙන පඤ්ඤත්තෙන වුච්චමානො – ‘‘අයං උක්ඛිත්තකො වා වම්භිතො වා ගරහිතො වා, ඉමස්ස වචනං අකතං භවිස්සතී’’ති අනාදරියං කරොති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ධම්මානාදරියං නාම උපසම්පන්නෙන පඤ්ඤත්තෙන වුච්චමානො ‘‘කථායං නස්සෙය්‍ය වා විනස්සෙය්‍ය වා අන්තරධායෙය්‍ය වා’’, තං වා න සික්ඛිතුකාමො අනාදරියං කරොති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

343. උපසම්පන්නෙ උපසම්පන්නසඤ්ඤී අනාදරියං කරොති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උපසම්පන්නෙ වෙමතිකො අනාදරියං කරොති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උපසම්පන්නෙ අනුපසම්පන්නසඤ්ඤී අනාදරියං කරොති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අපඤ්ඤත්තෙන වුච්චමානො – ‘‘ඉදං න සල්ලෙඛාය න ධුතත්ථාය න පාසාදිකතාය න අපචයාය න වීරියාරම්භාය සංවත්තතී’’ති අනාදරියං කරොති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නෙන පඤ්ඤත්තෙන වා අපඤ්ඤත්තෙන වා වුච්චමානො – ‘‘ඉදං න සල්ලෙඛාය න ධුතත්ථාය න පාසාදිකතාය න අපචයාය න වීරියාරම්භාය සංවත්තතී’’ති අනාදරියං කරොති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනුපසම්පන්නෙ උපසම්පන්නසඤ්ඤී ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නෙ අනුපසම්පන්නසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

344. අනාපත්ති – ‘‘එවං අම්හාකං ආචරියානං උග්ගහො පරිපුච්ඡා’’ති භණති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

අනාදරියසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං චතුත්ථං.

5. භිංසාපනසික්ඛාපදං

345. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සත්තරසවග්ගියෙ භික්ඛූ භිංසාපෙන්ති. තෙ භිංසාපියමානා රොදන්ති. භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘කිස්ස තුම්හෙ, ආවුසො, රොදථා’’ති? ‘‘ඉමෙ, ආවුසො, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ අම්හෙ භිංසාපෙන්තී’’ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ භික්ඛුං භිංසාපෙස්සන්තී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛුං භිංසාපෙථාති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, භික්ඛුං භිංසාපෙස්සථ! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

346. ‘‘යො පන භික්ඛු භික්ඛුං භිංසාපෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’න්ති.

347. **යො පනාති** යො යාදිසො…පෙ…. **භික්ඛූති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

භික්ඛුන්ති අඤ්ඤං භික්ඛුං.

භිංසාපෙය්‍යාති උපසම්පන්නො උපසම්පන්නං භිංසාපෙතුකාමො රූපං වා සද්දං වා ගන්ධං වා රසං වා ඵොට්ඨබ්බං වා උපසංහරති. භායෙය්‍ය වා සො න වා භායෙය්‍ය, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. චොරකන්තාරං වා වාළකන්තාරං වා

පිසාචකන්තාරං වා ආචික්ඛති. භායෙය්‍ය වා සො න වා භායෙය්‍ය, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

348. උපසම්පන්නෙ උපසම්පන්නසඤ්ඤී භිංසාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උපසම්පන්නෙ වෙමතිකො භිංසාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ‘උපසම්පන්නෙ අනුපසම්පන්නසඤ්ඤී භිංසාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අනුපසම්පන්නං භිංසාපෙතුකාමො රූපං වා සද්දං වා ගන්ධං වා රසං වා ඵොට්ඨබ්බං වා උපසංහරති. භායෙය්‍ය වා සො න වා භායෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. චොරකන්තාරං වා වාළකන්තාරං වා පිසාචකන්තාරං වා ආචික්ඛති. භායෙය්‍ය වා සො න වා භායෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නෙ උපසම්පන්නසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නෙ අනුපසම්පන්නසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

349. අනාපත්ති න භිංසාපෙතුකාමො රූපං වා සද්දං වා ගන්ධං වා රසං වා ඵොට්ඨබ්බං වා උපසංහරති, චොරකන්තාරං වා වාළකන්තාරං වා පිසාචකන්තාරං වා ආචික්ඛති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

භිංසාපනසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං පඤ්චමං.

6. ජොතිකසික්ඛාපදං

350. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා භග්ගෙසු විහරති සුංසුමාරගිරෙ [සුංසුමාරගිරෙ (සී. ස්‍යා.) සංසුමාරගිරෙ (ක.)] භෙසකළාවනෙ මිගදායෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ හෙමන්තිකෙ කාලෙ අඤ්ඤතරං මහන්තං සුසිරකට්ඨං ජොතිං සමාදහිත්වා විසිබ්බෙසුං. තස්මිඤ්ච සුසිරෙ කණ්හසප්පො අග්ගිනා සන්තත්තො නික්ඛමිත්වා භික්ඛූ පරිපාතෙසි. භික්ඛූ තහං තහං උපධාවිංසු. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛූ ජොතිං සමාදහිත්වා විසිබ්බෙස්සන්තී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ ජොතිං සමාදහිත්වා විසිබ්බෙන්තීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම තෙ, භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා ජොතිං සමාදහිත්වා විසිබ්බෙස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

‘‘යො පන භික්ඛු විසිබ්බනාපෙක්ඛො ජොතිං සමාදහෙය්‍ය වා සමාදහාපෙය්‍ය වා, පාචිත්තිය’’න්ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

351. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ ගිලානා හොන්ති. ගිලානපුච්ඡකා භික්ඛූ ගිලානෙ භික්ඛූ එතදවොචුං – ‘‘කච්චාවුසො, ඛමනීයං, කච්චි යාපනීය’’න්ති? ‘‘පුබ්බෙ මයං, ආවුසො, ජොතිං සමාදහිත්වා විසිබ්බෙම; තෙන නො ඵාසු හොති. ඉදානි පන ‘‘භගවතා පටික්ඛිත්ත’’න්ති කුක්කුච්චායන්තා න විසිබ්බෙම, තෙන නො න ඵාසු හොතී’’ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ගිලානෙන භික්ඛුනා ජොතිං සමාදහිත්වා වා සමාදහාපෙත්වා වා විසිබ්බෙතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

‘‘යො පන භික්ඛු අගිලානො විසිබ්බනාපෙක්ඛො ජොතිං සමාදහෙය්‍ය වා සමාදහාපෙය්‍ය වා, පාචිත්තිය’’න්ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

352. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ පදීපෙපි ජොතිකෙපි ජන්තාඝරෙපි කුක්කුච්චායන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තථාරූපප්පච්චයා ජොතිං සමාදහිතුං සමාදහාපෙතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

353. ‘‘යො පන භික්ඛු අගිලානො විසිබ්බනාපෙක්ඛො ජොතිං සමාදහෙය්‍ය වා සමාදහාපෙය්‍ය වා, අඤ්ඤත්‍ර තථාරූපප්පච්චයා, පාචිත්තිය’’න්ති.

354. **යො පනාති** යො යාදිසො…පෙ…. **භික්ඛූති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

අගිලානො නාම යස්ස විනා අග්ගිනා ඵාසු හොති.

ගිලානො නාම යස්ස විනා අග්ගිනා න ඵාසු හොති.

විසිබ්බනාපෙක්ඛොති තප්පිතුකාමො.

ජොති නාම අග්ගි වුච්චති.

සමාදහෙය්‍යාති සයං සමාදහති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

සමාදහාපෙය්‍යාති අඤ්ඤං ආණාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. සකිං ආණත්තො බහුකම්පි සමාදහති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අඤ්ඤත්‍ර තථා රූපප්පච්චයාති ඨපෙත්වා තථාරූපප්පච්චයං.

355. අගිලානො අගිලානසඤ්ඤී විසිබ්බනාපෙක්ඛො ජොතිං සමාදහති වා සමාදහාපෙති වා, අඤ්ඤත්‍ර තථාරූපප්පච්චයා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අගිලානො වෙමතිකො විසිබ්බනාපෙක්ඛො ජොතිං සමාදහති වා සමාදහාපෙති වා, අඤ්ඤත්‍ර තථාරූපප්පච්චයා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අගිලානො ගිලානසඤ්ඤී විසිබ්බනාපෙක්ඛො ජොතිං සමාදහති වා සමාදහාපෙති වා, අඤ්ඤත්‍ර තථාරූපප්පච්චයා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

පටිලාතං උක්ඛිපති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ගිලානො අගිලානසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ගිලානො වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ගිලානො ගිලානසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

356. අනාපත්ති ගිලානස්ස, අඤ්ඤෙන කතං විසිබ්බෙති, වීතච්චිතඞ්ගාරං විසිබ්බෙති, පදීපෙ ජොතිකෙ ජන්තාඝරෙ තථාරූපප්පච්චයා, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

ජොතිකසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං ඡට්ඨං.

7. නහානසික්ඛාපදං

357. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා රාජගහෙ විහරති වෙළුවනෙ කලන්දකනිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ තපොදෙ නහායන්ති. තෙන ඛො පන සමයෙන [අථ ඛො (සී. ස්‍යා.)] රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො “සීසං නහායිස්සාමී”ති තපොදං ගන්ත්වා – “යාවායස්මා නහායන්තී”ති එකමන්තං පටිමානෙසි. භික්ඛූ යාව සමන්ධකාරා නහායිංසු. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො විකාලෙ සීසං නහායිත්වා, නගරද්වාරෙ ථකිතෙ බහිනගරෙ වසිත්වා, කාලස්සෙව අසම්භින්නෙන විලෙපනෙන යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො රාජානං මාගධං සෙනියං බිම්බිසාරං භගවා එතදවොච – “කිස්ස ත්වං, මහාරාජ, කාලස්සෙව ආගතො අසම්භින්නෙන විලෙපනෙනා”ති? අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසි. අථ ඛො භගවා රාජානං මාගධං සෙනියං බිම්බිසාරං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි සමාදපෙසි සමුත්තෙජෙසි සම්පහංසෙසි. අථ ඛො රාජා මාගධො සෙනියො බිම්බිසාරො භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතො සමාදපිතො සමුත්තෙජිතො සම්පහංසිතො උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා භික්ඛූ පටිපුච්ඡි – “සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ රාජානම්පි පස්සිත්වා න මත්තං ජානිත්වා නහායන්තී”ති? “සච්චං, භගවා”ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම තෙ, භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා රාජානම්පි පස්සිත්වා න මත්තං ජානිත්වා

නහායිස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

“යො පන භික්ඛු ඔරෙනද්ධමාසං නහායෙය්‍ය, පාචිත්තිය”න්ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

358. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ උණ්හසමයෙ පරිළාහසමයෙ කුක්කුච්චායන්තා න නහායන්ති, සෙදගතෙන ගත්තෙන සයන්ති. චීවරම්පි සෙනාසනම්පි දූස්සති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, උණ්හසමයෙ පරිළාහසමයෙ ඔරෙනද්ධමාසං නහායිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

“යො පන භික්ඛු ඔරෙනද්ධමාසං නහායෙය්‍ය, අඤ්ඤත්‍ර සමයා, පාචිත්තියං. තත්ථායං සමයො. දියඩ්ඪො මාසො සෙසො ගිම්හානන්ති [ගිම්හානං (ඉතිපි)] **වස්සානස්ස පඨමො මාසො ඉච්චෙතෙ අඩ්ඪතෙය්‍යමාසා උණ්හසමයො පරිළාහසමයො – අයං තත්ථ සමයො”**ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

359. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ ගිලානා හොන්ති. ගිලානපුච්ඡකා භික්ඛූ ගිලානෙ භික්ඛූ එතදවොචුං – ‘‘කච්චාවුසො, ඛමනීයං, කච්චි යාපනීය’’න්ති? ‘‘පුබ්බෙ මයං, ආවුසො, ඔරෙනද්ධමාසං නහායාම, තෙන නො ඵාසු හොති; ඉදානි පන ‘‘භගවතා පටික්ඛිත්ත’’න්ති කුක්කුච්චායන්තා න නහායාම, තෙන නො න ඵාසු හොතී’’ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ගිලානෙන භික්ඛුනා ඔරෙනද්ධමාසං නහායිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

“යො පන භික්ඛු ඔරෙනද්ධමාසං නහායෙය්‍ය, අඤ්ඤත්‍ර සමයා, පාචිත්තියං. තත්ථායං සමයො. දියඩ්ඪො මාසො සෙසො ගිම්හානන්ති [ගිම්හානං (ඉතිපි)] **වස්සානස්ස පඨමො මාසො ඉච්චෙතෙ අඩ්ඪතෙය්‍යමාසා උණ්හසමයො, පරිළාහසමයො, ගිලානසමයො – අයං තත්ථ සමයො”**ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

360. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ නවකම්මං කත්වා කුක්කුච්චායන්තා න නහායන්ති. තෙ සෙදගතෙන ගත්තෙන සයන්ති. චීවරම්පි සෙනාසනම්පි දූස්සති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ,

කම්මසමයෙ ඔරෙනද්ධමාසං නහායිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

“යො පන භික්ඛු ඔරෙනද්ධමාසං නහායෙය්‍ය, අඤ්ඤත්‍ර සමයා, පාචිත්තියං. තත්ථායං සමයො. දියඩ්ඪො මාසො සෙසො ගිම්හානන්ති වස්සානස්ස පඨමො මාසො ඉච්චෙතෙ අඩ්ඪතෙය්‍යමාසා උණ්හසමයො, පරිළාහසමයො, ගිලානසමයො, කම්මසමයො – අයං තත්ථ සමයො”ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

361. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ අද්ධානං ගන්ත්වා කුක්කුච්චායන්තා න නහායන්ති. තෙ සෙදගතෙන ගත්තෙන සයන්ති. චීවරම්පි සෙනාසනම්පි දූස්සති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අද්ධානගමනසමයෙ ඔරෙනද්ධමාසං නහායිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

“යො පන භික්ඛු ඔරෙනද්ධමාසං නහායෙය්‍ය, අඤ්ඤත්‍ර සමයා, පාචිත්තියං. තත්ථායං සමයො. දියඩ්ඪො මාසො සෙසො ගිම්හානන්ති වස්සානස්ස පඨමො මාසො ඉච්චෙතෙ අඩ්ඪතෙය්‍යමාසා උණ්හසමයො, පරිළාහසමයො, ගිලානසමයො, කම්මසමයො, අද්ධානගමනසමයො – අයං තත්ථ සමයො”ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

362. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛූ අජ්ඣොකාසෙ චීවරකම්මං කරොන්තා සරජෙන වාතෙන ඔකිණ්ණා හොන්ති. දෙවො ච ථොකං ථොකං ඵුසායති. භික්ඛූ කුක්කුච්චායන්තා න නහායන්ති, කිලින්නෙන ගත්තෙන සයන්ති. චීවරම්පි සෙනාසනම්පි දූස්සති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, වාතවුට්ඨිසමයෙ ඔරෙනද්ධමාසං නහායිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

363. **“යො පන භික්ඛු ඔරෙනද්ධමාසං නහායෙය්‍ය, අඤ්ඤත්‍ර සමයා, පාචිත්තියං. තත්ථායං සමයො. දියඩ්ඪො මාසො සෙසො ගිම්හානන්ති වස්සානස්ස පඨමො මාසො ඉච්චෙතෙ අඩ්ඪතෙය්‍යමාසා උණ්හසමයො, පරිළාහසමයො, ගිලානසමයො, කම්මසමයො, අද්ධානගමනසමයො, වාතවුට්ඨිසමයො – අයං තත්ථ සමයො”**ති.

364. **යො පනාති** යො යාදිසො…පෙ…. **භික්ඛූති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

ඔරෙනද්ධමාසන්ති ඌනකද්ධමාසං.

නහායෙය්‍යාති චුණ්ණෙන වා මත්තිකාය වා නහායති, පයොගෙ පයොගෙ දුක්කටං. නහානපරියොසානෙ, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අඤ්ඤත්‍ර සමයාති ඨපෙත්වා සමයං.

උණ්හසමයො නාම දියඩ්ඪො මාසො සෙසො ගිම්හානං. **පරිළාහසමයො** නාම වස්සානස්ස පඨමො මාසො ''ඉච්චෙතෙ අඩ්ඪතෙය්‍යමාසා උණ්හසමයො පරිළාහසමයො''ති නහායිතබ්බං.

ගිලානසමයො නාම යස්ස විනා නහානෙන න ඵාසු හොති. ගිලානසමයොති නහායිතබ්බං.

කම්මසමයො නාම අන්තමසො පරිවෙණම්පි සම්මට්ඨං හොති. ''කම්මසමයො''ති නහායිතබ්බං.

අද්ධානගමනසමයො නාම ''අද්ධයොජනං ගච්ඡිස්සාමී''ති නහායිතබ්බං, ගච්ඡන්තෙන නහායිතබ්බං, ගතෙන නහායිතබ්බං.

වාතවුට්ඨිසමයො නාම භික්ඛූ සරජෙන වාතෙන ඔකිණ්ණා හොන්ති, ද්වෙ වා තීණි වා උදකඵුසිතානි කායෙ පතිතානි හොන්ති. ''වාතවුට්ඨිසමයො''ති නහායිතබ්බං.

365. ඌනකද්ධමාසෙ ඌනකසඤ්ඤී, අඤ්ඤත්‍ර සමයා, නහායති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ඌනකද්ධමාසෙ වෙමතිකො, අඤ්ඤත්‍ර සමයා, නහායති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ඌනකද්ධමාසෙ අතිරෙකසඤ්ඤී, අඤ්ඤත්‍ර සමයා, නහායති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අතිරෙකද්ධමාසෙ ඌනකසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අතිරෙකද්ධමාසෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අතිරෙකද්ධමාසෙ අතිරෙකසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

366. අනාපත්ති සමයෙ, අද්ධමාසං නහායති, අතිරෙකද්ධමාසං නහායති, පාරං ගච්ඡන්තො නහායති, සබ්බපච්චන්තිමෙසු ජනපදෙසු, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

නහානසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං සත්තමං.

8. දුබ්බණ්ණකරණසික්ඛාපදං

367. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛූ ච පරිබ්බාජකා ච සාකෙතා සාවත්ථිං අද්ධානමග්ගප්පටිපන්නා හොන්ති. අන්තරාමග්ගෙ චොරා නික්ඛමිත්වා තෙ අච්ඡින්දිංසු. සාවත්ථියා රාජභටා නික්ඛමිත්වා තෙ චොරෙ සභණ්ඩෙ ගහෙත්වා භික්ඛූනං සන්තිකෙ දූතං පාහෙසුං – ''ආගච්ඡන්තු, භදන්තා, සකං සකං චීවරං සඤ්ජානිත්වා ගණ්හන්තූ''ති. භික්ඛූ න සඤ්ජානන්ති. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම භදන්තා අත්තනො අත්තනො චීවරං න සඤ්ජානිස්සන්තී''ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාචෙන්තානං. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා භික්ඛූනං තදනුච්ඡවිකං තදනුලොමිකං ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''තෙන හි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤපෙස්සාමි දස අත්ථවසෙ පටිච්ච – සඞ්ඝසුට්ඨුතාය, සඞ්ඝඵාසුතාය...පෙ.... සද්ධම්මට්ඨිතියා, විනයානුග්ගහාය. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

368. **''නවං පන භික්ඛුනා චීවරලාභෙන තිණ්ණං දුබ්බණ්ණකරණානං අඤ්ඤතරං දුබ්බණ්ණකරණං ආදාතබ්බං – නීලං වා කද්දමං වා කාළසාමං වා. අනාදා චෙ භික්ඛු තිණ්ණං දුබ්බණ්ණකරණානං අඤ්ඤතරං දුබ්බණ්ණකරණං නවං චීවරං පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, පාචිත්තිය''**න්ති.

369. නවං නාම අකතකප්පං වුච්චති.

චීවරං නාම ඡන්නං චීවරානං අඤ්ඤතරං චීවරං.

තිණ්ණං දුබ්බණ්ණකරණානං අඤ්ඤතරං දුබ්බණ්ණකරණං ආදාතබ්බන්ති අන්තමසො කුසග්ගෙනපි ආදාතබ්බං.

නීලං නාම ද්වෙ නීලානි – කංසනීලං, පලාසනීලං.

කද්දමො නාම ඔදකො වුච්චති.

කාළසාමං නාම යංකිඤ්චි කාළසාමකං [කාළකං (සී. ස්‍යා.)].

අනාදා චෙ භික්ඛු තිණ්ණං දුබ්බණ්ණකරණානං අඤ්ඤතරං දුබ්බණ්ණකරණන්ති අන්තමසො කුසග්ගෙනපි අනාදියිත්වා තිණ්ණං

දුබ්බණ්ණකරණානං අඤ්ඤතරං දුබ්බණ්ණකරණං නවං චීවරං පරිභුඤ්ජති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

370. අනාදින්නෙ අනාදින්නසඤ්ඤී පරිභුඤ්ජති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අනාදින්නෙ වෙමතිකො පරිභුඤ්ජති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අනාදින්නෙ ආදින්නසඤ්ඤී පරිභුඤ්ජති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ආදින්නෙ අනාදින්නසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ආදින්නෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ආදින්නෙ ආදින්නසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

371. අනාපත්තිආදියිත්වා පරිභුඤ්ජති, කප්පො නට්ඨො හොති, කප්පකතොකාසො ජිණ්ණො හොති, කප්පකතෙන අකප්පකතං සංසිබ්බිතං හොති, අග්ගළෙ අනුවාතෙ පරිභණ්ඩෙ, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

දුබ්බණ්ණකරණසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං අට්ඨමං.

9. විකප්පනසික්ඛාපදං

372. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා උපනන්දො සක්‍යපුත්තො භාතුනො සද්ධිවිහාරිකස්ස භික්ඛුනො සාමං චීවරං විකප්පෙත්වා අප්පච්චුද්ධාරණං [අපච්චුද්ධාරකං (සී. ස්‍යා.)] පරිභුඤ්ජති. අථ ඛො සො භික්ඛු භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසි – ‘‘අයං, ආවුසො, ආයස්මා උපනන්දො සක්‍යපුත්තො මය්හං චීවරං සාමං විකප්පෙත්වා අප්පච්චුද්ධාරණං පරිභුඤ්ජතී’’ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියྱන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ආයස්මා උපනන්දො සක්‍යපුත්තො භික්ඛුස්ස සාමං චීවරං විකප්පෙත්වා අප්පච්චුද්ධාරණං පරිභුඤ්ජිස්සතී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර ත්වං, උපනන්ද, භික්ඛුස්ස සාමං චීවරං විකප්පෙත්වා අප්පච්චුද්ධාරණං පරිභුඤ්ජසීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම ත්වං, මොඝපුරිස, භික්ඛුස්ස සාමං චීවරං විකප්පෙත්වා අප්පච්චුද්ධාරණං පරිභුඤ්ජිස්සසි! නෙතං, මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

373. **‘‘යො පන භික්ඛු භික්ඛුස්ස වා භික්ඛුනියා වා සික්ඛමානාය වා සාමණෙරස්ස වා සාමණෙරියා වා සාමං චීවරං විකප්පෙත්වා අප්පච්චුද්ධාරණං** [අපච්චුද්ධාරකං (සී. ස්‍යා.)] **පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’**න්ති.

374. **යො පනාති** යො යාදිසො…පෙ…. **භික්ඛූති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

භික්ඛුස්සාති අඤ්ඤස්ස භික්ඛුස්ස.

භික්ඛුනී නාම උභතොසඞ්ඝෙ උපසම්පන්නා.

සික්ඛමානා නාම ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛා.

සාමණෙරො නාම දසසික්ඛාපදිකො.

සාමණෙරී නාම දසසික්ඛාපදිකා.

සාමන්ති සයං විකප්පෙත්වා.

චීවරං නාම ඡන්නං චීවරානං අඤ්ඤතරං චීවරං විකප්පනුපගං පච්ඡිමං.

විකප්පනා නාම ද්වෙ විකප්පනා – සම්මුඛාවිකප්පනා ච පරම්මුඛාවිකප්පනා ච.

සම්මුඛාවිකප්පනා නාම ''ඉමං චීවරං තුය්හං විකප්පෙමි ඉත්ථන්නාමස්ස වා''ති.

පරම්මුඛාවිකප්පනා නාම ''ඉමං චීවරං විකප්පනත්ථාය තුය්හං දම්මී''ති. තෙන වත්තබ්බො – ''කො තෙ මිත්තො වා සන්දිට්ඨො වා''ති? ''ඉත්ථන්නාමො ච ඉත්ථන්නාමො වා''ති. තෙන වත්තබ්බො – ''අහං තෙසං දම්මි, තෙසං සන්තකං පරිභුඤ්ජ වා විස්සජ්ජෙහි වා යථාපච්චයං වා කරොහී''ති.

අප්පච්චුද්ධාරණං නාම තස්ස වා අදින්නං, තස්ස වා අවිස්සසන්තො පරිභුඤ්ජති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

375. අප්පච්චුද්ධාරණෙ අප්පච්චුද්ධාරණසඤ්ඤී පරිභුඤ්ජති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අප්පච්චුද්ධාරණෙ වෙමතිකො පරිභුඤ්ජති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අප්පච්චුද්ධාරණෙ අප්පච්චුද්ධාරණසඤ්ඤී පරිභුඤ්ජති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අධිට්ඨෙති වා විස්සජ්ජෙති වා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. පච්චුද්ධාරණෙ අප්පච්චුද්ධාරණසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. පච්චුද්ධාරණෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. පච්චුද්ධාරණෙ පච්චුද්ධාරණසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

376. අනාපත්ති සො වා දෙති, තස්ස වා විස්සසන්තො පරිභුඤ්ජති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

විකප්පනසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං නවමං.

10. චීවරඅපනිධානසික්ඛාපදං

377. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන සත්තරසවග්ගියා භික්ඛූ අසන්නිහිතපරික්ඛාරා හොන්ති. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සත්තරසවග්ගියානං භික්ඛූනං පත්තම්පි චීවරම්පි අපනිධෙන්ති. සත්තරසවග්ගියා භික්ඛූ ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛූ එතදවොචුං – ''දෙථාවුසො, අම්හාකං පත්තම්පි චීවරම්පී''ති. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ හසන්ති, තෙ රොදන්ති. භික්ඛූ එවමාහංසු – ''කිස්ස තුම්හෙ, ආවුසො, රොදථා''ති? ''ඉමෙ, ආවුසො, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ අම්හාකං පත්තම්පි චීවරම්පි අපනිධෙන්තී''ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ භික්ඛූනං පත්තම්පි චීවරම්පි අපනිධෙස්සන්තී''ති…පෙ…. සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛූනං පත්තම්පි චීවරම්පි අපනිධෙථාති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, භික්ඛූනං පත්තම්පි චීවරම්පි අපනිධෙස්සථ! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

378. **''යො පන භික්ඛු භික්ඛුස්ස පත්තං වා චීවරං වා නිසීදනං වා සූචිඝරං වා කායබන්ධනං වා අපනිධෙය්‍ය වා අපනිධාපෙය්‍ය වා, අන්තමසො හසාපෙක්ඛොපි, පාචිත්තිය''**න්ති.

379. **යො පනාති** යො යාදිසො…පෙ…. **භික්ඛූති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

භික්ඛුස්සාති අඤ්ඤස්ස භික්ඛුස්ස.

පත්තො නාම ද්වෙ පත්තා – අයොපත්තො, මත්තිකාපත්තො.

චීවරං නාම ඡන්නං චීවරානං අඤ්ඤතරං චීවරං, විකප්පනුපගං පච්ඡිමං.

නිසීදනං නාම සදසං වුච්චති.

සූචිඝරං නාම සසූචිකං වා අසූචිකං වා.

කායබන්ධනං නාම ද්වෙ කායබන්ධනානි – පට්ටිකා, සූකරන්තකං.

අපනිධෙය්‍ය වාති සයං අපනිධෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අපනිධාපෙය්‍ය **වාති** අඤ්ඤං ආණාපෙසි, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. **අපනිධාපෙය්‍ය වා** ති අය්‍යං ආණාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. සකිං ආණත්තො බහුකම්පි අපනිධෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අන්තමසො හසාපෙක්ඛොපීති කීළාධිප්පායො.

380. උපසම්පන්නෙ උපසම්පන්නසඤ්ඤී පත්තං වා චීවරං වා නිසීදනං වා සූචිඝරං වා කායබන්ධනං වා අපනිධෙති වා අපනිධාපෙති වා, අන්තමසො හසාපෙක්ඛොපි, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උපසම්පන්නෙ වෙමතිකො...පෙ.... උපසම්පන්නෙ අනුපසම්පන්නසඤ්ඤී පත්තං වා චීවරං වා නිසීදනං වා සූචිඝරං වා කායබන්ධනං වා අපනිධෙති වා අපනිධාපෙති වා, අන්තමසො හසාපෙක්ඛොපි, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අඤ්ඤං පරික්ඛාරං අපනිධෙති වා අපනිධාපෙති වා, අන්තමසො හසාපෙක්ඛොපි, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නස්ස පත්තං වා චීවරං වා අඤ්ඤං වා පරික්ඛාරං අපනිධෙති වා අපනිධාපෙති වා, අන්තමසො හසාපෙක්ඛොපි, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නෙ උපසම්පන්නසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නෙ අනුපසම්පන්නසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

381. අනාපත්ති නහසාධිප්පායො, දුන්නික්ඛිත්තං පටිසාමෙති, ‘‘ධම්මිං කථං කත්වා දස්සාමී’’ති පටිසාමෙති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

චීවරඅපනිධානසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං දසමං.

සුරාපානවග්ගො ඡට්ඨො.

තස්සුද්දානං –

> සුරා අඞ්ගුලි හාසො ච [තොයඤ්ච (ඉතිපි)], අනාදරියඤ්ච භිංසනං;
> ජොතිනහානදුබ්බණ්ණං, සාමං අපනිධෙන චාති.

7. සප්පාණකවග්ගො

1. සඤ්චිච්චසික්ඛාපදං

382. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා උදායී ඉස්සාසො හොති, කාකා චස්ස අමනාපා හොන්ති. සො කාකෙ විජ්ඣිත්වා විජ්ඣිත්වා සීසං ඡින්දිත්වා සූලෙ පටිපාටියා ඨපෙසි. භික්ඛූ එවමාහංසු –

‘‘කෙනිමෙ, ආවුසො, කාකා ජීවිතා වොරොපිතා’’ති? ‘‘මයා, ආවුසො. අමනාපා මෙ කාකා’’ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ආයස්මා උදායී සඤ්චිච්ච පාණං ජීවිතා වොරොපෙස්සතී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර ත්වං, උදායි, සඤ්චිච්ච පාණං ජීවිතා වොරොපෙසීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම ත්වං, මොඝපුරිස, සඤ්චිච්ච පාණං ජීවිතා වොරොපෙස්සසි! නෙතං, මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

383. **‘‘යො පන භික්ඛු සඤ්චිච්ච පාණං ජීවිතා වොරොපෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’**න්ති.

384. **යො පනාති** යො යාදිසො…පෙ…. **භික්ඛූති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

සඤ්චිච්චාති ජානන්තො සඤ්ජානන්තො චෙච්ච අභිවිතරිත්වා වීතික්කමො.

පාණො නාම තිරච්ඡානගතපාණො වුච්චති.

ජීවිතා වොරොපෙය්‍යාති ජීවිතින්ද්‍රියං උපච්ඡින්දති උපරොධෙති සන්තතිං විකොපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

385. පාණෙ පාණසඤ්ඤී ජීවිතා වොරොපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. පාණෙ වෙමතිකො ජීවිතා වොරොපෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. පාණෙ අප්පාණසඤ්ඤී ජීවිතා වොරොපෙති, අනාපත්ති. අප්පාණෙ පාණසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අප්පාණෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අප්පාණෙ අප්පාණසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

386. අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තස්ස, නමරණාධිප්පායස්ස, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

සඤ්චිච්චසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං පඨමං.

2. සප්පාණකසික්ඛාපදං

387. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ජානං සප්පාණකං උදකං පරිභුඤ්ජන්ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ජානං සප්පාණකං උදකං පරිභුඤ්ජිස්සන්තී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ,

ජානං සප්පාණකං උදකං පරිභුඤ්ජථාති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, ජානං සප්පාණකං උදකං පරිභුඤ්ජිස්සථ! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

388. **‘‘යො පන භික්ඛු ජානං සප්පාණකං උදකං පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’**න්ති.

389. **යො පනාති** යො යාදිසො…පෙ…. **භික්ඛූති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

ජානාති නාම සාමං වා ජානාති, අඤ්ඤෙ වා තස්ස ආරොචෙන්ති. ‘‘සප්පාණක’’න්ති ජානන්තො, ‘‘පරිභොගෙන මරිස්සන්තී’’ති ජානන්තො පරිභුඤ්ජති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

390. සප්පාණකෙ සප්පාණකසඤ්ඤී පරිභුඤ්ජති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. සප්පාණකෙ වෙමතිකො පරිභුඤ්ජති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. සප්පාණකෙ අප්පාණකසඤ්ඤී පරිභුඤ්ජති, අනාපත්ති. අප්පාණකෙ සප්පාණකසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අප්පාණකෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අප්පාණකෙ අප්පාණකසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

391. අනාපත්ති ‘‘සප්පාණක’’න්ති අජානන්තො, ‘‘අප්පාණක’’න්ති ජානන්තො, ‘‘පරිභොගෙන න මරිස්සන්තී’’ති ජානන්තො පරිභුඤ්ජති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

සප්පාණකසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං දුතියං.

3. උක්කොටනසික්ඛාපදං

392. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ජානං යථාධම්මං නිහතාධිකරණං පුනකම්මාය උක්කොටෙන්ති – ‘‘අකතං කම්මං දුක්කටං කම්මං පුන කාතබ්බං කම්මං අනිහතං දුන්නිහතං පුන නිහනිතබ්බ’’න්ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ජානං යථාධම්මං නිහතාධිකරණං පුනකම්මාය උක්කොටෙස්සන්තී’’ති …පෙ…. සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, ජානං යථාධම්මං නිහතාධිකරණං පුනකම්මාය උක්කොටෙථා’’ති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, ජානං යථාධම්මං නිහතාධිකරණං

පුනකම්මාය උක්කොටෙස්සථ! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

393. **“යො පන භික්ඛු ජානං යථාධම්මං නිහතාධිකරණං පුනකම්මාය උක්කොටෙය්‍ය, පාචිත්තිය”**න්ති.

394. **යො පනාති** යො යාදිසො…පෙ…. **භික්ඛූති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

ජානාති නාම සාමං වා ජානාති, අඤ්ඤෙ වා තස්ස ආරොචෙන්ති, සො වා ආරොචෙති.

යථාධම්මං නාම ධම්මෙන විනයෙන සත්ථුසාසනෙන කතං, එතං යථාධම්මං නාම.

අධිකරණං නාම චත්තාරි අධිකරණානි – විවාදාධිකරණං, අනුවාදාධිකරණං, ආපත්තාධිකරණං, කිච්චාධිකරණං.

පුනකම්මාය උක්කොටෙය්‍යාති ‘‘අකතං කම්මං දුක්කටං කම්මං පුනකාතබ්බං කම්මං අනිහතං දුන්නිහතං පුන නිහනිතබ්බං’’ති උක්කොටෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

395. ධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤී උක්කොටෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ධම්මකම්මෙ වෙමතිකො උක්කොටෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤී උක්කොටෙති, අනාපත්ති. අධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

396. අනාපත්ති ‘‘අධම්මෙන වා වග්ගෙන වා න කම්මාරහස්ස වා කම්මං කත’’න්ති ජානන්තො උක්කොටෙති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

උක්කොටනසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං තතියං.

4. දුට්ඨුල්ලසික්ඛාපදං

397. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා උපනන්දො සක්‍යපුත්තො සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං ආපත්තිං ආපජ්ජිත්වා භාතුනො සද්ධිවිහාරිකස්ස භික්ඛුනො ආරොචෙසි – ‘‘අහං, ආවුසො, සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං ආපත්තිං ආපන්නො. මා කස්සචි ආරොචෙහී’’ති. තෙන ඛො

පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං ආපත්තිං ආපජ්ජිත්වා සඞ්ඝං තස්සා ආපත්තියා පරිවාසං යාචි. තස්ස සඞ්ඝො තස්සා ආපත්තියා පරිවාසං අදාසි. සො පරිවසන්තො තං භික්ඛුං පස්සිත්වා එතදවොච – ''අහං, ආවුසො, සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං ආපත්තිං ආපජ්ජිත්වා සඞ්ඝං තස්සා ආපත්තියා පරිවාසං යාචිං, තස්ස මෙ සඞ්ඝො තස්සා ආපත්තියා පරිවාසං අදාසි, සොහං පරිවසාමි, වෙදියාමහං [වෙදයාමහං (සයා.)], ආවුසො, වෙදියතී''ති මං ආයස්මා ධාරෙතූ''ති.

''කිං නු ඛො, ආවුසො, යො අඤ්ඤොපි ඉමං ආපත්තිං ආපජ්ජති සොපි එවං කරොතී''ති? ''එවමාවුසො''ති. ''අයං, ආවුසො, ආයස්මා උපනන්දො සක්‍යපුත්තො සඤ්චෙතනිකං සුක්කවිස්සට්ඨිං ආපත්තිං ආපජ්ජිත්වා [ආපජ්ජි (?)] සො මෙ ආරොචෙති මා කස්සචි ආරොචෙහී''ති. ''කිං පන ත්වං, ආවුසො, පටිච්ඡාදෙසී''ති? ''එවමාවුසො''ති. අථ ඛො සො භික්ඛු භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම භික්ඛු භික්ඛුස්ස ජානං දුට්ඨුල්ලං ආපත්තිං පටිච්ඡාදෙස්සතී''ති…පෙ…. සච්චං කිර ත්වං, භික්ඛු, භික්ඛුස්ස ජානං දුට්ඨුල්ලං ආපත්තිං පටිච්ඡාදෙසීති. ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම ත්වං, මොඝපුරිස, භික්ඛුස්ස ජානං දුට්ඨුල්ලං ආපත්තිං පටිච්ඡාදෙස්සසි! නෙතං, මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

398. **''යො පන භික්ඛු භික්ඛුස්ස ජානං දුට්ඨුල්ලං ආපත්තිං පටිච්ඡාදෙය්‍ය, පාචිත්තිය''**න්ති.

399. **යො පනාති** යො යාදිසො…පෙ…. **භික්ඛූති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

භික්ඛුස්සාති අඤ්ඤස්ස භික්ඛුස්ස.

ජානාති නාම සාමං වා ජානාති අඤ්ඤෙ වා තස්ස ආරොචෙන්ති, සො වා ආරොචෙති.

දුට්ඨුල්ලා නාම ආපත්ති චත්තාරි ච පාරාජිකානි තෙරස ච සඞ්ඝාදිසෙසා.

පටිච්ඡාදෙය්‍යාති ''ඉමං ජානිත්වා චොදෙස්සන්ති, සාරෙස්සන්ති ඛුංසෙස්සන්ති, වම්භෙස්සන්ති, මඞ්කුං කරිස්සන්ති නාරොචෙස්සාමී''ති ධුරං නික්ඛිත්තමත්තෙ, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

400. දුට්ඨුල්ලාය ආපත්තියා දුට්ඨුල්ලාපත්තිසඤ්ඤී පටිච්ඡාදෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. දුට්ඨුල්ලාය ආපත්තියා වෙමතිකො පටිච්ඡාදෙති, ආපත්ති

දුක්කටස්ස. දුට්ඨුල්ලාය ආපත්තියා අදුට්ඨුල්ලාපත්තිසඤ්ඤී පටිච්ඡාදෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අදුට්ඨුල්ලං ආපත්තිං පටිච්ඡාදෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නස්ස දුට්ඨුල්ලං වා අදුට්ඨුල්ලං වා අජ්ඣාචාරං පටිච්ඡාදෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අදුට්ඨුල්ලාය ආපත්තියා දුට්ඨුල්ලාපත්තිසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අදුට්ඨුල්ලාය ආපත්තියා වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අදුට්ඨුල්ලාය ආපත්තියා අදුට්ඨුල්ලාපත්තිසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

401. අනාපත්ති – ''සඞ්ඝස්ස භණ්ඩනං වා කලහො වා විග්ගහො වා විවාදො වා භවිස්සතී''ති නාරොචෙති, ''සඞ්ඝභෙදො වා සඞ්ඝරාජී වා භවිස්සතී''ති නාරොචෙති, ''අයං කක්ඛළො ඵරුසො ජීවිතන්තරායං වා බ්‍රහ්මචරියන්තරායං වා කරිස්සතී''ති නාරොචෙති, අඤ්ඤෙ පතිරූපෙ භික්ඛූ අපස්සන්තො නාරොචෙති, නඡාදෙතුකාමො නාරොචෙති, ''පඤ්ඤායිස්සති සකෙන කම්මෙනා''ති නාරොචෙති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

දුට්ඨුල්ලසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං චතුත්ථං.

5. ඌනවීසතිවස්සසික්ඛාපදං

402. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා රාජගහෙ විහරති වෙළුවනෙ කලන්දකනිවාපෙ. [ඉදං වත්ථු මහාව. 99] තෙන ඛො පන සමයෙන රාජගහෙ සත්තරසවග්ගියා දාරකා සහායකා හොන්ති. උපාලිදාරකො තෙසං පාමොක්ඛො හොති. අථ ඛො උපාලිස්ස මාතාපිතූනං එතදහොසි – ''කෙන නු ඛො උපායෙන උපාලි අම්හාකං අච්චයෙන සුඛඤ්ච ජීවෙය්‍ය න ච කිලමෙය්‍යා''ති? අථ ඛො උපාලිස්ස මාතාපිතූනං එතදහොසි – ''සචෙ ඛො උපාලි ලෙඛං සික්ඛෙය්‍ය, එවං ඛො උපාලි අම්හාකං අච්චයෙන සුඛඤ්ච ජීවෙය්‍ය, න ච කිලමෙය්‍යා''ති. අථ ඛො උපාලිස්ස මාතාපිතූනං එතදහොසි – ''සචෙ ඛො උපාලි ලෙඛං සික්ඛිස්සති, අඞ්ගුලියො දුක්ඛා භවිස්සන්ති. සචෙ ඛො උපාලි ගණනං සික්ඛෙය්‍ය, එවං ඛො උපාලි අම්හාකං අච්චයෙන සුඛඤ්ච ජීවෙය්‍ය න ච කිලමෙය්‍යා''ති. අථ ඛො උපාලිස්ස මාතාපිතූනං එතදහොසි – ''සචෙ ඛො උපාලි ගණනං සික්ඛිස්සති, උරස්ස දුක්ඛො භවිස්සති. සචෙ ඛො උපාලි රූපං සික්ඛෙය්‍ය, එවං ඛො උපාලි අම්හාකං අච්චයෙන සුඛඤ්ච ජීවෙය්‍ය න ච කිලමෙය්‍යා''ති. අථ ඛො උපාලිස්ස මාතාපිතූනං එතදහොසි – ''සචෙ ඛො උපාලි රූපං සික්ඛිස්සති, අක්ඛීනි දුක්ඛා භවිස්සන්ති. ඉමෙ ඛො සමණා සක්‍යපුත්තියා සුඛසීලා සුඛසමාචාරා සුභොජනානි භුඤ්ජිත්වා නිවාතෙසු සයනෙසු සයන්ති. සචෙ ඛො උපාලි සමණෙසු සක්‍යපුත්තියෙසු පබ්බජෙය්‍ය, එවං ඛො උපාලි අම්හාකං අච්චයෙන සුඛඤ්ච ජීවෙය්‍ය, න ච කිලමෙය්‍යා''ති.

අස්සොසි ඛො උපාලිදාරකො මාතාපිතූනං ඉමං කථාසල්ලාපං. අථ ඛො උපාලිදාරකො යෙන තෙ දාරකා තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා තෙ දාරකෙ

එතදවොච – ‘‘එථ මයං, අයයා, සමණෙසු සකායපුත්තියෙසු පබ්බජිස්සාමා’’ති. ‘‘සචෙ ඛො ත්වං, අයයා, පබ්බජිස්සසි, එවං මයම්පි පබ්බජිස්සාමා’’ති. අථ ඛො තෙ දාරකා එකමෙකස්ස මාතාපිතරො උපසඞ්කමිත්වා එතදවොචුං – ‘‘අනුජානාථ මං අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ජායා’’ති. අථ ඛො තෙසං දාරකානං මාතාපිතරො – ‘‘සබ්බෙපිමෙ දාරකා සමානච්ඡන්දා කල්‍යාණාධිප්පායා’’ති අනුජානිංසු. තෙ භික්ඛූ උපසඞ්කමිත්වා පබ්බජ්ජං යාචිංසු. තෙ භික්ඛූ පබ්බාජෙසුං උපසම්පාදෙසුං. තෙ රත්තියා පච්චූසසමයං පච්චුට්ඨාය රොදන්ති – ‘‘යාගුං දෙථ, භත්තං දෙථ, ඛාදනීයං දෙථා’’ති. භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘ආගමෙථ, ආවුසො, යාව රත්ති විභායති. සචෙ යාගු භවිස්සති, පිවිස්සථ. සචෙ භත්තං භවිස්සති, භුඤ්ජිස්සථ. සචෙ ඛාදනීයං භවිස්සති, ඛාදිස්සථ. නො චෙ භවිස්සති යාගු වා භත්තං වා ඛාදනීයං වා, පිණ්ඩාය චරිත්වා භුඤ්ජිස්සථා’’ති. එවම්පි ඛො තෙ භික්ඛූ භික්ඛූහි වුච්චමානා රොදන්තියෙව – ‘‘යාගුං දෙථ, භත්තං දෙථ, ඛාදනීයං දෙථා’’ති. සෙනාසනං ඌහදන්තිපි උම්මිහන්තිපි.

අස්සොසි ඛො භගවා රත්තියා පච්චූසසමයං පච්චුට්ඨාය දාරකසද්දං. සුත්වාන ආයස්මන්තං ආනන්දං ආමන්තෙසි – ‘‘කිං නු ඛො සො, ආනන්ද, දාරකසද්දො’’ති? අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසි. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා භික්ඛූ පටිපුච්ඡි – ‘‘සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ ජානං ඌනවීසතිවස්සං පුග්ගලං උපසම්පාදෙන්තී’’ති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම තෙ, භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා ජානං ඌනවීසතිවස්සං පුග්ගලං උපසම්පාදෙස්සන්ති! ඌනකවීසතිවස්සො, භික්ඛවෙ, පුග්ගලො අක්ඛමො හොති සීතස්ස උණ්හස්ස ජිඝච්ඡාය පිපාසාය ඩංසමකසවාතාතපසරීසපසම්ඵස්සානං දුරුත්තානං දුරාගතානං වචනපථානං උප්පන්නානං සාරීරිකානං වෙදනානං දුක්ඛානං තිබ්බානං ඛරානං කටුකානං අසාතානං අමනාපානං පාණහරානං අනධිවාසකජාතිකො හොති. වීසතිවස්සොව ඛො, භික්ඛවෙ, පුග්ගලො ඛමො හොති සීතස්ස උණ්හස්ස…පෙ…. පාණහරානං අධිවාසකජාතිකො හොති. නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

403. **‘‘යො පන භික්ඛු ජානං ඌනවීසතිවස්සං පුග්ගලං උපසම්පාදෙය්‍ය, සො ච පුග්ගලො අනුපසම්පන්නො, තෙ ච භික්ඛූ ගාරය්හා, ඉදං තස්මිං පාචිත්තිය’’**න්ති.

404. **යො පනාති** යො යාදිසො…පෙ…. **භික්ඛූති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

ජානාති නාම සාමං වා ජානාති, අඤ්ඤෙ වා තස්ස ආරොචෙන්ති, සො වා ආරොචෙති.

ඌනවීසතිවස්සො නාම අප්පත්තවීසතිවස්සො.

''උපසම්පාදෙස්සාමී''ති ගණං වා ආචරියං වා පත්තං වා චීවරං වා පරියෙසති, සීමං වා සම්මන්නති [සම්මනති (ක.)], ආපත්ති දුක්කටස්ස. ඤත්තියා දුක්කටං. ද්වීහි කම්මවාචාහි දුක්කටා. කම්මවාචාපරියොසානෙ උපජ්ඣායස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ගණස්ස ච ආචරියස්ස ච ආපත්ති දුක්කටස්ස.

405. ඌනවීසතිවස්සෙ ඌනවීසතිවස්සසඤ්ඤී උපසම්පාදෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ඌනවීසතිවස්සෙ වෙමතිකො උපසම්පාදෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ඌනවීසතිවස්සෙ පරිපුණ්ණවීසතිවස්සසඤ්ඤී උපසම්පාදෙති, අනාපත්ති. පරිපුණ්ණවීසතිවස්සෙ ඌනවීසතිවස්සසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. පරිපුණ්ණවීසතිවස්සෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. පරිපුණ්ණවීසතිවස්සෙ පරිපුණ්ණවීසතිවස්සසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

406. අනාපත්ති ඌනවීසතිවස්සං පරිපුණ්ණවීසතිවස්සසඤ්ඤී උපසම්පාදෙති, පරිපුණ්ණවීසතිවස්සං පරිපුණ්ණවීසතිවස්සසඤ්ඤී උපසම්පාදෙති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

ඌනවීසතිවස්සසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං පඤ්චමං.

6. ථෙය්‍යසත්ථසික්ඛාපදං

407. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො සත්ථො රාජගහා පටියාලොකං ගන්තුකාමො හොති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු තෙ මනුස්සෙ එතදවොච – ''අහම්පායස්මන්තෙහි සද්ධිං ගමිස්සාමී''ති. ''මයං ඛො, භන්තෙ, සුඞ්කං පරිහරිස්සාමා''ති. ''පජානාථාවුසො''ති. අස්සොසුං ඛො කම්මියා [කම්මිකා (සී. ස්‍යා.)] – ''සත්ථො කිර සුඞ්කං පරිහරිස්සතී''ති. තෙ මග්ගෙ පරියුට්ඨිංසු. අථ ඛො තෙ කම්මිකා තං සත්ථං ගහෙත්වා අච්ඡින්දිත්වා තං භික්ඛුං එතදවොචුං – ''කිස්ස ත්වං, භන්තෙ, ජානං ථෙය්‍යසත්ථෙන සද්ධිං ගච්ඡසී''ති? පලිබුන්ධෙත්වා මුඤ්චිංසු. අථ ඛො සො භික්ඛු සාවත්ථිං ගන්ත්වා භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියයන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම භික්ඛු ජානං ථෙය්‍යසත්ථෙන සද්ධිං සංවිධාය එකද්ධානමග්ගං පටිපජ්ජිස්සතී''ති…පෙ…. සච්චං කිර ත්වං, භික්ඛු, ජානං ථෙය්‍යසත්ථෙන සද්ධිං සංවිධාය එකද්ධානමග්ගං පටිපජ්ජසීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො

භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම ත්වං, මොඝපුරිස, ජානං ථෙය්‍යසත්ථෙන සද්ධිං සංවිධාය එකද්ධානමග්ගං පටිපජ්ජිස්සසි! නෙතං, මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

408. **‘‘යො පන භික්ඛු ජානං ථෙය්‍යසත්ථෙන සද්ධිං සංවිධාය එකද්ධානමග්ගං පටිපජ්ජෙය්‍ය, අන්තමසො ගාමන්තරම්පි, පාචිත්තිය’’**න්ති.

409. **යො පනාති** යො යාදිසො...පෙ.... **භික්ඛූති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

ජානාති නාම සාමං වා ජානාති, අඤ්ඤෙ වා තස්ස ආරොචෙන්ති, සො වා ආරොචෙති.

ථෙය්‍යසත්ථො නාම චොරා කතකම්මා වා හොන්ති අකතකම්මා වා, රාජානං වා ථෙය්‍යං ගච්ඡන්ති සුඞ්කං වා පරිහරන්ති.

සද්ධින්ති එකතො.

සංවිධායාති – ‘‘ගච්ඡාමාවුසො, ගච්ඡාම භන්තෙ; ගච්ඡාම භන්තෙ, ගච්ඡාමාවුසො, අජ්ජ වා හිය්‍යො වා පරෙ වා ගච්ඡාමා’’ති සංවිදහති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අන්තමසො ගාමන්තරම්පීති කුක්කුටසම්පාතෙ ගාමෙ ගාමන්තරෙ ගාමන්තරෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අගාමකෙ අරඤ්ඤෙ අද්ධයොජනෙ අද්ධයොජනෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

410. ථෙය්‍යසත්ථෙ ථෙය්‍යසත්ථසඤ්ඤී සංවිධාය එකද්ධානමග්ගං පටිපජ්ජති, අන්තමසො ගාමන්තරම්පි, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ථෙය්‍යසත්ථෙ වෙමතිකො සංවිධාය එකද්ධානමග්ගං පටිපජ්ජති, අන්තමසො ගාමන්තරම්පි, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ථෙය්‍යසත්ථෙ අථෙය්‍යසත්ථසඤ්ඤී සංවිධාය එකද්ධානමග්ගං පටිපජ්ජති, අන්තමසො ගාමන්තරම්පි, අනාපත්ති. භික්ඛු සංවිදහති, මනුස්සා න සංවිදහන්ති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අථෙය්‍යසත්ථෙ ථෙය්‍යසත්ථසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අථෙය්‍යසත්ථෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අථෙය්‍යසත්ථෙ අථෙය්‍යසත්ථසඤ්ඤී අනාපත්ති.

411. අනාපත්ති අසංවිදහිත්වා ගච්ඡති, මනුස්සා සංවිදහන්ති භික්ඛු න සංවිදහති, විසඞ්කෙතෙන ගච්ඡති, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

ථෙය්‍යසත්ථසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං ඡට්ඨං.

7. සංවිධානසික්ඛාපදං

412. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු කොසලෙසු ජනපදෙ සාවත්ථිං ගච්ඡන්තො අඤ්ඤතරෙන ගාමද්වාරෙන අතික්කමති. අඤ්ඤතරා ඉත්ථී සාමිකෙන සහ භණ්ඩිත්වා ගාමතො නික්ඛමිත්වා තං භික්ඛුං පස්සිත්වා එතදවොච – ''කහං, භන්තෙ, අය්‍යො ගමිස්සතී''ති? ''සාවත්ථිං ඛො අහං, භගිනි, ගමිස්සාමී''ති. ''අහං අය්‍යෙන සද්ධිං ගමිස්සාමී''ති. ''එය්‍යාසි, භගිනී''ති. අථ ඛො තස්සා ඉත්ථියා සාමිකො ගාමතො නික්ඛමිත්වා මනුස්සෙ පුච්ඡි – ''අපාය්‍යො [අපයාසි (සී. ස්‍යා.)] එවරූපිං ඉත්ථිං පස්සෙය්‍යාථා''ති? ''එසාය්‍යො, පබ්බජිතෙන සහ ගච්ඡතී''ති. අථ ඛො සො පුරිසො අනුබන්ධිත්වා තං භික්ඛුං ගහෙත්වා ආකොටෙත්වා මුඤ්චි. අථ ඛො සො භික්ඛු අඤ්ඤතරස්මිං රුක්ඛමූලෙ පධූපෙන්තො නිසීදි. අථ ඛො සා ඉත්ථී තං පුරිසං එතදවොච – ''නාය්‍යො සො භික්ඛු මං නිප්පාතෙසි; අපිච, අහමෙව තෙන භික්ඛුනා සද්ධිං ගච්ඡාමි; අකාරකො සො භික්ඛු; ගච්ඡ, නං ඛමාපෙහී''ති. අථ ඛො සො පුරිසො තං භික්ඛුං ඛමාපෙසි. අථ ඛො සො භික්ඛු සාවත්ථිං ගන්ත්වා භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා...පෙ.... තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම භික්ඛු මාතුගාමෙන සද්ධිං සංවිධාය එකද්ධානමග්ගං පටිපජ්ජිස්සතී''ති...පෙ.... සච්චං කිර ත්වං, භික්ඛු, මාතුගාමෙන සද්ධිං සංවිධාය එකද්ධානමග්ගං පටිපජ්ජසීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම ත්වං, මොඝපුරිස, මාතුගාමෙන සද්ධිං සංවිධාය එකද්ධානමග්ගං පටිපජ්ජිස්සසි! නෙතං, මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං, උද්දිසෙය්‍යාථ –

413. **''යො පන භික්ඛු මාතුගාමෙන සද්ධිං සංවිධාය එකද්ධානමග්ගං පටිපජ්ජෙය්‍ය, අන්තමසො ගාමන්තරම්පි, පාචිත්තිය''**න්ති.

414. **යො පනාති** යො යාදිසො...පෙ.... **භික්ඛූති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

මාතුගාමො නාම මනුස්සිත්ථී, න යක්ඛී න පෙතී න තිරච්ඡානගතා විඤ්ඤූ පටිබලා සුභාසිතදුබ්භාසිතං දුට්ඨුල්ලාදුට්ඨුල්ලං ආජානිතුං.

සද්ධින්ති එකතො.

සංවිධායාති – ''ගච්ඡාම භගිනි, ගච්ඡාමාය්‍ය, ගච්ඡාමාය්‍ය, ගච්ඡාම භගිනි, අජ්ජ වා හිය්‍යො වා පරෙ වා ගච්ඡාමා''ති සංවිදහති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අන්තමසො ගාමන්තරම්පීති කුක්කුටසම්පාතෙ ගාමෙ ගාමන්තරෙ ගාමන්තරෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අගාමකෙ අරඤ්ඤෙ අද්ධයොජනෙ අද්ධයොජනෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

415. මාතුගාමෙ මාතුගාමසඤ්ඤී සංවිධාය එකද්ධානමග්ගං පටිපජ්ජති, අන්තමසො ගාමන්තරම්පි, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. මාතුගාමෙ වෙමතිකො සංවිධාය එකද්ධානමග්ගං පටිපජ්ජති, අන්තමසො ගාමන්තරම්පි, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. මාතුගාමෙ අමාතුගාමසඤ්ඤී සංවිධාය එකද්ධානමග්ගං පටිපජ්ජති, අන්තමසො ගාමන්තරම්පි, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

භික්ඛු සංවිදහති මාතුගාමො න සංවිදහති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. යක්ඛියා වා පෙතියා පණ්ඩකෙන වා තිරච්ඡානගතමනුස්සවිග්ගහිත්ථියා වා සද්ධිං සංවිධාය එකද්ධානමග්ගං පටිපජ්ජති, අන්තමසො ගාමන්තරම්පි, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අමාතුගාමෙ මාතුගාමසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අමාතුගාමෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අමාතුගාමෙ අමාතුගාමසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

416. අනාපත්ති අසංවිදහිත්වා ගච්ඡති, මාතුගාමො සංවිදහති භික්ඛු න සංවිදහති, විසඞ්කෙතෙන ගච්ඡති, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

සංවිධානසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං සත්තමං.

8. අරිට්ඨසික්ඛාපදං

417. [ඉදං වත්ථු චූළව. 65; ම. නි. 1.234] තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අරිට්ඨස්ස නාම භික්ඛුනො ගද්ධබාධිපුබ්බස්ස [ගන්ධබාධිපුබ්බස්ස (ස්‍යා. ක.)] එවරූපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං හොති – ''තථාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි යථා යෙමෙ අන්තරායිකා ධම්මා වුත්තා භගවතා තෙ පටිසෙවතො නාලං අන්තරායායා''ති. අස්සොසුං ඛො සම්බහුලා භික්ඛූ – ''අරිට්ඨස්ස කිර නාම භික්ඛුනො ගද්ධබාධිපුබ්බස්ස එවරූපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං – 'තථාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, යථා යෙමෙ අන්තරායිකා ධම්මා වුත්තා භගවතා, තෙ පටිසෙවතො නාලං අන්තරායායා'''ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ යෙන අරිට්ඨො භික්ඛු ගද්ධබාධිපුබ්බො තෙනුපසඞ්කමිංසු; උපසඞ්කමිත්වා අරිට්ඨං භික්ඛුං ගද්ධබාධිපුබ්බං එතදවොචුං – ''සච්චං කිර තෙ, ආවුසො අරිට්ඨ, එවරූපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං – 'තථාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, යථා යෙමෙ අන්තරායිකා ධම්මා වුත්තා භගවතා, තෙ පටිසෙවතො නාලං අන්තරායායා''ති? ''එවංබ්‍යාඛො අහං, ආවුසො, භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි – 'යථා යෙමෙ අන්තරායිකා ධම්මා වුත්තා භගවතා තෙ පටිසෙවතො නාලං අන්තරායායා'''ති.

‘‘මා, ආවුසො අරිට්ඨ, එවං අවච. මා භගවන්තං අබ්භාචික්ඛි. න හි සාධු භගවතො අබ්භක්ඛානං [අබ්භාචික්ඛනං (ඉතිපි)]. න හි භගවා එවං වදෙය්‍ය. අනෙකපරියායෙනාවුසො අරිට්ඨ, අන්තරායිකා ධම්මා අන්තරායිකා වුත්තා භගවතා. අලඤ්ච පන තෙ පටිසෙවතො අන්තරායාය. අප්පස්සාදා කාමා වුත්තා භගවතා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා, ආදීනවො එත්ථ භිය්‍යො. අට්ඨිකඞ්කලූපමා කාමා වුත්තා භගවතා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා, ආදීනවො එත්ථ භිය්‍යො. මංසපෙසූපමා කාමා වුත්තා භගවතා…පෙ…. තිණුක්කූපමා කාමා වුත්තා භගවතා… අඞ්ගාරකාසූපමා කාමා වුත්තා භගවතා… සුපිනකූපමා කාමා වුත්තා භගවතා… යාචිතකූපමා කාමා වුත්තා භගවතා… රුක්ඛඵලූපමා කාමා වුත්තා භගවතා… අසිසූනූපමා කාමා වුත්තා භගවතා… සත්තිසූලූපමා කාමා වුත්තා භගවතා… සප්පසිරූපමා කාමා වුත්තා භගවතා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා, ආදීනවො එත්ථ භිය්‍යො’’ති.

එවම්පි ඛො අරිට්ඨො භික්ඛු ගද්ධබාධිපුබ්බො තෙහි භික්ඛූහි වුච්චමානො තථෙව තං පාපකං දිට්ඨිගතං ථාමසා පරාමාසා අභිනිවිස්ස වොහරති – ‘‘එවංබ්‍යාඛො අහං, ආවුසො, භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, – ‘යථා යෙමෙ අන්තරායිකා ධම්මා වුත්තා භගවතා, තෙ පටිසෙවතො නාලං අන්තරායායා’’’ති. යතො ච ඛො තෙ භික්ඛූ නාසක්ඛිංසු අරිට්ඨං භික්ඛුං ගද්ධබාධිපුබ්බං එතස්මා පාපකා දිට්ඨිගතා විවෙචෙතුං, අථ ඛො තෙ භික්ඛූ යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු; උපසඞ්කමිත්වා භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා අරිට්ඨං භික්ඛුං ගද්ධබාධිපුබ්බං පටිපුච්ඡි – ‘‘සච්චං කිර තෙ, අරිට්ඨ, එවරූපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං – ‘තථාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි යථා යෙමෙ අන්තරායිකා ධම්මා වුත්තා භගවතා තෙ පටිසෙවතො නාලං අන්තරායායා’’’ති? ‘‘එවංබ්‍යාඛො අහං, භන්තෙ, භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි – ‘යථා යෙමෙ අන්තරායිකා ධම්මා වුත්තා භගවතා තෙ පටිසෙවතො නාලං අන්තරායායා’’’ති.

කස්ස නු ඛො නාම ත්වං, මොඝපුරිස, මයා එවං ධම්මං දෙසිතං ආජානාසි? නනු මයා, මොඝපුරිස, අනෙකපරියායෙන අන්තරායිකා ධම්මා අන්තරායිකා වුත්තා. අලඤ්ච පන තෙ පටිසෙවතො අන්තරායාය. අප්පස්සාදා කාමා වුත්තා මයා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා, ආදීනවො එත්ථ භිය්‍යො. අට්ඨිකඞ්කලූපමා කාමා වුත්තා මයා…පෙ…. මංසපෙසූපමා කාමා වුත්තා මයා… තිණුක්කූපමා කාමා වුත්තා මයා… අඞ්ගාරකාසූපමා කාමා වුත්තා මයා… සුපිනකූපමා කාමා වුත්තා මයා… යාචිතකූපමා කාමා වුත්තා මයා… රුක්ඛඵලූපමා කාමා වුත්තා මයා… අසිසූනූපමා කාමා වුත්තා මයා… සත්තිසූලූපමා කාමා වුත්තා මයා… සප්පසිරූපමා කාමා වුත්තා මයා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා, ආදීනවො එත්ථ භිය්‍යො. අථ ච පන ත්වං, මොඝපුරිස, අත්තනා දුග්ගහිතෙන අම්හෙ චෙව අබ්භාචික්ඛසි, අත්තානඤ්ච ඛණසි, බහුඤ්ච අපුඤ්ඤං පසවසි. තඤ්හි තෙ,

මොඝපුරිස, භවිස්සති දීඝරත්තං අහිතාය දුක්ඛාය. නෙතං, මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ….. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

418. **‘‘යො පන භික්ඛු එවං වදෙය්‍ය – ‘තථාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, යථා යෙමෙ අන්තරායිකා ධම්මා වුත්තා භගවතා, තෙ පටිසෙවතො නාලං අන්තරායායා’ති සො භික්ඛු භික්ඛූහි එවමස්ස වචනීයො – ‘මායස්මා එවං අවච, මා භගවන්තං අබ්භාචික්ඛි, න හි සාධු භගවතො අබ්භක්ඛානං, න හි භගවා එවං වදෙය්‍ය, අනෙකපරියායෙනාවුසො, අන්තරායිකා ධම්මා අන්තරායිකා වුත්තා භගවතා, අලඤ්ච පන තෙ පටිසෙවතො අන්තරායායා’ති. එවඤ්ච [එවඤ්ච පන (ක.)] සො භික්ඛු භික්ඛූහි වුච්චමානො තථෙව පග්ගණ්හෙය්‍ය, සො භික්ඛු භික්ඛූහි යාවතතියං සමනුභාසිතබ්බො තස්ස පටිනිස්සග්ගාය. යාවතතියඤ්චෙ සමනුභාසියමානො තං පටිනිස්සජ්ජෙය්‍ය, ඉච්චෙතං කුසලං, නො චෙ පටිනිස්සජ්ජෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’**න්ති.

419. **යො පනාති** යො යාදිසො…පෙ…. **භික්ඛූති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

එවං වදෙය්‍යාති – ‘‘තථාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, යථා යෙමෙ අන්තරායිකා ධම්මා වුත්තා භගවතා තෙ පටිසෙවතො නාලං අන්තරායායා’’ති.

සො භික්ඛූති යො සො එවංවාදී භික්ඛු.

භික්ඛූහීති අඤ්ඤෙහි භික්ඛූහි. යෙ පස්සන්ති යෙ සුණන්ති තෙහි වත්තබ්බො – ‘‘මායස්මා එවං අවච, මා භගවන්තං අබ්භාචික්ඛි, න හි සාධු භගවතො අබ්භක්ඛානං, න හි භගවා එවං වදෙය්‍ය, අනෙකපරියායෙනාවුසො අන්තරායිකා ධම්මා අන්තරායිකා වුත්තා භගවතා. අලඤ්ච පන තෙ පටිසෙවතො අන්තරායායා’’ති. දුතියම්පි වත්තබ්බො. තතියම්පි වත්තබ්බො. සචෙ පටිනිස්සජ්ජති, ඉච්චෙතං කුසලං; නො චෙ පටිනිස්සජ්ජති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. සුත්වා න වදන්ති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. සො භික්ඛු **සඞ්ඝමජ්ඣම්පි** ආකඩ්ඪිත්වා වත්තබ්බො – ‘‘මායස්මා එවං අවච, මා භගවන්තං අබ්භාචික්ඛි, න හි සාධු භගවතො අබ්භක්ඛානං, න හි භගවා එවං වදෙය්‍ය, අනෙකපරියායෙනාවුසො අන්තරායිකා ධම්මා අන්තරායිකා වුත්තා භගවතා. අලඤ්ච පන තෙ පටිසෙවතො අන්තරායායා’’ති. දුතියම්පි වත්තබ්බො. තතියම්පි වත්තබ්බො. සචෙ පටිනිස්සජ්ජති, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ පටිනිස්සජ්ජති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. සො භික්ඛු සමනුභාසිතබ්බො. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, සමනුභාසිතබ්බො. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

420. ''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො එවරූපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං – 'තථාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, යථා යෙමෙ අන්තරායිකා ධම්මා වුත්තා භගවතා, තෙ පටිසෙවතො නාලං අන්තරායායා'ති. සො තං දිට්ඨිං න පටිනිස්සජ්ජති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං සමනුභාසෙය්‍ය – තස්සා දිට්ඨියා පටිනිස්සග්ගාය. එසා ඤත්ති.

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො එවරූපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං – 'තථාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, යථා යෙමෙ අන්තරායිකා ධම්මා වුත්තා භගවතා, තෙ පටිසෙවතො නාලං අන්තරායායා'ති. සො තං දිට්ඨිං න පටිනිස්සජ්ජති. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං සමනුභාසති තස්සා දිට්ඨියා පටිනිස්සග්ගාය. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො සමනුභාසනා, තස්සා දිට්ඨියා පටිනිස්සග්ගාය, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

''දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ…. තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි – ''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො එවරූපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං – 'තථාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි යථා යෙමෙ අන්තරායිකා ධම්මා වුත්තා භගවතා තෙ පටිසෙවතො නාලං අන්තරායායා'ති. සො තං දිට්ඨිං න පටිනිස්සජ්ජති. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුං සමනුභාසති තස්සා දිට්ඨියා පටිනිස්සග්ගාය. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො සමනුභාසනා, තස්සා දිට්ඨියා පටිනිස්සග්ගාය, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

''සමනුභට්ඨො සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු, තස්සා දිට්ඨියා පටිනිස්සග්ගාය. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී''ති.

ඤත්තියා දුක්කටං. ද්වීහි කම්මවාචාහි දුක්කටා. කම්මවාචාපරියොසානෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

421. ධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤී න පටිනිස්සජ්ජති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ධම්මකම්මෙ වෙමතිකො න පටිනිස්සජ්ජති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස ධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤී න පටිනිස්සජ්ජති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

422. අනාපත්ති අසමනුභාසන්තස්ස, පටිනිස්සජ්ජන්තස්ස, උම්මත්තකස්සාති.

අරිට්ඨසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං අට්ඨමං.

9. උක්ඛිත්තසම්භොගසික්ඛාපදං

423. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ජානං තථාවාදිනා අරිට්ඨෙන භික්ඛුනා [භික්ඛුනා ගද්ධබාධිපුබ්බෙන (?)] අකටානුධම්මෙන තං දිට්ඨිං අප්පටිනිස්සට්ඨෙන සද්ධිං සම්භුඤ්ජන්තිපි සංවසන්තිපි සහාපි සෙය්‍යං කප්පෙන්ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ජානං තථාවාදිනා අරිට්ඨෙන භික්ඛුනා [භික්ඛුනා ගද්ධබාධිපුබ්බෙන (?)] අකටානුධම්මෙන තං දිට්ඨිං අප්පටිනිස්සට්ඨෙන සද්ධිං සම්භුඤ්ජිස්සන්තිපි සංවසිස්සන්තිපි සහාපි සෙය්‍යං කප්පෙස්සන්තීති…පෙ…. සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, ජානං තථාවාදිනා අරිට්ඨෙන භික්ඛුනා [භික්ඛුනා ගද්ධබාධිපුබ්බෙන (?)] අකටානුධම්මෙන තං දිට්ඨිං අප්පටිනිස්සට්ඨෙන සද්ධිං සම්භුඤ්ජථාපි සංවසථාපි සහාපි සෙය්‍යං කප්පෙථාති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, ජානං තථාවාදිනා අරිට්ඨෙන භික්ඛුනා [භික්ඛුනා ගද්ධබාධිපුබ්බනෙ (?)] අකටානුධම්මෙන තං දිට්ඨිං අප්පටිනිස්සට්ඨෙන සද්ධිං සම්භුඤ්ජිස්සථාපි සංවසිස්සථාපි සහාපි සෙය්‍යං කප්පෙස්සථ! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

424. **''යො පන භික්ඛු ජානං තථාවාදිනා භික්ඛුනා අකටානුධම්මෙන තං දිට්ඨිං අප්පටිනිස්සට්ඨෙන සද්ධිං සම්භුඤ්ජෙය්‍ය වා සංවසෙය්‍ය වා සහ වා සෙය්‍යං කප්පෙය්‍ය, පාචිත්තිය''**න්ති.

425. **යො පනාති** යො යාදිසො…පෙ…. **භික්ඛූති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

ජානාති නාම සාමං වා ජානාති, අඤ්ඤෙ වා තස්ස ආරොචෙන්ති, සො වා ආරොචෙති.

තථාවාදිනාති – ''තථාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, යථා යෙමෙ අන්තරායිකා ධම්මා වුත්තා භගවතා, තෙ පටිසෙවතො නාලං අන්තරායායා''ති එවං වාදිනා.

අකටානුධම්මො නාම උක්ඛිත්තො අනොසාරිතො.

තං දිට්ඨිං අප්පටිනිස්සට්ඨෙන සද්ධින්ති එතං දිට්ඨිං අප්පටිනිස්සට්ඨෙන සද්ධිං.

සම්භුඤ්ජෙය්‍ය වාති සම්භොගො නාම ද්වෙ සම්භොගා – ආමිසසම්භොගො ච ධම්මසම්භොගො ච. **ආමිසසම්භොගො** නාම ආමිසං දෙති වා පටිග්ගණ්හාති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. **ධම්මසම්භොගො** නාම උද්දිසති වා උද්දිසාපෙති වා, පදෙන උද්දිසති වා උද්දිසාපෙති වා, පදෙ පදෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අක්ඛරාය උද්දිසති වා උද්දිසාපෙති වා, අක්ඛරක්ඛරාය ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

සංවසෙය්‍ය වාති උක්ඛිත්තකෙන සද්ධිං උපොසථං වා පවාරණං වා සඞ්ඝකම්මං වා කරොති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

සහ වා සෙය්‍යං කප්පෙය්‍යාති එකච්ඡන්නෙ උක්ඛිත්තකෙ නිපන්නෙ භික්ඛු නිපජ්ජති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. භික්ඛු නිපන්නෙ උක්ඛිත්තකො නිපජ්ජති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උභො වා නිපජ්ජන්ති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උට්ඨහිත්වා පුනප්පුනං නිපජ්ජන්ති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

426. උක්ඛිත්තකෙ උක්ඛිත්තකසඤ්ඤී සම්භුඤ්ජති වා සංවසති වා සහ වා සෙය්‍යං කප්පෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උක්ඛිත්තකෙ වෙමතිකො සම්භුඤ්ජති වා සංවසති වා සහ වා සෙය්‍යං කප්පෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. උක්ඛිත්තකෙ අනුක්ඛිත්තකසඤ්ඤී සම්භුඤ්ජති වා සංවසති වා සහ වා සෙය්‍යං කප්පෙති, අනාපත්ති. අනුක්ඛිත්තකෙ උක්ඛිත්තකසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුක්ඛිත්තකෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුක්ඛිත්තකෙ අනුක්ඛිත්තකසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

427. අනාපත්ති අනුක්ඛිත්තොති ජානාති, උක්ඛිත්තො ඔසාරිතොති ජානාති, උක්ඛිත්තො තං දිට්ඨිං පටිනිස්සට්ඨොති ජානාති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

උක්ඛිත්තසම්භොගසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං නවමං.

10. කණ්ටකසික්ඛාපදං

428. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන කණ්ටකස්ස [කණ්ඩකස්ස (ස්‍යා. ක.)] නාම සමණුද්දෙසස්ස එවරූපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං හොති – ‘‘තථාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, යථා යෙමෙ අන්තරායිකා ධම්මා වුත්තා භගවතා තෙ පටිසෙවතො නාලං අන්තරායායා’’ති. අස්සොසුං ඛො සම්බහුලා භික්ඛූ කණ්ටකස්ස නාම කිර සමණුද්දෙසස්ස එවරූපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං – ‘‘තථාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං

ආජානාමි, යථා යෙමෙ අන්තරායිකා ධම්මා වුත්තා භගවතා, තෙ පටිසෙවතො නාලං අන්තරායායා''ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ යෙන කණ්ටකො සමණුද්දෙසො තෙනුපසඞ්කමිංසු; උපසඞ්කමිත්වා කණ්ටකං සමණුද්දෙසං එතදවොචුං – ''සච්චං කිර තෙ, ආවුසො කණ්ටක, එවරූපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං – 'තථාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, යථා යෙ'මෙ අන්තරායිකා ධම්මා වුත්තා භගවතා තෙ පටිසෙවතො නාලං අන්තරායායා'''ති? ''එවංබ්‍යාඛො අහං, භන්තෙ, භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි – 'යථා යෙමෙ අන්තරායිකා ධම්මා වුත්තා භගවතා තෙ පටිසෙවතො නාලං අන්තරායායා'''ති.

මා, ආවුසො කණ්ටක, එවං අවච. මා භගවන්තං අබ්භාචික්ඛි. න හි සාධු භගවතො අබ්භක්ඛානං. න හි භගවා එවං වදෙය්‍ය. අනෙකපරියායෙන, ආවුසො කණ්ටක, අන්තරායිකා ධම්මා අන්තරායිකා වුත්තා භගවතා. අලඤ්ච පන තෙ පටිසෙවතො අන්තරායාය. අප්පස්සාදා කාමා වුත්තා භගවතා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා, ආදීනවො එත්ථ භියො...පෙ.... එවම්පි ඛො කණ්ටකො සමණුද්දෙසො තෙහි භික්ඛූහි වුච්චමානො තථෙව තං පාපකං දිට්ඨිගතං ථාමසා පරාමාසා අභිනිවිස්ස වොහරති – ''එවංබ්‍යාඛො අහං, භන්තෙ, භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි – 'යථා යෙමෙ අන්තරායිකා ධම්මා වුත්තා භගවතා තෙ පටිසෙවතො නාලං අන්තරායායා'''ති.

යතො ච ඛො තෙ භික්ඛූ නාසක්ඛිංසු කණ්ටකං සමණුද්දෙසං එතස්මා පාපකා දිට්ඨිගතා විවෙචෙතුං, අථ ඛො තෙ භික්ඛූ යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමිංසු; උපසඞ්කමිත්වා භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා කණ්ටකං සමණුද්දෙසං පටිපුච්ඡි – ''සච්චං කිර තෙ, කණ්ටක, එවරූපං පාපකං දිට්ඨිගතං උප්පන්නං – 'තථාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, යථා යෙමෙ අන්තරායිකා ධම්මා වුත්තා භගවතා තෙ පටිසෙවතො නාලං අන්තරායායා'''ති? ''එවංබ්‍යාඛො අහං, භන්තෙ, භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි – 'යථා යෙමෙ අන්තරායිකා ධම්මා වුත්තා භගවතා තෙ පටිසෙවතො නාලං අන්තරායායා'''ති.

''කස්ස නු ඛො නාම ත්වං, මොඝපුරිස, මයා එවං ධම්මං දෙසිතං ආජානාසි? නනු මයා, මොඝපුරිස, අනෙකපරියායෙන අන්තරායිකා ධම්මා අන්තරායිකා වුත්තා, අලඤ්ච පන තෙ පටිසෙවතො අන්තරායාය? අප්පස්සාදා කාමා වුත්තා මයා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා, ආදීනවො එත්ථ භියො. අට්ඨිකඞ්කලූපමා කාමා වුත්තා මයා...පෙ.... සප්පසිරූපමා කාමා වුත්තා මයා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා, ආදීනවො එත්ථ භියො. අථ ච පන ත්වං, මොඝපුරිස, අත්තනා දුග්ගහිතෙන අම්හෙ චෙව අබ්භාචික්ඛසි අත්තානඤ්ච ඛණසි බහුඤ්ච අපුඤ්ඤං පසවසි. තඤ්හි තෙ, මොඝපුරිස, භවිස්සති දීඝරත්තං අහිතාය දුක්ඛාය. නෙතං, මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... පසන්නානඤ්ච

එකච්චානං අඤ්ඤථත්තායා''ති. විගරහිත්වා...පෙ.... ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''තෙන හි, භික්ඛවෙ, සඞ්ඝො කණ්ටකං සමණුද්දෙසං නාසෙතු. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, නාසෙතබ්බො – අජ්ජතග්ගෙ තෙ, ආවුසො කණ්ටක, න චෙව සො භගවා සත්ථා අපදිසිතබ්බො. යම්පි චඤ්ඤෙ සමණුද්දෙසා ලභන්ති භික්ඛූහි සද්ධිං දිරත්තතිරත්තං සහසෙය්‍යං සාපි තෙ නත්ථි. චර පිරෙ විනස්සා''ති. අථ ඛො සඞ්ඝො කණ්ටකං සමණුද්දෙසං නාසෙසි.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ජානං තථානාසිතං කණ්ටකං සමණුද්දෙසං උපලාපෙන්තිපි උපට්ඨාපෙන්තිපි සම්භුඤ්ජන්තිපි සහාපි සෙය්‍යං කප්පෙන්ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා...පෙ.... තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ජානං තථානාසිතං කණ්ටකං සමණුද්දෙසං උපලාපෙස්සන්තිපි උපට්ඨාපෙස්සන්තිපි සම්භුඤ්ජිස්සන්තිපි සහාපි සෙය්‍යං කප්පෙස්සන්තී''ති...පෙ.... සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, ජානං තථානාසිතං කණ්ටකං සමණුද්දෙසං උපලාපෙථාපි උපට්ඨාපෙථාපි සම්භුඤ්ජථාපි සහාපි සෙය්‍යං කප්පෙථාති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, ජානං තථානාසිතං කණ්ටකං සමණුද්දෙසං උපලාපෙස්සථාපි උපට්ඨාපෙස්සථාපි සම්භුඤ්ජිස්සථාපි සහාපි සෙය්‍යං කප්පෙස්සථ! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

429. **''සමණුද්දෙසොපි චෙ එවං වදෙය්‍ය – 'තථාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, යථා යෙමෙ අන්තරායිකා ධම්මා වුත්තා භගවතා තෙ පටිසෙවතො නාලං අන්තරායායා'ති, සො සමණුද්දෙසො භික්ඛූහි එවමස්ස වචනීයො – 'මාවුසො සමණුද්දෙස, එවං අවච, මා භගවන්තං අබ්භාචික්ඛි, න හි සාධු භගවතො අබ්භක්ඛානං, න හි භගවා එවං වදෙය්‍ය. අනෙකපරියායෙනාවුසො සමණුද්දෙස, අන්තරායිකා ධම්මා අන්තරායිකා වුත්තා භගවතා. අලඤ්ච පන තෙ පටිසෙවතො අන්තරායායා'ති. එවඤ්ච [එවඤ්ච පන (ක.)] සො සමණුද්දෙසො භික්ඛූහි වුච්චමානො තථෙව පග්ගණ්හෙය්‍ය, සො සමණුද්දෙසො භික්ඛූහි එවමස්ස වචනීයො – 'අජ්ජතග්ගෙ තෙ, ආවුසො සමණුද්දෙස, න චෙව සො භගවා සත්ථා අපදිසිතබ්බො. යම්පි චඤ්ඤෙ සමණුද්දෙසා ලභන්ති භික්ඛූහි සද්ධිං දිරත්තතිරත්තං සහසෙය්‍යං සාපි තෙ නත්ථි. චර පිරෙ විනස්සා'ති. යො පන භික්ඛු ජානං තථානාසිතං සමණුද්දෙසං උපලාපෙය්‍ය වා උපට්ඨාපෙය්‍ය වා සම්භුඤ්ජෙය්‍ය වා සහ වා සෙය්‍යං කප්පෙය්‍ය, පාචිත්තිය''**න්ති.

430. සමණුද්දෙසො නාම සාමණෙරො වුච්චති.

එවං වදෙය්‍යාති – ‘‘තථාහං භගවතා ධම්මං දෙසිතං ආජානාමි, යථා යෙමෙ අන්තරායිකා ධම්මා වුත්තා භගවතා, තෙ පටිසෙවතො නාලං අන්තරායායා’’ති.

සො සමණුද්දෙසොති යො සො එවංවාදී සමණුද්දෙසො.

භික්ඛූහීති අඤ්ඤෙහි භික්ඛූහි, යෙ පස්සන්ති යෙ සුණන්ති තෙහි වත්තබ්බො – ‘‘මා, ආවුසො සමණුද්දෙස, එවං අවච. මා භගවන්තං අබ්භාචික්ඛි. න හි සාධු භගවතො අබ්භක්ඛානං. න හි භගවා එවං වදෙය්‍ය. අනෙකපරියායෙනාවුසො සමණුද්දෙස, අන්තරායිකා ධම්මා අන්තරායිකා වුත්තා භගවතා. අලඤ්ච පන තෙ පටිසෙවතො අන්තරායායා’’ති. දුතියම්පි වත්තබ්බො... තතියම්පි වත්තබ්බො...පෙ.... සචෙ පටිනිස්සජ්ජති ඉච්චෙතං කුසලං, නො චෙ පටිනිස්සජ්ජති සො සමණුද්දෙසො භික්ඛූහි එවමස්ස වචනීයො – ‘‘අජ්ජතග්ගෙ තෙ, ආවුසො සමණුද්දෙස, න චෙව සො භගවා සත්ථා අපදිසිතබ්බො. යම්පි චඤ්ඤෙ සමණුද්දෙසා ලභන්ති භික්ඛූහි සද්ධිං දිරත්තතිරත්තං සහසෙය්‍යං සාපි තෙ නත්ථි. චර පිරෙ විනස්සා’’ති.

යො පනාති යො යාදිසො...පෙ.... **භික්ඛූති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

ජානාති නාම සාමං වා ජානාති, අඤ්ඤෙ වා තස්ස ආරොචෙන්ති, සො වා ආරොචෙති.

තථානාසිතන්ති එවං නාසිතං.

සමණුද්දෙසො නාම සාමණෙරො වුච්චති.

උපලාපෙය්‍ය වාති තස්ස පත්තං වා චීවරං වා උද්දෙසං වා පරිපුච්ඡං වා දස්සාමීති උපලාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

උපට්ඨාපෙය්‍ය වාති තස්ස චුණ්ණං වා මත්තිකං වා දන්තකට්ඨං වා මුඛොදකං වා සාදියති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

සම්භුඤ්ජෙය්‍ය වාති සම්භොගො නාම ද්වෙ සම්භොගා – ආමිසසම්භොගො ච ධම්මසම්භොගො ච. **ආමිසසම්භොගො** නාම ආමිසං දෙති වා පටිග්ගණ්හාති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. **ධම්මසම්භොගො** නාම උද්දිසති වා උද්දිසාපෙති වා, පදෙන උද්දිසති වා උද්දිසාපෙති වා, පදෙ පදෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අක්ඛරාය උද්දිසති වා උද්දිසාපෙති වා, අක්ඛරක්ඛරාය ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

සහ වා සෙය්‍යං කප්පෙය්‍යාති එකච්ඡන්නෙ නාසිතකෙ සමණුද්දෙසෙ නිපන්නෙ භික්ඛු නිපජ්ජති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. භික්ඛු නිපන්නෙ

නාසිතකො සමණුද්දෙසො නිපජ්ජති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උභො වා නිපජ්ජන්ති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උට්ඨහිත්වා පුනප්පුනං නිපජ්ජන්ති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

431. නාසිතකෙ නාසිතකසඤ්ඤී උපලාපෙති වා උපට්ඨාපෙති වා සම්භුඤ්ජති වා සහ වා සෙය්‍යං කප්පෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. නාසිතකෙ වෙමතිකො උපලාපෙති වා උපට්ඨාපෙති වා සම්භුඤ්ජති වා සහ වා සෙය්‍යං කප්පෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. නාසිතකෙ අනාසිතකසඤ්ඤී උපලාපෙති වා උපට්ඨාපෙති වා සම්භුඤ්ජති වා සහ වා සෙය්‍යං කප්පෙති, අනාපත්ති. අනාසිතකෙ නාසිතකසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනාසිතකෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනාසිතකෙ අනාසිතකසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

432. අනාපත්ති අනාසිතකොති ජානාති, තං දිට්ඨිං පටිනිස්සට්ඨොති ජානාති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

කණ්ටකසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං දසමං.

සප්පාණකවග්ගො සත්තමො.

තස්සුද්දානං –

> සඤ්චිච්චවධසප්පාණං, උක්කොටං දුට්ඨුල්ලඡාදනං;
> ඌනවීසති සත්ථඤ්ච, සංවිධානං අරිට්ඨකං;
> උක්ඛිත්තං කණ්ටකඤ්චෙව, දස සික්ඛාපදා ඉමෙති.

8. සහධම්මිකවග්ගො

1. සහධම්මිකසික්ඛාපදං

433. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා කොසම්බියං විහරති ඝොසිතාරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා ඡන්නො අනාචාරං ආචරති. භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘මාවුසො ඡන්න, එවරූපං අකාසි. නෙතං කප්පතී’’ති. සො එවං වදෙති – ‘‘න තාවාහං, ආවුසො, එතස්මිං සික්ඛාපදෙ සික්ඛිස්සාමි යාව න අඤ්ඤං භික්ඛුං බ්‍යත්තං විනයධරං පරිපුච්ඡාමී’’ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ආයස්මා ඡන්නො භික්ඛූහි සහධම්මිකං වුච්චමානො එවං වක්ඛති – න තාවාහං, ආවුසො, එතස්මිං සික්ඛාපදෙ සික්ඛිස්සාමි යාව න අඤ්ඤං භික්ඛුං බ්‍යත්තං විනයධරං පරිපුච්ඡාමී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර ත්වං, ඡන්න, භික්ඛූහි සහධම්මිකං වුච්චමානො එවං වදෙසි – ‘‘න තාවාහං, ආවුසො, එතස්මිං සික්ඛාපදෙ සික්ඛිස්සාමි යාව න අඤ්ඤං භික්ඛුං බ්‍යත්තං විනයධරං

පරිපුච්ඡාමී''ති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම ත්වං, මොඝපුරිස, භික්ඛූහි සහධම්මිකං වුච්චමානො එවං වක්ඛසි – ''න තාවාහං, ආවුසො, එතස්මිං සික්ඛාපදෙ සික්ඛිස්සාමි යාව න අඤ්ඤං භික්ඛුං බ්‍යත්තං විනයධරං පරිපුච්ඡාමී''ති. නෙතං, මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

434. **''යො පන භික්ඛු භික්ඛූහි සහධම්මිකං වුච්චමානො එවං වදෙය්‍ය – 'න තාවාහං, ආවුසො, එතස්මිං සික්ඛාපදෙ සික්ඛිස්සාමි යාව න අඤ්ඤං භික්ඛුං බ්‍යත්තං විනයධරං පරිපුච්ඡාමී'ති, පාචිත්තියං. සික්ඛමානෙන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනා අඤ්ඤාතබ්බං පරිපුච්ඡිතබ්බං පරිපඤ්හිතබ්බං. අයං තත්ථ සාමීචී''**ති.

435. **යො පනාති** යො යාදිසො...පෙ.... **භික්ඛූති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

භික්ඛූහීති අඤ්ඤෙහි භික්ඛූහි.

සහධම්මිකං නාම යං භගවතා පඤ්ඤත්තං සික්ඛාපදං එතං සහධම්මිකං නාම. තෙන වුච්චමානො එවං වදෙති [වදෙය්‍ය (ක.)] – ''න තාවාහං, ආවුසො, එතස්මිං සික්ඛාපදෙ සික්ඛිස්සාමි යාව න අඤ්ඤං භික්ඛුං බ්‍යත්තං විනයධරං පරිපුච්ඡාමී''ති [ඉමානි පදානි ස්‍යා. පොත්ථකෙ න දිස්සන්ති]. පණ්ඩිතං බ්‍යත්තං [ඉමානි පදානි ස්‍යා. පොත්ථකෙ න දිස්සන්ති] මෙධාවිං බහුස්සුතං ධම්මකථිකං පරිපුච්ඡාමීති භණති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

436. උපසම්පන්නෙ උපසම්පන්නසඤ්ඤී එවං වදෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උපසම්පන්නෙ වෙමතිකො එවං වදෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උපසම්පන්නෙ අනුපසම්පන්නසඤ්ඤී එවං වදෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අපඤ්ඤත්තෙන වුච්චමානො – ''ඉදං න සල්ලෙඛාය න ධුතත්ථාය න පාසාදිකතාය න අපචයාය න වීරියාරම්භාය සංවත්තතී''ති එවං වදෙති, ''න තාවාහං, ආවුසො, එතස්මිං සික්ඛාපදෙ සික්ඛිස්සාමි යාව න අඤ්ඤං භික්ඛුං බ්‍යත්තං විනයධරං පණ්ඩිතං මෙධාවිං බහුස්සුතං ධම්මකථිකං පරිපුච්ඡාමී''ති භණති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනුපසම්පන්නෙන පඤ්ඤත්තෙන වා අපඤ්ඤත්තෙන වා වුච්චමානො – ''ඉදං න සල්ලෙඛාය න ධුතත්ථාය න පාසාදිකතාය න අපචයාය න වීරියාරම්භාය සංවත්තතී''ති එවං වදෙති, ''න තාවාහං, ආවුසො, එතස්මිං සික්ඛාපදෙ සික්ඛිස්සාමි යාව න අඤ්ඤං භික්ඛුං බ්‍යත්තං විනයධරං පණ්ඩිතං මෙධාවිං බහුස්සුතං ධම්මකථිකං පරිපුච්ඡාමී''ති භණති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නෙ උපසම්පන්නසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නෙ

වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නෙ අනුපසම්පන්නසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

සික්ඛමානෙනාති සික්ඛිතුකාමෙන.

අඤ්ඤාතබ්බන්ති ජානිතබ්බං.

පරිපුච්ඡිතබ්බන්ති ''ඉදං, භන්තෙ, කථං; ඉමස්ස වා ක්වත්ථො''ති?

පරිපඤ්හිතබ්බන්ති චින්තෙතබ්බං තුලයිතබ්බං.

අයං තත්ථ සාමීචීති අයං තත්ථ අනුධම්මතා.

437. අනාපත්ති ''ජානිස්සාමි සික්ඛිස්සාමී''ති භණති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

සහධම්මිකසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං පඨමං.

2. විලෙඛනසික්ඛාපදං

438. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. [ඉදං වත්ථු චූළව. 320] තෙන ඛො පන සමයෙන භගවා භික්ඛූනං අනෙකපරියායෙන විනයකථං කථෙති, විනයස්ස වණ්ණං භාසති, විනයපරියත්තියා වණ්ණං භාසති, ආදිස්ස ආදිස්ස ආයස්මතො උපාලිස්ස වණ්ණං භාසති. භික්ඛූනං එතදහොසි [භික්ඛූ භගවා (ස්‍යා. ක.)] – ''භගවා ඛො අනෙකපරියායෙන විනයකථං කථෙති, විනයස්ස වණ්ණං භාසති, විනයපරියත්තියා වණ්ණං භාසති, ආදිස්ස ආදිස්ස ආයස්මතො උපාලිස්ස වණ්ණං භාසති. හන්ද මයං, ආවුසො, ආයස්මතො උපාලිස්ස සන්තිකෙ විනයං පරියාපුණාමා''ති, තෙ ච බහූ භික්ඛූ ථෙරා ච නවා ච මජ්ඣිමා ච ආයස්මතො උපාලිස්ස සන්තිකෙ විනයං පරියාපුණන්ති.

අථ ඛො ඡබ්බග්ගියානං භික්ඛූනං එතදහොසි – ''එතරහි ඛො, ආවුසො, බහූ භික්ඛූ ථෙරා ච නවා ච මජ්ඣිමා ච ආයස්මතො උපාලිස්ස සන්තිකෙ විනයං පරියාපුණන්ති. සචෙ ඉමෙ විනයෙ පකතඤ්ඤුනො භවිස්සන්ති අම්හෙ යෙනිච්ඡකං යදිච්ඡකං යාවදිච්ඡකං ආකඩ්ඪිස්සන්ති පරිකඩ්ඪිස්සන්ති. හන්ද මයං, ආවුසො, විනයං විවණ්ණෙමා''ති. අථ ඛො ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ භික්ඛූ උපසඞ්කමිත්වා එවං වදන්ති – ''කිං පනිමෙහි ඛුද්දානුඛුද්දකෙහි සික්ඛාපදෙහි උද්දිට්ඨෙහි, යාවදෙව කුක්කුච්චාය විහෙසාය විලෙඛාය සංවත්තන්තී''ති! යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා...පෙ.... තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ විනයං විවණ්ණෙස්සන්තීති...පෙ.... සච්චං

කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, විනයං විවණ්ණෙථාති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, විනයං විවණ්ණෙස්සථ! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

439. **‘‘යො පන භික්ඛු පාතිමොක්ඛෙ උද්දිස්සමානෙ එවං වදෙය්‍ය – ‘කිං පනිමෙහි ඛුද්දානුඛුද්දකෙහි සික්ඛාපදෙහි උද්දිට්ඨෙහි, යාවදෙව කුක්කුච්චාය විහෙසාය විලෙඛාය සංවත්තන්තී’ති, සික්ඛාපදවිවණ්ණකෙ පාචිත්තිය’’**න්ති.

440. **යො පනාති** යො යාදිසො…පෙ…. **භික්ඛූති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

පාතිමොක්ඛෙ උද්දිස්සමානෙති උද්දිසන්තෙ වා උද්දිසාපෙන්තෙ වා සජ්ඣායං වා කරොන්තෙ.

එවං වදෙය්‍යාති – ‘‘කිං පනිමෙහි ඛුද්දානුඛුද්දකෙහි සික්ඛාපදෙහි උද්දිට්ඨෙහි, යාවදෙව කුක්කුච්චාය විහෙසාය විලෙඛාය සංවත්තන්තීති. ‘‘යෙ ඉමං පරියාපුණන්ති තෙසං කුක්කුච්චං හොති, විහෙසා හොති, විලෙඛා හොති, යෙ ඉමං න පරියාපුණන්ති තෙසං කුක්කුච්චං න හොති විහෙසා න හොති විලෙඛා න හොති. අනුද්දිට්ඨං ඉදං වරං, අනුග්ගහිතං ඉදං වරං, අපරියාපුටං ඉදං වරං, අධාරිතං ඉදං වරං, විනයො වා අන්තරධායතු, ඉමෙ වා භික්ඛූ අපකතඤ්ඤුනො හොන්තූ’’ති උපසම්පන්නස්ස විනයං විවණ්ණෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

441. උපසම්පන්නෙ උපසම්පන්නසඤ්ඤී විනයං විවණ්ණෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උපසම්පන්නෙ වෙමතිකො විනයං විවණ්ණෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උපසම්පන්නෙ අනුපසම්පන්නසඤ්ඤී විනයං විවණ්ණෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අඤ්ඤං ධම්මං විවණ්ණෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නස්ස විනයං වා අඤ්ඤං වා ධම්මං විවණ්ණෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නෙ උපසම්පන්නසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නෙ අනුපසම්පන්නසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

442. අනාපත්ති න විවණ්ණෙතුකාමො, ‘‘ඉඞ්ඝ ත්වං සුත්තන්තෙ වා ගාථායො වා අභිධම්මං වා පරියාපුණස්සු, පච්ඡා විනයං පරියාපුණිස්සසී’’ති භණති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

විලෙඛනසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං දුතියං.

3. මොහනසික්ඛාපදං

443. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ අනාචාරං ආචරිත්වා ‘‘අඤ්ඤාණකෙන ආපන්නාති ජානන්තූ’’ති පාතිමොක්ඛෙ උද්දිස්සමානෙ එවං වදන්ති – ‘‘ඉදානෙව ඛො මයං ජානාම, අයම්පි කිර ධම්මො සුත්තාගතො සුත්තපරියාපන්නො අන්වද්ධමාසං උද්දෙසං ආගච්ඡතී’’ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ පාතිමොක්ඛෙ උද්දිස්සමානෙ එවං වක්ඛන්ති – ඉදානෙව ඛො මයං ජානාම, අයම්පි කිර ධම්මො සුත්තාගතො සුත්තපරියාපන්නො අන්වද්ධමාසං උද්දෙසං ආගච්ඡතී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, පාතිමොක්ඛෙ උද්දිස්සමානෙ එවං වදෙථ – ‘‘ඉදානෙව ඛො මයං ජානාම, අයම්පි කිර ධම්මො සුත්තාගතො සුත්තපරියාපන්නො අන්වද්ධමාසං උද්දෙසං ආගච්ඡතී’’ති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, පාතිමොක්ඛෙ උද්දිස්සමානෙ එවං වක්ඛථ – ‘‘ඉදානෙව ඛො මයං ජානාම, අයම්පි කිර ධම්මො සුත්තාගතො සුත්තපරියාපන්නො අන්වද්ධමාසං උද්දෙසං ආගච්ඡතී’’ති! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

444. **‘‘යො පන භික්ඛු අන්වද්ධමාසං පාතිමොක්ඛෙ උද්දිස්සමානෙ එවං වදෙය්‍ය – ‘ඉදානෙව ඛො අහං ජානාමි, අයම්පි කිර ධම්මො සුත්තාගතො සුත්තපරියාපන්නො අන්වද්ධමාසං උද්දෙසං ආගච්ඡතී’ති. තඤ්චෙ භික්ඛුං අඤ්ඤෙ භික්ඛූ ජානෙය්‍යුං නිසින්නපුබ්බං ඉමිනා භික්ඛුනා ද්වත්තික්ඛත්තුං පාතිමොක්ඛෙ උද්දිස්සමානෙ, කො පන වාදො භිය්‍යො [භිය්‍යොති (ස්‍යා.)], න ච තස්ස භික්ඛුනො අඤ්ඤාණකෙන මුත්ති අත්ථි, යඤ්ච තත්ථ ආපත්තිං ආපන්නො තඤ්ච යථාධම්මො කාරෙතබ්බො, උත්තරි චස්ස මොහො ආරොපෙතබ්බො – ‘තස්ස තෙ, ආවුසො, අලාභා, තස්ස තෙ දුල්ලද්ධං, යං ත්වං පාතිමොක්ඛෙ උද්දිස්සමානෙ න සාධුකං අට්ඨිං කත්වා [අට්ඨිකත්වා (ස්‍යා. ක.)] මනසි කරොසී’ති. ඉදං තස්මිං මොහනකෙ පාචිත්තිය’’**න්ති.

445. **යො පනාති** යො යාදිසො…පෙ…. **භික්ඛූති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

අන්වද්ධමාසන්ති අනුපොසථිකං.

පාතිමොක්ඛෙ උද්දිස්සමානෙති උද්දිසන්තෙ.

එවං වදෙය්‍යාති අනාචාරං ආචරිත්වා – ‘‘අඤ්ඤාණකෙන ආපන්නොති ජානන්තූ’’ති පාතිමොක්ඛෙ උද්දිස්සමානෙ එවං වදෙති – ‘‘ඉදානෙව ඛො අහං ජානාමි, අයම්පි කිර ධම්මො සුත්තාගතො සුත්තපරියාපන්නො අන්වද්ධමාසං උද්දෙසං ආගච්ඡතී’’ති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

තඤ්චෙ මොහෙතුකාමං භික්ඛුං අඤ්ඤෙ භික්ඛූ ජානෙය්‍යුං නිසින්නපුබ්බං ඉමිනා භික්ඛුනා ද්වත්තික්ඛත්තුං පාතිමොක්ඛෙ උද්දිස්සමානෙ, කො පන වාදො භිය්‍යො, න ච තස්ස භික්ඛුනො අඤ්ඤාණකෙන මුත්ති අත්ථි, යඤ්ච තත්ථ ආපත්තිං ආපන්නො, තඤ්ච යථාධම්මො කාරෙතබ්බො, උත්තරි චස්ස මොහො ආරොපෙතබ්බො. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ආරොපෙතබ්බො. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

446. ‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු පාතිමොක්ඛෙ උද්දිස්සමානෙ න සාධුකං අට්ඨිං කත්වා මනසි කරොති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො මොහං ආරොපෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමො භික්ඛු පාතිමොක්ඛෙ උද්දිස්සමානෙ න සාධුකං අට්ඨිං කත්වා මනසි කරොති. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො මොහං ආරොපෙති. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො මොහස්ස ආරොපනා, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘ආරොපිතො සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමස්ස භික්ඛුනො මොහො. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

අනාරොපිතෙ මොහෙ මොහෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ආරොපිතෙ මොහෙ මොහෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

447. ධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤී, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ධම්මකම්මෙ වෙමතිකො, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤී මොහෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

448. අනාපත්ති න විත්ථාරෙන සුතං හොති, ඌනකද්වත්තික්ඛත්තුං විත්ථාරෙන සුතං හොති, න මොහෙතුකාමස්ස, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

මොහනසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං තතියං.

4. පහාරසික්ඛාපදං

449. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ කුපිතා අනත්තමනා සත්තරසවග්ගියානං භික්ඛූනං පහාරං දෙන්ති. තෙ රොදන්ති. භික්ඛූ එවමාහංසු – ''කිස්ස තුම්හෙ, ආවුසො, රොදථා''ති? ''ඉමෙ, ආවුසො, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ කුපිතා අනත්තමනා අම්හාකං පහාරං දෙන්තී''ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ කුපිතා අනත්තමනා භික්ඛූනං පහාරං දස්සන්තී''ති…පෙ…. සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, කුපිතා අනත්තමනා භික්ඛූනං පහාරං දෙථාති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, කුපිතා අනත්තමනා භික්ඛූනං පහාරං දස්සථ! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

450. **''යො පන භික්ඛු භික්ඛුස්ස කුපිතො අනත්තමනො පහාරං දදෙය්‍ය, පාචිත්තිය''**න්ති.

451. **යො පනාති** යො යාදිසො…පෙ…. **භික්ඛූති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

භික්ඛුස්සාති අඤ්ඤස්ස භික්ඛුස්ස.

කුපිතො අනත්තමනොති අනභිරද්ධො ආහතචිත්තො ඛිලජාතො.

පහාරං දදෙය්‍යාති කායෙන වා කායපටිබද්ධෙන වා නිස්සග්ගියෙන වා අන්තමසො උප්පලපත්තෙනපි පහාරං දෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

452. උපසම්පන්නෙ උපසම්පන්නසඤ්ඤී කුපිතො අනත්තමනො පහාරං දෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උපසම්පන්නෙ වෙමතිකො කුපිතො අනත්තමනො පහාරං දෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උපසම්පන්නෙ අනුපසම්පන්නසඤ්ඤී කුපිතො අනත්තමනො පහාරං දෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අනුපසම්පන්නස්ස කුපිතො අනත්තමනො පහාරං දෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නෙ උපසම්පන්නසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නෙ අනුපසම්පන්නසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

453. අනාපත්ති කෙනචි විහෙඨියමානො මොක්ඛාධිප්පායො පහාරං දෙති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

පහාරසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං චතුත්ථං.

5. තලසත්තිකසික්ඛාපදං

454. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ කුපිතා අනත්තමනා සත්තරසවග්ගියානං භික්ඛූනං තලසත්තිකං උග්ගිරන්ති. තෙ පහාරසමුච්චිතා රොදන්ති. භික්ඛූ එවමාහංසු – ''කිස්ස තුම්හෙ, ආවුසො, රොදථා''ති? ''ඉමෙ, ආවුසො, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ කුපිතා අනත්තමනා අම්හාකං තලසත්තිකං උග්ගිරන්තී''ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා...පෙ.... තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ කුපිතා අනත්තමනා සත්තරසවග්ගියානං භික්ඛූනං තලසත්තිකං උග්ගිරිස්සන්තී''ති...පෙ.... සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, කුපිතා අනත්තමනා සත්තරසවග්ගියානං භික්ඛූනං තලසත්තිකං උග්ගිරථාති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, කුපිතා අනත්තමනා සත්තරසවග්ගියානං භික්ඛූනං තලසත්තිකං උග්ගිරිස්සථ! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

455. **''යො පන භික්ඛු භික්ඛුස්ස කුපිතො අනත්තමනො තලසත්තිකං උග්ගිරෙය්‍ය, පාචිත්තිය''**න්ති.

456. **යො පනාති** යො යාදිසො...පෙ.... **භික්ඛූති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

භික්ඛුස්සාති අඤ්ඤස්ස භික්ඛුස්ස.

කුපිතො අනත්තමනොති අනභිරද්ධො ආහතචිත්තො ඛිලජාතො.

තලසත්තිකං උග්ගිරෙය්‍යාති කායං වා කායපටිබද්ධං වා අන්තමසො උප්පලපත්තම්පි උච්චාරෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

457. උපසම්පන්නෙ උපසම්පන්නසඤ්ඤී කුපිතො අනත්තමනො තලසත්තිකං උග්ගිරති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උපසම්පන්නෙ වෙමතිකො කුපිතො අනත්තමනො තලසත්තිකං උග්ගිරති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උපසම්පන්නෙ අනුපසම්පන්නසඤ්ඤී කුපිතො අනත්තමනො තලසත්තිකං උග්ගිරති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අනුපසම්පන්නස්ස කුපිතො අනත්තමනො තලසත්තිකං උග්ගිරති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නෙ උපසම්පන්නසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නෙ අනුපසම්පන්නසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

458. අනාපත්ති කෙනචි විහෙඨීයමානො මොක්ඛාධිප්පායො තලසත්තිකං උග්ගිරති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

තලසත්තිකසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං පඤ්චමං.

6. අමූලකසික්ඛාපදං

459. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ භික්ඛුං අමූලකෙන සඞ්ඝාදිසෙසෙන අනුද්ධංසෙන්ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියායන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ භික්ඛුං අමූලකෙන සඞ්ඝාදිසෙසෙන අනුද්ධංසෙස්සන්තී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛුං අමූලකෙන සඞ්ඝාදිසෙසෙන අනුද්ධංසෙථාති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, භික්ඛුං අමූලකෙන සඞ්ඝාදිසෙසෙන අනුද්ධංසෙස්සථ! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

460. **‘‘යො පන භික්ඛු භික්ඛුං අමූලකෙන සඞ්ඝාදිසෙසෙන අනුද්ධංසෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’**න්ති.

461. **යො පනාති** යො යාදිසො…පෙ…. **භික්ඛූති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

භික්ඛුන්ති අඤ්ඤං භික්ඛුං.

අමූලකං නාම අදිට්ඨං අස්සුතං අපරිසඞ්කිතං.

සඞ්ඝාදිසෙසෙනාති තෙරසන්නං අඤ්ඤතරෙන.

අනුද්ධංසෙය්‍යාති චොදෙති වා චොදාපෙති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

462. උපසම්පන්නෙ උපසම්පන්නසඤ්ඤී අමූලකෙන සඞ්ඝාදිසෙසෙන අනුද්ධංසෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උපසම්පන්නෙ වෙමතිකො අමූලකෙන සඞ්ඝාදිසෙසෙන අනුද්ධංසෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උපසම්පන්නෙ

අනුපසම්පන්නසඤ්ඤී අමූලකෙන සඞ්ඝාදිසෙසෙන අනුද්ධංසෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ආචාරවිපත්තියා වා දිට්ඨිවිපත්තියා වා අනුද්ධංසෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නං අනුද්ධංසෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නෙ උපසම්පන්නසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නෙ අනුපසම්පන්නසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

463. අනාපත්ති තථාසඤ්ඤී චොදෙති, වා චොදාපෙති වා, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

අමූලකසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං ඡට්ඨං.

7. සඤ්චිච්චසික්ඛාපදං

464. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සත්තරසවග්ගියානං භික්ඛූනං සඤ්චිච්ච කුක්කුච්චං උපදහන්ති – ‘‘භගවතා, ආවුසො, සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං – ‘න ඌනවීසතිවස්සො පුග්ගලො උපසම්පාදෙතබ්බො’ති. තුම්හෙ ච ඌනවීසතිවස්සා උපසම්පන්නා. කච්චි නො තුම්හෙ අනුපසම්පන්නා’’ති? තෙ රොදන්ති. භික්ඛූ එවමාහංසු – ‘‘කිස්ස තුම්හෙ, ආවුසො, රොදථා’’ති? ‘‘ඉමෙ, ආවුසො, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ අම්හාකං සඤ්චිච්ච කුක්කුච්චං උපදහන්තී’’ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ භික්ඛූනං සඤ්චිච්ච කුක්කුච්චං උපදහිස්සන්තී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛූනං සඤ්චිච්ච කුක්කුච්චං උපදහථාති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, භික්ඛූනං සඤ්චිච්ච කුක්කුච්චං උපදහිස්සථ! නෙතං, මොඝපුරිසා අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

465. **‘‘යො පන භික්ඛු භික්ඛුස්ස සඤ්චිච්ච කුක්කුච්චං උපදහෙය්‍ය** **[උප්පාදෙය්‍ය (ඉතිපි)]** **– ‘ඉතිස්ස මුහුත්තම්පි අඵාසු භවිස්සතී’ති එතදෙව පච්චයං කරිත්වා අනඤ්ඤං, පාචිත්තිය’’**න්ති.

466. **යො පනාති** යො යාදිසො…පෙ…. **භික්ඛූති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

භික්ඛුස්සාති අඤ්ඤස්ස භික්ඛුස්ස.

සඤ්චිච්චාති ජානන්තො සඤ්ජානන්තො චෙච්ච අභිවිතරිත්වා වීතික්කමො.

කුක්කුච්චං උපදහෙය්‍යාති ‘‘ඌනවීසතිවස්සො මඤ්ඤෙ ත්වං උපසම්පන්නො, විකාලෙ මඤ්ඤෙ තයා භුත්තං, මජ්ජං මඤ්ඤෙ තයා පීතං, මාතුගාමෙන සද්ධිං රහො මඤ්ඤෙ තයා නිසින්න’’න්ති කුක්කුච්චං උපදහති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

එතදෙව පච්චයං කරිත්වා, අනඤ්ඤන්ති න අඤ්ඤො කොචි පච්චයො හොති කුක්කුච්චං උපදහිතුං.

467. උපසම්පන්නෙ උපසම්පන්නසඤ්ඤී සඤ්චිච්ච කුක්කුච්චං උපදහති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උපසම්පන්නෙ වෙමතිකො සඤ්චිච්ච කුක්කුච්චං උපදහති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උපසම්පන්නෙ අනුපසම්පන්නසඤ්ඤී සඤ්චිච්ච කුක්කුච්චං උපදහති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අනුපසම්පන්නස්ස සඤ්චිච්ච කුක්කුච්චං උපදහති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නෙ උපසම්පන්නසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නෙ අනුපසම්පන්නසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

468. අනාපත්ති න කුක්කුච්චං උපදහිතුකාමො ‘‘ඌනවීසතිවස්සො මඤ්ඤෙ ත්වං උපසම්පන්නො, විකාලෙ මඤ්ඤෙ තයා භුත්තං, මජ්ජං මඤ්ඤෙ තයා පීතං, මාතුගාමෙන සද්ධිං රහො මඤ්ඤෙ තයා නිසින්නං, ඉඞ්ඝ ජානාහි, මා තෙ පච්ඡා කුක්කුච්චං අහොසී’’ති භණති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

සඤ්චිච්චසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං සත්තමං.

8. උපස්සුතිසික්ඛාපදං

469. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ පෙසලෙහි භික්ඛූහි සද්ධිං භණ්ඩන්ති. පෙසලා භික්ඛූ එවං වදන්ති – ‘‘අලජ්ජිනො ඉමෙ, ආවුසො, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ. න සක්කා ඉමෙහි සහ භණ්ඩිතු’’න්ති. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ එවං වදන්ති – ‘‘කිස්ස තුම්හෙ, ආවුසො, අම්හෙ අලජ්ජිවාදෙන පාපෙථා’’ති? ‘‘කහං පන තුම්හෙ, ආවුසො, අස්සුත්ථා’’ති? ‘‘මයං ආයස්මන්තානං උපස්සුතිං [උපස්සුති (?)] තිට්ඨම්හා’’ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ.… තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ භික්ඛූනං භණ්ඩනජාතානං කලහජාතානං විවාදාපන්නානං උපස්සුතිං [උපස්සුති (?)] තිට්ඨිස්සන්තී’’ති…පෙ.… සච්චං

කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛූනං භණ්ඩනජාතානං කලහජාතානං විවාදාපන්නානං උපස්සුතිං [උපස්සුති (?)] තිට්ඨථාති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, භික්ඛූනං භණ්ඩනජාතානං කලහජාතානං විවාදාපන්නානං උපස්සුතිං [උපස්සුති (?)] තිට්ඨිස්සථ! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

470. **''යො පන භික්ඛු භික්ඛූනං භණ්ඩනජාතානං කලහජාතානං විවාදාපන්නානං උපස්සුතිං තිට්ඨෙය්‍ය – 'යං ඉමෙ භණිස්සන්ති තං සොස්සාමී'ති එතදෙව පච්චයං කරිත්වා අනඤ්ඤං, පාචිත්තිය''**න්ති.

471. **යො පනාති** යො යාදිසො…පෙ…. **භික්ඛූති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

භික්ඛූනන්ති අඤ්ඤෙසං භික්ඛූනං.

භණ්ඩනජාතානං කලහජාතානං විවාදාපන්නානන්ති අධිකරණජාතානං.

උපස්සුතිං තිට්ඨෙය්‍යාති ''ඉමෙසං සුත්වා චොදෙස්සාමි සාරෙස්සාමි පටිචොදෙස්සාමි පටිසාරෙස්සාමි මඞ්කු කරිස්සාමී''ති ගච්ඡති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. යත්ථ ඨිතො සුණාති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. පච්ඡතො ගච්ඡන්තො තුරිතො ගච්ඡති සොස්සාමීති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. යත්ථ ඨිතො සුණාති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. පුරතො ගච්ඡන්තො ඔහියාති සොස්සාමීති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. යත්ථ ඨිතො සුණාති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. භික්ඛුස්ස ඨිතොකාසං වා නිසින්නොකාසං වා නිපන්නොකාසං වා ආගන්ත්වා මන්තෙන්තං උක්කාසිතබ්බං, විජානාපෙතබ්බං, නො චෙ උක්කාසෙය්‍ය වා විජානාපෙය්‍ය වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

එතදෙව පච්චයං කරිත්වා අනඤ්ඤන්ති න අඤ්ඤො කොචි පච්චයො හොති උපස්සුතිං තිට්ඨිතුං.

472. උපසම්පන්නෙ උපසම්පන්නසඤ්ඤී උපස්සුතිං තිට්ඨති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උපසම්පන්නෙ වෙමතිකො උපස්සුතිං තිට්ඨති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උපසම්පන්නෙ අනුපසම්පන්නසඤ්ඤී උපස්සුතිං තිට්ඨති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අනුපසම්පන්නස්ස උපස්සුතිං තිට්ඨති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නෙ උපසම්පන්නසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නෙ අනුපසම්පන්නසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

473. අනාපත්ති – ''ඉමෙසං සුත්වා ඔරමිස්සාමි විරමිස්සාමි වූපසමිස්සාමි [වූපසමෙස්සාමි (සී.)] අත්තානං පරිමොචෙස්සාමී''ති ගච්ඡති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

උපස්සුතිසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං අට්ඨමං.

9. කම්මපටිබාහනසික්ඛාපදං

474. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ අනාචාරං ආචරිත්වා එකමෙකස්ස කම්මෙ කයිරමානෙ පටික්කොසන්ති. තෙන ඛො පන සමයෙන සඞ්ඝො සන්නිපතිතො හොති කෙනචිදෙව කරණීයෙන. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ චීවරකම්මං කරොන්තා එකස්ස ඡන්දං අදංසු. අථ ඛො සඞ්ඝො – ''අයං, ආවුසො, ඡබ්බග්ගියො භික්ඛු එකකො ආගතො, හන්දස්ස මයං කම්මං කරොමා''ති තස්ස කම්මං අකාසි. අථ ඛො සො භික්ඛු යෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ තෙනුපසඞ්කමි. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ තං භික්ඛුං එතදවොචුං – ''කිං, ආවුසො, සඞ්ඝො අකාසී''ති? ''සඞ්ඝො මෙ, ආවුසො, කම්මං අකාසී''ති. ''න මයං, ආවුසො, එතදත්ථාය ඡන්දං අදම්හා – ''තුය්හං කම්මං කරිස්සතී''ති. සචෙ ච මයං ජානෙය්‍යාම ''තුය්හං කම්මං කරිස්සතී''ති, න මයං ඡන්දං දදෙය්‍යාමා''ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ධම්මිකානං කම්මානං ඡන්දං දත්වා පච්ඡා ඛීයනධම්මං [ඛිය්‍යධම්මං (ඉතිපි)] ආපජ්ජිස්සන්තී''ති…පෙ…. සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, ධම්මිකානං කම්මානං ඡන්දං දත්වා පච්ඡා ඛීයනධම්මං [ඛිය්‍යධම්මං (ඉතිපි)] ආපජ්ජථාති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, ධම්මිකානං කම්මානං ඡන්දං දත්වා පච්ඡා ඛීයනධම්මං [ඛිය්‍යධම්මං (ඉතිපි)] ආපජ්ජිස්සථ! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

475. **''යො පන භික්ඛු ධම්මිකානං කම්මානං ඡන්දං දත්වා පච්ඡා ඛීයනධම්මං ආපජ්ජෙය්‍ය, පාචිත්තිය''**න්ති.

476. **යො පනාති** යො යාදිසො…පෙ…. **භික්ඛූති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

ධම්මිකං නාම **කම්මං** අපලොකනකම්මං ඤත්තිකම්මං ඤත්තිදුතියකම්මං ඤත්තිචතුත්ථකම්මං ධම්මෙන විනයෙන සත්ථුසාසනෙන කතං, එතං ධම්මිකං නාම කම්මං. ඡන්දං දත්වා ඛිය්‍යති ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

477. ධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤී ඡන්දං දත්වා ඛියාති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ධම්මකම්මෙ වෙමතිකො ඡන්දං දත්වා ඛියාති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤී ඡන්දං දත්වා ඛියාති, අනාපත්ති. අධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

478. අනාපත්ති – ''අධම්මෙන වා වග්ගෙන වා න කම්මාරහස්ස වා කම්මං කත''න්ති ජානන්තො ඛියාති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

කම්මපටිබාහනසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං නවමං.

10. ඡන්දංඅදත්වාගමනසික්ඛාපදං

479. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන සඞ්ඝො සන්නිපතිතො හොති කෙනචිදෙව කරණීයෙන. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ චීවරකම්මං කරොන්තා එකස්ස ඡන්දං අදංසු. අථ ඛො සඞ්ඝො ''යස්සත්ථාය සන්නිපතිතො තං කම්මං කරිස්සාමී''ති ඤත්තිං ඨපෙසි. අථ ඛො සො භික්ඛු – ''එවමෙවිමෙ එකමෙකස්ස කම්මං කරොන්ති, කස්ස තුම්හෙ කම්මං කරිස්සථා''ති ඡන්දං අදත්වා උට්ඨායාසනා පක්කාමි. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ.… තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම භික්ඛු සඞ්ඝෙ විනිච්ඡයකථාය වත්තමානාය ඡන්දං අදත්වා උට්ඨායාසනා පක්කමිස්සතී''ති…පෙ.… සච්චං කිර ත්වං, භික්ඛු, සඞ්ඝෙ විනිච්ඡයකථාය වත්තමානාය ඡන්දං අදත්වා උට්ඨායාසනා පක්කමසීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ.… කථඤ්හි නාම ත්වං, මොඝපුරිස, සඞ්ඝෙ විනිච්ඡයකථාය වත්තමානාය ඡන්දං අදත්වා උට්ඨායාසනා පක්කමිස්සසි! නෙතං, මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ.… එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

480. **''යො පන භික්ඛු සඞ්ඝෙ විනිච්ඡයකථාය වත්තමානාය ඡන්දං අදත්වා උට්ඨායාසනා පක්කමෙය්‍ය, පාචිත්තිය''**න්ති.

481. **යො පනාති** යො යාදිසො…පෙ.… **භික්ඛූති**…පෙ.… අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

සඞ්ඝෙ විනිච්ඡයකථා නාම වත්ථු වා ආරොචිතං හොති අවිනිච්ඡිතං, ඤත්ති වා ඨපිතා හොති, කම්මවාචා වා විප්පකතා හොති.

ඡන්දං අදත්වා උට්ඨායාසනා පක්කමෙය්‍යාති – ‘‘කථං ඉදං කම්මං කුප්පං අස්ස වග්ගං අස්ස න කරෙය්‍යා’’ති ගච්ඡති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. පරිසාය හත්ථපාසං විජහන්තස්ස ආපත්ති දුක්කටස්ස. විජහිතෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

482. ධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤී ඡන්දං අදත්වා උට්ඨායාසනා පක්කමති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ධම්මකම්මෙ වෙමතිකො ඡන්දං අදත්වා උට්ඨායාසනා පක්කමති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤී ඡන්දං අදත්වා උට්ඨායාසනා පක්කමති, අනාපත්ති. අධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

483. අනාපත්ති – ‘‘සඞ්ඝස්ස භණ්ඩනං වා කලහො වා විග්ගහො වා විවාදො වා භවිස්සතී’’ති ගච්ඡති, ‘‘සඞ්ඝභෙදො වා සඞ්ඝරාජි වා භවිස්සතී’’ති ගච්ඡති, ‘‘අධම්මෙන වා වග්ගෙන වා න කම්මාරහස්ස වා කම්මං කරිස්සතී’’ති ගච්ඡති, ගිලානො ගච්ඡති, ගිලානස්ස කරණීයෙන ගච්ඡති, උච්චාරෙන වා පස්සාවෙන වා පීළිතො ගච්ඡති, ‘‘න කම්මං කොපෙතුකාමො පුන පච්චාගමිස්සාමී’’ති ගච්ඡති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

ඡන්දං අදත්වා ගමනසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං දසමං.

11. දුබ්බලසික්ඛාපදං

484. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා රාජගහෙ විහරති වෙළුවනෙ කලන්දකනිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා දබ්බො මල්ලපුත්තො සඞ්ඝස්ස සෙනාසනඤ්ච පඤ්ඤපෙති භත්තානි ච උද්දිසති. සො චායස්මා දුබ්බලචීවරො හොති. තෙන ඛො පන සමයෙන සඞ්ඝස්ස එකං චීවරං උප්පන්නං හොති. අථ ඛො සඞ්ඝො තං චීවරං ආයස්මතො දබ්බස්ස මල්ලපුත්තස්ස අදාසි. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘යථාසන්ථුතං භික්ඛූ සඞ්ඝිකං ලාභං පරිණාමෙන්තී’’ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සමග්ගෙන සඞ්ඝෙන චීවරං දත්වා පච්ඡා ඛීයනධම්මං ආපජ්ජිස්සන්තී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, සමග්ගෙන සඞ්ඝෙන චීවරං දත්වා පච්ඡා ඛීයනධම්මං ආපජ්ජථාති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, සමග්ගෙන සඞ්ඝෙන චීවරං දත්වා පච්ඡා ඛීයනධම්මං ආපජ්ජිස්සථ! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං, වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

485. **“යො පන භික්ඛු සමග්ගෙන සඞ්ඝෙන චීවරං දත්වා පච්ඡා ඛීයනධම්මං ආපජ්ජෙය්‍ය ‘යථාසන්ථුතං භික්ඛූ සඞ්ඝිකං ලාභං පරිණාමෙන්තී’ති, පාචිත්තිය”**න්ති.

486. **යො පනාති** යො යාදිසො...පෙ.... **භික්ඛූති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

සමග්ගො නාම සඞ්ඝො සමානසංවාසකො සමානසීමායං ඨිතො.

චීවරං නාම ඡන්නං චීවරානං අඤ්ඤතරං චීවරං විකප්පනුපගං පච්ඡිමං.

දත්වාති සයං දත්වා.

යථාසන්ථුතං නාම යථාමිත්තතා යථාසන්දිට්ඨතා යථාසම්භත්තතා යථාසමානුපජ්ඣායකතා යථාසමානාචරියකතා.

සඞ්ඝිකං නාම සඞ්ඝස්ස දින්නං හොති පරිච්චත්තං.

ලාභො නාම චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානප්පච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරා, අන්තමසො චුණ්ණපිණ්ඩොපි, දන්තකට්ඨම්පි, දසිකසුත්තම්පි.

පච්ඡා ඛීයනධම්මං ආපජ්ජෙය්‍යාති උපසම්පන්නස්ස සඞ්ඝෙන සම්මතස්ස සෙනාසනපඤ්ඤාපකස්ස වා භත්තුද්දෙසකස්ස වා යාගුභාජකස්ස වා ඵලභාජකස්ස වා ඛජ්ජභාජකස්ස වා අප්පමත්තකවිස්සජ්ජකස්ස වා චීවරං දින්නෙ ඛිය්‍යති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

487. ධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤී චීවරං දින්නෙ ඛිය්‍යති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ධම්මකම්මෙ වෙමතිකො චීවරං දින්නෙ ඛිය්‍යති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤී චීවරං දින්නෙ ඛිය්‍යති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අඤ්ඤං පරික්ඛාරං දින්නෙ ඛිය්‍යති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. උපසම්පන්නස්ස සඞ්ඝෙන අසම්මතස්ස සෙනාසනපඤ්ඤාපකස්ස වා භත්තුද්දෙසකස්ස වා යාගුභාජකස්ස වා ඵලභාජකස්ස වා ඛජ්ජභාජකස්ස වා අප්පමත්තකවිස්සජ්ජකස්ස වා චීවරං වා අඤ්ඤං වා පරික්ඛාරං දින්නෙ ඛිය්‍යති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නස්ස සඞ්ඝෙන සම්මතස්ස වා අසම්මතස්ස වා සෙනාසනපඤ්ඤාපකස්ස වා භත්තුද්දෙසකස්ස වා යාගුභාජකස්ස වා ඵලභාජකස්ස වා ඛජ්ජභාජකස්ස වා අප්පමත්තකවිස්සජ්ජකස්ස වා චීවරං වා අඤ්ඤං වා පරික්ඛාරං දින්නෙ ඛිය්‍යති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ

ධම්මකම්මසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

488. අනාපත්ති – පකතියා ඡන්දා දොසා මොහා භයා කරොන්තං ‘‘ක්වත්ථො තස්ස දින්නෙන ලද්ධාපි විනිපාතෙස්සති න සම්මා උපනෙස්සතී’’ති ඛියති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

දුබ්බලසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං එකාදසමං.

12. පරිණාමනසික්ඛාපදං

489. [ඉදං වත්ථු පාරා. 657] තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන සාවත්ථියං අඤ්ඤතරස්ස පූගස්ස සඞ්ඝස්ස සචීවරභත්තං පටියත්තං හොති – ‘‘භොජෙත්වා චීවරෙන අච්ඡාදෙස්සාමා’’ති. අථ ඛො ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ යෙන සො පූගො තෙනුපසඞ්කමිංසු; උපසඞ්කමිත්වා තං පූගං එතදවොචුං – ‘‘දෙථාවුසො, ඉමානි චීවරානි ඉමෙසං භික්ඛූන’’න්ති. ‘‘න මයං, භන්තෙ, දස්සාම. අම්හාකං සඞ්ඝස්ස අනුවස්සං සචීවරභික්ඛා පඤ්ඤත්තා’’ති. ‘‘බහූ, ආවුසො, සඞ්ඝස්ස දායකා, බහූ සඞ්ඝස්ස භත්තා [භද්දා (ක.)]. ඉමෙ තුම්හෙ නිස්සාය තුම්හෙ සම්පස්සන්තා ඉධ විහරන්ති. තුම්හෙ චෙ ඉමෙසං න දස්සථ, අථ කො චරහි ඉමෙසං දස්සති? දෙථාවුසො, ඉමානි චීවරානි ඉමෙසං භික්ඛූන’’න්ති. අථ ඛො සො පූගො ඡබ්බග්ගියෙහි භික්ඛූහි නිප්පීළියමානො යථාපටියත්තං චීවරං ඡබ්බග්ගියානං භික්ඛූනං දත්වා සඞ්ඝං භත්තෙන පරිවිසි. යෙ තෙ භික්ඛූ ජානන්ති සඞ්ඝස්ස සචීවරභත්තං පටියත්තං ‘‘න ච ජානන්ති ඡබ්බග්ගියානං භික්ඛූනං දින්න’’න්ති තෙ එවමාහංසු – ‘‘ඔණොජෙථාවුසො, සඞ්ඝස්ස චීවර’’න්ති. ‘‘නත්ථි, භන්තෙ. යථාපටියත්තං චීවරං අයෙයා ඡබ්බග්ගියා අයෙයානං ඡබ්බග්ගියානං පරිණාමෙසු’’න්ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ජානං සඞ්ඝිකං ලාභං පරිණතං පුග්ගලස්ස පරිණාමෙස්සන්තී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, ජානං සඞ්ඝිකං ලාභං පරිණතං පුග්ගලස්ස පරිණාමෙථාති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, ජානං සඞ්ඝිකං ලාභං පරිණතං පුග්ගලස්ස පරිණාමෙස්සථ! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

490. **‘‘යො පන භික්ඛු ජානං සඞ්ඝිකං ලාභං පරිණතං පුග්ගලස්ස පරිණාමෙය්‍ය, පාචිත්තිය**’’න්ති.

491. **යො පනාති** යො යාදිසො...පෙ.... **භික්ඛූති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

ජානාති නාම සාමං වා ජානාති, අඤ්ඤෙ වා තස්ස ආරොචෙන්ති, සො වා ආරොචෙති.

සඞ්ඝිකං නාම සඞ්ඝස්ස දින්නං හොති පරිච්චත්තං.

ලාභො නාම චීවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානප්පච්චයභෙසජ්ජපරික්ඛාරා, අන්තමසො චුණ්ණපිණ්ඩොපි, දන්තකට්ඨම්පි, දසිකසුත්තම්පි.

පරිණතං නාම ''දස්සාම කරිස්සාමා''ති වාචා භින්නා හොති, තං පුග්ගලස්ස පරිණාමෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

492. පරිණතෙ පරිණතසඤ්ඤී පුග්ගලස්ස පරිණාමෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. පරිණතෙ වෙමතිකො පුග්ගලස්ස පරිණාමෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. පරිණතෙ අපරිණතසඤ්ඤී පුග්ගලස්ස පරිණාමෙති, අනාපත්ති. සඞ්ඝස්ස පරිණතං අඤ්ඤසඞ්ඝස්ස වා චෙතියස්ස වා පරිණාමෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. චෙතියස්ස පරිණතං අඤ්ඤචෙතියස්ස වා සඞ්ඝස්ස වා පුග්ගලස්ස වා පරිණාමෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. පුග්ගලස්ස පරිණතං අඤ්ඤපුග්ගලස්ස වා සඞ්ඝස්ස වා චෙතියස්ස වා පරිණාමෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අපරිණතෙ පරිණතසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අපරිණතෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අපරිණතෙ අපරිණතසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

493. අනාපත්ති – ''කත්ථ දෙමා''ති පුච්ඡීයමානො – ''යත්ථ තුම්හාකං දෙය්‍යධම්මො පරිභොගං වා ලභෙය්‍ය පටිසඞ්ඛාරං වා ලභෙය්‍ය චිරට්ඨිතිකො වා අස්ස යත්ථ වා පන තුම්හාකං චිත්තං පසීදති තත්ථ දෙථා''ති භණති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

පරිණාමනසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං ද්වාදසමං.

සහධම්මිකවග්ගො අට්ඨමො.

තස්සුද්දානං –

සහධම්ම-විවණ්ණඤ්ච, මොහාපනං පහාරකං;
තලසත්ති අමූලඤ්ච, සඤ්චිච්ච ච උපස්සුති;
පටිබාහනඡන්දඤ්ච, දබ්බඤ්ච පරිණාමනන්ති.

9. රතනවග්ගො

1. අන්තෙපුරසික්ඛාපදං

494. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන රාජා පසෙනදි කොසලො උය්‍යානපාලං ආණාපෙසි – ‘‘ගච්ඡ, භණෙ, උය්‍යානං සොධෙහි. උය්‍යානං ගමිස්සාමා’’ති. ‘‘එවං, දෙවා’’ති ඛො සො උය්‍යානපාලො රඤ්ඤො පසෙනදිස්ස කොසලස්ස පටිස්සුත්වා උය්‍යානං සොධෙන්තො අද්දස භගවන්තං අඤ්ඤතරස්මිං රුක්ඛමූලෙ නිසින්නං. දිස්වාන යෙන රාජා පසෙනදි කොසලො තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා රාජානං පසෙනදිං කොසලං එතදවොච – ‘‘සුද්ධං, දෙව, උය්‍යානං. අපිච, භගවා තත්ථ නිසින්නො’’ති. ‘‘හොතු, භණෙ! මයං භගවන්තං පයිරුපාසිස්සාමා’’ති. අථ ඛො රාජා පසෙනදි කොසලො උය්‍යානං ගන්ත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො උපාසකො භගවන්තං පයිරුපාසන්තො නිසින්නො හොති. අද්දසා ඛො රාජා පසෙනදි කොසලො තං උපාසකං භගවන්තං පයිරුපාසන්තං නිසින්නං. දිස්වාන භීතො අට්ඨාසි. අථ ඛො රඤ්ඤො පසෙනදිස්ස කොසලස්ස එතදහොසි – ‘‘නාරහතායං පුරිසො පාපො හොතුං, යථා භගවන්තං පයිරුපාසතී’’ති. යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. අථ ඛො සො උපාසකො භගවතො ගාරවෙන රාජානං පසෙනදිං කොසලං නෙව අභිවාදෙසි න පච්චුට්ඨාසි. අථ ඛො රාජා පසෙනදි කොසලො අනත්තමනො අහොසි – ‘‘කථඤ්හි නාමායං පුරිසො මයි ආගතෙ නෙව අභිවාදෙස්සති න පච්චුට්ඨෙස්සතී’’ති! අථ ඛො භගවා රාජානං පසෙනදිං කොසලං අනත්තමනං විදිත්වා රාජානං පසෙනදිං කොසලං එතදවොච – ‘‘එසො ඛො, මහාරාජ, උපාසකො බහුස්සුතො ආගතාගමො කාමෙසු වීතරාගො’’ති. අථ ඛො රඤ්ඤො පසෙනදිස්ස කොසලස්ස එතදහොසි – ‘‘නාරහතායං උපාසකො ඔරකො හොතුං, භගවාපි ඉමස්ස වණ්ණං භාසතී’’ති. තං උපාසකං එතදවොච – ‘‘වදෙය්‍යාසි, උපාසක, යෙන අත්ථො’’ති. ‘‘සුට්ඨු, දෙවා’’ති. අථ ඛො භගවා රාජානං පසෙනදිං කොසලං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි සමාදපෙසි සමුත්තෙජෙසි සම්පහංසෙසි. අථ ඛො රාජා පසෙනදි කොසලො භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතො සමාදපිතො සමුත්තෙජිතො සම්පහංසිතො උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි.

495. තෙන ඛො පන සමයෙන රාජා පසෙනදි කොසලො උපරිපාසාදවරගතො හොති. අද්දසා ඛො රාජා පසෙනදි කොසලො තං උපාසකං රථිකාය [රථියාය (ඉතිපි)] ඡත්තපාණිං ගච්ඡන්තං. දිස්වාන පක්කොසාපෙත්වා එතදවොච – ‘‘ත්වං කිර, උපාසක, බහුස්සුතො ආගතාගමො. සාධු, උපාසක, අම්හාකං ඉත්ථාගාරං ධම්මං වාචෙහී’’ති. ‘‘යමහං

[යම්පාහං (සී.)], දෙව, ජානාමි අයයානං වාහසා, අයයාව දෙවස්ස ඉත්ථාගාරං ධම්මං වාචෙස්සන්තී''ති. අථ ඛො රාජා පසෙනදි කොසලො – ''සච්චං ඛො උපාසකො ආහා''ති යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො රාජා පසෙනදි කොසලො භගවන්තං එතදවොච – ''සාධු, භන්තෙ, භගවා එකං භික්ඛුං ආණාපෙතු යො අම්හාකං ඉත්ථාගාරං ධම්මං වාචෙස්සතී''ති. අථ ඛො භගවා රාජානං පසෙනදිං කොසලං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි...පෙ.... පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි. අථ ඛො භගවා ආයස්මන්තං ආනන්දං ආමන්තෙසි – ''තෙනහානන්ද, රඤ්ඤො ඉත්ථාගාරං ධම්මං වාචෙහී''ති. ''එවං, භන්තෙ''ති ඛො ආයස්මා ආනන්දො භගවතො පටිස්සුත්වා කාලෙන කාලං පවිසිත්වා රඤ්ඤො ඉත්ථාගාරං ධම්මං වාචෙති. අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය යෙන රඤ්ඤො පසෙනදිස්ස කොසලස්ස නිවෙසනං තෙනුපසඞ්කමි.

496. තෙන ඛො පන සමයෙන රාජා පසෙනදි කොසලො මල්ලිකාය දෙවියා සද්ධිං සයනගතො හොති. අද්දසා ඛො මල්ලිකා දෙවී ආයස්මන්තං ආනන්දං දූරතොව ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන සහසා වුට්ඨාසි; පීතකමට්ඨං දුස්සං පභස්සිත්ථ. අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො තතොව පටිනිවත්තිත්වා ආරාමං ගන්ත්වා භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා...පෙ.... තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියයන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ආයස්මා ආනන්දො පුබ්බෙ අප්පටිසංවිදිතො රඤ්ඤො අන්තෙපුරං පවිසිස්සතී''ති...පෙ.... සච්චං කිර ත්වං, ආනන්ද, පුබ්බෙ අප්පටිසංවිදිතො රඤ්ඤො අන්තෙපුරං පවිසසීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම ත්වං, ආනන්ද, පුබ්බෙ අප්පටිසංවිදිතො රඤ්ඤො අන්තෙපුරං පවිසිස්සසි! නෙතං, ආනන්ද, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... විගරහිත්වා...පෙ.... ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි –

497. [අ. නි. 10.45] ''දසයිමෙ, භික්ඛවෙ, ආදීනවා රාජන්තෙපුරප්පවෙසනෙ. කතමෙ දස? ඉධ, භික්ඛවෙ, රාජා මහෙසියා සද්ධිං නිසින්නො හොති, තත්ථ භික්ඛු පවිසති. මහෙසී වා භික්ඛුං දිස්වා සිතං පාතුකරොති. භික්ඛු වා මහෙසිං දිස්වා සිතං පාතුකරොති. තත්ථ රඤ්ඤො එවං හොති – ''අද්ධා ඉමෙසං කතං වා කරිස්සන්ති වා''ති. අයං, භික්ඛවෙ, පඨමො ආදීනවො රාජන්තෙපුරප්පවෙසනෙ.

''පුන චපරං, භික්ඛවෙ, රාජා බහුකිච්චො බහුකරණීයො. අඤ්ඤතරං ඉත්ථිං ගන්ත්වා නස්සරති. සා තෙන ගබ්භං ගණ්හි. තත්ථ රඤ්ඤො එවං හොති – ''න ඛො ඉධ අඤ්ඤො කොචි පවිසති අඤ්ඤත්‍ර පබ්බජිතෙන. සියා නු ඛො පබ්බජිතස්ස කම්ම''න්ති. අයං, භික්ඛවෙ, දුතියො ආදීනවො රාජන්තෙපුරප්පවෙසනෙ.

''පුන චපරං, භික්ඛවෙ, රඤ්ඤො අන්තෙපුරෙ අඤ්ඤතරං රතනං නස්සති. තත්ථ රඤ්ඤො එවං හොති – ''න ඛො ඉධ අඤ්ඤො කොචි පවිසති අඤ්ඤත්‍ර පබ්බජිතෙන. සියා නු ඛො පබ්බජිතස්ස කම්ම''න්ති. අයං, භික්ඛවෙ, තතියො ආදීනවො රාජන්තෙපුරප්පවෙසනෙ.

''පුන චපරං, භික්ඛවෙ, රඤ්ඤො අන්තෙපුරෙ අබ්භන්තරා ගුය්හමන්තා බහිද්ධා සම්භෙදං ගච්ඡන්ති. තත්ථ රඤ්ඤො එවං හොති – ''න ඛො ඉධ අඤ්ඤො කොචි පවිසති අඤ්ඤත්‍ර පබ්බජිතෙන. සියා නු ඛො පබ්බජිතස්ස කම්ම''න්ති. අයං, භික්ඛවෙ, චතුත්ථො ආදීනවො රාජන්තෙපුරප්පවෙසනෙ.

''පුන චපරං, භික්ඛවෙ, රඤ්ඤො අන්තෙපුරෙ පුත්තො වා පිතරං පත්ථෙති පිතා වා පුත්තං පත්ථෙති. තෙසං එවං හොති – ''න ඛො ඉධ අඤ්ඤො කොචි පවිසති අඤ්ඤත්‍ර පබ්බජිතෙන. සියා නු ඛො පබ්බජිතස්ස කම්ම''න්ති. අයං, භික්ඛවෙ, පඤ්චමො ආදීනවො රාජන්තෙපුරප්පවෙසනෙ.

''පුන චපරං, භික්ඛවෙ, රාජා නීචට්ඨානියං උච්චෙ ඨානෙ ඨපෙති. යෙසං තං අමනාපං තෙසං එවං හොති – ''රාජා ඛො පබ්බජිතෙන සංසට්ඨො. සියා නු ඛො පබ්බජිතස්ස කම්ම''න්ති. අයං, භික්ඛවෙ, ඡට්ඨො ආදීනවො, රාජන්තෙපුරප්පවෙසනෙ.

''පුන චපරං, භික්ඛවෙ, රාජා උච්චට්ඨානියං නීචෙ ඨානෙ ඨපෙති. යෙසං තං අමනාපං තෙසං එවං හොති – ''රාජා ඛො පබ්බජිතෙන සංසට්ඨො. සියා නු ඛො පබ්බජිතස්ස කම්ම''න්ති. අයං, භික්ඛවෙ, සත්තමො ආදීනවො රාජන්තෙපුරප්පවෙසනෙ.

''පුන චපරං, භික්ඛවෙ, රාජා අකාලෙ සෙනං උය්‍යොජෙති. යෙසං තං අමනාපං තෙසං එවං හොති – ''රාජා ඛො පබ්බජිතෙන සංසට්ඨො. සියා නු ඛො පබ්බජිතස්ස කම්ම''න්ති. අයං, භික්ඛවෙ, අට්ඨමො ආදීනවො රාජන්තෙපුරප්පවෙසනෙ.

''පුන චපරං, භික්ඛවෙ, රාජා කාලෙ සෙනං උය්‍යොජෙත්වා අන්තරාමග්ගතො නිවත්තාපෙති. යෙසං තං අමනාපං තෙසං එවං හොති – '''රාජා ඛො පබ්බජිතෙන සංසට්ඨො. සියා නු ඛො පබ්බජිතස්ස කම්ම''න්ති. අයං, භික්ඛවෙ, නවමො ආදීනවො රාජන්තෙපුරප්පවෙසනෙ.

''පුන චපරං, භික්ඛවෙ, රඤ්ඤො රාජන්තෙපුරං හත්ථිසම්මද්දං අස්සසම්මද්දං රථසම්මද්දං රජ්ජනීයානි [රජ්ජනීයානි (ක.)] රූපසද්දගන්ධරසඵොට්ඨබ්බානි, යානි න පබ්බජිතස්ස සාරුප්පානි. අයං, භික්ඛවෙ, දසමො ආදීනවො රාජන්තෙපුරප්පවෙසනෙ. ඉමෙ ඛො, භික්ඛවෙ, දස ආදීනවා රාජන්තෙපුරප්පවෙසනෙ''ති. අථ ඛො භගවා ආයස්මන්තං

ආනන්දං අනෙකපරියායෙන විගරහිත්වා දුබ්භරතාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

498. **"යො පන භික්ඛු රඤ්ඤො ඛත්තියස්ස මුද්ධාවසිත්තස්ස [මුද්ධාභිසිත්තස්ස (ස්‍යා.)] අනික්ඛන්තරාජකෙ අනිග්ගතරතනකෙ පුබ්බෙ අප්පටිසංවිදිතො ඉන්දඛීලං අතික්කාමෙය්‍ය, පාචිත්තිය"**න්ති.

499. **යො පනාති** යො යාදිසො...පෙ.... **භික්ඛූති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

ඛත්තියො නාම උභතො සුජාතො හොති, මාතිතො ච පිතිතො ච සංසුද්ධගහණිකො, යාව සත්තමා පිතාමහයුගා අක්ඛිත්තො අනුපකුට්ඨො ජාතිවාදෙන.

මුද්ධාවසිත්තො නාම ඛත්තියාභිසෙකෙන අභිසිත්තො හොති.

අනික්ඛන්තරාජකෙති රාජා සයනිඝරා අනික්ඛන්තො හොති.

අනිග්ගතරතනකෙති මහෙසී සයනිඝරා අනික්ඛන්තා හොති, උභො වා අනික්ඛන්තා හොන්ති.

පුබ්බෙ අප්පටිසංවිදිතොති පුබ්බෙ අනාමන්තෙත්වා.

ඉන්දඛීලො නාම සයනිඝරස්ස උම්මාරො වුච්චති.

සයනිඝරං නාම යත්ථ කත්ථචි රඤ්ඤො සයනං පඤ්ඤත්තං හොති, අන්තමසො සාණිපාකාරපරික්ඛිත්තම්පි.

ඉන්දඛීලං අතික්කාමෙය්‍යාති පඨමං පාදං උම්මාරං අතික්කාමෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. දුතියං පාදං අතික්කාමෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

500. අප්පටිසංවිදිතෙ අප්පටිසංවිදිතසඤ්ඤී ඉන්දඛීලං අතික්කාමෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අප්පටිසංවිදිතෙ වෙමතිකො ඉන්දඛීලං අතික්කාමෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අප්පටිසංවිදිතෙ පටිසංවිදිතසඤ්ඤී ඉන්දඛීලං අතික්කාමෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

පටිසංවිදිතෙ අප්පටිසංවිදිතසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. පටිසංවිදිතෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. පටිසංවිදිතෙ පටිසංවිදිතසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

501. අනාපත්ති පටිසංවිදිතෙ, න ඛත්තියො හොති, න ඛත්තියාභිසෙකෙන අභිසිත්තො හොති, රාජා සයනිඝරා නික්ඛන්තො හොති, මහෙසී සයනිඝරා නික්ඛන්තා හොති, උභො වා නික්ඛන්තා හොන්ති, න සයනිඝරෙ, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

අන්තෙපුරසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං පඨමං.

2. රතනසික්ඛාපදං

502. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අචිරවතියා නදියා නහායති. අඤ්ඤතරොපි බ්‍රාහ්මණො පඤ්චසතානං ථවිකං ථලෙ නික්ඛිපිත්වා අචිරවතියා නදියා නහායන්තො විස්සරිත්වා අගමාසි. අථ ඛො සො භික්ඛු – ‘‘තස්සායං බ්‍රාහ්මණස්ස ථවිකා, මා ඉධ නස්සී’’ති අග්ගහෙසි. අථ ඛො සො බ්‍රාහ්මණො සරිත්වා තුරිතො ආධාවිත්වා තං භික්ඛුං එතදවොච – ‘‘අපි මෙ, භො, ථවිකං පස්සෙය්‍යාසී’’ති? ‘‘හන්ද, බ්‍රාහ්මණා’’ති අදාසි. අථ ඛො තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස එතදහොසි – ‘‘කෙන නු ඛො අහං උපායෙන ඉමස්ස භික්ඛුනො පුණ්ණපත්තං න දදෙය්‍ය’’න්ති! ‘‘න මෙ, භො, පඤ්චසතානි, සහස්සං මෙ’’ති පලිබුන්ධෙත්වා මුඤ්චි. අථ ඛො සො භික්ඛු ආරාමං ගන්ත්වා භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ.… තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛු රතනං උග්ගහෙස්සතී’’ති…පෙ.… සච්චං කිර ත්වං, භික්ඛු, රතනං උග්ගහෙසීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ.… කථඤ්හි නාම ත්වං, මොඝපුරිස, රතනං උග්ගහෙස්සසි! නෙතං, මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ.… එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

‘‘යො පන භික්ඛු රතනං වා රතනසම්මතං වා උග්ගණ්හෙය්‍ය වා උග්ගණ්හාපෙය්‍ය වා, පාචිත්තිය’’න්ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

503. තෙන ඛො පන සමයෙන සාවත්ථියා උස්සවො හොති. මනුස්සා අලඞ්කතප්පටියත්තා උය්‍යානං ගච්ඡන්ති. විසාඛාපි මිගාරමාතා අලඞ්කතප්පටියත්තා ‘‘උය්‍යානං ගමිස්සාමී’’ති ගාමතො නික්ඛමිත්වා – ‘‘ක්‍යාහං කරිස්සාමි උය්‍යානං ගන්ත්වා, යංනූනාහං භගවන්තං පයිරුපාසෙය්‍ය’’න්ති ආභරණං ඔමුඤ්චිත්වා උත්තරාසඞ්ගෙන භණ්ඩිකං බන්ධිත්වා දාසියා අදාසි – ‘‘හන්ද, ජෙ, ඉමං භණ්ඩිකං ගණ්හාහී’’ති. අථ ඛො විසාඛා මිගාරමාතා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං

අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො විසාඛං මිගාරමාතරං භගවා ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි සමාදපෙසි සමුත්තෙජෙසි සම්පහංසෙසි. අථ ඛො විසාඛා මිගාරමාතා භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතා සමාදපිතා සමුත්තෙජිතා සම්පහංසිතා උට්ඨායාසනා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි. අථ ඛො සා දාසී තං භණ්ඩිකං විස්සරිත්වා අගමාසි. භික්ඛූ පස්සිත්වා භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. ''තෙන හි, භික්ඛවෙ, උග්ගහෙත්වා නික්ඛිපථා''ති. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, රතනං වා රතනසම්මතං වා අජ්ඣාරාමෙ උග්ගහෙත්වා වා උග්ගහාපෙත්වා වා නික්ඛිපිතුං – ''යස්ස භවිස්සති සො හරිස්සතී''ති. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

''යො පන භික්ඛු රතනං වා රතනසම්මතං වා, අඤ්ඤත්‍ර අජ්ඣාරාමා, උග්ගණ්හෙය්‍ය වා උග්ගණ්හාපෙය්‍ය වා, පාචිත්තිය''න්ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

504. තෙන ඛො පන සමයෙන කාසීසු ජනපදෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ගහපතිස්ස කම්මන්තගාමො හොති. තෙන ච ගහපතිනා අන්තෙවාසී ආණත්තො හොති – ''සචෙ භදන්තා ආගච්ඡන්ති භත්තං කරෙය්‍යාසී''ති. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛූ කාසීසු ජනපදෙ චාරිකං චරමානා යෙන අනාථපිණ්ඩිකස්ස ගහපතිස්ස කම්මන්තගාමො තෙනුපසඞ්කමිංසු. අද්දසා ඛො සො පුරිසො තෙ භික්ඛූ දූරතොව ආගච්ඡන්තෙ. දිස්වාන යෙන තෙ භික්ඛූ තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා තෙ භික්ඛූ අභිවාදෙත්වා එතදවොච – ''අධිවාසෙන්තු, භන්තෙ, අය්‍යා ස්වාතනාය ගහපතිනො භත්ත''න්ති. අධිවාසෙසුං ඛො තෙ භික්ඛූ තුණ්හීභාවෙන. අථ ඛො සො පුරිසො තස්සා රත්තියා අච්චයෙන පණීතං ඛාදනීයං භොජනීයං පටියාදාපෙත්වා කාලං ආරොචාපෙත්වා අඞ්ගුලිමුද්දිකං ඔමුඤ්චිත්වා තෙ භික්ඛූ භත්තෙන පරිවිසිත්වා – ''අය්‍යා භුඤ්ජිත්වා ගච්ඡන්තු, අහම්පි කම්මන්තං ගමිස්සාමී''ති අඞ්ගුලිමුද්දිකං විස්සරිත්වා අගමාසි. භික්ඛූ පස්සිත්වා – ''සචෙ මයං ගමිස්සාම නස්සිස්සතාయං අඞ්ගුලිමුද්දිකා''ති තත්ථෙව අච්ඡිංසු. අථ ඛො සො පුරිසො කම්මන්තා ආගච්ඡන්තො තෙ භික්ඛූ පස්සිත්වා එතදවොච – ''කිස්ස, භන්තෙ, අය්‍යා ඉධෙව අච්ඡන්තී''ති? අථ ඛො තෙ භික්ඛූ තස්ස පුරිසස්ස එතමත්ථං ආරොචෙත්වා සාවත්ථිං ගන්ත්වා භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසුං. භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, රතනං වා රතනසම්මතං වා අජ්ඣාරාමෙ වා අජ්ඣාවසථෙ වා උග්ගහෙත්වා වා උග්ගහාපෙත්වා වා නික්ඛිපිතුං – යස්ස භවිස්සති සො හරිස්සතී''ති. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

505. **“යො පන භික්ඛු රතනං වා රතනසම්මතං වා, අඤ්ඤත්‍ර අජ්ඣාරාමා වා අජ්ඣාවසථා වා, උග්ගණ්හෙය්‍ය වා උග්ගණ්හාපෙය්‍ය වා, පාචිත්තියං. රතනං වා පන භික්ඛුනා රතනසම්මතං වා අජ්ඣාරාමෙ වා අජ්ඣාවසථෙ වා උග්ගහෙත්වා වා උග්ගහාපෙත්වා වා නික්ඛිපිතබ්බං – ‘යස්ස භවිස්සති සො හරිස්සතී’ති. අයං තත්ථ සාමීචී”**ති.

506. **යො පනාති** යො යාදිසො…පෙ…. **භික්ඛූති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

රතනං නාම මුත්තා මණි වෙළුරියො සඞ්ඛො සිලා පවාලං රජතං ජාතරූපං ලොහිතඞ්කො [ලොහිතකො (?)] මසාරගල්ලං.

රතනසම්මතං නාම යං මනුස්සානං උපභොගපරිභොගං, එතං රතනසම්මතං නාම.

අඤ්ඤත්‍ර අජ්ඣාරාමා වා අජ්ඣාවසථා වාති ඨපෙත්වා අජ්ඣාරාමං අජ්ඣාවසථං.

අජ්ඣාරාමො නාම පරික්ඛිත්තස්ස ආරාමස්ස අන්තො ආරාමො, අපරික්ඛිත්තස්ස උපචාරො.

අජ්ඣාවසථො නාම පරික්ඛිත්තස්ස ආවසථස්ස අන්තො ආවසථො, අපරික්ඛිත්තස්ස උපචාරො.

උග්ගණ්හෙය්‍යාති සයං ගණ්හාති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

උග්ගණ්හාපෙය්‍යාති අඤ්ඤං ගාහාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

රතනං වා පන භික්ඛුනා රතනසම්මතං වා අජ්ඣාරාමෙ වා අජ්ඣාවසථෙ වා උග්ගහෙත්වා වා උග්ගහාපෙත්වා වා නික්ඛිපිතබ්බන්ති රූපෙන වා නිමිත්තෙන වා සඤ්ඤාණං කත්වා නික්ඛිපිත්වා ආචික්ඛිතබ්බං – ‘‘යස්ස භණ්ඩං නට්ඨං සො ආගච්ඡතූ’’ති. සචෙ තත්ථ ආගච්ඡති සො වත්තබ්බො – ‘‘ආවුසො, කීදිසං තෙ භණ්ඩ’’න්ති? සචෙ රූපෙන වා නිමිත්තෙන වා සම්පාදෙති දාතබ්බං, නො චෙ සම්පාදෙති ‘‘විචිනාහි ආවුසො’’ති වත්තබ්බො. තම්හා ආවාසා පක්කමන්තෙන යෙ තත්ථ හොන්ති භික්ඛූ පතිරූපා, තෙසං හත්ථෙ නික්ඛිපිත්වා පක්කමිතබ්බං. නො චෙ හොන්ති භික්ඛූ පතිරූපා, යෙ තත්ථ හොන්ති ගහපතිකා පතිරූපා, තෙසං හත්ථෙ නික්ඛිපිත්වා පක්කමිතබ්බං.

අයං තත්ථ සාමීචීති අයං තත්ථ අනුධම්මතා.

507. අනාපත්ති රතනං වා රතනසම්මතං වා අජ්ඣාරාමෙ වා අජ්ඣාවසථෙ වා උග්ගහෙත්වා වා උග්ගහාපෙත්වා වා නික්ඛිපති – ‘‘යස්ස **භවිස්සති සො හරිස්සතී’’ති, රතනසම්මතං විස්සාසං ගණ්හාති,** තාවකාලිකං ගණ්හාති, පංසුකූලසඤ්ඤිස්ස, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

රතනසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං දුතියං.

3. විකාලගාමප්පවිසනසික්ඛාපදං

508. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ විකාලෙ ගාමං පවිසිත්වා සභායං නිසීදිත්වා අනෙකවිහිතං තිරච්ඡානකථං කථෙන්ති, සෙය්‍යථීදං – [ඉමා තිරච්ඡානකථායො දී. 1.17; ම. නි. 2.223; සං. නි.; අ. නි. 10.69] රාජකථං චොරකථං මහාමත්තකථං සෙනාකථං භයකථං යුද්ධකථං අන්නකථං පානකථං වත්ථකථං සයනකථං මාලාකථං ගන්ධකථං ඤාතිකථං යානකථං ගාමකථං නිගමකථං නගරකථං ජනපදකථං ඉත්ථිකථං [ඉත්ථිකථං පුරිසකථං (ක.) මජ්ඣිමපණ්ණාසට්ඨකථා 156 පිට්ඨෙ ඔලොකෙතබ්බා] සූරකථං විසිඛාකථං කුම්භට්ඨානකථං පුබ්බපෙතකථං නානත්තකථං ලොකක්ඛායිකං සමුද්දක්ඛායිකං ඉතිභවාභවකථං ඉති වා. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා විකාලෙ ගාමං පවිසිත්වා සභායං නිසීදිත්වා අනෙකවිහිතං තිරච්ඡානකථං කථෙස්සන්ති, සෙය්‍යථීදං – රාජකථං චොරකථං…පෙ…. ඉතිභවාභවකථං ඉති වා, සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනො’’ති!

අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාචෙන්තානං. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ විකාලෙ ගාමං පවිසිත්වා සභායං නිසීදිත්වා අනෙකවිහිතං තිරච්ඡානකථං කථෙස්සන්ති, සෙය්‍යථීදං – රාජකථං චොරකථං…පෙ…. ඉතිභවාභවකථං ඉති වා’’ති…පෙ…. සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, විකාලෙ ගාමං පවිසිත්වා සභායං නිසීදිත්වා අනෙකවිහිතං තිරච්ඡානකථං කථෙථ, සෙය්‍යථීදං – රාජකථං චොරකථං…පෙ…. ඉතිභවාභවකථං ඉති වාති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, විකාලෙ ගාමං පවිසිත්වා සභායං නිසීදිත්වා අනෙකවිහිතං තිරච්ඡානකථං කථෙස්සථ, සෙය්‍යථීදං – රාජකථං චොරකථං…පෙ…. ඉතිභවාභවකථං ඉති වා! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

‘‘යො පන භික්ඛු විකාලෙ ගාමං පවිසෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’න්ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

509. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛූ කොසලෙසු ජනපදෙ සාවත්ථිං ගච්ඡන්තා සායං අඤ්ඤතරං ගාමං උපගච්ඡිංසු. මනුස්සා තෙ භික්ඛූ පස්සිත්වා එතදවොචුං – ‘‘පවිසථ, භන්තෙ’’ති. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ – ‘‘භගවතා පටික්ඛිත්තං විකාලෙ ගාමං පවිසිතු’’න්ති කුක්කුච්චායන්තා න පවිසිංසු. චොරා තෙ භික්ඛූ අච්ඡින්දිංසු. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ සාවත්ථිං ගන්ත්වා භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසුං. භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ආපුච්ඡා විකාලෙ ගාමං පවිසිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

‘‘යො පන භික්ඛු අනාපුච්ඡා විකාලෙ ගාමං පවිසෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’න්ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

510. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු කොසලෙසු ජනපදෙ සාවත්ථිං ගච්ඡන්තො සායං අඤ්ඤතරං ගාමං උපගච්ඡි. මනුස්සා තං භික්ඛුං පස්සිත්වා එතදවොචුං – ‘‘පවිසථ, භන්තෙ’’ති. අථ ඛො සො භික්ඛු – ‘‘භගවතා පටික්ඛිත්තං අනාපුච්ඡා විකාලෙ ගාමං පවිසිතු’’න්ති කුක්කුච්චායන්තො න පාවිසි. චොරා තං භික්ඛුං අච්ඡින්දිංසු. අථ ඛො සො භික්ඛු සාවත්ථිං ගන්ත්වා භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සන්තං භික්ඛුං ආපුච්ඡා විකාලෙ ගාමං පවිසිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

‘‘යො පන භික්ඛු සන්තං භික්ඛුං අනාපුච්ඡා විකාලෙ ගාමං පවිසෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’න්ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

511. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු අහිනා දට්ඨො හොති. අඤ්ඤතරො භික්ඛු ‘‘අග්ගිං ආහරිස්සාමී’’ති ගාමං ගච්ඡති. අථ ඛො සො භික්ඛු – ‘‘භගවතා පටික්ඛිත්තං සන්තං භික්ඛුං අනාපුච්ඡා විකාලෙ ගාමං පවිසිතු’’න්ති කුක්කුච්චායන්තො න පාවිසි...පෙ.... භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, තථාරූපෙ අච්චායිකෙ කරණීයෙ සන්තං භික්ඛුං අනාපුච්ඡා විකාලෙ ගාමං පවිසිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

512. **“යො පන භික්ඛු සන්තං භික්ඛුං අනාපුච්ඡා විකාලෙ ගාමං පවිසෙය්‍ය, අඤ්ඤත්‍ර තථාරූපා අච්චායිකා කරණීයා, පාචිත්තිය”**න්ති.

513. **යො පනාති** යො යාදිසො…පෙ…. **භික්ඛූති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

සන්තො නාම භික්ඛු සක්කා හොති ආපුච්ඡා පවිසිතුං.

අසන්තො නාම භික්ඛු න සක්කා හොති ආපුච්ඡා පවිසිතුං.

විකාලො නාම මජ්ඣන්හිකෙ වීතිවත්තෙ යාව අරුණුග්ගමනා.

ගාමං පවිසෙය්‍යාති පරික්ඛිත්තස්ස ගාමස්ස පරික්ඛෙපං අතික්කමන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අපරික්ඛිත්තස්ස ගාමස්ස උපචාරං ඔක්කමන්තස්ස ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අඤ්ඤත්‍ර තථාරූපා අච්චායිකා කරණීයාති ඨපෙත්වා තථාරූපං අච්චායිකං කරණීයං.

514. විකාලෙ විකාලසඤ්ඤී සන්තං භික්ඛුං අනාපුච්ඡා ගාමං පවිසති, අඤ්ඤත්‍ර තථාරූපා අච්චායිකා කරණීයා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. විකාලෙ වෙමතිකො සන්තං භික්ඛුං අනාපුච්ඡා ගාමං පවිසති, අඤ්ඤත්‍ර තථාරූපා අච්චායිකා කරණීයා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. විකාලෙ කාලසඤ්ඤී සන්තං භික්ඛුං අනාපුච්ඡා ගාමං පවිසති, අඤ්ඤත්‍ර තථාරූපා අච්චායිකා කරණීයා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

කාලෙ විකාලසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. කාලෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. කාලෙ කාලසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

515. අනාපත්ති තථාරූපෙ අච්චායිකෙ කරණීයෙ, සන්තං භික්ඛුං ආපුච්ඡා පවිසති, අසන්තං භික්ඛුං අනාපුච්ඡා පවිසති, අන්තරාරාමං ගච්ඡති, භික්ඛුනුපස්සයං ගච්ඡති, තිත්ථියසෙය්‍යං ගච්ඡති, පටික්කමනං ගච්ඡති, ගාමෙන මග්ගො හොති, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

විකාලගාමප්පවිසනසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං තතියං.

4. සූචිඝරසික්ඛාපදං

516. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සක්කෙසු විහරති කපිලවත්ථුස්මිං නිග්‍රොධාරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙන දන්තකාරෙන භික්ඛූ

පවාරිතා හොන්ති – ‘‘යෙසං අය්‍යානං සූචිඝරෙන අත්ථො අහං සූචිඝරෙනා’’ති. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ බහූ සූචිඝරෙ විඤ්ඤාපෙන්ති. යෙසං ඛුද්දකා සූචිඝරා තෙ මහන්තෙ සූචිඝරෙ විඤ්ඤාපෙන්ති. යෙසං මහන්තා සූචිඝරා තෙ ඛුද්දකෙ සූචිඝරෙ විඤ්ඤාපෙන්ති. අථ ඛො සො දන්තකාරො භික්ඛූනං බහූ සූචිඝරෙ කරොන්තො න සක්කොති අඤ්ඤං වික්කායිකං භණ්ඩං කාතුං, අත්තනාපි න යාපෙති, පුත්තදාරොපිස්ස කිලමති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා න මත්තං ජානිත්වා බහූ සූචිඝරෙ විඤ්ඤාපෙස්සන්ති! අයං ඉමෙසං බහූ සූචිඝරෙ කරොන්තො න සක්කොති අඤ්ඤං වික්කායිකං භණ්ඩං කාතුං, අත්තනාපි න යාපෙති, පුත්තදාරොපිස්ස කිලමතී’’ති. අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛිය්‍යන්තානං විපාචෙන්තානං. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛූ න මත්තං ජානිත්වා බහූ සූචිඝරෙ විඤ්ඤාපෙස්සන්තී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ න මත්තං ජානිත්වා බහූ සූචිඝරෙ විඤ්ඤාපෙන්තීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම තෙ, භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා න මත්තං ජානිත්වා බහූ සූචිඝරෙ විඤ්ඤාපෙස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

517. **‘‘යො පන භික්ඛු අට්ඨිමයං වා දන්තමයං වා විසාණමයං වා සූචිඝරං කාරාපෙය්‍ය භෙදනකං, පාචිත්තිය’’**න්ති.

518. **යො පනාති** යො යාදිසො…පෙ…. **භික්ඛූති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

අට්ඨි නාම යං කිඤ්චි අට්ඨි.

දන්තො නාම හත්ථිදන්තො වුච්චති.

විසාණං නාම යං කිඤ්චි විසාණං.

කාරාපෙය්‍යාති කරොති වා කාරාපෙති වා, පයොගෙ දුක්කටං. පටිලාභෙන භින්දිත්වා පාචිත්තියං දෙසෙතබ්බං.

519. අත්තනා විප්පකතං අත්තනා පරියොසාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අත්තනා විප්පකතං පරෙහි පරියොසාපෙති [පරියොසාවාපෙති (ක.)], ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. පරෙහි විප්පකතං අත්තනා පරියොසාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. පරෙහි විප්පකතං පරෙහි පරියොසාපෙති [පරියොසාවාපෙති (ක.)], ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අඤ්ඤදත්ථාය කරොති වා කාරාපෙති වා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අඤ්ඤෙන කතං පටිලභිත්වා පරිභුඤ්ජති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

520. අනාපත්ති ගණ්ඨිකාය [ගණ්ඩිකාය (සයා.)], අරණිකෙ, විධෙ [වීධෙ (සී.), වීඨෙ (සයා.)], අඤ්ජනියා, අඤ්ජනිසලාකාය, වාසිජටෙ, උදකපුඤ්ඡනියා, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

සූචිඝරසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං චතුත්ථං.

5. මඤ්චපීඨසික්ඛාපදං

521. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා උපනන්දො සක්‍යපුත්තො උච්චෙ මඤ්චෙ සයති. අථ ඛො භගවා සම්බහුලෙහි භික්ඛූහි සද්ධිං සෙනාසනචාරිකං ආහිණ්ඩන්තො යෙනායස්මතො උපනන්දස්ස සක්‍යපුත්තස්ස විහාරො තෙනුපසඞ්කමි. අද්දසා ඛො ආයස්මා උපනන්දො සක්‍යපුත්තො භගවන්තං දූරතොව ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන භගවන්තං එතදවොච – ‘‘ආගච්ඡතු මෙ, භන්තෙ, භගවා සයනං පස්සතූ’’ති. අථ ඛො භගවා තතොව පටිනිවත්තිත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘ආසයතො, භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසො වෙදිතබ්බො’’ති. අථ ඛො භගවා ආයස්මන්තං උපනන්දං සක්‍යපුත්තං අනෙකපරියායෙන විගරහිත්වා දුබ්භරතාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

522. **‘‘නවං පන භික්ඛුනා මඤ්චං වා පීඨං වා කාරයමානෙන අට්ඨඞ්ගුලපාදකං කාරෙතබ්බං සුගතඞ්ගුලෙන, අඤ්ඤත්‍ර හෙට්ඨිමාය අටනියා; තං අතික්කාමයතො ඡෙදනකං පාචිත්තිය’’**න්ති.

523. නවං නාම කරණං උපාදාය වුච්චති.

මඤ්චො නාම චත්තාරො මඤ්චා – මසාරකො, බුන්දිකාබද්ධො, කුළීරපාදකො, ආහච්චපාදකො.

පීඨං නාම චත්තාරි පීඨානි – මසාරකං, බුන්දිකාබද්ධං, කුළීරපාදකං, ආහච්චපාදකං.

කාරයමානෙනාති කරොන්තො වා කාරාපෙන්තො වා.

අට්ඨඞ්ගුලපාදකං කාරෙතබ්බං සුගතඞ්ගුලෙන, අඤ්ඤත්‍ර හෙට්ඨිමාය අටනියාති ඨපෙත්වා හෙට්ඨිමං අටනිං; තං අතික්කාමෙත්වා කරොති වා

කාරාපෙති වා, පයොගෙ දුක්කටං, පටිලාභෙන ඡින්දිත්වා පාචිත්තියං දෙසෙතබ්බං.

524. අත්තනා විප්පකතං අත්තනා පරියොසාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අත්තනා විප්පකතං පරෙහි පරියොසාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. පරෙහි විප්පකතං අත්තනා පරියොසාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. පරෙහි විප්පකතං පරෙහි පරියොසාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අඤ්ඤස්සත්ථාය කරොති වා කාරාපෙති වා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අඤ්ඤෙන කතං පටිලභිත්වා පරිභුඤ්ජති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

525. අනාපත්ති පමාණිකං කරොති, ඌනකං කරොති, අඤ්ඤෙන කතං පමාණාතික්කන්තං පටිලභිත්වා ඡින්දිත්වා පරිභුඤ්ජති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

මඤ්චපීඨසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං පඤ්චමං.

6. තූලොනද්ධසික්ඛාපදං

526. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ මඤ්චම්පි පීඨම්පි තූලොනද්ධං කාරාපෙන්ති. මනුස්සා විහාරචාරිකං ආහිණ්ඩන්තා පස්සිත්වා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා මඤ්චම්පි පීඨම්පි තූලොනද්ධං කාරාපෙස්සන්ති, සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනො’’ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාචෙන්තානං. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ මඤ්චම්පි පීඨම්පි තූලොනද්ධං කාරාපෙස්සන්තී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, මඤ්චම්පි පීඨම්පි තූලොනද්ධං කාරාපෙථාති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, මඤ්චම්පි පීඨම්පි තූලොනද්ධං කාරාපෙස්සථ! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

527. **‘‘යො පන භික්ඛු මඤ්චං වා පීඨං වා තූලොනද්ධං කාරාපෙය්‍ය, උද්දාලනකං පාචිත්තිය’’**න්ති.

528. **යො පනාති** යො යාදිසො…පෙ…. **භික්ඛූති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

මඤ්චො නාම චත්තාරො මඤ්චා – මසාරකො, බුන්දිකාබද්ධො, කුළීරපාදකො, ආහච්චපාදකො.

පීඨං නාම චත්තාරි පීඨානි – මසාරකං, බුන්දිකාබද්ධං, කුළීරපාදකං, ආහච්චපාදකං.

තූලං නාම තීණි තූලානි – රුක්ඛතූලං, ලතාතූලං, පොටකිතූලං.

කාරාපෙය්‍යාති කරොති වා කාරාපෙති වා, පයොගෙ දුක්කටං. පටිලාභෙන උද්දාලෙත්වා පාචිත්තියං දෙසෙතබ්බං.

529. අත්තනා විප්පකතං අත්තනා පරියොසාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අත්තනා විප්පකතං පරෙහි පරියොසාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. පරෙහි විප්පකතං අත්තනා පරියොසාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. පරෙහි විප්පකතං පරෙහි පරියොසාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අඤ්ඤස්සත්ථාය කරොති වා කාරාපෙති වා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අඤ්ඤෙන කතං පටිලභිත්වා පරිභුඤ්ජති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

530. අනාපත්ති ආයොගෙ, කායබන්ධනෙ, අංසබද්ධකෙ, පත්තථවිකාය, පරිස්සාවනෙ, බිබ්බොහනං කරොති, අඤ්ඤෙන කතං පටිලභිත්වා උද්දාලෙත්වා පරිභුඤ්ජති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

තූලොනද්ධසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං ඡට්ඨං.

7. නිසීදනසික්ඛාපදං

531. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භගවතා භික්ඛූනං නිසීදනං අනුඤ්ඤාතං හොති. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ – ''භගවතා නිසීදනං අනුඤ්ඤාත''න්ති අප්පමාණිකානි නිසීදනානි ධාරෙන්ති. මඤ්චස්සපි පීඨස්සපි පුරතොපි පච්ඡතොපි ඔලම්බෙන්ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ අප්පමාණිකානි නිසීදනානි ධාරෙස්සන්තී''ති…පෙ…. සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, අප්පමාණිකානි නිසීදනානි ධාරෙථාති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, අප්පමාණිකානි නිසීදනානි ධාරෙස්සථ! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

‘‘නිසීදනං පන භික්ඛුනා කාරයමානෙන පමාණිකං කාරෙතබ්බං. තත්‍රිදං පමාණං – දීඝසො ද්වෙ විදත්ථියො, සුගතවිදත්ථියා; තිරියං දියඩ්ඪං. තං අතික්කාමයතො ඡෙදනකං පාචිත්තිය’’න්ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

532. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා උදායී මහාකායො හොති. සො භගවතො පුරතො නිසීදනං පඤ්ඤපෙත්වා සමන්තතො සමඤ්ඡමානො නිසීදති. අථ ඛො භගවා ආයස්මන්තං උදායිං එතදවොච – ‘‘කිස්ස ත්වං, උදායි, නිසීදනං සමන්තතො සමඤ්ඡසි; සෙය්‍යථාපි පුරාණාසිකොට්ඨො’’ති? ‘‘තථා හි පන, භන්තෙ, භගවතා භික්ඛූනං අතිඛුද්දකං නිසීදනං අනුඤ්ඤාත’’න්ති. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, නිසීදනස්ස දසං විදත්ථිං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

533. **‘‘නිසීදනං පන භික්ඛුනා කාරයමානෙන පමාණිකං කාරෙතබ්බං. තත්‍රිදං පමාණං – දීඝසො ද්වෙ විදත්ථියො, සුගතවිදත්ථියා; තිරියං දියඩ්ඪං. දසා විදත්ථි. තං අතික්කාමයතො ඡෙදනකං පාචිත්තිය’’**න්ති.

534. **නිසීදනං** නාම සදසං වුච්චති.

කාරයමානෙනාති කරොන්තො වා කාරාපෙන්තො වා පමාණිකං කාරෙතබ්බං. තත්‍රිදං පමාණං – දීඝසො ද්වෙ විදත්ථියො, සුගතවිදත්ථියා; තිරියං දියඩ්ඪං. දසා විදත්ථි. තං අතික්කාමෙත්වා කරොති වා කාරාපෙති වා, පයොගෙ දුක්කටං. පටිලාභෙන ඡින්දිත්වා පාචිත්තියං දෙසෙතබ්බං.

535. අත්තනා විප්පකතං අත්තනා පරියොසාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අත්තනා විප්පකතං පරෙහි පරියොසාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. පරෙහි විප්පකතං අත්තනා පරියොසාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. පරෙහි විප්පකතං පරෙහි පරියොසාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අඤ්ඤස්සත්ථාය කරොති වා කාරාපෙති වා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අඤ්ඤෙන කතං පටිලභිත්වා පරිභුඤ්ජති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

536. අනාපත්ති පමාණිකං කරොති, ඌනකං කරොති, අඤ්ඤෙන කතං පමාණාතික්කන්තං පටිලභිත්වා ඡින්දිත්වා පරිභුඤ්ජති, විතානං වා භූමත්ථරණං වා සාණිපාකාරං වා භිසිං වා බිබ්බොහනං වා කරොති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

නිසීදනසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං සත්තමං.

8. කණ්ඩුප්පටිච්ඡාදිසික්ඛාපදං

537. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භගවතා භික්ඛූනං කණ්ඩුප්පටිච්ඡාදි අනුඤ්ඤාතා හොති. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ – ‘‘භගවතා කණ්ඩුප්පටිච්ඡාදි අනුඤ්ඤාතා’’ති අප්පමාණිකායො කණ්ඩුප්පටිච්ඡාදියො ධාරෙන්ති; පුරතොපි පච්ඡතොපි ආකඩ්ඪන්තා ආහිණ්ඩන්ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ අප්පමාණිකායො කණ්ඩුප්පටිච්ඡාදියො ධාරෙස්සන්තී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, අප්පමාණිකායො කණ්ඩුප්පටිච්ඡාදියො ධාරෙථාති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, අප්පමාණිකායො කණ්ඩුප්පටිච්ඡාදියො ධාරෙස්සථ! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

538. **‘‘කණ්ඩුප්පටිච්ඡාදිං පන භික්ඛුනා කාරයමානෙන පමාණිකා කාරෙතබ්බා. තත්‍රිදං පමාණං – දීඝසො චතස්සො විදත්ථියො, සුගතවිදත්ථියා; තිරියං ද්වෙ විදත්ථියො. තං අතික්කාමයතො ඡෙදනකං පාචිත්තිය’’**න්ති.

539. **කණ්ඩුප්පටිච්ඡාදි** නාම යස්ස අධොනාභි උබ්භජාණුමණ්ඩලං කණ්ඩු වා පිළකා වා අස්සාවො වා ථුල්ලකච්ඡු වා ආබාධො, තස්ස පටිච්ඡාදනත්ථාය.

කාරයමානෙනාති කරොන්තො වා කාරාපෙන්තො වා. පමාණිකා කාරෙතබ්බා. තත්‍රිදං පමාණං – දීඝසො චතස්සො විදත්ථියො, සුගතවිදත්ථියා; තිරියං ද්වෙ විදත්ථියො. තං අතික්කාමෙත්වා කරොති වා කාරාපෙති වා, පයොගෙ දුක්කටං. පටිලාභෙන ඡින්දිත්වා පාචිත්තියං දෙසෙතබ්බං.

540. අත්තනා විප්පකතං අත්තනා පරියොසාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අත්තනා විප්පකතං පරෙහි පරියොසාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. පරෙහි විප්පකතං අත්තනා පරියොසාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. පරෙහි විප්පකතං පරෙහි පරියොසාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අඤ්ඤස්සත්ථාය කරොති වා කාරාපෙති වා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අඤ්ඤෙන කතං පටිලභිත්වා පරිභුඤ්ජති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

541. අනාපත්ති පමාණිකං කරොති, ඌනකං කරොති, අඤ්ඤෙන කතං පමාණාතික්කන්තං පටිලභිත්වා ඡින්දිත්වා පරිභුඤ්ජති, විතානං වා භූමත්ථරණං වා සාණිපාකාරං වා භිසිං වා බිබ්බොහනං වා කරොති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

කණ්ඩුප්පටිච්ඡාදිසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං අට්ඨමං.

9. වස්සිකසාටිකාසික්ඛාපදං

542. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භගවතා භික්ඛූනං වස්සිකසාටිකා අනුඤ්ඤාතා හොති. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ – ''භගවතා වස්සිකසාටිකා අනුඤ්ඤාතා''ති අප්පමාණිකායො වස්සිකසාටිකායො ධාරෙන්ති. පුරතොපි පච්ඡතොපි ආකඩ්ඪන්තා ආහිණ්ඩන්ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා...පෙ.... තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ අප්පමාණිකායො වස්සිකසාටිකායො ධාරෙස්සන්තී''ති...පෙ.... සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, අප්පමාණිකායො වස්සිකසාටිකායො ධාරෙථාති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, අප්පමාණිකායො වස්සිකසාටිකායො ධාරෙස්සථ! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

543. **''වස්සිකසාටිකං පන භික්ඛුනා කාරයමානෙන පමාණිකා කාරෙතබ්බා. තත්‍රිදං පමාණං – දීඝසො ඡ විදත්ථියො, සුගතවිදත්ථියා; තිරියං අඩ්ඪතෙය්‍යා. තං අතික්කාමයතො ඡෙදනකං පාචිත්තිය''**න්ති.

544. **වස්සිකසාටිකා** නාම වස්සානස්ස චතුමාසත්ථාය.

කාරයමානෙනාති කරොන්තො වා කාරාපෙන්තො වා. පමාණිකා කාරෙතබ්බා. තත්‍රිදං පමාණං – දීඝසො ඡ විදත්ථියො, සුගතවිදත්ථියා; තිරියං අඩ්ඪතෙය්‍යා. තං අතික්කාමෙත්වා කරොති වා කාරාපෙති වා, පයොගෙ දුක්කටං. පටිලාභෙන ඡින්දිත්වා පාචිත්තියං දෙසෙතබ්බං.

545. අත්තනා විප්පකතං අත්තනා පරියොසාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අත්තනා විප්පකතං පරෙහි පරියොසාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. පරෙහි විප්පකතං අත්තනා පරියොසාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. පරෙහි විප්පකතං පරෙහි පරියොසාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අඤ්ඤස්සත්ථාය කරොති වා කාරාපෙති වා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අඤ්ඤෙන කතං පටිලභිත්වා පරිභුඤ්ජති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

546. අනාපත්ති පමාණිකං කරොති, ඌනකං කරොති, අඤ්ඤෙන කතං පමාණාතික්කන්තං පටිලභිත්වා ඡින්දිත්වා පරිභුඤ්ජති, විතානං වා භූමත්ථරණං වා සාණිපාකාරං වා භිසිං වා බිබ්බොහනං වා කරොති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

වස්සිකසාටිකාසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං නවමං.

10. නන්දසික්ඛාපදං

547. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා නන්දො භගවතො මාතුච්ඡාපුත්තො අභිරූපො හොති දස්සනීයො පාසාදිකො චතුරඞ්ගුලොමකො භගවතා [භගවතො (ක.)]. සො සුගතචීවරප්පමාණං චීවරං ධාරෙති. අද්දසංසු ඛො ථෙරා භික්ඛූ ආයස්මන්තං නන්දං දූරතොව ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන – ''භගවා ආගච්ඡතී''ති ආසනා වුට්ඨහන්ති. තෙ උපගතෙ ජානිත්වා [උපගතං සඤ්ජානිත්වා (සයා.), උපගතෙ සඤ්ජානිත්වා (සී.)] උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ආයස්මා නන්දො සුගතචීවරප්පමාණං චීවරං ධාරෙස්සතී''ති...පෙ.... සච්චං කිර ත්වං, නන්ද, සුගතචීවරප්පමාණං චීවරං ධාරෙසීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම ත්වං, නන්ද, සුගතචීවරප්පමාණං චීවරං ධාරෙස්සසි! නෙතං, නන්ද, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

548. **''යො පන භික්ඛු සුගතචීවරප්පමාණං චීවරං කාරාපෙය්‍ය අතිරෙකං වා, ඡෙදනකං පාචිත්තියං. තත්‍රිදං සුගතස්ස සුගතචීවරප්පමාණං – දීඝසො නව විදත්ථියො, සුගතවිදත්ථියා; තිරියං ඡ විදත්ථියො. ඉදං සුගතස්ස සුගතචීවරප්පමාණ''**න්ති.

549. **යො පනාති** යො යාදිසො...පෙ.... **භික්ඛූති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

සුගතචීවරප්පමාණං [සුගතචීවරං (ක.)] නාම දීඝසො නව විදත්ථියො, සුගතවිදත්ථියා; තිරියං ඡ විදත්ථියො.

කාරාපෙය්‍යාති කරොති වා කාරාපෙති වා, පයොගෙ දුක්කටං. පටිලාභෙන ඡින්දිත්වා පාචිත්තියං දෙසෙතබ්බං.

550. අත්තනා විප්පකතං අත්තනා පරියොසාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අත්තනා විප්පකතං පරෙහි පරියොසාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. පරෙහි විප්පකතං අත්තනා පරියොසාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. පරෙහි විප්පකතං පරෙහි පරියොසාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අඤ්ඤස්සත්ථාය කරොති වා කාරාපෙති වා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අඤ්ඤෙන කතං පටිලභිත්වා පරිභුඤ්ජති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

551. අනාපත්ති ඌනකං කරොති, අඤ්ඤෙන කතං පටිලභිත්වා ඡින්දිත්වා පරිභුඤ්ජති, විතානං වා භූමත්ථරණං වා සාණිපාකාරං වා භිසිං වා බිබ්බොහනං වා කරොති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

නන්දසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං දසමං.

රතනවග්ගො [රාජවග්ගො (සී.)] නවමො.

තස්සුද්දානං –

රඤ්ඤො ච රතනං සන්තං, සූචි මඤ්චඤ්ච තූලිකං;
නිසීදනඤ්ච කණ්ඩුඤ්ච, වස්සිකා සුගතෙන චාති.

උද්දිට්ඨා ඛො, ආයස්මන්තො, ද්වෙනවුති පාචිත්තියා ධම්මා. තත්ථායස්මන්තෙ පුච්ඡාමි – ''කච්චිත්ථ පරිසුද්ධා''? දුතියම්පි පුච්ඡාමි – ''කච්චිත්ථ පරිසුද්ධා''? තතියම්පි පුච්ඡාමි – ''කච්චිත්ථ පරිසුද්ධා''? පරිසුද්ධෙත්ථායස්මන්තො, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමීති.

ඛුද්දකං සමත්තං.

පාචිත්තියකණ්ඩං නිට්ඨිතං.

6. පාටිදෙසනීයකණ්ඩං

1. පඨමපාටිදෙසනීයසික්ඛාපදං

ඉමෙ ඛො පනායස්මන්තො චත්තාරො පාටිදෙසනීයා

ධම්මා උද්දෙසං ආගච්ඡන්ති.

552. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරා භික්ඛුනී සාවත්ථියං පිණ්ඩාය චරිත්වා පටික්කමනකාලෙ අඤ්ඤතරං භික්ඛුං පස්සිත්වා එතදවොච – ''හන්දාය්‍ය, භික්ඛං පටිග්ගණ්හා''ති. ''සුට්ඨු, භගිනී''ති සබ්බෙව අග්ගහෙසි. සා උපකට්ඨෙ කාලෙ නාසක්ඛි පිණ්ඩාය චරිතුං, ඡින්නභත්තා අහොසි. අථ ඛො සා භික්ඛුනී දුතියම්පි දිවසං...පෙ.... තතියම්පි දිවසං සාවත්ථියං පිණ්ඩාය චරිත්වා පටික්කමනකාලෙ තං භික්ඛුං පස්සිත්වා එතදවොච – ''හන්දාය්‍ය, භික්ඛං පටිග්ගණ්හා''ති. ''සුට්ඨු, භගිනී''ති සබ්බෙව අග්ගහෙසි. සා උපකට්ඨෙ කාලෙ නාසක්ඛි පිණ්ඩාය චරිතුං, ඡින්නභත්තා අහොසි. අථ ඛො සා භික්ඛුනී චතුත්ථෙ දිවසෙ රථිකාය පවෙධෙන්තී ගච්ඡති. සෙට්ඨි ගහපති රථෙන පටිපථං ආගච්ඡන්තො තං භික්ඛුනිං එතදවොච –

‘‘අපෙහායො’’ති. සා වොක්කමන්තී තත්ථෙව පරිපති. සෙට්ඨී ගහපති තං භික්ඛුනිං ඛමාපෙසි – ‘‘ඛමාහායො, මයාසි පාතිතා’’ති. ‘‘නාහං, ගහපති, තයා පාතිතා. අපිච, අහමෙව දුබ්බලා’’ති. ‘‘කිස්ස පන ත්වං, අය්‍යෙ, දුබ්බලා’’ති? අථ ඛො සා භික්ඛුනී සෙට්ඨිස්ස ගහපතිස්ස එතමත්ථං ආරොචෙසි. සෙට්ඨී ගහපති තං භික්ඛුනිං සරං නෙත්වා භොජෙත්වා උජ්ඣායති ඛිය්‍යති විපාචෙති – ‘‘කථඤ්හි නාම භදන්තා භික්ඛුනියා හත්ථතො ආමිසං පටිග්ගහෙස්සන්ති! කිච්ඡලාභො මාතුගාමො’’ති!

අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තස්ස සෙට්ඨිස්ස ගහපතිස්ස උජ්ඣායන්තස්ස ඛිය්‍යන්තස්ස විපාචෙන්තස්ස. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛු භික්ඛුනියා හත්ථතො ආමිසං පටිග්ගහෙස්සතී’’ති …පෙ…. සච්චං කිර ත්වං, භික්ඛු, භික්ඛුනියා හත්ථතො ආමිසං පටිග්ගහෙසීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. ‘‘ඤාතිකා තෙ, භික්ඛු, අඤ්ඤාතිකා’’ති? ‘‘අඤ්ඤාතිකා, භගවා’’ති. ‘‘අඤ්ඤාතකො, මොඝපුරිස, අඤ්ඤාතිකාය න ජානාති පතිරූපං වා අප්පතිරූපං වා සන්තං වා අසන්තං වා. කථඤ්හි නාම ත්වං, මොඝපුරිස, අඤ්ඤාතිකාය භික්ඛුනියා හත්ථතො ආමිසං පටිග්ගහෙස්සසි! නෙතං, මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

553. **‘‘යො පන භික්ඛු අඤ්ඤාතිකාය භික්ඛුනියා අන්තරඝරං පවිට්ඨාය හත්ථතො ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා සහත්ථා පටිග්ගහෙත්වා ඛාදෙය්‍ය වා භුඤ්ජෙය්‍ය වා, පටිදෙසෙතබ්බං තෙන භික්ඛුනා – ‘ගාරය්හං, ආවුසො, ධම්මං ආපජ්ජිං අසප්පායං පාටිදෙසනීයං, තං පටිදෙසෙමී’’’**ති.

554. **යො පනාති** යො යාදිසො…පෙ…. **භික්ඛූති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

අඤ්ඤාතිකා නාම මාතිතො වා. පිතිතො වා යාව සත්තමා පිතාමහයුගා අසම්බද්ධා.

භික්ඛුනී නාම උභතොසඞ්ඝෙ උපසම්පන්නා.

අන්තරඝරං නාම රථිකා බ්‍යූහං සිඞ්ඝාටකං ඝරං.

ඛාදනීයං නාම පඤ්ච භොජනානි – යාමකාලිකං සත්තාහකාලිකං යාවජීවිකං ඨපෙත්වා අවසෙසං ඛාදනීයං නාම.

භොජනීයං නාම පඤ්ච භොජනානි – ඔදනො, කුම්මාසො, සත්තු, මච්ඡො, මංසං. ‘‘ඛාදිස්සාමි භුඤ්ජිස්සාමී’’ති පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අජ්ඣොහාරෙ අජ්ඣොහාරෙ ආපත්ති පාටිදෙසනීයස්ස.

555. අඤ්ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤී අන්තරඝරං පවිට්ඨාය හත්ථතො ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා සහත්ථා පටිග්ගහෙත්වා ඛාදති වා භුඤ්ජති වා, ආපත්ති පාටිදෙසනීයස්ස. අඤ්ඤාතිකාය වෙමතිකො අන්තරඝරං පවිට්ඨාය හත්ථතො ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා සහත්ථා පටිග්ගහෙත්වා ඛාදති වා භුඤ්ජති වා, ආපත්ති පාටිදෙසනීයස්ස. අඤ්ඤාතිකාය ඤාතිකසඤ්ඤී අන්තරඝරං පවිට්ඨාය හත්ථතො ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා සහත්ථා පටිග්ගහෙත්වා ඛාදති වා භුඤ්ජති වා, ආපත්ති පාටිදෙසනීයස්ස.

යාමකාලිකං සත්තාහකාලිකං යාවජීවිකං ආහාරත්ථාය පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අජ්ඣොහාරෙ අජ්ඣොහාරෙ ආපත්ති දුක්කටස්ස. එකතොඋපසම්පන්නාය හත්ථතො ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා – ‘‘ඛාදිස්සාමි භුඤ්ජිස්සාමී’’ති පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අජ්ඣොහාරෙ අජ්ඣොහාරෙ ආපත්ති දුක්කටස්ස. ඤාතිකාය අඤ්ඤාතිකසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ඤාතිකාය වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ඤාතිකාය ඤාතිකසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

556. අනාපත්ති ඤාතිකාය, දාපෙති න දෙති, උපනික්ඛිපිත්වා දෙති අන්තරාරාමෙ, භික්ඛුනුපස්සයෙ, තිත්ථියසෙය්‍යාය, පටික්කමනෙ, ගාමතො නීහරිත්වා දෙති, යාමකාලිකං සත්තාහකාලිකං යාවජීවිකං ‘‘සති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජා’’ති දෙති, සික්ඛමානාය, සාමණෙරියා, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

පඨමපාටිදෙසනීයසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

2. දුතියපාටිදෙසනීයසික්ඛාපදං

557. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා රාජගහෙ විහරති වෙළුවනෙ කලන්දකනිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ කුලෙසු නිමන්තිතා භුඤ්ජන්ති. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො ඡබ්බග්ගියානං භික්ඛූනං වොසාසන්තියො ඨිතා හොන්ති – ‘‘ඉධ සූපං දෙථ, ඉධ ඔදනං දෙථා’’ති. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ යාවදත්ථං භුඤ්ජන්ති. අඤ්ඤෙ භික්ඛූ න චිත්තරූපං භුඤ්ජන්ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ.… තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ භික්ඛුනියො වොසාසන්තියො න නිවාරෙස්සන්තී’’ති…පෙ.… සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො වොසාසන්තියො න නිවාරෙථාති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා

…පෙ…. කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, භික්ඛුනියො වොසාසන්තියො න නිවාරෙස්සථ! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

558. **“භික්ඛූ පනෙව කුලෙසු නිමන්තිතා භුඤ්ජන්ති, තත්‍ර චෙ සා [තත්‍ර චෙ (ස්‍යා.)] භික්ඛුනී වොසාසමානරූපා ඨිතා හොති – ‘ඉධ සූපං දෙථ, ඉධ ඔදනං දෙථා’ති, තෙහි භික්ඛූහි සා භික්ඛුනී අපසාදෙතබ්බා – ‘අපසක්ක තාව, භගිනි, යාව භික්ඛූ භුඤ්ජන්තී’ති. එකස්ස චෙපි [එකස්සපි චෙ (සී. ස්‍යා.)] භික්ඛුනො න පටිභාසෙය්‍ය තං භික්ඛුනිං අපසාදෙතුං – ‘අපසක්ක තාව, භගිනි, යාව භික්ඛූ භුඤ්ජන්තී’ති පටිදෙසෙතබ්බං තෙහි භික්ඛූහි – ‘ගාරය්හං, ආවුසො, ධම්මං ආපජ්ජිම්හා අසප්පායං පාටිදෙසනීයං, තං පටිදෙසෙමා’”**ති.

559. **භික්ඛූ පනෙව කුලෙසු නිමන්තිතා භුඤ්ජන්තීති** කුලං නාම චත්තාරි කුලානි – ඛත්තියකුලං, බ්‍රාහ්මණකුලං, වෙස්සකුලං, සුද්දකුලං.

නිමන්තිතා භුඤ්ජන්තීති පඤ්චන්නං භොජනානං අඤ්ඤතරෙන භොජනෙන නිමන්තිතා භුඤ්ජන්ති.

භික්ඛුනී නාම උභතොසඞ්ඝෙ උපසම්පන්නා.

වොසාසන්තී නාම යථාමිත්තතා යථාසන්දිට්ඨතා යථාසම්භත්තතා යථාසමානුපජ්ඣායකතා යථාසමානාචරියකතා – ‘‘ඉධ සූපං දෙථ, ඉධ ඔදනං දෙථා’’ති. එසා වොසාසන්තී නාම.

තෙහි භික්ඛූහීති භුඤ්ජමානෙහි භික්ඛූහි.

සා භික්ඛුනීති යා සා වොසාසන්තී භික්ඛුනී.

තෙහි භික්ඛූහි සා භික්ඛුනී අපසාදෙතබ්බා – ‘‘අපසක්ක තාව, භගිනි, යාව භික්ඛූ භුඤ්ජන්තී’’ති. එකස්ස චෙපි [එකස්සපි චෙ (සී. ස්‍යා.)] භික්ඛුනො අනපසාදිතො [අනපසාදිතෙ (සී. ස්‍යා.)] – ‘‘ඛාදිස්සාමි භුඤ්ජිස්සාමී’’ති පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අජ්ඣොහාරෙ අජ්ඣොහාරෙ ආපත්ති පාටිදෙසනීයස්ස.

560. උපසම්පන්නාය උපසම්පන්නසඤ්ඤී වොසාසන්තියා න නිවාරෙති, ආපත්ති පාටිදෙසනීයස්ස. උපසම්පන්නාය වෙමතිකො වොසාසන්තියා න නිවාරෙති, ආපත්ති පාටිදෙසනීයස්ස. උපසම්පන්නාය අනුපසම්පන්නසඤ්ඤී වොසාසන්තියා න නිවාරෙති, ආපත්ති පාටිදෙසනීයස්ස.

එකතොඋපසම්පන්නාය වොසාසන්තියා න නිවාරෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නාය උපසම්පන්නසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නාය වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නාය අනුපසම්පන්නසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

561. අනාපත්ති අත්තනො භත්තං දාපෙති න දෙති, අඤ්ඤෙසං භත්තං දෙති න දාපෙති, යං න දින්නං තං දාපෙති, යත්ථ න දින්නං තත්ථ දාපෙති, සබ්බෙසං සමකං දාපෙති, සික්ඛමානා වොසාසති, සාමණෙරී වොසාසති, පඤ්ච භොජනානි ඨපෙත්වා සබ්බත්ථ, අනාපත්ති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

දුතියපාටිදෙසනීයසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

3. තතියපාටිදෙසනීයසික්ඛාපදං

562. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන සාවත්ථියං අඤ්ඤතරං කුලං උභතොපසන්නං හොති. සද්ධාය වඩ්ඪති, භොගෙන හායති, යං තස්මිං කුලෙ උප්පජ්ජති පුරෙභත්තං ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා තං සබ්බං භික්ඛූනං විස්සජ්ජෙත්වා අප්පෙකදා අනසිතා අච්ඡන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා න මත්තං ජානිත්වා පටිග්ගහෙස්සන්ති! ඉමෙ ඉමෙසං දත්වා අප්පෙකදා අනසිතා අච්ඡන්තී’’ති!! අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාචෙන්තානං. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, යං කුලං සද්ධාය වඩ්ඪති, භොගෙන හායති එවරූපස්ස කුලස්ස ඤත්තිදුතියෙන කම්මෙන සෙක්ඛසම්මුතිං දාතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, දාතබ්බා. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

563. ‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉත්ථන්නාමං කුලං සද්ධාය වඩ්ඪති, භොගෙන හායති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමස්ස කුලස්ස සෙක්ඛසම්මුතිං දදෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. ඉත්ථන්නාමං කුලං සද්ධාය වඩ්ඪති, භොගෙන හායති. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමස්ස කුලස්ස සෙක්ඛසම්මුතිං දෙති. යස්සායස්මතො ඛමති ඉත්ථන්නාමස්ස කුලස්ස සෙක්ඛසම්මුතියා දානං, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

‘‘දින්නා සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමස්ස කුලස්ස සෙක්ඛසම්මුති. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

‘‘යානි ඛො පන තානි සෙක්ඛසම්මතානි කුලානි, යො පන භික්ඛු තථාරූපෙසු සෙක්ඛසම්මතෙසු කුලෙසු ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා සහත්ථා පටිග්ගහෙත්වා ඛාදෙය්‍ය වා භුඤ්ජෙය්‍ය වා, පටිදෙසෙතබ්බං තෙන භික්ඛුනා – ‘ගාරය්හං, ආවුසො, ධම්මං ආපජ්ජිං අසප්පායං පාටිදෙසනීයං තං පටිදෙසෙමී’’’ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

564. තෙන ඛො පන සමයෙන සාවත්ථියං උස්සවො හොති. මනුස්සා භික්ඛූ නිමන්තෙත්වා භොජෙන්ති. තම්පි ඛො කුලං භික්ඛූ නිමන්තෙසි. භික්ඛූ කුක්කුච්චායන්තා නාධිවාසෙන්ති – ‘‘පටික්ඛිත්තං භගවතා සෙක්ඛසම්මතෙසු කුලෙසු ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා සහත්ථා පටිග්ගහෙත්වා ඛාදිතුං භුඤ්ජිතු’’න්ති. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කිං නු ඛො නාම අම්හාකං ජීවිතෙන යං අය්‍යා අම්හාකං න පටිග්ගණ්හන්තී’’ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛිය්‍යන්තානං විපාචෙන්තානං. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, නිමන්තිතෙන සෙක්ඛසම්මතෙසු කුලෙසු ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා සහත්ථා පටිග්ගහෙත්වා ඛාදිතුං භුඤ්ජිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

‘‘යානි ඛො පන තානි සෙක්ඛසම්මතානි කුලානි, යො පන භික්ඛු තථාරූපෙසු සෙක්ඛසම්මතෙසු කුලෙසු පුබ්බෙ අනිමන්තිතො ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා සහත්ථා පටිග්ගහෙත්වා ඛාදෙය්‍ය වා භුඤ්ජෙය්‍ය වා, පටිදෙසෙතබ්බං තෙන භික්ඛුනා – ‘ගාරය්හං, ආවුසො, ධම්මං ආපජ්ජිං අසප්පායං පාටිදෙසනීයං, තං පටිදෙසෙමී’’’ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

565. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු තස්ස කුලස්ස කුලූපකො හොති. අථ ඛො සො භික්ඛු පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය යෙන තං කුලං තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි. තෙන ඛො පන සමයෙන සො භික්ඛු ගිලානො හොති. අථ ඛො තෙ මනුස්සා තං භික්ඛුං එතදවොචුං – ‘‘භුඤ්ජථ, භන්තෙ’’ති. අථ ඛො සො

භික්ඛූ – ‘‘භගවතා පටික්ඛිත්තං අනිමන්තිතෙන සෙක්ඛසම්මතෙසු කුලෙසු ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා සහත්ථා පටිග්ගහෙත්වා ඛාදිතුං භුඤ්ජිතු’’න්ති කුක්කුච්චායන්තො න පටිග්ගහෙසි; නාසක්ඛි පිණ්ඩාය චරිතුං; ඡින්නභත්තො අහොසි. අථ ඛො සො භික්ඛු ආරාමං ගන්ත්වා භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ගිලානෙන භික්ඛුනා සෙක්ඛසම්මතෙසු කුලෙසු ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා සහත්ථා පටිග්ගහෙත්වා ඛාදිතුං භුඤ්ජිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

566. **‘‘යානි ඛො පන තානි සෙක්ඛසම්මතානි කුලානි, යො පන භික්ඛු තථාරූපෙසු සෙක්ඛසම්මතෙසු කුලෙසු පුබ්බෙ අනිමන්තිතො අගිලානො ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා සහත්ථා පටිග්ගහෙත්වා ඛාදෙය්‍ය වා භුඤ්ජෙය්‍ය වා, පටිදෙසෙතබ්බං තෙන භික්ඛුනා – ‘ගාරය්හං, ආවුසො, ධම්මං ආපජ්ජිං අසප්පායං පාටිදෙසනීයං, තං පටිදෙසෙමී’’**ති.

567. **යානි ඛො පන තානි සෙක්ඛසම්මතානි කුලානී**ති සෙක්ඛසම්මතං නාම කුලං යං කුලං සද්ධාය වඩ්ඪති, භොගෙන හායති. එවරූපස්ස කුලස්ස ඤත්තිදුතියෙන කම්මෙන සෙක්ඛසම්මුති දින්නා හොති.

යො පනාති යො යාදිසො…පෙ.… **භික්ඛූ**ති…පෙ.… අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

තථාරූපෙසු සෙක්ඛසම්මතෙසු කුලෙසූති එවරූපෙසු සෙක්ඛසම්මතෙසු කුලෙසු.

අනිමන්තිතො නාම අජ්ජතනාය වා ස්වාතනාය වා අනිමන්තිතො, ඝරූපචාරං ඔක්කමන්තෙ නිමන්තෙති, එසො අනිමන්තිතො නාම.

නිමන්තිතො නාම අජ්ජතනාය වා ස්වාතනාය වා නිමන්තිතො, ඝරූපචාරං අනොක්කමන්තෙ නිමන්තෙති, එසො නිමන්තිතො නාම.

අගිලානො නාම සක්කොති පිණ්ඩාය චරිතුං.

ගිලානො නාම න සක්කොති පිණ්ඩාය චරිතුං.

ඛාදනීයං නාම පඤ්ච භොජනානි – යාමකාලිකං සත්තාහකාලිකං යාවජීවිකං ඨපෙත්වා අවසෙසං ඛාදනීයං නාම.

භොජනීයං නාම පඤ්ච භොජනානි – ඔදනො, කුම්මාසො, සත්තු, මච්ඡො, මංසං.

අනිමන්තිතො අගිලානො ‘‘ඛාදිස්සාමි භුඤ්ජිස්සාමී’’ති පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අජ්ඣොහාරෙ අජ්ඣොහාරෙ ආපත්ති පාටිදෙසනීයස්ස.

568. සෙක්ඛසම්මතෙ සෙක්ඛසම්මතසඤ්ඤී අනිමන්තිතො අගිලානො ඛාදනීයං වා භොජනීයංව සහත්ථා පටිග්ගහෙත්වා ඛාදති වා භුඤ්ජති වා, ආපත්ති පාටිදෙසනීයස්ස. සෙක්ඛසම්මතෙ වෙමතිකො…පෙ…. සෙක්ඛසම්මතෙ අසෙක්ඛසම්මතසඤ්ඤී අනිමන්තිතො අගිලානො ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා සහත්ථා පටිග්ගහෙත්වා ඛාදති වා භුඤ්ජති වා, ආපත්ති පාටිදෙසනීයස්ස.

යාමකාලිකං සත්තාහකාලිකං යාවජීවිකං ආහාරත්ථාය පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අජ්ඣොහාරෙ අජ්ඣොහාරෙ ආපත්ති දුක්කටස්ස. අසෙක්ඛසම්මතෙ සෙක්ඛසම්මතසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අසෙක්ඛසම්මතෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අසෙක්ඛසම්මතෙ අසෙක්ඛසම්මතසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

569. අනාපත්ති නිමන්තිතස්ස, ගිලානස්ස, නිමන්තිතස්ස වා ගිලානස්ස වා සෙසකං භුඤ්ජති, අඤ්ඤෙසං භික්ඛා තත්ථ පඤ්ඤත්තා හොති, ඝරතො නීහරිත්වා දෙන්ති, නිච්චභත්තෙ, සලාකභත්තෙ, පක්ඛිකෙ, උපොසථිකෙ, පාටිපදිකෙ, යාමකාලිකං සත්තාහකාලිකං යාවජීවිකං – ‘‘සති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජා’’ති දෙති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

තතියපාටිදෙසනීයසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

4. චතුත්ථපාටිදෙසනීයසික්ඛාපදං

570. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සක්කෙසු විහරති කපිලවත්ථුස්මිං නිග්‍රොධාරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන සාකියදාසකා අවරුද්ධා හොන්ති. සාකියානියො ඉච්ඡන්ති ආරඤ්ඤකෙසු සෙනාසනෙසු භත්තං කාතුං. අස්සොසුං ඛො සාකියදාසකා – ‘‘සාකියානියො කිර ආරඤ්ඤකෙසු සෙනාසනෙසු භත්තං කත්තුකාමා’’ති. තෙ මග්ගෙ පරියුට්ඨිංසු. සාකියානියො පණීතං ඛාදනීයං භොජනීයං ආදාය ආරඤ්ඤකං සෙනාසනං අගමංසු. සාකියදාසකා නික්ඛමිත්වා සාකියානියො අච්ඡින්දිංසු ච දූසෙසුඤ්ච. සාකියා නික්ඛමිත්වා තෙ චොරෙ සභණ්ඩෙ [සහ භණ්ඩෙන (ක.)] ගහෙත්වා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භදන්තා ආරාමෙ චොරෙ පටිවසන්තෙ නාරොචෙස්සන්තී’’ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ සාකියානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාචෙන්තානං. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං

ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘තෙන හි, භික්ඛවෙ, භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤපෙස්සාමි දස අත්ථවසෙ පටිච්ච – සඞ්ඝසුට්ඨුතාය…පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

‘‘යානි ඛො පන තානි ආරඤ්ඤකානි සෙනාසනානි සාසඞ්කසම්මතානි සප්පටිභයානි, යො පන භික්ඛු තථාරූපෙසු සෙනාසනෙසු [සෙනාසනෙසු විහරන්තො (සී. ස්‍යා.)] **පුබ්බෙ අප්පටිසංවිදිතං ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා අජ්ඣාරාමෙ සහත්ථා පටිග්ගහෙත්වා ඛාදෙය්‍ය වා භුඤ්ජෙය්‍ය වා, පටිදෙසෙතබ්බං තෙන භික්ඛුනා – ‘ගාරය්හං, ආවුසො, ධම්මං ආපජ්ජිං අසප්පායං පාටිදෙසනීයං තං පටිදෙසෙමී’’’**ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

571. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො භික්ඛු ආරඤ්ඤකෙසු සෙනාසනෙසු ගිලානො හොති. මනුස්සා ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා ආදාය ආරඤ්ඤකං සෙනාසනං අගමංසු. අථ ඛො තෙ මනුස්සා තං භික්ඛුං එතදවොචුං – ‘‘භුඤ්ජථ, භන්තෙ’’ති. අථ ඛො සො භික්ඛු – ‘‘භගවතා පටික්ඛිත්තං ආරඤ්ඤකෙසු සෙනාසනෙසු ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා සහත්ථා පටිග්ගහෙත්වා ඛාදිතුං භුඤ්ජිතු’’න්ති කුක්කුච්චායන්තො න පටිග්ගහෙසි, නාසක්ඛි පිණ්ඩාය චරිතුං [පවිසිතුං (ක.)], ඡින්නභත්තො අහොසි. අථ ඛො සො භික්ඛු භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ගිලානෙන භික්ඛුනා ආරඤ්ඤකෙසු සෙනාසනෙසු පුබ්බෙ අප්පටිසංවිදිතං ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා සහත්ථා පටිග්ගහෙත්වා ඛාදිතුං භුඤ්ජිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

572. **‘‘යානි ඛො පන තානි ආරඤ්ඤකානි සෙනාසනානි සාසඞ්කසම්මතානි සප්පටිභයානි, යො පන භික්ඛු තථාරූපෙසු සෙනාසනෙසු පුබ්බෙ අප්පටිසංවිදිතං ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා අජ්ඣාරාමෙ සහත්ථා පටිග්ගහෙත්වා අගිලානො ඛාදෙය්‍ය වා භුඤ්ජෙය්‍ය වා, පටිදෙසෙතබ්බං තෙන භික්ඛුනා – ‘ගාරය්හං, ආවුසො, ධම්මං ආපජ්ජිං අසප්පායං පාටිදෙසනීයං, තං පටිදෙසෙමී’’’**ති.

573. **යානි ඛො පන තානි ආරඤ්ඤකානි සෙනාසනානී**ති ආරඤ්ඤකං නාම සෙනාසනං පඤ්චධනුසතිකං පච්ඡිමං.

සාසඞ්කං නාම ආරාමෙ ආරාමූපචාරෙ චොරානං නිවිට්ඨොකාසො දිස්සති, භුත්තොකාසො දිස්සති, ඨිතොකාසො දිස්සති, නිසින්නොකාසො දිස්සති, නිපන්නොකාසො දිස්සති.

සප්පටිභයං නාම ආරාමෙ ආරාමූපචාරෙ චොරෙහි මනුස්සා හතා දිස්සන්ති, විලුත්තා දිස්සන්ති, ආකොටිතා දිස්සන්ති.

යො පනාති යො යාදිසො...පෙ.... **භික්ඛූති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතො භික්ඛූති.

තථාරූපෙසු සෙනාසනෙසූති එවරූපෙසු සෙනාසනෙසු.

අප්පටිසංවිදිතං නාම පඤ්චන්නං පටිසංවිදිතං, එතං අප්පටිසංවිදිතං නාම. ආරාමං ආරාමූපචාරං ඨපෙත්වා පටිසංවිදිතං, එතං [එතම්පි (සී.)] අප්පටිසංවිදිතං නාම.

පටිසංවිදිතං නාම යො කොචි ඉත්ථී වා පුරිසො වා ආරාමං ආරාමූපචාරං ආගන්ත්වා ආරොචෙති – ''ඉත්ථන්නාමස්ස, භන්තෙ, ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා ආහරිස්සන්තී''ති. සචෙ සාසඞ්කං හොති, සාසඞ්කන්ති ආචික්ඛිතබ්බං; සචෙ සප්පටිභයං හොති, සප්පටිභයන්ති ආචික්ඛිතබ්බං; සචෙ – ''හොතු, භන්තෙ, ආහරියිස්සතී''ති භණති, චොරා වත්තබ්බා – ''මනුස්සා ඉධූපචරන්ති අපසක්කථා''ති. යාගුයා පටිසංවිදිතෙ තස්සා පරිවාරො ආහරියාති, එතං පටිසංවිදිතං නාම. භත්තෙන පටිසංවිදිතෙ තස්ස පරිවාරො ආහරියාති, එතං පටිසංවිදිතං නාම. ඛාදනීයෙන පටිසංවිදිතෙ තස්ස පරිවාරො ආහරියාති, එතං පටිසංවිදිතං නාම. කුලෙන පටිසංවිදිතෙ යො තස්මිං කුලෙ මනුස්සො ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා ආහරති, එතං පටිසංවිදිතං නාම. ගාමෙන පටිසංවිදිතෙ යො තස්මිං ගාමෙ මනුස්සො ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා ආහරති, එතං පටිසංවිදිතං නාම. පූගෙන පටිසංවිදිතෙ යො තස්මිං පූගෙ මනුස්සො ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා ආහරති, එතං පටිසංවිදිතං නාම.

ඛාදනීයං නාම පඤ්ච භොජනානි – යාමකාලිකං සත්තාහකාලිකං යාවජීවිකං ඨපෙත්වා අවසෙසං ඛාදනීයං නාම.

භොජනීයං නාම පඤ්ච භොජනානි – ඔදනො, කුම්මාසො, සත්තු, මච්ඡො, මංසං.

අජ්ඣාරාමො නාම පරික්ඛිත්තස්ස ආරාමස්ස අන්තොආරාමො. අපරික්ඛිත්තස්ස උපචාරො.

අගිලානො නාම සක්කොති පිණ්ඩාය චරිතුං [ගන්තුං (ක.)].

ගිලානො නාම න සක්කොති පිණ්ඩාය චරිතුං [ගන්තුං (ක.)].

අප්පටිසංවිදිතං අගිලානො ''ඛාදිස්සාමි භුඤ්ජිස්සාමී''ති පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අජ්ඣොහාරෙ අජ්ඣොහාරෙ ආපත්ති පාටිදෙසනීයස්ස.

574. අප්පටිසංවිදිතෙ අප්පටිසංවිදිතසඤ්ඤී ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා අජ්ඣාරාමෙ සහත්ථා පටිග්ගහෙත්වා අගිලානො ඛාදති වා භුඤ්ජති වා, ආපත්ති පාටිදෙසනීයස්ස. අප්පටිසංවිදිතෙ වෙමතිකො ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා අජ්ඣාරාමෙ සහත්ථා පටිග්ගහෙත්වා අගිලානො ඛාදති වා භුඤ්ජති වා, ආපත්ති පාටිදෙසනීයස්ස. අප්පටිසංවිදිතෙ පටිසංවිදිතසඤ්ඤී ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා අජ්ඣාරාමෙ සහත්ථා පටිග්ගහෙත්වා අගිලානො ඛාදති වා භුඤ්ජති වා, ආපත්ති පාටිදෙසනීයස්ස.

යාමකාලිකං සත්තාහකාලිකං යාවජීවිකං ආහාරත්ථාය පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අජ්ඣොහාරෙ අජ්ඣොහාරෙ ආපත්ති දුක්කටස්ස. පටිසංවිදිතෙ අප්පටිසංවිදිතසඤ්ඤී, ආපත්ති දුක්කටස්ස. පටිසංවිදිතෙ වෙමතිකො, ආපත්ති දුක්කටස්ස. පටිසංවිදිතෙ පටිසංවිදිතසඤ්ඤී, අනාපත්ති.

575. අනාපත්ති පටිසංවිදිතෙ, ගිලානස්ස, පටිසංවිදිතෙ වා ගිලානස්ස වා සෙසකං භුඤ්ජති, බහාරාමෙ පටිග්ගහෙත්වා අන්තොආරාමෙ භුඤ්ජති, තත්ථ ජාතකං මූලං වා තචං වා පත්තං වා පුප්ඵං වා ඵලං වා භුඤ්ජති, යාමකාලිකං සත්තාහකාලිකං යාවජීවිකං සති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජති, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

චතුත්ථපාටිදෙසනීයසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

උද්දිට්ඨා ඛො, ආයස්මන්තො, චත්තාරො පාටිදෙසනීයා ධම්මා. තත්ථායස්මන්තෙ පුච්ඡාමි – ''කච්චිත්ථ පරිසුද්ධා''? දුතියම්පි පුච්ඡාමි – ''කච්චිත්ථ පරිසුද්ධා''? තතියම්පි පුච්ඡාමි – ''කච්චිත්ථ පරිසුද්ධා''? පරිසුද්ධෙත්ථායස්මන්තො, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමීති.

පාටිදෙසනීයකණ්ඩං නිට්ඨිතං.

7. සෙඛියකණ්ඩං

1. පරිමණ්ඩලවග්ගො

ඉමෙ ඛො පනායස්මන්තො සෙඛියා

ධම්මා උද්දෙසං ආගච්ඡන්ති.

576. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ පුරතොපි පච්ඡතොපි ඔලම්බෙන්තා නිවාසෙන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා පුරතොපි පච්ඡතොපි ඔලම්බෙන්තා නිවාසෙස්සන්ති, සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනො''ති. අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාචෙන්තානං. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා...පෙ.... තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ පුරතොපි පච්ඡතොපි ඔලම්බෙන්තා නිවාසෙස්සන්තී''ති! අථ ඛො තෙ භික්ඛූ ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛූ අනෙකපරියායෙන විගරහිත්වා භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා ඡබ්බග්ගියෙ භික්ඛූ පටිපුච්ඡි – ''සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, පුරතොපි පච්ඡතොපි ඔලම්බෙන්තා නිවාසෙථා''ති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, පුරතොපි පච්ඡතොපි ඔලම්බෙන්තා නිවාසෙස්සථ! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

''පරිමණ්ඩලං නිවාසෙස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා''ති.

පරිමණ්ඩලං නිවාසෙතබ්බං නාභිමණ්ඩලං ජාණුමණ්ඩලං පටිච්ඡාදෙන්තෙන. යො අනාදරියං පටිච්ච පුරතො වා පච්ඡතො වා ඔලම්බෙන්තො නිවාසෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තස්ස, ගිලානස්ස, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස,

ආදිකම්මිකස්සාති.

පඨමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

577. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ පුරතොපි පච්ඡතොපි ඔලම්බෙන්තා පාරුපන්ති...පෙ.....

''පරිමණ්ඩලං පාරුපිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා''ති.

පරිමණ්ඩලං පාරුපිතබ්බං උභො කණ්ණෙ සමං කත්වා. යො අනාදරියං පටිච්ච පුරතො වා පච්ඡතො වා ඔලම්බෙන්තො පාරුපති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තස්ස, ගිලානස්ස, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස,

ආදිකම්මිකස්සාති.

දුතියසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

578. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ කායං විවරිත්වා අන්තරඝරෙ ගච්ඡන්ති…පෙ.....

''සුප්පටිච්ඡන්නො අන්තරඝරෙ ගමිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා''ති.

සුප්පටිච්ඡන්නෙන අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. යො අනාදරියං පටිච්ච කායං විවරිත්වා අන්තරඝරෙ ගච්ඡති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තස්ස, ගිලානස්ස, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස,

ආදිකම්මිකස්සාති.

තතියසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

579. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ කායං විවරිත්වා අන්තරඝරෙ නිසීදන්ති…පෙ.....

''සුප්පටිච්ඡන්නො අන්තරඝරෙ නිසීදිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා''ති.

සුප්පටිච්ඡන්නෙන අන්තරඝරෙ නිසීදිතබ්බං. යො අනාදරියං පටිච්ච කායං විවරිත්වා අන්තරඝරෙ නිසීදති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තස්ස, ගිලානස්ස, වාසූපගතස්ස, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

චතුත්ථසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

580. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ හත්ථම්පි පාදම්පි කීළාපෙන්තා අන්තරඝරෙ ගච්ඡන්ති…පෙ.....

“සුසංවුතො අන්තරඝරෙ ගමිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා”ති.

සුසංවුතෙන අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. යො අනාදරියං පටිච්ච හත්ථං වා පාදං වා කීළාපෙන්තො අන්තරඝරෙ ගච්ඡති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තස්ස, ගිලානස්ස, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

පඤ්චමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

581. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ හත්ථම්පි පාදම්පි කීළාපෙන්තා අන්තරඝරෙ නිසීදන්ති…පෙ.....

“සුසංවුතො අන්තරඝරෙ නිසීදිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා”ති.

සුසංවුතෙන අන්තරඝරෙ නිසීදිතබ්බං. යො අනාදරියං පටිච්ච හත්ථං වා පාදං වා කීළාපෙන්තො අන්තරඝරෙ නිසීදති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තස්ස, ගිලානස්ස, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

ඡට්ඨසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

582. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ තහං තහං ඔලොකෙන්තා අන්තරඝරෙ ගච්ඡන්ති…පෙ.....

“ඔක්ඛිත්තචක්ඛු අන්තරඝරෙ ගමිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා”ති.

ඔක්ඛිත්තචක්ඛුනා අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං යුගමත්තං පෙක්ඛන්තෙන. යො අනාදරියං පටිච්ච තහං තහං ඔලොකෙන්තො අන්තරඝරෙ ගච්ඡති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තස්ස, ගිලානස්ස, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස,

ආදිකම්මිකස්සාති.

සත්තමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

583. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ තහං තහං ඔලොකෙන්තා අන්තරඝරෙ නිසීදන්ති…පෙ.....

"ඔක්ඛිත්තචක්ඛු අන්තරඝරෙ නිසීදිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා"ති.

ඔක්ඛිත්තචක්ඛුනා අන්තරඝරෙ නිසීදිතබ්බං යුගමත්තං පෙක්ඛන්තෙන. යො අනාදරියං පටිච්ච තහං තහං ඔලොකෙන්තො අන්තරඝරෙ නිසීදති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තස්ස, ගිලානස්ස, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස,

ආදිකම්මිකස්සාති.

අට්ඨමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

584. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ උක්ඛිත්තකාය අන්තරඝරෙ ගච්ඡන්ති…පෙ.....

"න උක්ඛිත්තකාය අන්තරඝරෙ ගමිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා"ති.

න උක්ඛිත්තකාය අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. යො අනාදරියං පටිච්ච එකතො වා උභතො වා උක්ඛිපිත්වා අන්තරඝරෙ ගච්ඡති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තස්ස, ගිලානස්ස, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස,

ආදිකම්මිකස්සාති.

නවමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

585. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ උක්ඛිත්තකාය අන්තරඝරෙ නිසීදන්ති…පෙ.....

"න උක්ඛිත්තකාය අන්තරඝරෙ නිසීදිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා"ති.

න උක්ඛිත්තකාය අන්තරඝරෙ නිසීදිතබ්බං. යො අනාදරියං පටිච්ච එකතො වා උභතො වා උක්ඛිපිත්වා අන්තරඝරෙ නිසීදති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තස්ස, ගිලානස්ස, වාසූපගතස්ස, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

දසමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

පරිමණ්ඩලවග්ගො පඨමො.

2. උජ්ජග්ඝිකවග්ගො

586. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ මහාහසිතං හසන්තා අන්තරඝරෙ ගච්ඡන්ති…පෙ.....

‘‘න උජ්ජග්ඝිකාය අන්තරඝරෙ ගමිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා’’ති.

න උජ්ජග්ඝිකාය අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. යො අනාදරියං පටිච්ච මහාහසිතං හසන්තො අන්තරඝරෙ ගච්ඡති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තස්ස, ගිලානස්ස, හසනීයස්මිං වත්ථුස්මිං මිහිතමත්තං කරොති, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

පඨමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

587. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ මහාහසිතං හසන්තා අන්තරඝරෙ නිසීදන්ති…පෙ.....

‘‘න උජ්ජග්ඝිකාය අන්තරඝරෙ නිසීදිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා’’ති.

න උජ්ජග්ඝිකාය අන්තරඝරෙ නිසීදිතබ්බං. යො අනාදරියං පටිච්ච මහාහසිතං හසන්තො අන්තරඝරෙ නිසීදති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තස්ස, ගිලානස්ස, හසනීයස්මිං වත්ථුස්මිං මිහිතමත්තං කරොති, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

දුතියසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

588. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ උච්චාසද්දං මහාසද්දං කරොන්තා අන්තරඝරෙ ගච්ඡන්ති…පෙ.....

‘‘අප්පසද්දො අන්තරඝරෙ ගමිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා’’ති.

අප්පසද්දෙන අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. යො අනාදරියං පටිච්ච උච්චාසද්දං මහාසද්දං කරොන්තො අන්තරඝරෙ ගච්ඡති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තස්ස, ගිලානස්ස, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

තතියසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

589. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ උච්චාසද්දං මහාසද්දං කරොන්තා අන්තරඝරෙ නිසීදන්ති…පෙ.….

''අප්පසද්දො අන්තරඝරෙ නිසීදිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා''ති.

අප්පසද්දෙන අන්තරඝරෙ නිසීදිතබ්බං. යො අනාදරියං පටිච්ච උච්චාසද්දං මහාසද්දං කරොන්තො අන්තරඝරෙ නිසීදති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච…පෙ.… ආදිකම්මිකස්සාති.

චතුත්ථසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

590. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ කායප්පචාලකං අන්තරඝරෙ ගච්ඡන්ති කායං ඔලම්බෙන්තා…පෙ.….

''න කායප්පචාලකං අන්තරඝරෙ ගමිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා''ති.

න කායප්පචාලකං අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. කායං පග්ගහෙත්වා ගන්තබ්බං. යො අනාදරියං පටිච්ච කායප්පචාලකං අන්තරඝරෙ ගච්ඡති කායං ඔලම්බෙන්තො, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච…පෙ.… ආදිකම්මිකස්සාති.

පඤ්චමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

591. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ කායප්පචාලකං අන්තරඝරෙ නිසීදන්ති, කායං ඔලම්බෙන්තා…පෙ.….

''න කායප්පචාලකං අන්තරඝරෙ නිසීදිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා''ති.

න කායප්පචාලකං අන්තරඝරෙ නිසීදිතබ්බං. කායං පග්ගහෙත්වා නිසීදිතබ්බං. යො අනාදරියං පටිච්ච කායප්පචාලකං අන්තරඝරෙ නිසීදති කායං ඔලම්බෙන්තො, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තස්ස, ගිලානස්ස, වාසූපගතස්ස, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

ඡට්ඨසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

592. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ බාහුප්පචාලකං අන්තරඝරෙ ගච්ඡන්ති බාහුං ඔලම්බෙන්තා…පෙ…..

"න බාහුප්පචාලකං අන්තරඝරෙ ගමිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා"ති.

න බාහුප්පචාලකං අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. බාහුං පග්ගහෙත්වා ගන්තබ්බං. යො අනාදරියං පටිච්ච බාහුප්පචාලකං අන්තරඝරෙ ගච්ඡති බාහුං ඔලම්බෙන්තො, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච…පෙ…. ආදිකම්මිකස්සාති.

සත්තමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

593. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ බාහුප්පචාලකං අන්තරඝරෙ නිසීදන්ති බාහුං ඔලම්බෙන්තා…පෙ…..

"න බාහුප්පචාලකං අන්තරඝරෙ නිසීදිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා"ති.

න බාහුප්පචාලකං අන්තරඝරෙ නිසීදිතබ්බං. බාහුං පග්ගහෙත්වා නිසීදිතබ්බං. යො අනාදරියං පටිච්ච බාහුප්පචාලකං අන්තරඝරෙ නිසීදති බාහුං ඔලම්බෙන්තො, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තස්ස, ගිලානස්ස, වාසූපගතස්ස, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

අට්ඨමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

594. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සීසප්පචාලකං අන්තරඝරෙ ගච්ඡන්ති සීසං ඔලම්බෙන්තා…පෙ…..

“න සීසප්පචාලකං අන්තරඝරෙ ගමිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා”ති.

න සීසප්පචාලකං අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. සීසං පග්ගහෙත්වා ගන්තබ්බං. යො අනාදරියං පටිච්ච සීසප්පචාලකං අන්තරඝරෙ ගච්ඡති සීසං ඔලම්බෙන්තො, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච…පෙ…. ආදිකම්මිකස්සාති.

නවමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

595. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සීසප්පචාලකං අන්තරඝරෙ නිසීදන්ති සීසං ඔලම්බෙන්තා…පෙ…..

“න සීසප්පචාලකං අන්තරඝරෙ නිසීදිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා”ති.

න සීසප්පචාලකං අන්තරඝරෙ නිසීදිතබ්බං. සීසං පග්ගහෙත්වා නිසීදිතබ්බං. යො අනාදරියං පටිච්ච සීසප්පචාලකං අන්තරඝරෙ නිසීදති සීසං ඔලම්බෙන්තො, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තස්ස, ගිලානස්ස, වාසූපගතස්ස, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

දසමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

උජ්ජග්ඝිකවග්ගො දුතියො.

3. ඛම්භකතවග්ගො

596. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ඛම්භකතා අන්තරඝරෙ ගච්ඡන්ති…පෙ…..

“න ඛම්භකතො අන්තරඝරෙ ගමිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා”ති.

න ඛම්භකතෙන අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. යො අනාදරියං පටිච්ච එකතො වා උභතො වා ඛම්භං කත්වා අන්තරඝරෙ ගච්ඡති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච…පෙ…. ආදිකම්මිකස්සාති.

පඨමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

597. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ඛම්භකතා අන්තරඝරෙ නිසීදන්ති…පෙ…..

“න ඛම්භකතො අන්තරඝරෙ නිසීදිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා”ති.

න ඛම්භකතෙන අන්තරඝරෙ නිසීදිතබ්බං. යො අනාදරියං පටිච්ච එකතො වා උභතො වා ඛම්භං කත්වා අන්තරඝරෙ නිසීදති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තස්ස, ගිලානස්ස, වාසූපගතස්ස, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

දුතියසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

598. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සසීසං පාරුපිත්වා අන්තරඝරෙ ගච්ඡන්ති…පෙ…..

“න ඔගුණ්ඨිතො අන්තරඝරෙ ගමිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා”ති.

න ඔගුණ්ඨිතෙන අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. යො අනාදරියං පටිච්ච සසීසං පාරුපිත්වා අන්තරඝරෙ ගච්ඡති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච…පෙ…. ආදිකම්මිකස්සාති.

තතියසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

599. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සසීසං පාරුපිත්වා අන්තරඝරෙ නිසීදන්ති…පෙ…..

“න ඔගුණ්ඨිතො අන්තරඝරෙ නිසීදිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා”ති.

න ඔගුණ්ඨිතෙන අන්තරඝරෙ නිසීදිතබ්බං. යො අනාදරියං පටිච්ච සසීසං පාරුපිත්වා අන්තරඝරෙ නිසීදති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තස්ස, ගිලානස්ස, වාසූපගතස්ස, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

චතුත්ථසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

600. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ උක්කුටිකාය අන්තරඝරෙ ගච්ඡන්ති…පෙ…..

‘‘න උක්කුටිකාය අන්තරඝරෙ ගමිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා’’ති.

න උක්කුටිකාය අන්තරඝරෙ ගන්තබ්බං. යො අනාදරියං පටිච්ච උක්කුටිකාය අන්තරඝරෙ ගච්ඡති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච…පෙ…. ආදිකම්මිකස්සාති.

පඤ්චමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

601. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ පල්ලත්ථිකාය [පල්ලත්තිකාය (ක.)] අන්තරඝරෙ නිසීදන්ති…පෙ…..

‘‘න පල්ලත්ථිකාය අන්තරඝරෙ නිසීදිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා’’ති.

න පල්ලත්ථිකාය අන්තරඝරෙ නිසීදිතබ්බං. යො අනාදරියං පටිච්ච හත්ථපල්ලත්ථිකාය වා දුස්සපල්ලත්ථිකාය වා අන්තරඝරෙ නිසීදති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තස්ස, ගිලානස්ස, වාසූපගතස්ස, ආපදාසු,

උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

ඡට්ඨසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

602. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ අසක්කච්චං පිණ්ඩපාතං පටිග්ගණ්හන්ති ඡඩ්ඩෙතුකාමා විය…පෙ…..

‘‘සක්කච්චං පිණ්ඩපාතං පටිග්ගහෙස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා’’ති.

සක්කච්චං පිණ්ඩපාතො පටිග්ගහෙතබ්බො. යො අනාදරියං පටිච්ච අසක්කච්චං පිණ්ඩපාතං පටිග්ගණ්හාති ඡඩ්ඩෙතුකාමො විය, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච…පෙ…. ආදිකම්මිකස්සාති.

සත්තමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

603. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ තහං තහං ඔලොකෙන්තා පිණ්ඩපාතං පටිග්ගණ්හන්ති, ආකිරන්තෙපි අතික්කන්තෙපි [අතික්කමන්තෙපි (සී.)] න ජානන්ති…පෙ.….

“පත්තසඤ්ඤී පිණ්ඩපාතං පටිග්ගහෙස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා”ති.

පත්තසඤ්ඤිනා පිණ්ඩපාතො පටිග්ගහෙතබ්බො. යො අනාදරියං පටිච්ච තහං තහං ඔලොකෙන්තො පිණ්ඩපාතං පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච…පෙ.… ආදිකම්මිකස්සාති.

අට්ඨමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

604. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ පිණ්ඩපාතං පටිග්ගණ්හන්තා සූපඤ්ඤෙව බහුං පටිග්ගණ්හන්ති…පෙ.….

“සමසූපකං පිණ්ඩපාතං පටිග්ගහෙස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා”ති.

සූපො නාම ද්වෙ සූපා – මුග්ගසූපො, මාසසූපො. හත්ථහාරියො සමසූපකො පිණ්ඩපාතො පටිග්ගහෙතබ්බො. යො අනාදරියං පටිච්ච සූපඤ්ඤෙව බහුං පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තස්ස, ගිලානස්ස, රසරසෙ, ඤාතකානං පවාරිතානං, අඤ්ඤස්සත්ථාය, අත්තනො ධනෙන, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

නවමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

605. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ථූපීකතං පිණ්ඩපාතං පටිග්ගණ්හන්ති…පෙ.….

“සමතිත්තිකං [සමතිත්ථිකං (ක.)] **පිණ්ඩපාතං පටිග්ගහෙස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා”**ති.

සමතිත්තිකො [සමතිත්ථිකං (ක.)] පිණ්ඩපාතො පටිග්ගහෙතබ්බො. යො අනාදරියං පටිච්ච ථූපීකතං පිණ්ඩපාතං පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තස්ස, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

දසමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

ඛම්භකතවග්ගො තතියො.

4. සක්කච්චවග්ගො

606. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ අසක්කච්චං පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජන්ති අභුඤ්ජිතුකාමා විය…පෙ.....

‘‘සක්කච්චං පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා’’ති.

සක්කච්චං පිණ්ඩපාතො භුඤ්ජිතබ්බො. යො අනාදරියං පටිච්ච අසක්කච්චං පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තස්ස, ගිලානස්ස, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස,

ආදිකම්මිකස්සාති.

පඨමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

607. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ තහං තහං ඔලොකෙන්තා පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජන්ති, ආකිරන්තෙපි අතික්කන්තෙපි න ජානන්ති…පෙ.....

‘‘පත්තසඤ්ඤී පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා’’ති.

පත්තසඤ්ඤිනා පිණ්ඩපාතො භුඤ්ජිතබ්බො. යො අනාදරියං පටිච්ච තහං තහං ඔලොකෙන්තො පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච…පෙ.... ආදිකම්මිකස්සාති.

දුතියසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

608. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ තහං තහං ඔමසිත්වා [ඔමද්දිත්වා (ක.)] පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජන්ති…පෙ.....

“සපදානං පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා”ති.

සපදානං පිණ්ඩපාතො භුඤ්ජිතබ්බො. යො අනාදරියං පටිච්ච තහං තහං ඔමසිත්වා [ඔමද්දිත්වා (ක.)] පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තස්ස, ගිලානස්ස, අඤ්ඤෙසං දෙන්තො ඔමසති, අඤ්ඤස්ස භාජනෙ ආකිරන්තො ඔමසති, උත්තරිභඞ්ගෙ, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

තතියසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

609. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජන්තා සූපඤ්ඤෙව බහුං භුඤ්ජන්ති…පෙ.....

“සමසූපකං පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා”ති.

සූපො නාම ද්වෙ සූපා – මුග්ගසූපො, මාසසූපො හත්ථහාරියො. සමසූපකො පිණ්ඩපාතො භුඤ්ජිතබ්බො. යො අනාදරියං පටිච්ච සූපඤ්ඤෙව බහුං භුඤ්ජති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තස්ස, ගිලානස්ස, රසරසෙ, ඤාතකානං පවාරිතානං, අත්තනො ධනෙන, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

චතුත්ථසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

610. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ථූපකතො ඔමද්දිත්වා පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජන්ති…පෙ.....

“න ථූපකතො ඔමද්දිත්වා පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා”ති.

න ථූපකතො ඔමද්දිත්වා පිණ්ඩපාතො භුඤ්ජිතබ්බො. යො අනාදරියං පටිච්ච ථූපකතො ඔමද්දිත්වා පිණ්ඩපාතං භුඤ්ජති ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තස්ස, ගිලානස්ස, පරිත්තකෙ සෙසෙ එකතො සංකඩ්ඪිත්වා ඔමද්දිත්වා භුඤ්ජති, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

පඤ්චමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

611. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සූපම්පි බ්‍යඤ්ජනම්පි ඔදනෙන පටිච්ඡාදෙන්ති භියොකම්‍යතං උපාදාය...පෙ.....

''න සූපං වා බ්‍යඤ්ජනං වා ඔදනෙන පටිච්ඡාදෙස්සාමි භියොකම්‍යතං උපාදායාති සික්ඛා කරණීයා''ති.

න සූපං වා බ්‍යඤ්ජනං වා ඔදනෙන පටිච්ඡාදෙතබ්බං භියොකම්‍යතං උපාදාය. යො අනාදරියං පටිච්ච සූපං වා බ්‍යඤ්ජනං වා ඔදනෙන පටිච්ඡාදෙති භියොකම්‍යතං උපාදාය, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තස්ස, සාමිකා පටිච්ඡාදෙත්වා දෙන්ති, න භියොකම්‍යතං උපාදාය, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

ඡට්ඨසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

612. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සූපම්පි ඔදනම්පි අත්තනො අත්ථාය විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා සූපම්පි ඔදනම්පි අත්තනො අත්ථාය විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජිස්සන්ති! කස්ස සම්පන්නං න මනාපං! කස්ස සාදුං න රුච්චතී''ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාචෙන්තානං. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා...පෙ.... තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සූපම්පි ඔදනම්පි අත්තනො අත්ථාය විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජිස්සන්තී''ති...පෙ.... සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, සූපම්පි ඔදනම්පි අත්තනො අත්ථාය විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජථාති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, සූපම්පි ඔදනම්පි අත්තනො අත්ථාය විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජිස්සථ! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

''න සූපං වා ඔදනං වා අත්තනො අත්ථාය විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා''ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

613. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ ගිලානා හොන්ති. ගිලානපුච්ඡකා භික්ඛූ ගිලානෙ භික්ඛූ එතදවොචුං – ‘‘කච්චාවුසො, ඛමනීයං, කච්චි යාපනීය’’න්ති? ‘‘පුබ්බෙ මයං, ආවුසො, සූපම්පි ඔදනම්පි අත්තනො අත්ථාය විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජාම, තෙන නො ඵාසු හොති. ඉදානි පන – ‘‘භගවතා පටික්ඛිත්ත’’න්ති කුක්කුච්චායන්තා න විඤ්ඤාපෙම, තෙන නො න ඵාසු හොතී’’ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ගිලානෙන භික්ඛුනා සූපම්පි ඔදනම්පි අත්තනො අත්ථාය විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

‘‘න සූපං වා ඔදනං වා අගිලානො අත්තනො අත්ථාය විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා’’ති.

න සූපං වා ඔදනං වා අගිලානෙන අත්තනො අත්ථාය විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජිතබ්බං. යො අනාදරියං පටිච්ච සූපං වා ඔදනං වා අගිලානො අත්තනො අත්ථාය විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තස්ස, ගිලානස්ස, ඤාතකානං පවාරිතානං, අඤ්ඤස්සත්ථාය, අත්තනො ධනෙන, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

සත්තමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

614. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ උජ්ඣානසඤ්ඤී පරෙසං පත්තං ඔලොකෙන්ති…පෙ…..

‘‘න උජ්ඣානසඤ්ඤී පරෙසං පත්තං ඔලොකෙස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා’’ති.

න උජ්ඣානසඤ්ඤිනා පරෙසං පත්තො ඔලොකෙතබ්බො. යො අනාදරියං පටිච්ච උජ්ඣානසඤ්ඤී පරෙසං පත්තං ඔලොකෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තස්ස, ‘‘දස්සාමී’’ති වා ‘‘දාපෙස්සාමී’’ති වා ඔලොකෙති, න උජ්ඣානසඤ්ඤිස්ස, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

අට්ඨමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

615. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ මහන්තං කබළං කරොන්ති…පෙ.….

“නාතිමහන්තං කබළං කරිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා”ති.

නාතිමහන්තො කබළො කාතබ්බො. යො අනාදරියං පටිච්ච මහන්තං කබළං කරොති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තස්ස, ගිලානස්ස, ඛජ්ජකෙ, ඵලාඵලෙ, උත්තරිභඞ්ගෙ, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

නවමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

616. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ දීඝං ආලොපං කරොන්ති…පෙ.….

“පරිමණ්ඩලං ආලොපං කරිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා”ති.

පරිමණ්ඩලො ආලොපො කාතබ්බො. යො අනාදරියං පටිච්ච දීඝං ආලොපං කරොති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තස්ස, ගිලානස්ස, ඛජ්ජකෙ, ඵලාඵලෙ, උත්තරිභඞ්ගෙ, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

දසමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

සක්කච්චවග්ගො චතුත්ථො.

5. කබළවග්ගො

617. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ අනාහටෙ කබළෙ මුඛද්වාරං විවරන්ති…පෙ.….

“න අනාහටෙ කබළෙ මුඛද්වාරං විවරිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා”ති.

න අනාහටෙ කබළෙ මුඛද්වාරං විවරිතබ්බං. යො අනාදරියං පටිච්ච අනාහටෙ කබළෙ මුඛද්වාරං විවරති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච…පෙ.… ආදිකම්මිකස්සාති.

පඨමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

618. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ භුඤ්ජමානා සබ්බං හත්ථං මුඛෙ පක්ඛිපන්ති…පෙ…..

“න භුඤ්ජමානො සබ්බං හත්ථං මුඛෙ පක්ඛිපිස්සාමීති සික්ඛාකරණීයා”ති.

න භුඤ්ජමානෙන සබ්බො හත්ථො මුඛෙ පක්ඛිපිතබ්බො. යො අනාදරියං පටිච්ච භුඤ්ජමානො සබ්බං හත්ථං මුඛෙ පක්ඛිපති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච…පෙ…. ආදිකම්මිකස්සාති.

දුතියසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

619. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සකබළෙන මුඛෙන බ්‍යාහරන්ති…පෙ…..

“න සකබළෙන මුඛෙන බ්‍යාහරිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා”ති.

න සකබළෙන මුඛෙන බ්‍යාහරිතබ්බං. යො අනාදරියං පටිච්ච සකබළෙන මුඛෙන බ්‍යාහරති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච…පෙ…. ආදිකම්මිකස්සාති.

තතියසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

620. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ පිණ්ඩුක්ඛෙපකං භුඤ්ජන්ති…පෙ…..

“න පිණ්ඩුක්ඛෙපකං භුඤ්ජිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා”ති.

න පිණ්ඩුක්ඛෙපකං භුඤ්ජිතබ්බං. යො අනාදරියං පටිච්ච පිණ්ඩුක්ඛෙපකං භුඤ්ජති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තස්ස, ගිලානස්ස, ඛජ්ජකෙ, ඵලාඵලෙ, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

චතුත්ථසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

621. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ කබළාවච්ඡෙදකං භුඤ්ජන්ති…පෙ.....

“න කබළාවච්ඡෙදකං භුඤ්ජිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා”ති.

න කබළාවච්ඡෙදකං භුඤ්ජිතබ්බං. යො අනාදරියං පටිච්ච කබළාවච්ඡෙදකං භුඤ්ජති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තස්ස, ගිලානස්ස, ඛජ්ජකෙ ඵලාඵලෙ, උත්තරිභඞ්ගෙ, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

පඤ්චමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

622. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ අවගණ්ඩකාරකං භුඤ්ජන්ති…පෙ.....

“න අවගණ්ඩකාරකං භුඤ්ජිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා”ති.

න අවගණ්ඩකාරකං භුඤ්ජිතබ්බං. යො අනාදරියං පටිච්ච එකතො වා උභතො වා ගණ්ඩං කත්වා භුඤ්ජති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තස්ස, ගිලානස්ස, ඵලාඵලෙ, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

ඡට්ඨසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

623. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ හත්ථනිද්ධුනකං භුඤ්ජන්ති…පෙ.....

“න හත්ථනිද්ධුනකං භුඤ්ජිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා”ති.

න හත්ථනිද්ධුනකං භුඤ්ජිතබ්බං. යො අනාදරියං පටිච්ච හත්ථනිද්ධුනකං භුඤ්ජති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තස්ස, ගිලානස්ස, කචවරං ඡඩ්ඩෙන්තො හත්ථං නිද්ධුනාති, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

සත්තමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

624. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සිත්ථාවකාරකං භුඤ්ජන්ති…පෙ.....

“න සිත්ථාවකාරකං භුඤ්ජිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා”ති.

න සිත්ථාවකාරකං භුඤ්ජිතබ්බං. යො අනාදරියං පටිච්ච සිත්ථාවකාරකං භුඤ්ජති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තස්ස, ගිලානස්ස, කචවරං ඡඩ්ඩෙන්තො සිත්ථං ඡඩ්ඩයති, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

අට්ඨමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

625. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ජිව්හානිච්ඡාරකං භුඤ්ජන්ති…පෙ.....

“න ජිව්හානිච්ඡාරකං භුඤ්ජිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා”ති.

න ජිව්හානිච්ඡාරකං භුඤ්ජිතබ්බං. යො අනාදරියං පටිච්ච ජිව්හානිච්ඡාරකං භුඤ්ජති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච…පෙ.... ආදිකම්මිකස්සාති.

නවමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

626. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ චපුචපුකාරකං භුඤ්ජන්ති…පෙ.....

“න චපුචපුකාරකං භුඤ්ජිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා”ති.

න චපුචපුකාරකං භුඤ්ජිතබ්බං. යො අනාදරියං පටිච්ච චපුචපුකාරකං භුඤ්ජති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච…පෙ.... ආදිකම්මිකස්සාති.

දසමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

කබළවග්ගො පඤ්චමො.

6. සුරුසුරුවග්ගො

627. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා කොසම්බියං විහරති ඝොසිතාරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙන බ්‍රාහ්මණෙන සඞ්ඝස්ස පයොපානං පටියත්තං හොති. භික්ඛූ සුරුසුරුකාරකං ඛීරං පිවන්ති. අඤ්ඤතරො නටපුබ්බකො භික්ඛු එවමාහ – ‘‘සබ්බොයං මඤ්ඤෙ සඞ්ඝො සීතීකතො’’ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛු සඞ්ඝං ආරබ්භ දවං කරිස්සතී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර ත්වං, භික්ඛු, සඞ්ඝං ආරබ්භ දවං අකාසීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම ත්වං, මොඝපුරිස, සඞ්ඝං ආරබ්භ දවං කරිස්සසි! නෙතං, මොඝපුරිස, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘න, භික්ඛවෙ, බුද්ධං වා ධම්මං වා සඞ්ඝං වා ආරබ්භ දවො කාතබ්බො. යො කරෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති. අථ ඛො භගවා තං භික්ඛුං අනෙකපරියායෙන විගරහිත්වා දුබ්භරතාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

‘‘න සුරුසුරුකාරකං භුඤ්ජිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා’’ති.

න සුරුසුරුකාරකං භුඤ්ජිතබ්බං. යො අනාදරියං පටිච්ච සුරුසුරුකාරකං භුඤ්ජති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච…පෙ…. ආදිකම්මිකස්සාති.

පඨමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

628. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ හත්ථනිල්ලෙහකං භුඤ්ජන්ති…පෙ…..

‘‘න හත්ථනිල්ලෙහකං භුඤ්ජිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා’’ති.

න හත්ථනිල්ලෙහකං භුඤ්ජිතබ්බං. යො අනාදරියං පටිච්ච හත්ථනිල්ලෙහකං භුඤ්ජති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච…පෙ…. ආදිකම්මිකස්සාති.

දුතියසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

629. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ පත්තනිල්ලෙහකං භුඤ්ජන්ති…පෙ…..

“න පත්තනිල්ලෙහකං භුඤ්ජිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා”ති.

න පත්තනිල්ලෙහකං භුඤ්ජිතබ්බං. යො අනාදරියං පටිච්ච පත්තනිල්ලෙහකං භුඤ්ජති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තස්ස, ගිලානස්ස, පරිත්තකෙ සෙසෙ එකතො සඞ්කඩ්ඪිත්වා නිල්ලෙහිත්වා භුඤ්ජති, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

තතියසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

630. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ඔට්ඨනිල්ලෙහකං භුඤ්ජන්ති…පෙ.….

“න ඔට්ඨනිල්ලෙහකං භුඤ්ජිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා”ති.

න ඔට්ඨනිල්ලෙහකං භුඤ්ජිතබ්බං. යො අනාදරියං පටිච්ච ඔට්ඨනිල්ලෙහකං භුඤ්ජති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච…පෙ.… ආදිකම්මිකස්සාති.

චතුත්ථසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

631. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා භග්ගෙසු විහරති සුසුමාරගිරෙ [සුංසුමාරගිරෙ (සී. ස්‍යා.), සංසුමාරගිරෙ (ක.)] භෙසකළාවනෙ මිගදායෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ කොකනදෙ [කොකනුදෙ (ක.)] පාසාදෙ සාමිසෙන හත්ථෙන පානීයථාලකං පටිග්ගණ්හන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – “කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා සාමිසෙන හත්ථෙන පානීයථාලකං පටිග්ගහෙස්සන්ති, සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනො”ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාචෙන්තානං. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ.… තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – “කථඤ්හි නාම භික්ඛූ සාමිසෙන හත්ථෙන පානීයථාලකං පටිග්ගහෙස්සන්තී”ති…පෙ.… සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ සාමිසෙන හත්ථෙන පානීයථාලකං පටිග්ගණ්හන්තීති? “සච්චං, භගවා”ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ.… කථඤ්හි නාම තෙ, භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා සාමිසෙන හත්ථෙන පානීයථාලකං පටිග්ගහෙස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ.… එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

‘‘න සාමිසෙන හත්ථෙන පානීයථාලකං පටිග්ගහෙස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා’’ති.

න සාමිසෙන හත්ථෙන පානීයථාලකො පටිග්ගහෙතබ්බො. යො අනාදරියං පටිච්ච සාමිසෙන හත්ථෙන පානීයථාලකං පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තස්ස, ගිලානස්ස, ‘‘ධොවිස්සාමී’’ති වා ‘‘ධොවාපෙස්සාමී’’ති වා පටිග්ගණ්හාති, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

පඤ්චමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

632. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා භග්ගෙසු විහරති සුසුමාරගිරෙ භෙසකළාවනෙ මිගදායෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ කොකනදෙ පාසාදෙ සසිත්ථකං පත්තධොවනං අන්තරඝරෙ ඡඩ්ඩෙන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා සසිත්ථකං පත්තධොවනං අන්තරඝරෙ ඡඩ්ඩෙස්සන්ති, සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනො’’ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාචෙන්තානං. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛූ සසිත්ථකං පත්තධොවනං අන්තරඝරෙ ඡඩ්ඩෙස්සන්තී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛූ සසිත්ථකං පත්තධොවනං අන්තරඝරෙ ඡඩ්ඩෙන්තීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම තෙ, භික්ඛවෙ, මොඝපුරිසා සසිත්ථකං පත්තධොවනං අන්තරඝරෙ ඡඩ්ඩෙස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

‘‘න සසිත්ථකං පත්තධොවනං අන්තරඝරෙ ඡඩ්ඩෙස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා’’ති.

න සසිත්ථකං පත්තධොවනං අන්තරඝරෙ ඡඩ්ඩෙතබ්බං. යො අනාදරියං පටිච්ච සසිත්ථකං පත්තධොවනං අන්තරඝරෙ ඡඩ්ඩෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තස්ස, ගිලානස්ස, උද්ධරිත්වා වා භින්දිත්වා වා පටිග්ගහෙ වා නීහරිත්වා වා ඡඩ්ඩෙති, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

ඡට්ඨසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

633. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ඡත්තපාණිස්ස ධම්මං දෙසෙන්ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා…පෙ…. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ඡත්තපාණිස්ස ධම්මං දෙසෙස්සන්ති’’ති…පෙ…. සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, ඡත්තපාණිස්ස ධම්මං දෙසෙථාති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, ඡත්තපාණිස්ස ධම්මං දෙසෙස්සථ! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

‘‘න ඡත්තපාණිස්ස ධම්මං දෙසෙස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා’’ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

634. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛූ ඡත්තපාණිස්ස ගිලානස්ස ධම්මං දෙසෙතුං කුක්කුච්චායන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා ඡත්තපාණිස්ස ගිලානස්ස ධම්මං න දෙසෙස්සන්ති’’ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාචෙන්තානං. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ඡත්තපාණිස්ස ගිලානස්ස ධම්මං දෙසෙතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

‘‘න ඡත්තපාණිස්ස අගිලානස්ස ධම්මං දෙසෙස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා’’ති.

ඡත්තං නාම තීණි ඡත්තානි – සෙතච්ඡත්තං, කිලඤ්ජච්ඡත්තං, පණ්ණච්ඡත්තං මණ්ඩලබද්ධං සලාකබද්ධං.

ධම්මො නාම බුද්ධභාසිතො සාවකභාසිතො ඉසිභාසිතො දෙවතාභාසිතො අත්ථූපසඤ්හිතො ධම්මූපසඤ්හිතො.

දෙසෙය්‍යාති පදෙන දෙසෙති, පදෙ පදෙ ආපත්ති දුක්කටස්ස. අක්ඛරාය දෙසෙති, අක්ඛරක්ඛරාය ආපත්ති දුක්කටස්ස. න ඡත්තපාණිස්ස අගිලානස්ස ධම්මො දෙසෙතබ්බො. යො අනාදරියං පටිච්ච ඡත්තපාණිස්ස අගිලානස්ස ධම්මං දෙසෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච…පෙ…. ආදිකම්මිකස්සාති.

සත්තමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

635. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ දණ්ඩපාණිස්ස ධම්මං දෙසෙන්ති…පෙ.....

“න දණ්ඩපාණිස්ස අගිලානස්ස ධම්මං දෙසෙස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා”ති.

දණ්ඩො නාම මජ්ඣිමස්ස පුරිසස්ස චතුහත්ථො දණ්ඩො. තතො උක්කට්ඨො අදණ්ඩො, ඔමකො අදණ්ඩො.

න දණ්ඩපාණිස්ස අගිලානස්ස ධම්මො දෙසෙතබ්බො. යො අනාදරියං පටිච්ච දණ්ඩපාණිස්ස අගිලානස්ස ධම්මං දෙසෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච…පෙ.... ආදිකම්මිකස්සාති.

අට්ඨමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

636. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සත්ථපාණිස්ස ධම්මං දෙසෙන්ති…පෙ.....

“න සත්ථපාණිස්ස අගිලානස්ස ධම්මං දෙසෙස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා”ති.

සත්ථං නාම එකතොධාරං උභතොධාරං පහරණං.

න සත්ථපාණිස්ස අගිලානස්ස ධම්මො දෙසෙතබ්බො. යො අනාදරියං පටිච්ච සත්ථපාණිස්ස අගිලානස්ස ධම්මං දෙසෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච…පෙ.... ආදිකම්මිකස්සාති.

නවමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

637. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ආවුධපාණිස්ස ධම්මං දෙසෙන්ති…පෙ.....

“න ආවුධපාණිස්ස අගිලානස්ස ධම්මං දෙසෙස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා”ති.

ආවුධං නාම චාපො කොදණ්ඩො.

න ආවුධපාණිස්ස අගිලානස්ස ධම්මො දෙසෙතබ්බො. යො අනාදරියං පටිච්ච ආවුධපාණිස්ස අගිලානස්ස ධම්මං දෙසෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච...පෙ.... ආදිකම්මිකස්සාති.

දසමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

සුරුසුරුවග්ගො ඡට්ඨො.

7. පාදුකවග්ගො

638. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ පාදුකාරුළ්හස්ස ධම්මං දෙසෙන්ති...පෙ.....

“න පාදුකාරුළ්හස්ස අගිලානස්ස ධම්මං දෙසෙස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා”ති.

න පාදුකාරුළ්හස්ස අගිලානස්ස ධම්මො දෙසෙතබ්බො. යො අනාදරියං පටිච්ච අක්කන්තස්ස වා පටිමුක්කස්ස වා ඔමුක්කස්ස වා අගිලානස්ස ධම්මං දෙසෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච...පෙ.... ආදිකම්මිකස්සාති.

පඨමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

639. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ උපාහනාරුළ්හස්ස ධම්මං දෙසෙන්ති...පෙ.....

“න උපාහනාරුළ්හස්ස අගිලානස්ස ධම්මං දෙසෙස්සාමීති සික්ඛාකරණීයා”ති.

න උපාහනාරුළ්හස්ස අගිලානස්ස ධම්මො දෙසෙතබ්බො. යො අනාදරියං පටිච්ච අක්කන්තස්ස වා පටිමුක්කස්ස වා ඔමුක්කස්ස වා අගිලානස්ස ධම්මං දෙසෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච...පෙ.... ආදිකම්මිකස්සාති.

දුතියසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

640. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ යානගතස්ස ධම්මං දෙසෙන්ති...පෙ.....

‘‘න යානගතස්ස අගිලානස්ස ධම්මං දෙසෙස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා’’ති.

යානං නාම වය්හං රථො සකටං සන්දමානිකා සිවිකා පාටඞ්කී.

න යානගතස්ස අගිලානස්ස ධම්මො දෙසෙතබ්බො. යො අනාදරියං පටිච්ච යානගතස්ස අගිලානස්ස ධම්මං දෙසෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච…පෙ…. ආදිකම්මිකස්සාති.

තතියසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

641. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ සයනගතස්ස ධම්මං දෙසෙන්ති…පෙ…..

‘‘න සයනගතස්ස අගිලානස්ස ධම්මං දෙසෙස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා’’ති.

න සයනගතස්ස අගිලානස්ස ධම්මො දෙසෙතබ්බො. යො අනාදරියං පටිච්ච අන්තමසො ඡමායම්පි නිපන්නස්ස සයනගතස්ස අගිලානස්ස ධම්මං දෙසෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච…පෙ…. ආදිකම්මිකස්සාති.

චතුත්ථසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

642. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ පල්ලත්ථිකාය නිසින්නස්ස ධම්මං දෙසෙන්ති…පෙ…..

‘‘න පල්ලත්ථිකාය නිසින්නස්ස අගිලානස්ස ධම්මං දෙසෙස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා’’ති.

න පල්ලත්ථිකාය නිසින්නස්ස අගිලානස්ස ධම්මො දෙසෙතබ්බො. යො අනාදරියං පටිච්ච හත්ථපල්ලත්ථිකාය වා දුස්සපල්ලත්ථිකාය වා නිසින්නස්ස අගිලානස්ස ධම්මං දෙසෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච…පෙ…. ආදිකම්මිකස්සාති.

පඤ්චමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

643. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ වෙඨිතසීසස්ස ධම්මං දෙසෙන්ති…පෙ.....

“න වෙඨිතසීසස්ස අගිලානස්ස ධම්මං දෙසෙස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා”ති.

වෙඨිතසීසො නාම කෙසන්තං න දස්සාපෙත්වා වෙඨිතො හොති.

න වෙඨිතසීසස්ස අගිලානස්ස ධම්මො දෙසෙතබ්බො. යො අනාදරියං පටිච්ච වෙඨිතසීසස්ස අගිලානස්ස ධම්මං දෙසෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තස්ස, ගිලානස්ස, කෙසන්තං විවරාපෙත්වා දෙසෙති, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

ඡට්ඨසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

644. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ඔගුණ්ඨිතසීසස්ස ධම්මං දෙසෙන්ති…පෙ.....

“න ඔගුණ්ඨිතසීසස්ස අගිලානස්ස ධම්මං දෙසෙස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා”ති.

ඔගුණ්ඨිතසීසො නාම සසීසං පාරුතො වුච්චති.

න ඔගුණ්ඨිතසීසස්ස අගිලානස්ස ධම්මො දෙසෙතබ්බො. යො අනාදරියං පටිච්ච ඔගුණ්ඨිතසීසස්ස අගිලානස්ස ධම්මං දෙසෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තස්ස, ගිලානස්ස, සීසං විවරාපෙත්වා දෙසෙති, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

සත්තමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

645. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ඡමාය නිසීදිත්වා ආසනෙ නිසින්නස්ස ධම්මං දෙසෙන්ති…පෙ.....

“න ඡමායං නිසීදිත්වා ආසනෙ නිසින්නස්ස අගිලානස්ස ධම්මං දෙසෙස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා”ති.

න ඡමායං නිසීදිත්වා [නිසින්නෙන (අට්ඨකථා)] ආසනෙ නිසින්නස්ස අගිලානස්ස ධම්මො දෙසෙතබ්බො. යො අනාදරියං පටිච්ච ඡමායං නිසීදිත්වා ආසනෙ නිසින්නස්ස අගිලානස්ස ධම්මං දෙසෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච...පෙ.... ආදිකම්මිකස්සාති.

අට්ඨමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

646. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ නීචෙ ආසනෙ නිසීදිත්වා උච්චෙ ආසනෙ නිසින්නස්ස ධම්මං දෙසෙන්ති. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා...පෙ.... තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ නීචෙ ආසනෙ නිසීදිත්වා උච්චෙ ආසනෙ නිසින්නස්ස ධම්මං දෙසෙස්සන්තී''ති...පෙ.... සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, නීචෙ ආසනෙ නිසීදිත්වා උච්චෙ ආසනෙ නිසින්නස්ස ධම්මං දෙසෙථාති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, නීචෙ ආසනෙ නිසීදිත්වා උච්චෙ ආසනෙ නිසින්නස්ස ධම්මං දෙසෙස්සථ! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... විගරහිත්වා...පෙ.... ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි –

647. ''භූතපුබ්බං, භික්ඛවෙ, බාරාණසියං අඤ්ඤතරස්ස ඡපකස්ස [ඡවකස්ස (සයා.)] පජාපති ගබ්භිනී අහොසි. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, සා ඡපකී තං ඡපකං එතදවොච – 'ගබ්භිනීම්හි, අය්‍යපුත්ත! ඉච්ඡාමි අම්බං ඛාදිතු'න්ති. 'නත්ථි අම්බං [අම්බො (සයා.)], අකාලො අම්බස්සා'ති. 'සචෙ න ලභිස්සාමි මරිස්සාමී'ති. තෙන ඛො පන සමයෙන, රඤ්ඤො අම්බො ධුවඵලො හොති. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, සො ඡපකො යෙන සො අම්බො තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා තං අම්බං අභිරුහිත්වා නිලීනො අච්ඡි. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, රාජා පුරොහිතෙන බ්‍රාහ්මණෙන සද්ධිං යෙන සො අම්බො තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා උච්චෙ ආසනෙ නිසීදිත්වා මන්තං පරියාපුණාති. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, තස්ස ඡපකස්ස එතදහොසි – 'යාව අධම්මිකො අයං රාජා, යත්‍ර හි නාම උච්චෙ ආසනෙ නිසීදිත්වා මන්තං පරියාපුණිස්සති. අයඤ්ච බ්‍රාහ්මණො අධම්මිකො, යත්‍ර හි නාම නීචෙ ආසනෙ නිසීදිත්වා උච්චෙ ආසනෙ නිසින්නස්ස මන්තං වාචෙස්සති. අහඤ්චම්හි අධම්මිකො, යොහං ඉත්ථියා කාරණා රඤ්ඤො අම්බං අවහරාමි. සබ්බමිදං චරිමං කත'න්ති තත්ථෙව පරිපති.

> [ඉමා ගාථායො ජා. 1.4.33-35 ජාතකෙ අඤ්ඤථා දිස්සන්ති] ''උභො
> අත්ථං න ජානන්ති, උභො ධම්මං න පස්සරෙ;
> යො චායං මන්තං වාචෙති, යො චාධම්මෙනධීයති.

‘‘සාලීනං ඔදනො භුත්තො, සුචිමංසූපසෙචනො;
තස්මා ධම්මෙ න වත්තාමි, ධම්මො අරියෙහි වණ්ණිතො.

‘‘ධිරත්ථු තං ධනලාභං, යසලාභඤ්ච බ්‍රාහ්මණ;
යා වුත්ති විනිපාතෙන, අධම්මචරණෙන වා.

‘‘පරිබ්බජ මහාබ්‍රහ්මෙ, පචන්තඤ්ඤෙපි පාණිනො;
මා ත්වං අධම්මො ආචරිතො, අස්මා කුම්භමිවාභිදා’’ති.

‘‘තදාපි මෙ, භික්ඛවෙ, අමනාපා නීචෙ ආසනෙ නිසීදිත්වා උච්චෙ ආසනෙ නිසින්නස්ස මන්තං වාචෙතුං, කිමඞ්ග පන එතරහි න අමනාපා භවිස්සති නීචෙ ආසනෙ නිසීදිත්වා උච්චෙ ආසනෙ නිසින්නස්ස ධම්මං දෙසෙතුං. නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

‘‘න නීචෙ ආසනෙ නිසීදිත්වා උච්චෙ ආසනෙ නිසින්නස්ස අගිලානස්ස ධම්මං දෙසෙස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා’’ති.

න නීචෙ ආසනෙ නිසීදිත්වා උච්චෙ ආසනෙ නිසින්නස්ස අගිලානස්ස ධම්මො දෙසෙතබ්බො. යො අනාදරියං පටිච්ච නීචෙ ආසනෙ නිසීදිත්වා උච්චෙ ආසනෙ නිසින්නස්ස අගිලානස්ස ධම්මං දෙසෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච...පෙ.... ආදිකම්මිකස්සාති.

නවමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

648. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ඨිතා නිසින්නස්ස ධම්මං දෙසෙන්ති...පෙ.....

‘‘න ඨිතො නිසින්නස්ස අගිලානස්ස ධම්මං දෙසෙස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා’’ති.

න ඨිතෙන නිසින්නස්ස අගිලානස්ස ධම්මො දෙසෙතබ්බො. යො අනාදරියං පටිච්ච ඨිතො නිසින්නස්ස අගිලානස්ස ධම්මං දෙසෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච...පෙ.... ආදිකම්මිකස්සාති.

දසමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

649. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ පච්ඡතො ගච්ඡන්තා පුරතො ගච්ඡන්තස්ස ධම්මං දෙසෙන්ති…පෙ.....

“න පච්ඡතො ගච්ඡන්තො පුරතො ගච්ඡන්තස්ස අගිලානස්ස ධම්මං දෙසෙස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා”ති.

න පච්ඡතො ගච්ඡන්තෙන පුරතො ගච්ඡන්තස්ස අගිලානස්ස ධම්මො දෙසෙතබ්බො. යො අනාදරියං පටිච්ච පච්ඡතො ගච්ඡන්තො පුරතො ගච්ඡන්තස්ස අගිලානස්ස ධම්මං දෙසෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච…පෙ.... ආදිකම්මිකස්සාති.

එකාදසමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

650. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ උප්පථෙන ගච්ඡන්තා පථෙන ගච්ඡන්තස්ස ධම්මං දෙසෙන්ති…පෙ.....

“න උප්පථෙන ගච්ඡන්තො පථෙන ගච්ඡන්තස්ස අගිලානස්ස ධම්මං දෙසෙස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා”ති.

න උප්පථෙන ගච්ඡන්තෙන පථෙන ගච්ඡන්තස්ස අගිලානස්ස ධම්මො දෙසෙතබ්බො. යො අනාදරියං පටිච්ච උප්පථෙන ගච්ඡන්තො පථෙන ගච්ඡන්තස්ස අගිලානස්ස ධම්මං දෙසෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච…පෙ.... ආදිකම්මිකස්සාති.

ද්වාදසමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

651. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ ඨිතා උච්චාරම්පි පස්සාවම්පි කරොන්ති…පෙ.....

“න ඨිතො අගිලානො උච්චාරං වා පස්සාවං වා කරිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා”ති.

න ඨිතෙන අගිලානෙන උච්චාරො වා පස්සාවො වා කාතබ්බො. යො අනාදරියං පටිච්ච ඨිතො අගිලානො උච්චාරං වා පස්සාවං වා කරොති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච...පෙ.... ආදිකම්මිකස්සාති.

තෙරසමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

652. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ හරිතෙ උච්චාරම්පි පස්සාවම්පි ඛෙළම්පි කරොන්ති...පෙ.....

''න හරිතෙ අගිලානො උච්චාරං වා පස්සාවං වා ඛෙළං වා කරිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා''ති.

න හරිතෙ අගිලානෙන උච්චාරො වා පස්සාවො වා ඛෙළො වා කාතබ්බො. යො අනාදරියං පටිච්ච හරිතෙ අගිලානො උච්චාරං වා පස්සාවං වා ඛෙළං වා කරොති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තස්ස, ගිලානස්ස, අප්පහරිතෙ කතො හරිතං ඔත්ථරති, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

චුද්දසමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

653. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ උදකෙ උච්චාරම්පි පස්සාවම්පි ඛෙළම්පි කරොන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම සමණා සක්‍යපුත්තියා උදකෙ උච්චාරම්පි පස්සාවම්පි ඛෙළම්පි කරිස්සන්ති, සෙය්‍යථාපි ගිහී කාමභොගිනො''ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛූ තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛිය්‍යන්තානං විපාචෙන්තානං. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා...පෙ.... තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ උදකෙ උච්චාරම්පි පස්සාවම්පි ඛෙළම්පි කරිස්සන්තී''ති...පෙ.... සච්චං කිර තුම්හෙ, භික්ඛවෙ, උදකෙ උච්චාරම්පි පස්සාවම්පි ඛෙළම්පි කරොථාති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම තුම්හෙ, මොඝපුරිසා, උදකෙ උච්චාරම්පි පස්සාවම්පි ඛෙළම්පි කරිස්සථ! නෙතං, මොඝපුරිසා, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

''න උදකෙ උච්චාරං වා පස්සාවං වා ඛෙළං වා කරිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා''ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛූනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

654. තෙන ඛො පන සමයෙන ගිලානා භික්ඛූ උදකෙ උච්චාරම්පි පස්සාවම්පි ඛෙළම්පි කාතුං කුක්කුච්චායන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ගිලානෙන භික්ඛුනා උදකෙ උච්චාරම්පි පස්සාවම්පි ඛෙළම්පි කාතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසෙය්‍යාථ –

''න උදකෙ අගිලානො උච්චාරං වා පස්සාවං වා ඛෙළං වා කරිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා''ති.

න උදකෙ අගිලානෙන උච්චාරො වා පස්සාවො වා ඛෙළො වා කාතබ්බො. යො අනාදරියං පටිච්ච උදකෙ අගිලානො උච්චාරං වා පස්සාවං වා ඛෙළං වා කරොති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තස්ස, ගිලානස්ස, ථලෙ කතො උදකං ඔත්ථරති, ආපදාසු, උම්මත්තකස්ස, ඛිත්තචිත්තස්ස, වෙදනාට්ටස්ස, ආදිකම්මිකස්සාති.

පන්නරසමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

පාදුකවග්ගො සත්තමො.

උද්දිට්ඨා ඛො, ආයස්මන්තො, සෙඛියා ධම්මා. තත්ථායස්මන්තෙ පුච්ඡාමි – ''කච්චිත්ථ පරිසුද්ධා''? දුතියම්පි පුච්ඡාමි – ''කච්චිත්ථ පරිසුද්ධා''? තතියම්පි පුච්ඡාමි – ''කච්චිත්ථ පරිසුද්ධා''? පරිසුද්ධෙත්ථායස්මන්තො, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමීති.

සෙඛියා නිට්ඨිතා.

සෙඛියකණ්ඩං නිට්ඨිතං.

8. අධිකරණසමථා

ඉමෙ ඛො පනායස්මන්තො සත්ත අධිකරණසමථා

ධම්මා උද්දෙසං ආගච්ඡන්ති.

655. උප්පන්නුප්පන්නානං අධිකරණානං සමථාය වූපසමාය සම්මුඛාවිනයො දාතබ්බො, සතිවිනයො දාතබ්බො, අමූළ්හවිනයො දාතබ්බො, පටිඤ්ඤාය කාරෙතබ්බං, යෙභුය්‍යසිකා, තස්සපාපියසිකා, තිණවත්ථාරකොති.

උද්දිට්ඨා ඛො, ආයස්මන්තො, සත්ත අධිකරණසමථා ධම්මා. තත්ථායස්මන්තෙ පුච්ඡාමි – ‘‘කච්චිත්ථ පරිසුද්ධා’’? දුතියම්පි පුච්ඡාමි – ‘‘කච්චිත්ථ පරිසුද්ධා’’? තතියම්පි පුච්ඡාමි – ‘‘කච්චිත්ථ පරිසුද්ධා’’? පරිසුද්ධෙත්ථායස්මන්තො, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමීති.

අධිකරණසමථා නිට්ඨිතා.

උද්දිට්ඨං ඛො, ආයස්මන්තො, නිදානං; උද්දිට්ඨා චත්තාරො පාරාජිකා ධම්මා; උද්දිට්ඨා තෙරස සඞ්ඝාදිසෙසා ධම්මා; උද්දිට්ඨා ද්වෙ අනියතා ධම්මා; උද්දිට්ඨා තිංස නිස්සග්ගියා පාචිත්තියා ධම්මා; උද්දිට්ඨා ද්වෙනවුති පාචිත්තියා ධම්මා; උද්දිට්ඨා චත්තාරො පාටිදෙසනීයා ධම්මා; උද්දිට්ඨා සෙඛියා ධම්මා; උද්දිට්ඨා සත්ත අධිකරණසමථා ධම්මා. එත්තකං තස්ස භගවතො සුත්තාගතං සුත්තපරියාපන්නං අන්වද්ධමාසං උද්දෙසං ආගච්ඡති. තත්ථ සබ්බෙහෙව සමග්ගෙහි සම්මොදමානෙහි අවිවදමානෙහි සික්ඛිතබ්බන්ති.

මහාවිභඞ්ගො නිට්ඨිතො.

නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස

භික්ඛුනීවිභඞ්ගො

1. පාරාජිකකණ්ඩං (භික්ඛුනීවිභඞ්ගො)

1. පඨමපාරාජිකං

656. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන සාළ්හො මිගාරනත්තා භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස විහාරං කත්තුකාමො හොති. අථ ඛො සාළ්හො මිගාරනත්තා භික්ඛුනියො උපසඞ්කමිත්වා එතදවොච – ‘‘ඉච්ඡාමහං, අය්‍යො, භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස විහාරං කාතුං. දෙථ මෙ නවකම්මිකං භික්ඛුනි’’න්ති. තෙන ඛො පන සමයෙන චතස්සො භගිනියො භික්ඛුනීසු පබ්බජිතා හොන්ති – නන්දා, නන්දවතී, සුන්දරීනන්දා, ථුල්ලනන්දාති. තාසු සුන්දරීනන්දා භික්ඛුනී තරුණපබ්බජිතා අභිරූපා හොති දස්සනීයා පාසාදිකා පණ්ඩිතා බ්‍යත්තා මෙධාවිනී දක්ඛා අනලසා, තත්‍රුපායාය වීමංසාය සමන්නාගතා, අලං කාතුං අලං සංවිධාතුං. අථ ඛො භික්ඛුනිසඞ්ඝො සුන්දරීනන්දං භික්ඛුනිං සම්මන්නිත්වා සාළ්හස්ස මිගාරනත්තුනො නවකම්මිකං අදාසි. තෙන ඛො පන සමයෙන සුන්දරීනන්දා භික්ඛුනී සාළ්හස්ස මිගාරනත්තුනො නිවෙසනං අභික්ඛණං ගච්ඡති – ‘‘වාසිං දෙථ, පරසුං [ඵරසුං (ස්‍යා. ක.)] දෙථ, කුඨාරිං [කුධාරිං (ක.)] දෙථ, කුද්දාලං දෙථ, නිඛාදනං දෙථා’’ති. සාළ්හොපි මිගාරනත්තා භික්ඛුනුපස්සයං අභික්ඛණං ගච්ඡති කතාකතං ජානිතුං. තෙ අභිණ්හදස්සනෙන පටිබද්ධචිත්තා අහෙසුං.

අථ ඛො සාළ්හො මිගාරනත්තා සුන්දරීනන්දං භික්ඛුනිං දූසෙතුං ඔකාසං අලභමානො එතදෙවත්ථාය භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස භත්තං අකාසි. අථ ඛො සාළ්හො මිගාරනත්තා භත්තග්ගෙ ආසනං පඤ්ඤපෙන්තො – ‘‘එත්තකා භික්ඛුනියො අය්‍යාය සුන්දරීනන්දාය වුඩ්ඪතරා’’ති එකමන්තං ආසනං පඤ්ඤපෙසි ‘‘එත්තකා නවකතරා’’ති – එකමන්තං ආසනං පඤ්ඤපෙසි. පටිච්ඡන්නෙ ඔකාසෙ නිකූටෙ සුන්දරීනන්දාය භික්ඛුනියා ආසනං පඤ්ඤපෙසි, යථා ථෙරා භික්ඛුනියො ජානෙය්‍යුං – ‘‘නවකානං භික්ඛුනීනං සන්තිකෙ නිසින්නා’’ති; නවකාපි භික්ඛුනියො ජානෙය්‍යුං – ‘‘ථෙරානං භික්ඛුනීනං සන්තිකෙ නිසින්නා’’ති. අථ ඛො සාළ්හො මිගාරනත්තා භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස කාලං ආරොචාපෙසි – ‘‘කාලො, අය්‍යො, නිට්ඨිතං භත්ත’’න්ති. සුන්දරීනන්දා භික්ඛුනී සල්ලක්ඛෙත්වා – ‘‘න බහුකතො සාළ්හො මිගාරනත්තා භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස භත්තං අකාසි; මං සො දූසෙතුකාමො. සචාහං ගමිස්සාමි විස්සරො මෙ භවිස්සතී’’ති, අන්තෙවාසිනිං භික්ඛුනිං ආණාපෙසි – ‘‘ගච්ඡ මෙ පිණ්ඩපාතං නීහර. යො චෙ මං පුච්ඡති, ‘ගිලානා’ති පටිවෙදෙහී’’ති. ‘‘එවං, අය්‍යෙ’’ති ඛො සා භික්ඛුනී සුන්දරීනන්දාය භික්ඛුනියා පච්චස්සොසි.

තෙන ඛො පන සමයෙන සාළ්හො මිගාරනත්තා බහිද්වාරකොට්ඨකෙ ඨිතො හොති සුන්දරීනන්දං භික්ඛුනිං පටිපුච්ඡන්තො – ‘‘කහං, අය්‍යො, අය්‍යා සුන්දරීනන්දා? කහං, අය්‍යො, අය්‍යා සුන්දරීනන්දා’’ති? එවං වුත්තෙ සුන්දරීනන්දාය භික්ඛුනියා අන්තෙවාසිනී භික්ඛුනී සාළ්හං මිගාරනත්තාරං එතදවොච – ‘‘ගිලානාවුසො; පිණ්ඩපාතං නීහරිස්සාමී’’ති. අථ ඛො සාළ්හො මිගාරනත්තා – ‘‘යම්පාහං අත්ථාය [යංපාහං (සයා.)] භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස භත්තං අකාසිං අය්‍යාය සුන්දරීනන්දාය කාරණා’’ති මනුස්සෙ ආණාපෙත්වා – ‘‘භික්ඛුනිසඞ්ඝං භත්තෙන පරිවිසථා’’ති වත්වා යෙන භික්ඛුනුපස්සයො තෙනුපසඞ්කමි. තෙන ඛො පන සමයෙන සුන්දරීනන්දා භික්ඛුනී බහාරාමකොට්ඨකෙ ඨිතා හොති සාළ්හං මිගාරනත්තාරං පතිමානෙන්තී. අද්දසා ඛො සුන්දරීනන්දා භික්ඛුනී සාළ්හං මිගාරනත්තාරං දූරතොව ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන උපස්සයං පවිසිත්වා සසීසං පාරුපිත්වා මඤ්චකෙ නිපජ්ජි. අථ ඛො සාළ්හො මිගාරනත්තා යෙන සුන්දරීනන්දා භික්ඛුනී තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා සුන්දරීනන්දං භික්ඛුනිං එතදවොච – ‘‘කිං තෙ, අය්‍යෙ, අඵාසු, කිස්ස නිපන්නාසී’’ති? ‘‘එවඤ්හෙතං, ආවුසො, හොති යා අනිච්ඡන්තං ඉච්ඡතී’’ති. ‘‘ක්‍යාහං තං, අය්‍යෙ, න ඉච්ඡිස්සාමි? අපි චාහං ඔකාසං න ලභාමි තං දූසෙතු’’න්ති. අවස්සුතො අවස්සුතාය සුන්දරීනන්දාය භික්ඛුනියා කායසංසග්ගං සමාපජ්ජි.

තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරා භික්ඛුනී ජරාදුබ්බලා චරණගිලානා සුන්දරීනන්දාය භික්ඛුනියා අවිදූරෙ නිපන්නා හොති. අද්දසා ඛො සා භික්ඛුනී සාළ්හං මිගාරනත්තාරං අවස්සුතං අවස්සුතාය සුන්දරීනන්දාය භික්ඛුනියා කායසංසග්ගං සමාපජ්ජන්තං. දිස්වාන උජ්ඣායති ඛියාති විපාචෙති – ‘‘කථඤ්හි නාම අය්‍යා සුන්දරීනන්දා අවස්සුතා අවස්සුතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස කායසංසග්ගං සාදියිස්සතී’’ති! අථ ඛො සා භික්ඛුනී භික්ඛුනීනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා සන්තුට්ඨා ලජ්ජිනියො කුක්කුච්චිකා සික්ඛාකාමා තා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම අය්‍යා සුන්දරීනන්දා අවස්සුතා අවස්සුතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස කායසංසග්ගං සාදියිස්සතී’’ති! අථ ඛො තා භික්ඛුනියො භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසුං. යෙ තෙ භික්ඛූ අප්පිච්ඡා සන්තුට්ඨා ලජ්ජිනො කුක්කුච්චකා සික්ඛාකාමා තෙ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම සුන්දරීනන්දා භික්ඛුනී අවස්සුතා අවස්සුතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස කායසංසග්ගං සාදියිස්සතී’’ති!

අථ ඛො තෙ භික්ඛූ සුන්දරීනන්දං භික්ඛුනිං අනෙකපරියායෙන විගරහිත්වා භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා භික්ඛූ පටිපුච්ඡි – ‘‘සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, සුන්දරීනන්දා භික්ඛුනී අවස්සුතා අවස්සුතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස කායසංසග්ගං සාදියතී’’ති [සාදියීති (ක.)]? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා – ‘‘අනනුච්ඡවිකං, භික්ඛවෙ, සුන්දරීනන්දාය භික්ඛුනියා අනනුලොමිකං අප්පතිරූපං අස්සාමණකං

අකප්පියං අකරණීයං. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, සුන්දරීනන්දා භික්ඛුනී අවස්සුතා අවස්සුතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස කායසංසග්ගං සාදියිස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය පසන්නානං වා භියොභාවාය. අථ ඛ්වෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානඤ්චෙව අප්පසාදාය පසන්නානඤ්ච එකච්චානං අඤ්ඤථත්තායා''ති. අථ ඛො භගවා සුන්දරීනන්දං භික්ඛුනිං අනෙකපරියායෙන විගරහිත්වා දුබ්භරතාය දුප්පොසතාය මහිච්ඡතාය අසන්තුට්ඨිතාය [අසන්තුට්ඨතාය (සයා.), අසන්තුට්ඨියා (ක.)] සඞ්ගණිකාය කොසජ්ජස්ස අවණ්ණං භාසිත්වා, අනෙකපරියායෙන සුභරතාය සුපොසතාය අප්පිච්ඡස්ස සන්තුට්ඨස්ස [සන්තුට්ඨියා (ක.)] සල්ලෙඛස්ස ධුතස්ස පාසාදිකස්ස අපචයස්ස වීරියාරම්භස්ස වණ්ණං භාසිත්වා, භික්ඛූනං තදනුච්ඡවිකං තදනුලොමිකං ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''තෙන හි, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනීනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤපෙස්සාමි දස අත්ථවසෙ පටිච්ච – සඞ්ඝසුට්ඨුතාය, සඞ්ඝඵාසුතාය, දුම්මඞ්කූනං භික්ඛුනීනං නිග්ගහාය, පෙසලානං භික්ඛුනීනං ඵාසුවිහාරාය, දිට්ඨධම්මිකානං ආසවානං සංවරාය, සම්පරායිකානං ආසවානං පටිඝාතාය, අප්පසන්නානං පසාදාය, පසන්නානං භියොභාවාය, සද්ධම්මට්ඨිතියා විනයානුග්ගහාය. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

657. **''යා පන භික්ඛුනී අවස්සුතා අවස්සුතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අධක්ඛකං උබ්භජාණුමණ්ඩලං ආමසනං වා පරාමසනං වා ගහණං වා ඡුපනං වා පටිපීළනං වා සාදියෙය්‍ය, අයම්පි පාරාජිකා හොති අසංවාසා උබ්භජාණුමණ්ඩලිකා''**ති.

658. **යා පනාති** යා යාදිසා යථායුත්තා යථාජච්චා යථානාමා යථාගොත්තා යථාසීලා යථාවිහාරිනී යථාගොචරා ථෙරා වා නවා වා මජ්ඣිමා වා, එසා වුච්චති යා පනාති.

භික්ඛුනීති භික්ඛිකාති භික්ඛුනී; භික්ඛාචරියං අජ්ඣුපගතාති භික්ඛුනී; භින්නපටධරාති භික්ඛුනී; සමඤ්ඤාය භික්ඛුනී; පටිඤ්ඤාය භික්ඛුනී; එහි භික්ඛුනීති භික්ඛුනී; තීහි සරණගමනෙහි උපසම්පන්නාති භික්ඛුනී; භද්‍රා භික්ඛුනී; සාරා භික්ඛුනී; සෙඛා භික්ඛුනී; අසෙඛා භික්ඛුනී; සමග්ගෙන උභතොසඞ්ඝෙන ඤත්තිචතුත්ථෙන කම්මෙන අකුප්පෙන ඨානාරහෙන උපසම්පන්නාති භික්ඛුනී. තත්‍ර යායං භික්ඛුනී සමග්ගෙන උභතොසඞ්ඝෙන ඤත්තිචතුත්ථෙන කම්මෙන අකුප්පෙන ඨානාරහෙන උපසම්පන්නා, අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

අවස්සුතා නාම සාරත්තා අපෙක්ඛවතී පටිබද්ධචිත්තා.

අවස්සුතො නාම සාරත්තො අපෙක්ඛවා පටිබද්ධචිත්තො.

පුරිසපුග්ගලො නාම මනුස්සපුරිසො න යක්ඛො න පෙතො න තිරච්ඡානගතො විඤ්ඤූ පටිබලො කායසංසග්ගං සමාපජ්ජිතුං.

අධක්ඛකන්ති හෙට්ඨක්ඛකං.

උබ්භජාණුමණ්ඩලන්ති උපරිජාණුමණ්ඩලං.

ආමසනං නාම ආමට්ඨමත්තං.

පරාමසනං නාම ඉතොචිතො ච සඤ්චොපනං.

ගහණං නාම ගහිතමත්තං.

ඡුපනං නාම ඵුට්ඨමත්තං.

පටිපීළනං වා සාදියෙය්‍යාති අඞ්ගං ගහෙත්වා නිප්පීළනං සාදියති.

අයම්පීති පුරිමායො උපාදාය වුච්චති.

පාරාජිකා හොතීති සෙය්‍යථාපි නාම පුරිසො සීසච්ඡින්නො අභබ්බො තෙන සරීරබන්ධනෙන ජීවිතුං, එවමෙව භික්ඛුනී අවස්සුතා අවස්සුතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස අධක්ඛකං උබ්භජාණුමණ්ඩලං ආමසනං වා පරාමසනං වා ගහණං වා ඡුපනං වා පටිපීළනං වා සාදියන්තී අස්සමණී හොති අසක්‍යධීතා. තෙන වුච්චති පාරාජිකා හොතීති.

අසංවාසාති සංවාසො නාම එකකම්මං එකුද්දෙසො සමසික්ඛතා, එසො සංවාසො නාම. සො තාය සද්ධිං නත්ථි, තෙන වුච්චති අසංවාසාති.

659. උභතොඅවස්සුතෙ අධක්ඛකං උබ්භජාණුමණ්ඩලං කායෙන කායං ආමසති, ආපත්ති පාරාජිකස්ස. කායෙන කායපටිබද්ධං ආමසති, ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස. කායපටිබද්ධෙන කායං ආමසති, ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස. කායපටිබද්ධෙන කායපටිබද්ධං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

නිස්සග්ගියෙන කායං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. නිස්සග්ගියෙන කායපටිබද්ධං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. නිස්සග්ගියෙන නිස්සග්ගියං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

උබ්භක්ඛකං අධොජාණුමණ්ඩලං කායෙන කායං ආමසති, ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස. කායෙන කායපටිබද්ධං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. කායපටිබද්ධෙන කායං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. කායපටිබද්ධෙන කායපටිබද්ධං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

නිස්සග්ගියෙන කායං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. නිස්සග්ගියෙන කායපටිබද්ධං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. නිස්සග්ගියෙන නිස්සග්ගියං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

660. එකතොඅවස්සුතෙ අධක්ඛකං උබ්භජාණුමණ්ඩලං කායෙන කායං ආමසති, ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස. කායෙන කායපටිබද්ධං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. කායපටිබද්ධෙන කායං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. කායපටිබද්ධෙන කායපටිබද්ධං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

නිස්සග්ගියෙන කායං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. නිස්සග්ගියෙන කායපටිබද්ධං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. නිස්සග්ගියෙන නිස්සග්ගියං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

උබ්භක්ඛකං අධොජාණුමණ්ඩලං කායෙන කායං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. කායෙන කායපටිබද්ධං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. කායපටිබද්ධෙන කායං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. කායපටිබද්ධෙන කායපටිබද්ධං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

නිස්සග්ගියෙන කායං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. නිස්සග්ගියෙන කායපටිබද්ධං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. නිස්සග්ගියෙන නිස්සග්ගියං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

661. උභතොඅවස්සුතෙ යක්ඛස්ස වා පෙතස්ස වා පණ්ඩකස්ස වා තිරච්ඡානගතමනුස්සවිග්ගහස්ස වා අධක්ඛකං උබ්භජාණුමණ්ඩලං කායෙන කායං ආමසති, ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස. කායෙන කායපටිබද්ධං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. කායපටිබද්ධෙන කායං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. කායපටිබද්ධෙන කායපටිබද්ධං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

නිස්සග්ගියෙන කායං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. නිස්සග්ගියෙන කායපටිබද්ධං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. නිස්සග්ගියෙන නිස්සග්ගියං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

උබ්භක්ඛකං අධොජාණුමණ්ඩලං කායෙන කායං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. කායෙන කායපටිබද්ධං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. කායපටිබද්ධෙන කායං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. කායපටිබද්ධෙන කායපටිබද්ධං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

නිස්සග්ගියෙන කායං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. නිස්සග්ගියෙන කායපටිබද්ධං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. නිස්සග්ගියෙන නිස්සග්ගියං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

662. එකතොඅවස්සුතෙ අධක්ඛකං උබ්භජාණුමණ්ඩලං කායෙන කායං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. කායෙන කායපටිබද්ධං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. කායපටිබද්ධෙන කායං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. කායපටිබද්ධෙන කායපටිබද්ධං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

නිස්සග්ගියෙන කායං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. නිස්සග්ගියෙන කායපටිබද්ධං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. නිස්සග්ගියෙන නිස්සග්ගියං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

උබ්භක්ඛකං අධොජාණුමණ්ඩලං කායෙන කායං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. කායෙන කායපටිබද්ධං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. කායපටිබද්ධෙන කායං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. කායපටිබද්ධෙන කායපටිබද්ධං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

නිස්සග්ගියෙන කායං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. නිස්සග්ගියෙන කායපටිබද්ධං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. නිස්සග්ගියෙන නිස්සග්ගියං ආමසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

663. අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තියා, අසාදියන්තියා, උම්මත්තිකාය, ඛිත්තචිත්තාය, වෙදනාට්ටාය, ආදිකම්මිකායාති.

පඨමපාරාජිකං සමත්තං [භික්ඛුනිවිභඞ්ගෙ සික්ඛාපදගණනා භික්ඛුභි§අසාධාරණවසෙන පකාසිතාති වෙදිතබ්බා].

2. දුතියපාරාජිකං

664. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන සුන්දරීනන්දා භික්ඛුනී සාළ්හෙන මිගාරනත්තුනා ගබ්භිනී හොති. යාව ගබ්භො තරුණො අහොසි තාව ඡාදෙසි. පරිපක්කෙ ගබ්භෙ විබ්භමිත්වා විජායි. භික්ඛුනියො ථුල්ලනන්දං භික්ඛුනිං එතදවොචුං – ‘‘සුන්දරීනන්දා ඛො, අය්යෙ, අචිරවිබ්භන්තා විජාතා. කච්චි නො සා භික්ඛුනීයෙව සමානා ගබ්භිනී’’ති? ‘‘එවං, අය්යෙ’’ති. ‘‘කිස්ස පන ත්වං, අය්යෙ, ජානං පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපන්නං භික්ඛුනිං නෙවත්තනා පටිචොදෙසි න ගණස්ස ආරොචෙසී’’ති? ‘‘යො එතිස්සා අවණ්ණො මය්හෙසො අවණ්ණො, යා එතිස්සා අකිත්ති මය්හෙසා අකිත්ති, යො එතිස්සා අයසො මය්හෙසො අයසො, යො එතිස්සා අලාභො මය්හෙසො අලාභො. කාහං, අය්යෙ, අත්තනො අවණ්ණං අත්තනො අකිත්තිං අත්තනො අයසං අත්තනො අලාභං පරෙසං ආරොචෙස්සාමී’’ති? යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා...පෙ.... තා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම අය්යා ථුල්ලනන්දා ජානං පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපන්නං භික්ඛුනිං නෙවත්තනා පටිචොදෙස්සති න ගණස්ස ආරොචෙස්සතී’’ති! අථ ඛො තා භික්ඛුනියො

භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසුං. භික්ඛූ [යෙ තෙ භික්ඛූ…පෙ.… (?)] භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ භික්ඛුසඞ්ඝං සන්නිපාතාපෙත්වා භික්ඛූ පටිපුච්ඡි – ‘‘සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී ජානං පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපන්නං භික්ඛුනිං නෙවත්තනා පටිචොදෙති [පටිචොදෙසි… ආරොචෙසීති (ක.)] න ගණස්ස ආරොචෙතී’’ති [පටිචොදෙසි… ආරොචෙසීති (ක.)]? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ.… කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී ජානං පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපන්නං භික්ඛුනිං නෙවත්තනා පටිචොදෙස්සති න ගණස්ස ආරොචෙස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ.… එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

665. ‘‘**යා පන භික්ඛුනී ජානං පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපන්නං භික්ඛුනිං නෙවත්තනා පටිචොදෙය්‍ය න ගණස්ස ආරොචෙය්‍ය, යදා ච සා ඨිතා වා අස්ස චුතා වා නාසිතා වා අවස්සටා වා, සා පච්ඡා එවං වදෙය්‍ය – ‘පුබ්බෙවාහං, අය්‍යෙ, අඤ්ඤාසිං එතං භික්ඛුනිං එවරූපා ච එවරූපා ච සා භගිනීති, නො ච ඛො අත්තනා පටිචොදෙස්සං න ගණස්ස ආරොචෙස්ස’න්ති, අයම්පි පාරාජිකා හොති අසංවාසා වජ්ජප්පටිච්ඡාදිකා**’’ති.

666. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ.… **භික්ඛුනීති**…පෙ.… අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

ජානාති නාම සාමං වා ජානාති, අඤ්ඤෙ වා තස්සා ආරොචෙන්ති, සා වා ආරොචෙති.

පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපන්නන්ති අට්ඨන්නං පාරාජිකානං අඤ්ඤතරං පාරාජිකං අජ්ඣාපන්නං.

නෙවත්තනා පටිචොදෙය්‍යාති න සයං චොදෙය්‍ය.

න ගණස්ස ආරොචෙය්‍යාති න අඤ්ඤාසං භික්ඛුනීනං ආරොචෙය්‍ය.

යදා ච සා ඨිතා වා අස්ස චුතා වාති ඨිතා නාම සලිඞ්ගෙ ඨිතා වුච්චති. **චුතා** නාම කාලඞ්කතා වුච්චති. **නාසිතා** නාම සයං වා විබ්භන්තා හොති අඤ්ඤෙහි වා නාසිතා. **අවස්සටා** නාම තිත්ථායතනං සඞ්කන්තා වුච්චති. **සා පච්ඡා එවං වදෙය්‍ය** – ‘‘පුබ්බෙවාහං, අය්‍යො, අඤ්ඤාසිං එතං භික්ඛුනිං එවරූපා ච එවරූපා ච සා භගිනී’’ති.

නො ච ඛො අත්තනා පටිචොදෙස්සන්ති සයං වා න චොදෙස්සං.

න ගණස්ස ආරොචෙස්සන්ති න අඤ්ඤාසං භික්ඛුනීනං ආරොචෙස්සං.

අයම්පීති පුරිමායො උපාදාය වුච්චති.

පාරාජිකා හොතීති සෙය්‍යථාපි නාම පණ්ඩුපලාසො බන්ධනා පමුත්තො අභබ්බො හරිතත්ථාය, එවමෙව භික්ඛුනී ජානං පාරාජිකං ධම්මං අජ්ඣාපන්නං භික්ඛුනිං නෙවත්තනා පටිචොදෙස්සාමි න ගණස්ස ආරොචෙස්සාමීති ධුරං නික්ඛිත්තමත්තෙ අස්සමණී හොති අසක්‍යධීතා. තෙන වුච්චති පාරාජිකා හොතීති.

අසංවාසාති සංවාසො නාම එකකම්මං එකුද්දෙසො සමසික්ඛතා. එසො සංවාසො නාම. සො තාය සද්ධිං නත්ථි. තෙන වුච්චති අසංවාසාති.

667. අනාපත්ති ''සඞ්ඝස්ස භණ්ඩනං වා කලහො වා විග්ගහො වා විවාදො වා භවිස්සතී''ති නාරොචෙති, ''සඞ්ඝභෙදො වා සඞ්ඝරාජි වා භවිස්සතී''ති නාරොචෙති, ''අයං කක්ඛළා ඵරුසා ජීවිතන්තරායං වා බ්‍රහ්මචරියන්තරායං වා කරිස්සතී''ති නාරොචෙති, අඤ්ඤා පතිරූපා භික්ඛුනියො අපස්සන්තී නාරොචෙති, නච්ඡාදෙතුකාමා නාරොචෙති, පඤ්ඤායිස්සති සකෙන කම්මෙනාති නාරොචෙති, උම්මත්තිකාය...පෙ.... ආදිකම්මිකායාති.

දුතියපාරාජිකං සමත්තං.

3. තතියපාරාජිකං

668. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී සමග්ගෙන සඞ්ඝෙන උක්ඛිත්තං අරිට්ඨං භික්ඛුං ගද්ධබාධිපුබ්බං අනුවත්තති. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා...පෙ.... තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම අය්‍යා ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී සමග්ගෙන සඞ්ඝෙන උක්ඛිත්තං අරිට්ඨං භික්ඛුං ගද්ධබාධිපුබ්බං අනුවත්තිස්සතී''ති...පෙ.... සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී සමග්ගෙන සඞ්ඝෙන උක්ඛිත්තං අරිට්ඨං භික්ඛුං ගද්ධබාධිපුබ්බං අනුවත්තතීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී සමග්ගෙන සඞ්ඝෙන උක්ඛිත්තං අරිට්ඨං භික්ඛුං ගද්ධබාධිපුබ්බං අනුවත්තිස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

669. **''යා පන භික්ඛුනී සමග්ගෙන සඞ්ඝෙන උක්ඛිත්තං භික්ඛුං ධම්මෙන විනයෙන සත්ථුසාසනෙන අනාදරං අප්පටිකාරං අකතසහායං තමනුවත්තෙය්‍ය, සා භික්ඛුනී භික්ඛුනීහි එවමස්ස වචනීයා – 'එසො ඛො, අය්‍යෙ, භික්ඛු සමග්ගෙන සඞ්ඝෙන උක්ඛිත්තො ධම්මෙන විනයෙන සත්ථුසාසනෙන අනාදරො අප්පටිකාරො අකතසහායො, මාය්‍යෙ, එතං**

භික්ඛුං අනුවත්තී’ති. එවඤ්ච සා භික්ඛුනී භික්ඛුනීහි වුච්චමානා තථෙව පග්ගණ්හෙය්‍ය, සා භික්ඛුනී භික්ඛුනීහි යාවතතියං සමනුභාසිතබ්බා තස්ස පටිනිස්සග්ගාය. යාවතතියං චෙ සමනුභාසියමානා තං පටිනිස්සජ්ජෙය්‍ය, ඉච්චෙතං කුසලං. නො චෙ පටිනිස්සජ්ජෙය්‍ය, අයම්පි පාරාජිකා හොති අසංවාසා උක්ඛිත්තානුවත්තිකා’’ති.

670. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

සමග්ගො නාම සඞ්ඝො සමානසංවාසකො සමානසීමායං ඨිතො.

උක්ඛිත්තො නාම ආපත්තියා අදස්සනෙ වා අප්පටිකම්මෙ වා අප්පටිනිස්සග්ගෙ වා [අදස්සනෙන වා අප්පටිකම්මෙන වා අප්පටිනිස්සග්ගෙන වා (ක.), අදස්සනෙ වා අප්පටිකම්මෙ වා පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ වා (?)] උක්ඛිත්තො.

ධම්මෙන විනයෙනාති යෙන ධම්මෙන යෙන විනයෙන.

සත්ථුසාසනෙනාති ජිනසාසනෙන බුද්ධසාසනෙන.

අනාදරො නාම සඞ්ඝං වා ගණං වා පුග්ගලං වා කම්මං වා නාදියති.

අප්පටිකාරො නාම උක්ඛිත්තො අනොසාරිතො.

අකතසහායො නාම සමානසංවාසකා භික්ඛූ වුච්චන්ති සහායා. සො තෙහි සද්ධිං නත්ථි, තෙන වුච්චති අකතසහායොති.

තමනුවත්තෙය්‍යාති යංදිට්ඨිකො සො හොති යංඛන්තිකො යංරුචිකො, සාපි තංදිට්ඨිකා හොති තංඛන්තිකා තංරුචිකා.

සා භික්ඛුනීති යා සා උක්ඛිත්තානුවත්තිකා භික්ඛුනී.

භික්ඛුනීහීති අඤ්ඤාහි භික්ඛුනීහි. යා පස්සන්ති යා සුණන්ති තාහි වත්තබ්බා – ‘‘එසො ඛො, අය්‍යෙ, භික්ඛු සමග්ගෙන සඞ්ඝෙන උක්ඛිත්තො ධම්මෙන විනයෙන සත්ථුසාසනෙන අනාදරො අප්පටිකාරො අකතසහායො. මාය්‍යෙ, එතං භික්ඛුං අනුවත්තී’’ති. දුතියම්පි වත්තබ්බා. තතියම්පි වත්තබ්බා. සචෙ පටිනිස්සජ්ජති, ඉච්චෙතං කුසලං; නො චෙ පටිනිස්සජ්ජති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. සුත්වා න වදන්ති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. සා භික්ඛුනී සඞ්ඝමජ්ඣම්පි ආකඩ්ඪිත්වා වත්තබ්බා – ‘‘එසො ඛො, අය්‍යෙ, භික්ඛු සමග්ගෙන සඞ්ඝෙන උක්ඛිත්තො ධම්මෙන විනයෙන සත්ථුසාසනෙන අනාදරො අප්පටිකාරො අකතසහායො. මාය්‍යෙ, එතං භික්ඛුං අනුවත්තී’’ති. දුතියම්පි වත්තබ්බා. තතියම්පි වත්තබ්බා. සචෙ පටිනිස්සජ්ජති, ඉච්චෙතං

කුසලං. නො චෙ පටිනිස්සජ්ජති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. සා භික්ඛුනී සමනුභාසිතබ්බා. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, සමනුභාසිතබ්බා. බ්‍යත්තාය භික්ඛුනියා පටිබලාය සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

671. ‘‘සුණාතු මෙ, අය්‍යෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමා භික්ඛුනී සමග්ගෙන සඞ්ඝෙන උක්ඛිත්තං භික්ඛුං ධම්මෙන විනයෙන සත්ථුසාසනෙන අනාදරං අප්පටිකාරං අකතසහායං තමනුවත්තති, සා තං වත්ථුං න පටිනිස්සජ්ජති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුනිං සමනුභාසෙය්‍ය තස්ස වත්ථුස්ස පටිනිස්සග්ගාය. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, අය්‍යෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමා භික්ඛුනී සමග්ගෙන සඞ්ඝෙන උක්ඛිත්තං භික්ඛුං ධම්මෙන විනයෙන සත්ථුසාසනෙන අනාදරං අප්පටිකාරං අකතසහායං තමනුවත්තති. සා තං වත්ථුං න පටිනිස්සජ්ජති. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුනිං සමනුභාසති තස්ස වත්ථුස්ස පටිනිස්සග්ගාය. යස්සා අය්‍යාය ඛමති ඉත්ථන්නාමාය භික්ඛුනියා සමනුභාසනා තස්ස වත්ථුස්ස පටිනිස්සග්ගාය, සා තුණ්හස්ස; යස්සා නක්ඛමති, සා භාසෙය්‍ය.

‘‘දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ…. තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ…..

‘‘සමනුභට්ඨා සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමා භික්ඛුනී තස්ස වත්ථුස්ස පටිනිස්සග්ගාය. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

ඤත්තියා දුක්කටං, ද්වීහි කම්මවාචාහි ථුල්ලච්චයා, කම්මවාචා පරියොසානෙ ආපත්ති පාරාජිකස්ස.

අයම්පීති පුරිමායො උපාදාය වුච්චති.

පාරාජිකා හොතීති සෙය්‍යථාපි නාම පුථුසිලා ද්වෙධා භින්නා අප්පටිසන්ධිකා හොති, එවමෙව භික්ඛුනී යාවතතියං සමනුභාසනාය න පටිනිස්සජ්ජන්තී අස්සමණී හොති අසක්‍යධීතා. තෙන වුච්චති පාරාජිකා හොතීති.

අසංවාසාති සංවාසො නාම එකකම්මං එකුද්දෙසො සමසික්ඛතා. එසො සංවාසො නාම. සො තාය සද්ධිං නත්ථි. තෙන වුච්චති අසංවාසාති.

672. ධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤා න පටිනිස්සජ්ජති, ආපත්ති පාරාජිකස්ස. ධම්මකම්මෙ වෙමතිකා න පටිනිස්සජ්ජති, ආපත්ති පාරාජිකස්ස. ධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤා න පටිනිස්සජ්ජති, ආපත්ති පාරාජිකස්ස.

අධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

673. අනාපත්ති අසමනුභාසන්තියා, පටිනිස්සජ්ජන්තියා, උම්මත්තිකාය...පෙ.... ආදිකම්මිකායාති.

තතියපාරාජිකං සමත්තං.

4. චතුත්ථපාරාජිකං

674. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො අවස්සුතා අවස්සුතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස හත්ථග්ගහණම්පි සාදියන්ති, සඞ්ඝාටිකණ්ණග්ගහණම්පි සාදියන්ති, සන්තිට්ඨන්තිපි, සල්ලපන්තිපි, සඞ්කෙතම්පි ගච්ඡන්ති, පුරිසස්සපි අබ්භාගමනං සාදියන්ති, ඡන්නම්පි අනුපවිසන්ති, කායම්පි තදත්ථාය උපසංහරන්ති එතස්ස අසද්ධම්මස්ස පටිසෙවනත්ථාය. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා...පෙ.... තා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො අවස්සුතා අවස්සුතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස හත්ථග්ගහණම්පි සාදියිස්සන්ති, සඞ්ඝාටිකණ්ණග්ගහණම්පි සාදියිස්සන්ති, සන්තිට්ඨිස්සන්තිපි, සල්ලපිස්සන්තිපි, සඞ්කෙතම්පි ගච්ඡිස්සන්ති, පුරිසස්සපි අබ්භාගමනං සාදියිස්සන්ති, ඡන්නම්පි අනුපවිසිස්සන්ති, කායම්පි තදත්ථාය උපසංහරිස්සන්ති එතස්ස අසද්ධම්මස්ස පටිසෙවනත්ථායා’’ති...පෙ.... සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො අවස්සුතා අවස්සුතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස හත්ථග්ගහණම්පි සාදියන්ති, සඞ්ඝාටිකණ්ණග්ගහණම්පි සාදියන්ති, සන්තිට්ඨන්තිපි, සල්ලපන්තිපි, සඞ්කෙතම්පි ගච්ඡන්ති, පුරිසස්සපි අබ්භාගමනං සාදියන්ති, ඡන්නම්පි අනුපවිසන්ති, කායම්පි තදත්ථාය උපසංහරන්ති එතස්ස අසද්ධම්මස්ස පටිසෙවනත්ථායාති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො අවස්සුතා අවස්සුතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස හත්ථග්ගහණම්පි සාදියිස්සන්ති, සඞ්ඝාටිකණ්ණග්ගහණම්පි සාදියිස්සන්ති, සන්තිට්ඨිස්සන්තිපි, සල්ලපිස්සන්තිපි, සඞ්කෙතම්පි ගච්ඡිස්සන්ති, පුරිසස්සපි අබ්භාගමනං සාදියිස්සන්ති, ඡන්නම්පි අනුපවිසිස්සන්ති, කායම්පි තදත්ථාය උපසංහරිස්සන්ති එතස්ස අසද්ධම්මස්ස පටිසෙවනත්ථාය! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

675. **‘‘යා පන භික්ඛුනී අවස්සුතා අවස්සුතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස හත්ථග්ගහණං වා සාදියෙය්‍ය, සඞ්ඝාටිකණ්ණග්ගහණං වා සාදියෙය්‍ය, සන්තිට්ඨෙය්‍ය වා, සල්ලපෙය්‍ය වා, සඞ්කෙතං වා ගච්ඡෙය්‍ය, පුරිසස්ස වා**

අබ්භාගමනං සාදියෙය්‍ය, ඡන්නං වා අනුපවිසෙය්‍ය, කායං වා තදත්ථාය උපසංහරෙය්‍ය එතස්ස අසද්ධම්මස්ස පටිසෙවනත්ථාය, අයම්පි පාරාජිකා හොති අසංවාසා අට්ඨවත්ථුකා''ති.

676. **යා පනාති** යා යාදිසා...පෙ.... **භික්ඛුනීති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

අවස්සුතා නාම සාරත්තා අපෙක්ඛවතී පටිබද්ධචිත්තා.

අවස්සුතො නාම සාරත්තො අපෙක්ඛවා පටිබද්ධචිත්තො.

පුරිසපුග්ගලො නාම මනුස්සපුරිසො, න යක්ඛො න පෙතො න තිරච්ඡානගතො විඤ්ඤූ පටිබලො කායසංසග්ගං සමාපජ්ජිතුං.

හත්ථග්ගහණං වා සාදියෙය්‍යාති හත්ථො නාම කප්පරං උපාදාය යාව අග්ගනඛා. එතස්ස අසද්ධම්මස්ස පටිසෙවනත්ථාය උබ්භක්ඛකං අධොජාණුමණ්ඩලං ගහණං සාදියති, ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

සඞ්ඝාටිකණ්ණග්ගහණං වා සාදියෙය්‍යාති එතස්ස අසද්ධම්මස්ස පටිසෙවනත්ථාය නිවත්ථං වා පාරුතං වා ගහණං සාදියති, ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

සන්තිට්ඨෙය්‍ය වාති එතස්ස අසද්ධම්මස්ස පටිසෙවනත්ථාය පුරිසස්ස හත්ථපාසෙ තිට්ඨති, ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

සල්ලපෙය්‍ය වාති එතස්ස අසද්ධම්මස්ස පටිසෙවනත්ථාය පුරිසස්ස හත්ථපාසෙ ඨිතා සල්ලපති, ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

සඞ්කෙතං වා ගච්ඡෙය්‍යාති එතස්ස අසද්ධම්මස්ස පටිසෙවනත්ථාය පුරිසෙන – ''ඉත්ථන්නාමං ඔකාසං [ඉදං පදං අට්ඨකථායං න දිස්සති] ආගච්ඡා''ති – වුත්තා ගච්ඡති. පදෙ පදෙ ආපත්ති දුක්කටස්ස. පුරිසස්ස හත්ථපාසං ඔක්කන්තමත්තෙ ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

පුරිසස්ස වා අබ්භාගමනං සාදියෙය්‍යාති එතස්ස අසද්ධම්මස්ස පටිසෙවනත්ථාය පුරිසස්ස අබ්භාගමනං සාදියති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. හත්ථපාසං ඔක්කන්තමත්තෙ ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

ඡන්නං වා අනුපවිසෙය්‍යාති එතස්ස අසද්ධම්මස්ස පටිසෙවනත්ථාය යෙන කෙනචි පටිච්ඡන්නං ඔකාසං පවිට්ඨමත්තෙ ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

කායං වා තදත්ථාය උපසංහරෙය්‍යාති එතස්ස අසද්ධම්මස්ස පටිසෙවනත්ථාය පුරිසස්ස හත්ථපාසෙ ඨිතා කායං උපසංහරති, ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස.

අයම්පීති පුරිමායො උපාදාය වුච්චති.

පාරාජිකා හොතීති සෙය්‍යථාපි නාම තාලො මත්ථකච්ඡින්නො අභබ්බො පුන විරුළ්හියා එවමෙව භික්ඛුනී අට්ඨමං වත්ථුං පරිපූරෙන්තී අස්සමණී හොති අසක්‍යධීතා. තෙන වුච්චති පාරාජිකා හොතීති.

අසංවාසාති සංවාසො නාම එකකම්මං එකුද්දෙසො සමසික්ඛතා. එසො සංවාසො නාම. සො තාය සද්ධිං නත්ථි. තෙන වුච්චති අසංවාසාති.

677. අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තියා, අසාදියන්තියා, උම්මත්තිකාය, ඛිත්තචිත්තාය, වෙදනාට්ටාය, ආදිකම්මිකායාති.

චතුත්ථපාරාජිකං සමත්තං.

උද්දිට්ඨා ඛො, අය්‍යායො, අට්ඨ පාරාජිකා ධම්මා. යෙසං භික්ඛුනී අඤ්ඤතරං වා අඤ්ඤතරං වා ආපජ්ජිත්වා න ලභති භික්ඛුනීහි සද්ධිං සංවාසං, යථා පුරෙ තථා පච්ඡා, පාරාජිකා හොති අසංවාසා. තත්ථාය්‍යායො පුච්ඡාමි – ‘‘කච්චිත්ථ පරිසුද්ධා’’? දුතියම්පි පුච්ඡාමි – ‘‘කච්චිත්ථ පරිසුද්ධා’’? තතියම්පි පුච්ඡාමි – ‘‘කච්චිත්ථ පරිසුද්ධා’’? පරිසුද්ධෙත්ථාය්‍යායො, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමීති.

භික්ඛුනිවිභඞ්ගෙ පාරාජිකකණ්ඩං නිට්ඨිතං.

2. සඞ්ඝාදිසෙසකණ්ඩං (භික්ඛුනීවිභඞ්ගො)

1. පඨමසඞ්ඝාදිසෙසසික්ඛාපදං

ඉමෙ ඛො පනාය්‍යායො සත්තරස සඞ්ඝාදිසෙසා

ධම්මා උද්දෙසං ආගච්ඡන්ති.

678. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො උපාසකො භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස උදොසිතං [උද්දොසිතං (සී. ස්‍යා.)] දත්වා කාලඞ්කතො හොති. තස්ස ද්වෙ පුත්තා හොන්ති – එකො අස්සද්ධො අප්පසන්නො, එකො සද්ධො පසන්නො. තෙ පෙත්තිකං සාපතෙය්‍යං විභජිංසු. අථ ඛො සො අස්සද්ධො අප්පසන්නො තං සද්ධං පසන්නං එතදවොච – ‘‘අම්හාකං උදොසිතො, තං භාජෙමා’’ති. එවං වුත්තෙ සො සද්ධො පසන්නො තං අස්සද්ධං අප්පසන්නං එතදවොච – ‘‘මාය්‍යො, එවං

අවච. අම්හාකං පිතුනා භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස දින්නො''ති. දුතියම්පි ඛො සො අස්සද්ධො අප්පසන්නො තං සද්ධං පසන්නං එතදවොච – ''අම්හාකං උදොසිතො, තං භාජෙමා''ති. අථ ඛො සො සද්ධො පසන්නො තං අස්සද්ධං අප්පසන්නං එතදවොච – ''මායො, එවං අවච. අම්හාකං පිතුනා භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස දින්නො''ති. තතියම්පි ඛො සො අස්සද්ධො අප්පසන්නො තං සද්ධං පසන්නං එතදවොච – ''අම්හාකං උදොසිතො, තං භාජෙමා''ති. අථ ඛො සො සද්ධො පසන්නො – ''සචෙ මය්හං භවිස්සති, අහම්පි භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස දස්සාමී''ති – තං අස්සද්ධං අප්පසන්නං එතදවොච – ''භාජෙමා''ති. අථ ඛො සො උදොසිතො තෙහි භාජීයමානො තස්ස අස්සද්ධස්ස අප්පසන්නස්ස පාපුණාති [පාපුණි (ස්‍යා.)]. අථ ඛො සො අස්සද්ධො අප්පසන්නො භික්ඛුනියො උපසඞ්කමිත්වා එතදවොච – ''නික්ඛමථාය්‍යෙ, අම්හාකං උදොසිතො''ති.

එවං වුත්තෙ ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී තං පුරිසං එතදවොච – ''මායො, එවං අවච, තුම්හාකං පිතුනා භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස දින්නො''ති. ''දින්නො න දින්නො''ති වොහාරිකෙ මහාමත්තෙ පුච්ඡිංසු. මහාමත්තා එවමාහංසු – ''කො, අය්‍යෙ, ජානාති භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස දින්නො''ති? එවං වුත්තෙ ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී තෙ මහාමත්තෙ එතදවොච – ''අපි නාය්‍යො [අපි න්වය්‍යා (ස්‍යා.), අපි නාය්‍යා (ක.)] තුම්හෙහි දිට්ඨං වා සුතං වා සක්ඛිං ඨපයිත්වා දානං දියමාන''න්ති? අථ ඛො තෙ මහාමත්තා – ''සච්චං ඛො අය්‍යා ආහා''ති තං උදොසිතං භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස අකංසු. අථ ඛො සො පුරිසො පරාජිතො උජ්ඣායති ඛිය්‍යති විපාචෙති – ''අස්සමණියො ඉමා මුණ්ඩා බන්ධකිනියො. කථඤ්හි නාම අම්හාකං උදොසිතං අච්ඡින්දාපෙස්සන්තී''ති! ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී මහාමත්තානං එතමත්ථං ආරොචෙසි. මහාමත්තා තං පුරිසං දණ්ඩාපෙසුං. අථ ඛො සො පුරිසො දණ්ඩිතො භික්ඛුනුපස්සයස්ස අවිදූරෙ ආජීවකසෙය්‍යං කාරාපෙත්වා ආජීවකෙ උය්‍යොජෙසි – ''එතා භික්ඛුනියො අච්චාවදථා''ති.

ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී මහාමත්තානං එතමත්ථං ආරොචෙසි. මහාමත්තා තං පුරිසං බන්ධාපෙසුං. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''පඨමං භික්ඛුනියො උදොසිතං අච්ඡින්දාපෙසුං, දුතියං දණ්ඩාපෙසුං, තතියං බන්ධාපෙසුං. ඉදානි ඝාතාපෙස්සන්තී''ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛුනියො තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛිය්‍යන්තානං විපාචෙන්තානං. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා...පෙ.... තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම අය්‍යා ථුල්ලනන්දා උස්සයවාදිකා විහරිස්සතී''ති! අථ ඛො තා භික්ඛුනියො භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසුං...පෙ.... සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී උස්සයවාදිකා විහරතීති. ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී උස්සයවාදිකා විහරිස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

679. **“යා පන භික්ඛුනී උස්සයවාදිකා විහරෙය්‍ය ගහපතිනා වා ගහපතිපුත්තෙන වා දාසෙන වා කම්මකාරෙන [කම්මකරෙන (සී. ස්‍යා.)] වා අන්තමසො සමණපරිබ්බාජකෙනාපි, අයං භික්ඛුනී පඨමාපත්තිකං ධම්මං ආපන්නා නිස්සාරණීයං සඞ්ඝාදිසෙස”**න්ති.

680. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

උස්සයවාදිකා නාම අඩ්ඩකාරිකා වුච්චති.

ගහපති නාම යො කොචි අගාරං අජ්ඣාවසති.

ගහපතිපුත්තො නාම යෙ කෙචි පුත්තභාතරො.

දාසො නාම අන්තොජාතො ධනක්කීතො කරමරානීතො.

කම්මකාරො නාම භටකො ආහතකො.

සමණපරිබ්බාජකො නාම භික්ඛුඤ්ච භික්ඛුනිඤ්ච සික්ඛමානඤ්ච සාමණෙරඤ්ච සාමණෙරිඤ්ච ඨපෙත්වා යො කොචි පරිබ්බාජකසමාපන්නො.

අඩ්ඩං කරිස්සාමීති දුතියං වා පරියෙසති ගච්ඡති වා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. එකස්ස ආරොචෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. දුතියස්ස ආරොචෙති, ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස. අඩ්ඩපරියොසානෙ ආපත්ති සඞ්ඝාදිසෙසස්ස.

පඨමාපත්තිකන්ති සහ වත්ථුජ්ඣාචාරා ආපජ්ජති අසමනුභාසනාය.

නිස්සාරණීයන්ති සඞ්ඝම්හා නිස්සාරීයති.

සඞ්ඝාදිසෙසන්ති සඞ්ඝොව තස්සා ආපත්තියා මානත්තං දෙති මූලාය පටිකස්සති අබ්භෙති, න සම්බහුලා න එකා භික්ඛුනී. තෙන වුච්චති ‘‘සඞ්ඝාදිසෙසො’’ති. තස්සෙව ආපත්තිනිකායස්ස නාමකම්මං අධිවචනං. තෙනපි වුච්චති ‘‘සඞ්ඝාදිසෙසො’’ති.

681. අනාපත්ති මනුස්සෙහි ආකඩ්ඪීයමානා ගච්ඡති, ආරක්ඛං යාචති, අනොදිස්ස ආචික්ඛති, උම්මත්තිකාය…පෙ…. ආදිකම්මිකායාති.

පඨමසඞ්ඝාදිසෙසසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

2. දුතියසඞ්ඝාදිසෙසසික්ඛාපදං

682. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන වෙසාලියං අඤ්ඤතරස්ස ලිච්ඡවිස්ස පජාපති අතිචාරිනී හොති. අථ ඛො සො ලිච්ඡවි තං ඉත්ථිං එතදවොච – ‘‘සාධු විරමාහි, අනත්ථං ඛො තෙ කරිස්සාමී’’ති. එවම්පි සා වුච්චමානා නාදියි. තෙන ඛො පන සමයෙන වෙසාලියං ලිච්ඡවිගණො සන්නිපතිතො හොති කෙනචිදෙව කරණීයෙන. අථ ඛො සො ලිච්ඡවි තෙ ලිච්ඡවයො එතදවොච – ‘‘එකං මෙ, අය්‍යො, ඉත්ථිං අනුජානාථා’’ති. ‘‘කා නාම සා’’ති? ‘‘මය්හං පජාපති අතිචරති, තං ඝාතෙස්සාමී’’ති. ‘‘ජානාහී’’ති. අස්සොසි ඛො සා ඉත්ථී – ‘‘සාමිකො කිර මං ඝාතෙතුකාමො’’ති. වරභණ්ඩං ආදාය සාවත්ථිං ගන්ත්වා තිත්ථියෙ උපසඞ්කමිත්වා පබ්බජ්ජං යාචි. තිත්ථියා න ඉච්ඡිංසු පබ්බාජෙතුං. භික්ඛුනියො උපසඞ්කමිත්වා පබ්බජ්ජං යාචි. භික්ඛුනියොපි න ඉච්ඡිංසු පබ්බාජෙතුං. ථුල්ලනන්දං භික්ඛුනිං උපසඞ්කමිත්වා භණ්ඩකං දස්සෙත්වා පබ්බජ්ජං යාචි. ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී භණ්ඩකං ගහෙත්වා පබ්බාජෙසි.

අථ ඛො සො ලිච්ඡවි තං ඉත්ථිං ගවෙසන්තො සාවත්ථිං ගන්ත්වා භික්ඛුනීසු පබ්බජිතං දිස්වාන යෙන රාජා පසෙනදි කොසලො තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා රාජානං පසෙනදිං කොසලං එතදවොච – ‘‘පජාපති මෙ, දෙව, වරභණ්ඩං ආදාය සාවත්ථිං අනුප්පත්තා. තං දෙවො අනුජානාතූ’’ති. ‘‘තෙන හි, භණෙ, විචිනිත්වා ආචික්ඛා’’ති. ‘‘දිට්ඨා, දෙව, භික්ඛුනීසු පබ්බජිතා’’ති. ‘‘සචෙ, භණෙ, භික්ඛුනීසු පබ්බජිතා, න සා ලබ්භා කිඤ්චි කාතුං. ස්වාක්ඛාතො භගවතා ධම්මො, චරතු බ්‍රහ්මචරියං සම්මා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා’’ති. අථ ඛො සො ලිච්ඡවි උජ්ඣායති ඛිය්‍යති විපාචෙති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො චොරිං පබ්බාජෙස්සන්තී’’ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛුනියො තස්ස ලිච්ඡවිස්ස උජ්ඣායන්තස්ස ඛිය්‍යන්තස්ස විපාචෙන්තස්ස. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම අය්‍යා ථුල්ලනන්දා චොරිං පබ්බාජෙස්සතී’’ති! අථ ඛො තා භික්ඛුනියො භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී චොරිං පබ්බාජෙතීති [පබ්බාජෙසීති (ක.)]? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී චොරිං පබ්බාජෙස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

683. **‘‘යා පන භික්ඛුනී ජානං චොරිං වජ්ඣං විදිතං අනපලොකෙත්වා රාජානං වා සඞ්ඝං වා ගණං වා පූගං වා සෙණිං වා අඤ්ඤත්‍ර කප්පා වුට්ඨාපෙය්‍ය, අයම්පි භික්ඛුනී පඨමාපත්තිකං ධම්මං ආපන්නා නිස්සාරණීයං සඞ්ඝාදිසෙස’’**න්ති.

684. **යා පනාති** යා යාදිසා...පෙ.... **භික්ඛුනීති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

ජානාති නාම සාමං වා ජානාති අඤ්ඤෙ වා තස්සා ආරොචෙන්ති, සා වා ආරොචෙති.

චොරී නාම යා පඤ්චමාසකං වා අතිරෙකපඤ්චමාසකං වා අග්ඝනකං අදින්නං ථෙය්‍යසඞ්ඛාතං ආදියති, එසා චොරී නාම.

වජ්ඣා නාම යං කත්වා වජ්ඣප්පත්තා හොති.

විදිතා නාම අඤ්ඤෙහි මනුස්සෙහි ඤාතා හොති ''වජ්ඣා එසා''ති.

අනපලොකෙත්වාති අනාපුච්ඡා.

රාජා නාම යත්ථ රාජා අනුසාසති, රාජා අපලොකෙතබ්බො.

සඞ්ඝො නාම භික්ඛුනිසඞ්ඝො වුච්චති, භික්ඛුනිසඞ්ඝො අපලොකෙතබ්බො.

ගණො නාම යත්ථ ගණො අනුසාසති, ගණො අපලොකෙතබ්බො.

පූගො නාම යත්ථ පූගො අනුසාසති, පූගො අපලොකෙතබ්බො.

සෙණි නාම යත්ථ සෙණි අනුසාසති, සෙණි අපලොකෙතබ්බො.

අඤ්ඤත්‍ර කප්පාති ඨපෙත්වා කප්පං. **කප්පං** නාම ද්වෙ කප්පානි – තිත්ථියෙසු වා පබ්බජිතා හොති අඤ්ඤාසු වා භික්ඛුනීසු පබ්බජිතා. අඤ්ඤත්‍ර කප්පා ''වුට්ඨාපෙස්සාමී''ති ගණං වා ආචරිනිං වා පත්තං වා චීවරං වා පරියෙසති, සීමං වා සම්මන්නති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ඤත්තියා දුක්කටං. ද්වීහි කම්මවාචාහි ථුල්ලච්චයා. කම්මවාචාපරියොසානෙ උපජ්ඣායාය ආපත්ති සඞ්ඝාදිසෙසස්ස. ගණස්ස ච ආචරිනියා ච ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අයම්පීති පුරිමං උපාදාය වුච්චති.

පඨමාපත්තිකන්ති සහ වත්ථුජ්ඣාචාරා ආපජ්ජති අසමනුභාසනාය.

නිස්සාරණීයන්ති සඞ්ඝම්හා නිස්සාරීයති.

සඞ්ඝාදිසෙසන්ති...පෙ.... තෙනපි වුච්චති සඞ්ඝාදිසෙසොති.

685. චොරියා චොරිසඤ්ඤා අඤ්ඤත්‍ර කප්පා වුට්ඨාපෙති, ආපත්ති සඞ්ඝාදිසෙසස්ස. චොරියා වෙමතිකා අඤ්ඤත්‍ර කප්පා වුට්ඨාපෙති, ආපත්ති

දුක්කටස්ස. චොරියා අචොරිසඤ්ඤා අඤ්ඤත්‍ර කප්පා වුට්ඨාපෙති, අනාපත්ති. අචොරියා චොරිසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අචොරියා වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අචොරියා අචොරිසඤ්ඤා, අනාපත්ති.

686. අනාපත්ති අජානන්තී වුට්ඨාපෙති, අපලොකෙත්වා වුට්ඨාපෙති, කප්පකතං වුට්ඨාපෙති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

දුතියසඞ්ඝාදිසෙසසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

3. තතියසඞ්ඝාදිසෙසසික්ඛාපදං

687. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භද්දාය කාපිලානියා අන්තෙවාසිනී භික්ඛුනී භික්ඛුනීහි සද්ධිං භණ්ඩිත්වා ගාමකං [ගාමකෙ (සයා.)] ඤාතිකුලං අගමාසි. භද්දා කාපිලානී තං භික්ඛුනිං අපස්සන්තී භික්ඛුනියො පුච්ඡි – ‘‘කහං ඉත්ථන්නාමා, න දිස්සතී’’ති! ‘‘භික්ඛුනීහි සද්ධිං, අය්යෙ, භණ්ඩිත්වා න දිස්සතී’’ති. ‘‘අම්මා, අමුකස්මිං ගාමකෙ එතිස්සා ඤාතිකුලං. තත්ථ ගන්ත්වා විචිනථා’’ති. භික්ඛුනියො තත්ථ ගන්ත්වා තං භික්ඛුනිං පස්සිත්වා එතදවොචුං – ‘‘කිස්ස ත්වං, අය්යෙ, එකිකා ආගතා, කච්චිසි අප්පධංසිතා’’ති? ‘‘අප්පධංසිතාම්හි, අය්යෙ’’ති. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනී එකා ගාමන්තරං ගච්ඡිස්සතී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනී එකා ගාමන්තරං ගච්ඡතීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනී එකා ගාමන්තරං ගච්ඡිස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

‘‘යා පන භික්ඛුනී එකා ගාමන්තරං ගච්ඡෙය්‍ය, අයම්පි භික්ඛුනී පඨමාපත්තිකං ධම්මං ආපන්නා නිස්සාරණීයං සඞ්ඝාදිසෙස’’න්ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛුනීනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

688. තෙන ඛො පන සමයෙන ද්වෙ භික්ඛුනියො සාකෙතා සාවත්ථිං අද්ධානමග්ගප්පටිපන්නා හොන්ති. අන්තරාමග්ගෙ නදී තරිතබ්බා හොති. අථ ඛො තා භික්ඛුනියො නාවිකෙ උපසඞ්කමිත්වා එතදවොචුං – ‘‘සාධු නො, ආවුසො, තාරෙථා’’ති. ‘‘නාය්යෙ, සක්කා උභො සකිං තාරෙතු’’න්ති. එකො එකං උත්තාරෙසි. උත්තිණ්ණො උත්තිණ්ණං දූසෙසි. අනුත්තිණ්ණො අනුත්තිණ්ණං දූසෙසි. තා පච්ඡා සමාගන්ත්වා පුච්ඡිංසු – ‘‘කච්චිසි, අය්යෙ, අප්පධංසිතා’’ති? ‘‘පධංසිතාම්හි, අය්යෙ! ත්වං පන, අය්යෙ, අප්පධංසිතා’’ති? ‘‘පධංසිතාම්හි, අය්යෙ’’ති. අථ ඛො තා භික්ඛුනියො සාවත්ථිං ගන්ත්වා භික්ඛුනීනං එතමත්ථං ආරොචෙසුං. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ….

තා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනී එකා නදීපාරං ගච්ඡිස්සතී’’ති! අථ ඛො තා භික්ඛුනියො භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසුං. භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනී එකා නදීපාරං ගච්ඡතී’’ති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනී එකා නදීපාරං ගච්ඡිස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

‘‘යා පන භික්ඛුනී එකා වා ගාමන්තරං ගච්ඡෙය්‍ය, එකා වා නදීපාරං ගච්ඡෙය්‍ය, අයම්පි භික්ඛුනී පඨමාපත්තිකං ධම්මං ආපන්නා නිස්සාරණීයං සඞ්ඝාදිසෙස’’න්ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛුනීනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

689. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛුනියො කොසලෙසු ජනපදෙ සාවත්ථිං ගච්ඡන්තා [ගන්ත්වා (ක.)] සායං අඤ්ඤතරං ගාමං උපගච්ඡිංසු. තත්ථ අඤ්ඤතරා භික්ඛුනී අභිරූපා හොති දස්සනීයා පාසාදිකා. අඤ්ඤතරො පුරිසො තස්සා භික්ඛුනියා සහ දස්සනෙන පටිබද්ධචිත්තො හොති. අථ ඛො සො පුරිසො තාසං භික්ඛුනීනං සෙය්‍යං පඤ්ඤපෙන්තො තස්සා භික්ඛුනියා සෙය්‍යං එකමන්තං පඤ්ඤාපෙසි. අථ ඛො සා භික්ඛුනී සල්ලක්ඛෙත්වා – ‘‘පරියුට්ඨිතො අයං පුරිසො; සචෙ රත්තිං ආගච්ඡිස්සති, විස්සරො මෙ භවිස්සතී’’ති, භික්ඛුනියො අනාපුච්ඡා අඤ්ඤතරං කුලං ගන්ත්වා සෙය්‍යං කප්පෙසි. අථ ඛො සො පුරිසො රත්තිං ආගන්ත්වා තං භික්ඛුනිං ගවෙසන්තො භික්ඛුනියො ඝට්ටෙසි. භික්ඛුනියො තං භික්ඛුනිං අපස්සන්තියො එවමාහංසු – ‘‘නිස්සංසයං ඛො සා භික්ඛුනී පුරිසෙන සද්ධිං නික්ඛන්තා’’ති.

අථ ඛො සා භික්ඛුනී තස්සා රත්තියා අච්චයෙන යෙන තා භික්ඛුනියො තෙනුපසඞ්කමි. භික්ඛුනියො තං භික්ඛුනිං එතදවොචුං – ‘‘කිස්ස ත්වං, අය්‍යෙ, පුරිසෙන සද්ධිං නික්ඛන්තා’’ති? ‘‘නාහං, අය්‍යෙ, පුරිසෙන සද්ධිං නික්ඛන්තා’’ති. භික්ඛුනීනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනී එකා රත්තිං විප්පවසිස්සතී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනී එකා රත්තිං විප්පවසිති [විප්පවසීති (ක.)]? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනී එකා රත්තිං විප්පවසිස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

“යා පන භික්ඛුනී එකා වා ගාමන්තරං ගච්ඡෙය්‍ය, එකා වා නදීපාරං ගච්ඡෙය්‍ය, එකා වා රත්තිං විප්පවසෙය්‍ය, අයම්පි භික්ඛුනී පඨමාපත්තිකං ධම්මං ආපන්නා නිස්සාරණීයං සඞ්ඝාදිසෙස”න්ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛුනීනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

690. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛුනියො කොසලෙසු ජනපදෙ සාවත්ථිං අද්ධානමග්ගප්පටිපන්නා හොන්ති. තත්ථ අඤ්ඤතරා භික්ඛුනී වච්චෙන පීළිතා එකිකා ඔහීයිත්වා [ඔහියිත්වා (ක.)] පච්ඡා අගමාසි. මනුස්සා තං භික්ඛුනිං පස්සිත්වා දූසෙසුං. අථ ඛො සා භික්ඛුනී යෙන තා භික්ඛුනියො තෙනුපසඞ්කමි. භික්ඛුනියො තං භික්ඛුනිං එතදවොචුං – “කිස්ස ත්වං, අය්‍යෙ, එකිකා ඔහීනා, කච්චිසි අප්පධංසිතා”ති? “පධංසිතාම්හි, අය්‍යෙ”ති. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – කථඤ්හි නාම භික්ඛුනී එකා ගණම්හා ඔහීයිස්සතීති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනී එකා ගණම්හා ඔහීයතීති? “සච්චං, භගවා”ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනී එකා ගණම්හා ඔහීයිස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

691. **“යා පන භික්ඛුනී එකා වා ගාමන්තරං ගච්ඡෙය්‍ය, එකා වා නදීපාරං ගච්ඡෙය්‍ය, එකා වා රත්තිං විප්පවසෙය්‍ය, එකා වා ගණම්හා ඔහීයෙය්‍ය, අයම්පි භික්ඛුනී පඨමාපත්තිකං ධම්මං ආපන්නා නිස්සාරණීයං සඞ්ඝාදිසෙස”**න්ති.

692. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

එකා වා ගාමන්තරං ගච්ඡෙය්‍යාති පරික්ඛිත්තස්ස ගාමස්ස පරික්ඛෙපං පඨමං පාදං අතික්කාමෙන්තියා ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස, දුතියං පාදං අතික්කාමෙන්තියා ආපත්ති සඞ්ඝාදිසෙසස්ස.

අපරික්ඛිත්තස්ස ගාමස්ස උපචාරං පඨමං පාදං අතික්කාමෙන්තියා ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස. දුතියං පාදං අතික්කාමෙන්තියා ආපත්ති සඞ්ඝාදිසෙසස්ස.

එකා වා නදීපාරං ගච්ඡෙය්‍යාති නදී නාම තිමණ්ඩලං පටිච්ඡාදෙත්වා යත්ථ කත්థචි උත්තරන්තියා භික්ඛුනියා අන්තරවාසකො තෙමියති. පඨමං පාදං උත්තරන්තියා ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස. දුතියං පාදං උත්තරන්තියා ආපත්ති සඞ්ඝාදිසෙසස්ස.

එකා වා රත්තිං විප්පවසෙය්‍යාති සහ අරුණුග්ගමනා දුතියිකාය භික්ඛුනියා හත්ථපාසං විජහන්තියා ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස. විජහිතෙ ආපත්ති සඞ්ඝාදිසෙසස්ස.

එකා වා ගණම්හා ඔහීයෙය්‍යාති අගාමකෙ අරඤ්ඤෙ දුතියිකාය භික්ඛුනියා දස්සනූපචාරං වා සවනූපචාරං වා විජහන්තියා ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස. විජහිතෙ ආපත්ති සඞ්ඝාදිසෙසස්ස.

අයම්පීති පුරිමායො උපාදාය වුච්චති.

පඨමාපත්තිකන්ති සහ වත්ථුජ්ඣාචාරා ආපජ්ජති අසමනුභාසනාය.

නිස්සාරණීයන්ති සඞ්ඝම්හා නිස්සාරීයති.

සඞ්ඝාදිසෙසොති...පෙ.... තෙනපි වුච්චති සඞ්ඝාදිසෙසොති.

693. අනාපත්ති දුතියිකා භික්ඛුනී පක්කන්තා වා හොති විබ්භන්තා වා කාලඞ්කතා වා පක්ඛසඞ්කන්තා වා, ආපදාසු, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

තතියසඞ්ඝාදිසෙසසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

4. චතුත්ථසඞ්ඝාදිසෙසසික්ඛාපදං

694. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන චණ්ඩකාළී භික්ඛුනී භණ්ඩනකාරිකා හොති කලහකාරිකා විවාදකාරිකා භස්සකාරිකා සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරිකා. ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී තස්සා කම්මෙ කරීයමානෙ පටික්කොසති. තෙන ඛො පන සමයෙන ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී ගාමකං අගමාසි කෙනචිදෙව කරණීයෙන. අථ ඛො භික්ඛුනිසඞ්ඝො – ''ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී පක්කන්තා''ති, චණ්ඩකාළිං භික්ඛුනිං ආපත්තියා අදස්සනෙ [අදස්සනෙන (ක.)] උක්ඛිපි. ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී ගාමකෙ තං කරණීයං තීරෙත්වා පුනදෙව සාවත්ථිං පච්චාගච්ඡි. චණ්ඩකාළී භික්ඛුනී ථුල්ලනන්දාය භික්ඛුනියා ආගච්ඡන්තියා නෙව ආසනං පඤ්ඤපෙසි න පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපි න පච්චුග්ගන්ත්වා පත්තචීවරං පටිග්ගහෙසි න පානීයෙන ආපුච්ඡි. ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී චණ්ඩකාළිං භික්ඛුනිං එතදවොච – ''කිස්ස ත්වං, අය්‍යෙ, මයි ආගච්ඡන්තියා නෙව ආසනං පඤ්ඤපෙසි න පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපි න පච්චුග්ගන්ත්වා පත්තචීවරං පටිග්ගහෙසි න පානීයෙන ආපුච්ඡී''ති? ''එවඤ්හෙතං, අය්‍යෙ, හොති යථා තං අනාථායා''ති. ''කිස්ස පන ත්වං, අය්‍යෙ, අනාථා''ති? ''ඉමා මං, අය්‍යෙ, භික්ඛුනියො – ''අයං අනාථා අප්පඤ්ඤාතා, නත්ථි ඉමිස්සා කාචි පටිවත්තා''ති, ආපත්තියා අදස්සනෙ [අදස්සනෙන (ක.)] උක්ඛිපිංසූ''ති.

ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී – ‘‘බාලා එතා අබ්‍යත්තා එතා, නෙව ජානන්ති කම්මං වා කම්මදොසං වා කම්මවිපත්තිං වා කම්මසම්පත්තිං වා. මයං ඛො ජානාම කම්මම්පි කම්මදොසම්පි කම්මවිපත්තිම්පි කම්මසම්පත්තිම්පි. මයං ඛො අකතං වා කම්මං කාරෙය්‍යාම කතං වා කම්මං කොපෙය්‍යාමා’’ති, ලහුං ලහුං භික්ඛුනිසඞ්ඝං සන්නිපාතෙත්වා චණ්ඩකාළිං භික්ඛුනිං ඔසාරෙසි. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම අය්‍යා ථුල්ලනන්දා සමග්ගෙන සඞ්ඝෙන උක්ඛිත්තං භික්ඛුනිං ධම්මෙන විනයෙන සත්ථුසාසනෙන අනපලොකෙත්වා කාරකසඞ්ඝං අනඤ්ඤාය ගණස්ස ඡන්දං ඔසාරෙස්සතී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී සමග්ගෙන සඞ්ඝෙන උක්ඛිත්තං භික්ඛුනිං ධම්මෙන විනයෙන සත්ථුසාසනෙන අනපලොකෙත්වා කාරකසඞ්ඝං අනඤ්ඤාය ගණස්ස ඡන්දං ඔසාරෙතීති [ඔසාරෙසීති (ක.)]? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී සමග්ගෙන සඞ්ඝෙන උක්ඛිත්තං භික්ඛුනිං ධම්මෙන විනයෙන සත්ථුසාසනෙන අනපලොකෙත්වා කාරකසඞ්ඝං අනඤ්ඤාය ගණස්ස ඡන්දං ඔසාරෙස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

695. **‘‘යා පන භික්ඛුනී සමග්ගෙන සඞ්ඝෙන උක්ඛිත්තං භික්ඛුනිං ධම්මෙන විනයෙන සත්ථුසාසනෙන අනපලොකෙත්වා කාරකසඞ්ඝං අනඤ්ඤාය ගණස්ස ඡන්දං ඔසාරෙය්‍ය, අයම්පි භික්ඛුනී පඨමාපත්තිකං ධම්මං ආපන්නා නිස්සාරණීයං සඞ්ඝාදිසෙසං’’**න්ති.

696. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

සමග්ගො නාම සඞ්ඝො සමානසංවාසකො සමානසීමායං ඨිතො.

උක්ඛිත්තා නාම ආපත්තියා අදස්සනෙ වා අප්පටිකම්මෙ වා අප්පටිනිස්සග්ගෙ වා [අදස්සනෙන වා අප්පටිකම්මෙන වා අප්පටිනිස්සග්ගෙන වා (ක.), අදස්සනෙ වා අප්පටිකම්මෙ වා පාපිකාය දිට්ඨියා අප්පටිනිස්සග්ගෙ වා (?)] උක්ඛිත්තා.

ධම්මෙන විනයෙනාති යෙන ධම්මෙන යෙන විනයෙන.

සත්ථුසාසනෙනාති ජිනසාසනෙන බුද්ධසාසනෙන.

අනපලොකෙත්වා කාරකසඞ්ඝන්ති කම්මකාරකසඞ්ඝං අනාපුච්ඡා.

අනඤ්ඤාය ගණස්ස ඡන්දන්ති ගණස්ස ඡන්දං අජානිත්වා.

‘‘ඔසාරෙස්සාමී’’ති ගණං වා පරියෙසති, සීමං වා සම්මන්නති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ඤත්තියා දුක්කටං, ද්වීහි කම්මවාචාහි ථුල්ලච්චයා, කම්මවාචාපරියොසානෙ ආපත්ති සඞ්ඝාදිසෙසස්ස.

අයම්පීති පුරිමායො උපාදාය වුච්චති.

පඨමාපත්තිකන්ති සහ වත්ථුජ්ඣාචාරා ආපජ්ජති අසමනුභාසනාය.

නිස්සාරණීයන්ති සඞ්ඝම්හා නිස්සාරීයති.

සඞ්ඝාදිසෙසොති...පෙ.... තෙනපි වුච්චති සඞ්ඝාදිසෙසොති.

697. ධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤා ඔසාරෙති, ආපත්ති සඞ්ඝාදිසෙසස්ස. ධම්මකම්මෙ වෙමතිකා ඔසාරෙති ආපත්ති සඞ්ඝාදිසෙසස්ස. ධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤා ඔසාරෙති, ආපත්ති සඞ්ඝාදිසෙසස්ස.

අධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

698. අනාපත්ති කම්මකාරකසඞ්ඝං අපලොකෙත්වා ඔසාරෙති, ගණස්ස ඡන්දං ජානිත්වා ඔසාරෙති, වත්තෙ වත්තන්තිං ඔසාරෙති, අසන්තෙ කම්මකාරකසඞ්ඝෙ ඔසාරෙති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

චතුත්ථසඞ්ඝාදිසෙසසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

5. පඤ්චමසඞ්ඝාදිසෙසසික්ඛාපදං

699. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන සුන්දරීනන්දා භික්ඛුනී අභිරූපා හොති දස්සනීයා පාසාදිකා. මනුස්සා භත්තග්ගෙ සුන්දරීනන්දං භික්ඛුනිං පස්සිත්වා අවස්සුතා අවස්සුතාය සුන්දරීනන්දාය භික්ඛුනියා අග්ගමග්ගානි භොජනානි දෙන්ති. සුන්දරීනන්දා භික්ඛුනී යාවදත්ථං භුඤ්ජති; අඤ්ඤා භික්ඛුනියො න චිත්තරූපං ලභන්ති. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා...පෙ.... තා උජ්ඣායන්ති ඛියයන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම අය්‍යා සුන්දරීනන්දා අවස්සුතා අවස්සුතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස හත්ථතො ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා සහත්ථා පටිග්ගහෙත්වා ඛාදිස්සති භුඤ්ජිස්සතී’’ති...පෙ.... සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, සුන්දරීනන්දා භික්ඛුනී අවස්සුතා අවස්සුතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස හත්ථතො ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා සහත්ථා පටිග්ගහෙත්වා ඛාදති භුඤ්ජතීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, සුන්දරීනන්දා භික්ඛුනී

අවස්සුතා අවස්සුතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස හත්ථතො ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා සහත්ථා පටිග්ගහෙත්වා ඛාදිස්සති භුඤ්ජිස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

700. **''යා පන භික්ඛුනී අවස්සුතා අවස්සුතස්ස පුරිසපුග්ගලස්ස හත්ථතො ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා සහත්ථා පටිග්ගහෙත්වා ඛාදෙය්‍ය වා භුඤ්ජෙය්‍ය වා, අයම්පි භික්ඛුනී පඨමාපත්තිකං ධම්මං ආපන්නා නිස්සාරණීයං සඞ්ඝාදිසෙසං''**න්ති.

701. **යා පනාති** යා යාදිසා...පෙ.... **භික්ඛුනීති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

අවස්සුතා නාම සාරත්තා අපෙක්ඛවතී පටිබද්ධචිත්තා.

අවස්සුතො නාම සාරත්තො අපෙක්ඛවා පටිබද්ධචිත්තො.

පුරිසපුග්ගලො නාම මනුස්සපුරිසො, න යක්ඛො න පෙතො න තිරච්ඡානගතො, විඤ්ඤූ පටිබලො සාරජ්ජිතුං.

ඛාදනීයං නාම පඤ්ච භොජනානි – උදකදන්තපොනං ඨපෙත්වා අවසෙසං ඛාදනීයං නාම.

භොජනීයං නාම පඤ්ච භොජනානි – ඔදනො, කුම්මාසො, සත්තු, මච්ඡො, මංසං.

''ඛාදිස්සාමි භුඤ්ජිස්සාමී''ති පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස. අජ්ඣොහාරෙ අජ්ඣොහාරෙ ආපත්ති සඞ්ඝාදිසෙසස්ස.

අයම්පීති පුරිමායො උපාදාය වුච්චති.

පඨමාපත්තිකන්ති සහ වත්ථුජ්ඣාචාරා ආපජ්ජති අසමනුභාසනාය.

නිස්සාරණීයන්ති සඞ්ඝම්හා නිස්සාරීයති.

සඞ්ඝාදිසෙසොති...පෙ.... තෙනපි වුච්චති සඞ්ඝාදිසෙසොති.

උදකදන්තපොනං පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. එකතොඅවස්සුතෙ ''ඛාදිස්සාමි භුඤ්ජිස්සාමී''ති පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

702. අජ්ඣොහාරෙ අජ්ඣොහාරෙ ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස. උදකදන්තපොනං පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. උභතොඅවස්සුතෙ

යක්ඛස්ස වා පෙතස්ස වා පණ්ඩකස්ස වා තිරච්ඡානගතමනුස්සවිග්ගහස්ස වා හත්ථතො ‘‘ඛාදිස්සාමි භුඤ්ජිස්සාමී’’ති පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අජ්ඣොහාරෙ අජ්ඣොහාරෙ ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස. උදකදන්තපොනං පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. එකතොඅවස්සුතෙ ‘‘ඛාදිස්සාමි භුඤ්ජිස්සාමී’’ති පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අජ්ඣොහාරෙ අජ්ඣොහාරෙ ආපත්ති දුක්කටස්ස. උදකදන්තපොනං පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

703. අනාපත්ති උභතොඅනවස්සුතා හොන්ති, ‘‘අනවස්සුතො’’ති ජානන්තී පටිග්ගණ්හාති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

පඤ්චමසඞ්ඝාදිසෙසසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

6. ඡට්ඨසඞ්ඝාදිසෙසසික්ඛාපදං

704. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන සුන්දරීනන්දා භික්ඛුනී අභිරූපා හොති දස්සනීයා පාසාදිකා. මනුස්සා භත්තග්ගෙ සුන්දරීනන්දං භික්ඛුනිං පස්සිත්වා අවස්සුතා සුන්දරීනන්දාය භික්ඛුනියා අග්ගමග්ගානි භොජනානි දෙන්ති. සුන්දරීනන්දා භික්ඛුනී කුක්කුච්චායන්තී න පටිග්ගණ්හාති. අනන්තරිකා භික්ඛුනී සුන්දරීනන්දං භික්ඛුනිං එතදවොච – ‘‘කිස්ස ත්වං, අය්යෙ, න පටිග්ගණ්හාසී’’ති? ‘‘අවස්සුතා, අය්යෙ’’ති. ‘‘ත්වං පන, අය්යෙ, අවස්සුතා’’ති? ‘‘නාහං, අය්යෙ, අවස්සුතා’’ති. ‘‘කිං තෙ, අය්යෙ, එසො පුරිසපුග්ගලො කරිස්සති අවස්සුතො වා අනවස්සුතො වා, යතො ත්වං අනවස්සුතා. ඉඞ්ඝං, අය්යෙ, යං තෙ එසො පුරිසපුග්ගලො දෙති ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා තං ත්වං සහත්ථා පටිග්ගහෙත්වා ඛාද වා, භුඤ්ජ වා’’ති.

යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා...පෙ.... තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනී එවං වක්ඛති – ‘කිං තෙ, අය්යෙ, එසො පුරිසපුග්ගලො කරිස්සති අවස්සුතො වා අනවස්සුතො වා, යතො ත්වං අනවස්සුතා. ඉඞ්ඝ, අය්යෙ, යං තෙ එසො පුරිසපුග්ගලො දෙති ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා තං ත්වං සහත්ථා පටිග්ගහෙත්වා ඛාද වා භුඤ්ජ වා’’ති...පෙ.... සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනී එවං වදෙති – ‘‘කිං තෙ, අය්යෙ, එසො පුරිසපුග්ගලො කරිස්සති අවස්සුතො වා අනවස්සුතො වා යතො ත්වං අනවස්සුතා! ඉඞ්ඝ, අය්යෙ, යං තෙ එසො පුරිසපුග්ගලො දෙති ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා තං ත්වං සහත්ථා පටිග්ගහෙත්වා ඛාද වා භුඤ්ජ වා’’ති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනී එවං වක්ඛති – ‘‘කිං තෙ, අය්යෙ, එසො පුරිසපුග්ගලො කරිස්සති අවස්සුතො වා අනවස්සුතො වා යතො ත්වං අනවස්සුතා; ඉඞ්ඝ, අය්යෙ, යං තෙ එසො පුරිසපුග්ගලො දෙති ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා තං ත්වං සහත්ථා පටිග්ගහෙත්වා ඛාද වා භුඤ්ජ වා’’. නෙතං, භික්ඛවෙ,

අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ.… එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

705. **“යා පන භික්ඛුනී එවං වදෙය්‍ය – ‘කිං තෙ, අය්‍යෙ, එසො පුරිසපුග්ගලො කරිස්සති අවස්සුතො වා අනවස්සුතො වා, යතො ත්වං අනවස්සුතා. ඉඞ්ඝ, අය්‍යෙ, යං තෙ එසො පුරිසපුග්ගලො දෙති ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා තං ත්වං සහත්ථා පටිග්ගහෙත්වා ඛාද වා භුඤ්ජ වා’ති, අයම්පි භික්ඛුනී පඨමාපත්තිකං ධම්මං ආපන්නා නිස්සාරණීයං සඞ්ඝාදිසෙසං”**න්ති.

706. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ.… **භික්ඛුනීති**…පෙ.… අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

එවං වදෙය්‍යාති – ‘‘කිං තෙ, අය්‍යෙ, එසො පුරිසපුග්ගලො කරිස්සති අවස්සුතො වා අනවස්සුතො වා, යතො ත්වං අනවස්සුතා. ඉඞ්ඝ, අය්‍යෙ, යං තෙ එසො පුරිසපුග්ගලො දෙති ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා තං ත්වං සහත්ථා පටිග්ගහෙත්වා ඛාද වා භුඤ්ජ වා’’ති උය්‍යොජෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. තස්සා වචනෙන ‘‘ඛාදිස්සාමි භුඤ්ජිස්සාමී’’ති පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අජ්ඣොහාරෙ අජ්ඣොහාරෙ ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස. භොජනපරියොසානෙ ආපත්ති සඞ්ඝාදිසෙසස්ස.

අයම්පීති පුරිමායො උපාදාය වුච්චති.

පඨමාපත්තිකන්ති සහ වත්ථුජ්ඣාචාරා ආපජ්ජති අසමනුභාසනාය.

නිස්සාරණීයන්ති සඞ්ඝම්හා නිස්සාරීයති.

සඞ්ඝාදිසෙසොති…පෙ.… තෙනපි වුච්චති සඞ්ඝාදිසෙසොති.

උදකදන්තපොනං ‘‘පටිග්ගණ්හා’’ති උය්‍යොජෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. තස්සා වචනෙන ඛාදිස්සාමි භුඤ්ජිස්සාමී’’ති පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

707. එකතොඅවස්සුතෙ යක්ඛස්ස වා පෙතස්ස වා පණ්ඩකස්ස වා තිරච්ඡානගතමනුස්සවිග්ගහස්ස වා හත්ථතො ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා ‘‘ඛාද වා භුඤ්ජ වා’’ති උය්‍යොජෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. තස්සා වචනෙන ‘‘ඛාදිස්සාමි භුඤ්ජිස්සාමී’’ති පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අජ්ඣොහාරෙ අජ්ඣොහාරෙ ආපත්ති දුක්කටස්ස. භොජනපරියොසානෙ ආපත්ති ථුල්ලච්චයස්ස. උදකදන්තපොනං පටිග්ගණ්හාති උය්‍යොජෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. තස්සා වචනෙන ‘‘ඛාදිස්සාමි භුඤ්ජිස්සාමී’’ති පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

708. අනාපත්ති ''අනවස්සුතො''ති ජානන්තී උය්‍යොජෙති, ''කුපිතා න පටිග්ගණ්හාතී''ති උය්‍යොජෙති, ''කුලානුද්දයතාය න පටිග්ගණ්හාතී''ති උය්‍යොජෙති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

ඡට්ඨසඞ්ඝාදිසෙසසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

7. සත්තමසඞ්ඝාදිසෙසසික්ඛාපදං

709. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන චණ්ඩකාළී භික්ඛුනී භික්ඛුනීහි සද්ධිං භණ්ඩිත්වා කුපිතා අනත්තමනා එවං වදෙති – ''බුද්ධං පච්චාචික්ඛාමි, ධම්මං පච්චාචික්ඛාමි, සඞ්ඝං පච්චාචික්ඛාමි, සික්ඛං පච්චාචික්ඛාමි. කිංනුමාව සමණියො යා සමණියො සක්‍යධීතරො, සන්තඤ්ඤාපි සමණියො ලජ්ජිනියො කුක්කුච්චිකා සික්ඛාකාමා තාසාහං සන්තිකෙ බ්‍රහ්මචරියං චරිස්සාමී''ති. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම අය්‍යා චණ්ඩකාළී [චණ්ඩකාළී භික්ඛුනී (ක.)] කුපිතා අනත්තමනා එවං වක්ඛති – බුද්ධං පච්චාචික්ඛාමි…පෙ…. සික්ඛං පච්චාචික්ඛාමි. කිංනුමාව සමණියො යා සමණියො සක්‍යධීතරො, සන්තඤ්ඤාපි සමණියො ලජ්ජිනියො කුක්කුච්චිකා සික්ඛාකාමා තාසාහං සන්තිකෙ බ්‍රහ්මචරියං චරිස්සාමී''ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, චණ්ඩකාළී භික්ඛුනී කුපිතා අනත්තමනා එවං වදෙති – ''බුද්ධං පච්චාචික්ඛාමි…පෙ…. සික්ඛං පච්චාචික්ඛාමි. කිංනුමාව සමණියො යා සමණියො සක්‍යධීතරො, සන්තඤ්ඤාපි සමණියො ලජ්ජිනියො කුක්කුච්චිකා සික්ඛාකාමා, තාසාහං සන්තිකෙ බ්‍රහ්මචරියං චරිස්සාමී''ති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, චණ්ඩකාළී භික්ඛුනී කුපිතා අනත්තමනා එවං වක්ඛති – ''බුද්ධං පච්චාචික්ඛාමි…පෙ…. සික්ඛං පච්චාචික්ඛාමි. කිංනුමාව සමණියො යා සමණියො සක්‍යධීතරො, සන්තඤ්ඤාපි සමණියො ලජ්ජිනියො කුක්කුච්චිකා සික්ඛාකාමා, තාසාහං සන්තිකෙ බ්‍රහ්මචරියං චරිස්සාමී''ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

710. **''යා පන භික්ඛුනී කුපිතා අනත්තමනා එවං වදෙය්‍ය – 'බුද්ධං පච්චාචික්ඛාමි, ධම්මං පච්චාචික්ඛාමි, සඞ්ඝං පච්චාචික්ඛාමි, සික්ඛං පච්චාචික්ඛාමි. කිංනුමාව සමණියො යා සමණියො සක්‍යධීතරො! සන්තඤ්ඤාපි සමණියො ලජ්ජිනියො කුක්කුච්චිකා සික්ඛාකාමා, තාසාහං සන්තිකෙ බ්‍රහ්මචරියං චරිස්සාමී'ති, සා භික්ඛුනී භික්ඛුනීහි එවමස්ස වචනීයා – 'මාය්‍යෙ, කුපිතා අනත්තමනා එවං අවච – බුද්ධං පච්චාචික්ඛාමි, ධම්මං පච්චාචික්ඛාමි, සඞ්ඝං පච්චාචික්ඛාමි, සික්ඛං පච්චාචික්ඛාමි. කිංනුමාව සමණියො යා සමණියො සක්‍යධීතරො! සන්තඤ්ඤාපි සමණියො**

ලජ්ජිනියො කුක්කුච්චිකා සික්ඛාකාමා, තාසාහං සන්තිකෙ බ්‍රහ්මචරියං චරිස්සාමීති, අභිරමායයො, ස්වාක්ඛාතො ධම්මො; චර බ්‍රහ්මචරියං සම්මා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා'ති. එවඤ්ච සා භික්ඛුනී භික්ඛුනීහි වුච්චමානා තථෙව පග්ගණ්හෙය්‍ය, සා භික්ඛුනී භික්ඛුනීහි යාවතතියං සමනුභාසිතබ්බා තස්ස පටිනිස්සග්ගාය. යාවතතියඤ්චෙ සමනුභාසියමානා තං පටිනිස්සජ්ජෙය්‍ය ඉච්චෙතං කුසලං; නො චෙ පටිනිස්සජ්ජෙය්‍ය, අයම්පි භික්ඛුනී යාවතතියකං ධම්මං ආපන්නා නිස්සාරණීයං සඞ්ඝාදිසෙස''න්ති.

711. **යා පනාති** යා යාදිසා...පෙ.... **භික්ඛුනීති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

කුපිතා අනත්තමනාති අනභිරද්ධා ආහතචිත්තා ඛිලජාතා.

එවං වදෙය්‍යාති – ''බුද්ධං පච්චාචික්ඛාමි...පෙ.... සික්ඛං පච්චාචික්ඛාමි. කින්නුමාව සමණියො යා සමණියො සක්‍යධීතරො! සන්තඤ්ඤාපි සමණියො ලජ්ජිනියො කුක්කුච්චිකා සික්ඛාකාමා, තාසාහං සන්තිකෙ බ්‍රහ්මචරියං චරිස්සාමී''ති.

සා භික්ඛුනීති යා සා එවංවාදිනී භික්ඛුනී. **භික්ඛුනීහීති** අඤ්ඤාහි භික්ඛුනීහි.

යා පස්සන්ති යා සුණන්ති තාහි වත්තබ්බා – ''මායයො, කුපිතා අනත්තමනා එවං අවච – 'බුද්ධං පච්චාචික්ඛාමි...පෙ.... සික්ඛං පච්චාචික්ඛාමි. කින්නුමාව සමණියො යා සමණියො සක්‍යධීතරො! සන්තඤ්ඤාපි සමණියො ලජ්ජිනියො කුක්කුච්චිකා සික්ඛාකාමා, තාසාහං සන්තිකෙ බ්‍රහ්මචරියං චරිස්සාමී'ති. අභිරමායයො, ස්වාක්ඛාතො ධම්මො; චර බ්‍රහ්මචරියං සම්මා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා''ති. දුතියම්පි වත්තබ්බා. තතියම්පි වත්තබ්බා. සචෙ පටිනිස්සජ්ජති ඉච්චෙතං කුසලං, නො චෙ පටිනිස්සජ්ජති ආපත්ති දුක්කටස්ස. සුත්වා න වදන්ති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. සා භික්ඛුනී සඞ්ඝමජ්ඣම්පි ආකඩ්ඪිත්වා වත්තබ්බා – ''මායයො, කුපිතා අනත්තමනා එවං අවච – 'බුද්ධං පච්චාචික්ඛාමි...පෙ.... සික්ඛං පච්චාචික්ඛාමි. කින්නුමාව සමණියො යා සමණියො සක්‍යධීතරො! සන්තඤ්ඤාපි සමණියො ලජ්ජිනියො කුක්කුච්චිකා සික්ඛාකාමා, තාසාහං සන්තිකෙ බ්‍රහ්මචරියං චරිස්සාමී'ති. අභිරමායයො, ස්වාක්ඛාතො ධම්මො; චර බ්‍රහ්මචරියං සම්මා දුක්ඛස්ස අන්තකිරියායා''ති. දුතියම්පි වත්තබ්බා. තතියම්පි වත්තබ්බා. සචෙ පටිනිස්සජ්ජති ඉච්චෙතං කුසලං, නො චෙ පටිනිස්සජ්ජති ආපත්ති දුක්කටස්ස. සා භික්ඛුනී සමනුභාසිතබ්බා. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, සමනුභාසිතබ්බා. බ්‍යත්තාය භික්ඛුනියා පටිබලාය සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

712. ''සුණාතු මෙ, අය්‍යෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමා භික්ඛුනී කුපිතා අනත්තමනා එවං වදෙති – 'බුද්ධං පච්චාචික්ඛාමි, ධම්මං පච්චාචික්ඛාමි, සඞ්ඝං පච්චාචික්ඛාමි, සික්ඛං පච්චාචික්ඛාමි. කින්නුමාව සමණියො යා සමණියො සක්‍යධීතරො! සන්තඤ්ඤාපි සමණියො ලජ්ජිනියො කුක්කුච්චිකා සික්ඛාකාමා තාසාහං සන්තිකෙ බ්‍රහ්මචරියං චරිස්සාමී'ති. සා තං වත්ථුං න පටිනිස්සජ්ජති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුනිං සමනුභාසෙය්‍ය තස්ස වත්ථුස්ස පටිනිස්සග්ගාය. එසා ඤත්ති.

''සුණාතු මෙ, අය්‍යෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමා භික්ඛුනී කුපිතා අනත්තමනා එවං වදෙති – 'බුද්ධං පච්චාචික්ඛාමි…පෙ…. සික්ඛං පච්චාචික්ඛාමි. කින්නුමාව සමණියො යා සමණියො සක්‍යධීතරො! සන්තඤ්ඤාපි සමණියො ලජ්ජිනියො කුක්කුච්චිකා සික්ඛාකාමා, තාසාහං සන්තිකෙ බ්‍රහ්මචරියං චරිස්සාමී'ති. සා තං වත්ථුං න පටිනිස්සජ්ජති. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුනිං සමනුභාසති තස්ස වත්ථුස්ස පටිනිස්සග්ගාය. යස්සා අය්‍යාය ඛමති ඉත්ථන්නාමාය භික්ඛුනියා සමනුභාසනා තස්ස වත්ථුස්ස පටිනිස්සග්ගාය, සා තුණ්හස්ස; යස්සා නක්ඛමති සා, භාසෙය්‍ය.

''දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ…. තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ…..

''සමනුභට්ඨා සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමා භික්ඛුනී තස්ස වත්ථුස්ස පටිනිස්සග්ගාය. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී''ති.

ඤත්තියා දුක්කටං. ද්වීහි කම්මවාචාහි ථුල්ලච්චයා. කම්මවාචාපරියොසානෙ ආපත්ති සඞ්ඝාදිසෙසස්ස. සඞ්ඝාදිසෙසං අජ්ඣාපජ්ජන්තියා ඤත්තියා දුක්කටං, ද්වීහි කම්මවාචාහි ථුල්ලච්චයා පටිප්පස්සම්භන්ති.

අයම්පීති පුරිමායො උපාදාය වුච්චති.

යාවතතියකන්ති යාවතතියං සමනුභාසනාය ආපජ්ජති, න සහ වත්ථුජ්ඣාචාරා.

නිස්සාරණීයන්ති සඞ්ඝම්හා නිස්සාරීයති.

සඞ්ඝාදිසෙසොති…පෙ…. තෙනපි වුච්චති සඞ්ඝාදිසෙසොති.

713. ධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤා න පටිනිස්සජ්ජති, ආපත්ති සඞ්ඝාදිසෙසස්ස. ධම්මකම්මෙ වෙමතිකා න පටිනිස්සජ්ජති, ආපත්ති සඞ්ඝාදිසෙසස්ස. ධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤා න පටිනිස්සජ්ජති, ආපත්ති සඞ්ඝාදිසෙසස්ස.

අධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

714. අනාපත්ති අසමනුභාසන්තියා, පටිනිස්සජ්ජන්තියා, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

සත්තමසඞ්ඝාදිසෙසසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

8. අට්ඨමසඞ්ඝාදිසෙසසික්ඛාපදං

715. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන චණ්ඩකාළී භික්ඛුනී කිස්මිඤ්චිදෙව අධිකරණෙ පච්චාකතා කුපිතා අනත්තමනා එවං වදෙති – ‘‘ඡන්දගාමිනියො ච භික්ඛුනියො, දොසගාමිනියො ච භික්ඛුනියො, මොහගාමිනියො ච භික්ඛුනියො, භයගාමිනියො ච භික්ඛුනියො’’ති. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛියྱන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම අය්‍යා චණ්ඩකාළී කිස්මිඤ්චිදෙව අධිකරණෙ පච්චාකතා කුපිතා අනත්තමනා එවං වක්ඛති – ඡන්දගාමිනියො ච භික්ඛුනියො…පෙ…. භයගාමිනියො ච භික්ඛුනියො’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, චණ්ඩකාළී භික්ඛුනී කිස්මිඤ්චිදෙව අධිකරණෙ පච්චාකතා කුපිතා අනත්තමනා එවං වදෙති – ‘‘ඡන්දගාමිනියො ච භික්ඛුනියො…පෙ…. භයගාමිනියො ච භික්ඛුනියො’’ති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, චණ්ඩකාළී භික්ඛුනී කිස්මිඤ්චිදෙව අධිකරණෙ පච්චාකතා කුපිතා අනත්තමනා එවං වක්ඛති – ‘‘ඡන්දගාමිනියො ච භික්ඛුනියො…පෙ…. භයගාමිනියො ච භික්ඛුනියො’’ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

716. **‘‘යා පන භික්ඛුනී කිස්මිඤ්චිදෙව අධිකරණෙ පච්චාකතා කුපිතා අනත්තමනා එවං වදෙය්‍ය – ‘ඡන්දගාමිනියො ච භික්ඛුනියො, දොසගාමිනියො ච භික්ඛුනියො, මොහගාමිනියො ච භික්ඛුනියො, භයගාමිනියො ච භික්ඛුනියො’ති, සා භික්ඛුනී භික්ඛුනීහි එවමස්ස වචනීයා – ‘මායේ‍යා, කිස්මිඤ්චිදෙව අධිකරණෙ පච්චාකතා කුපිතා අනත්තමනා එවං අවච – ඡන්දගාමිනියො ච භික්ඛුනියො දොසගාමිනියො ච භික්ඛුනියො මොහගාමිනියො ච භික්ඛුනියො භයගාමිනියො ච භික්ඛුනියොති. අය්‍යා ඛො ඡන්දාපි ගච්ඡෙය්‍ය, දොසාපි ගච්ඡෙය්‍ය, මොහාපි ගච්ඡෙය්‍ය, භයාපි ගච්ඡෙය්‍යා’ති. එවඤ්ච සා භික්ඛුනී භික්ඛුනීහි වුච්චමානා තථෙව පග්ගණ්හෙය්‍ය, සා භික්ඛුනී භික්ඛුනීහි යාවතතියං සමනුභාසිතබ්බා තස්ස පටිනිස්සග්ගාය. යාවතතියඤ්චෙ සමනුභාසීයමානා තං පටිනිස්සජ්ජෙය්‍ය,**

ඉච්චෙතං කුසලං; නො චෙ පටිනිස්සජ්ජෙය්‍ය, අයම්පි භික්ඛුනී යාවතතියකං ධම්මං ආපන්නා නිස්සාරණීයං සඞ්ඝාදිසෙස''න්ති.

717. **යා පනාති** යා යාදිසා...පෙ.... **භික්ඛුනීති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

කිස්මිඤ්චිදෙව අධිකරණෙති අධිකරණං නාම චත්තාරි අධිකරණානි – විවාදාධිකරණං, අනුවාදාධිකරණං, ආපත්තාධිකරණං, කිච්චාධිකරණං.

පච්චාකතා නාම පරාජිතා වුච්චති.

කුපිතා අනත්තමනාති අනභිරද්ධා ආහතචිත්තා ඛිලජාතා.

එවං වදෙය්‍යාති – ''ඡන්දගාමිනියො ච භික්ඛුනියො...පෙ.... භයගාමිනියො ච භික්ඛුනියො''ති.

සා භික්ඛුනීති යා සා එවංවාදිනී භික්ඛුනී.

භික්ඛුනීහීති අඤ්ඤාහි භික්ඛුනීහි.

යා පස්සන්ති යා සුණන්ති තාහි වත්තබ්බා – ''මාය්‍යෙ, කිස්මිඤ්චිදෙව අධිකරණෙ පච්චාකතා කුපිතා අනත්තමනා එවං අවච – 'ඡන්දගාමිනියො ච භික්ඛුනියො...පෙ.... භයගාමිනියො ච භික්ඛුනියො'ති. අය්‍යා ඛො ඡන්දාපි ගච්ඡෙය්‍ය...පෙ.... භයාපි ගච්ඡෙය්‍යා''ති. දුතියම්පි වත්තබ්බා. තතියම්පි වත්තබ්බා. සචෙ පටිනිස්සජ්ජති, ඉච්චෙතං කුසලං; නො චෙ පටිනිස්සජ්ජති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. සුත්වා න වදන්ති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. සා භික්ඛුනී සඞ්ඝමජ්ඣම්පි ආකඩ්ඪිත්වා වත්තබ්බා – ''මාය්‍යෙ, කිස්මිඤ්චිදෙව අධිකරණෙ පච්චාකතා කුපිතා අනත්තමනා එවං අවච – 'ඡන්දගාමිනියො ච භික්ඛුනියො...පෙ.... භයගාමිනියො ච භික්ඛුනියො'ති. අය්‍යා ඛො ඡන්දාපි ගච්ඡෙය්‍ය...පෙ.... භයාපි ගච්ඡෙය්‍යා''ති. දුතියම්පි වත්තබ්බා. තතියම්පි වත්තබ්බා. සචෙ පටිනිස්සජ්ජති, ඉච්චෙතං කුසලං; නො චෙ පටිනිස්සජ්ජති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. සා භික්ඛුනී සමනුභාසිතබ්බා. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, සමනුභාසිතබ්බා. බ්‍යත්තාය භික්ඛුනියා පටිබලාය සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

718. ''සුණාතු මෙ, අය්‍යෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමා භික්ඛුනී කිස්මිඤ්චිදෙව අධිකරණෙ පච්චාකතා කුපිතා අනත්තමනා එවං වදෙති – 'ඡන්දගාමිනියො ච භික්ඛුනියො...පෙ.... භයගාමිනියො ච භික්ඛුනියො'ති. සා තං වත්ථුං න පටිනිස්සජ්ජති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුනිං සමනුභාසෙය්‍ය තස්ස වත්ථුස්ස පටිනිස්සග්ගාය. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, අය්‍යෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමා භික්ඛුනී කිස්මිඤ්චිදෙව අධිකරණෙ පච්චාකතා කුපිතා අනත්තමනා එවං වදෙති – ‘ඡන්දගාමිනියො ච භික්ඛුනියො...පෙ.... භයගාමිනියො ච භික්ඛුනියො’ති. සා තං වත්ථුං න පටිනිස්සජ්ජති. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුනිං සමනුභාසති තස්ස වත්ථුස්ස පටිනිස්සග්ගාය. යස්සා අය්‍යාය ඛමති ඉත්ථන්නාමාය භික්ඛුනියා සමනුභාසනා තස්ස වත්ථුස්ස පටිනිස්සග්ගාය, සා තුණ්හස්ස; යස්සා නක්ඛමති, සා භාසෙය්‍ය.

‘‘දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි...පෙ.... තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි...පෙ.....

‘‘සමනුභට්ඨා සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමා භික්ඛුනී තස්ස වත්ථුස්ස පටිනිස්සග්ගාය. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

ඤත්තියා දුක්කටං. ද්වීහි කම්මවාචාහි ථුල්ලච්චයා. කම්මවාචාපරියොසානෙ ආපත්ති සඞ්ඝාදිසෙසස්ස. සඞ්ඝාදිසෙසං අජ්ඣාපජ්ජන්තියා ඤත්තියා දුක්කටං. ද්වීහි කම්මවාචාහි ථුල්ලච්චයා පටිප්පස්සම්භන්ති.

අයම්පීති පුරිමායො උපාදාය වුච්චති.

යාවතතියකන්ති යාවතතියං සමනුභාසනාය ආපජ්ජති, න සහ වත්ථුජ්ඣාචාරා.

නිස්සාරණීයන්ති සඞ්ඝම්හා නිස්සාරීයති.

සඞ්ඝාදිසෙසොති...පෙ.... තෙනපි වුච්චති සඞ්ඝාදිසෙසොති.

719. ධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤා න පටිනිස්සජ්ජති, ආපත්ති සඞ්ඝාදිසෙස්ස. ධම්මකම්මෙ වෙමතිකා න පටිනිස්සජ්ජති, ආපත්ති සඞ්ඝාදිසෙසස්ස. ධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤා න පටිනිස්සජ්ජති, ආපත්ති සඞ්ඝාදිසෙසස්ස.

අධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤා ආපත්ති දුක්කටස්ස.

720. අනාපත්ති අසමනුභාසන්තියා, පටිනිස්සජ්ජන්තියා, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

අට්ඨමසඞ්ඝාදිසෙසසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

9. නවමසඞ්ඝාදිසෙසසික්ඛාපදං

721. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ථුල්ලනන්දාය භික්ඛුනියා අන්තෙවාසිකා භික්ඛුනියො සංසට්ඨා විහරන්ති පාපාචාරා පාපසද්දා පාපසිලොකා, භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස විහෙසිකා, අඤ්ඤමඤ්ඤිස්සා වජ්ජප්පටිච්ඡාදිකා. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො සංසට්ඨා විහරිස්සන්ති පාපාචාරා පාපසද්දා පාපසිලොකා භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස විහෙසිකා අඤ්ඤමඤ්ඤිස්සා වජ්ජප්පටිච්ඡාදිකා''ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො සංසට්ඨා විහරන්ති පාපාචාරා පාපසද්දා පාපසිලොකා භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස විහෙසිකා අඤ්ඤමඤ්ඤිස්සා වජ්ජප්පටිච්ඡාදිකාති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො සංසට්ඨා විහරිස්සන්ති පාපාචාරා පාපසද්දා පාපසිලොකා, භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස විහෙසිකා, අඤ්ඤමඤ්ඤිස්සා වජ්ජප්පටිච්ඡාදිකා! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

722. **''භික්ඛුනියො පනෙව සංසට්ඨා විහරන්ති පාපාචාරා පාපසද්දා පාපසිලොකා, භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස විහෙසිකා, අඤ්ඤමඤ්ඤිස්සා වජ්ජප්පටිච්ඡාදිකා. තා භික්ඛුනියො භික්ඛුනීහි එවමස්සු වචනීයා – 'භගිනියො ඛො සංසට්ඨා විහරන්ති පාපාචාරා පාපසද්දා පාපසිලොකා, භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස විහෙසිකා අඤ්ඤමඤ්ඤිස්සා වජ්ජප්පටිච්ඡාදිකා. විවිච්චථායො. විවෙකඤ්ඤෙව භගිනීනං සඞ්ඝො වණ්ණෙතී'ති. එවඤ්ච තා භික්ඛුනියො භික්ඛුනීහි වුච්චමානා තථෙව පග්ගණ්හෙය්‍යුං, තා භික්ඛුනියො භික්ඛුනීහි යාවතතියං සමනුභාසිතබ්බා තස්ස පටිනිස්සග්ගාය. යාවතතියඤ්චෙ සමනුභාසීයමානා තං පටිනිස්සජ්ජෙය්‍යුං, ඉච්චෙතං කුසලං; නො චෙ පටිනිස්සජ්ජෙය්‍යුං, ඉමාපි භික්ඛුනියො යාවතතියකං ධම්මං ආපන්නා නිස්සාරණීයං සඞ්ඝාදිසෙස''**න්ති.

723. **භික්ඛුනියො පනෙවාති** උපසම්පන්නායො වුච්චන්ති.

සංසට්ඨා විහරන්තීති සංසට්ඨා නාම අනනුලොමිකෙන කායිකවාචසිකෙන සංසට්ඨා විහරන්ති.

පාපාචාරාති පාපකෙන ආචාරෙන සමන්නාගතා.

පාපසද්දාති පාපකෙන කිත්තිසද්දෙන අබ්භුග්ගතා.

පාපසිලොකාති පාපකෙන මිච්ඡාජීවෙන ජීවිතං කප්පෙන්ති.

භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස විහෙසිකාති අඤ්ඤමඤ්ඤිස්සා කම්මෙ කරීයමානෙ පටික්කොසන්ති.

අඤ්ඤමඤ්ඤිස්සා වජ්ජපටිච්ඡාදිකාති අඤ්ඤමඤ්ඤං වජ්ජං පටිච්ඡාදෙන්ති.

තා භික්ඛුනියොති යා තා සංසට්ඨා භික්ඛුනියො.

භික්ඛුනීහීති අඤ්ඤාහි භික්ඛුනීහි.

යා පස්සන්ති යා සුණන්ති තාහි වත්තබ්බා – ''භගිනියො ඛො සංසට්ඨා විහරන්ති පාපාචාරා පාපසද්දා පාපසිලොකා, භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස විහෙසිකා, අඤ්ඤමඤ්ඤිස්සා වජ්ජපටිච්ඡාදිකා. විවිච්චථායො. විවෙකඤ්ඤෙව භගිනීනං සඞ්ඝො වණ්ණෙතී''ති. දුතියම්පි වත්තබ්බා. තතියම්පි වත්තබ්බා. සචෙ පටිනිස්සජ්ජන්ති, ඉච්චෙතං කුසලං; නො චෙ පටිනිස්සජ්ජන්ති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. සුත්වා න වදන්ති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. තා භික්ඛුනියො සඞ්ඝමජ්ඣම්පි ආකඩ්ඪිත්වා වත්තබ්බා – ''භගිනියො ඛො සංසට්ඨා විහරන්ති පාපාචාරා පාපසද්දා පාපසිලොකා, භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස විහෙසිකා, අඤ්ඤමඤ්ඤිස්සා වජ්ජපටිච්ඡාදිකා. විවිච්චථායො. විවෙකඤ්ඤෙව භගිනීනං සඞ්ඝො වණ්ණෙතී''ති. දුතියම්පි වත්තබ්බා. තතියම්පි වත්තබ්බා. සචෙ පටිනිස්සජ්ජන්ති, ඉච්චෙතං කුසලං; නො චෙ පටිනිස්සජ්ජන්ති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. තා භික්ඛුනියො සමනුභාසිතබ්බා. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, සමනුභාසිතබ්බා. බ්‍යත්තාය භික්ඛුනියා පටිබලාය සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

724. ''සුණාතු මෙ, අය්‍යෙ, සඞ්ඝො. ඉත්ථන්නාමා ච ඉත්ථන්නාමා ච භික්ඛුනියො සංසට්ඨා විහරන්ති පාපාචාරා පාපසද්දා පාපසිලොකා, භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස විහෙසිකා, අඤ්ඤමඤ්ඤිස්සා වජ්ජපටිච්ඡාදිකා. තා තං වත්ථුං න පටිනිස්සජ්ජන්ති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමඤ්ච ඉත්ථන්නාමඤ්ච භික්ඛුනියො සමනුභාසෙය්‍ය තස්ස වත්ථුස්ස පටිනිස්සග්ගාය. එසා ඤත්ති.

''සුණාතු මෙ, අය්‍යෙ, සඞ්ඝො. ඉත්ථන්නාමා ච ඉත්ථන්නාමා ච භික්ඛුනියො සංසට්ඨා විහරන්ති පාපාචාරා පාපසද්දා පාපසිලොකා, භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස විහෙසිකා, අඤ්ඤමඤ්ඤිස්සා වජ්ජපටිච්ඡාදිකා. තා තං වත්ථුං න පටිනිස්සජ්ජන්ති. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමඤ්ච ඉත්ථන්නාමඤ්ච භික්ඛුනියො සමනුභාසති තස්ස වත්ථුස්ස පටිනිස්සග්ගාය. යස්සා අය්‍යාය ඛමති ඉත්ථන්නාමාය ච ඉත්ථන්නාමාය ච භික්ඛුනීනං සමනුභාසනා තස්ස වත්ථුස්ස පටිනිස්සග්ගාය, සා තුණ්හස්ස; යස්සා නක්ඛමති, සා භාසෙය්‍ය.

''දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි...පෙ.... තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි...පෙ.....

‘‘සමනුභට්ඨා සඞ්ඝෙන, ඉත්ථන්නාමා ච ඉත්ථන්නාමා ච භික්ඛුනියො තස්ස වත්ථුස්ස පටිනිස්සග්ගාය. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

ඤත්තියා දුක්කටං, ද්වීහි කම්මවාචාහි ථුල්ලච්චයා, කම්මවාචාපරියොසානෙ ආපත්ති සඞ්ඝාදිසෙසස්ස. සඞ්ඝාදිසෙසං අජ්ඣාපජ්ජන්තීනං ඤත්තියා දුක්කටං ද්වීහි කම්මවාචාහි ථුල්ලච්චයා පටිප්පස්සම්භන්ති. ද්වෙ තිස්සො එකතො සමනුභාසිතබ්බා. තතුත්තරි න සමනුභාසිතබ්බා.

ඉමාපි භික්ඛුනියොති පුරිමායො උපාදාය වුච්චන්ති.

යාවතතියකන්ති යාවතතියං සමනුභාසනාය ආපජ්ජන්ති, න සහ වත්ථුජ්ඣාචාරා.

නිස්සාරණීයන්ති සඞ්ඝම්හා නිස්සාරීයති.

සඞ්ඝාදිසෙසොති...පෙ.... තෙනපි වුච්චති සඞ්ඝාදිසෙසොති.

725. ධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤා න පටිනිස්සජ්ජන්ති, ආපත්ති සඞ්ඝාදිසෙසස්ස. ධම්මකම්මෙ වෙමතිකා න පටිනිස්සජ්ජන්ති, ආපත්ති සඞ්ඝාදිසෙසස්ස. ධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤා න පටිනිස්සජ්ජන්ති, ආපත්ති සඞ්ඝාදිසෙසස්ස.

අධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

726. අනාපත්ති අසමනුභාසන්තීනං, පටිනිස්සජ්ජන්තීනං, උම්මත්තිකානං, ආදිකම්මිකානන්ති.

නවමසඞ්ඝාදිසෙසසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

10. දසමසඞ්ඝාදිසෙසසික්ඛාපදං

727. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනීසඞ්ඝෙන සමනුභට්ඨා භික්ඛුනියො එවං වදෙති – ‘‘සංසට්ඨාව අය්‍යො, තුම්හෙ විහරථ. මා තුම්හෙ නානා විහරිත්ථ. සන්ති සඞ්ඝෙ අඤ්ඤාපි භික්ඛුනියො එවාචාරා එවංසද්දා එවංසිලොකා, භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස විහෙසිකා, අඤ්ඤමඤ්ඤිස්සා වජ්ජප්පටිච්ඡාදිකා. තා සඞ්ඝො න කිඤ්චි ආහ. තුම්හඤ්ඤෙව [තුම්හෙයෙව (ස්‍යා.)] සඞ්ඝො උඤ්ඤාය පරිභවෙන අක්ඛන්තියා වෙභස්සියා [වෙභස්සා (සී. සා.)] දුබ්බල්‍යා එවමාහ –

‘භගිනියො ඛො සංසට්ඨා විහරන්ති පාපාචාරා පාපසද්දා පාපසිලොකා, භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස විහෙසිකා, අඤ්ඤමඤ්ඤිස්සා වජ්ජප්පටිච්ඡාදිකා. විවිච්චථාය්‍යො. විවෙකඤ්ඤෙව භගිනීනං සඞ්ඝො වණ්ණෙතී’’’ති. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා...පෙ.... තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – කථඤ්හි නාම අය්‍යා ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී සඞ්ඝෙන සමනුභට්ඨා භික්ඛුනියො එවං වක්ඛති – සංසට්ඨාව අය්‍යො, තුම්හෙ විහරථ. මා තුම්හෙ නානා විහරිත්ථ. සන්ති සඞ්ඝෙ අඤ්ඤාපි භික්ඛුනියො...පෙ.... විවිච්චථාය්‍යො. විවෙකඤ්ඤෙව භගිනීනං සඞ්ඝො වණ්ණෙතීති...පෙ.... සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී සඞ්ඝෙන සමනුභට්ඨා භික්ඛුනියො එවං වදෙති – සංසට්ඨාව අය්‍යො තුම්හෙ විහරථ. මා තුම්හෙ නානා විහරිත්ථ. සන්ති සඞ්ඝෙ අඤ්ඤාපි භික්ඛුනියො එවාචාරා එවංසද්දා එවංසිලොකා, භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස විහෙසිකා, අඤ්ඤමඤ්ඤිස්සා වජ්ජප්පටිච්ඡාදිකා. තා සඞ්ඝො න කිඤ්චි ආහ. තුම්හඤ්ඤෙව සඞ්ඝො උඤ්ඤාය පරිභවෙන අක්ඛන්තියා වෙභස්සියා දුබ්බල්‍යා එවමාහ – භගිනියො ඛො සංසට්ඨා විහරන්ති පාපාචාරා පාපසද්දා පාපසිලොකා, භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස විහෙසිකා, අඤ්ඤමඤ්ඤිස්සා වජ්ජප්පටිච්ඡාදිකා. විවිච්චථාය්‍යො. විවෙකඤ්ඤෙව භගිනීනං සඞ්ඝො වණ්ණෙතීති? ‘‘සච්චං භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී සඞ්ඝෙන සමනුභට්ඨා භික්ඛුනියො එවං වක්ඛති – සංසට්ඨාව අය්‍යො, තුම්හෙ විහරථ. මා තුම්හෙ නානා විහරිත්ථ. සන්ති සඞ්ඝෙ අඤ්ඤාපි භික්ඛුනියො...පෙ.... විවිච්චථාය්‍යො. විවෙකඤ්ඤෙව භගිනීනං සඞ්ඝො වණ්ණෙතීති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

728. **‘‘යා පන භික්ඛුනී එවං වදෙය්‍ය – ‘සංසට්ඨාව අය්‍යො, තුම්හෙ විහරථ. මා තුම්හෙ නානා විහරිත්ථ. සන්ති සඞ්ඝෙ අඤ්ඤාපි භික්ඛුනියො එවාචාරා එවංසද්දා එවංසිලොකා, භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස විහෙසිකා, අඤ්ඤමඤ්ඤිස්සා වජ්ජප්පටිච්ඡාදිකා. තා සඞ්ඝො න කිඤ්චි ආහ. තුම්හඤ්ඤෙව සඞ්ඝො උඤ්ඤාය පරිභවෙන අක්ඛන්තියා වෙභස්සියා දුබ්බල්‍යා එවමාහ – භගිනියො ඛො සංසට්ඨා විහරන්ති පාපාචාරා පාපසද්දා පාපසිලොකා, භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස විහෙසිකා, අඤ්ඤමඤ්ඤිස්සා වජ්ජප්පටිච්ඡාදිකා. විවිච්චථාය්‍යො. විවෙකඤ්ඤෙව භගිනීනං සඞ්ඝො වණ්ණෙතී’ති. සා භික්ඛුනී භික්ඛුනීහි එවමස්ස වචනීයා – ‘මා, අය්‍යො, එවං අවච – සංසට්ඨාව අය්‍යො, තුම්හෙ විහරථ. මා තුම්හෙ නානා විහරිත්ථ. සන්ති සඞ්ඝෙ අඤ්ඤාපි භික්ඛුනියො එවාචාරා එවංසද්දා එවංසිලොකා, භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස විහෙසිකා, අඤ්ඤමඤ්ඤිස්සා වජ්ජප්පටිච්ඡාදිකා. තා සඞ්ඝො න කිඤ්චි ආහ. තුම්හඤ්ඤෙව සඞ්ඝො උඤ්ඤාය පරිභවෙන අක්ඛන්තියා වෙභස්සියා දුබ්බල්‍යා එවමාහ – භගිනියො ඛො සංසට්ඨා විහරන්ති පාපාචාරා පාපසද්දා පාපසිලොකා, භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස විහෙසිකා,**

අඤ්ඤමඤ්ඤිස්සා වජ්ජප්පටිච්ඡාදිකා. විවිච්චථාය්‍යො. විවෙකඤ්ඤෙව භගිනීනං සඞ්ඝො වණ්ණෙතී’ති. එවඤ්ච සා භික්ඛුනී භික්ඛුනීහි වුච්චමානා තථෙව පග්ගණ්හෙය්‍ය, සා භික්ඛුනී භික්ඛුනීහි යාවතතියං සමනුභාසිතබ්බා තස්ස පටිනිස්සග්ගාය. යාවතතියඤ්චෙ සමනුභාසීයමානා තං පටිනිස්සජ්ජෙය්‍ය, ඉච්චෙතං කුසලං; නො චෙ පටිනිස්සජ්ජෙය්‍ය, අයම්පි භික්ඛුනී යාවතතියකං ධම්මං ආපන්නා නිස්සාරණීයං සඞ්ඝාදිසෙස’’න්ති.

729. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

එවං වදෙය්‍යාති – ‘‘සංසට්ඨාව අය්‍යෙ, තුම්හෙ විහරථ. මා තුම්හෙ නානා විහරිත්ථ. සන්ති සඞ්ඝෙ අඤ්ඤාපි භික්ඛුනියො එවාචාරා එවංසද්දා එවංසිලොකා, භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස විහෙසිකා, අඤ්ඤමඤ්ඤිස්සා වජ්ජප්පටිච්ඡාදිකා. තා සඞ්ඝො න කිඤ්චි ආහ’’.

තුම්හඤ්ඤෙව සඞ්ඝො උඤ්ඤායාති අවඤ්ඤාය.

පරිභවෙනාති පාරිභබ්‍යතා.

අක්ඛන්තියාති කොපෙන.

වෙභස්සියාති විභස්සීකතා [විභස්සිකතාය (සී.)].

දුබ්බල්‍යාති අපක්ඛතා.

එවමාහ – ‘‘භගිනියො ඛො සංසට්ඨා විහරන්ති පාපාචාරා පාපසද්දා පාපසිලොකා, භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස විහෙසිකා, අඤ්ඤමඤ්ඤිස්සා වජ්ජප්පටිච්ඡාදිකා. විවිච්චථාය්‍යො. විවෙකඤ්ඤෙව භගිනීනං සඞ්ඝො වණ්ණෙතී’’ති.

සා භික්ඛුනීති යා සා එවංවාදිනී භික්ඛුනී.

භික්ඛුනීහීති අඤ්ඤාහි භික්ඛුනීහි.

යා පස්සන්ති යා සුණන්ති තාහි වත්තබ්බා – ‘‘මාය්‍යෙ, එවං අවච – ‘සංසට්ඨාව අය්‍යෙ, තුම්හෙ විහරථ. මා තුම්හෙ නානා විහරිත්ථ. සන්ති සඞ්ඝෙ අඤ්ඤාපි භික්ඛුනියො…පෙ…. විවිච්චථාය්‍යො. විවෙකඤ්ඤෙව භගිනීනං සඞ්ඝො වණ්ණෙතී’’ති. දුතියම්පි වත්තබ්බා. තතියම්පි වත්තබ්බා. සචෙ පටිනිස්සජ්ජති, ඉච්චෙතං කුසලං; නො චෙ පටිනිස්සජ්ජති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. සුත්වා න වදන්ති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. සා භික්ඛුනී සඞ්ඝමජ්ඣම්පි ආකඩ්ඪිත්වා වත්තබ්බා – ‘‘මාය්‍යෙ, එවං අවච – ‘සංසට්ඨාව අය්‍යෙ, තුම්හෙ විහරථ. මා තුම්හෙ නානා විහරිත්ථ. සන්ති සඞ්ඝෙ අඤ්ඤාපි

භික්ඛුනියො…පෙ…. විවිච්චථාය්‍යො. විවෙකඤ්ඤෙව භගිනීනං සඞ්ඝො වණ්ණෙතී'''ති. දුතියම්පි වත්තබ්බා. තතියම්පි වත්තබ්බා. සචෙ පටිනිස්සජ්ජති, ඉච්චෙතං කුසලං; නො චෙ පටිනිස්සජ්ජති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. සා භික්ඛුනී සමනුභාසිතබ්බා. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, සමනුභාසිතබ්බා. බ්‍යත්තාය භික්ඛුනියා පටිබලාය සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

730. ''සුණාතු මෙ, අය්‍යෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමා භික්ඛුනී සඞ්ඝෙන සමනුභට්ඨා භික්ඛුනියො එවං වදෙති – 'සංසට්ඨාව අය්‍යො, තුම්හෙ විහරථ. මා තුම්හෙ නානා විහරිත්ථ. සන්ති සඞ්ඝෙ අඤ්ඤාපි භික්ඛුනියො එවාචාරා එවංසද්දා එවංසිලොකා, භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස විහෙසිකා, අඤ්ඤමඤ්ඤිස්සා වජ්ජප්පටිච්ඡාදිකා. තා සඞ්ඝො න කිඤ්චි ආහ. තුම්හඤ්ඤෙව සඞ්ඝො උඤ්ඤාය පරිභවෙන අක්ඛන්තියා වෙභස්සියා දුබ්බල්‍යා එවමාහ – භගිනියො ඛො සංසට්ඨා විහරන්ති පාපාචාරා පාපසද්දා පාපසිලොකා, භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස විහෙසිකා අඤ්ඤමඤ්ඤිස්සා වජ්ජප්පටිච්ඡාදිකා. විවිච්චථාය්‍යො. විවෙකඤ්ඤෙව භගිනීනං සඞ්ඝො වණ්ණෙතී'ති. සා තං වත්ථුං න පටිනිස්සජ්ජති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුනිං සමනුභාසෙය්‍ය තස්ස වත්ථුස්ස පටිනිස්සග්ගාය. එසා ඤත්ති.

''සුණාතු මෙ, අය්‍යෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමා භික්ඛුනී සඞ්ඝෙන සමනුභට්ඨා භික්ඛුනියො එවං වදෙති – 'සංසට්ඨාව අය්‍යො, තුම්හෙ විහරථ. මා තුම්හෙ නානා විහරිත්ථ. සන්ති සඞ්ඝෙ අඤ්ඤාපි භික්ඛුනියො එවාචාරා එවංසද්දා එවංසිලොකා, භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස විහෙසිකා, අඤ්ඤමඤ්ඤිස්සා වජ්ජප්පටිච්ඡාදිකා. තා සඞ්ඝො න කිඤ්චි ආහ. තුම්හඤ්ඤෙව සඞ්ඝො උඤ්ඤාය පරිභවෙන අක්ඛන්තියා වෙභස්සියා දුබ්බල්‍යා එවමාහ – භගිනියො ඛො සංසට්ඨා විහරන්ති පාපාචාරා පාපසද්දා පාපසිලොකා, භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස විහෙසිකා, අඤ්ඤමඤ්ඤිස්සා වජ්ජප්පටිච්ඡාදිකා. විවිච්චථාය්‍යො. විවෙකඤ්ඤෙව භගිනීනං සඞ්ඝො වණ්ණෙතී'ති. සා තං වත්ථුං න පටිනිස්සජ්ජති. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුනිං සමනුභාසති තස්ස වත්ථුස්ස පටිනිස්සග්ගාය. යස්සා අය්‍යාය ඛමති ඉත්ථන්නාමාය භික්ඛුනියා සමනුභාසනා තස්ස වත්ථුස්ස පටිනිස්සග්ගාය, සා තුණ්හස්ස; යස්සා නක්ඛමති, සා භාසෙය්‍ය.

''දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ…. තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි…පෙ…..

''සමනුභට්ඨා සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමා භික්ඛුනී තස්ස වත්ථුස්ස පටිනිස්සග්ගාය. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී''ති.

ඤත්තියා දුක්කටං, ද්වීහි කම්මවාචාහි ථුල්ලච්චයා, කම්මවාචාපරියොසානෙ ආපත්ති සඞ්ඝාදිසෙසස්ස. සඞ්ඝාදිසෙසං

අජ්ඣාපජ්ජන්තියා ඤත්තියා දුක්කටං, ද්වීහි කම්මවාචාහි ථුල්ලච්චයා පටිප්පස්සම්භන්ති.

අයම්පීති පුරිමායො උපාදාය වුච්චති.

යාවතතියකන්ති යාවතතියං සමනුභාසනාය ආපජ්ජති, න සහවත්ථුජ්ඣාචාරා.

නිස්සාරණීයන්ති සඞ්ඝම්හා නිස්සාරීයති.

සඞ්ඝාදිසෙසොති සඞ්ඝොව තස්සා ආපත්තියා මානත්තං දෙති, මූලාය පටිකස්සති, අබ්භෙති, න සම්බහුලා න එකා භික්ඛුනී. තෙන වුච්චති ''සඞ්ඝාදිසෙසො''ති. තස්සෙව ආපත්තිනිකායස්ස නාමකම්මං අධිවචනං, තෙනපි වුච්චති ''සඞ්ඝාදිසෙසො''ති.

731. ධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤා න පටිනිස්සජ්ජති, ආපත්ති සඞ්ඝාදිසෙසස්ස. ධම්මකම්මෙ වෙමතිකා න පටිනිස්සජ්ජති, ආපත්ති සඞ්ඝාදිසෙසස්ස. ධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤා න පටිනිස්සජ්ජති, ආපත්ති සඞ්ඝාදිසෙසස්ස.

අධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

732. අනාපත්ති අසමනුභාසන්තියා, පටිනිස්සජ්ජන්තියා, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

දසමසඞ්ඝාදිසෙසසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

උද්දිට්ඨා ඛො, අය්යායො, සත්තරස සඞ්ඝාදිසෙසා ධම්මා – නව පඨමාපත්තිකා, අට්ඨ යාවතතියකා. යෙසං භික්ඛුනී අඤ්ඤතරං වා අඤ්ඤතරං වා ආපජ්ජති, තාය භික්ඛුනියා උභතොසඞ්ඝෙ පක්ඛමානත්තං චරිතබ්බං. චිණ්ණමානත්තා භික්ඛුනී යත්ථ සියා වීසතිගණො භික්ඛුනිසඞ්ඝො තත්ථ (සා භික්ඛුනී) [( ) (කත්ථචි නත්ථි)] අබ්භෙතබ්බා. එකායපි චෙ ඌනො වීසතිගණො භික්ඛුනිසඞ්ඝො තං භික්ඛුනිං අබ්භෙය්‍ය. සා ච භික්ඛුනී අනබ්භිතා, තා ච භික්ඛුනියො ගාරය්හා, අයං තත්ථ සාමීචි.

තත්ථාය්‍යායො පුච්ඡාමි – ''කච්චිත්ථ පරිසුද්ධා''? දුතියම්පි පුච්ඡාමි – ''කච්චිත්ථ පරිසුද්ධා''? තතියම්පි පුච්ඡාමි – ''කච්චිත්ථ පරිසුද්ධා''? පරිසුද්ධෙත්ථාය්‍යායො, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමීති.

සත්තරසකං නිට්ඨිතං.

භික්ඛුනිවිභඞ්ගෙ සඞ්ඝාදිසෙසකණ්ඩං නිට්ඨිතං.

3. නිස්සග්ගියකණ්ඩං (භික්ඛුනීවිභඞ්ගො)

1. පත්තවග්ගො

1. පඨමසික්ඛාපදං

ඉමෙ ඛො පනාය්‍යායො තිංස නිස්සග්ගියා පාචිත්තියා

ධම්මා උද්දෙසං ආගච්ඡන්ති.

733. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො බහූ පත්තෙ සන්නිචයං කරොන්ති. මනුස්සා විහාරචාරිකං ආහිණ්ඩන්තා පස්සිත්වා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො බහූ පත්තෙ සන්නිචයං කරිස්සන්ති, පත්තවාණිජ්ජං වා භික්ඛුනියො කරිස්සන්ති, ආමත්තිකාපණං වා පසාරෙස්සන්තී’’ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛුනියො තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛිය්‍යන්තානං විපාචෙන්තානං. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො පත්තසන්නිචයං කරිස්සන්තී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො පත්තසන්නිචයං කරොන්තීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො පත්තසන්නිචයං කරිස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

734. **‘‘යා පන භික්ඛුනී පත්තසන්නිචයං කරෙය්‍ය, නිස්සග්ගියං පාචිත්තිය’’**න්ති.

735. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

පත්තො නාම ද්වෙ පත්තා – අයොපත්තො, මත්තිකාපත්තො. තයො පත්තස්ස වණ්ණා – උක්කට්ඨො පත්තො, මජ්ඣිමො පත්තො, ඔමකො පත්තො. **උක්කට්ඨො නාම පත්තො** අඩ්ඪාළ්හකොදනං ගණ්හාති චතුභාගං ඛාදනං තදුපියං බ්‍යඤ්ජනං. **මජ්ඣිමො නාම පත්තො** නාළිකොදනං ගණ්හාති චතුභාගං ඛාදනං තදුපියං බ්‍යඤ්ජනං. **ඔමකො නාම පත්තො** පත්ථොදනං ගණ්හාති චතුභාගං ඛාදනං තදුපියං බ්‍යඤ්ජනං. තතො උක්කට්ඨො අපත්තො ඔමකො අපත්තො.

සන්නිචයං කරෙය්‍යාති අනධිට්ඨිතො අවිකප්පිතො.

නිස්සග්ගියො හොතීති සහ අරුණුග්ගමනා නිස්සග්ගියො හොති. නිස්සජ්ජිතබ්බො සඞ්ඝස්ස වා ගණස්ස වා එකභික්ඛුනියා වා. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, නිස්සජ්ජිතබ්බො. තාය භික්ඛුනියා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා වුඩ්ඪානං භික්ඛුනීනං පාදෙ වන්දිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො – ''අයං මෙ, අය්‍යෙ, පත්තො රත්තාතික්කන්තො නිස්සග්ගියො, ඉමාහං සඞ්ඝස්ස නිස්සජ්ජාමී''ති. නිස්සජ්ජිත්වා ආපත්ති දෙසෙතබ්බා. බ්‍යත්තාය භික්ඛුනියා පටිබලාය ආපත්ති පටිග්ගහෙතබ්බා. නිස්සට්ඨපත්තො දාතබ්බො –

''සුණාතු මෙ, අය්‍යෙ, සඞ්ඝො. අයං පත්තො ඉත්ථන්නාමාය භික්ඛුනියා නිස්සග්ගියො සඞ්ඝස්ස නිස්සට්ඨො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉමං පත්තං ඉත්ථන්නාමාය භික්ඛුනියා දදෙය්‍යා''ති.

තාය භික්ඛුනියා සම්බහුලා භික්ඛුනියො උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා වුඩ්ඪානං භික්ඛුනීනං පාදෙ වන්දිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්සු වචනීයා – ''අයං මෙ, අය්‍යායො, පත්තො රත්තාතික්කන්තො නිස්සග්ගියො, ඉමාහං අය්‍යානං නිස්සජ්ජාමී''ති. නිස්සජ්ජිත්වා ආපත්ති දෙසෙතබ්බා. බ්‍යත්තාය භික්ඛුනියා පටිබලාය ආපත්ති පටිග්ගහෙතබ්බා. නිස්සට්ඨපත්තො දාතබ්බො –

''සුණන්තු මෙ අය්‍යායො. අයං පත්තො ඉත්ථන්නාමාය භික්ඛුනියා නිස්සග්ගියො අය්‍යානං නිස්සට්ඨො. යදි අය්‍යානං පත්තකල්ලං, අය්‍යායො ඉමං පත්තං ඉත්ථන්නාමාය භික්ඛුනියා දදෙය්‍යු''න්ති.

තාය භික්ඛුනියා එකං භික්ඛුනිං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයා – ''අයං මෙ, අය්‍යෙ, පත්තො රත්තාතික්කන්තො නිස්සග්ගියො. ඉමාහං අය්‍යාය නිස්සජ්ජාමී''ති. නිස්සජ්ජිත්වා ආපත්ති දෙසෙතබ්බා. තාය භික්ඛුනියා ආපත්ති පටිග්ගහෙතබ්බා. නිස්සට්ඨපත්තො දාතබ්බො – ''ඉමං පත්තං අය්‍යාය දම්මී''ති.

736. රත්තාතික්කන්තෙ අතික්කන්තසඤ්ඤා, නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං. රත්තාතික්කන්තෙ වෙමතිකා, නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං. රත්තාතික්කන්තෙ අනතික්කන්තසඤ්ඤා, නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං. අනධිට්ඨිතෙ අධිට්ඨිතසඤ්ඤා, නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං. අවිකප්පිතෙ විකප්පිතසඤ්ඤා, නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං. අවිස්සජ්ජිතෙ විස්සජ්ජිතසඤ්ඤා, නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං. අනට්ඨෙ නට්ඨසඤ්ඤා… අවිනට්ඨෙ විනට්ඨසඤ්ඤා… අභින්නෙ භින්නසඤ්ඤා… අවිලුත්තෙ විලුත්තසඤ්ඤා, නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං.

නිස්සග්ගියං පත්තං අනිස්සජ්ජිත්වා පරිභුඤ්ජති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. රත්තානතික්කන්තෙ අතික්කන්තසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. රත්තානතික්කන්තෙ වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. රත්තානතික්කන්තෙ අනතික්කන්තසඤ්ඤා අනාපත්ති.

737. අනාපත්ති අන්තොඅරුණෙ අධිට්ඨෙති, විකප්පෙති, විස්සජ්ජෙති, නස්සති, විනස්සති, භිජ්ජති, අච්ඡින්දිත්වා ගණ්හන්ති, විස්සාසං ගණ්හන්ති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො නිස්සට්ඨපත්තං න දෙන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. න, භික්ඛවෙ, නිස්සට්ඨපත්තො න දාතබ්බො. යා න දදෙය්‍ය, ආපත්ති දුක්කටස්සාති.

පඨමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

2. දුතියසික්ඛාපදං

738. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛුනියො ගාමකාවාසෙ වස්සංවුට්ඨා [වස්සංවුත්ථා (සී. ස්‍යා.)] සාවත්ථිං අගමංසු වත්තසම්පන්නා ඉරියාපථසම්පන්නා දුච්චොළා ලූඛචීවරා. උපාසකා තා භික්ඛුනියො පස්සිත්වා – ‘‘ඉමා භික්ඛුනියො වත්තසම්පන්නා ඉරියාපථසම්පන්නා දුච්චොළා ලූඛචීවරා, ඉමා භික්ඛුනියො අච්ඡින්නා භවිස්සන්තී’’ති භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස අකාලචීවරං අදංසු. ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී – ‘‘අම්හාකං කඨිනං අත්ථතං කාලචීවර’’න්ති අධිට්ඨහිත්වා භාජාපෙසි. උපාසකා තා භික්ඛුනියො පස්සිත්වා එතදවොචුං – ‘‘අපය්‍යාහි චීවරං ලද්ධ’’න්ති? ‘‘න මයං, ආවුසො, චීවරං ලභාම. අය්‍යා ථුල්ලනන්දා – ‘අම්හාකං කඨිනං අත්ථතං කාලචීවර’න්ති අධිට්ඨහිත්වා භාජාපෙසී’’ති. උපාසකා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම අය්‍යා ථුල්ලනන්දා අකාලචීවරං ‘කාලචීවර’න්ති අධිට්ඨහිත්වා භාජාපෙස්සතී’’ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛුනියො තෙසං උපාසකානං උජ්ඣායන්තානං ඛිය්‍යන්තානං විපාචෙන්තානං. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා...පෙ.... තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම අය්‍යා ථුල්ලනන්දා අකාලචීවරං ‘කාලචීවර’න්ති අධිට්ඨහිත්වා භාජාපෙස්සතී’’ති! අථ ඛො තා භික්ඛුනියො භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසුං. භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං ...පෙ.... සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී අකාලචීවරං ‘‘කාලචීවර’’න්ති අධිට්ඨහිත්වා භාජාපෙතීති [භාජාපෙසීති (ක.)]? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී අකාලචීවරං ‘‘කාලචීවර’’න්ති අධිට්ඨහිත්වා භාජාපෙස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

739. **“යා පන භික්ඛුනී අකාලචීවරං ‘කාලචීවර’න්ති අධිට්ඨහිත්වා භාජාපෙය්‍ය, නිස්සග්ගියං පාචිත්තිය”**න්ති.

740. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

අකාලචීවරං නාම අනත්ථතෙ කඨිනෙ එකාදසමාසෙ උප්පන්නං, අත්ථතෙ කඨිනෙ සත්තමාසෙ උප්පන්නං, කාලෙපි ආදිස්ස දින්නං, එතං අකාලචීවරං නාම.

අකාලචීවරං ‘‘කාලචීවර’’න්ති අධිට්ඨහිත්වා භාජාපෙති, පයොගෙ දුක්කටං. පටිලාභෙන නිස්සග්ගියං හොති. නිස්සජ්ජිතබ්බං සඞ්ඝස්ස වා ගණස්ස වා එකභික්ඛුනියා වා. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, නිස්සජ්ජිතබ්බං…පෙ…. ඉදං මෙ, අය්‍යෙ, අකාලචීවරං ‘‘කාලචීවර’න්ති අධිට්ඨහිත්වා භාජාපිතං නිස්සග්ගියං, ඉමාහං සඞ්ඝස්ස නිස්සජ්ජාමී’’ති…පෙ…. දදෙය්‍යාති…පෙ…. දදෙය්‍යුන්ති…පෙ…. අය්‍යාය දම්මීති.

741. අකාලචීවරෙ අකාලචීවරසඤ්ඤා ‘‘කාලචීවර’’න්ති අධිට්ඨහිත්වා භාජාපෙති, නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං. අකාලචීවරෙ වෙමතිකා ‘‘කාලචීවර’’න්ති අධිට්ඨහිත්වා භාජාපෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අකාලචීවරෙ කාලචීවරසඤ්ඤා ‘‘කාලචීවර’’න්ති අධිට්ඨහිත්වා භාජාපෙති, අනාපත්ති. කාලචීවරෙ අකාලචීවරසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. කාලචීවරෙ වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. කාලචීවරෙ කාලචීවරසඤ්ඤා, අනාපත්ති.

742. අනාපත්ති අකාලචීවරං කාලචීවරසඤ්ඤා භාජාපෙති, කාලචීවරං කාලචීවරසඤ්ඤා භාජාපෙති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

දුතියසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

3. තතියසික්ඛාපදං

743. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී අඤ්ඤතරාය භික්ඛුනියා සද්ධිං චීවරං පරිවත්තෙත්වා පරිභුඤ්ජි. අථ ඛො සා භික්ඛුනී තං චීවරං සඞ්ඝරිත්වා [සංහරිත්වා (ක.)] නික්ඛිපි. ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී තං භික්ඛුනිං එතදවොච – ‘‘යං තෙ, අය්‍යෙ, මයා සද්ධිං චීවරං පරිවත්තිතං, කහං තං චීවර’’න්ති? අථ ඛො සා භික්ඛුනී තං චීවරං නීහරිත්වා ථුල්ලනන්දාය භික්ඛුනියා දස්සෙසි. ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී තං භික්ඛුනිං එතදවොච – ‘‘හන්දාය්‍යෙ, තුය්හං චීවරං, ආහර මෙ’තං චීවරං, යං තුය්හං තුය්හමෙවෙතං, යං මය්හං මය්හමෙවෙතං, ආහර මෙ’තං, සකං පච්චාහරා’’ති අච්ඡින්දි. අථ ඛො සා භික්ඛුනී භික්ඛුනීනං එතමත්ථං

ආරොචෙසි. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම අය්‍යා ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනියා සද්ධිං චීවරං පරිවත්තෙත්වා අච්ඡින්දිස්සතී’’ති! අථ ඛො තා භික්ඛුනියො භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසුං. භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී භික්ඛුනියා සද්ධිං චීවරං පරිවත්තෙත්වා අච්ඡින්දතීති [අච්ඡින්දීති (ක.)]? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී භික්ඛුනියා සද්ධිං චීවරං පරිවත්තෙත්වා අච්ඡින්දිස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

744. **‘‘යා පන භික්ඛුනී භික්ඛුනියා සද්ධිං චීවරං පරිවත්තෙත්වා සා පච්ඡා එවං වදෙය්‍ය – ‘හන්දාය්‍යෙ, තුය්හං චීවරං ආහර, මෙතං චීවරං, යං තුය්හං තුය්හමෙවෙතං, යං මය්හං මය්හමෙවෙතං, ආහර මෙතං, සකං පච්චාහරා’ති අච්ඡින්දෙය්‍ය වා අච්ඡින්දාපෙය්‍ය වා, නිස්සග්ගියං පාචිත්තිය’’**න්ති.

745. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

භික්ඛුනියා සද්ධින්ති අඤ්ඤාය භික්ඛුනියා සද්ධිං.

චීවරං නාම ඡන්නං චීවරානං අඤ්ඤතරං චීවරං විකප්පනූපගං පච්ඡිමං.

පරිවත්තෙත්වාති පරිත්තෙන වා විපුලං, විපුලෙන වා පරිත්තං.

අච්ඡින්දෙය්‍යාති සයං අච්ඡින්දති නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං.

අච්ඡින්දාපෙය්‍යාති අඤ්ඤං ආණාපෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. සකිං ආණත්තා බහුකම්පි අච්ඡින්දති, නිස්සග්ගියං හොති. නිස්සජ්ජිතබ්බං සඞ්ඝස්ස වා ගණස්ස වා එකභික්ඛුනියා වා. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, නිස්සජ්ජිතබ්බං…පෙ…. ‘‘ඉදං මෙ අය්‍යෙ චීවරං භික්ඛුනියා සද්ධිං පරිවත්තෙත්වා අච්ඡින්නං නිස්සග්ගියං, ඉමාහං සඞ්ඝස්ස නිස්සජ්ජාමී’’ති…පෙ…. දදෙය්‍යාති…පෙ…. දදෙය්‍යුන්ති…පෙ…. අය්‍යාය දම්මීති.

746. උපසම්පන්නාය උපසම්පන්නසඤ්ඤා චීවරං පරිවත්තෙත්වා අච්ඡින්දති වා අච්ඡින්දාපෙති වා, නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං. උපසම්පන්නාය වෙමතිකා චීවරං පරිවත්තෙත්වා අච්ඡින්දති වා අච්ඡින්දාපෙති වා, නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං. උපසම්පන්නාය අනුපසම්පන්නසඤ්ඤා චීවරං පරිවත්තෙත්වා අච්ඡින්දති වා අච්ඡින්දාපෙති වා, නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං.

අඤ්ඤං පරික්ඛාරං පරිවත්තෙත්වා අච්ඡින්දති වා අච්ඡින්දාපෙති වා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නාය සද්ධිං චීවරං වා අඤ්ඤං වා පරික්ඛාරං පරිවත්තෙත්වා අච්ඡින්දති වා අච්ඡින්දාපෙති වා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නාය උපසම්පන්නසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නාය වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නාය අනුපසම්පන්නසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

747. අනාපත්ති සා වා දෙති, තස්සා වා විස්සසන්තී ගණ්හාති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

තතියසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

4. චතුත්ථසික්ඛාපදං

748. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී ගිලානා හොති. අථ ඛො අඤ්ඤතරො උපාසකො යෙන ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා ථුල්ලනන්දං භික්ඛුනිං එතදවොච – ‘‘කිං තෙ, අය්යෙ, අඵාසු, කිං ආහරීයතූ’’ති? ‘‘සප්පිනා මෙ, ආවුසො, අත්ථො’’ති. අථ ඛො සො උපාසකො අඤ්ඤතරස්ස ආපණිකස්ස ඝරා කහාපණස්ස සප්පිං ආහරිත්වා ථුල්ලනන්දාය භික්ඛුනියා අදාසි. ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී එවමාහ – ‘‘න මෙ, ආවුසො, සප්පිනා අත්ථො; තෙලෙන මෙ අත්ථො’’ති. අථ ඛො සො උපාසකො යෙන සො ආපණිකො තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා තං ආපණිකං එතදවොච – ‘‘න කිරායොා අය්යාය සප්පිනා අත්ථො, තෙලෙන අත්ථො. හන්ද තෙ සප්පිං, තෙලං මෙ දෙහී’’ති. ‘‘සචෙ මයං අය්යො වික්කීතං භණ්ඩං පුන ආදියිස්සාම [ආහරිස්සාම (ක.)], කදා අම්හාකං භණ්ඩං වික්කායිස්සති [වික්කීයිස්සති (?)]; සප්පිස්ස කයෙන සප්පි හටං, තෙලස්ස කයං ආහර, තෙලං හරිස්සසී’’ති. අථ ඛො සො උපාසකො උජ්ඣායති ඛියයති විපාචෙති – ‘‘කථඤ්හි නාම අය්යා ථුල්ලනන්දා අඤ්ඤං විඤ්ඤාපෙත්වා අඤ්ඤං විඤ්ඤාපෙස්සතී’’ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛුනියො තස්ස උපාසකස්ස උජ්ඣායන්තස්ස ඛියයන්තස්ස විපාචෙන්තස්ස. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛියයන්ති විපාචෙන්ති…පෙ…. අථ ඛො තා භික්ඛුනියො භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසුං. භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී අඤ්ඤං විඤ්ඤාපෙත්වා අඤ්ඤං විඤ්ඤාපෙතීති [විඤ්ඤාපෙසීති (ක.)]? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා …පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී අඤ්ඤං විඤ්ඤාපෙත්වා අඤ්ඤං විඤ්ඤාපෙස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

749. “යා පන භික්ඛුනී අඤ්ඤං විඤ්ඤාපෙත්වා අඤ්ඤං විඤ්ඤාපෙය්‍ය, නිස්සග්ගියං පාචිත්තිය”න්ති.

750. යා පනාති යා යාදිසා...පෙ.... **භික්ඛුනීති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

අඤ්ඤං විඤ්ඤාපෙත්වාති යං කිඤ්චි විඤ්ඤාපෙත්වා.

අඤ්ඤං විඤ්ඤාපෙය්‍යාති තං ඨපෙත්වා අඤ්ඤං විඤ්ඤාපෙති, පයොගෙ දුක්කටං. පටිලාභෙන නිස්සග්ගියං හොති. නිස්සජ්ජිතබ්බං සඞ්ඝස්ස වා ගණස්ස වා එකභික්ඛුනියා වා. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, නිස්සජ්ජිතබ්බං...පෙ.... ‘‘ඉදං මෙ අය්‍යෙ අඤ්ඤං විඤ්ඤාපෙත්වා අඤ්ඤං විඤ්ඤාපිතං නිස්සග්ගියං, ඉමාහං සඞ්ඝස්ස නිස්සජ්ජාමීති...පෙ.... දදෙය්‍යාති...පෙ.... දදෙය්‍යුන්ති...පෙ.... අය්‍යාය දම්මී’’ති.

751. අඤ්ඤෙ අඤ්ඤසඤ්ඤා අඤ්ඤං විඤ්ඤාපෙති, නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං. අඤ්ඤෙ වෙමතිකා අඤ්ඤං විඤ්ඤාපෙති, නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං. අඤ්ඤෙ අනඤ්ඤසඤ්ඤා අඤ්ඤං විඤ්ඤාපෙති, නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං.

අනඤ්ඤෙ අඤ්ඤසඤ්ඤා අනඤ්ඤං විඤ්ඤාපෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනඤ්ඤෙ වෙමතිකා අනඤ්ඤං විඤ්ඤාපෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනඤ්ඤෙ අනඤ්ඤසඤ්ඤා, අනාපත්ති.

752. අනාපත්ති තඤ්ඤෙව [තඤ්චෙව (ස්‍යා.)] විඤ්ඤාපෙති, අඤ්ඤඤ්ච විඤ්ඤාපෙති, ආනිසංසං දස්සෙත්වා විඤ්ඤාපෙති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

චතුත්ථසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

5. පඤ්චමසික්ඛාපදං

753. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී ගිලානා හොති. අථ ඛො අඤ්ඤතරො උපාසකො යෙන ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා ථුල්ලනන්දං භික්ඛුනිං එතදවොච – ‘‘කච්චි, අය්‍යෙ, ඛමනීයං කච්චි යාපනීය’’න්ති? ‘‘න මෙ, ආවුසො, ඛමනීයං, න යාපනීය’’න්ති. ‘‘අමුකස්ස, අය්‍යෙ, ආපණිකස්ස ඝරෙ කහාපණං නික්ඛිපිස්සාමි, තතො යං ඉච්ඡෙය්‍යාසි තං ආහරාපෙය්‍යාසී’’ති. ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී අඤ්ඤතරං සික්ඛමානං ආණාපෙසි – ‘‘ගච්ඡ, සික්ඛමානෙ, අමුකස්ස ආපණිකස්ස ඝරා කහාපණස්ස තෙලං ආහරා’’ති. අථ ඛො සා සික්ඛමානා තස්ස ආපණිකස්ස ඝරා කහාපණස්ස තෙලං ආහරිත්වා

ථුල්ලනන්දාය භික්ඛුනියා අදාසි. ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී එවමාහ – ‘‘න මෙ, සික්ඛමානෙ, තෙලෙන අත්ථො, සප්පිනා මෙ අත්ථො’’ති. අථ ඛො සා සික්ඛමානා යෙන සො ආපණිකො තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා තං ආපණිකං එතදවොච – ‘‘න කිර, ආවුසො, අය්‍යාය තෙලෙන අත්ථො, සප්පිනා අත්ථො, හන්ද තෙ තෙලං, සප්පිං මෙ දෙහී’’ති. ‘‘සචෙ මයං, අය්‍යෙ, වික්කීතං භණ්ඩං පුන ආදියිස්සාම, කදා අම්හාකං භණ්ඩං වික්කායිස්සති! තෙලස්ස කයෙන තෙලං හටං, සප්පිස්ස කයං ආහර, සප්පිං හරිස්සසී’’ති. අථ ඛො සා සික්ඛමානා රොදන්තී අට්ඨාසි. භික්ඛුනියො තං සික්ඛමානං එතදවොචුං – ‘‘කිස්ස ත්වං, සික්ඛමානෙ, රොදසී’’ති? අථ ඛො සා සික්ඛමානා භික්ඛුනීනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම අය්‍යා ථුල්ලනන්දා අඤ්ඤං චෙතාපෙත්වා අඤ්ඤං චෙතාපෙස්සතී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී අඤ්ඤං චෙතාපෙත්වා අඤ්ඤං චෙතාපෙතීති [චෙතාපෙසීති (ක.)]? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී අඤ්ඤං චෙතාපෙත්වා අඤ්ඤං චෙතාපෙස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

754. **‘‘යා පන භික්ඛුනී අඤ්ඤං චෙතාපෙත්වා අඤ්ඤං චෙතාපෙය්‍ය, නිස්සග්ගියං පාචිත්තිය’’**න්ති.

755. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

අඤ්ඤං චෙතාපෙත්වාති යං කිඤ්චි චෙතාපෙත්වා.

අඤ්ඤං චෙතාපෙය්‍යාති තං ඨපෙත්වා අඤ්ඤං චෙතාපෙති, පයොගෙ දුක්කටං. පටිලාභෙන නිස්සග්ගියං හොති. නිස්සජ්ජිතබ්බං සඞ්ඝස්ස වා ගණස්ස වා එකභික්ඛුනියා වා. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, නිස්සජ්ජිතබ්බං…පෙ…. ‘‘ඉදං මෙ, අය්‍යෙ, අඤ්ඤං චෙතාපෙත්වා අඤ්ඤං චෙතාපිතං නිස්සග්ගියං, ඉමාහං සඞ්ඝස්ස නිස්සජ්ජාමී’’ති…පෙ…. දදෙය්‍යාති…පෙ…. දදෙය්‍යුන්ති…පෙ…. අය්‍යාය දම්මීති.

756. අඤ්ඤෙ අඤ්ඤසඤ්ඤා අඤ්ඤං චෙතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං. අඤ්ඤෙ වෙමතිකා අඤ්ඤං චෙතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං. අඤ්ඤෙ අනඤ්ඤසඤ්ඤා අඤ්ඤං චෙතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං.

අනඤ්ඤෙ අඤ්ඤසඤ්ඤා අනඤ්ඤං චෙතාපෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනඤ්ඤෙ වෙමතිකා අනඤ්ඤං චෙතාපෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනඤ්ඤෙ අනඤ්ඤසඤ්ඤා අනාපත්ති.

757. අනාපත්ති තඤ්ඤෙව [තඤ්චෙව (සයා.)] චෙතාපෙති, අඤ්ඤඤ්ච චෙතාපෙති, ආනිසංසං දස්සෙත්වා චෙතාපෙති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

පඤ්චමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

6. ඡට්ඨසික්ඛාපදං

758. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන උපාසකා භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස චීවරත්ථාය ඡන්දකං සඞ්ඝරිත්වා අඤ්ඤතරස්ස පාවාරිකස්ස ඝරෙ පරික්ඛාරං නික්ඛිපිත්වා භික්ඛුනියො උපසඞ්කමිත්වා එතදවොචුං – ‘‘අමුකස්ස, අය්‍යො, පාවාරිකස්ස ඝරෙ චීවරත්ථාය පරික්ඛාරො නික්ඛිත්තො, තතො චීවරං ආහරාපෙත්වා භාජෙථා’’ති. භික්ඛුනියො තෙන පරික්ඛාරෙන භෙසජ්ජං චෙතාපෙත්වා පරිභුඤ්ජිංසු. උපාසකා ජානිත්වා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො අඤ්ඤදත්ථිකෙන පරික්ඛාරෙන අඤ්ඤුද්දිසිකෙන සඞ්ඝිකෙන අඤ්ඤං චෙතාපෙස්සන්තී’’ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛුනියො තෙසං උපාසකානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාචෙන්තානං. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා ...පෙ.... තා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො අඤ්ඤදත්ථිකෙන පරික්ඛාරෙන අඤ්ඤුද්දිසිකෙන සඞ්ඝිකෙන අඤ්ඤං චෙතාපෙස්සන්තී’’ති...පෙ.... සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො අඤ්ඤදත්ථිකෙන පරික්ඛාරෙන අඤ්ඤුද්දිසිකෙන සඞ්ඝිකෙන අඤ්ඤං චෙතාපෙන්තීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො අඤ්ඤදත්ථිකෙන පරික්ඛාරෙන අඤ්ඤුද්දිසිකෙන සඞ්ඝිකෙන අඤ්ඤං චෙතාපෙස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

759. **‘‘යා පන භික්ඛුනී අඤ්ඤදත්ථිකෙන පරික්ඛාරෙන අඤ්ඤුද්දිසිකෙන සඞ්ඝිකෙන අඤ්ඤං චෙතාපෙය්‍ය, නිස්සග්ගියං පාචිත්තිය’’**න්ති.

760. **යා පනාති** යා යාදිසා...පෙ.... **භික්ඛුනීති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

අඤ්ඤදත්ථිකෙන පරික්ඛාරෙන අඤ්ඤුද්දිසිකෙනාති අඤ්ඤස්සත්ථාය දින්නෙන.

සඞ්ඝිකෙනාති සඞ්ඝස්ස, න ගණස්ස, න එකභික්ඛුනියා.

අඤ්ඤං චෙතාපෙය්‍යාති යංඅත්ථාය දින්නං, තං ඨපෙත්වා අඤ්ඤං චෙතාපෙති, පයොගෙ දුක්කටං. පටිලාභෙන නිස්සග්ගියං හොති. නිස්සජ්ජිතබ්බං සඞ්ඝස්ස වා ගණස්ස වා එකභික්ඛුනියා වා. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, නිස්සජ්ජිතබ්බං...පෙ.... ''ඉදං මෙ, අය්‍යෙ, අඤ්ඤදත්ථිකෙන පරික්ඛාරෙන අඤ්ඤුද්දිසිකෙන සඞ්ඝිකෙන අඤ්ඤං චෙතාපිතං නිස්සග්ගියං, ඉමාහං සඞ්ඝස්ස නිස්සජ්ජාමී''ති....පෙ.... දදෙය්‍යාති...පෙ.... දදෙය්‍යුන්ති...පෙ.... අය්‍යාය දම්මීති.

761. අඤ්ඤදත්ථිකෙ අඤ්ඤදත්ථිකසඤ්ඤා අඤ්ඤං චෙතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං. අඤ්ඤදත්ථිකෙ වෙමතිකා අඤ්ඤං චෙතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං. අඤ්ඤදත්ථිකෙ අනඤ්ඤදත්ථිකසඤ්ඤා අඤ්ඤං චෙතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං. නිස්සට්ඨං පටිලභිත්වා යථාදානෙ උපනෙතබ්බං.

අනඤ්ඤදත්ථිකෙ අඤ්ඤදත්ථිකසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනඤ්ඤදත්ථිකෙ වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනඤ්ඤදත්ථිකෙ අනඤ්ඤදත්ථිකසඤ්ඤා, අනාපත්ති.

762. අනාපත්ති සෙසකං උපනෙති, සාමිකෙ අපලොකෙත්වා උපනෙති, ආපදාසු, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

ඡට්ඨසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

7. සත්තමසික්ඛාපදං

763. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන උපාසකා භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස චීවරත්ථාය ඡන්දකං සඞ්ඝරිත්වා අඤ්ඤතරස්ස පාවාරිකස්ස ඝරෙ පරික්ඛාරං නික්ඛිපිත්වා භික්ඛුනියො උපසඞ්කමිත්වා එතදවොචුං – ''අමුකස්ස, අය්‍යෙ, පාවාරිකස්ස ඝරෙ චීවරත්ථාය පරික්ඛාරො නික්ඛිත්තො, තතො චීවරං ආහරාපෙත්වා භාජෙථා''ති. භික්ඛුනියො තෙන ච පරික්ඛාරෙන සයම්පි යාචිත්වා භෙසජ්ජං චෙතාපෙත්වා පරිභුඤ්ජිංසු. උපාසකා ජානිත්වා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො අඤ්ඤදත්ථිකෙන පරික්ඛාරෙන අඤ්ඤුද්දිසිකෙන සඞ්ඝිකෙන සඤ්ඤාචිකෙන අඤ්ඤං චෙතාපෙස්සන්තී''ති...පෙ.... සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො අඤ්ඤදත්ථිකෙන පරික්ඛාරෙන අඤ්ඤුද්දිසිකෙන සඞ්ඝිකෙන සඤ්ඤාචිකෙන අඤ්ඤං චෙතාපෙන්තීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො අඤ්ඤදත්ථිකෙන පරික්ඛාරෙන අඤ්ඤුද්දිසිකෙන සඞ්ඝිකෙන සඤ්ඤාචිකෙන අඤ්ඤං චෙතාපෙස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ,

අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

764. **“යා පන භික්ඛුනී අඤ්ඤදත්ථිකෙන පරික්ඛාරෙන අඤ්ඤුද්දිසිකෙන සඞ්ඝිකෙන සඤ්ඤාචිකෙන අඤ්ඤං චෙතාපෙය්‍ය, නිස්සග්ගියං පාචිත්තිය”**න්ති.

765. **යා පනාති** යා යාදිසා...පෙ.... **භික්ඛුනීති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

අඤ්ඤදත්ථිකෙන පරික්ඛාරෙන අඤ්ඤුද්දිසිකෙනාති අඤ්ඤස්සත්ථාය දින්නෙන.

සඞ්ඝිකෙනාති සඞ්ඝස්ස, න ගණස්ස, න එකභික්ඛුනියා.

සඤ්ඤාචිකෙනාති සයං යාචිත්වා.

අඤ්ඤං චෙතාපෙය්‍යාති යංඅත්ථාය දින්නං තං ඨපෙත්වා අඤ්ඤං චෙතාපෙති, පයොගෙ දුක්කටං. පටිලාභෙන නිස්සග්ගියං හොති. නිස්සජ්ජිතබ්බං සඞ්ඝස්ස වා ගණස්ස වා එකභික්ඛුනියා වා. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, නිස්සජ්ජිතබ්බං...පෙ.... ‘‘ඉදං මෙ, අය්‍යෙ, අඤ්ඤදත්ථිකෙන පරික්ඛාරෙන අඤ්ඤුද්දිසිකෙන සඞ්ඝිකෙන සඤ්ඤාචිකෙන අඤ්ඤං චෙතාපිතං නිස්සග්ගියං, ඉමාහං සඞ්ඝස්ස නිස්සජ්ජාමී’’ති...පෙ.... දදෙය්‍යාති...පෙ.... දදෙය්‍යුන්ති...පෙ.... අය්‍යාය දම්මීති.

766. අඤ්ඤදත්ථිකෙ අඤ්ඤදත්ථිකසඤ්ඤා අඤ්ඤං චෙතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං. අඤ්ඤදත්ථිකෙ වෙමතිකා අඤ්ඤං චෙතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං. අඤ්ඤදත්ථිකෙ අනඤ්ඤදත්ථිකසඤ්ඤා අඤ්ඤං චෙතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං. නිස්සට්ඨං පටිලභිත්වා යථාදානෙ උපනෙතබ්බං.

අනඤ්ඤදත්ථිකෙ අඤ්ඤදත්ථිකසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනඤ්ඤදත්ථිකෙ වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනඤ්ඤදත්ථිකෙ අනඤ්ඤදත්ථිකසඤ්ඤා, අනාපත්ති.

767. අනාපත්ති සෙසකං උපනෙති, සාමිකෙ අපලොකෙත්වා උපනෙති, ආපදාසු, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

සත්තමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

8. අට්ඨමසික්ඛාපදං

768. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස පූගස්ස පරිවෙණවාසිකා භික්ඛුනියො යාගුයා කිලමන්ති. අථ ඛො සො පූගො භික්ඛුනීනං යාගුඅත්ථාය ඡන්දකං සඞ්ඝරිත්වා අඤ්ඤතරස්ස ආපණිකස්ස඼රෙ පරික්ඛාරං නික්ඛිපිත්වා භික්ඛුනියො උපසඞ්කමිත්වා එතදවොච – ''අමුකස්ස, අය්‍යො, ආපණිකස්ස ඝරෙ යාගුඅත්ථාය පරික්ඛාරො නික්ඛිත්තො, තතො තණ්ඩුලං ආහරාපෙත්වා යාගුං පචාපෙත්වා පරිභුඤ්ජථා''ති. භික්ඛුනියො තෙන පරික්ඛාරෙන භෙසජ්ජං චෙතාපෙත්වා පරිභුඤ්ජිංසු. සො පූගො ජානිත්වා උජ්ඣායති ඛිය්‍යති විපාචෙති – ''කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො අඤ්ඤදත්ථිකෙන පරික්ඛාරෙන අඤ්ඤුද්දිසිකෙන මහාජනිකෙන අඤ්ඤං චෙතාපෙස්සන්තී''ති...පෙ.... සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො අඤ්ඤදත්ථිකෙන පරික්ඛාරෙන අඤ්ඤුද්දිසිකෙන මහාජනිකෙන අඤ්ඤං චෙතාපෙන්තීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො අඤ්ඤදත්ථිකෙන පරික්ඛාරෙන අඤ්ඤුද්දිසිකෙන මහාජනිකෙන අඤ්ඤං චෙතාපෙස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

769. **''යා පන භික්ඛුනී අඤ්ඤදත්ථිකෙන පරික්ඛාරෙන අඤ්ඤුද්දිසිකෙන මහාජනිකෙන අඤ්ඤං චෙතාපෙය්‍ය, නිස්සග්ගියං පාචිත්තිය''**න්ති.

770. **යා පනාති** යා යාදිසා...පෙ.... **භික්ඛුනීති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

අඤ්ඤදත්ථිකෙන පරික්ඛාරෙන අඤ්ඤුද්දිසිකෙනාති අඤ්ඤස්සත්ථාය දින්නෙන.

මහාජනිකෙනාති ගණස්ස, න සඞ්ඝස්ස, න එකභික්ඛුනියා.

අඤ්ඤං චෙතාපෙය්‍යාති යංඅත්ථාය දින්නං තං ඨපෙත්වා අඤ්ඤං චෙතාපෙති, පයොගෙ දුක්කටං. පටිලාභෙන නිස්සග්ගියං හොති. නිස්සජ්ජිතබ්බං සඞ්ඝස්ස වා ගණස්ස වා එකභික්ඛුනියා වා. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, නිස්සජ්ජිතබ්බං...පෙ.... ''ඉදං මෙ, අය්‍යෙ, අඤ්ඤදත්ථිකෙන පරික්ඛාරෙන අඤ්ඤුද්දිසිකෙන මහාජනිකෙන අඤ්ඤං චෙතාපිතං නිස්සග්ගියං ඉමාහං සඞ්ඝස්ස නිස්සජ්ජාමී''ති...පෙ.... දදෙය්‍යාති...පෙ.... දදෙය්‍යුන්ති...පෙ.... අය්‍යාය දම්මීති.

771. අඤ්ඤදත්ථිකෙ අඤ්ඤදත්ථිකසඤ්ඤා අඤ්ඤං චෙතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං. අඤ්ඤදත්ථිකෙ වෙමතිකා අඤ්ඤං චෙතාපෙති,

නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං. අඤ්ඤදත්ථිකෙ අනඤ්ඤදත්ථිකසඤ්ඤා අඤ්ඤං චෙතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං. නිස්සට්ඨං පටිලභිත්වා යථාදානෙ උපනෙතබ්බං.

අනඤ්ඤදත්ථිකෙ අඤ්ඤදත්ථිකසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනඤ්ඤදත්ථිකෙ වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනඤ්ඤදත්ථිකෙ අනඤ්ඤදත්ථිකසඤ්ඤා, අනාපත්ති.

772. අනාපත්ති සෙසකං උපනෙති, සාමිකෙ අපලොකෙත්වා උපනෙති, ආපදාසු, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

අට්ඨමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

9. නවමසික්ඛාපදං

773. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස පූගස්ස පරිවෙණවාසිකා භික්ඛුනියො යාගුයා කිලමන්ති. අථ ඛො සො පූගො භික්ඛුනීනං යාගුඅත්ථාය ඡන්දකං සඞ්ඝරිත්වා අඤ්ඤතරස්ස ආපණිකස්ස ඝරෙ පරික්ඛාරං නික්ඛිපිත්වා භික්ඛුනියො උපසඞ්කමිත්වා එතදවොච – ''අමුකස්ස, අය්‍යෙ, ආපණිකස්ස ඝරෙ යාගුඅත්ථාය පරික්ඛාරො නික්ඛිත්තො. තතො තණ්ඩුලෙ ආහරාපෙත්වා යාගුං පචාපෙත්වා පරිභුඤ්ජථා''ති. භික්ඛුනියො තෙන ච පරික්ඛාරෙන සයම්පි යාචිත්වා භෙසජ්ජං චෙතාපෙත්වා පරිභුඤ්ජිංසු. සො පූගො ජානිත්වා උජ්ඣායති ඛිය්‍යති විපාචෙති – ''කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො අඤ්ඤදත්ථිකෙන පරික්ඛාරෙන අඤ්ඤුද්දිසිකෙන මහාජනිකෙන සඤ්ඤාචිකෙන අඤ්ඤං චෙතාපෙස්සන්තී''ති...පෙ.... සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො අඤ්ඤදත්ථිකෙන පරික්ඛාරෙන අඤ්ඤුද්දිසිකෙන මහාජනිකෙන සඤ්ඤාචිකෙන අඤ්ඤං චෙතාපෙන්තීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො අඤ්ඤදත්ථිකෙන පරික්ඛාරෙන අඤ්ඤුද්දිසිකෙන මහාජනිකෙන සඤ්ඤාචිකෙන අඤ්ඤං චෙතාපෙස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

774. **''යා පන භික්ඛුනී අඤ්ඤදත්ථිකෙන පරික්ඛාරෙන අඤ්ඤුද්දිසිකෙන මහාජනිකෙන සඤ්ඤාචිකෙන අඤ්ඤං චෙතාපෙය්‍ය, නිස්සග්ගියං පාචිත්තිය''**න්ති.

775. **යා පනාති** යා යාදිසා...පෙ.... **භික්ඛුනීති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

අඤ්ඤදත්ථිකෙන පරික්ඛාරෙන අඤ්ඤුද්දිසිකෙනාති අඤ්ඤස්සත්ථාය දින්නෙන.

මහාජනිකෙනාති ගණස්ස, න සඞ්ඝස්ස, න එකභික්ඛුනියා.

සඤ්ඤාචිකෙනාති සයං යාචිත්වා.

අඤ්ඤං චෙතාපෙය්‍යාති යංඅත්ථාය දින්නං තං ඨපෙත්වා අඤ්ඤං චෙතාපෙති, පයොගෙ දුක්කටං. පටිලාභෙන නිස්සග්ගියං හොති. නිස්සජ්ජිතබ්බං සඞ්ඝස්ස වා ගණස්ස වා එකභික්ඛුනියා වා. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, නිස්සජ්ජිතබ්බං…පෙ…. ‘‘ඉදං මෙ, අය්‍යෙ, අඤ්ඤදත්ථිකෙන පරික්ඛාරෙන අඤ්ඤුද්දිසිකෙන මහාජනිකෙන සඤ්ඤාචිකෙන අඤ්ඤං චෙතාපිතං නිස්සග්ගියං. ඉමාහං සඞ්ඝස්ස නිස්සජ්ජාමී’’ති…පෙ…. දදෙය්‍යාති…පෙ…. දදෙය්‍යුන්ති…පෙ…. අය්‍යාය දම්මීති.

776. අඤ්ඤදත්ථිකෙ අඤ්ඤදත්ථිකසඤ්ඤා අඤ්ඤං චෙතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං. අඤ්ඤදත්ථිකෙ වෙමතිකා අඤ්ඤං චෙතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං. අඤ්ඤදත්ථිකෙ අනඤ්ඤදත්ථිකසඤ්ඤා අඤ්ඤං චෙතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං. නිස්සට්ඨං පටිලභිත්වා යථාදානෙ උපනෙතබ්බං.

අනඤ්ඤදත්ථිකෙ අඤ්ඤදත්ථිකසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනඤ්ඤදත්ථිකෙ වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනඤ්ඤදත්ථිකෙ අනඤ්ඤදත්ථිකසඤ්ඤා අනාපත්ති.

777. අනාපත්ති සෙසකං උපනෙති, සාමිකෙ අපලොකෙත්වා උපනෙති, ආපදාසු, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

නවමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

10. දසමසික්ඛාපදං

778. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී බහුස්සුතා හොති භාණිකා විසාරදා පට්ටා ධම්මිං කථං කාතුං. බහූ මනුස්සා ථුල්ලනන්දං භික්ඛුනිං පයිරුපාසන්ති. තෙන ඛො පන සමයෙන ථුල්ලනන්දාය භික්ඛුනියා පරිවෙණං උන්ද්‍රියති [උද්‍රීයති (ස්‍යා.)]. මනුස්සා ථුල්ලනන්දං භික්ඛුනිං එතදවොචුං – ‘‘කිස්සිදං තෙ, අය්‍යෙ, පරිවෙණං උන්ද්‍රියතී’’ති? ‘‘නත්ථාවුසො, දායකා, නත්ථි කාරකා’’ති. අථ ඛො තෙ මනුස්සා ථුල්ලනන්දාය භික්ඛුනියා පරිවෙණත්ථාය ඡන්දකං සඞ්ඝරිත්වා ථුල්ලනන්දාය භික්ඛුනියා පරික්ඛාරං අදංසු. ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී තෙන ච පරික්ඛාරෙන සයම්පි යාචිත්වා භෙසජ්ජං චෙතාපෙත්වා පරිභුඤ්ජි. මනුස්සා

ජානිත්වා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම අය්‍යා ථුල්ලනන්දා අඤ්ඤදත්ථිකෙන පරික්ඛාරෙන අඤ්ඤුද්දිසිකෙන පුග්ගලිකෙන සඤ්ඤාචිකෙන අඤ්ඤං චෙතාපෙස්සතී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී අඤ්ඤදත්ථිකෙන පරික්ඛාරෙන අඤ්ඤුද්දිසිකෙන පුග්ගලිකෙන සඤ්ඤාචිකෙන අඤ්ඤං චෙතාපෙතීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී අඤ්ඤදත්ථිකෙන පරික්ඛාරෙන අඤ්ඤුද්දිසිකෙන පුග්ගලිකෙන සඤ්ඤාචිකෙන අඤ්ඤං චෙතාපෙස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

779. **‘‘යා පන භික්ඛුනී අඤ්ඤදත්ථිකෙන පරික්ඛාරෙන අඤ්ඤුද්දිසිකෙන පුග්ගලිකෙන සඤ්ඤාචිකෙන අඤ්ඤං චෙතාපෙය්‍ය, නිස්සග්ගියං පාචිත්තිය’’**න්ති.

780. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. භික්ඛුනීති…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

අඤ්ඤදත්ථිකෙන පරික්ඛාරෙන අඤ්ඤුද්දිසිකෙනාති අඤ්ඤස්සත්ථාය දින්නෙන.

පුග්ගලිකෙනාති එකාය භික්ඛුනියා, න සඞ්ඝස්ස, න ගණස්ස.

සඤ්ඤාචිකෙනාති සයං යාචිත්වා.

අඤ්ඤං චෙතාපෙය්‍යාති යංඅත්ථාය දින්නං තං ඨපෙත්වා අඤ්ඤං චෙතාපෙති, පයොගෙ දුක්කටං. පටිලාභෙන නිස්සග්ගියං හොති. නිස්සජ්ජිතබ්බං සඞ්ඝස්ස වා ගණස්ස වා එකභික්ඛුනියා වා. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, නිස්සජ්ජිතබ්බං…පෙ…. ‘‘ඉදං මෙ, අය්‍යෙ, අඤ්ඤදත්ථිකෙන පරික්ඛාරෙන අඤ්ඤුද්දිසිකෙන පුග්ගලිකෙන සඤ්ඤාචිකෙන අඤ්ඤං චෙතාපිතං නිස්සග්ගියං, ඉමාහං සඞ්ඝස්ස නිස්සජ්ජාමී’’ති…පෙ…. දදෙය්‍යාති…පෙ…. දදෙය්‍යුන්ති…පෙ…. අය්‍යාය දම්මීති.

781. අඤ්ඤදත්ථිකෙ අඤ්ඤදත්ථිකසඤ්ඤා අඤ්ඤං චෙතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං. අඤ්ඤදත්ථිකෙ වෙමතිකා අඤ්ඤං චෙතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං. අඤ්ඤදත්ථිකෙ අනඤ්ඤදත්ථිකසඤ්ඤා අඤ්ඤං චෙතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං. නිස්සට්ඨං පටිලභිත්වා යථාදානෙ උපනෙතබ්බං.

අනඤ්ඤදත්ථිකෙ අඤ්ඤදත්ථිකසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනඤ්ඤදත්ථිකෙ වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනඤ්ඤදත්ථිකෙ අනඤ්ඤදත්ථිකසඤ්ඤා, අනාපත්ති.

782. අනාපත්ති සෙසකං උපනෙති, සාමිකෙ අපලොකෙත්වා උපනෙති, ආපදාසු, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

දසමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

11. එකාදසමසික්ඛාපදං

783. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී බහුස්සුතා හොති භාණිකා විසාරදා පට්ටා ධම්මිං කථං කාතුං. අථ ඛො රාජා පසෙනදි කොසලො සීතකාලෙ මහග්ඝං කම්බලං පාරුපිත්වා යෙන ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා ථුල්ලනන්දං භික්ඛුනිං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො රාජානං පසෙනදිං කොසලං ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි සමාදපෙසි සමුත්තෙජෙසි සම්පහංසෙසි. අථ ඛො රාජා පසෙනදි කොසලො ථුල්ලනන්දාය භික්ඛුනියා ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතො සමාදපිතො සමුත්තෙජිතො සම්පහංසිතො ථුල්ලනන්දං භික්ඛුනිං එතදවොච – ‘‘වදෙය්‍යාසි, අය්‍යෙ, යෙන අත්ථො’’ති? ‘‘සචෙ මෙ ත්වං, මහාරාජ, දාතුකාමොසි, ඉමං කම්බලං දෙහී’’ති. අථ ඛො රාජා පසෙනදි කොසලො ථුල්ලනන්දාය භික්ඛුනියා කම්බලං දත්වා උට්ඨායාසනා ථුල්ලනන්දං භික්ඛුනිං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘මහිච්ඡා ඉමා භික්ඛුනියො අසන්තුට්ඨා. කථඤ්හි නාම රාජානං කම්බලං විඤ්ඤාපෙස්සන්තී’’ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛුනියො තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛිය්‍යන්තානං විපාචෙන්තානං. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා...පෙ.... තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම අය්‍යා ථුල්ලනන්දා රාජානං කම්බලං විඤ්ඤාපෙස්සතී’’ති...පෙ.... සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී රාජානං කම්බලං විඤ්ඤාපෙතීති [විඤ්ඤාපෙසීති (ක.)]? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී රාජානං කම්බලං විඤ්ඤාපෙස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

784. **‘‘ගරුපාවුරණං** [පාපුරණං (සී.ස්‍යා.)] **පන භික්ඛුනියා චෙතාපෙන්තියා චතුක්කංසපරමං චෙතාපෙතබ්බං. තතො චෙ උත්තරි චෙතාපෙය්‍ය, නිස්සග්ගියං පාචිත්තිය’’**න්ති.

785. **ගරුපාවුරණං** නාම යං කිඤ්චි සීතකාලෙ පාවුරණං.

චෙතාපෙන්තියාති විඤ්ඤාපෙන්තියා.

චතුක්කංසපරමං චෙතාපෙතබ්බන්ති සොළසකහාපණග්ඝනකං චෙතාපෙතබ්බං.

තතො චෙ උත්තරි චෙතාපෙය්‍යාති තතුත්තරි විඤ්ඤාපෙති, පයොගෙ දුක්කටං. පටිලාභෙන නිස්සග්ගියං හොති. නිස්සජ්ජිතබ්බං සඞ්ඝස්ස වා ගණස්ස වා එකභික්ඛුනියා වා. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, නිස්සජ්ජිතබ්බං…පෙ…. ‘‘ඉදං මෙ, අය්‍යෙ, ගරුපාවුරණං අතිරෙකචතුක්කංසපරමං චෙතාපිතං නිස්සග්ගියං, ඉමාහං සඞ්ඝස්ස නිස්සජ්ජාමී’’ති…පෙ…. දදෙය්‍යාති…පෙ…. දදෙය්‍යුන්ති…පෙ…. අය්‍යාය දම්මීති.

786. අතිරෙකචතුක්කංසෙ අතිරෙකසඤ්ඤා චෙතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං. අතිරෙකචතුක්කංසෙ වෙමතිකා චෙතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං. අතිරෙකචතුක්කංසෙ ඌනකසඤ්ඤා චෙතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං.

ඌනකචතුක්කංසෙ අතිරෙකසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ඌනකචතුක්කංසෙ වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ඌනකචතුක්කංසෙ ඌනකසඤ්ඤා, අනාපත්ති.

787. අනාපත්ති චතුක්කංසපරමං චෙතාපෙති, ඌනකචතුක්කංසපරමං චෙතාපෙති, ඤාතකානං, පවාරිතානං, අඤ්ඤස්සත්ථාය, අත්තනො ධනෙන, මහග්ඝං චෙතාපෙතුකාමස්ස අප්පග්ඝං චෙතාපෙති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

එකාදසමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

12. ද්වාදසමසික්ඛාපදං

788. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී බහුස්සුතා හොති භාණිකා විසාරදා පට්ටා ධම්මිං කථං කාතුං. අථ ඛො රාජා පසෙනදි කොසලො උණ්හකාලෙ මහග්ඝං ඛොමං පාරුපිත්වා යෙන ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා ථුල්ලනන්දං භික්ඛුනිං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො රාජානං පසෙනදිං කොසලං ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි සමාදපෙසි සමුත්තෙජෙසි සම්පහංසෙසි. අථ ඛො රාජා පසෙනදි කොසලො ථුල්ලනන්දාය භික්ඛුනියා ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතො සමාදපිතො සමුත්තෙජිතො සම්පහංසිතො ථුල්ලනන්දං භික්ඛුනිං එතදවොච – ‘‘වදෙය්‍යාසි, අය්‍යෙ, යෙන අත්ථො’’ති. ‘‘සචෙ මෙ ත්වං, මහාරාජ, දාතුකාමොසි, ඉමං ඛොමං දෙහී’’ති. අථ ඛො රාජා පසෙනදි කොසලො ථුල්ලනන්දාය භික්ඛුනියා ඛොමං දත්වා උට්ඨායාසනා ථුල්ලනන්දං භික්ඛුනිං

අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘මහිච්ඡා ඉමා භික්ඛුනියො අසන්තුට්ඨා. කථඤ්හි නාම රාජානං ඛොමං විඤ්ඤාපෙස්සන්තී’’ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛුනියො තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාචෙන්තානං. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම අය්‍යා ථුල්ලනන්දා රාජානං ඛොමං විඤ්ඤාපෙස්සතී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී රාජානං ඛොමං විඤ්ඤාපෙතීති [විඤ්ඤාපෙසීති (ක.)]? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී රාජානං ඛොමං විඤ්ඤාපෙස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

789. **‘‘ලහුපාවුරණං පන භික්ඛුනියා චෙතාපෙන්තියා අඩ්ඪතෙය්‍යකංසපරමං චෙතාපෙතබ්බං. තතො චෙ උත්තරි චෙතාපෙය්‍ය, නිස්සග්ගියං පාචිත්තිය’’**න්ති.

790. **ලහුපාවුරණං** නාම යං කිඤ්චි උණ්හකාලෙ පාවුරණං.

චෙතාපෙන්තියාති විඤ්ඤාපෙන්තියා.

අඩ්ඪතෙය්‍යකංසපරමං චෙතාපෙතබ්බන්ති දසකහාපණග්ඝනකං චෙතාපෙතබ්බං.

තතො චෙ උත්තරි චෙතාපෙය්‍යාති තතුත්තරි විඤ්ඤාපෙති, පයොගෙ දුක්කටං. පටිලාභෙන නිස්සග්ගියං හොති. නිස්සජ්ජිතබ්බං සඞ්ඝස්ස වා ගණස්ස වා එකභික්ඛුනියා වා. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, නිස්සජ්ජිතබ්බං…පෙ…. ඉදං මෙ, අය්‍යෙ, ලහුපාවුරණං අතිරෙකඅඩ්ඪතෙය්‍යකංසපරමං චෙතාපිතං නිස්සග්ගියං, ඉමාහං සඞ්ඝස්ස නිස්සජ්ජාමීති…පෙ…. දදෙය්‍යාති…පෙ…. දදෙය්‍යුන්ති…පෙ…. අය්‍යාය දම්මීති.

791. අතිරෙකඅඩ්ඪතෙය්‍යකංසෙ අතිරෙකසඤ්ඤා චෙතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං. අතිරෙකඅඩ්ඪතෙය්‍යකංසෙ වෙමතිකා චෙතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං. අතිරෙකඅඩ්ඪතෙය්‍යකංසෙ ඌනකසඤ්ඤා චෙතාපෙති, නිස්සග්ගියං පාචිත්තියං.

ඌනකඅඩ්ඪතෙය්‍යකංසෙ අතිරෙකසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ඌනකඅඩ්ඪතෙය්‍යකංසෙ වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ඌනකඅඩ්ඪතෙය්‍යකංසෙ ඌනකසඤ්ඤා, අනාපත්ති.

792. අනාපත්ති අඩ්ඪතෙය්‍යකංසපරමං චෙතාපෙති, ඌනකඅඩ්ඪතෙය්‍යකංසපරමං චෙතාපෙති, ඤාතකානං, පවාරිතානං, අඤ්ඤස්සත්ථාය, අත්තනො ධනෙන, මහග්ඝං චෙතාපෙතුකාමස්ස අප්පග්ඝං චෙතාපෙති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

ද්වාදසමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

උද්දිට්ඨා ඛො, අය්‍යායො, තිංස නිස්සග්ගියා පාචිත්තියා ධම්මා. තත්ථාය්‍යායො පුච්ඡාමි – ‘‘කච්චිත්ථ පරිසුද්ධා’’? දුතියම්පි පුච්ඡාමි – ‘‘කච්චිත්ථ පරිසුද්ධා’’? තතියම්පි පුච්ඡාමි – ‘‘කච්චිත්ථ පරිසුද්ධා’’? පරිසුද්ධෙත්ථාය්‍යායො, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමීති.

භික්ඛුනිවිභඞ්ගෙ නිස්සග්ගියකණ්ඩං නිට්ඨිතං.

4. පාචිත්තියකණ්ඩං (භික්ඛුනීවිභඞ්ගො)

1. ලසුණවග්ගො

1. පඨමසික්ඛාපදං

ඉමෙ ඛො පනාය්‍යායො ඡසට්ඨිසතා පාචිත්තියා

ධම්මා උද්දෙසං ආගච්ඡන්ති.

793. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙන උපාසකෙන භික්ඛුනිසඞ්ඝො ලසුණෙන පවාරිතො හොති – ‘‘යාසං අය්‍යානං ලසුණෙන අත්ථො, අහං ලසුණෙනා’’ති. ඛෙත්තපාලො ච ආණත්තො හොති – ‘‘සචෙ භික්ඛුනියො ආගච්ඡන්ති, එකමෙකාය භික්ඛුනියා ද්වෙතයො භණ්ඩිකෙ දෙහී’’ති. තෙන ඛො පන සමයෙන සාවත්ථියං උස්සවො හොති. යථාභතං ලසුණං පරික්ඛයං අගමාසි. භික්ඛුනියො තං උපාසකං උපසඞ්කමිත්වා එතදවොචුං – ‘‘ලසුණෙන, ආවුසො, අත්ථො’’ති. ‘‘නත්ථාය්‍යො. යථාභතං ලසුණං පරික්ඛීණං. ඛෙත්තං ගච්ඡථා’’ති. ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී ඛෙත්තං ගන්ත්වා න මත්තං ජානිත්වා බහුං ලසුණං හරාපෙසි. ඛෙත්තපාලො උජ්ඣායති ඛිය්‍යති විපාචෙති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො න මත්තං ජානිත්වා බහුං ලසුණං හරාපෙස්සන්තී’’ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛුනියො තස්ස ඛෙත්තපාලස්ස උජ්ඣායන්තස්ස ඛිය්‍යන්තස්ස විපාචෙන්තස්ස. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ.… තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම අය්‍යා ථුල්ලනන්දා න මත්තං ජානිත්වා බහුං ලසුණං හරාපෙස්සතී’’ති…පෙ.… සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී න මත්තං ජානිත්වා බහුං ලසුණං හරාපෙතීති [හරාපෙසීති (ක.)]? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ.… කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී න මත්තං

ජානිත්වා බහුං ලසුණං හරාපෙස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි –

‘‘භූතපුබ්බං, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී අඤ්ඤතරස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස පජාපති අහොසි. තිස්සො ච ධීතරො – නන්දා, නන්දවතී, සුන්දරීනන්දා. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, සො බ්‍රාහ්මණො කාලඞ්කත්වා අඤ්ඤතරං හංසයොනිං උපපජ්ජි. තස්ස සබ්බසොවණ්ණමයා පත්තා අහෙසුං. සො තාසං එකෙකං පත්තං දෙති. අථ ඛො, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී ‘‘අයං හංසො අම්හාකං එකෙකං පත්තං දෙතී’’ති තං හංසරාජං ගහෙත්වා නිප්පත්තං අකාසි. තස්ස පුන ජායමානා පත්තා සෙතා සම්පජ්ජිංසු. තදාපි, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී අතිලොභෙන සුවණ්ණා පරිහීනා. ඉදානි ලසුණා පරිහායිස්සතී’’ති.

> [ජා. 1.1.136 සුවණ්ණහංසජාතකෙපි] ‘‘යං ලද්ධං තෙන තුට්ඨබ්බං,
> අතිලොභො හි පාපකො;
> හංසරාජං ගහෙත්වාන, සුවණ්ණා පරිහායථා’’ති.

අථ ඛො භගවා ථුල්ලනන්දං භික්ඛුනිං අනෙකපරියායෙන විගරහිත්වා දුබ්භරතාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

794. **‘‘යා පන භික්ඛුනී ලසුණං ඛාදෙය්‍ය පාචිත්තිය’’**න්ති.

795. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

ලසුණං නාම මාගධකං වුච්චති.

‘‘ඛාදිස්සාමී’’ති පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අජ්ඣොහාරෙ අජ්ඣොහාරෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

796. ලසුණෙ ලසුණසඤ්ඤා ඛාදති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ලසුණෙ වෙමතිකා ඛාදති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ලසුණෙ අලසුණසඤ්ඤා ඛාදති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අලසුණෙ ලසුණසඤ්ඤා ඛාදති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අලසුණෙ වෙමතිකා ඛාදති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අලසුණෙ අලසුණසඤ්ඤා ඛාදති, අනාපත්ති.

797. අනාපත්ති පලණ්ඩුකෙ, භඤ්ජනකෙ, හරීතකෙ, චාපලසුණෙ, සූපසම්පාකෙ, මංසසම්පාකෙ, තෙලසම්පාකෙ, සාළවෙ, උත්තරිභඞ්ගෙ, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

පඨමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

2. දුතියසික්ඛාපදං

798. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො සම්බාධෙ ලොමං සංහරාපෙත්වා අචිරවතියා නදියා වෙසියාහි සද්ධිං නග්ගා එකතිත්ථෙ නහායන්ති. වෙසියා උජ්ඣායන්ති ඛියྱන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො සම්බාධෙ ලොමං සංහරාපෙස්සන්ති, සෙය්‍යථාපි ගිහිනියො කාමභොගිනියො''ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛුනියො තාසං වෙසියානං උජ්ඣායන්තීනං ඛිය්‍යන්තීනං විපාචෙන්තීනං. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො සම්බාධෙ ලොමං සංහරාපෙස්සන්තී''ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො සම්බාධෙ ලොමං සංහරාපෙන්තීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො සම්බාධෙ ලොමං සංහරාපෙස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

799. **''යා පන භික්ඛුනී සම්බාධෙ ලොමං සංහරාපෙය්‍ය, පාචිත්තිය''**න්ති.

800. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

සම්බාධො නාම උභො උපකච්ඡකා, මුත්තකරණං.

සංහරාපෙය්‍යාති එකම්පි ලොමං සංහරාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. බහුකෙපි ලොමෙ සංහරාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

801. අනාපත්ති ආබාධපච්චයා, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

දුතියසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

3. තතියසික්ඛාපදං

802. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ද්වෙ භික්ඛුනියො අනභිරතියා පීළිතා ඔවරකං පවිසිත්වා තලසාතකං කරොන්ති. භික්ඛුනියො තෙන සද්දෙන උපධාවිත්වා තා භික්ඛුනියො එතදවොචුං – ''කිස්ස තුම්හෙ, අය්‍යෙ, පුරිසෙන සද්ධිං සම්පදුස්සථා''ති? ''න මයං, අය්‍යෙ, පුරිසෙන සද්ධිං සම්පදුස්සාමා''ති. භික්ඛුනීනං එතමත්ථං ආරොචෙසුං. යා තා භික්ඛුනියො

අප්පිච්ඡා…පෙ.… තා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො තලඝාතකං කරිස්සන්තී’’ති…පෙ.… සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො තලඝාතකං කරොන්තීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ.… කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො තලඝාතකං කරිස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ.… එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

803. **‘‘තලඝාතකෙ පාචිත්තිය’’**න්ති.

804. **තලඝාතකං** නාම සම්ඵස්සං සාදියන්තී අන්තමසො උප්පලපත්තෙනපි මුත්තකරණෙ පහාරං දෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

805. අනාපත්ති ආබාධපච්චයා, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

තතියසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

4. චතුත්ථසික්ඛාපදං

806. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරා පුරාණරාජොරොධා භික්ඛුනීසු පබ්බජිතා [අඤ්ඤතරො පුරාණරාජොරොධො භික්ඛුනීසු පබ්බජිතො (සයා.)] හොති. අඤ්ඤතරා භික්ඛුනී අනභිරතියා පීළිතා යෙන සා භික්ඛුනී තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා තං භික්ඛුනිං එතදවොච – ‘‘රාජා ඛො, අය්යෙ, තුම්හෙ චිරාචිරං ගච්ඡති. කථං තුම්හෙ ධාරෙථා’’ති? ‘‘ජතුමට්ඨකෙන, අය්යෙ’’ති. ‘‘කිං එතං, අය්යෙ, ජතුමට්ඨක’’න්ති? අථ ඛො සා භික්ඛුනී තස්සා භික්ඛුනියා ජතුමට්ඨකං ආචික්ඛි. අථ ඛො සා භික්ඛුනී ජතුමට්ඨකං ආදියිත්වා ධොවිතුං විස්සරිත්වා එකමන්තං ඡඩ්ඩෙසි. භික්ඛුනියො මක්ඛිකාහි සම්පරිකිණ්ණං පස්සිත්වා එවමාහංසු – ‘‘කස්සිදං කම්ම’’න්ති? සා එවමාහ – ‘‘මය්හිදං කම්ම’’න්ති. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ.… තා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනී ජතුමට්ඨකං ආදියිස්සතී’’ති…පෙ.… සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනී ජතුමට්ඨකං ආදියතීති [ආදියීති (ක.)]? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ.… කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනී ජතුමට්ඨකං ආදියිස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ.… එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

807. **‘‘ජතුමට්ඨකෙ** [ජතුමට්ටකෙ (සී.)] **පාචිත්තිය’’**න්ති.

808. **ජතුමට්ඨකං** නාම ජතුමයං කට්ඨමයං පිට්ඨමයං මත්තිකාමයං.

ආදියෙය්‍යාති සම්ඵස්සං සාදියන්තී අන්තමසො උප්පලපත්තම්පි මුත්තකරණං පවෙසෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

809. අනාපත්ති ආබාධපච්චයා, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

චතුත්ථසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

5. පඤ්චමසික්ඛාපදං

810. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සක්කෙසු විහරති කපිලවත්ථුස්මිං නිග්‍රොධාරාමෙ. අථ ඛො මහාපජාපති ගොතමී යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා අවොවාතෙ අට්ඨාසි – ‘‘දුග්ගන්ධො, භගවා, මාතුගාමො’’ති. අථ ඛො භගවා – ‘‘ආදියන්තු ඛො භික්ඛුනියො උදකසුද්ධික’’න්ති, මහාපජාපතිං ගොතමිං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙසි සමාදපෙසි සමුත්තෙජෙසි සම්පහංසෙසි. අථ ඛො මහාපජාපති ගොතමී භගවතා ධම්මියා කථාය සන්දස්සිතා සමාදපිතා සමුත්තෙජිතා සම්පහංසිතා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදක්ඛිණං කත්වා පක්කාමි. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනීනං උදකසුද්ධික’’න්ති. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරා භික්ඛුනී – ‘‘භගවතා උදකසුද්ධිකා අනුඤ්ඤාතා’’ති අතිගම්භීරං උදකසුද්ධිකං ආදියන්තී මුත්තකරණෙ වණං අකාසි. අථ ඛො සා භික්ඛුනී භික්ඛුනීනං එතමත්ථං ආරොචෙති. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා...පෙ.... තා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – කථඤ්හි නාම භික්ඛුනී අතිගම්භීරං උදකසුද්ධිකං ආදියිස්සතීති...පෙ.... සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනී අතිගම්භීරං උදකසුද්ධිකං ආදියතී’’ති [ආදියීති (ක.)]? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනී අතිගම්භීරං උදකසුද්ධිකං ආදියිස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

811. **‘‘උදකසුද්ධිකං පන භික්ඛුනියා ආදියමානාය ද්වඞ්ගුලපබ්බපරමං ආදාතබ්බං. තං අතික්කාමෙන්තියා පාචිත්තිය’’**න්ති.

812. උදකසුද්ධිකං නාම මුත්තකරණස්ස ධොවනා වුච්චති.

ආදියමානායාති ධොවන්තියා.

ද්වඞ්ගුලපබ්බපරමං ආදාතබ්බන්ති ද්වීසු අඞ්ගුලෙසු ද්වෙ පබ්බපරමා ආදාතබ්බා.

තං අතික්කාමෙන්තියාති සම්ඵස්සං සාදියන්තී අන්තමසො කෙසග්ගමත්තම්පි අතික්කාමෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

813. අතිරෙකද්වඞ්ගුලපබ්බෙ අතිරෙකසඤ්ඤා ආදියති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අතිරෙකද්වඞ්ගුලපබ්බෙ වෙමතිකා ආදියති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අතිරෙකද්වඞ්ගුලපබ්බෙ ඌනකසඤ්ඤා ආදියති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ඌනකද්වඞ්ගුලපබ්බෙ අතිරෙකසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ඌනකද්වඞ්ගුලපබ්බෙ වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ඌනකද්වඞ්ගුලපබ්බෙ ඌනකසඤ්ඤා, අනාපත්ති.

814. අනාපත්ති ද්වඞ්ගුලපබ්බපරමං ආදියති, ඌනකද්වඞ්ගුලපබ්බපරමං ආදියති, ආබාධපච්චයා, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

පඤ්චමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

6. ඡට්ඨසික්ඛාපදං

815. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආරොහන්තො නාම මහාමත්තො භික්ඛූසු පබ්බජිතො හොති. තස්ස පුරාණදුතියිකා භික්ඛුනීසු පබ්බජිතා හොති. තෙන ඛො පන සමයෙන සො භික්ඛු තස්සා භික්ඛුනියා සන්තිකෙ භත්තවිස්සග්ගං කරොති. අථ ඛො සා භික්ඛුනී තස්ස භික්ඛුනො භුඤ්ජන්තස්ස පානීයෙන ච විධූපනෙන ච උපතිට්ඨිත්වා අච්චාවදති. අථ ඛො සො භික්ඛු තං භික්ඛුනිං අපසාදෙති – ‘‘මා, භගිනි, එවරූපං අකාසි. නෙතං කප්පතී’’ති. ‘‘පුබ්බෙ මං ත්වං එවඤ්ච එවඤ්ච කරොසි, ඉදානි එත්තකං න සහසී’’ති – පානීයථාලකං මත්ථකෙ ආසුම්භිත්වා විධූපනෙන පහාරං අදාසි. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ.… තා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනී භික්ඛුස්ස පහාරං දස්සතී’’ති…පෙ.… සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනී භික්ඛුස්ස පහාරං අදාසීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ.… කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනී භික්ඛුස්ස පහාරං දස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ.… එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

816. **‘‘යා පන භික්ඛුනී භික්ඛුස්ස භුඤ්ජන්තස්ස පානීයෙන වා විධූපනෙන වා උපතිට්ඨෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’**න්ති.

817. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ.… **භික්ඛුනීති**…පෙ.… අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

භික්ඛුස්සාති උපසම්පන්නස්ස.

භුඤ්ජන්තස්සාති පඤ්චන්නං භොජනානං අඤ්ඤතරං භොජනං භුඤ්ජන්තස්ස.

පානීයං නාම යං කිඤ්චි පානීයං.

විධූපනං නාම යා කාචි බීජනී.

උපතිට්ඨෙය්‍යාති හත්ථපාසෙ තිට්ඨති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

818. උපසම්පන්නෙ උපසම්පන්නසඤ්ඤා පානීයෙන වා විධූපනෙන වා උපතිට්ඨති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උපසම්පන්නෙ වෙමතිකා පානීයෙන වා විධූපනෙන වා උපතිට්ඨති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උපසම්පන්නෙ අනුපසම්පන්නසඤ්ඤා පානීයෙන වා විධූපනෙන වා උපතිට්ඨති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

හත්ථපාසං විජහිත්වා උපතිට්ඨති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ඛාදනීයං ඛාදන්තස්ස උපතිට්ඨති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නස්ස උපතිට්ඨති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නෙ උපසම්පන්නසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නෙ වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නෙ අනුපසම්පන්නසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

819. අනාපත්ති දෙති, දාපෙති, අනුපසම්පන්නං ආණාපෙති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

ඡට්ඨසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

7. සත්තමසික්ඛාපදං

820. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො සස්සකාලෙ ආමකධඤ්ඤං විඤ්ඤාපෙත්වා නගරං අතිහරන්ති ද්වාරට්ඨානෙ – ‘‘දෙථාය්‍යො, භාග’’න්ති. පලිබුන්ධෙත්වා මුඤ්චිංසු. අථ ඛො තා භික්ඛුනියො උපස්සයං ගන්ත්වා භික්ඛුනීනං එතමත්ථං ආරොචෙසුං. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො ආමකධඤ්ඤං විඤ්ඤාපෙස්සන්තී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ආමකධඤ්ඤං විඤ්ඤාපෙන්තීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ආමකධඤ්ඤං විඤ්ඤාපෙස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

821. **“යා පන භික්ඛුනී ආමකධඤ්ඤං විඤ්ඤත්වා වා විඤ්ඤාපෙත්වා වා භජ්ජිත්වා වා භජ්ජාපෙත්වා වා කොට්ටෙත්වා වා කොට්ටාපෙත්වා වා පචිත්වා වා පචාපෙත්වා වා භුඤ්ජෙය්‍ය, පාචිත්තිය”**න්ති.

822. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ.… **භික්ඛුනීති**…පෙ.… අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

ආමකධඤ්ඤං නාම සාලි වීහි යවො ගොධුමො කඞ්ගු වරකො කුද්‍රූසකො.

විඤ්ඤත්වාති සයං විඤ්ඤත්වා. **විඤ්ඤාපෙත්වාති** අඤ්ඤං විඤ්ඤාපෙත්වා.

භජ්ජිත්වාති සයං භජ්ජිත්වා. **භජ්ජාපෙත්වාති** අඤ්ඤං භජ්ජාපෙත්වා.

කොට්ටෙත්වාති සයං කොට්ටෙත්වා. **කොට්ටාපෙත්වාති** අඤ්ඤං කොට්ටාපෙත්වා.

පචිත්වාති සයං පචිත්වා. **පචාපෙත්වාති** අඤ්ඤං පචාපෙත්වා.

‘‘භුඤ්ජිස්සාමී’’ති පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අජ්ඣොහාරෙ අජ්ඣොහාරෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

823. අනාපත්ති ආබාධපච්චයා, අපරණ්ණං විඤ්ඤාපෙති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

සත්තමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

8. අට්ඨමසික්ඛාපදං

824. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො බ්‍රාහ්මණො නිබ්බිට්ඨරාජභටො ‘‘තඤ්ඤෙව භටපථං යාචිස්සාමී’’ති සීසං නහායිත්වා භික්ඛුනුපස්සයං නිස්සාය රාජකුලං ගච්ඡති. අඤ්ඤතරා භික්ඛුනී කටාහෙ වච්චං කත්වා තිරොකුට්ටෙ ඡඩ්ඩෙන්තී තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස මත්ථකෙ ආසුම්භි. අථ ඛො සො බ්‍රාහ්මණො උජ්ඣායති ඛිය්‍යති විපාචෙති – ‘‘අස්සමණියො ඉමා මුණ්ඩා බන්ධකිනියො. කථඤ්හි නාම ගූථකටාහං මත්ථකෙ ආසුම්භිස්සන්ති! ඉමාසං උපස්සයං ඣාපෙස්සාමී’’ති! උම්මුකං ගහෙත්වා උපස්සයං පවිසති. අඤ්ඤතරො උපාසකො උපස්සයා නික්ඛමන්තො අද්දස තං බ්‍රාහ්මණං උම්මුකං ගහෙත්වා උපස්සයං පවිසන්තං. දිස්වාන තං බ්‍රාහ්මණං එතදවොච – ‘‘කිස්ස ත්වං, භො, උම්මුකං ගහෙත්වා උපස්සයං පවිසසී’’ති? ‘‘ඉමා මං, භො, මුණ්ඩා බන්ධකිනියො ගූථකටාහං මත්ථකෙ ආසුම්භිංසු. ඉමාසං උපස්සයං ඣාපෙස්සාමී’’ති.

‘‘ගච්ඡ, භො බ්‍රාහ්මණ, මඞ්ගලං එතං. සහස්සං ලච්ඡසි තඤ්ච භටපඨ’’න්ති. අථ ඛො සො බ්‍රාහ්මණො සීසං නහායිත්වා රාජකුලං ගන්ත්වා සහස්සං අලත්ථ තඤ්ච භටපථං. අථ ඛො සො උපාසකො උපස්සයං පවිසිත්වා භික්ඛුනීනං එතමත්ථං ආරොචෙත්වා පරිභාසි. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා...පෙ.... තා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො උච්චාරං තිරොකුට්ටෙ ඡඩ්ඩෙස්සන්තී’’ති...පෙ.... සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො උච්චාරං තිරොකුට්ටෙ ඡඩ්ඩෙන්තීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො උච්චාරං තිරොකුට්ටෙ ඡඩ්ඩෙස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

825. **‘‘යා පන භික්ඛුනී උච්චාරං වා පස්සාවං වා සඞ්කාරං වා විඝාසං වා තිරොකුට්ටෙ වා තිරොපාකාරෙ වා ඡඩ්ඩෙය්‍ය වා ඡඩ්ඩාපෙය්‍ය වා, පාචිත්තිය’’**න්ති.

826. **යා පනාති** යා යාදිසා...පෙ.... **භික්ඛුනීති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

උච්චාරො නාම ගූථො වුච්චති. **පස්සාවො** නාම මුත්තං වුච්චති.

සඞ්කාරං නාම කචවරං වුච්චති.

විඝාසං නාම චලකානි වා අට්ඨිකානි වා උච්ඡිට්ඨොදකං වා.

කුට්ටො නාම තයො කුට්ටා – ඉට්ඨකාකුට්ටො, සිලාකුට්ටො, දාරුකුට්ටො.

පාකාරො නාම තයො පාකාරා – ඉට්ඨකාපාකාරො, සිලාපාකාරො, දාරුපාකාරො.

තිරොකුට්ටෙති කුට්ටස්ස පරතො. **තිරොපාකාරෙති** පාකාරස්ස පරතො.

ඡඩ්ඩෙය්‍යාති සයං ඡඩ්ඩෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ඡඩ්ඩාපෙය්‍යාති අඤ්ඤං ආණාපෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. සකිං ආණත්තා බහුකම්පි ඡඩ්ඩෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

827. අනාපත්ති ඔලොකෙත්වා ඡඩ්ඩෙති, අවළඤ්ජෙ ඡඩ්ඩෙති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

අට්ඨමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

9. නවමසික්ඛාපදං

828. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස භික්ඛුනුපස්සයං නිස්සාය යවඛෙත්තං හොති. භික්ඛුනියො උච්චාරම්පි පස්සාවම්පි සඞ්කාරම්පි විඝාසම්පි ඛෙත්තෙ ඡඩ්ඩෙන්ති. අථ ඛො සො බ්‍රාහ්මණො උජ්ඣායති ඛියති විපාචෙති – ''කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො අම්හාකං යවඛෙත්තං දූසෙස්සන්තී''ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛුනියො තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස උජ්ඣායන්තස්ස ඛියන්තස්ස විපාචෙන්තස්ස. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො උච්චාරම්පි පස්සාවම්පි සඞ්කාරම්පි විඝාසම්පි හරිතෙ ඡඩ්ඩෙස්සන්තී''ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො උච්චාරම්පි පස්සාවම්පි සඞ්කාරම්පි විඝාසම්පි හරිතෙ ඡඩ්ඩෙන්තීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො උච්චාරම්පි පස්සාවම්පි සඞ්කාරම්පි විඝාසම්පි හරිතෙ ඡඩ්ඩෙස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

829. **''යා පන භික්ඛුනී උච්චාරං වා පස්සාවං වා සඞ්කාරං වා විඝාසං වා හරිතෙ ඡඩ්ඩෙය්‍ය වා ඡඩ්ඩාපෙය්‍ය වා, පාචිත්තිය''**න්ති.

830. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

උච්චාරො නාම ගූථො වුච්චති. **පස්සාවො** නාම මුත්තං වුච්චති.

සඞ්කාරං නාම කචවරං වුච්චති.

විඝාසං නාම චලකානි වා අට්ඨිකානි වා උච්ඡිට්ඨොදකං වා.

හරිතං නාම පුබ්බණ්ණං අපරණ්ණං යං මනුස්සානං උපභොගපරිභොගං රොපිමං.

ඡඩ්ඩෙය්‍යාති සයං ඡඩ්ඩෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ඡඩ්ඩාපෙය්‍යාති අඤ්ඤං ආණාපෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. සකිං ආණත්තා බහුකම්පි ඡඩ්ඩෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

831. හරිතෙ හරිතසඤ්ඤා ඡඩ්ඩෙති වා ඡඩ්ඩාපෙති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. හරිතෙ වෙමතිකා ඡඩ්ඩෙති වා ඡඩ්ඩාපෙති වා, ආපත්ති

පාචිත්තියස්ස. හරිතෙ අහරිතසඤ්ඤා ඡඩ්ඩෙති වා ඡඩ්ඩාපෙති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අහරිතෙ හරිතසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අහරිතෙ වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අහරිතෙ අහරිතසඤ්ඤා, අනාපත්ති.

832. අනාපත්ති ඔලොකෙත්වා ඡඩ්ඩෙති, ඛෙත්තමරියාදෙ [ඡඩ්ඩිතඛෙත්තෙ (?) අට්ඨකථා ඔලොකෙතබ්බා] ඡඩ්ඩෙති සාමිකෙ ආපුච්ඡිත්වා අපලොකෙත්වා ඡඩ්ඩෙති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

නවමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

10. දසමසික්ඛාපදං

833. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා රාජගහෙ විහරති වෙළුවනෙ කලන්දකනිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන රාජගහෙ ගිරග්ගසමජ්ජො හොති. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො ගිරග්ගසමජ්ජං දස්සනාය අගමංසු. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො නච්චම්පි ගීතම්පි වාදිතම්පි දස්සනාය ගච්ඡිස්සන්ති, සෙය්‍යථාපි ගිහිනියො කාමභොගිනියො''ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛුනියො තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛිය්‍යන්තානං විපාචෙන්තානං. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො නච්චම්පි ගීතම්පි වාදිතම්පි දස්සනාය ගච්ඡිස්සන්තී''ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො නච්චම්පි ගීතම්පි වාදිතම්පි දස්සනාය ගච්ඡන්තීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො නච්චම්පි ගීතම්පි වාදිතම්පි දස්සනාය ගච්ඡිස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

834. **''යා පන භික්ඛුනී නච්චං වා ගීතං වා වාදිතං වා දස්සනාය ගච්ඡෙය්‍ය, පාචිත්තිය''**න්ති.

835. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

නච්චං නාම යං කිඤ්චි නච්චං. **ගීතං** නාම යං කිඤ්චි ගීතං. **වාදිතං** නාම යං කිඤ්චි වාදිතං.

836. දස්සනාය ගච්ඡති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. යත්ථ ඨිතා පස්සති වා සුණාති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. දස්සනූපචාරං විජහිත්වා පුනප්පුනං පස්සති වා සුණාති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. එකමෙකං දස්සනාය ගච්ඡති,

ආපත්ති දුක්කටස්ස. යත්ථ ඨිතා පස්සති වා සුණාති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. දස්සනූපචාරං විජහිත්වා පුනප්පුනං පස්සති වා සුණාති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

837. අනාපත්ති ආරාමෙ ඨිතා පස්සති වා සුණාති වා, භික්ඛුනියා ඨිතොකාසං වා නිසින්නොකාසං වා නිපන්නොකාසං වා ආගන්ත්වා නච්චන්ති වා ගායන්ති වා වාදෙන්ති වා, පටිපථං ගච්ඡන්තී පස්සති වා සුණාති වා, සති කරණීයෙ ගන්ත්වා පස්සති වා සුණාති වා, ආපදාසු, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

දසමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

ලසුණවග්ගො පඨමො.

2. අන්ධකාරවග්ගො

1. පඨමසික්ඛාපදං

838. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භද්දාය කාපිලානියා අන්තෙවාසිනියා භික්ඛුනියා ඤාතකො පුරිසො ගාමකා සාවත්ථිං අගමාසි කෙනචිදෙව කරණීයෙන. අථ ඛො සා භික්ඛුනී තෙන පුරිසෙන සද්ධිං රත්තන්ධකාරෙ අප්පදීපෙ එකෙනෙකා සන්තිට්ඨතිපි සල්ලපතිපි. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා...පෙ.... තා උජ්ඣායන්ති ඛියྱන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනී රත්තන්ධකාරෙ අප්පදීපෙ පුරිසෙන සද්ධිං එකෙනෙකා සන්තිට්ඨිස්සතිපි සල්ලපිස්සතිපී’’ති...පෙ.... සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනී රත්තන්ධකාරෙ අප්පදීපෙ පුරිසෙන සද්ධිං එකෙනෙකා සන්තිට්ඨතිපි සල්ලපතිපීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනී රත්තන්ධකාරෙ අප්පදීපෙ පුරිසෙන සද්ධිං එකෙනෙකා සන්තිට්ඨිස්සතිපි සල්ලපිස්සතිපි! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

839. **‘‘යා පන භික්ඛුනී රත්තන්ධකාරෙ අප්පදීපෙ පුරිසෙන සද්ධිං එකෙනෙකා සන්තිට්ඨෙය්‍ය වා සල්ලපෙය්‍ය වා, පාචිත්තිය’’**න්ති.

840. **යා පනාති** යා යාදිසා...පෙ.... **භික්ඛුනීති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

රත්තන්ධකාරෙති ඔග්ගතෙ සූරියෙ. **අප්පදීපෙති** අනාලොකෙ.

පුරිසො නාම මනුස්සපුරිසො න යක්ඛො න පෙතො න තිරච්ඡානගතො විඤ්ඤූ පටිබලො සන්තිට්ඨිතුං සල්ලපිතුං.

සද්ධින්ති එකතො. **එකෙනෙකාති** පුරිසො චෙව හොති භික්ඛුනී ච.

සන්තිට්ඨෙය්‍ය වාති පුරිසස්ස හත්ථපාසෙ තිට්ඨති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

සල්ලපෙය්‍ය වාති පුරිසස්ස හත්ථපාසෙ ඨිතා සල්ලපති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

හත්ථපාසං විජහිත්වා සන්තිට්ඨති වා සල්ලපති වා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. යක්ඛෙන වා පෙතෙන වා පණ්ඩකෙන වා තිරච්ඡානගතමනුස්සවිග්ගහෙන වා සද්ධිං සන්තිට්ඨති වා සල්ලපති වා, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

841. අනාපත්ති යො කොචි විඤ්ඤූ දුතියො [යා කාචි විඤ්ඤූ දුතියා (ස්‍යා.)] හොති, අරහොපෙක්ඛා, අඤ්ඤවිහිතා සන්තිට්ඨති වා සල්ලපති වා, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

පඨමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

2. දුතියසික්ඛාපදං

842. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භද්දාය කාපිලානියා අන්තෙවාසිනියා භික්ඛුනියා ඤාතකො පුරිසො ගාමකා සාවත්ථිං අගමාසි කෙනචිදෙව කරණීයෙන. අථ ඛො සා භික්ඛුනී – ‘‘භගවතා පටික්ඛිත්තං රත්තන්ධකාරෙ අප්පදීපෙ පුරිසෙන සද්ධිං එකෙනෙකා සන්තිට්ඨිතුං සල්ලපිතු’’න්ති තෙනෙව පුරිසෙන සද්ධිං පටිච්ඡන්නෙ ඔකාසෙ **එකෙනෙකා සන්තිට්ඨතිපි සල්ලපතිපි. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා...පෙ.... තා** උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනී පටිච්ඡන්නෙ ඔකාසෙ පුරිසෙන සද්ධිං එකෙනෙකා සන්තිට්ඨිස්සතිපි සල්ලපිස්සතිපී’’ති...පෙ.... සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනී පටිච්ඡන්නෙ ඔකාසෙ පුරිසෙන සද්ධිං එකෙනෙකා සන්තිට්ඨතිපි සල්ලපතිපීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනී පටිච්ඡන්නෙ ඔකාසෙ පුරිසෙන සද්ධිං එකෙනෙකා සන්තිට්ඨිස්සතිපි සල්ලපිස්සතිපි! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

843. **‘‘යා පන භික්ඛුනී පටිච්ඡන්නෙ ඔකාසෙ පුරිසෙන සද්ධිං එකෙනෙකා සන්තිට්ඨෙය්‍ය වා සල්ලපෙය්‍ය වා, පාචිත්තිය’’**න්ති.

844. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ.… **භික්ඛුනීති**…පෙ.… අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

පටිච්ඡන්නො නාම ඔකාසො කුට්ටෙන වා කවාටෙන වා කිලඤ්ජෙන වා සාණිපාකාරෙන වා රුක්ඛෙන වා **ථම්භෙන වා කොත්ථළියා** වා යෙන කෙනචි පටිච්ඡන්නො හොති.

පුරිසො නාම මනුස්සපුරිසො න යක්ඛො න පෙතො න තිරච්ඡානගතො විඤ්ඤූ පටිබලො සන්තිට්ඨිතුං සල්ලපිතුං.

සද්ධින්ති එකතො. **එකෙනෙකාති** පුරිසො චෙව හොති භික්ඛුනී ච.

සන්තිට්ඨෙය්‍ය වාති පුරිසස්ස හත්ථපාසෙ තිට්ඨති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

සල්ලපෙය්‍ය වාති පුරිසස්ස හත්ථපාසෙ ඨිතා සල්ලපති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

හත්ථපාසං විජහිත්වා සන්තිට්ඨති වා සල්ලපති වා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. යක්ඛෙන වා පෙතෙන වා පණ්ඩකෙන වා තිරච්ඡානගතමනුස්සවිග්ගහෙන වා සද්ධිං සන්තිට්ඨති වා සල්ලපති වා, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

845. අනාපත්ති යො කොචි විඤ්ඤූ දුතියො හොති, අරහොපෙක්ඛා, අඤ්ඤවිහිතා සන්තිට්ඨති වා සල්ලපති වා, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

දුතියසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

3. තතියසික්ඛාපදං

846. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භද්දාය කාපිලානියා අන්තෙවාසිනියා භික්ඛුනියා ඤාතකො පුරිසො ගාමකා සාවත්ථිං අගමාසි කෙනචිදෙව කරණීයෙන. අථ ඛො සා භික්ඛුනී – ‘‘භගවතා පටික්ඛිත්තං පටිච්ඡන්නෙ ඔකාසෙ පුරිසෙන සද්ධිං එකෙනෙකා සන්තිට්ඨිතුං සල්ලපිතු’’න්ති තෙනෙව පුරිසෙන සද්ධිං අජ්ඣොකාසෙ එකෙනෙකා සන්තිට්ඨතිපි සල්ලපතිපි. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ.… තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනී අජ්ඣොකාසෙ පුරිසෙන සද්ධිං එකෙනෙකා සන්තිට්ඨිස්සතිපි සල්ලපිස්සතිපී’’ති…පෙ.… සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනී අජ්ඣොකාසෙ පුරිසෙන සද්ධිං එකෙනෙකා සන්තිට්ඨතිපි සල්ලපතිපීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ.… කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනී අජ්ඣොකාසෙ පුරිසෙන සද්ධිං එකෙනෙකා සන්තිට්ඨිස්සතිපි

සල්ලපිස්සතිපි! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

847. **‘‘යා පන භික්ඛුනී අජ්ඣොකාසෙ පුරිසෙන සද්ධිං එකෙනෙකා සන්තිට්ඨෙය්‍ය වා සල්ලපෙය්‍ය වා, පාචිත්තිය’’**න්ති.

848. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

අජ්ඣොකාසො නාම අප්පටිච්ඡන්නො හොති කුට්ටෙන වා කවාටෙන වා කිලඤ්ජෙන වා සාණිපාකාරෙන වා රුක්ඛෙන වා ථම්භෙන වා කොත්ථළියා වා, යෙන කෙනචි අප්පටිච්ඡන්නො හොති.

පුරිසො නාම මනුස්සපුරිසො, න යක්ඛො න පෙතො න තිරච්ඡානගතො, විඤ්ඤූ පටිබලො සන්තිට්ඨිතුං සල්ලපිතුං.

සද්ධින්ති එකතො. **එකෙනෙකාති** පුරිසො චෙව හොති භික්ඛුනී ච.

සන්තිට්ඨෙය්‍ය වාති පුරිසස්ස හත්ථපාසෙ තිට්ඨති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

සල්ලපෙය්‍ය වාති පුරිසස්ස හත්ථපාසෙ ඨිතා සල්ලපති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

හත්ථපාසං විජහිත්වා සන්තිට්ඨති වා සල්ලපති වා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. යක්ඛෙන වා පෙතෙන වා පණ්ඩකෙන වා තිරච්ඡානගතමනුස්සවිග්ගහෙන වා සද්ධිං සන්තිට්ඨති වා සල්ලපති වා, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

849. අනාපත්ති යො කොචි විඤ්ඤූ දුතියො හොති, අරහොපෙක්ඛා, අඤ්ඤවිහිතා සන්තිට්ඨති වා සල්ලපති වා, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

තතියසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

4. චතුත්ථසික්ඛාපදං

850. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී රථිකායපි බ්‍යූහෙපි සිඞ්ඝාටකෙපි පුරිසෙන සද්ධිං එකෙනෙකා සන්තිට්ඨතිපි සල්ලපතිපි නිකණ්ණිකම්පි ජප්පෙති දුතියිකම්පි භික්ඛුනිං උය්‍යොජෙති. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම අය්‍යා ථුල්ලනන්දා රථිකායපි බ්‍යූහෙපි සිඞ්ඝාටකෙපි පුරිසෙන සද්ධිං එකෙනෙකා සන්තිට්ඨිස්සතිපි සල්ලපිස්සතිපි නිකණ්ණිකම්පි ජප්පිස්සති දුතියිකම්පි භික්ඛුනිං

උය්‍යොජෙස්සතී''ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී රථිකායපි බ්‍යූහෙපි සිඞ්ඝාටකෙපි පුරිසෙන සද්ධිං එකෙනෙකා සන්තිට්ඨතිපි සල්ලපතිපි නිකණ්ණිකම්පි ජප්පෙති දුතියිකම්පි භික්ඛුනිං උය්‍යොජෙතීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී රථිකායපි බ්‍යූහෙපි සිඞ්ඝාටකෙපි පුරිසෙන සද්ධිං එකෙනෙකා සන්තිට්ඨිස්සතිපි සල්ලපිස්සතිපි නිකණ්ණිකම්පි ජප්පිස්සති දුතියිකම්පි භික්ඛුනිං උය්‍යොජෙස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

851. **''යා පන භික්ඛුනී රථිකාය වා බ්‍යූහෙ වා සිඞ්ඝාටකෙ වා පුරිසෙන සද්ධිං එකෙනෙකා සන්තිට්ඨෙය්‍ය වා සල්ලපෙය්‍ය වා නිකණ්ණිකං වා ජප්පෙය්‍ය දුතියිකං වා භික්ඛුනිං උය්‍යොජෙය්‍ය, පාචිත්තිය''**න්ති.

852. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

රථිකා නාම රච්ඡා වුච්චති. **බ්‍යූහං** නාම යෙනෙව පවිසන්ති තෙනෙව නික්ඛමන්ති. **සිඞ්ඝාටකො** නාම චච්චරං වුච්චති.

පුරිසො නාම මනුස්සපුරිසො න යක්ඛො න පෙතො න තිරච්ඡානගතො විඤ්ඤූ පටිබලො සන්තිට්ඨිතුං සල්ලපිතුං.

සද්ධින්ති එකතො. **එකෙනෙකාති** පුරිසො චෙව හොති භික්ඛුනී ච.

සන්තිට්ඨෙය්‍ය වාති පුරිසස්ස හත්ථපාසෙ තිට්ඨති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

සල්ලපෙය්‍ය වාති පුරිසස්ස හත්ථපාසෙ ඨිතා සල්ලපති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

නිකණ්ණිකං වා ජප්පෙය්‍යාති පුරිසස්ස උපකණ්ණකෙ ආරොචෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

දුතියිකං වා භික්ඛුනිං උය්‍යොජෙය්‍යාති අනාචාරං ආචරිතුකාමා දුතියිකම්පි භික්ඛුනිං උය්‍යොජෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. දස්සනූපචාරං වා සවනූපචාරං වා විජහන්තියා ආපත්ති දුක්කටස්ස. විජහිතෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

හත්ථපාසං විජහිත්වා සන්තිට්ඨති වා සල්ලපති වා ආපත්ති දුක්කටස්ස. යක්ඛෙන වා පෙතෙන වා පණ්ඩකෙන වා තිරච්ඡානගතමනුස්සවිග්ගහෙන වා සද්ධිං සන්තිට්ඨති වා සල්ලපති වා, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

853. අනාපත්ති යො කොචි විඤ්ඤූ දුතියො හොති, අරහොපෙක්ඛා, අඤ්ඤවිහිතා සන්තිට්ඨති වා සල්ලපති වා, න අනාචාරං ආචරිතුකාමා, සති කරණීයෙ දුතියිකං භික්ඛුනිං උය්‍යොජෙති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

චතුත්ථසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

5. පඤ්චමසික්ඛාපදං

854. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරා භික්ඛුනී අඤ්ඤතරස්ස කුලස්ස කුලූපිකා හොති නිච්චභත්තිකා. අථ ඛො සා භික්ඛුනී පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය යෙන තං කුලං තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා ආසනෙ නිසීදිත්වා සාමිකෙ අනාපුච්ඡා පක්කාමි. තස්ස කුලස්ස දාසී ඝරං සම්මජ්ජන්තී තං ආසනං භාජනන්තරිකාය පක්ඛිපි. මනුස්සා තං ආසනං අපස්සන්තා තං භික්ඛුනිං එතදවොචුං – ‘‘කහං තං, අය්‍යෙ, ආසන’’න්ති? ‘‘නාහං තං, ආවුසො, ආසනං පස්සාමී’’ති. ‘‘දෙථාය්‍යෙ, තං ආසන’’න්ති පරිභාසිත්වා නිච්චභත්තං පච්ඡින්දිංසු. අථ ඛො තෙ මනුස්සා ඝරං සොධෙන්තා තං ආසනං භාජනන්තරිකාය පස්සිත්වා තං භික්ඛුනිං ඛමාපෙත්වා නිච්චභත්තං පට්ඨපෙසුං. අථ ඛො සා භික්ඛුනී භික්ඛුනීනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනී පුරෙභත්තං කුලානි උපසඞ්කමිත්වා ආසනෙ නිසීදිත්වා සාමිකෙ අනාපුච්ඡා පක්කමිස්සතී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනී පුරෙභත්තං කුලානි උපසඞ්කමිත්වා ආසනෙ නිසීදිත්වා සාමිකෙ අනාපුච්ඡා පක්කමතීති [පක්කමීති (ක.)]? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ භික්ඛුනී පුරෙභත්තං කුලානි උපසඞ්කමිත්වා ආසනෙ නිසීදිත්වා සාමිකෙ අනාපුච්ඡා පක්කමිස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

855. **‘‘යා පන භික්ඛුනී පුරෙභත්තං කුලානි උපසඞ්කමිත්වා ආසනෙ නිසීදිත්වා සාමිකෙ අනාපුච්ඡා පක්කමෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’**න්ති.

856. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

පුරෙභත්තං නාම අරුණුග්ගමනං උපාදාය යාව මජ්ඣන්හිකා.

කුලං නාම චත්තාරි කුලානි – ඛත්තියකුලං, බ්‍රාහ්මණකුලං, වෙස්සකුලං, සුද්දකුලං. **උපසඞ්කමිත්වාති** තත්ථ ගන්ත්වා.

ආසනං නාම පල්ලඞ්කස්ස ඔකාසො වුච්චති. **නිසීදිත්වාති** තස්මිං නිසීදිත්වා.

සාමිකෙ අනාපුච්ඡා පක්කමෙය්‍යාති යො තස්මිං කුලෙ මනුස්සො විඤ්ඤූ තං අනාපුච්ඡා අනොවස්සකං අතික්කාමෙන්තියා ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අජ්ඣොකාසෙ උපචාරං අතික්කාමෙන්තියා ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

857. අනාපුච්ඡිතෙ අනාපුච්ඡිතසඤ්ඤා පක්කමති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අනාපුච්ඡිතෙ වෙමතිකා පක්කමති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අනාපුච්ඡිතෙ ආපුච්ඡිතසඤ්ඤා පක්කමති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

පල්ලඞ්කස්ස අනොකාසෙ ආපත්ති දුක්කටස්ස. ආපුච්ඡිතෙ අනාපුච්ඡිතසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ආපුච්ඡිතෙ වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ආපුච්ඡිතෙ ආපුච්ඡිතසඤ්ඤා, අනාපත්ති.

858. අනාපත්ති ආපුච්ඡා ගච්ඡති, අසංහාරිමෙ, ගිලානාය, ආපදාසු, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

පඤ්චමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

6. ඡට්ඨසික්ඛාපදං

859. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී පච්ඡාභත්තං කුලානි උපසඞ්කමිත්වා සාමිකෙ අනාපුච්ඡා ආසනෙ අභිනිසීදතිපි අභිනිපජ්ජතිපි. මනුස්සා ථුල්ලනන්දං භික්ඛුනිං හිරීයමානා ආසනෙ නෙව අභිනිසීදන්ති න අභිනිපජ්ජන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම අය්‍යා ථුල්ලනන්දා පච්ඡාභත්තං කුලානි උපසඞ්කමිත්වා සාමිකෙ අනාපුච්ඡා ආසනෙ අභිනිසීදිස්සතිපි අභිනිපජ්ජිස්සතිපී’’ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛුනියො තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාචෙන්තානං. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම අය්‍යා ථුල්ලනන්දා පච්ඡාභත්තං කුලානි උපසඞ්කමිත්වා සාමිකෙ අනාපුච්ඡා ආසනෙ අභිනිසීදිස්සතිපි අභිනිපජ්ජිස්සතිපී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී පච්ඡාභත්තං කුලානි උපසඞ්කමිත්වා සාමිකෙ අනාපුච්ඡා ආසනෙ අභිනිසීදතිපි අභිනිපජ්ජතිපීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී පච්ඡාභත්තං කුලානි උපසඞ්කමිත්වා සාමිකෙ අනාපුච්ඡා ආසනෙ අභිනිසීදිස්සතිපි අභිනිපජ්ජිස්සතිපි! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

860. **“යා පන භික්ඛුනී පච්ඡාභත්තං කුලානි උපසඞ්කමිත්වා සාමිකෙ අනාපුච්ඡා ආසනෙ අභිනිසීදෙය්‍ය වා අභිනිපජ්ජෙය්‍ය වා, පාචිත්තිය”**න්ති.

861. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

පච්ඡාභත්තං නාම මජ්ඣන්හිකෙ වීතිවත්තෙ යාව අත්ථඞ්ගතෙ සූරියෙ.

කුලං නාම චත්තාරි කුලානි – ඛත්තියකුලං, බ්‍රාහ්මණකුලං, වෙස්සකුලං, සුද්දකුලං. **උපසඞ්කමිත්වාති** තත්ථ ගන්ත්වා.

සාමිකෙ අනාපුච්ඡාති යො තස්මිං කුලෙ මනුස්සො සාමිකො දාතුං, තං අනාපුච්ඡා.

ආසනං නාම පල්ලඞ්කස්ස ඔකාසො වුච්චති.

අභිනිසීදෙය්‍යාති තස්මිං අභිනිසීදති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අභිනිපජ්ජෙය්‍යාති තස්මිං අභිනිපජ්ජති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

862. අනාපුච්ඡිතෙ අනාපුච්ඡිතසඤ්ඤා ආසනෙ අභිනිසීදති වා අභිනිපජ්ජති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අනාපුච්ඡිතෙ වෙමතිකා ආසනෙ අභිනිසීදති වා අභිනිපජ්ජති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අනාපුච්ඡිතෙ ආපුච්ඡිතසඤ්ඤා ආසනෙ අභිනිසීදති වා අභිනිපජ්ජති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

පල්ලඞ්කස්ස අනොකාසෙ ආපත්ති දුක්කටස්ස. ආපුච්ඡිතෙ අනාපුච්ඡිතසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ආපුච්ඡිතෙ වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ආපුච්ඡිතෙ ආපුච්ඡිතසඤ්ඤා, අනාපත්ති.

863. අනාපත්ති ආපුච්ඡා ආසනෙ අභිනිසීදති වා අභිනිපජ්ජති වා, ධුවපඤ්ඤත්තෙ, ගිලානාය, ආපදාසු, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

ඡට්ඨසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

7. සත්තමසික්ඛාපදං

864. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛුනියො කොසලෙසු ජනපදෙ සාවත්ථිං ගච්ඡන්තියො සායං අඤ්ඤතරං ගාමං උපගන්ත්වා අඤ්ඤතරං බ්‍රාහ්මණකුලං උපසඞ්කමිත්වා ඔකාසං යාචිංසු. අථ ඛො සා බ්‍රාහ්මණී තා භික්ඛුනියො එතදවොච – ‘‘ආගමෙථ, අය්‍යෙ, යාව බ්‍රාහ්මණො ආගච්ඡතී’’ති. භික්ඛුනියො – ‘‘යාව බ්‍රාහ්මණො

ආගච්ඡතී''ති සෙය්‍යං සන්ථරිත්වා එකච්චා නිසීදිංසු එකච්චා නිපජ්ජිංසු. අථ ඛො සො බ්‍රාහ්මණො රත්තිං ආගන්ත්වා තං බ්‍රාහ්මණිං එතදවොච – ''කා ඉමා''ති? ''භික්ඛුනියො, අය්‍යා''ති. ''නික්කඩ්ඪථ ඉමා මුණ්ඩා බන්ධකිනියො''ති, ඝරතො නික්කඩ්ඪාපෙසි. අථ ඛො තා භික්ඛුනියො සාවත්ථිං ගන්ත්වා භික්ඛුනීනං එතමත්ථං ආරොචෙසුං. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො විකාලෙ කුලානි උපසඞ්කමිත්වා සාමිකෙ අනාපුච්ඡා සෙය්‍යං සන්ථරිත්වා අභිනිසීදිස්සන්තිපි අභිනිපජ්ජිස්සන්තිපී''ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො විකාලෙ කුලානි උපසඞ්කමිත්වා සාමිකෙ අනාපුච්ඡා සෙය්‍යං සන්ථරිත්වා අභිනිසීදන්තිපි අභිනිපජ්ජන්තිපීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො විකාලෙ කුලානි උපසඞ්කමිත්වා සාමිකෙ අනාපුච්ඡා සෙය්‍යං සන්ථරිත්වා අභිනිසීදිස්සන්තිපි අභිනිපජ්ජිස්සන්තිපි! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

865. **''යා පන භික්ඛුනී විකාලෙ කුලානි උපසඞ්කමිත්වා සාමිකෙ අනාපුච්ඡා සෙය්‍යං සන්ථරිත්වා වා සන්ථරාපෙත්වා වා අභිනිසීදෙය්‍ය වා අභිනිපජ්ජෙය්‍ය වා, පාචිත්තිය''**න්ති.

866. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

විකාලො නාම අත්ථඞ්ගතෙ සූරියෙ යාව අරුණුග්ගමනා.

කුලං නාම චත්තාරි කුලානි – ඛත්තියකුලං, බ්‍රාහ්මණකුලං, වෙස්සකුලං සුද්දකුලං. **උපසඞ්කමිත්වාති** තත්ථ ගන්ත්වා.

සාමිකෙ අනාපුච්ඡාති යො තස්මිං කුලෙ මනුස්සො සාමිකො දාතුං, තං අනාපුච්ඡා.

සෙය්‍යං නාම අන්තමසො පණ්ණසන්ථාරොපි. **සන්ථරිත්වාති** සයං සන්ථරිත්වා. **සන්ථරාපෙත්වාති** අඤ්ඤං සන්ථරාපෙත්වා. **අභිනිසීදෙය්‍යාති** තස්මිං අභිනිසීදති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. **අභිනිපජ්ජෙය්‍යාති** තස්මිං අභිනිපජ්ජති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

867. අනාපුච්ඡිතෙ අනාපුච්ඡිතසඤ්ඤා සෙය්‍යං සන්ථරිත්වා වා සන්ථරාපෙත්වා වා අභිනිසීදති වා අභිනිපජ්ජති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අනාපුච්ඡිතෙ වෙමතිකා සෙය්‍යං සන්ථරිත්වා වා සන්ථරාපෙත්වා වා අභිනිසීදති වා අභිනිපජ්ජති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අනාපුච්ඡිතෙ

ආපුච්ඡිතසඤ්ඤා සෙයය්‍යං සන්ථරිත්වා වා සන්ථරාපෙත්වා වා අභිනිසීදති වා අභිනිපජ්ජති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ආපුච්ඡිතෙ අනාපුච්ඡිතසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ආපුච්ඡිතෙ වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ආපුච්ඡිතෙ ආපුච්ඡිතසඤ්ඤා, අනාපත්ති.

868. අනාපත්ති ආපුච්ඡා සෙයය්‍යං සන්ථරිත්වා වා සන්ථරාපෙත්වා වා අභිනිසීදති වා අභිනිපජ්ජති වා, ගිලානාය, ආපදාසු, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

සත්තමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

8. අට්ඨමසික්ඛාපදං

869. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භද්දාය කාපිලානියා අන්තෙවාසිනී භික්ඛුනී භද්දං කාපිලානිං සක්කච්චං උපට්ඨෙති. භද්දා කාපිලානී භික්ඛුනියො එතදවොච – ‘‘අයං මං, අය්‍යෙ, භික්ඛුනී සක්කච්චං උපට්ඨෙති, ඉමිස්සාහං චීවරං දස්සාමී’’ති. අථ ඛො සා භික්ඛුනී දුග්ගහිතෙන දූපධාරිතෙන පරං උජ්ඣාපෙසි – ‘‘අහං කිරාය්‍යෙ, අය්‍යං න සක්කච්චං උපට්ඨෙමි, න කිර මෙ අය්‍යා චීවරං දස්සතී’’ති. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ.… තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනී දුග්ගහිතෙන දූපධාරිතෙන පරං උජ්ඣාපෙස්සතී’’ති…පෙ.… සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනී දුග්ගහිතෙන දූපධාරිතෙන පරං උජ්ඣාපෙතීති [උජ්ඣාපෙසීති (ක.)]? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ.… කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනී දුග්ගහිතෙන දූපධාරිතෙන පරං උජ්ඣාපෙස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ.… එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

870. **‘‘යා පන භික්ඛුනී දුග්ගහිතෙන දූපධාරිතෙන පරං උජ්ඣාපෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’**න්ති.

871. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ.… **භික්ඛුනීති**…පෙ.… අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

දුග්ගහිතෙනාති අඤ්ඤථා ගහිතෙන [උග්ගහිතෙන (ක.)].

දූපධාරිතෙනාති අඤ්ඤථා උපධාරිතෙන.

පරන්ති උපසම්පන්නං උජ්ඣාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

872. උපසම්පන්නාය උපසම්පන්නසඤ්ඤා උජ්ඣාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උපසම්පන්නාය වෙමතිකා උජ්ඣාපෙති, ආපත්ති

පාචිත්තියස්ස. උපසම්පන්නාය අනුපසම්පන්නසඤ්ඤා උජ්ඣාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අනුපසම්පන්නං උජ්ඣාපෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නාය උපසම්පන්නසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නාය වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නාය අනුපසම්පන්නසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

873. අනාපත්ති උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

අට්ඨමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

9. නවමසික්ඛාපදං

874. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො අත්තනො භණ්ඩකං අපස්සන්තියො චණ්ඩකාළිං භික්ඛුනිං එතදවොචුං – ''අපායො, අම්හාකං, භණ්ඩකං පස්සෙය්‍යාසී''ති? චණ්ඩකාළී භික්ඛුනී උජ්ඣායති ඛිය්‍යති විපාචෙති – ''අහමෙව නූන චොරී, අහමෙව නූන අලජ්ජිනී, යා අය්‍යායො අත්තනො භණ්ඩකං අපස්සන්තියො තා මං එවමාහංසු – 'අපායො, අම්හාකං භණ්ඩකං පස්සෙය්‍යාසී'ති? සචාහං, අය්‍යෙ, තුම්හාකං භණ්ඩකං ගණ්හාමි, අස්සමණී හොමි, බ්‍රහ්මචරියා චවාමි, නිරයං උපපජ්ජාමි; යා පන මං අභූතෙන එවමාහ සාපි අස්සමණී හොතු, බ්‍රහ්මචරියා චවතු, නිරයං උපපජ්ජතූ''ති. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම අය්‍යා චණ්ඩකාළී අත්තානම්පි පරම්පි නිරයෙනපි බ්‍රහ්මචරියෙනපි අභිසපිස්සතී''ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, චණ්ඩකාළී භික්ඛුනී අත්තානම්පි පරම්පි නිරයෙනපි බ්‍රහ්මචරියෙනපි අභිසපතීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, චණ්ඩකාළී භික්ඛුනී අත්තානම්පි පරම්පි නිරයෙනපි බ්‍රහ්මචරියෙනපි අභිසපිස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

875. **''යා පන භික්ඛුනී අත්තානං වා පරං වා නිරයෙන වා බ්‍රහ්මචරියෙන වා අභිසපෙය්‍ය, පාචිත්තිය''**න්ති.

876. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

අත්තානන්ති පච්චත්තං. **පරන්ති** උපසම්පන්නං. නිරයෙන වා බ්‍රහ්මචරියෙන වා අභිසපති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

877. උපසම්පන්නාය උපසම්පන්නසඤ්ඤා නිරයෙන වා බ්‍රහ්මචරියෙන වා අභිසපති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උපසම්පන්නාය වෙමතිකා නිරයෙන වා බ්‍රහ්මචරියෙන වා අභිසපති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උපසම්පන්නාය අනුපසම්පන්නසඤ්ඤා නිරයෙන වා බ්‍රහ්මචරියෙන වා අභිසපති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

තිරච්ඡානයොනියා වා පෙත්තිවිසයෙන වා මනුස්සදොභග්ගෙන වා අභිසපති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නං අභිසපති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නාය උපසම්පන්නසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නාය වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නාය අනුපසම්පන්නසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

878. අනාපත්ති අත්ථපුරෙක්ඛාරාය, ධම්මපුරෙක්ඛාරාය, අනුසාසනිපුරෙක්ඛාරාය, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

නවමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

10. දසමසික්ඛාපදං

879. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන චණ්ඩකාළී භික්ඛුනී භික්ඛුනීහි සද්ධිං භණ්ඩිත්වා අත්තානං වධිත්වා වධිත්වා රොදති. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ.… තා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම අය්‍යා චණ්ඩකාළී අත්තානං වධිත්වා වධිත්වා රොදිස්සතී’’ති…පෙ.… සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, චණ්ඩකාළී භික්ඛුනී අත්තානං වධිත්වා වධිත්වා රොදතීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ.… කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, චණ්ඩකාළී භික්ඛුනී අත්තානං වධිත්වා වධිත්වා රොදිස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ.… එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

880. **‘‘යා පන භික්ඛුනී අත්තානං වධිත්වා වධිත්වා රොදෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’**න්ති.

881. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ.… **භික්ඛුනීති**…පෙ.… අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

අත්තානන්ති පච්චත්තං. වධිත්වා වධිත්වා රොදති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. වධති න රොදති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. රොදති න වධති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

882. අනාපත්ති ඤාතිබ්‍යසනෙන වා භොගබ්‍යසනෙන වා රොගබ්‍යසනෙන වා ඵුට්ඨා රොදති න වධති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

දසමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

අන්ධකාරවග්ගො දුතියො.

3. නග්ගවග්ගො

1. පඨමසික්ඛාපදං

883. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා [මහාව. 350] භික්ඛුනියො අචිරවතියා නදියා වෙසියාහි සද්ධිං නග්ගා එකතිත්ථෙ නහායන්ති. වෙසියා තා භික්ඛුනියො උප්පණ්ඩෙසුං – ‘‘කිං නු ඛො නාම තුම්හාකං, අය්‍යෙ, දහරානං [දහරානං දහරානං (සී.)] බ්‍රහ්මචරියං චිණ්ණෙන, නනු නාම කාමා පරිභුඤ්ජිතබ්බා! යදා ජිණ්ණා භවිස්සථ තදා බ්‍රහ්මචරියං චරිස්සථ. එවං තුම්හාකං උභො අත්ථා පරිග්ගහිතා භවිස්සන්තී’’ති. භික්ඛුනියො වෙසියාහි උප්පණ්ඩියමානා මඞ්කූ අහෙසුං. අථ ඛො තා භික්ඛුනියො උපස්සයං ගන්ත්වා භික්ඛුනීනං එතමත්ථං ආරොචෙසුං. භික්ඛුනියො භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසුං. භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘තෙන හි, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනීනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤපෙස්සාමි දස අත්ථවසෙ පටිච්ච – සඞ්ඝසුට්ඨුතාය…පෙ…. විනයානුග්ගහාය. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

884. **‘‘යා පන භික්ඛුනී නග්ගා නහායෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’**න්ති.

885. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

නග්ගා නහායෙය්‍යාති අනිවත්ථා වා අපාරුතා වා නහායති, පයොගෙ දුක්කටං. නහානපරියොසානෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

886. අනාපත්ති අච්ඡින්නචීවරිකාය වා නට්ඨචීවරිකාය වා, ආපදාසු, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

පඨමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

2. දුතියසික්ඛාපදං

887. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භගවතා භික්ඛුනීනං [මහාව. 351] උදකසාටිකා අනුඤ්ඤාතා හොති. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො – ''භගවතා උදකසාටිකා අනුඤ්ඤාතා''ති අප්පමාණිකායො උදකසාටිකායො ධාරෙසුං [ධාරෙන්ති (පාචි. 531-545)]. පුරතොපි පච්ඡතොපි ආකඩ්ඪන්තා ආහිණ්ඩන්ති. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා...පෙ.... තා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො අප්පමාණිකායො උදකසාටිකායො ධාරෙස්සන්තී''ති...පෙ.... සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො අප්පමාණිකායො උදකසාටිකායො ධාරෙන්තීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො අප්පමාණිකායො උදකසාටිකායො ධාරෙස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

888. **''උදකසාටිකං පන භික්ඛුනියා කාරයමානාය පමාණිකා කාරෙතබ්බා. තත්රිදං පමාණං – දීඝසො චතස්සො විදත්ථියො, සුගතවිදත්ථියා; තිරියං ද්වෙ විදත්ථියො. තං අතික්කාමෙන්තියා ඡෙදනකං පාචිත්තිය''**න්ති.

889. **උදකසාටිකා** නාම යාය නිවත්ථා [නිවත්ථාය (සයා.)] නහායති.

කාරයමානායාති කරොන්තියා වා කාරාපෙන්තියා වා.

පමාණිකා කාරෙතබ්බා. තත්රිදං පමාණං – දීඝසො චතස්සො විදත්ථියො, සුගතවිදත්ථියා; තිරියං ද්වෙ විදත්ථියො. තං අතික්කාමෙත්වා කරොති වා කාරාපෙති වා, පයොගෙ දුක්කටං. පටිලාභෙන ඡින්දිත්වා පාචිත්තියං දෙසෙතබ්බං.

890. අත්තනා විප්පකතං අත්තනා පරියොසාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අත්තනා විප්පකතං පරෙහි පරියොසාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. පරෙහි විප්පකතං අත්තනා පරියොසාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. පරෙහි විප්පකතං පරෙහි පරියොසාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අඤ්ඤස්සත්ථාය කරොති වා කාරාපෙති වා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අඤ්ඤෙන කතං පටිලභිත්වා පරිභුඤ්ජති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

891. අනාපත්ති පමාණිකං කරොති, ඌනකං කරොති, අඤ්ඤෙන කතං පමාණාතික්කන්තං පටිලභිත්වා ඡින්දිත්වා පරිභුඤ්ජති, විතානං වා

භූමත්ථරණං වා සාණිපාකාරං වා භිසිං වා බිබ්බොහනං වා කරොති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

දුතියසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

3. තතියසික්ඛාපදං

892. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරිස්සා භික්ඛුනියා මහග්ඝෙ චීවරදුස්සෙ චීවරං දුක්කටං හොති දුස්සිබ්බිතං. ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී තං භික්ඛුනිං එතදවොච – ''සුන්දරං ඛො ඉදං තෙ, අය්‍යෙ, චීවරදුස්සං; චීවරඤ්ච ඛො දුක්කටං දුස්සිබ්බිත''න්ති. ''විසිබ්බෙමි, අය්‍යෙ, සිබ්බිස්සසී''ති? ''ආමාය්‍යෙ, සිබ්බිස්සාමී''ති. අථ ඛො සා භික්ඛුනී තං චීවරං විසිබ්බෙත්වා ථුල්ලනන්දාය භික්ඛුනියා අදාසි. ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී – ''සිබ්බිස්සාමි සිබ්බිස්සාමී''ති නෙව සිබ්බති න සිබ්බාපනාය උස්සුක්කං කරොති. අථ ඛො සා භික්ඛුනී භික්ඛුනීනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා...පෙ.... තා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම අය්‍යා ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනියා චීවරං විසිබ්බාපෙත්වා නෙව සිබ්බිස්සති න සිබ්බාපනාය උස්සුක්කං කරිස්සතී''ති...පෙ.... සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී භික්ඛුනියා චීවරං විසිබ්බාපෙත්වා නෙව සිබ්බති න සිබ්බාපනාය උස්සුක්කං කරොතීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී භික්ඛුනියා චීවරං විසිබ්බාපෙත්වා නෙව සිබ්බිස්සති න සිබ්බාපනාය උස්සුක්කං කරිස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

893. **''යා පන භික්ඛුනී භික්ඛුනියා චීවරං විසිබ්බෙත්වා වා විසිබ්බාපෙත්වා වා සා පච්ඡා අනන්තරායිකිනී නෙව සිබ්බෙය්‍ය න සිබ්බාපනාය උස්සුක්කං කරෙය්‍ය, අඤ්ඤත්‍ර චතූහපඤ්චාහා, පාචිත්තිය''**න්ති.

894. **යා පනාති** යා යාදිසා...පෙ.... **භික්ඛුනීති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

භික්ඛුනියාති අඤ්ඤාය භික්ඛුනියා.

චීවරං නාම ඡන්නං චීවරානං අඤ්ඤතරං චීවරං.

විසිබ්බෙත්වාති සයං විසිබ්බෙත්වා. **විසිබ්බාපෙත්වාති** අඤ්ඤං විසිබ්බාපෙත්වා.

සා පච්ඡා අනන්තරායිකිනීති අසති අන්තරායෙ.

නෙව සික්ඛෙය්‍යාති න සයං සික්ඛෙය්‍ය. **න සික්ඛාපනාය උස්සුක්කං කරෙය්‍යා**ති න අඤ්ඤං ආණාපෙය්‍ය.

අඤ්ඤත්‍ර චතූහපඤ්චාහාති ඨපෙත්වා චතූහපඤ්චාහං. ''නෙව සික්ඛිස්සාමි න සික්ඛාපනාය උස්සුක්කං කරිස්සාමී''ති ධුරං නික්ඛිත්තමත්තෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

895. උපසම්පන්නාය උපසම්පන්නසඤ්ඤා චීවරං විසිබ්බෙත්වා වා විසිබ්බාපෙත්වා වා සා පච්ඡා අනන්තරායිකිනී නෙව සිබ්බති න සිබ්බාපනාය උස්සුක්කං කරොති, අඤ්ඤත්‍ර චතූහපඤ්චාහා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උපසම්පන්නාය වෙමතිකා චීවරං විසිබ්බෙත්වා වා විසිබ්බාපෙත්වා වා සා පච්ඡා අනන්තරායිකිනී නෙව සිබ්බති න සිබ්බාපනාය උස්සුක්කං කරොති, අඤ්ඤත්‍ර චතූහපඤ්චාහා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උපසම්පන්නාය අනුපසම්පන්නසඤ්ඤා චීවරං විසිබ්බෙත්වා වා විසිබ්බාපෙත්වා වා සා පච්ඡා අනන්තරායිකිනී නෙව සිබ්බති න සිබ්බාපනාය උස්සුක්කං කරොති, අඤ්ඤත්‍ර චතූහපඤ්චාහා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අඤ්ඤං පරික්ඛාරං විසිබ්බෙත්වා වා විසිබ්බාපෙත්වා වා සා පච්ඡා අනන්තරායිකිනී නෙව සිබ්බති න සිබ්බාපනාය උස්සුක්කං කරොති, අඤ්ඤත්‍ර චතූහපඤ්චාහා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නාය චීවරං වා අඤ්ඤං වා පරික්ඛාරං විසිබ්බෙත්වා වා විසිබ්බාපෙත්වා වා සා පච්ඡා අනන්තරායිකිනී නෙව සිබ්බති න සිබ්බාපනාය උස්සුක්කං කරොති, අඤ්ඤත්‍ර චතූහපඤ්චාහා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නාය උපසම්පන්නසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නාය වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නාය අනුපසම්පන්නසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

896. අනාපත්ති සති අන්තරායෙ, පරියෙසිත්වා න ලභති, කරොන්තී චතූහපඤ්චාහං අතික්කාමෙති, ගිලානාය, ආපදාසු, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

තතියසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

4. චතුත්ථසික්ඛාපදං

897. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො භික්ඛුනීනං හත්ථෙ චීවරං නික්ඛිපිත්වා සන්තරුත්තරෙන ජනපදචාරිකං පක්කමන්ති. තානි චීවරානි චිරං නික්ඛිත්තානි කණ්ණකිතානි හොන්ති. තානි භික්ඛුනියො ඔතාපෙන්ති. භික්ඛුනියො තා භික්ඛුනියො එතදවොචුං –

‘‘කස්සිමානි, අය්‍යෙ, චීවරානි කණ්ණකිතානී’’ති? අථ ඛො තා භික්ඛුනියො භික්ඛුනීනං එතමත්ථං ආරොචෙසුං. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො භික්ඛුනීනං හත්ථෙ චීවරං නික්ඛිපිත්වා සන්තරුත්තරෙන ජනපදචාරිකං පක්කමිස්සන්තී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො භික්ඛුනීනං හත්ථෙ චීවරං නික්ඛිපිත්වා සන්තරුත්තරෙන ජනපදචාරිකං පක්කමන්තීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො භික්ඛුනීනං හත්ථෙ චීවරං නික්ඛිපිත්වා සන්තරුත්තරෙන ජනපදචාරිකං පක්කමිස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

898. **‘‘යා පන භික්ඛුනී පඤ්චාහිකං සඞ්ඝාටිචාරං** [සඞ්ඝාටිවාරං (සයා.)] **අතික්කාමෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’**න්ති.

899. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

පඤ්චාහිකං සඞ්ඝාටිචාරං අතික්කාමෙය්‍යාති පඤ්චමං දිවසං පඤ්ච චීවරානි නෙව නිවාසෙති න පාරුපති න ඔතාපෙති, පඤ්චමං දිවසං අතික්කාමෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

900. පඤ්චාහාතික්කන්තෙ අතික්කන්තසඤ්ඤා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. පඤ්චාහාතික්කන්තෙ වෙමතිකා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. පඤ්චාහාතික්කන්තෙ අනතික්කන්තසඤ්ඤා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

පඤ්චාහානතික්කන්තෙ අතික්කන්තසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. පඤ්චාහානතික්කන්තෙ වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. පඤ්චාහානතික්කන්තෙ අනතික්කන්තසඤ්ඤා, අනාපත්ති.

901. අනාපත්ති පඤ්චමං දිවසං පඤ්ච චීවරානි නිවාසෙති වා පාරුපති වා ඔතාපෙති වා, ගිලානාය, ආපදාසු, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

චතුත්ථසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

5. පඤ්චමසික්ඛාපදං

902. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරා භික්ඛුනී පිණ්ඩාය චරිත්වා අල්ලචීවරං පත්ථරිත්වා විහාරං පාවිසි. අඤ්ඤතරා භික්ඛුනී තං චීවරං පාරුපිත්වා ගාමං පිණ්ඩාය පාවිසි. සා නික්ඛමිත්වා භික්ඛුනියො පුච්ඡි – ‘‘අපාය්‍යො, මය්හං චීවරං පස්සෙය්‍යාථා’’ති? භික්ඛුනියො තස්සා

භික්ඛුනියා එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො සා භික්ඛුනී උජ්ඣායති ඛිය්‍යති විපාචෙති – ''කථඤ්හි නාම භික්ඛුනී මය්හං චීවරං අනාපුච්ඡා පාරුපිස්සතී''ති! අථ ඛො සා භික්ඛුනී භික්ඛුනීනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා...පෙ.... තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම භික්ඛුනී භික්ඛුනියා චීවරං අනාපුච්ඡා පාරුපිස්සතී''ති...පෙ.... සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනී භික්ඛුනියා චීවරං අනාපුච්ඡා පාරුපතීති [පාරුපීති (ක.)]? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනී භික්ඛුනියා චීවරං අනාපුච්ඡා පාරුපිස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

903. **''යා පන භික්ඛුනී චීවරසඞ්කමනීයං ධාරෙය්‍ය, පාචිත්තිය''**න්ති.

904. **යා පනාති** යා යාදිසා...පෙ.... **භික්ඛුනීති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

චීවරසඞ්කමනීයං නාම උපසම්පන්නාය පඤ්චන්නං චීවරානං අඤ්ඤතරං චීවරං තස්සා වා අදින්නං තං වා අනාපුච්ඡා නිවාසෙති වා පාරුපති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

905. උපසම්පන්නාය උපසම්පන්නසඤ්ඤා චීවරසඞ්කමනීයං ධාරෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උපසම්පන්නාය වෙමතිකා චීවරසඞ්කමනීයං ධාරෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උපසම්පන්නාය අනුපසම්පන්නසඤ්ඤා චීවරසඞ්කමනීයං ධාරෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අනුපසම්පන්නාය චීවරසඞ්කමනීයං ධාරෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නාය උපසම්පන්නසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නාය වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නාය අනුපසම්පන්නසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

906. අනාපත්ති සා වා දෙති, තං වා ආපුච්ඡා නිවාසෙති වා පාරුපති වා, අච්ඡින්නචීවරිකාය, නට්ඨචීවරිකාය, ආපදාසු, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

පඤ්චමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

6. ඡට්ඨසික්ඛාපදං

907. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ථුල්ලනන්දාය භික්ඛුනියා උපට්ඨාකකුලං ථුල්ලනන්දං භික්ඛුනිං එතදවොච –

‘‘භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස, අය්‍යො, චීවරං දස්සාමා’’ති. ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී – ‘‘තුම්හෙ බහුකිච්චා බහුකරණීයා’’ති අන්තරායං අකාසි. තෙන ඛො පන සමයෙන තස්ස කුලස්ස ඝරං ඩය්හති. තෙ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම අය්‍යා ථුල්ලනන්දා අම්හාකං දෙය්‍යධම්මං අන්තරායං කරිස්සති! උභයෙනම්හ පරිබාහිරා [පරිහීනා (සී.)], භොගෙහි ච පුඤ්ඤෙන චා’’ති. අස්සොසුං ඛො භික්ඛුනියො තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛිය්‍යන්තානං විපාචෙන්තානං. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම අය්‍යා ථුල්ලනන්දා ගණස්ස චීවරලාභං අන්තරායං කරිස්සතී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී ගණස්ස චීවරලාභං අන්තරායං අකාසීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී ගණස්ස චීවරලාභං අන්තරායං කරිස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

908. **‘‘යා පන භික්ඛුනී ගණස්ස චීවරලාභං අන්තරායං කරෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’**න්ති.

909. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

ගණො නාම භික්ඛුනිසඞ්ඝො වුච්චති.

චීවරං නාම ඡන්නං චීවරානං අඤ්ඤතරං චීවරං විකප්පනූපගං පච්ඡිමං.

අන්තරායං කරෙය්‍යාති ‘‘කථං ඉමෙ චීවරං න [ඉමං චීවරං (ක.)] දදෙය්‍යු’’න්ති අන්තරායං කරොති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අඤ්ඤං පරික්ඛාරං අන්තරායං කරොති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. සම්බහුලානං භික්ඛුනීනං වා එකභික්ඛුනියා වා අනුපසම්පන්නාය වා චීවරං වා අඤ්ඤං වා පරික්ඛාරං අන්තරායං කරොති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

910. අනාපත්ති ආනිසංසං දස්සෙත්වා නිවාරෙති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

ඡට්ඨසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

7. සත්තමසික්ඛාපදං

911. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස අකාලචීවරං උප්පන්නං හොති. අථ ඛො භික්ඛුනිසඞ්ඝො තං චීවරං

භාජෙතුකාමො සන්නිපති. තෙන ඛො පන සමයෙන ථුල්ලනන්දාය භික්ඛුනියා අන්තෙවාසිනියො භික්ඛුනියො පක්කන්තා හොන්ති. ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී තා භික්ඛුනියො එතදවොච – ‘‘අය්‍යො, භික්ඛුනියො පක්කන්තා, න තාව චීවරං භාජීයිස්සතී’’ති. චීවරවිභඞ්ගං පටිබාහි. භික්ඛුනියො න තාව චීවරං භාජීයිස්සතීති පක්කමිංසු [විපක්කමිංසු (ස්‍යා.)]. ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී අන්තෙවාසිනීසු භික්ඛුනීසු ආගතාසු තං චීවරං භාජාපෙසි. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා...පෙ.... තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම අය්‍යා ථුල්ලනන්දා ධම්මිකං චීවරවිභඞ්ගං පටිබාහිස්සතී’’ති...පෙ.... සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී ධම්මිකං චීවරවිභඞ්ගං පටිබාහතීති [පටිබාහීති (ක.)]? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී ධම්මිකං චීවරවිභඞ්ගං පටිබාහිස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

912. **‘‘යා පන භික්ඛුනී ධම්මිකං චීවරවිභඞ්ගං පටිබාහෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’**න්ති.

913. **යා පනාති** යා යාදිසා...පෙ.... **භික්ඛුනීති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

ධම්මිකොනාම චීවරවිභඞ්ගො සමග්ගො භික්ඛුනිසඞ්ඝො සන්නිපතිත්වා භාජෙති.

පටිබාහෙය්‍යාති කථං ඉමං චීවරං න භාජෙය්‍යාති [චීවරං භාජෙය්‍යාති (ක.)] පටිබාහති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

914. ධම්මිකෙ ධම්මිකසඤ්ඤා පටිබාහති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ධම්මිකෙ වෙමතිකා පටිබාහති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ධම්මිකෙ අධම්මිකසඤ්ඤා පටිබාහති, අනාපත්ති. අධම්මිකෙ ධම්මිකසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මිකෙ වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මිකෙ අධම්මිකසඤ්ඤා, අනාපත්ති.

915. අනාපත්ති ආනිසංසං දස්සෙත්වා පටිබාහති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

සත්තමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

8. අට්ඨමසික්ඛාපදං

916. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී

නටානම්පි නටකානම්පි ලඞ්ඝකානම්පි සොකජ්ඣායිකානම්පි [සොකසායිකානම්පි (සී.)] කුම්භථූණිකානම්පි [කුම්භථුණිකානම්පි (ක.)] සමණචීවරං දෙති – ‘‘මය්හං පරිසති [පරිසතිං (සී.)] වණ්ණං භාසථා’’ති. නටාපි නටකාපි ලඞ්ඝකාපි සොකජ්ඣායිකාපි කුම්භථූණිකාපි ථුල්ලනන්දාය භික්ඛුනියා පරිසති වණ්ණං භාසන්ති – ‘‘අය්යා ථුල්ලනන්දා බහුස්සුතා භාණිකා විසාරදා පට්ඨා ධම්මිං කථං කාතුං; දෙථ අය්යාය, කරොථ අය්යායා’’ති. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා, තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම අය්යා ථුල්ලනන්දා අගාරිකස්ස සමණචීවරං දස්සතී’’ති…පෙ.… සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී අගාරිකස්ස සමණචීවරං දෙතීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ.… කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී අගාරිකස්ස සමණචීවරං දස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ.… එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

917. **‘‘යා පන භික්ඛුනී අගාරිකස්ස වා පරිබ්බාජකස්ස වා පරිබ්බාජිකාය වා සමණචීවරං දදෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’**න්ති.

918. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ.… **භික්ඛුනීති**…පෙ.… අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

අගාරිකො නාම යො කොචි අගාරං අජ්ඣාවසති.

පරිබ්බාජකො නාම භික්ඛුඤ්ච සාමණෙරඤ්ච ඨපෙත්වා යො කොචි පරිබ්බාජකසමාපන්නො.

පරිබ්බාජිකා නාම භික්ඛුනිඤ්ච සික්ඛමානඤ්ච සාමණෙරිඤ්ච ඨපෙත්වා යා කාචි පරිබ්බාජිකසමාපන්නා.

සමණචීවරං නාම කප්පකතං වුච්චති. දෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

919. අනාපත්ති මාතාපිතූනං දෙති, තාවකාලිකං දෙති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

අට්ඨමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

9. නවමසික්ඛාපදං

920. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ථුල්ලනන්දාය භික්ඛුනියා උපට්ඨාකකුලං ථුල්ලනන්දං භික්ඛුනිං එතදවොච – ‘‘සචෙ මයං, අය්යෙ, සක්කොම, භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස චීවරං දස්සාමා’’ති. තෙන ඛො පන සමයෙන වස්සංවුට්ඨා භික්ඛුනියො චීවරං භාජෙතුකාමා සන්නිපතිංසු.

ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී තා භික්ඛුනියො එතදවොච – ‘‘ආගමෙථ, අය්‍යෙ, අත්ථි භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස චීවරපච්චාසා’’ති. භික්ඛුනියො ථුල්ලනන්දං භික්ඛුනිං එතදවොචුං – ‘‘ගච්ඡාය්‍යෙ, තං චීවරං ජානාහී’’ති. ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී යෙන තං කුලං තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා තෙ මනුස්සෙ එතදවොච – ‘‘දෙථාවුසො, භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස චීවර’’න්ති. ‘‘න මයං, අය්‍යෙ, සක්කොම භික්ඛුනිසඞ්ඝස්ස චීවරං දාතු’’න්ති. ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී භික්ඛුනීනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ.… තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම අය්‍යා ථුල්ලනන්දා දුබ්බලචීවරපච්චාසාය චීවරකාලසමයං අතික්කාමෙස්සතී’’ති…පෙ.… සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී දුබ්බලචීවරපච්චාසාය චීවරකාලසමයං අතික්කාමෙතීති [අතික්කාමෙසීති (ක.)]? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ.… කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී දුබ්බලචීවරපච්චාසාය චීවරකාලසමයං අතික්කාමෙස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ.… එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

921. **‘‘යා පන භික්ඛුනී දුබ්බලචීවරපච්චාසාය චීවරකාලසමයං අතික්කාමෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’**න්ති.

922. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ.… **භික්ඛුනීති**…පෙ.… අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

දුබ්බලචීවරපච්චාසා නාම ‘‘සචෙ මයං සක්කොම, දස්සාම කරිස්සාමා’’ති වාචා භින්නා හොති.

චීවරකාලසමයො නාම අනත්ථතෙ කඨිනෙ වස්සානස්ස පච්ඡිමො මාසො, අත්ථතෙ කඨිනෙ පඤ්ච මාසා.

චීවරකාලසමයං අතික්කාමෙය්‍යාති අනත්ථතෙ කඨිනෙ වස්සානස්ස පච්ඡිමං දිවසං අතික්කාමෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අත්ථතෙ කඨිනෙ කඨිනුද්ධාරදිවසං අතික්කාමෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

923. දුබ්බලචීවරෙ දුබ්බලචීවරසඤ්ඤා චීවරකාලසමයං අතික්කාමෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. දුබ්බලචීවරෙ වෙමතිකා චීවරකාලසමයං අතික්කාමෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. දුබ්බලචීවරෙ අදුබ්බලචීවරසඤ්ඤා චීවරකාලසමයං අතික්කාමෙති, අනාපත්ති.

අදුබ්බලචීවරෙ දුබ්බලචීවරසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අදුබ්බලචීවරෙ වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අදුබ්බලචීවරෙ අදුබ්බලචීවරසඤ්ඤා, අනාපත්ති.

924. අනාපත්ති ආනිසංසං දස්සෙත්වා නිවාරෙති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

නවමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

10. දසමසික්ඛාපදං

925. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරෙන උපාසකෙන සඞ්ඝං උද්දිස්ස විහාරො කාරාපිතො හොති. සො තස්ස විහාරස්ස මහෙ උභතොසඞ්ඝස්ස අකාලචීවරං දාතුකාමො හොති. තෙන ඛො පන සමයෙන උභතොසඞ්ඝස්ස කථිනං අත්ථතං හොති. අථ ඛො සො උපාසකො සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා කථිනුද්ධාරං යාචි. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, කථිනං උද්ධරිතුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ කථිනං උද්ධරිතබ්බං. බ්‍යත්තෙන භික්ඛුනා පටිබලෙන සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

926. ''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො කථිනං උද්ධරෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

''සුණාතු මෙ, භන්තෙ, සඞ්ඝො. සඞ්ඝො කථිනං උද්ධරති. යස්සායස්මතො ඛමති කථිනස්ස උද්ධාරො, සො තුණ්හස්ස; යස්ස නක්ඛමති, සො භාසෙය්‍ය.

''උබ්භතං සඞ්ඝෙන කථිනං, ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී''ති.

927. අථ ඛො සො උපාසකො භික්ඛුනිසඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා කථිනුද්ධාරං යාචි. ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී – ''චීවරං අම්හාකං භවිස්සතී''ති කථිනුද්ධාරං පටිබාහි. අථ ඛො සො උපාසකො උජ්ඣායති ඛිය්‍යති විපාචෙති – ''කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො අම්හාකං කථිනුද්ධාරං න දස්සන්තී''ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛුනියො තස්ස උපාසකස්ස උජ්ඣායන්තස්ස ඛිය්‍යන්තස්ස විපාචෙන්තස්ස. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා...පෙ.... තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම අය්‍යා ථුල්ලනන්දා ධම්මිකං කථිනුද්ධාරං පටිබාහිස්සතී''ති...පෙ.... සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී ධම්මිකං කථිනුද්ධාරං පටිබාහතීති [පටිබාහීති (ක.)]? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී ධම්මිකං කථිනුද්ධාරං පටිබාහිස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

928. **"යා පන භික්ඛුනී ධම්මිකං කඨිනුද්ධාරං පටිබාහෙය්‍ය, පාචිත්තිය"**න්ති.

929. **යා පනාති** යා යාදිසා...පෙ.... **භික්ඛුනීති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

ධම්මිකො නාම කඨිනුද්ධාරො සමග්ගො භික්ඛුනිසඞ්ඝො සන්නිපතිත්වා උද්ධරති.

පටිබාහෙය්‍යාති ''කථං ඉදං කඨිනං න උද්ධරෙය්‍යා''ති [කඨිනං උද්ධරෙය්‍යාති (ක.)] පටිබාහති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

930. ධම්මිකෙ ධම්මිකසඤ්ඤා පටිබාහති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ධම්මිකෙ වෙමතිකා පටිබාහති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ධම්මිකෙ අධම්මිකසඤ්ඤා පටිබාහති, අනාපත්ති. අධම්මිකෙ ධම්මිකසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මිකෙ වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මිකෙ අධම්මිකසඤ්ඤා, අනාපත්ති.

931. අනාපත්ති අනිසංසං දස්සෙත්වා පටිබාහති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

දසමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

නග්ගවග්ගො තතියො.

4. තුවට්ටවග්ගො

1. පඨමසික්ඛාපදං

932. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො ද්වෙ එකමඤ්චෙ තුවට්ටෙන්ති. මනුස්සා විහාරචාරිකං ආහිණ්ඩන්තා පස්සිත්වා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො ද්වෙ එකමඤ්චෙ තුවට්ටෙස්සන්ති, සෙය්‍යථාපි ගිහිනියො කාමභොගිනියො''ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛුනියො තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාචෙන්තානං. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා...පෙ.... තා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො ද්වෙ එකමඤ්චෙ තුවට්ටෙස්සන්තී''ති...පෙ.... සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ද්වෙ එකමඤ්චෙ තුවට්ටෙන්තීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ද්වෙ එකමඤ්චෙ තුවට්ටෙස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා

පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

933. **‘‘යා පන භික්ඛුනියො ද්වෙ එකමඤ්චෙ තුවට්ටෙය්‍යුං, පාචිත්තිය’’**න්ති.

934. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනියොති** උපසම්පන්නායො වුච්චන්ති.

ද්වෙ එකමඤ්චෙ තුවට්ටෙය්‍යුන්ති එකාය නිපන්නාය අපරා නිපජ්ජති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උභො වා නිපජ්ජන්ති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උට්ඨහිත්වා පුනප්පුනං නිපජ්ජන්ති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

935. අනාපත්ති එකාය නිපන්නාය අපරා නිසීදති, උභො වා නිසීදන්ති, උම්මත්තිකානං, ආදිකම්මිකානන්ති.

පඨමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

2. දුතියසික්ඛාපදං

936. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො ද්වෙ එකත්ථරණපාවුරණා තුවට්ටෙන්ති. මනුස්සා විහාරචාරිකං ආහිණ්ඩන්තා පස්සිත්වා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො ද්වෙ එකත්ථරණපාවුරණා තුවට්ටෙස්සන්ති, සෙය්‍යථාපි ගිහිනියො කාමභොගිනියො’’ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛුනියො තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛිය්‍යන්තානං විපාචෙන්තානං. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො ද්වෙ එකත්ථරණපාවුරණා තුවට්ටෙස්සන්තී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ද්වෙ එකත්ථරණපාවුරණා තුවට්ටෙන්තීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ද්වෙ එකත්ථරණපාවුරණා තුවට්ටෙස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

937. **‘‘යා පන භික්ඛුනියො ද්වෙ එකත්ථරණපාවුරණා තුවට්ටෙය්‍යුං, පාචිත්තිය’’**න්ති.

938. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනියොති** උපසම්පන්නායො වුච්චන්ති.

ද්වෙ එකත්ථරණපාවුරණා තුවට්ටෙය්‍යුන්ති තඤ්ඤෙව අත්ථරිත්වා තඤ්ඤෙව පාරුපන්ති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

939. එකත්ථරණපාවුරණෙ එකත්ථරණපාවුරණසඤ්ඤා තුවට්ටෙන්ති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. එකත්ථරණපාවුරණෙ වෙමතිකා තුවට්ටෙන්ති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. එකත්ථරණපාවුරණෙ නානත්ථරණපාවුරණසඤ්ඤා තුවට්ටෙන්ති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

එකත්ථරණෙ නානාපාවුරණෙ [නානාපාවුරණසඤ්ඤා (ක.)], ආපත්ති දුක්කටස්ස. නානත්ථරණෙ එකපාවුරණෙ [එකපාවුරණසඤ්ඤා (ක.)], ආපත්ති දුක්කටස්ස. නානත්ථරණපාවුරණෙ එකත්ථරණපාවුරණසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. නානත්ථරණපාවුරණෙ වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. නානත්ථරණපාවුරණෙ නානත්ථරණපාවුරණසඤ්ඤා, අනාපත්ති.

940. අනාපත්ති වවත්ථානං දස්සෙත්වා නිපජ්ජන්ති, උම්මත්තිකානං, ආදිකම්මිකානන්ති.

දුතියසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

3. තතියසික්ඛාපදං

941. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී බහුස්සුතා හොති භාණිකා විසාරදා පට්ටා ධම්මිං කථං කාතුං. භද්දාපි කාපිලානී බහුස්සුතා හොති භාණිකා විසාරදා පට්ටා ධම්මිං කථං කාතුං උළාරසම්භාවිතා. මනුස්සා – ‘‘අය්‍යා භද්දා කාපිලානී බහුස්සුතා භාණිකා විසාරදා පට්ටා ධම්මිං කථං කාතුං උළාරසම්භාවිතා’’ති භද්දං කාපිලානිං පඨමං පයිරුපාසිත්වා, පච්ඡා ථුල්ලනන්දං භික්ඛුනිං පයිරුපාසන්ති. ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී ඉස්සාපකතා – ‘‘ඉමා කිර අප්පිච්ඡා සන්තුට්ඨා පවිවිත්තා අසංසට්ඨා යා ඉමා සඤ්ඤත්තිබහුලා විඤ්ඤත්තිබහුලා විහරන්තී’’ති භද්දාය කාපිලානියා පුරතො චඞ්කමතිපි තිට්ඨතිපි නිසීදතිපි සෙය්‍යම්පි කප්පෙති උද්දිසතිපි උද්දිසාපෙතිපි සජ්ඣායම්පි කරොති. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම අය්‍යා ථුල්ලනන්දා අය්‍යාය භද්දාය කාපිලානියා සඤ්චිච්ච අඵාසුං කරිස්සතී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී භද්දාය කාපිලානියා සඤ්චිච්ච අඵාසුං කරොතීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී භද්දාය කාපිලානියා සඤ්චිච්ච අඵාසුං කරිස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

942. **“යා පන භික්ඛුනී භික්ඛුනියා සඤ්චිච්ච අඵාසුං කරෙය්‍ය, පාචිත්තිය”**න්ති.

943. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

භික්ඛුනියාති අඤ්ඤාය භික්ඛුනියා.

සඤ්චිච්චාති ජානන්තී සඤ්ජානන්තී චෙච්ච අභිවිතරිත්වා වීතික්කමො.

අඵාසුං කරෙය්‍යාති – ‘‘ඉමිනා ඉමිස්සා අඵාසු භවිස්සතී’’ති අනාපුච්ඡා පුරතො චඞ්කමති වා තිට්ඨති වා නිසීදති වා සෙය්‍යං වා කප්පෙති උද්දිසති වා උද්දිසාපෙති වා සජ්ඣායං වා කරොති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

944. උපසම්පන්නාය උපසම්පන්නසඤ්ඤා සඤ්චිච්ච අඵාසුං කරොති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උපසම්පන්නාය වෙමතිකා සඤ්චිච්ච අඵාසුං කරොති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උපසම්පන්නාය අනුපසම්පන්නසඤ්ඤා සඤ්චිච්ච අඵාසුං කරොති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අනුපසම්පන්නාය සඤ්චිච්ච අඵාසුං කරොති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නාය උපසම්පන්නසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නාය වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නාය අනුපසම්පන්නසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

945. අනාපත්ති න අඵාසුං කත්තුකාමා ආපුච්ඡා පුරතො චඞ්කමති වා තිට්ඨති වා නිසීදති වා සෙය්‍යං වා කප්පෙති උද්දිසති වා උද්දිසාපෙති වා සජ්ඣායං වා කරොති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

තතියසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

4. චතුත්ථසික්ඛාපදං

946. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී දුක්ඛිතං සහජීවිනිං නෙව උපට්ඨෙති න උපට්ඨාපනාය උස්සුක්කං කරොති. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම අය්‍යා ථුල්ලනන්දා දුක්ඛිතං සහජීවිනිං නෙව උපට්ඨෙස්සති න උපට්ඨාපනාය උස්සුක්කං කරිස්සතී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී දුක්ඛිතං සහජීවිනිං නෙව උපට්ඨෙති න උපට්ඨාපනාය උස්සුක්කං කරොතීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී දුක්ඛිතං සහජීවිනිං නෙව උපට්ඨෙස්සති න උපට්ඨාපනාය උස්සුක්කං කරිස්සති!

නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

947. **“යා පන භික්ඛුනී දුක්ඛිතං සහජීවිනිං නෙව උපට්ඨෙය්‍ය න උපට්ඨාපනාය උස්සුක්කං කරෙය්‍ය, පාචිත්තිය”**න්ති.

948. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

දුක්ඛිතා නාම ගිලානා වුච්චති.

සහජීවිනී නාම සද්ධිවිහාරිනී වුච්චති.

නෙව උපට්ඨෙය්‍යාති න සයං උපට්ඨෙය්‍ය.

න උපට්ඨාපනාය උස්සුක්කං කරෙය්‍යාති න අඤ්ඤං ආණාපෙය්‍ය.

‘‘නෙව උපට්ඨෙස්සාමි, න උපට්ඨාපනාය උස්සුක්කං කරිස්සාමී’’ති ධුරං නික්ඛිත්තමත්තෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අන්තෙවාසිනිං වා අනුපසම්පන්නං වා නෙව උපට්ඨෙති, න උපට්ඨාපනාය උස්සුක්කං කරොති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

949. අනාපත්ති සති අන්තරායෙ, පරියෙසිත්වා න ලභති, ගිලානාය, ආපදාසු, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

චතුත්ථසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

5. පඤ්චමසික්ඛාපදං

950. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භද්දා කාපිලානී සාකෙතෙ වස්සං උපගතා හොති. සා කෙනචිදෙව කරණීයෙන උබ්බාළ්හා ථුල්ලනන්දාය භික්ඛුනියා සන්තිකෙ දූතං පාහෙසි – ‘‘සචෙ මෙ අය්‍යා ථුල්ලනන්දා උපස්සයං දදෙය්‍ය ආගච්ඡෙය්‍යාමහං සාවත්ථි’’න්ති. ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී එවමාහ – ‘‘ආගච්ඡතු, දස්සාමී’’ති. අථ ඛො භද්දා කාපිලානී සාකෙතා සාවත්ථිං අගමාසි. ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී භද්දාය කාපිලානියා උපස්සයං අදාසි. තෙන ඛො පන සමයෙන ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී බහුස්සුතා හොති භාණිකා විසාරදා පට්ටා ධම්මිං කථං කාතුං. භද්දාපි කාපිලානී බහුස්සුතා [බහුස්සුතායෙව (ක.)] හොති භාණිකා විසාරදා පට්ටා ධම්මිං කථං කාතුං උළාරසම්භාවිතා. මනුස්සා – ‘‘අය්‍යා භද්දා කාපිලානී බහුස්සුතා භාණිකා විසාරදා පට්ටා ධම්මිං කථං කාතුං උළාරසම්භාවිතා’’ති භද්දං කාපිලානිං පඨමං පයිරුපාසිත්වා පච්ඡා ථුල්ලනන්දං භික්ඛුනිං පයිරුපාසන්ති. ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී ඉස්සාපකතා –

‘‘ඉමා කිර අප්පිච්ඡා සන්තුට්ඨා පවිවිත්තා අසංසට්ඨා යා ඉමා සඤ්ඤත්තිබහුලා විඤ්ඤත්තිබහුලා විහරන්තී’’ති කුපිතා අනත්තමනා භද්දං කාපිලානිං උපස්සයා නික්කඩ්ඪි. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම අය්‍යා ථුල්ලනන්දා අය්‍යාය භද්දාය කාපිලානියා උපස්සයං දත්වා කුපිතා අනත්තමනා නික්කඩ්ඪිස්සතී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී භද්දාය කාපිලානියා උපස්සයං දත්වා කුපිතා අනත්තමනා නික්කඩ්ඪතීති [නික්කඩ්ඪීති (ක.)]? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී භද්දාය කාපිලානියා උපස්සයං දත්වා කුපිතා අනත්තමනා නික්කඩ්ඪිස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

951. **‘‘යා පන භික්ඛුනී භික්ඛුනියා උපස්සයං දත්වා කුපිතා අනත්තමනා නික්කඩ්ඪෙය්‍ය වා නික්කඩ්ඪාපෙය්‍ය වා, පාචිත්තිය’’**න්ති.

952. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

භික්ඛුනියාති අඤ්ඤාය භික්ඛුනියා. **උපස්සයො** නාම කවාටබද්ධො වුච්චති. **දත්වාති** සයං දත්වා. **කුපිතා අනත්තමනාති** අනභිරද්ධා ආහතචිත්තා ඛිලජාතා.

නික්කඩ්ඪෙය්‍යාති ගබ්භෙ ගහෙත්වා පමුඛං නික්කඩ්ඪති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. පමුඛෙ ගහෙත්වා බහි නික්කඩ්ඪති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. එකෙන පයොගෙන බහුකෙපි ද්වාරෙ අතික්කාමෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

නික්කඩ්ඪාපෙය්‍යාති අඤ්ඤං ආණාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස [එත්ථ ‘‘ආපත්ති දුක්කටස්සා’’ති සබ්බත්ථ දිස්සති, භික්ඛුවිභඞ්ගෙ පන ඉදිසෙසු ආණත්තිසහගතසික්ඛාපදෙසු ‘‘අඤ්ඤං ආණාපෙති ආපත්ති පාචිත්තියස්සා’’ති ආගතත්තා තමනුවත්තිත්වා විසොධිතමිදං]. සකිං ආණත්තා බහුකෙපි ද්වාරෙ අතික්කාමෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

953. උපසම්පන්නාය උපසම්පන්නසඤ්ඤා උපස්සයං දත්වා කුපිතා අනත්තමනා නික්කඩ්ඪති වා නික්කඩ්ඪාපෙති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උපසම්පන්නාය වෙමතිකා උපස්සයං දත්වා කුපිතා අනත්තමනා නික්කඩ්ඪති වා නික්කඩ්ඪාපෙති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උපසම්පන්නාය අනුපසම්පන්නසඤ්ඤා උපස්සයං දත්වා කුපිතා අනත්තමනා නික්කඩ්ඪති වා නික්කඩ්ඪාපෙති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

තස්සා පරික්ඛාරං නික්කඩ්ඪති වා නික්කඩ්ඪාපෙති වා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අකවාටබද්ධා නික්කඩ්ඪති වා නික්කඩ්ඪාපෙති වා, ආපත්ති

දුක්කටස්ස. තස්සා පරික්ඛාරං නික්කඩ්ඪති වා නික්කඩ්ඪාපෙති වා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නං කවාටබද්ධා වා අකවාටබද්ධා වා නික්කඩ්ඪති වා නික්කඩ්ඪාපෙති වා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. තස්සා පරික්ඛාරං නික්කඩ්ඪති වා නික්කඩ්ඪාපෙති වා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නාය උපසම්පන්නසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නාය වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නාය අනුපසම්පන්නසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

954. අනාපත්ති අලජ්ජිනිං නික්කඩ්ඪති වා නික්කඩ්ඪාපෙති වා, තස්සා පරික්ඛාරං නික්කඩ්ඪති වා නික්කඩ්ඪාපෙති වා, උම්මත්තිකං නික්කඩ්ඪති වා නික්කඩ්ඪාපෙති වා, තස්සා පරික්ඛාරං නික්කඩ්ඪති වා නික්කඩ්ඪාපෙති වා, භණ්ඩනකාරිකං කලහකාරිකං විවාදකාරිකං භස්සකාරිකං සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරිකං නික්කඩ්ඪති වා නික්කඩ්ඪාපෙති වා, තස්සා පරික්ඛාරං නික්කඩ්ඪති වා නික්කඩ්ඪාපෙති වා, අන්තෙවාසිනිං වා සද්ධිවිහාරිනිං වා න සම්මා වත්තන්තිං නික්කඩ්ඪති වා නික්කඩ්ඪාපෙති වා, තස්සා පරික්ඛාරං නික්කඩ්ඪති වා නික්කඩ්ඪාපෙති වා, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

පඤ්චමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

6. ඡට්ඨසික්ඛාපදං

955. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන චණ්ඩකාළී භික්ඛුනී සංසට්ඨා විහරති ගහපතිනාපි ගහපතිපුත්තෙනපි. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා...පෙ.... තා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම අය්‍යා චණ්ඩකාළී සංසට්ඨා විහරිස්සති ගහපතිනාපි ගහපතිපුත්තෙනපී’’ති...පෙ.... සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, චණ්ඩකාළී භික්ඛුනී සංසට්ඨා විහරති ගහපතිනාපි ගහපතිපුත්තෙනපීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, චණ්ඩකාළී භික්ඛුනී සංසට්ඨා විහරිස්සති ගහපතිනාපි ගහපතිපුත්තෙනපි! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

956. **‘‘යා පන භික්ඛුනී සංසට්ඨා විහරෙය්‍ය ගහපතිනා වා ගහපතිපුත්තෙන වා සා භික්ඛුනී භික්ඛුනීහි එවමස්ස වචනීයා – ‘මාය්‍යෙ, සංසට්ඨා විහරි ගහපතිනාපි ගහපතිපුත්තෙනපි. විවිච්චාය්‍යෙ; විවෙකඤ්ඤෙව භගිනියා සඞ්ඝො වණ්ණෙතී’ති. එවඤ්ච** [එවඤ්ච පන (ක.)] **සා භික්ඛුනී භික්ඛුනීහි වුච්චමානා තථෙව පග්ගණ්හෙය්‍ය, සා භික්ඛුනී භික්ඛුනීහි යාවතතියං සමනුභාසිතබ්බා තස්ස පටිනිස්සග්ගාය. යාවතතියඤ්චෙ සමනුභාසියමානා තං පටිනිස්සජ්ජෙය්‍ය, ඉච්චෙතං කුසලං; නො චෙ පටිනිස්සජ්ජෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’**න්ති.

957. **යා පනාති** යා යාදිසා...පෙ.... **භික්ඛුනීති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

සංසට්ඨා නාම අනනුලොමිකෙන කායිකවාචසිකෙන සංසට්ඨා.

ගහපති නාම යො කොචි අගාරං අජ්ඣාවසති.

ගහපතිපුත්තො නාම යෙ කෙචි [යො කොචි (ක.)] පුත්තභාතරො.

සා භික්ඛුනීති යා සා සංසට්ඨා භික්ඛුනී.

භික්ඛුනීහීති අඤ්ඤාහි භික්ඛුනීහි. යා පස්සන්ති යා සුණන්ති තාහි වත්තබ්බා – ''මායෙ, සංසට්ඨා විහරි ගහපතිනාපි ගහපතිපුත්තෙනපි. විවිච්චායෙ; විවෙකඤ්ඤෙව භගිනියා සඞ්ඝො වණ්ණෙතී''ති. දුතියම්පි වත්තබ්බා. තතියම්පි වත්තබ්බා. සචෙ පටිනිස්සජ්ජති, ඉච්චෙතං කුසලං; නො චෙ පටිනිස්සජ්ජති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. සුත්වා න වදන්ති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. සා භික්ඛුනී සඞ්ඝමජ්ඣම්පි ආකඩ්ඪිත්වා වත්තබ්බා – ''මායෙ, සංසට්ඨා විහරි ගහපතිනාපි ගහපතිපුත්තෙනපි. විවිච්චායෙ; විවෙකඤ්ඤෙවභගිනියා සඞ්ඝො වණ්ණෙතී''ති. දුතියම්පි වත්තබ්බා. තතියම්පි වත්තබ්බා. සචෙ පටිනිස්සජ්ජති, ඉච්චෙතං කුසලං; නො චෙ පටිනිස්සජ්ජති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. සා භික්ඛුනී සමනුභාසිතබ්බා. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, සමනුභාසිතබ්බා. බ්‍යත්තාය භික්ඛුනියා පටිබලාය සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

958. ''සුණාතු මෙ, අයྱෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමා භික්ඛුනී සංසට්ඨා විහරති ගහපතිනාපි ගහපතිපුත්තෙනපි. සා තං වත්ථුං න පටිනිස්සජ්ජති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුනිං සමනුභාසෙය්‍ය තස්ස වත්ථුස්ස පටිනිස්සග්ගාය. එසා ඤත්ති.

''සුණාතු මෙ, අයྱෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමා භික්ඛුනී සංසට්ඨා විහරති ගහපතිනාපි ගහපතිපුත්තෙනපි. සා තං වත්ථුං න පටිනිස්සජ්ජති. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමං භික්ඛුනිං සමනුභාසති තස්ස වත්ථුස්ස පටිනිස්සග්ගාය. යස්සා අය්‍යාය ඛමති ඉත්ථන්නාමාය භික්ඛුනියා සමනුභාසනා තස්ස වත්ථුස්ස පටිනිස්සග්ගාය, සා තුණ්හස්ස; යස්සා නක්ඛමති, සා භාසෙය්‍ය.

''දුතියම්පි එතමත්ථං වදාමි...පෙ.... තතියම්පි එතමත්ථං වදාමි...පෙ.....

''සමනුභට්ඨා සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමා භික්ඛුනී තස්ස වත්ථුස්ස පටිනිස්සග්ගාය; ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී''ති.

ඤත්තියා දුක්කටං. ද්වීහි කම්මවාචාහි දුක්කටා. කම්මවාචාපරියොසානෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

959. ධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤා න පටිනිස්සජ්ජති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ධම්මකම්මෙ වෙමතිකා න පටිනිස්සජ්ජති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤා න පටිනිස්සජ්ජති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

960. අනාපත්ති අසමනුභාසන්තියා, පටිනිස්සජ්ජන්තියා, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

ඡට්ඨසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

7. සත්තමසික්ඛාපදං

961. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො අන්තොරට්ඨෙ සාසඞ්කසම්මතෙ සප්පටිභයෙ අසත්ථිකා චාරිකං චරන්ති. ධුත්තා දූසෙන්ති. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛියྱන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො අන්තොරට්ඨෙ සාසඞ්කසම්මතෙ සප්පටිභයෙ අසත්ථිකා චාරිකං චරිස්සන්තී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො අන්තොරට්ඨෙ සාසඞ්කසම්මතෙ සප්පටිභයෙ අසත්ථිකා චාරිකං චරන්තීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො අන්තොරට්ඨෙ සාසඞ්කසම්මතෙ සප්පටිභයෙ අසත්ථිකා චාරිකං චරිස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

962. **‘‘යා පන භික්ඛුනී අන්තොරට්ඨෙ සාසඞ්කසම්මතෙ සප්පටිභයෙ අසත්ථිකා චාරිකං චරෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’**න්ති.

963. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

අන්තොරට්ඨෙති යස්ස විජිතෙ විහරති, තස්ස රට්ඨෙ.

සාසඞ්කං නාම තස්මිං මග්ගෙ චොරානං නිවිට්ඨොකාසො දිස්සති, භුත්තොකාසො දිස්සති, ඨිතොකාසො දිස්සති, නිසින්නොකාසො දිස්සති, නිපන්නොකාසො දිස්සති.

සප්පටිභයං නාම තස්මිං මග්ගෙ චොරෙහි මනුස්සා හතා දිස්සන්ති, විලුත්තා දිස්සන්ති, ආකොටිතා දිස්සන්ති.

අසත්ථිකා නාම විනා සත්ථෙන.

චාරිකං චරෙය්‍යාති කුක්කුටසම්පාතෙ ගාමෙ ගාමන්තරෙ ගාමන්තරෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අගාමකෙ අරඤ්ඤෙ අද්ධයොජනෙ අද්ධයොජනෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

964. අනාපත්ති සත්ථෙන සහ ගච්ඡති, ඛෙමෙ අප්පටිභයෙ ගච්ඡති, ආපදාසු, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

සත්තමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

8. අට්ඨමසික්ඛාපදං

965. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො තිරොරට්ඨෙ සාසඞ්කසම්මතෙ සප්පටිභයෙ අසත්ථිකා චාරිකං චරන්ති. ධුත්තා දූසෙන්ති. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො තිරොරට්ඨෙ සාසඞ්කසම්මතෙ සප්පටිභයෙ අසත්ථිකා චාරිකං චරිස්සන්තී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො තිරොරට්ඨෙ සාසඞ්කසම්මතෙ සප්පටිභයෙ අසත්ථිකා චාරිකං චරන්තීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො තිරොරට්ඨෙ සාසඞ්කසම්මතෙ සප්පටිභයෙ අසත්ථිකා චාරිකං චරිස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

966. **‘‘යා පන භික්ඛුනී තිරොරට්ඨෙ සාසඞ්කසම්මතෙ සප්පටිභයෙ අසත්ථිකා චාරිකං චරෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’**න්ති.

967. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

තිරොරට්ඨෙති යස්ස විජිතෙ විහරති, තං ඨපෙත්වා අඤ්ඤස්ස රට්ඨෙ.

සාසඞ්කං නාම තස්මිං මග්ගෙ චොරානං නිවිට්ඨොකාසො දිස්සති, භුත්තොකාසො දිස්සති, ඨිතොකාසො දිස්සති, නිසින්නොකාසො දිස්සති, නිපන්නොකාසො දිස්සති.

සප්පටිභයං නාම තස්මිං මග්ගෙ චොරෙහි මනුස්සා හතා දිස්සන්ති, විලුත්තා දිස්සන්ති, ආකොටිතා දිස්සන්ති.

අසත්ථිකා නාම විනා සත්ථෙන.

චාරිකං චරෙය්‍යාති කුක්කුටසම්පාතෙ ගාමෙ ගාමන්තරෙ ගාමන්තරෙ, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අගාමකෙ අරඤ්ඤෙ අද්ධයොජනෙ අද්ධයොජනෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

968. අනාපත්ති සත්ථෙන සහ ගච්ඡති, ඛෙමෙ අප්පටිභයෙ ගච්ඡති, ආපදාසු, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

අට්ඨමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

9. නවමසික්ඛාපදං

969. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා රාජගහෙ විහරති වෙළුවනෙ කලන්දකනිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො අන්තොවස්සං චාරිකං චරන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො අන්තොවස්සං චාරිකං චරිස්සන්ති හරිතානි තිණානි ච සම්මද්දන්තා, එකින්ද්‍රියං ජීවං විහෙඨෙන්තා, බහූ ඛුද්දකෙ පාණෙ සඞ්ඝාතං ආපාදෙන්තා’’ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛුනියො තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාචෙන්තානං. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ.… තා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො අන්තොවස්සං චාරිකං චරිස්සන්තී’’ති…පෙ.… සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො අන්තොවස්සං චාරිකං චරන්තීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ.… කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො අන්තොවස්සං චාරිකං චරිස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ.… එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

970. **‘‘යා පන භික්ඛුනී අන්තොවස්සං චාරිකං චරෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’**න්ති.

971. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ.… **භික්ඛුනීති**…පෙ.… අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

අන්තොවස්සන්ති පුරිමං වා තෙමාසං පච්ඡිමං වා තෙමාසං අවසිත්වා.

චාරිකං චරෙය්‍යාති කුක්කුටසම්පාතෙ ගාමෙ ගාමන්තරෙ ගාමන්තරෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අගාමකෙ අරඤ්ඤෙ අද්ධයොජනෙ අද්ධයොජනෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

972. අනාපත්ති සත්තාහකරණීයෙන ගච්ඡති, කෙනචි උබ්බාළ්හා ගච්ඡති, ආපදාසු, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

නවමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

10. දසමසික්ඛාපදං

973. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා රාජගහෙ විහරති වෙළුවනෙ කලන්දකනිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො තත්ථෙව රාජගහෙ වස්සං වසන්ති, තත්ථ හෙමන්තං, තත්ථ ගිම්හං. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියྱන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘ආහුන්දරිකා භික්ඛුනීනං දිසා අන්ධකාරා, න ඉමාසං දිසා පක්ඛායන්තී’’ති. අස්සොසුං ඛො භික්ඛුනියො තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛිය්‍යන්තානං විපාචෙන්තානං. අථ ඛො තා භික්ඛුනියො භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසුං. භික්ඛූ භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘තෙන හි, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනීනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤපෙස්සාමි දස අත්ථවසෙ පටිච්ච – සඞ්ඝසුට්ඨුතාය…පෙ.… සද්ධම්මට්ඨිතියා විනයානුග්ගහාය. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

974. **‘‘යා පන භික්ඛුනී වස්සංවුට්ඨා චාරිකං න පක්කමෙය්‍ය අන්තමසො ඡප්පඤ්චයොජනානිපි, පාචිත්තිය’’**න්ති.

975. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ.… **භික්ඛුනීති**…පෙ.… අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

වස්සංවුට්ඨා නාම පුරිමං වා තෙමාසං පච්ඡිමං වා තෙමාසං වුට්ඨා.

‘‘චාරිකං න පක්කමිස්සාමි අන්තමසො ඡප්පඤ්චයොජනානිපී’’ති ධුරං නික්ඛිත්තමත්තෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

976. අනාපත්ති සති අන්තරායෙ, පරියෙසිත්වා දුතියිකං භික්ඛුනිං න ලභති, ගිලානාය, ආපදාසු, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

දසමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

තුවට්ටවග්ගො චතුත්ථො.

5. චිත්තාගාරවග්ගො

1. පඨමසික්ඛාපදං

977. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන රඤ්ඤො පසෙනදිස්ස කොසලස්ස උය්‍යානෙ චිත්තාගාරෙ පටිභානචිත්තං කතං හොති. බහූ මනුස්සා චිත්තාගාරං දස්සනාය ගච්ඡන්ති. ඡබ්බග්ගියාපි භික්ඛුනියො චිත්තාගාරං දස්සනාය අගමංසු. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො චිත්තාගාරං දස්සනාය ගච්ඡිස්සන්ති, සෙය්‍යථාපි ගිහිනියො කාමභොගිනියො’’ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛුනියො තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛිය්‍යන්තානං විපාචෙන්තානං. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො චිත්තාගාරං දස්සනාය ගච්ඡිස්සන්තී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො චිත්තාගාරං දස්සනාය ගච්ඡන්තීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො චිත්තාගාරං දස්සනාය ගච්ඡිස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

978. **‘‘යා පන භික්ඛුනී රාජාගාරං වා චිත්තාගාරං වා ආරාමං වා උය්‍යානං වා පොක්ඛරණිං වා දස්සනාය ගච්ඡෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’**න්ති.

979. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

රාජාගාරං නාම යත්ථ කත්ථචි රඤ්ඤො කීළිතුං රමිතුං කතං හොති.

චිත්තාගාරං නාම යත්ථ කත්ථචි මනුස්සානං කීළිතුං රමිතුං කතං හොති.

ආරාමො නාම යත්ථ කත්ථචි මනුස්සානං කීළිතුං රමිතුං කතො හොති.

උය්‍යානං නාම යත්ථ කත්ථචි මනුස්සානං කීළිතුං රමිතුං කතං හොති.

පොක්ඛරණී නාම යත්ථ කත්ථචි මනුස්සානං කීළිතුං රමිතුං කතා හොති.

980. දස්සනාය ගච්ඡති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. යත්ථ ඨිතා පස්සති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. දස්සනූපචාරං විජහිත්වා පුනප්පුනං පස්සති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. එකමෙකං දස්සනාය ගච්ඡති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. යත්ථ ඨිතා පස්සති, ආපත්ති පචිත්තියස්ස. දස්සනූපචාරං විජහිත්වා පුනප්පුනං පස්සති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

981. අනාපත්ති ආරාමෙ ඨිතා පස්සති, ගච්ඡන්තී වා ආගච්ඡන්තී වා පස්සති, සති කරණීයෙ ගන්ත්වා පස්සති, ආපදාසු, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

පඨමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

2. දුතියසික්ඛාපදං

982. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො ආසන්දිම්පි පල්ලඞ්කම්පි පරිභුඤ්ජන්ති. මනුස්සා විහාරචාරිකං ආහිණ්ඩන්තා පස්සිත්වා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො ආසන්දිම්පි පල්ලඞ්කම්පි පරිභුඤ්ජිස්සන්ති, සෙය්‍යථාපි ගිහිනියො කාමභොගිනියො’’ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛුනියො තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාචෙන්තානං. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා...පෙ.... තා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො ආසන්දිම්පි පල්ලඞ්කම්පි පරිභුඤ්ජිස්සන්තී’’ති...පෙ.... සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ආසන්දිම්පි පල්ලඞ්කම්පි පරිභුඤ්ජන්තීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ආසන්දිම්පි පල්ලඞ්කම්පි පරිභුඤ්ජිස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

983. **‘‘යා පන භික්ඛුනී ආසන්දිං වා පල්ලඞ්කං වා පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’**න්ති.

984. **යා පනාති** යා යාදිසා...පෙ.... **භික්ඛුනීති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

ආසන්දී නාම අතික්කන්තප්පමාණා වුච්චති.

පල්ලඞ්කො නාම ආහරිමෙහි [‘‘අසංහාරිමෙහි’’ ඉති කඞ්ඛාවිතරණියා සමෙති] වාළෙහි කතො හොති.

පරිභුඤ්ජෙය්‍යාති තස්මිං අභිනිසීදති වා අභිනිපජ්ජති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

985. අනාපත්ති ආසන්දියා පාදෙ ඡින්දිත්වා පරිභුඤ්ජති, පල්ලඞ්කස්ස වාළෙ භින්දිත්වා පරිභුඤ්ජති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

දුතියසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

3. තතියසික්ඛාපදං

986. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො සුත්තං කන්තන්ති. මනුස්සා විහාරචාරිකං ආහිණ්ඩන්තා පස්සිත්වා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො සුත්තං කන්තිස්සන්ති, සෙය්‍යථාපි ගිහිනියො කාමභොගිනියො''ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛුනියො තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාචෙන්තානං. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා ...පෙ.... තා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො සුත්තං කන්තිස්සන්තී''ති...පෙ.... සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො සුත්තං කන්තන්තීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො සුත්තං කන්තිස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

987. **''යා පන භික්ඛුනී සුත්තං කන්තෙය්‍ය, පාචිත්තිය''**න්ති.

988. **යා පනාති** යා යාදිසා...පෙ.... **භික්ඛුනීති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

සුත්තං නාම ඡ සුත්තානි – ඛොමං, කප්පාසිකං, කොසෙය්‍යං, කම්බලං, සාණං, භඞ්ගං.

කන්තෙය්‍යාති සයං කන්තති, පයොගෙ දුක්කටං. උජ්ජවුජ්ජවෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

989. අනාපත්ති කන්තිතසුත්තං කන්තති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

තතියසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

4. චතුත්ථසික්ඛාපදං

990. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො ගිහිවෙය්‍යාවච්චං කරොන්ති. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා...පෙ.... තා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො ගිහිවෙය්‍යාවච්චං කරිස්සන්තී''ති...පෙ.... සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ගිහිවෙය්‍යාවච්චං කරොන්තීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො

ගිහිවෙය්‍යාවච්චං කරිස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

991. **‘‘යා පන භික්ඛුනී ගිහිවෙය්‍යාවච්චං කරෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’**න්ති.

992. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

ගිහිවෙය්‍යාවච්චං නාම අගාරිකස්ස යාගුං වා භත්තං වා ඛාදනීයං වා පචති, සාටකං වා වෙඨනං වා ධොවති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

993. අනාපත්ති යාගුපානෙ, සඞ්ඝභත්තෙ, චෙතියපූජාය, අත්තනො වෙය්‍යාවච්චකරස්ස යාගුං වා භත්තං වා ඛාදනීයං වා පචති, සාටකං වා වෙඨනං වා ධොවති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

චතුත්ථසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

5. පඤ්චමසික්ඛාපදං

994. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරා භික්ඛුනී ථුල්ලනන්දං භික්ඛුනිං උපසඞ්කමිත්වා එතදවොච – ‘‘එහාය්‍යෙ, ඉමං අධිකරණං වූපසමෙහී’’ති. ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී ‘සාධූ’ති පටිස්සුණිත්වා නෙව වූපසමෙති න වූපසමාය උස්සුක්කං කරොති. අථ ඛො සා භික්ඛුනී භික්ඛුනීනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම අය්‍යා ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනියා – ‘එහාය්‍යෙ’, ඉමං අධිකරණං වූපසමෙහී’ති වුච්චමානා – ‘සාධූ’ති පටිස්සුණිත්වා, නෙව වූපසමෙස්සති න වූපසමාය උස්සුක්කං කරිස්සතී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී භික්ඛුනියා – ‘‘එහාය්‍යෙ, ඉමං අධිකරණං වූපසමෙහී’’ති වුච්චමානා – ‘‘සාධූ’’ති පටිස්සුණිත්වා, නෙව වූපසමෙති න වූපසමාය උස්සුක්කං කරොතීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී භික්ඛුනියා – ‘‘එහාය්‍යෙ, ඉමං අධිකරණං වූපසමෙහී’’ති වුච්චමානා – ‘‘සාධූ’’ති පටිස්සුණිත්වා, නෙව වූපසමෙස්සති න වූපසමාය උස්සුක්කං කරිස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

995. **‘‘යා පන භික්ඛුනී භික්ඛුනියා – ‘එහාය්‍යෙ, ඉමං අධිකරණං වූපසමෙහී’ති වුච්චමානා – ‘සාධූ’ති පටිස්සුණිත්වා සා පච්ඡා**

අනන්තරායිකිනී නෙව වූපසමෙය්‍ය න වූපසමාය උස්සුක්කං කරෙය්‍ය, පාචිත්තිය''න්ති.

996. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

භික්ඛුනියාති අඤ්ඤාය භික්ඛුනියා.

අධිකරණං නාම චත්තාරි අධිකරණානි – විවාදාධිකරණං, අනුවාදාධිකරණං, ආපත්තාධිකරණං, කිච්චාධිකරණං.

එහාය්‍යෙ ඉමං අධිකරණං වූපසමෙහීති එහාය්‍යෙ ඉමං අධිකරණං විනිච්ඡෙහි.

සා පච්ඡා අනන්තරායිකිනීති අසති අන්තරායෙ.

නෙව වූපසමෙය්‍යාති න සයං වූපසමෙය්‍ය.

න වූපසමාය උස්සුක්කං කරෙය්‍යාති න අඤ්ඤං ආණාපෙය්‍ය. ''නෙව වූපසමෙස්සාමි න වූපසමාය උස්සුක්කං කරිස්සාමී''ති ධුරං නික්ඛිත්තමත්තෙ, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

997. උපසම්පන්නාය උපසම්පන්නසඤ්ඤා අධිකරණං නෙව වූපසමෙති න වූපසමාය උස්සුක්කං කරොති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උපසම්පන්නාය වෙමතිකා අධිකරණං නෙව වූපසමෙති, න වූපසමාය උස්සුක්කං කරොති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උපසම්පන්නාය අනුපසම්පන්නසඤ්ඤා අධිකරණං නෙව වූපසමෙති, න වූපසමාය උස්සුක්කං කරොති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අනුපසම්පන්නාය අධිකරණං නෙව වූපසමෙති, න වූපසමාය උස්සුක්කං කරොති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නාය උපසම්පන්නසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නාය වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නාය අනුපසම්පන්නසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

998. අනාපත්ති සති අන්තරායෙ, පරියෙසිත්වා න ලභති, ගිලානාය, ආපදාසු, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

පඤ්චමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

6. ඡට්ඨසික්ඛාපදං

999. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී නටානම්පි නටකානම්පි ලඞ්ඝකානම්පි සොකජ්ඣායිකානම්පි

කුම්භථූණිකානම්පි සහත්ථා ඛාදනීයං භොජනීයං දෙති – ‘‘මය්හං පරිසති වණ්ණං භාසථා’’ති. නටාපි නටකාපි ලඞ්ඝකාපි සොකජ්ඣායිකාපි කුම්භථූණිකාපි ථුල්ලනන්දාය භික්ඛුනියා පරිසති වණ්ණං භාසන්ති – ‘‘අය්‍යා ථුල්ලනන්දා බහුස්සුතා භාණිකා විසාරදා පට්ටා ධම්මිං කථං කාතුං; දෙථ අය්‍යාය, කරොථ අය්‍යායා’’ති. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ.… තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – කථඤ්හි නාම අය්‍යා ථුල්ලනන්දා අගාරිකස්ස සහත්ථා ඛාදනීයං භොජනීයං දස්සතීති…පෙ.… සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී අගාරිකස්ස සහත්ථා ඛාදනීයං භොජනීයං දෙතීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ.… කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී අගාරිකස්ස සහත්ථා ඛාදනීයං භොජනීයං දස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ.… එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1000. **‘‘යා පන භික්ඛුනී අගාරිකස්ස වා පරිබ්බාජකස්ස වා පරිබ්බාජිකාය වා සහත්ථා ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා දදෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’**න්ති.

1001. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ.… **භික්ඛුනී**ති…පෙ.… අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

අගාරිකො නාම යො කොචි අගාරං අජ්ඣාවසති.

පරිබ්බාජකො නාම භික්ඛුඤ්ච සාමණෙරඤ්ච ඨපෙත්වා යො කොචි පරිබ්බාජකසමාපන්නො.

පරිබ්බාජිකා නාම භික්ඛුනිඤ්ච සික්ඛමානඤ්ච සාමණෙරිඤ්ච ඨපෙත්වා යා කාචි පරිබ්බාජිකසමාපන්නා.

ඛාදනීයං නාම පඤ්ච භොජනානි – උදකදන්තපොනං ඨපෙත්වා අවසෙසං ඛාදනීයං නාම.

භොජනීයං නාම පඤ්ච භොජනානි – ඔදනො, කුම්මාසො, සත්තු, මච්ඡො, මංසං.

දදෙය්‍යාති කායෙන වා කායපටිබද්ධෙන වා නිස්සග්ගියෙන වා දෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උදකදන්තපොනං දෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

1002. අනාපත්ති දාපෙති න දෙති, උපනික්ඛිපිත්වා දෙති, බාහිරාලෙපං දෙති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

ඡට්ඨසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

7. සත්තමසික්ඛාපදං

1003. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී ආවසථචීවරං අනිස්සජ්ජිත්වා පරිභුඤ්ජති. අඤ්ඤා උතුනියො භික්ඛුනියො න ලභන්ති. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම අය්‍යා ථුල්ලනන්දා ආවසථචීවරං අනිස්සජ්ජිත්වා පරිභුඤ්ජිස්සතී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී ආවසථචීවරං අනිස්සජ්ජිත්වා පරිභුඤ්ජතීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී ආවසථචීවරං අනිස්සජ්ජිත්වා පරිභුඤ්ජිස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1004. **‘‘යා පන භික්ඛුනී ආවසථචීවරං අනිස්සජ්ජිත්වා පරිභුඤ්ජෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’**න්ති.

1005. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

ආවසථචීවරං නාම ‘‘උතුනියො භික්ඛුනියො පරිභුඤ්ජන්තූ’’ති දින්නං හොති.

අනිස්සජ්ජිත්වා පරිභුඤ්ජෙය්‍යාති ද්වෙතිස්සො රත්තියො පරිභුඤ්ජිත්වා චතුත්ථදිවසෙ ධොවිත්වා භික්ඛුනියා වා සික්ඛමානාය වා සාමණෙරියා වා අනිස්සජ්ජිත්වා පරිභුඤ්ජති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

1006. අනිස්සජ්ජිතෙ අනිස්සජ්ජිතසඤ්ඤා පරිභුඤ්ජති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අනිස්සජ්ජිතෙ වෙමතිකා පරිභුඤ්ජති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අනිස්සජ්ජිතෙ නිස්සජ්ජිතසඤ්ඤා පරිභුඤ්ජති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

නිස්සජ්ජිතෙ අනිස්සජ්ජිතසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. නිස්සජ්ජිතෙ වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. නිස්සජ්ජිතෙ නිස්සජ්ජිතසඤ්ඤා අනාපත්ති.

1007. අනාපත්ති නිස්සජ්ජිත්වා පරිභුඤ්ජති, පුන පරියායෙන පරිභුඤ්ජති, අඤ්ඤා උතුනියො භික්ඛුනියො න හොන්ති, අච්ඡින්නචීවරිකාය, නට්ඨචීවරිකාය, ආපදාසු, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

සත්තමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

8. අට්ඨමසික්ඛාපදං

1008. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී ආවසථං අනිස්සජ්ජිත්වා චාරිකං පක්කාමි. තෙන ඛො පන සමයෙන ථුල්ලනන්දාය භික්ඛුනියා ආවසථො ඩය්හති. භික්ඛුනියො එවමාහංසු – ''හන්දාය්‍යෙ, භණ්ඩකං නීහරාමා''ති. එකච්චා එවමාහංසු – ''න මයං, අය්‍යෙ, නීහරිස්සාම. යං කිඤ්චි නට්ඨං සබ්බං අම්හෙ අභියුඤ්ජිස්සතී''ති. ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී පුනදෙව තං ආවසථං පච්චාගන්ත්වා භික්ඛුනියො පුච්ඡි – ''අපාය්‍යෙ, භණ්ඩකං නීහරිත්ථා''ති? ''න මයං, අය්‍යෙ, නීහරිම්හා''ති. ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී උජ්ඣායති ඛිය්‍යති විපාචෙති – ''කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො ආවසථෙ ඩය්හමානෙ භණ්ඩකං න නීහරිස්සන්තී''ති! යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ.… තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම අය්‍යා ථුල්ලනන්දා ආවසථං අනිස්සජ්ජිත්වා චාරිකං පක්කමිස්සතී''ති…පෙ.… සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී ආවසථං අනිස්සජ්ජිත්වා චාරිකං පක්කමතීති [පක්කමීති (ක.)]? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ.… කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී ආවසථං අනිස්සජ්ජිත්වා චාරිකං පක්කමිස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ.… එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1009. **''යා පන භික්ඛුනී ආවසථං අනිස්සජ්ජිත්වා චාරිකං පක්කමෙය්‍ය, පාචිත්තිය''**න්ති.

1010. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ.… **භික්ඛුනීති**…පෙ.… අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

ආවසථො නාම කවාටබද්ධො වුච්චති.

අනිස්සජ්ජිත්වා චාරිකං පක්කමෙය්‍යාති භික්ඛුනියා වා සික්ඛමානාය වා සාමණෙරියා වා අනිස්සජ්ජිත්වා පරික්ඛිත්තස්ස ආවසථස්ස පරික්ඛෙපං අතික්කාමෙන්තියා ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අපරික්ඛිත්තස්ස ආවසථස්ස උපචාරං අතික්කාමෙන්තියා ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

1011. අනිස්සජ්ජිතෙ අනිස්සජ්ජිතසඤ්ඤා පක්කමති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අනිස්සජ්ජිතෙ වෙමතිකා පක්කමති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අනිස්සජ්ජිතෙ නිස්සජ්ජිතසඤ්ඤා පක්කමති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අකවාටබද්ධං අනිස්සජ්ජිත්වා පක්කමති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. නිස්සජ්ජිතෙ අනිස්සජ්ජිතසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. නිස්සජ්ජිතෙ වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. නිස්සජ්ජිතෙ නිස්සජ්ජිතසඤ්ඤා, අනාපත්ති.

1012. අනාපත්ති නිස්සජ්ජිත්වා පක්කමති, සති අන්තරායෙ, පරියෙසිත්වා න ලභති, ගිලානාය, ආපදාසු, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

අට්ඨමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

9. නවමසික්ඛාපදං

1013. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො තිරච්ඡානවිජ්ජං පරියාපුණන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො තිරච්ඡානවිජ්ජං පරියාපුණිස්සන්ති, සෙය්‍යථාපි ගිහිනියො කාමභොගිනියො''ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛුනියො තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාචෙන්තානං. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා...පෙ.... තා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො තිරච්ඡානවිජ්ජං පරියාපුණිස්සන්ති''ති...පෙ.... සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො තිරච්ඡානවිජ්ජං පරියාපුණන්තීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො තිරච්ඡානවිජ්ජං පරියාපුණිස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1014. **''යා පන භික්ඛුනී තිරච්ඡානවිජ්ජං පරියාපුණෙය්‍ය, පාචිත්තිය''**න්ති.

1015. **යා පනාති** යා යාදිසා...පෙ.... **භික්ඛුනීති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

තිරච්ඡානවිජ්ජා [තිරච්ඡානවිජ්ජං (ක.)] නාම යං කිඤ්චි බාහිරකං අනත්ථසංහිතං.

පරියාපුණෙය්‍යාති පදෙන පරියාපුණාති, පදෙ පදෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අක්ඛරාය පරියාපුණාති, අක්ඛරක්ඛරාය ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

1016. අනාපත්ති ලෙඛං පරියාපුණාති, ධාරණං පරියාපුණාති, ගුත්තත්ථාය පරිත්තං පරියාපුණාති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

නවමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

10. දසමසික්ඛාපදං

1017. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො තිරච්ඡානවිජ්ජං වාචෙන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො තිරච්ඡානවිජ්ජං වාචෙස්සන්ති, සෙය්‍යථාපි ගිහිනියො කාමභොගිනියො''ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛුනියො තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාචෙන්තානං. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො තිරච්ඡානවිජ්ජං වාචෙස්සන්තී''ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො තිරච්ඡානවිජ්ජං වාචෙන්තීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො තිරච්ඡානවිජ්ජං වාචෙස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1018. **''යා පන භික්ඛුනී තිරච්ඡානවිජ්ජං වාචෙය්‍ය, පාචිත්තිය''**න්ති.

1019. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

තිරච්ඡානවිජ්ජා [තිරච්ඡානවිජ්ජං (ක.)] නාම යං කිඤ්චි බාහිරකං අනත්ථසංහිතං.

වාචෙය්‍යාති පදෙන වාචෙති, පදෙ පදෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අක්ඛරාය වාචෙති, අක්ඛරක්ඛරාය ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

1020. අනාපත්ති ලෙඛං වාචෙති, ධාරණං වාචෙති, ගුත්තත්ථාය පරිත්තං වාචෙති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

දසමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

චිත්තාගාරවග්ගො පඤ්චමො.

6. ආරාමවග්ගො

1. පඨමසික්ඛාපදං

1021. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛූ ගාමකාවාසෙ එකචීවරා චීවරකම්මං කරොන්ති. භික්ඛුනියො අනාපුච්ඡා ආරාමං පවිසිත්වා යෙන තෙ භික්ඛූ තෙනුපසඞ්කමිංසු. භික්ඛූ උජ්ඣායන්ති

ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො අනාපුච්ඡා ආරාමං පවිසිස්සන්තී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො අනාපුච්ඡා ආරාමං පවිසන්තීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො අනාපුච්ඡා ආරාමං පවිසිස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

‘‘යා පන භික්ඛුනී අනාපුච්ඡා ආරාමං පවිසෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’න්ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛුනීනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

1022. තෙන ඛො පන සමයෙන තෙ භික්ඛූ තම්හා ආවාසා පක්කමිංසු. භික්ඛුනියො – ‘‘අය්‍යා පක්කන්තා’’ති, ආරාමං නාගමංසු. අථ ඛො තෙ භික්ඛූ පුනදෙව තං ආවාසං පච්චාගච්ඡිංසු. භික්ඛුනියො – ‘‘අය්‍යා ආගතා’’ති, ආපුච්ඡා ආරාමං පවිසිත්වා යෙන තෙ භික්ඛූ තෙනුපසඞ්කමිංසු; උපසඞ්කමිත්වා තෙ භික්ඛූ අභිවාදෙත්වා එකමන්තං අට්ඨංසු. එකමන්තං ඨිතා ඛො තා භික්ඛුනියො තෙ භික්ඛූ එතදවොචුං – ‘‘කිස්ස තුම්හෙ, භගිනියො, ආරාමං නෙව සම්මජ්ජිත්ථ න පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨාපිත්ථාති? භගවතා, අය්‍යා, සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං [පඤ්ඤත්තං හොති (ක.)] හොති – ‘‘න අනාපුච්ඡා ආරාමො පවිසිතබ්බො’’ති. තෙන මයං න ආගමිම්හා’’ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සන්තං භික්ඛුං ආපුච්ඡා ආරාමං පවිසිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

‘‘යා පන භික්ඛුනී සන්තං භික්ඛුං අනාපුච්ඡා ආරාමං පවිසෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’න්ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛුනීනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

1023. තෙන ඛො පන සමයෙන තෙ භික්ඛූ තම්හා ආවාසා පක්කමිත්වා පුනදෙව තං ආවාසං පච්චාගච්ඡිංසු. භික්ඛුනියො – ‘‘අය්‍යා පක්කන්තා’’ති අනාපුච්ඡා ආරාමං පවිසිංසු. තාසං කුක්කුච්චං අහොසි – ‘‘භගවතා සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං – ‘න සන්තං භික්ඛුං අනාපුච්ඡා ආරාමො පවිසිතබ්බො’ති. මයඤ්චම්හා සන්තං භික්ඛුං අනාපුච්ඡා ආරාමං පවිසිම්හා. කච්චි නු ඛො මයං පාචිත්තියං ආපත්තිං ආපන්නා’’ති…පෙ…. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා එතස්මිං නිදානෙ එතස්මිං පකරණෙ ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1024. **‘‘යා පන භික්ඛුනී ජානං සභික්ඛුකං ආරාමං අනාපුච්ඡා පවිසෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’**න්ති.

1025. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

ජානාති නාම සාමං වා ජානාති, අඤ්ඤෙ වා තස්සා ආරොචෙන්ති, සා වා ආරොචෙති.

සභික්ඛුකො නාම ආරාමො යත්ථ භික්ඛූ රුක්ඛමූලෙපි වසන්ති.

අනාපුච්ඡා ආරාමං පවිසෙය්‍යාති භික්ඛුං වා සාමණෙරං වා ආරාමිකං වා අනාපුච්ඡා පරික්ඛිත්තස්ස ආරාමස්ස පරික්ඛෙපං අතික්කාමෙන්තියා ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අපරික්ඛිත්තස්ස ආරාමස්ස උපචාරං ඔක්කමන්තියා ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

1026. සභික්ඛුකෙ සභික්ඛුකසඤ්ඤා සන්තං භික්ඛුං අනාපුච්ඡා ආරාමං පවිසති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. සභික්ඛුකෙ වෙමතිකා සන්තං භික්ඛුං අනාපුච්ඡා ආරාමං පවිසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. සභික්ඛුකෙ අභික්ඛුකසඤ්ඤා සන්තං භික්ඛුං අනාපුච්ඡා ආරාමං පවිසති, අනාපත්ති.

අභික්ඛුකෙ සභික්ඛුකසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අභික්ඛුකෙ වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අභික්ඛුකෙ අභික්ඛුකසඤ්ඤා, අනාපත්ති.

1027. අනාපත්ති සන්තං භික්ඛුං ආපුච්ඡා පවිසති, අසන්තං භික්ඛුං අනාපුච්ඡා පවිසති, සීසානුලොකිකා ගච්ඡති, යත්ථ භික්ඛුනියො සන්නිපතිතා හොන්ති තත්ථ ගච්ඡති, ආරාමෙන මග්ගො හොති, ගිලානාය, ආපදාසු, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

පඨමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

2. දුතියසික්ඛාපදං

1028. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවනෙ කූටාගාරසාලායං. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මතො උපාලිස්ස උපජ්ඣායො ආයස්මා කප්පිතකො සුසානෙ විහරති. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියානං භික්ඛුනීනං මහත්තරා [මහන්තතරා (සී.)] භික්ඛුනී කාලඞ්කතා හොති. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො තං භික්ඛුනිං නීහරිත්වා ආයස්මතො කප්පිතකස්ස විහාරස්ස අවිදූරෙ ඣාපෙත්වා ථූපං කත්වා ගන්ත්වා තස්මිං ථූපෙ රොදන්ති. අථ ඛො ආයස්මා කප්පිතකො තෙන සද්දෙන උබ්බාළ්හො තං ථූපං භින්දිත්වා පකිරෙසි. ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො – ‘‘ඉමිනා කප්පිතකෙන අම්හාකං අය්‍යාය ථූපො භින්නො, හන්ද නං ඝාතෙමා’’ති, මන්තෙසුං. අඤ්ඤතරා භික්ඛුනී ආයස්මතො උපාලිස්ස එතමත්ථං ආරොචෙසි. ආයස්මා උපාලි ආයස්මතො කප්පිතකස්ස එතමත්ථං ආරොචෙසි. අථ ඛො ආයස්මා කප්පිතකො විහාරා නික්ඛමිත්වා නිලීනො

අච්ඡි. අථ ඛො ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො යෙනායස්මතො කප්පිතකස්ස විහාරො තෙනුපසඞ්කමිංසු; උපසඞ්කමිත්වා ආයස්මතො කප්පිතකස්ස විහාරං පාසාණෙහි ච ලෙඩ්ඩූහි ච ඔත්ථරාපෙත්වා, ''මතො කප්පිතකො''ති පක්කමිංසු.

අථ ඛො ආයස්මා කප්පිතකො තස්සා රත්තියා අච්චයෙන පුබ්බණ්හසමයං නිවාසෙත්වා පත්තචීවරමාදාය වෙසාලිං පිණ්ඩාය පාවිසි. අද්දසංසු ඛො ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො ආයස්මන්තං කප්පිතකං පිණ්ඩාය චරන්තං. දිස්වාන එවමාහංසු – ''අයං කප්පිතකො ජීවති, කො නු ඛො අම්හාකං මන්තං සංහරී''ති? අස්සොසුං ඛො ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො – ''අය්‍යෙන කිර උපාලිනා අම්හාකං මන්තො සංහටො''ති. තා ආයස්මන්තං උපාලිං අක්කොසිංසු – ''කථඤ්හි නාම අයං කාසාවටො මලමජ්ජනො නිහීනජච්චො අම්හාකං මන්තං සංහරිස්සතී''ති! යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා...පෙ.... තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො අය්‍යං උපාලිං අක්කොසිස්සන්තී''ති...පෙ.... සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො උපාලිං අක්කොසන්තීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො උපාලිං අක්කොසිස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1029. **''යා පන භික්ඛුනී භික්ඛුං අක්කොසෙය්‍ය වා පරිභාසෙය්‍ය වා, පාචිත්තිය''**න්ති.

1030. **යා පනාති** යා යාදිසා...පෙ.... **භික්ඛුනීති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

භික්ඛුන්ති උපසම්පන්නං. **අක්කොසෙය්‍ය වාති** දසහි වා අක්කොසවත්ථූහි අක්කොසති එතෙසං වා අඤ්ඤතරෙන, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

පරිභාසෙය්‍ය වාති භයං උපදංසෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

1031. උපසම්පන්නෙ උපසම්පන්නසඤ්ඤා අක්කොසති වා පරිභාසති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උපසම්පන්නෙ වෙමතිකා අක්කොසති වා පරිභාසති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. උපසම්පන්නෙ අනුපසම්පන්නසඤ්ඤා අක්කොසති වා පරිභාසති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අනුපසම්පන්නං අක්කොසති වා පරිභාසති වා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නෙ උපසම්පන්නසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නෙ වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අනුපසම්පන්නෙ අනුපසම්පන්නසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

1032. අනාපත්ති අත්ථපුරෙක්ඛාරාය, ධම්මපුරෙක්ඛාරාය, අනුසාසනිපුරෙක්ඛාරාය, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

දුතියසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

3. තතියසික්ඛාපදං

1033. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන චණ්ඩකාළී භික්ඛුනී භණ්ඩනකාරිකා හොති කලහකාරිකා විවාදකාරිකා භස්සකාරිකා සඞ්ඝෙ අධිකරණකාරිකා. ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී තස්සා කම්මෙ කරීයමානෙ පටික්කොසති. තෙන ඛො පන සමයෙන ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී ගාමකං අගමාසි කෙනචිදෙව කරණීයෙන. අථ ඛො භික්ඛුනිසඞ්ඝො – ‘‘ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී පක්කන්තා’’ති චණ්ඩකාළිං භික්ඛුනිං ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිපි. ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී ගාමකෙ තං කරණීයං තීරෙත්වා පුනදෙව සාවත්ථිං පච්චාගච්ඡි. චණ්ඩකාළී භික්ඛුනී ථුල්ලනන්දාය භික්ඛුනියා ආගච්ඡන්තියා නෙව ආසනං පඤ්ඤපෙසි න පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපි; න පච්චුග්ගන්ත්වා පත්තචීවරං පටිග්ගහෙසි න පානීයෙන ආපුච්ඡි. ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී චණ්ඩකාළිං භික්ඛුනිං එතදවොච – ‘‘කිස්ස ත්වං, අය්යෙ, මයි ආගච්ඡන්තියා නෙව ආසනං පඤ්ඤපෙසි න පාදොදකං පාදපීඨං පාදකඨලිකං උපනික්ඛිපි; න පච්චුග්ගන්ත්වා පත්තචීවරං පටිග්ගහෙසි න පානීයෙන ආපුච්ඡී’’ති? ‘‘එවඤ්හෙතං, අය්යෙ, හොති යථා තං අනාථායා’’ති. ‘‘කිස්ස පන ත්වං, අය්යෙ, අනාථා’’ති? ‘‘ඉමා මං, අය්යෙ, භික්ඛුනියො – ‘‘අයං අනාථා අප්පඤ්ඤාතා, නත්ථි ඉමිස්සා කාචි පතිවත්තා’’ති, ආපත්තියා අදස්සනෙ උක්ඛිපිංසූ’’ති. ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී – ‘‘බාලා එතා අබ්‍යත්තා එතා නෙතා ජානන්ති කම්මං වා කම්මදොසං වා කම්මවිපත්තිං වා කම්මසම්පත්තිං වා’’ති, චණ්ඩීකතා ගණං පරිභාසි. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම අය්‍යා ථුල්ලනන්දා චණ්ඩීකතා ගණං පරිභාසිස්සතී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී චණ්ඩීකතා ගණං පරිභාසතීති [පරිභාසීති (ක.)]? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා …පෙ….කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී චණ්ඩීකතා ගණං පරිභාසිස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1034. **‘‘යා පන භික්ඛුනී චණ්ඩීකතා ගණං පරිභාසෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’**න්ති.

1035. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

චණ්ඩීකතා නාම කොධනා වුච්චති.

ගණො නාම භික්ඛුනිසඞ්ඝො වුච්චති.

පරිභාසෙය්‍යාති ''බාලා එතා අබ්‍යත්තා එතා නෙතා ජානන්ති කම්මං වා කම්මදොසං වා කම්මවිපත්තිං වා කම්මසම්පත්තිං වා''ති පරිභාසති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. සම්බහුලා භික්ඛුනියො වා එකං භික්ඛුනිං වා අනුපසම්පන්නං වා පරිභාසති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

1036. අනාපත්ති අත්ථපුරෙක්ඛාරාය, ධම්මපුරෙක්ඛාරාය, අනුසාසනිපුරෙක්ඛාරාය, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

තතියසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

4. චතුත්ථසික්ඛාපදං

1037. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරො බ්‍රාහ්මණො භික්ඛුනියො නිමන්තෙත්වා භොජෙසි. භික්ඛුනියො භුත්තාවී [භුත්තාවිනී (ක.)] පවාරිතා ඤාතිකුලානි ගන්ත්වා එකච්චා භුඤ්ජිංසු එකච්චා පිණ්ඩපාතං ආදාය අගමංසු. අථ ඛො සො බ්‍රාහ්මණො පටිවිස්සකෙ එතදවොච – ''භික්ඛුනියො මයා අය්‍යා සන්තප්පිතා, එථ තුම්හෙපි සන්තප්පෙස්සාමී''ති. තෙ එවමාහංසු – ''කිං ත්වං, අය්‍යො, අම්හෙ සන්තප්පෙස්සසි! යාපි තයා නිමන්තිතා තාපි අම්හාකං ඝරානි ආගන්ත්වා එකච්චා භුඤ්ජිංසු එකච්චා පිණ්ඩපාතං ආදාය අගමංසූ''ති. අථ ඛො සො බ්‍රාහ්මණො උජ්ඣායති ඛිය්‍යති විපාචෙති – ''කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො අම්හාකං ඝරෙ භුඤ්ජිත්වා අඤ්ඤත්‍ර භුඤ්ජිස්සන්ති, න චාහං පටිබලො යාවදත්ථං දාතු''න්ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛුනියො තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස උජ්ඣායන්තස්ස ඛිය්‍යන්තස්ස විපාචෙන්තස්ස. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා...පෙ.... තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො භුත්තාවී [භුත්තාවිනී (ක.)] පවාරිතා අඤ්ඤත්‍ර භුඤ්ජිස්සන්තී''ති...පෙ.... සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො භුත්තාවී පවාරිතා අඤ්ඤත්‍ර භුඤ්ජන්තීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො භුත්තාවී පවාරිතා අඤ්ඤත්‍ර භුඤ්ජිස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1038. **''යා පන භික්ඛුනී නිමන්තිතා වා පවාරිතා වා ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා ඛාදෙය්‍ය වා භුඤ්ජෙය්‍ය වා, පාචිත්තිය''**න්ති.

1039. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

නිමන්තිතා නාම පඤ්චන්නං භොජනානං අඤ්ඤතරෙන භොජනෙන නිමන්තිතා.

පවාරිතා නාම අසනං පඤ්ඤායති, භොජනං පඤ්ඤායති, හත්ථපාසෙ ඨිතා අභිහරති, පටික්ඛෙපො පඤ්ඤායති.

ඛාදනීයං නාම පඤ්ච භොජනානි – යාගුං යාමකාලිකං සත්තාහකාලිකං යාවජීවිකං ඨපෙත්වා අවසෙසං ඛාදනීයං නාම.

භොජනීයං නාම පඤ්ච භොජනානි – ඔදනො, කුම්මාසො, සත්තු, මච්ඡො, මංසං.

‘‘ඛාදිස්සාමි භුඤ්ජිස්සාමී’’ති පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අජ්ඣොහාරෙ අජ්ඣොහාරෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

1040. නිමන්තිතෙ නිමන්තිතසඤ්ඤා ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා ඛාදති වා භුඤ්ජති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. නිමන්තිතෙ වෙමතිකා ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා ඛාදති වා භුඤ්ජති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. නිමන්තිතෙ අනිමන්තිතසඤ්ඤා ඛාදනීයං වා භොජනීයං වා ඛාදති වා භුඤ්ජති වා, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

යාමකාලිකං සත්තාහකාලිකං යාවජීවිකං ආහාරත්ථාය පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අජ්ඣොහාරෙ අජ්ඣොහාරෙ ආපත්ති දුක්කටස්ස…පෙ….

1041. අනාපත්ති නිමන්තිතා අප්පවාරිතා, යාගුං පිවති, සාමිකෙ අපලොකෙත්වා භුඤ්ජති, යාමකාලිකං සත්තාහකාලිකං යාවජීවිකං සති පච්චයෙ පරිභුඤ්ජති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

චතුත්ථසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

5. පඤ්චමසික්ඛාපදං

1042. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරා භික්ඛුනී සාවත්ථියං අඤ්ඤතරිස්සා විසිඛාය පිණ්ඩාය චරමානා යෙන අඤ්ඤතරං කුලං තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි. අථ ඛො තෙ මනුස්සා තං භික්ඛුනිං භොජෙත්වා එතදවොචුං – ‘‘අඤ්ඤාපි, අය්යෙ, භික්ඛුනියො ආගච්ඡන්තූ’’ති. අථ ඛො සා භික්ඛුනී, ‘‘කථඤ්හි නාම [කථං අඤ්ඤා (සයා.)] භික්ඛුනියො නාගච්ඡෙය්‍යු’’න්ති, භික්ඛුනියො

උපසඞ්කමිත්වා එතදවොච – ‘‘අමුකස්මිං, අය්‍යො, ඔකාසෙ වාළා සුනඛා චණ්ඩො බලිබද්දො චික්ඛල්ලො ඔකාසො. මා ඛො තත්ථ අගමිත්ථා’’ති. අඤ්ඤතරාපි භික්ඛුනී තස්සා විසිඛාය පිණ්ඩාය චරමානා යෙන තං කුලං තෙනුපසඞ්කමි; උපසඞ්කමිත්වා පඤ්ඤත්තෙ ආසනෙ නිසීදි. අථ ඛො තෙ මනුස්සා තං භික්ඛුනිං භොජෙත්වා එතදවොචුං – ‘‘කිස්ස, අය්‍යො, භික්ඛුනියො න ආගච්ඡන්තී’’ති? අථ ඛො සා භික්ඛුනී තෙසං මනුස්සානං එතමත්ථං ආරොචෙසි. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනී කුලං මච්ඡරායිස්සතී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනී කුලං මච්ඡරායතීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනී කුලං මච්ඡරායිස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1043. **‘‘යා පන භික්ඛුනී කුලමච්ඡරිනී අස්ස, පාචිත්තිය’’**න්ති.

1044. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

කුලං නාම චත්තාරි කුලානි – ඛත්තියකුලං, බ්‍රාහ්මණකුලං, වෙස්සකුලං, සුද්දකුලං.

මච්ඡරිනී අස්සාති ‘‘කථං භික්ඛුනියො නාගච්ඡෙය්‍යු’’න්ති භික්ඛුනීනං සන්තිකෙ කුලස්ස අවණ්ණං භාසති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. කුලස්ස වා සන්තිකෙ භික්ඛුනීනං අවණ්ණං භාසති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

1045. අනාපත්ති කුලං න මච්ඡරායන්තී සන්තංයෙව ආදීනවං ආචික්ඛති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

පඤ්චමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

6. ඡට්ඨසික්ඛාපදං

1046. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛුනියො ගාමකාවාසෙ වස්සංවුට්ඨා සාවත්ථිං අගමංසු. භික්ඛුනියො තා භික්ඛුනියො එතදවොචුං – ‘‘කත්ථාය්‍යායො වස්සංවුට්ඨා? කච්චි ඔවාදො ඉද්ධො අහොසී’’ති? ‘‘නත්ථය්‍යෙ, තත්ථ භික්ඛූ; කුතො ඔවාදො ඉද්ධො භවිස්සතී’’ති! යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො අභික්ඛුකෙ ආවාසෙ වස්සං වසිස්සන්තී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො අභික්ඛුකෙ ආවාසෙ වස්සං වසන්තීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො අභික්ඛුකෙ ආවාසෙ

වස්සං වසිස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1047. **"යා පන භික්ඛුනී අභික්ඛුකෙ ආවාසෙ වස්සං වසෙය්‍ය, පාචිත්තිය"**න්ති.

1048. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

අභික්ඛුකො නාම ආවාසො න සක්කා හොති ඔවාදාය වා සංවාසාය වා ගන්තුං. ''වස්සං වසිස්සාමී''ති සෙනාසනං පඤ්ඤපෙති පානීයං පරිභොජනීයං උපට්ඨපෙති පරිවෙණං සම්මජ්ජති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. සහ අරුණුග්ගමනා ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

1049. අනාපත්ති වස්සුපගතා භික්ඛූ පක්කන්තා වා හොන්ති විබ්භන්තා වා කාලඞ්කතා වා පක්ඛසඞ්කන්තා වා, ආපදාසු, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

ඡට්ඨසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

7. සත්තමසික්ඛාපදං

1050. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන සම්බහුලා භික්ඛුනියො ගාමකාවාසෙ වස්සංවුට්ඨා සාවත්ථිං අගමංසු. භික්ඛුනියො තා භික්ඛුනියො එතදවොචුං – ''කත්ථාය්‍යායො වස්සංවුට්ඨා; කත්ථ [කච්චි (ස්‍යා.)] භික්ඛුසඞ්ඝො පවාරිතො''ති? ''න මයං, අය්‍යෙ, භික්ඛුසඞ්ඝං පවාරෙමා''ති. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො වස්සංවුට්ඨා භික්ඛුසඞ්ඝං න පවාරෙස්සන්තී''ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො වස්සංවුට්ඨා භික්ඛුසඞ්ඝං න පවාරෙන්තීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො වස්සංවුට්ඨා භික්ඛුසඞ්ඝං න පවාරෙස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1051. **"යා පන භික්ඛුනී වස්සංවුට්ඨා උභතොසඞ්ඝෙ තීහි ඨානෙහි න පවාරෙය්‍ය දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඞ්කාය වා, පාචිත්තිය"**න්ති.

1052. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

වස්සංවුට්ඨා නාම පුරිමං වා තෙමාසං පච්ඡිමං වා තෙමාසං වුට්ඨා. උභතොසඞ්ඝෙ තීහි ඨානෙහි න පවාරෙස්සාමි දිට්ඨෙන වා සුතෙන වා පරිසඞ්කාය වා’’ති ධුරං නික්ඛිත්තමත්තෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

1053. අනාපත්ති සති අන්තරායෙ, පරියෙසිත්වා න ලභති, ගිලානාය, ආපදාසු, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

සත්තමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

8. අට්ඨමසික්ඛාපදං

1054. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සක්කෙසු විහරති කපිලවත්ථුස්මිං නිග්‍රොධාරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛූ භික්ඛුනුපස්සයං උපසඞ්කමිත්වා ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො ඔවදන්ති. භික්ඛුනියො ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො එතදවොචුං – ‘‘එථාය්‍යෙ ඔවාදං ගමිස්සාමා’’ති. ‘‘යම්පි මයං, අය්‍යෙ, ගච්ඡෙය්‍යාම ඔවාදස්ස කාරණා, අය්‍යා ඡබ්බග්ගියා ඉධෙව ආගන්ත්වා අම්හෙ ඔවදන්තී’’ති. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො ඔවාදං න ගච්ඡිස්සන්තී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො ඔවාදං න ගච්ඡන්තීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො ඔවාදං න ගච්ඡිස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1055. **‘‘යා පන භික්ඛුනී ඔවාදාය වා සංවාසාය වා න ගච්ඡෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’**න්ති.

1056. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

ඔවාදො නාම අට්ඨ ගරුධම්මා.

සංවාසො නාම එකකම්මං එකුද්දෙසො සමසික්ඛතා. ඔවාදාය වා සංවාසාය වා න ගච්ඡිස්සාමීති ධුරං නික්ඛිත්තමත්තෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

1057. අනාපත්ති සති අන්තරායෙ, පරියෙසිත්වා දුතියිකං භික්ඛුනිං න ලභති, ගිලානාය, ආපදාසු, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

අට්ඨමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

9. නවමසික්ඛාපදං

1058. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො උපොසථම්පි න පුච්ඡන්ති ඔවාදම්පි න යාචන්ති. භික්ඛූ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො උපොසථම්පි න පුච්ඡිස්සන්ති ඔවාදම්පි න යාචිස්සන්තී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ‘‘උපොසථම්පි න පුච්ඡන්ති ඔවාදම්පි න යාචන්තී’’ති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො උපොසථම්පි න පුච්ඡිස්සන්ති ඔවාදම්පි න යාචිස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1059. **‘‘අන්වද්ධමාසං භික්ඛුනියා භික්ඛුසඞ්ඝතො ද්වෙ ධම්මා පච්චාසීසිතබ්බා – උපොසථපුච්ඡකඤ්ච ඔවාදූපසඞ්කමනඤ්ච. තං අතික්කාමෙන්තියා පාචිත්තිය’’**න්ති.

1060. **අන්වද්ධමාසන්ති** අනුපොසථිකං. **උපොසථො** නාම ද්වෙ උපොසථා – චාතුද්දසිකො ච පන්නරසිකො ච.

ඔවාදො නාම අට්ඨ ගරුධම්මා. ‘‘උපොසථම්පි න පුච්ඡිස්සාමි ඔවාදම්පි න යාචිස්සාමී’’ති ධුරං නික්ඛිත්තමත්තෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

1061. අනාපත්ති සති අන්තරායෙ, පරියෙසිත්වා දුතියිකං භික්ඛුනිං න ලභති, ගිලානාය, ආපදාසු, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

නවමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

10. දසමසික්ඛාපදං

1062. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරා භික්ඛුනී පසාඛෙ ජාතං ගණ්ඩං පුරිසෙන සද්ධිං එකෙනෙකා භෙදාපෙසි. අථ ඛො සො පුරිසො තං භික්ඛුනිං දූසෙතුං උපක්කමි. සා විස්සරමකාසි. භික්ඛුනියො උපධාවිත්වා තං භික්ඛුනිං එතදවොචුං – ‘‘කිස්ස ත්වං, අය්යෙ, විස්සරමකාසී’’ති? අථ ඛො සා භික්ඛුනී භික්ඛුනීනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනී පසාඛෙ ජාතං ගණ්ඩං පුරිසෙන සද්ධිං එකෙනෙකා භෙදාපෙස්සතී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනී පසාඛෙ ජාතං ගණ්ඩං පුරිසෙන සද්ධිං එකෙනෙකා භෙදාපෙතීති [භෙදාපෙසීති (ක.)]? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනී පසාඛෙ ජාතං ගණ්ඩං පුරිසෙන සද්ධිං

එකෙනෙකා භෙදාපෙස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1063. **“යා පන භික්ඛුනී පසාඛෙ ජාතං ගණ්ඩං වා රුධිතං වා අනපලොකෙත්වා සඞ්ඝං වා ගණං වා පුරිසෙන සද්ධිං එකෙනෙකා භෙදාපෙය්‍ය වා ඵාලාපෙය්‍ය වා ධොවාපෙය්‍ය වා ආලිම්පාපෙය්‍ය වා බන්ධාපෙය්‍ය වා මොචාපෙය්‍ය වා, පාචිත්තිය”**න්ති.

1064. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

පසාඛං නාම අධොනාභි උබ්භජාණුමණ්ඩලං. **ජාතන්ති** තත්ථ ජාතං. **ගණ්ඩො** නාම යො කොචි ගණ්ඩො. **රුධිතං** නාම යං කිඤ්චි වණං. **අනපලොකෙත්වාති** අනාපුච්ඡා. **සඞ්ඝො** නාම භික්ඛුනිසඞ්ඝො වුච්චති. **ගණො** නාම සම්බහුලා භික්ඛුනියො වුච්චන්ති. **පුරිසො** නාම මනුස්සපුරිසො, න යක්ඛො, න පෙතො, න තිරච්ඡානගතො, විඤ්ඤූ පටිබලො දූසෙතුං. **සද්ධින්ති** එකතො. **එකෙනෙකාති** පුරිසො චෙව හොති භික්ඛුනී ච.

1065. ‘‘භින්දා’’ති ආණාපෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. භින්නෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ‘‘ඵාලෙහී’’ති ආණාපෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ඵාලිතෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ‘‘ධොවා’’ති ආණාපෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ධොවිතෙ [ධොතෙ (ස්‍යා.)] ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ‘‘ආලිම්පා’’ති ආණාපෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ලිත්තෙ [ආලිත්තෙ (ස්‍යා.)] ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ‘‘බන්ධාහී’’ති ආණාපෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. බද්ධෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ‘‘මොචෙහී’’ති ආණාපෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. මුත්තෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

1066. අනාපත්ති අපලොකෙත්වා භෙදාපෙති වා ඵාලාපෙති වා ධොවාපෙති වා ආලිම්පාපෙති වා බන්ධාපෙති වා මොචාපෙති වා, යා කාචි විඤ්ඤූ දුතියිකා [යා කාචි විඤ්ඤූ දුතියා (ස්‍යා.), යො කොචි විඤ්ඤූ දුතියො (ක.)] හොති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

දසමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

ආරාමවග්ගො ඡට්ඨො.

7. ගබ්භිනීවග්ගො

1. පඨමසික්ඛාපදං

1067. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො ගබ්භිනිං වුට්ඨාපෙන්ති. සා පිණ්ඩාය චරති. මනුස්සා එවමාහංසු – ‘‘දෙථායျාය භික්ඛං, ගරුභාරා [ගරුගබ්භා (ස්‍යා.)] අයျා’’ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො ගබ්භිනිං වුට්ඨාපෙස්සන්ती’’ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛුනියො තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛිය්‍යන්තානං විපාචෙන්තානං. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො ගබ්භිනිං වුට්ඨාපෙස්සන්තී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ගබ්භිනිං වුට්ඨාපෙන්තීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ගබ්භිනිං වුට්ඨාපෙස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1068. **‘‘යා පන භික්ඛුනී ගබ්භිනිං වුට්ඨාපෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’**න්ති.

1069. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

ගබ්භිනී නාම ආපන්නසත්තා වුච්චති. **වුට්ඨාපෙය්‍යාති** උපසම්පාදෙය්‍ය.

‘‘වුට්ඨාපෙස්සාමී’’ති ගණං වා ආචරිනිං වා පත්තං වා චීවරං වා පරියෙසති, සීමං වා සම්මන්නති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ඤත්තියා දුක්කටං. ද්වීහි කම්මවාචාහි දුක්කටා. කම්මවාචාපරියොසානෙ උපජ්ඣායාය ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ගණස්ස ච ආචරිනියා ච ආපත්ති දුක්කටස්ස.

1070. ගබ්භිනියා ගබ්භිනිසඤ්ඤා වුට්ඨාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ගබ්භිනියා වෙමතිකා වුට්ඨාපෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ගබ්භිනියා අගබ්භිනිසඤ්ඤා වුට්ඨාපෙති, අනාපත්ති. අගබ්භිනියා ගබ්භිනිසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අගබ්භිනියා වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අගබ්භිනියා අගබ්භිනිසඤ්ඤා, අනාපත්ති.

1071. අනාපත්ති ගබ්භිනිං අගබ්භිනිසඤ්ඤා වුට්ඨාපෙති, අගබ්භිනිං අගබ්භිනිසඤ්ඤා වුට්ඨාපෙති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

පඨමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

2. දුතියසික්ඛාපදං

1072. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො පායන්තිං වුට්ඨාපෙන්ති. සා පිණ්ඩාය චරති. මනුස්සා එවමාහංසු – ''දෙථායyාය භික්ඛං, සදුතියිකා අයyා''ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියyන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො පායන්තිං වුට්ඨාපෙස්සන්තී''ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛුනියො තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියyන්තානං විපාචෙන්තානං. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛියyන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො පායන්තිං වුට්ඨාපෙස්සන්තී''ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො පායන්තිං වුට්ඨාපෙන්තීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො පායන්තිං වුට්ඨාපෙස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1073. **''යා පන භික්ඛුනී පායන්තිං වුට්ඨාපෙයy, පාචිත්තිය''**න්ති.

1074. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

පායන්තී නාම මාතා වා හොති [හොතු (ක.)] ධාති [ධාතී (සී. ස්යා.)] වා.

වුට්ඨාපෙයyාති උපසම්පාදෙයy.

''වුට්ඨාපෙස්සාමී''ති ගණං වා ආචරිනිං වා පත්තං වා චීවරං වා පරියෙසති, සීමං වා සම්මන්නති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ඤත්තියා දුක්කටං. ද්වීහි කම්මවාචාහි දුක්කටා. කම්මවාචාපරියොසානෙ උපජ්ඣායාය ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ගණස්ස ච ආචරිනියා ච ආපත්ති දුක්කටස්ස.

1075. පායන්තියා පායන්තිසඤ්ඤා වුට්ඨාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. පායන්තියා වෙමතිකා වුට්ඨාපෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. පායන්තියා අපායන්තිසඤ්ඤා වුට්ඨාපෙති, අනාපත්ති. අපායන්තියා පායන්තිසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අපායන්තියා වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අපායන්තියා අපායන්තිසඤ්ඤා, අනාපත්ති.

1076. අනාපත්ති පායන්තිං අපායන්තිසඤ්ඤා වුට්ඨාපෙති, අපායන්තිං අපායන්තිසඤ්ඤා වුට්ඨාපෙති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

දුතියසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

3. තතියසික්ඛාපදං

1077. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු අසික්ඛිතසික්ඛං සික්ඛමානං වුට්ඨාපෙන්ති. තා බාලා හොන්ති අබ්‍යත්තා න ජානන්ති කප්පියං වා අකප්පියං වා. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු අසික්ඛිතසික්ඛං සික්ඛමානං වුට්ඨාපෙස්සන්තී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු අසික්ඛිතසික්ඛං සික්ඛමානං වුට්ඨාපෙන්තී’’ති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු අසික්ඛිතසික්ඛං සික්ඛමානං වුට්ඨාපෙස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, සික්ඛමානාය ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛාසම්මුතිං දාතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, දාතබ්බා. තාය සික්ඛමානාය සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා භික්ඛුනීනං පාදෙ වන්දිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො – අහං, අය්‍යෙ, ඉත්ථන්නාමා ඉත්ථන්නාමාය අය්‍යාය සික්ඛමානා. සඞ්ඝං ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛාසම්මුතිං යාචාමී’’ති. දුතියම්පි යාචිතබ්බා. තතියම්පි යාචිතබ්බා. බ්‍යත්තාය භික්ඛුනියා පටිබලාය සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

1078. ‘‘සුණාතු මෙ, අය්‍යෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමා ඉත්ථන්නාමාය අය්‍යාය සික්ඛමානා සඞ්ඝං ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛාසම්මුතිං යාචති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමාය සික්ඛමානාය ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛාසම්මුතිං දදෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, අය්‍යෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමා ඉත්ථන්නාමාය අය්‍යාය සික්ඛමානා සඞ්ඝං ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛාසම්මුතිං යාචති. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමාය සික්ඛමානාය ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛාසම්මුතිං දෙති. යස්සා අය්‍යාය ඛමති ඉත්ථන්නාමාය සික්ඛමානාය ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛාසම්මුතියා දානං, සා තුණ්හස්ස; යස්සා නක්ඛමති, සා භාසෙය්‍ය.

‘‘දින්නා සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමාය සික්ඛමානාය ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛාසම්මුති. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

1079. සා සික්ඛමානා ‘‘එවං වදෙහී’’ති වත්තබ්බා – ‘‘පාණාතිපාතා වෙරමණිං ද්වෙ වස්සානි අවීතික්කම්ම සමාදානං සමාදියාමි. අදින්නාදානා

වෙරමණිං ද්වෙ වස්සානි අවීතික්කම්ම සමාදානං සමාදියාමි. අබ්‍රහ්මචරියා වෙරමණිං ද්වෙ වස්සානි අවීතික්කම්ම සමාදානං සමාදියාමි. මුසාවාදා වෙරමණිං ද්වෙ වස්සානි අවීතික්කම්ම සමාදානං සමාදියාමි. සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානා වෙරමණිං ද්වෙ වස්සානි අවීතික්කම්ම සමාදානං සමාදියාමි. විකාලභොජනා වෙරමණිං ද්වෙ වස්සානි අවීතික්කම්ම සමාදානං සමාදියාමී''ති.

අථ ඛො භගවා තා භික්ඛුනියො අනෙකපරියායෙන විගරහිත්වා දුබ්භරතාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1080. **''යා පන භික්ඛුනී ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු අසික්ඛිතසික්ඛං සික්ඛමානං වුට්ඨාපෙය්‍ය, පාචිත්තිය''**න්ති.

1081. **යා පනාති** යා යාදිසා...පෙ.... **භික්ඛුනීති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

ද්වෙ වස්සානීති ද්වෙ සංවච්ඡරානි. **අසික්ඛිතසික්ඛා** නාම සික්ඛා වා න දින්නා හොති, දින්නා වා සික්ඛා කුපිතා. **වුට්ඨාපෙය්‍යාති** උපසම්පාදෙය්‍ය.

''වුට්ඨාපෙස්සාමී''ති ගණං වා ආචරිනිං වා පත්තං වා චීවරං වා පරියෙසති, සීමං වා සම්මන්නති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ඤත්තියා දුක්කටං. ද්වීහි කම්මවාචාහි දුක්කටා. කම්මවාචාපරියොසානෙ උපජ්ඣායාය ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ගණස්ස ච ආචරිනියා ච ආපත්ති දුක්කටස්ස.

1082. ධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤා වුට්ඨාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ධම්මකම්මෙ වෙමතිකා වුට්ඨාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤා වුට්ඨාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

1083. අනාපත්ති ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛං සික්ඛමානං වුට්ඨාපෙති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

තතියසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

4. චතුත්ථසික්ඛාපදං

1084. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛං සික්ඛමානං සඞ්ඝෙන අසම්මතං

වුට්ඨාපෙන්ති. භික්ඛුනියො එවමාහංසු – ''එථ, සික්ඛමානා, ඉමං ජානාථ, ඉමං දෙථ, ඉමං ආහරථ, ඉමිනා අත්ථො, ඉමං කප්පියං කරොථා''ති. තා එවමාහංසු – ''න මයං, අය්‍යො, සික්ඛමානා. භික්ඛුනියො මය''න්ති. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා...පෙ.... තා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛං සික්ඛමානං සඞ්ඝෙන අසම්මතං වුට්ඨාපෙස්සන්තී''ති...පෙ.... සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛං සික්ඛමානං සඞ්ඝෙන අසම්මතං වුට්ඨාපෙන්තීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛං සික්ඛමානං සඞ්ඝෙන අසම්මතං වුට්ඨාපෙස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... විගරහිත්වා...පෙ.... ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛාය සික්ඛමානාය වුට්ඨානසම්මුතිං දාතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, දාතබ්බා. තාය ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛාය සික්ඛමානාය සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා භික්ඛුනීනං පාදෙ වන්දිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො – ''අහං, අය්‍යෙ, ඉත්ථන්නාමා ඉත්ථන්නාමාය අය්‍යාය ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛා සික්ඛමානා සඞ්ඝං වුට්ඨානසම්මුතිං යාචාමී''ති. දුතියම්පි යාචිතබ්බා. තතියම්පි යාචිතබ්බා. බ්‍යත්තාය භික්ඛුනියා පටිබලාය සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

1085. ''සුණාතු මෙ, අය්‍යෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමා ඉත්ථන්නාමාය අය්‍යාය ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛා සික්ඛමානා සඞ්ඝං වුට්ඨානසම්මුතිං යාචති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමාය ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛාය සික්ඛමානාය වුට්ඨානසම්මුතිං දදෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

''සුණාතු මෙ, අය්‍යෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමා ඉත්ථන්නාමාය අය්‍යාය ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛා සික්ඛමානා සඞ්ඝං වුට්ඨානසම්මුතිං යාචති. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමාය ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛාය සික්ඛමානාය වුට්ඨානසම්මුතිං දෙති. යස්සා අය්‍යාය ඛමති ඉත්ථන්නාමාය ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛාය සික්ඛමානාය වුට්ඨානසම්මුතියා දානං, සා තුණ්හස්ස; යස්සා නක්ඛමති, සා භාසෙය්‍ය.

''දින්නා සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමාය ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛාය සික්ඛමානාය වුට්ඨානසම්මුති; ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී''ති.

අථ ඛො භගවා තා භික්ඛුනියො අනෙකපරියායෙන විගරහිත්වා දුබ්භරතාය…පෙ.… එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1086. **“යා පන භික්ඛුනී ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛං සික්ඛමානං සඞ්ඝෙන අසම්මතං වුට්ඨාපෙය්‍ය, පාචිත්තිය”**න්ති.

1087. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ.… **භික්ඛුනීති**…පෙ.… අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

ද්වෙ වස්සානීති ද්වෙ සංවච්ඡරානි. **සික්ඛිතසික්ඛා** නාම ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛා. **අසම්මතා** නාම ඤත්තිදුතියෙන කම්මෙන වුට්ඨානසම්මුති න දින්නාහොති. **වුට්ඨාපෙය්‍යාති** උපසම්පාදෙය්‍ය.

‘‘වුට්ඨාපෙස්සාමී’’ති ගණං වා ආචරිනිං වා පත්තං වා චීවරං වා පරියෙසති, සීමං වා සම්මන්නති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ඤත්තියා දුක්කටං. ද්වීහි කම්මවාචාහි දුක්කටා. කම්මවාචාපරියොසානෙ උපජ්ඣායාය ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ගණස්ස ච ආචරිනියා ච ආපත්ති දුක්කටස්ස.

1088. ධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤා වුට්ඨාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ධම්මකම්මෙ වෙමතිකා වුට්ඨාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤා වුට්ඨාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

1089. අනාපත්ති ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛං සික්ඛමානං සඞ්ඝෙන සම්මතං වුට්ඨාපෙති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

චතුත්ථසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

5. පඤ්චමසික්ඛාපදං

1090. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො ඌනද්වාදසවස්සං ගිහිගතං වුට්ඨාපෙන්ති. තා අක්ඛමා හොන්ති සීතස්ස උණ්හස්ස ජිඝච්ඡාය පිපාසාය ඩංසමකසවාතාතපසරීසපසම්ඵස්සානං දුරුත්තානං දුරාගතානං වචනපථානං. උප්පන්නානං සාරීරිකානං වෙදනානං දුක්ඛානං තිබ්බානං ඛරානං කටුකානං අසාතානං අමනාපානං පාණහරානං අනධිවාසකජාතිකා හොන්ති. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ.… තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො

ඌනද්වාදසවස්සං ගිහිගතං වුට්ඨාපෙස්සන්තී''ති...පෙ.... සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඌනද්වාදසවස්සං ගිහිගතං වුට්ඨාපෙන්තීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඌනද්වාදසවස්සං ගිහිගතං වුට්ඨාපෙස්සන්ති! ඌනද්වාදසවස්සා [ඌනද්වාදසවස්සාහි (ක.)], භික්ඛවෙ, ගිහිගතා අක්ඛමා හොති සීතස්ස උණ්හස්ස ජිඝච්ඡාය පිපාසාය ඩංසමකසවාතාතපසරීසපසම්ඵස්සානං දුරුත්තානං දුරාගතානං වචනපථානං. උප්පන්නානං සාරීරිකානං වෙදනානං දුක්ඛානං තිබ්බානං ඛරානං කටුකානං අසාතානං අමනාපානං පාණහරානං අනධිවාසකජාතිකා හොති. ද්වාදසවස්සාව [ද්වාදසවස්සා ච (සයා. ක.)] ඛො, භික්ඛවෙ, ගිහිගතා ඛමා හොති සීතස්ස උණ්හස්ස ජිඝච්ඡාය පිපාසාය ඩංසමකසවාතාතපසරීසපසම්ඵස්සානං දුරුත්තානං දුරාගතානං වචනපථානං. උප්පන්නානං සාරීරිකානං වෙදනානං දුක්ඛානං තිබ්බානං ඛරානං කටුකානං අසාතානං අමනාපානං පාණහරානං අධිවාසකජාතිකා හොති. නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1091. **''යා පන භික්ඛුනී ඌනද්වාදසවස්සං ගිහිගතං වුට්ඨාපෙය්‍ය, පාචිත්තිය''**න්ති.

1092. **යා පනාති** යා යාදිසා...පෙ.... **භික්ඛුනීති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

ඌනද්වාදසවස්සා නාම අප්පත්තද්වාදසවස්සා. **ගිහිගතා** නාම පුරිසන්තරගතා වුච්චති. **වුට්ඨාපෙය්‍යාති** උපසම්පාදෙය්‍ය.

''වුට්ඨාපෙස්සාමී''ති ගණං වා ආචරිනිං වා පත්තං වා චීවරං වා පරියෙසති, සීමං වා සම්මන්නති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ඤත්තියා දුක්කටං. ද්වීහි කම්මවාචාහි දුක්කටා. කම්මවාචාපරියොසානෙ උපජ්ඣායාය ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ගණස්ස ච ආචරිනියා ච ආපත්ති දුක්කටස්ස.

1093. ඌනද්වාදසවස්සාය ඌනද්වාදසවස්සසඤ්ඤා වුට්ඨාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ඌනද්වාදසවස්සාය වෙමතිකා වුට්ඨාපෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ඌනද්වාදසවස්සාය පරිපුණ්ණසඤ්ඤා වුට්ඨාපෙති, අනාපත්ති.

පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සාය ඌනද්වාදසවස්සසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සාය වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සාය පරිපුණ්ණසඤ්ඤා, අනාපත්ති.

1094. අනාපත්ති ඌනද්වාදසවස්සං පරිපුණ්ණසඤ්ඤා වුට්ඨාපෙති, පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සං පරිපුණ්ණසඤ්ඤා වුට්ඨාපෙති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

පඤ්චමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

6. ඡට්ඨසික්ඛාපදං

1095. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සං ගිහිගතං ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු අසික්ඛිතසික්ඛං වුට්ඨාපෙන්ති. තා බාලා හොන්ති අබ්‍යත්තා න ජානන්ති කප්පියං වා අකප්පියං වා. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සං ගිහිගතං ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු අසික්ඛිතසික්ඛං වුට්ඨාපෙස්සන්තී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සං ගිහිගතං ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු අසික්ඛිතසික්ඛං වුට්ඨාපෙන්තීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සං ගිහිගතං ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු අසික්ඛිතසික්ඛං වුට්ඨාපෙස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. විගරහිත්වා ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සාය ගිහිගතාය ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛාසම්මුතිං දාතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, දාතබ්බා. තාය පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සාය ගිහිගතාය සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා භික්ඛුනීනං පාදෙ වන්දිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො – අහං, අය්‍යෙ, ඉත්ථන්නාමා ඉත්ථන්නාමාය අය්‍යාය පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සා ගිහිගතා සඞ්ඝං ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛාසම්මුතිං යාචාමී’’ති. දුතියම්පි යාචිතබ්බා. තතියම්පි යාචිතබ්බා. බ්‍යත්තාය භික්ඛුනියා පටිබලාය සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

1096. ‘‘සුණාතු මෙ, අය්‍යෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමා ඉත්ථන්නාමාය අය්‍යාය පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සා ගිහිගතා සඞ්ඝං ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛාසම්මුතිං යාචති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමාය පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සාය ගිහිගතාය ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛාසම්මුතිං දදෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, අය්‍යෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමා ඉත්ථන්නාමාය අය්‍යාය පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සා ගිහිගතා සඞ්ඝං ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛාසම්මුතිං යාචති. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමාය පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සාය ගිහිගතාය ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛාසම්මුතිං දෙති. යස්සා අය්‍යාය ඛමති ඉත්ථන්නාමාය පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සාය ගිහිගතාය ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛාසම්මුතියා දානං, සා තුණ්හස්ස; යස්සා නක්ඛමති, සා භාසෙය්‍ය.

‘‘දින්නා සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමාය පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සාය ගිහිගතාය ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛාසම්මුති. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

සා පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සා ගිහිගතා එවං වදෙහීති වත්තබ්බා – ‘‘පාණාතිපාතා වෙරමණිං ද්වෙ වස්සානි අවීතික්කම්ම සමාදානං සමාදියාමි…පෙ…. විකාලභොජනා වෙරමණිං ද්වෙ වස්සානි අවීතික්කම්ම සමාදානං සමාදියාමී’’ති.

අථ ඛො භගවා තා භික්ඛුනියො අනෙකපරියායෙන විගරහිත්වා දුබ්භරතාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1097. **‘‘යා පන භික්ඛුනී පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සං ගිහිගතං ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු අසික්ඛිතසික්ඛං වුට්ඨාපෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’**න්ති.

1098. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සා නාම පත්තද්වාදසවස්සා. **ගිහිගතා** නාම පුරිසන්තරගතා වුච්චති. **ද්වෙ වස්සානීති** ද්වෙ සංවච්ඡරානි. **අසික්ඛිතසික්ඛා** නාම සික්ඛා වා න දින්නා හොති, දින්නා වා සික්ඛා කුපිතා. **වුට්ඨාපෙය්‍යාති** උපසම්පාදෙය්‍ය.

‘‘වුට්ඨාපෙස්සාමී’’ති ගණං වා ආචරිනිං වා පත්තං වා චීවරං වා පරියෙසති, සීමං වා සම්මන්නති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ඤත්තියා දුක්කටං. ද්වීහි කම්මවාචාහි දුක්කටා. කම්මවාචාපරියොසානෙ උපජ්ඣායාය ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ගණස්ස ච ආචරිනියා ච ආපත්ති දුක්කටස්ස.

1099. ධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤා වුට්ඨාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ධම්මකම්මෙ වෙමතිකා වුට්ඨාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤා වුට්ඨාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤා වුට්ඨාපෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ වෙමතිකා වුට්ඨාපෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤා වුට්ඨාපෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

1100. අනාපත්ති පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සං ගිහිගතං ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛං වුට්ඨාපෙති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

ඡට්ඨසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

7. සත්තමසික්ඛාපදං

1101. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සං ගිහිගතං ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛං සඞ්ඝෙන අසම්මතං වුට්ඨාපෙන්ති. භික්ඛුනියො එවමාහංසු – ''එථ සික්ඛමානා, ඉමං ජානාථ, ඉමං දෙථ, ඉමං ආහරථ, ඉමිනා අත්ථො, ඉමං කප්පියං කරොථා''ති. තා එවමාහංසු – ''න මයං, අය්‍යෙ, සික්ඛමානා, භික්ඛුනියො මය''න්ති. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සං ගිහිගතං ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛං සඞ්ඝෙන අසම්මතං වුට්ඨාපෙස්සන්තී''ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සං ගිහිගතං ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛං සඞ්ඝෙන අසම්මතං වුට්ඨාපෙන්තීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම භික්ඛවෙ භික්ඛුනියො පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සං ගිහිගතං ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛං සඞ්ඝෙන අසම්මතං වුට්ඨාපෙස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සාය ගිහිගතාය ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛාය වුට්ඨානසම්මුතිං දාතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, දාතබ්බා. තාය පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සාය ගිහිගතාය ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛාය සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා භික්ඛුනීනං පාදෙ වන්දිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො – අහං, අය්‍යෙ, ඉත්ථන්නාමා ඉත්ථන්නාමාය අය්‍යාය පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සා ගිහිගතා ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛා, සඞ්ඝං වුට්ඨානසම්මුතිං යාචාමී''ති. දුතියම්පි යාචිතබ්බා. තතියම්පි යාචිතබ්බා. බ්‍යත්තාය භික්ඛුනියා පටිබලාය සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො.

1102. ''සුණාතු මෙ, අය්‍යෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමා ඉත්ථන්නාමාය අය්‍යාය පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සා ගිහිගතා ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛා සඞ්ඝං වුට්ඨානසම්මුතිං යාචති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමාය පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සාය ගිහිගතාය ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛාය වුට්ඨානසම්මුතිං දදෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

''සුණාතු මෙ, අය්‍යෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමා ඉත්ථන්නාමාය අය්‍යාය පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සා ගිහිගතා ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛා සඞ්ඝං වුට්ඨානසම්මුතිං යාචති. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමාය පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සාය ගිහිගතාය ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛාය වුට්ඨානසම්මුතිං දෙති. යස්සා අය්‍යාය ඛමති ඉත්ථන්නාමාය

පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සාය ගිහිගතාය ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛාය වුට්ඨානසම්මුතියා දානං, සා තුණ්හස්ස; යස්සා නක්ඛමති, සා භාසෙය්‍ය.

‘‘දින්නා සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමාය පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සාය ගිහිගතාය ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛාය වුට්ඨානසම්මුති. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

අථ ඛො භගවා තා භික්ඛුනියො අනෙකපරියායෙන විගරහිත්වා දුබ්භරතාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1103. **‘‘යා පන භික්ඛුනී පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සං ගිහිගතං ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛං සඞ්ඝෙන අසම්මතං වුට්ඨාපෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’**න්ති.

1104. **යා පනාති** යා යාදිසා...පෙ.... **භික්ඛුනී**ති...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සා නාම පත්තද්වාදසවස්සා. **ගිහිගතා** නාම පුරිසන්තරගතා වුච්චති. **ද්වෙ වස්සානී**ති ද්වෙ සංවච්ඡරානි. **සික්ඛිතසික්ඛා** නාම ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛා. **අසම්මතා** නාම ඤත්තිදුතියෙන කම්මෙන වුට්ඨානසම්මුති න දින්නා හොති. **වුට්ඨාපෙය්‍යාති** උපසම්පාදෙය්‍ය.

‘‘වුට්ඨාපෙස්සාමී’’ති ගණං වා ආචරිනිං වා පත්තං වා චීවරං වා පරියෙසති, සීමං වා සම්මන්නති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ඤත්තියා දුක්කටං. ද්වීහි කම්මවාචාහි දුක්කටා. කම්මවාචාපරියොසානෙ උපජ්ඣායාය ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ගණස්ස ච ආචරිනියා ච ආපත්ති දුක්කටස්ස.

1105. ධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤා වුට්ඨාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ධම්මකම්මෙ වෙමතිකා වුට්ඨාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤා වුට්ඨාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

1106. අනාපත්ති පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සං ගිහිගතං ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛං සඞ්ඝෙන සම්මතං වුට්ඨාපෙති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

සත්තමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

8. අට්ඨමසික්ඛාපදං

1107. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී සහජීවිනිං වුට්ඨාපෙත්වා ද්වෙ වස්සානි නෙව අනුග්ගණ්හාති න අනුග්ගණ්හාපෙති. තා බාලා හොන්ති අබ්‍යත්තා; න ජානන්ති කප්පියං වා අකප්පියං වා. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා...පෙ.... තා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම අය්‍යා ථුල්ලනන්දා සහජීවිනිං වුට්ඨාපෙත්වා ද්වෙ වස්සානි නෙව අනුග්ගණ්හිස්සති න අනුග්ගණ්හාපෙස්සතී''ති...පෙ.... සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී සහජීවිනිං වුට්ඨාපෙත්වා ද්වෙ වස්සානි නෙව අනුග්ගණ්හාති න අනුග්ගණ්හාපෙතීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී සහජීවිනිං වුට්ඨාපෙත්වා ද්වෙ වස්සානි නෙව අනුග්ගණ්හිස්සති න අනුග්ගණ්හාපෙස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1108. **''යා පන භික්ඛුනී සහජීවිනිං වුට්ඨාපෙත්වා ද්වෙ වස්සානි නෙව අනුග්ගණ්හෙය්‍ය න අනුග්ගණ්හාපෙය්‍ය, පාචිත්තිය''**න්ති.

1109. **යා පනාති** යා යාදිසා...පෙ.... **භික්ඛුනීති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

සහජීවිනී නාම සද්ධිවිහාරිනී වුච්චති. **වුට්ඨාපෙත්වාති** උපසම්පාදෙත්වා. **ද්වෙ වස්සානීති** ද්වෙ සංවච්ඡරානි.

නෙව අනුග්ගණ්හෙය්‍යාති න සයං අනුග්ගණ්හෙය්‍ය උද්දෙසෙන පරිපුච්ඡාය ඔවාදෙන අනුසාසනියා.

න අනුග්ගණ්හාපෙය්‍යාති න අඤ්ඤං ආණාපෙය්‍ය ''ද්වෙ වස්සානි නෙව අනුග්ගණ්හිස්සාමි න අනුග්ගණ්හාපෙස්සාමී''ති ධුරං නික්ඛිත්තමත්තෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

1110. අනාපත්ති සති අන්තරායෙ, පරියෙසිත්වා න ලභති, ගිලානාය, ආපදාසු, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

අට්ඨමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

9. නවමසික්ඛාපදං

1111. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො වුට්ඨාපිතං පවත්තිනිං ද්වෙ වස්සානි නානුබන්ධන්ති. තා බාලා හොන්ති

අඛ්‍යාත්තා; න ජානන්ති කප්පියං වා අකප්පියං වා. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො වුට්ඨාපිතං පවත්තිනිං ද්වෙ වස්සානි නානුබන්ධිස්සන්තී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො වුට්ඨාපිතං පවත්තිනිං ද්වෙ වස්සානි නානුබන්ධන්තීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො වුට්ඨාපිතං පවත්තිනිං ද්වෙ වස්සානි නානුබන්ධිස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1112. **‘‘යා පන භික්ඛුනී වුට්ඨාපිතං පවත්තිනිං ද්වෙ වස්සානි නානුබන්ධෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’**න්ති.

1113. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

වුට්ඨාපිතන්ති උපසම්පාදිතං. **පවත්තිනී** නාම උපජ්ඣායා වුච්චති. **ද්වෙ වස්සානීති** ද්වෙ සංවච්ඡරානි. **නානුබන්ධෙය්‍යාති** න සයං උපට්ඨහෙය්‍ය. ද්වෙ වස්සානි නානුබන්ධිස්සාමීති ධුරං නික්ඛිත්තමත්තෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

1114. අනාපත්ති උපජ්ඣායා බාලා වා හොති අලජ්ජිනී වා, ගිලානාය, ආපදාසු, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

නවමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

10. දසමසික්ඛාපදං

1115. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී සහජීවිනිං වුට්ඨාපෙත්වා නෙව වූපකාසෙති න වූපකාසාපෙති. සාමිකො අග්ගහෙසි. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම අය්‍යා ථුල්ලනන්දා සහජීවිනිං වුට්ඨාපෙත්වා නෙව වූපකාසෙස්සති න වූපකාසාපෙස්සති, සාමිකො අග්ගහෙසි! සචායං භික්ඛුනී පක්කන්තා අස්ස, න ච සාමිකො ගණ්හෙය්‍යා’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී සහජීවිනිං වුට්ඨාපෙත්වා නෙව වූපකාසෙති න වූපකාසාපෙති [...සි (ක.)], සාමිකො අග්ගහෙසීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී සහජීවිනිං වුට්ඨාපෙත්වා නෙව වූපකාසෙස්සති න වූපකාසාපෙස්සති, සාමිකො අග්ගහෙසි! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1116. **“යා පන භික්ඛුනී සහජීවිනිං වුට්ඨාපෙත්වා නෙව වූපකාසෙය්‍ය න වූපකාසාපෙය්‍ය අන්තමසො ඡප්පඤ්චයොජනානිපි, පාචිත්තිය”**න්ති.

1117. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

සහජීවිනී නාම සද්ධිවිහාරිනී වුච්චති. **වුට්ඨාපෙත්වාති** උපසම්පාදෙත්වා. **නෙව වූපකාසෙය්‍යාති** න සයං වූපකාසෙය්‍ය. **න වූපකාසාපෙය්‍යාති** න අඤ්ඤං ආණාපෙය්‍ය. ‘‘නෙව වූපකාසෙස්සාමි න වූපකාසාපෙස්සාමි අන්තමසො ඡප්පඤ්චයොජනානිපී’’ති ධුරං නික්ඛිත්තමත්තෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

1118. අනාපත්ති සති අන්තරායෙ, පරියෙසිත්වා දුතියිකං භික්ඛුනිං න ලභති, ගිලානාය, ආපදාසු, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

දසමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

ගබ්භිනිවග්ගො සත්තමො.

8. කුමාරීභූතවග්ගො

1. පඨමසික්ඛාපදං

1119. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො ඌනවීසතිවස්සං කුමාරිභූතං වුට්ඨාපෙන්ති. තා අක්ඛමා හොන්ති සීතස්ස උණ්හස්ස ජිඝච්ඡාය පිපාසාය ඩංසමකසවාතාතපසරීසපසම්ඵස්සානං දුරුත්තානං දුරාගතානං වචනපථානං. උප්පන්නානං සාරීරිකානං වෙදනානං දුක්ඛානං තිබ්බානං ඛරානං කටුකානං අසාතානං අමනාපානං පාණහරානං අනධිවාසකජාතිකා හොන්ති. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො ඌනවීසතිවස්සං කුමාරිභූතං වුට්ඨාපෙස්සන්තී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඌනවීසතිවස්සං කුමාරිභූතං වුට්ඨාපෙන්තීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඌනවීසතිවස්සං කුමාරිභූතං වුට්ඨාපෙස්සන්ති! ඌනවීසතිවස්සා, භික්ඛවෙ, කුමාරිභූතා අක්ඛමා හොති සීතස්ස උණ්හස්ස…පෙ…. පාණහරානං අනධිවාසකජාතිකා හොති. වීසතිවස්සාව ඛො, භික්ඛවෙ, කුමාරිභූතා ඛමා හොති සීතස්ස උණ්හස්ස…පෙ…. පාණහරානං අධිවාසකජාතිකා හොති. නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1120. **"යා පන භික්ඛුනී ඌනවීසතිවස්සං කුමාරිභූතං වුට්ඨාපෙය්‍ය, පාචිත්තිය"**න්ති.

1121. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

ඌනවීසතිවස්සා නාම අප්පත්තවීසතිවස්සා. **කුමාරිභූතා** නාම සාමණෙරී වුච්චති. **වුට්ඨාපෙය්‍යාති** උපසම්පාදෙය්‍ය.

''වුට්ඨාපෙස්සාමී''ති ගණං වා ආචරිනිං වා පත්තං වා චීවරං වා පරියෙසති, සීමං වා සම්මන්නති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ඤත්තියා දුක්කටං. ද්වීහි කම්මවාචාහි දුක්කටා. කම්මවාචාපරියොසානෙ උපජ්ඣායාය ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ගණස්ස ච ආචරිනියා ච ආපත්ති දුක්කටස්ස.

1122. ඌනවීසතිවස්සාය ඌනවීසතිවස්සසඤ්ඤා වුට්ඨාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ඌනවීසතිවස්සාය වෙමතිකා වුට්ඨාපෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ඌනවීසතිවස්සාය පරිපුණ්ණසඤ්ඤා වුට්ඨාපෙති, අනාපත්ති. පරිපුණ්ණවීසතිවස්සාය ඌනවීසතිවස්සසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. පරිපුණ්ණවීසතිවස්සාය වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. පරිපුණ්ණවීසතිවස්සාය පරිපුණ්ණසඤ්ඤා, අනාපත්ති.

1123. අනාපත්ති ඌනවීසතිවස්සං පරිපුණ්ණසඤ්ඤා වුට්ඨාපෙති, පරිපුණ්ණවීසතිවස්සං පරිපුණ්ණසඤ්ඤා වුට්ඨාපෙති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

පඨමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

2. දුතියසික්ඛාපදං

1124. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො පරිපුණ්ණවීසතිවස්සං කුමාරිභූතං ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු අසික්ඛිතසික්ඛං වුට්ඨාපෙන්ති. තා බාලා හොන්ති අබ්‍යත්තා; න ජානන්ති කප්පියං වා අකප්පියං වා. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො පරිපුණ්ණවීසතිවස්සං කුමාරිභූතං ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු අසික්ඛිතසික්ඛං වුට්ඨාපෙස්සන්තී''ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො පරිපුණ්ණවීසතිවස්සං කුමාරිභූතං ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු අසික්ඛිතසික්ඛං වුට්ඨාපෙන්තීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො පරිපුණ්ණවීසතිවස්සං කුමාරිභූතං ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු අසික්ඛිතසික්ඛං වුට්ඨාපෙස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ….

ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, අට්ඨාරසවස්සාය කුමාරිභූතාය ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛාසම්මුතිං දාතුං. එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ දාතබ්බා. තාය අට්ඨාරසවස්සාය කුමාරිභූතාය සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා භික්ඛුනීනං පාදෙ වන්දිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො – අහං, අය්යෙ, ඉත්ථන්නාමා ඉත්ථන්නාමාය අය්යාය අට්ඨාරසවස්සා කුමාරිභූතා සඞ්ඝං ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛාසම්මුතිං යාචාමී’’ති. දුතියම්පි යාචිතබ්බා. තතියම්පි යාචිතබ්බා. බ්‍යත්තාය භික්ඛුනියා පටිබලාය සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

1125. ‘‘සුණාතු මෙ, අය්යෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමා ඉත්ථන්නාමාය අය්යාය අට්ඨාරසවස්සා කුමාරිභූතා සඞ්ඝං ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛාසම්මුතිං යාචති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමාය අට්ඨාරසවස්සාය කුමාරිභූතාය ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛාසම්මුතිං දදෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, අය්යෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමා ඉත්ථන්නාමාය අය්යාය අට්ඨාරසවස්සා කුමාරිභූතා සඞ්ඝං ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛාසම්මුතිං යාචති. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමාය අට්ඨාරසවස්සාය කුමාරිභූතාය ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛාසම්මුතිං දෙති. යස්සා අය්යාය ඛමති ඉත්ථන්නාමාය අට්ඨාරසවස්සාය කුමාරිභූතාය ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛාසම්මුතියා දානං, සා තුණ්හස්ස; යස්සා නක්ඛමති, සා භාසෙය්‍ය.

‘‘දින්නා සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමාය අට්ඨාරසවස්සාය කුමාරිභූතාය ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛාසම්මුති. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

සා අට්ඨාරසවස්සා කුමාරිභූතා එවං වදෙහීති වත්තබ්බා – ‘‘පාණාතිපාතා වෙරමණිං ද්වෙ වස්සානි අවීතික්කම්ම සමාදානං සමාදියාමි…පෙ…. විකාලභොජනා වෙරමණිං ද්වෙ වස්සානි අවීතික්කම්ම සමාදානං සමාදියාමී’’ති.

අථ ඛො භගවා තා භික්ඛුනියො අනෙකපරියායෙන විගරහිත්වා දුබ්භරතාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1126. **‘‘යා පන භික්ඛුනී පරිපුණ්ණවීසතිවස්සං කුමාරිභූතං ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු අසික්ඛිතසික්ඛං වුට්ඨාපෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’**න්ති.

1127. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

පරිපුණ්ණවීසතිවස්සා නාම පත්තවීසතිවස්සා. **කුමාරිභූතා** නාම සාමණෙරී වුච්චති. **ද්වෙ වස්සානීති** ද්වෙ සංවච්ඡරානි. **අසික්ඛිතසික්ඛා** නාම සික්ඛා වා න දින්නා හොති, දින්නා වා සික්ඛා කුපිතා. **වුට්ඨාපෙය්‍යාති** උපසම්පාදෙය්‍ය.

''වුට්ඨාපෙස්සාමී''ති ගණං වා ආචරිනිං වා පත්තං වා චීවරං වා පරියෙසති, සීමං වා සම්මන්නති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ඤත්තියා දුක්කටං. ද්වීහි කම්මවාචාහි දුක්කටා. කම්මවාචාපරියොසානෙ උපජ්ඣායාය ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ගණස්ස ච ආචරිනියා ච ආපත්ති දුක්කටස්ස.

1128. ධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤා වුට්ඨාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ධම්මකම්මෙ වෙමතිකා වුට්ඨාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤා වුට්ඨාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

1129. අනාපත්ති පරිපුණ්ණවීසතිවස්සං කුමාරිභූතං ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛං වුට්ඨාපෙති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

දුතියසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

3. තතියසික්ඛාපදං

1130. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො පරිපුණ්ණවීසතිවස්සං කුමාරිභූතං ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛං සඞ්ඝෙන අසම්මතං වුට්ඨාපෙන්ති. භික්ඛුනියො එවමාහංසු – ''එථ සික්ඛමානා, ඉමං ජානාථ, ඉමං දෙථ, ඉමං ආහරථ, ඉමිනා අත්ථො, ඉමං කප්පියං කරොථා''ති. තා එවමාහංසු – ''න මයං, අය්‍යෙ, සික්ඛමානා; භික්ඛුනියො මය''න්ති. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො පරිපුණ්ණවීසතිවස්සං කුමාරිභූතං ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛං සඞ්ඝෙන අසම්මතං වුට්ඨාපෙස්සන්තී''ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො පරිපුණ්ණවීසතිවස්සං කුමාරිභූතං ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛං සඞ්ඝෙන අසම්මතං වුට්ඨාපෙන්තීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො පරිපුණ්ණවීසතිවස්සං කුමාරිභූතං ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛං සඞ්ඝෙන අසම්මතං වුට්ඨාපෙස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. විගරහිත්වා…පෙ…. ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ''අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පරිපුණ්ණවීසතිවස්සාය කුමාරිභූතාය

ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛාය වුට්ඨානසම්මුතිං දාතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, දාතබ්බා. තාය පරිපුණ්ණවීසතිවස්සාය කුමාරිභූතාය ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛාය සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා භික්ඛුනීනං පාදෙ වන්දිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො – අහං, අය්‍යෙ, ඉත්ථන්නාමා ඉත්ථන්නාමාය අය්‍යාය පරිපුණ්ණවීසතිවස්සා කුමාරිභූතා ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛා සඞ්ඝං වුට්ඨානසම්මුතිං යාචාමී''ති. දුතියම්පි යාචිතබ්බා. තතියම්පි යාචිතබ්බා. බ්‍යත්තාය භික්ඛුනියා පටිබලාය සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

1131. ''සුණාතු මෙ, අය්‍යෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමා ඉත්ථන්නාමාය අය්‍යාය පරිපුණ්ණවීසතිවස්සා කුමාරිභූතා ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛා සඞ්ඝං වුට්ඨානසම්මුතිං යාචති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමාය පරිපුණ්ණවීසතිවස්සාය කුමාරිභූතාය ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛාය වුට්ඨානසම්මුතිං දදෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

''සුණාතු මෙ, අය්‍යෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමා ඉත්ථන්නාමාය අය්‍යාය පරිපුණ්ණවීසතිවස්සා කුමාරිභූතා ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛා සඞ්ඝං වුට්ඨානසම්මුතිං යාචති. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමාය පරිපුණ්ණවීසතිවස්සාය කුමාරිභූතාය ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛාය වුට්ඨානසම්මුතිං දෙති. යස්සා අය්‍යාය ඛමති ඉත්ථන්නාමාය පරිපුණ්ණවීසතිවස්සාය කුමාරිභූතාය ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛාය වුට්ඨානසම්මුතියා දානං, සා තුණ්හස්ස; යස්සා නක්ඛමති, සා භාසෙය්‍ය.

''දින්නා සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමාය පරිපුණ්ණවීසතිවස්සාය කුමාරිභූතාය ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛාය වුට්ඨානසම්මුති. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී''ති.

අථ ඛො භගවා තා භික්ඛුනියො අනෙකපරියායෙන විගරහිත්වා දුබ්භරතාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1132. ''යා පන භික්ඛුනී පරිපුණ්ණවීසතිවස්සං කුමාරිභූතං ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛං සඞ්ඝෙන අසම්මතං වුට්ඨාපෙය්‍ය, පාචිත්තිය''න්ති.

1133. **යා පනාති** යා යාදිසා...පෙ.... **භික්ඛුනීති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

පරිපුණ්ණවීසතිවස්සා නාම පත්තවීසතිවස්සා. **කුමාරිභූතා** නාම සාමණෙරී වුච්චති. **ද්වෙ වස්සානීති** ද්වෙ සංවච්ඡරානි. **සික්ඛිතසික්ඛා** නාම ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛා. **අසම්මතා** නාම ඤත්තිදුතියෙන කම්මෙන වුට්ඨානසම්මුති න දින්නා හොති. **වුට්ඨාපෙය්‍යාති** උපසම්පාදෙය්‍ය.

''වුට්ඨාපෙස්සාමී''ති ගණං වා ආචරිනිං වා පත්තං වා චීවරං වා පරියෙසති, සීමං වා සම්මන්නති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ඤත්තියා දුක්කටං. ද්වීහි කම්මවාචාහි දුක්කටා. කම්මවාචාපරියොසානෙ උපජ්ඣායාය ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ගණස්ස ච ආචරිනියා ච ආපත්ති දුක්කටස්ස.

1134. ධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤා වුට්ඨාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ධම්මකම්මෙ වෙමතිකා වුට්ඨාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤා වුට්ඨාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

1135. අනාපත්ති පරිපුණ්ණවීසතිවස්සං කුමාරිභූතං ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛං සඞ්ඝෙන සම්මතං වුට්ඨාපෙති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

තතියසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

4. චතුත්ථසික්ඛාපදං

1136. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො ඌනද්වාදසවස්සා වුට්ඨාපෙන්ති. තා බාලා හොන්ති අබ්‍යත්තා න ජානන්ති කප්පියං වා අකප්පියං වා. සද්ධිවිහාරිනියොපි බාලා හොන්ති අබ්‍යත්තා; න ජානන්ති කප්පියං වා අකප්පියං වා. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා...පෙ.... තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො ඌනද්වාදසවස්සා වුට්ඨාපෙස්සන්තී''ති...පෙ.... සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඌනද්වාදසවස්සා වුට්ඨාපෙන්තීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඌනද්වාදසවස්සා වුට්ඨාපෙස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1137. **''යා පන භික්ඛුනී ඌනද්වාදසවස්සා වුට්ඨාපෙය්‍ය, පාචිත්තිය''**න්ති.

1138. යා පනාති යා යාදිසා...පෙ.... **භික්ඛුනීති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

ඌනද්වාදසවස්සා නාම අප්පත්තද්වාදසවස්සා.

වුට්ඨාපෙය්‍යාති උපසම්පාදෙය්‍ය.

‘‘වුට්ඨාපෙස්සාමී’’ති ගණං වා ආචරිනිං වා පත්තං වා චීවරං වා පරියෙසති, සීමං වා සම්මන්නති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ඤත්තියා දුක්කටං. ද්වීහි කම්මවාචාහි දුක්කටා. කම්මවාචාපරියොසානෙ උපජ්ඣායාය ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ගණස්ස ච ආචරිනියා ච ආපත්ති දුක්කටස්ස.

1139. අනාපත්ති පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සා වුට්ඨාපෙති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

චතුත්ථසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

5. පඤ්චමසික්ඛාපදං

1140. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සා සඞ්ඝෙන අසම්මතා වුට්ඨාපෙන්ති. තා බාලා හොන්ති අබ්‍යත්තා; න ජානන්ති කප්පියං වා අකප්පියං වා. සද්ධිවිහාරිනියොපි බාලා හොන්ති අබ්‍යත්තා; න ජානන්ති කප්පියං වා අකප්පියං වා. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා...පෙ.... තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සා සඞ්ඝෙන අසම්මතා වුට්ඨාපෙස්සන්තී’’ති...පෙ.... සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සා සඞ්ඝෙන අසම්මතා වුට්ඨාපෙන්තීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සා සඞ්ඝෙන අසම්මතා වුට්ඨාපෙස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... විගරහිත්වා...පෙ.... ධම්මිං කථං කත්වා භික්ඛූ ආමන්තෙසි – ‘‘අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සාය භික්ඛුනියා වුට්ඨාපනසම්මුතිං දාතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, දාතබ්බා. තාය පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සාය භික්ඛුනියා සඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා එකංසං උත්තරාසඞ්ගං කරිත්වා වුඩ්ඪානං භික්ඛුනීනං පාදෙ වන්දිත්වා උක්කුටිකං නිසීදිත්වා අඤ්ජලිං පග්ගහෙත්වා එවමස්ස වචනීයො – අහං, අය්‍යෙ, ඉත්ථන්නාමා පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සා භික්ඛුනී සඞ්ඝං වුට්ඨාපනසම්මුතිං යාචාමී’’ති. දුතියම්පි යාචිතබ්බා. තතියම්පි යාචිතබ්බා. සා භික්ඛුනී සඞ්ඝෙන පරිච්ඡින්දිතබ්බා – ‘‘බ්‍යත්තායං භික්ඛුනී ලජ්ජිනී’’ති. සචෙ බාලා ච හොති අලජ්ජිනී ච, න දාතබ්බා. සචෙ බාලා හොති ලජ්ජිනී, න දාතබ්බා. සචෙ බ්‍යත්තා හොති අලජ්ජිනී, න දාතබ්බා. සචෙ බ්‍යත්තා ච

හොති ලජ්ජිනී ච, දාතබ්බා. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, දාතබ්බා. ब्‍यත්තාය භික්ඛුනියා පටිබලාය සඞ්ඝො ඤාපෙතබ්බො –

1141. ‘‘සුණාතු මෙ, අය්‍යෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමා පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සා භික්ඛුනී සඞ්ඝං වුට්ඨාපනසම්මුතිං යාචති. යදි සඞ්ඝස්ස පත්තකල්ලං, සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමාය පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සාය භික්ඛුනියා වුට්ඨාපනසම්මුතිං දදෙය්‍ය. එසා ඤත්ති.

‘‘සුණාතු මෙ, අය්‍යෙ, සඞ්ඝො. අයං ඉත්ථන්නාමා පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සා භික්ඛුනී සඞ්ඝං වුට්ඨාපනසම්මුතිං යාචති. සඞ්ඝො ඉත්ථන්නාමාය පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සාය භික්ඛුනියා වුට්ඨාපනසම්මුතිං දෙති. යස්සා අය්‍යාය ඛමති ඉත්ථන්නාමාය පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සාය භික්ඛුනියා වුට්ඨාපනසම්මුතියා දානං, සා තුණ්හස්ස; යස්සා නක්ඛමති, සා භාසෙය්‍ය.

‘‘දින්නා සඞ්ඝෙන ඉත්ථන්නාමාය පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සාය භික්ඛුනියා වුට්ඨාපනසම්මුති. ඛමති සඞ්ඝස්ස, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමී’’ති.

අථ ඛො භගවා තා භික්ඛුනියො අනෙකපරියායෙන විගරහිත්වා දුබ්භරතාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1142. **‘‘යා පන භික්ඛුනී පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සා සඞ්ඝෙන අසම්මතා වුට්ඨාපෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’**න්ති.

1143. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සා නාම පත්තද්වාදසවස්සා.

අසම්මතා නාම ඤත්තිදුතියෙන කම්මෙන වුට්ඨාපනසම්මුති න දින්නා හොති. **වුට්ඨාපෙය්‍යාති** උපසම්පාදෙය්‍ය.

‘‘වුට්ඨාපෙස්සාමී’’ති ගණං වා ආචරිනිං වා පත්තං වා චීවරං වා පරියෙසති, සීමං වා සම්මන්නති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ඤත්තියා දුක්කටං. ද්වීහි කම්මවාචාහි දුක්කටා. කම්මවාචාපරියොසානෙ උපජ්ඣායාය ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ගණස්ස ච ආචරිනියා ච ආපත්ති දුක්කටස්ස.

1144. ධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤා වුට්ඨාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ධම්මකම්මෙ වෙමතිකා වුට්ඨාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤා වුට්ඨාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

අධම්මකම්මෙ ධම්මකම්මසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අධම්මකම්මෙ අධම්මකම්මසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

1145. අනාපත්ති පරිපුණ්ණද්වාදසවස්සා සඞ්ඝෙන සම්මතා වුට්ඨාපෙති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

පඤ්චමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

6. ඡට්ඨසික්ඛාපදං

1146. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන චණ්ඩකාළී භික්ඛුනී භික්ඛුනිසඞ්ඝං උපසඞ්කමිත්වා වුට්ඨාපනසම්මුතිං යාචති. අථ ඛො භික්ඛුනිසඞ්ඝො චණ්ඩකාළිං භික්ඛුනිං පරිච්ඡින්දිත්වා – ‘‘අලං තාව තෙ, අය්යෙ, වුට්ඨාපිතෙනා’’ති, වුට්ඨාපනසම්මුතිං න අදාසි. චණ්ඩකාළී භික්ඛුනී ‘සාධූ’ති පටිස්සුණි. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනිසඞ්ඝො අඤ්ඤාසං භික්ඛුනීනං වුට්ඨාපනසම්මුතිං දෙති. චණ්ඩකාළී භික්ඛුනී උජ්ඣායති ඛිය්‍යති විපාචෙති – ‘‘අහමෙව නූන බාලා, අහමෙව නූන අලජ්ජිනී; යං සඞ්ඝො අඤ්ඤාසං භික්ඛුනීනං වුට්ඨාපනසම්මුතිං දෙති, මය්හමෙව න දෙතී’’ති. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම අය්‍යා චණ්ඩකාළී – ‘අලං තාව තෙ, අය්යෙ, වුට්ඨාපිතෙනා’ති වුච්චමානා ‘සාධූ’ති පටිස්සුණිත්වා පච්ඡා ඛීයනධම්මං ආපජ්ජිස්සතී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ‘චණ්ඩකාළී භික්ඛුනී අලං තාව තෙ අය්යෙ වුට්ඨාපිතෙනා’ති වුච්චමානා ‘‘සාධූ’’ති පටිස්සුණිත්වා පච්ඡා ඛීයනධම්මං ආපජ්ජතීති [ආපජ්ජීති (ක.)]? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, චණ්ඩකාළී භික්ඛුනී – ‘‘අලං තාව තෙ, අය්යෙ, වුට්ඨාපිතෙනා’’ති වුච්චමානා ‘සාධූ’ති පටිස්සුණිත්වා පච්ඡා ඛීයනධම්මං ආපජ්ජිස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1147. **‘‘යා පන භික්ඛුනී – ‘අලං තාව තෙ, අය්යෙ, වුට්ඨාපිතෙනා’ති වුච්චමානා ‘සාධූ’ති පටිස්සුණිත්වා පච්ඡා ඛීයනධම්මං ආපජ්ජෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’**න්ති.

1148. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

අලං තාව තෙ අය්යෙ වුට්ඨාපිතෙනාති අලං තාව තෙ, අය්යෙ, උපසම්පාදිතෙන. ‘සාධූ’ති පටිස්සුණිත්වා පච්ඡා ඛීයනධම්මං ආපජ්ජති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

1149. අනාපත්ති පකතියා ඡන්දා දොසා මොහා භයා කරොන්තං ඛියාති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

ඡට්ඨසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

7. සත්තමසික්ඛාපදං

1150. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරා සික්ඛමානා ථුල්ලනන්දං භික්ඛුනිං උපසඞ්කමිත්වා උපසම්පදං යාචි. ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී තං සික්ඛමානං – ''සචෙ මෙ ත්වං, අය්යෙ, චීවරං දස්සසි එවාහං තං වුට්ඨාපෙස්සාමී''ති වත්වා, නෙව වුට්ඨාපෙති න වුට්ඨාපනාය උස්සුක්කං කරොති. අථ ඛො සා සික්ඛමානා භික්ඛුනීනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම අය්යා ථුල්ලනන්දා සික්ඛමානං – 'සචෙ මෙ ත්වං, අය්යෙ, චීවරං දස්සසි එවාහං තං වුට්ඨාපෙස්සාමී'ති වත්වා, නෙව වුට්ඨාපෙස්සති න වුට්ඨාපනාය උස්සුක්කං කරිස්සතී''ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී සික්ඛමානං – ''සචෙ මෙ ත්වං, අය්යෙ, චීවරං දස්සසි එවාහං තං වුට්ඨාපෙස්සාමී''ති වත්වා, නෙව වුට්ඨාපෙති න වුට්ඨාපනාය උස්සුක්කං කරොතීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී සික්ඛමානං – ''සචෙ මෙ ත්වං, අය්යෙ, චීවරං දස්සසි එවාහං තං වුට්ඨාපෙස්සාමී''ති වත්වා, නෙව වුට්ඨාපෙස්සති න වුට්ඨාපනාය උස්සුක්කං කරිස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1151. **''යා පන භික්ඛුනී සික්ඛමානං – 'සචෙ මෙ ත්වං, අය්යෙ, චීවරං දස්සසි, එවාහං තං වුට්ඨාපෙස්සාමී'ති වත්වා, සා පච්ඡා අනන්තරායිකිනී නෙව වුට්ඨාපෙය්‍ය න වුට්ඨාපනාය උස්සුක්කං කරෙය්‍ය, පාචිත්තිය''**න්ති.

1152. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

සික්ඛමානා නාම ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛා.

සචෙ මෙ ත්වං අය්යෙ චීවරං දස්සසි එවාහං තං වුට්ඨාපෙස්සාමීති එවාහං තං උපසම්පාදෙස්සාමි.

සා පච්ඡා අනන්තරායිකිනීති අසති අන්තරායෙ.

නෙව වුට්ඨාපෙය්‍යාති න සයං වුට්ඨාපෙය්‍ය.

න වුට්ඨාපනාය උස්සුක්කං කරෙය්‍යාති න අඤ්ඤං ආණාපෙය්‍ය. ''නෙව වුට්ඨාපෙස්සාමි න වුට්ඨාපනාය උස්සුක්කං කරිස්සාමී''ති ධුරං නික්ඛිත්තමත්තෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

1153. අනාපත්ති සති අන්තරායෙ, පරියෙසිත්වා න ලභති, ගිලානාය, ආපදාසු, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

සත්තමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

8. අට්ඨමසික්ඛාපදං

1154. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරා සික්ඛමානා ථුල්ලනන්දං භික්ඛුනිං උපසඞ්කමිත්වා උපසම්පදං යාචි. ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී තං සික්ඛමානං ''සචෙ මං ත්වං, අය්‍යෙ, ද්වෙ වස්සානි අනුබන්ධිස්සසි එවාහං තං වුට්ඨාපෙස්සාමී''ති වත්වා, නෙව වුට්ඨාපෙති න වුට්ඨාපනාය උස්සුක්කං කරොති. අථ ඛො සා සික්ඛමානා භික්ඛුනීනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා...පෙ.... තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම අය්‍යා ථුල්ලනන්දා සික්ඛමානං – සචෙ මං ත්වං, අය්‍යෙ, ද්වෙ වස්සානි අනුබන්ධිස්සසි එවාහං තං වුට්ඨාපෙස්සාමීති වත්වා, නෙව වුට්ඨාපෙස්සති න වුට්ඨාපනාය උස්සුක්කං කරිස්සතී''ති...පෙ.... සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී සික්ඛමානං – ''සචෙ මං ත්වං අය්‍යෙ ද්වෙ වස්සානි අනුබන්ධිස්සසි එවාහං තං වුට්ඨාපෙස්සාමී''ති වත්වා, නෙව වුට්ඨාපෙති න වුට්ඨාපනාය උස්සුක්කං කරොතීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී සික්ඛමානං – ''සචෙ මං ත්වං, අය්‍යෙ, ද්වෙ වස්සානි අනුබන්ධිස්සසි එවාහං තං වුට්ඨාපෙස්සාමී''ති වත්වා, නෙව වුට්ඨාපෙස්සති න වුට්ඨාපනාය උස්සුක්කං කරිස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1155. **''යා පන භික්ඛුනී සික්ඛමානං – 'සචෙ මං ත්වං අය්‍යෙ ද්වෙ වස්සානි අනුබන්ධිස්සසි එවාහං තං වුට්ඨාපෙස්සාමී'ති වත්වා, සා පච්ඡා අනන්තරායිකිනී නෙව වුට්ඨාපෙය්‍ය න වුට්ඨාපනාය උස්සුක්කං කරෙය්‍ය, පාචිත්තිය''**න්ති.

1156. **යා පනාති** යා යාදිසා...පෙ.... **භික්ඛුනීති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

සික්ඛමානා නාම ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛා.

සචෙ මං ත්වං අය්‍යෙ ද්වෙ වස්සානි අනුබන්ධිස්සසීති ද්වෙ සංවච්ඡරානි උපට්ඨහිස්සසි.

එවාහං තං වුට්ඨාපෙස්සාමීති එවාහං තං උපසම්පාදෙස්සාමි.

සා පච්ඡා අනන්තරායිකිනීති අසති අන්තරායෙ.

නෙව වුට්ඨාපෙය්‍යාති න සයං වුට්ඨාපෙය්‍ය.

න වුට්ඨාපනාය උස්සුක්කං කරෙය්‍යාති න අඤ්ඤං ආණාපෙය්‍ය. ''නෙව වුට්ඨාපෙස්සාමි න වුට්ඨාපනාය උස්සුක්කං කරිස්සාමී''ති ධුරං නික්ඛිත්තමත්තෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

1157. අනාපත්ති සති අන්තරායෙ, පරියෙසිත්වා න ලභති, ගිලානාය, ආපදාසු, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

අට්ඨමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

9. නවමසික්ඛාපදං

1158. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී පුරිසසංසට්ඨං කුමාරකසංසට්ඨං චණ්ඩිං සොකාවාසං [සොකවස්සං (සී.) සොකාවස්සං (ස්‍යා.)] චණ්ඩකාළිං සික්ඛමානං වුට්ඨාපෙති. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා...පෙ.... තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම අය්‍යා ථුල්ලනන්දා පුරිසසංසට්ඨං කුමාරකසංසට්ඨං චණ්ඩිං සොකාවාසං [සොකවස්සං (සී.) සොකාවස්සං (ස්‍යා.)] චණ්ඩකාළිං සික්ඛමානං වුට්ඨාපෙස්සතී''ති...පෙ.... සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී පුරිසසංසට්ඨං කුමාරකසංසට්ඨං චණ්ඩිං සොකාවාසං [සොකවස්සං (සී.) සොකාවස්සං (ස්‍යා.)] චණ්ඩකාළිං සික්ඛමානං වුට්ඨාපෙතීති [වුට්ඨාපෙසීති (ක.)]? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී පුරිසසංසට්ඨං කුමාරකසංසට්ඨං චණ්ඩිං සොකාවාසං චණ්ඩකාළිං සික්ඛමානං වුට්ඨාපෙස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1159. **''යා පන භික්ඛුනී පුරිසසංසට්ඨං කුමාරකසංසට්ඨං චණ්ඩිං සොකාවාසං සික්ඛමානං වුට්ඨාපෙය්‍ය, පාචිත්තිය''**න්ති.

1160. **යා පනාති** යා යාදිසා...පෙ.... **භික්ඛුනීති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

පුරිසො නාම පත්තවීසතිවස්සො. **කුමාරකො** නාම අප්පත්තවීසතිවස්සො. **සංසට්ඨා** නාම අනනුලොමිකෙන කායිකවාචසිකෙන සංසට්ඨා. **චණ්ඩී** නාම කොධනා වුච්චති.

සොකාවාසා නාම පරෙසං දුක්ඛං උප්පාදෙති, සොකං ආවිසති. **සික්ඛමානා** නාම ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛා. **වුට්ඨාපෙය්‍යාති** උපසම්පාදෙය්‍ය.

''වුට්ඨාපෙස්සාමී''ති ගණං වා ආචරිනිං වා පත්තං වා චීවරං වා පරියෙසති, සීමං වා සම්මන්නති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ඤත්තියා දුක්කටං. ද්වීහි කම්මවාචාහි දුක්කටා. කම්මවාචාපරියොසානෙ උපජ්ඣායාය ආපත්ති පාචිත්තියස්ස; ගණස්ස ච ආචරිනියා ච ආපත්ති දුක්කටස්ස.

1161. අනාපත්ති අජානන්තී වුට්ඨාපෙති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

නවමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

10. දසමසික්ඛාපදං

1162. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී මාතාපිතූහිපි සාමිකෙනපි අනනුඤ්ඤාතං සික්ඛමානං වුට්ඨාපෙති. මාතාපිතරොපි සාමිකොපි උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම අය්‍යා ථුල්ලනන්දා අම්හෙහි අනනුඤ්ඤාතං සික්ඛමානං වුට්ඨාපෙස්සතී''ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛුනියො මාතාපිතූනම්පි සාමිකස්සපි උජ්ඣායන්තානං ඛිය්‍යන්තානං විපාචෙන්තානං. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා...පෙ.... තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම අය්‍යා ථුල්ලනන්දා මාතාපිතූහිපි සාමිකෙනපි අනනුඤ්ඤාතං සික්ඛමානං වුට්ඨාපෙස්සතී''ති...පෙ.... සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී, මාතාපිතූහිපි සාමිකෙනපි අනනුඤ්ඤාතං සික්ඛමානං වුට්ඨාපෙතීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී මාතාපිතූහිපි සාමිකෙනපි අනනුඤ්ඤාතං සික්ඛමානං වුට්ඨාපෙස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1163. **''යා පන භික්ඛුනී මාතාපිතූහි වා සාමිකෙන වා අනනුඤ්ඤාතං සික්ඛමානං වුට්ඨාපෙය්‍ය, පාචිත්තිය''**න්ති.

1164. **යා පනාති** යා යාදිසා...පෙ.... **භික්ඛුනීති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

මාතාපිතරො නාම ජනකා වුච්චන්ති. **සාමිකො** නාම යෙන පරිග්ගහිතා හොති. **අනනුඤ්ඤාතාති** අනාපුච්ඡා. **සික්ඛමානා** නාම ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛා. **වුට්ඨාපෙය්‍යාති** උපසම්පාදෙය්‍ය.

වුට්ඨාපෙස්සාමීති ගණං වා ආචරිනිං වා පත්තං වා චීවරං වා පරියෙසති, සීමං වා සම්මන්නති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ඤත්තියා දුක්කටං. ද්වීහි කම්මවාචාහි දුක්කටා. කම්මවාචාපරියොසානෙ උපජ්ඣායාය ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ගණස්ස ච ආචරිනියා ච ආපත්ති දුක්කටස්ස.

1165. අනාපත්ති අජානන්තී වුට්ඨාපෙති, අපලොකෙත්වා වුට්ඨාපෙති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

දසමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

11. එකාදසමසික්ඛාපදං

1166. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා රාජගහෙ විහරති වෙළුවනෙ කලන්දකනිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී – ‘‘සික්ඛමානං වුට්ඨාපෙස්සාමී’’ති ථෙරෙ භික්ඛූ සන්නිපාතෙත්වා පහූතං ඛාදනීයං භොජනීයං පස්සිත්වා – ‘‘න තාවාහං, අය්‍යා, සික්ඛමානං වුට්ඨාපෙස්සාමී’’ති ථෙරෙ භික්ඛූ උය්‍යොජෙත්වා දෙවදත්තං කොකාලිකං කටමොදකතිස්සකං ඛණ්ඩදෙවියා පුත්තං සමුද්දදත්තං සන්නිපාතෙත්වා සික්ඛමානං වුට්ඨාපෙසි. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම අය්‍යා ථුල්ලනන්දා පාරිවාසිකඡන්දදානෙන සික්ඛමානං වුට්ඨාපෙස්සතී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී පාරිවාසිකඡන්දදානෙන සික්ඛමානං වුට්ඨාපෙතීති [වුට්ඨාපෙසීති (ක.)]? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ථුල්ලනන්දා භික්ඛුනී පාරිවාසිකඡන්දදානෙන සික්ඛමානං වුට්ඨාපෙස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1167. **‘‘යා පන භික්ඛුනී පාරිවාසිකඡන්දදානෙන සික්ඛමානං වුට්ඨාපෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’**න්ති.

1168. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

පාරිවාසිකඡන්දදානෙනාති වුට්ඨිතාය පරිසාය. **සික්ඛමානා** නාම ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛා. **වුට්ඨාපෙය්‍යාති** උපසම්පාදෙය්‍යා.

‘‘වුට්ඨාපෙස්සාමී’’ති ගණං වා ආචරිනිං වා පත්තං වා චීවරං වා පරියෙසති, සීමං වා සම්මන්නති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ඤත්තියා දුක්කටං. ද්වීහි කම්මවාචාහි දුක්කටා. කම්මවාචාපරියොසානෙ උපජ්ඣායාය ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ගණස්ස ච ආචරිනියා ච ආපත්ති දුක්කටස්ස.

1169. අනාපත්ති අවුට්ඨිතාය පරිසාය වුට්ඨාපෙති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

එකාදසමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

12. ද්වාදසමසික්ඛාපදං

1170. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො අනුවස්සං වුට්ඨාපෙන්ති, උපස්සයො න සම්මති. මනුස්සා [මනුස්සා විහාරචාරිකං ආහිණ්ඩන්තා පස්සිත්වා (සී.)] උජ්ඣායන්ති ඛියyන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො අනුවස්සං වුට්ඨාපෙස්සන්ති, උපස්සයො න සම්මතී’’ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛුනියො තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියyන්තානං විපාචෙන්තානං. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛියyන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො අනුවස්සං වුට්ඨාපෙස්සන්තී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො අනුවස්සං වුට්ඨාපෙන්තීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො අනුවස්සං වුට්ඨාපෙස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1171. **‘‘යා පන භික්ඛුනී අනුවස්සං වුට්ඨාපෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’**න්ති.

1172. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

අනුවස්සන්ති අනුසංවච්ඡරං. **වුට්ඨාපෙය්‍යාති** උපසම්පාදෙය්‍ය.

‘‘වුට්ඨාපෙස්සාමී’’ති ගණං වා ආචරිනිං වා පත්තං වා චීවරං වා පරියෙසති, සීමං වා සම්මන්නති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ඤත්තියා දුක්කටං. ද්වීහි කම්මවාචාහි දුක්කටා. කම්මවාචාපරියොසානෙ උපජ්ඣායාය ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ගණස්ස ච ආචරිනියා ච ආපත්ති දුක්කටස්ස.

1173. අනාපත්ති එකන්තරිකං වුට්ඨාපෙති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

ද්වාදසමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

13. තෙරසමසික්ඛාපදං

1174. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො එකං වස්සං ද්වෙ වුට්ඨාපෙන්ති. උපස්සයො තථෙව න සම්මති. මනුස්සා [මනුස්සා විහාරචාරිකං ආහිණ්ඩන්තා පස්සිත්වා (සී.)] තථෙව උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො එකං වස්සං ද්වෙ වුට්ඨාපෙස්සන්ති! උපස්සයො තථෙව න සම්මතී’’ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛුනියො තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාචෙන්තානං. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො එකං වස්සං ද්වෙ වුට්ඨාපෙස්සන්තී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො එකං වස්සං ද්වෙ වුට්ඨාපෙන්තීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො එකං වස්සං ද්වෙ වුට්ඨාපෙස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1175. **‘‘යා පන භික්ඛුනී එකං වස්සං ද්වෙ වුට්ඨාපෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’**න්ති.

1176. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

එකං වස්සන්ති එකං සංවච්ඡරං. **ද්වෙ වුට්ඨාපෙය්‍යාති** ද්වෙ උපසම්පාදෙය්‍ය.

‘‘ද්වෙ වුට්ඨාපෙස්සාමී’’ති ගණං වා ආචරිනිං වා පත්තං වා චීවරං වා පරියෙසති, සීමං වා සම්මන්නති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ඤත්තියා දුක්කටං. ද්වීහි කම්මවාචාහි දුක්කටා. කම්මවාචාපරියොසානෙ උපජ්ඣායාය ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. ගණස්ස ච ආචරිනියා ච ආපත්ති දුක්කටස්ස.

1177. අනාපත්ති එකන්තරිකං එකං වුට්ඨාපෙති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

තෙරසමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

කුමාරිභූතවග්ගො අට්ඨමො.

9. ඡත්තුපාහනවග්ගො

1. පඨමසික්ඛාපදං

1178. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො ඡත්තුපාහනං ධාරෙන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො ඡත්තුපාහනං ධාරෙස්සන්ති, සෙය්‍යථාපි ගිහිනියො කාමභොගිනියො''ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛුනියො තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාචෙන්තානං. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො ඡත්තුපාහනං ධාරෙස්සන්තී''ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො ඡත්තුපාහනං ධාරෙන්තීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො ඡත්තුපාහනං ධාරෙස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

''යා පන භික්ඛුනී ඡත්තුපාහනං ධාරෙය්‍ය, පාචිත්තිය''න්ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛුනීනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

1179. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරා භික්ඛුනී ගිලානා හොති. තස්සා විනා ඡත්තුපාහනං න ඵාසු හොති…පෙ…. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ගිලානාය භික්ඛුනියා ඡත්තුපාහනං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1180. **''යා පන භික්ඛුනී අගිලානා ඡත්තුපාහනං ධාරෙය්‍ය, පාචිත්තිය''**න්ති.

1181. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

අගිලානා නාම යස්සා විනා ඡත්තුපාහනං ඵාසු හොති.

ගිලානා නාම යස්සා විනා ඡත්තුපාහනං න ඵාසු හොති.

ඡත්තං නාම තීණි ඡත්තානි – සෙතච්ඡත්තං, කිලඤ්ජච්ඡත්තං, පණ්ණච්ඡත්තං මණ්ඩලබද්ධං සලාකබද්ධං. **ධාරෙය්‍යාති** සකිම්පි ධාරෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

1182. අගිලානා අගිලානසඤ්ඤා ඡත්තුපාහනං ධාරෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අගිලානා වෙමතිකා ඡත්තුපාහනං ධාරෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අගිලානා ගිලානසඤ්ඤා ඡත්තුපාහනං ධාරෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ඡත්තං ධාරෙති න උපාහනං, ආපත්ති දුක්කටස්ස. උපාහනං ධාරෙති න ඡත්තං, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ගිලානා අගිලානසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ගිලානා වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ගිලානා ගිලානසඤ්ඤා, අනාපත්ති.

1183. අනාපත්ති ගිලානාය, ආරාමෙ ආරාමූපචාරෙ ධාරෙති, ආපදාසු, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

පඨමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

2. දුතියසික්ඛාපදං

1184. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො යානෙන යායන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො යානෙන යායිස්සන්ති, සෙය්‍යථාපි ගිහිනියො කාමභොගිනියො’’ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛුනියො තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාචෙන්තානං. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ. … තා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො යානෙන යායිස්සන්තී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො යානෙන යායන්තීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො යානෙන යායිස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

‘‘යා පන භික්ඛුනී යානෙන යායෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’න්ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛුනීනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

1185. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරා භික්ඛුනී ගිලානා හොති, න සක්කොති පදසා ගන්තුං…පෙ…. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ගිලානාය භික්ඛුනියා යානං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1186. **‘‘යා පන භික්ඛුනී අගිලානා යානෙන යායෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’**න්ති.

1187. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

අගිලානා නාම සක්කොති පදසා ගන්තුං.

ගිලානා නාම න සක්කොති පදසා ගන්තුං.

යානං නාම වය්හං රථො සකටං සන්දමානිකා සිවිකා පාටඞ්කී.

යායෙය්‍යාති සකිම්පි යානෙන යායති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

1188. අගිලානා අගිලානසඤ්ඤා යානෙන යායති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අගිලානා වෙමතිකා යානෙන යායති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අගිලානා ගිලානසඤ්ඤා යානෙන යායති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ගිලානා අගිලානසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ගිලානා වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ගිලානා ගිලානසඤ්ඤා, අනාපත්ති.

1189. අනාපත්ති ගිලානාය, ආපදාසු, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

දුතියසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

3. තතියසික්ඛාපදං

1190. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරා භික්ඛුනී අඤ්ඤතරිස්සා ඉත්ථියා කුලූපිකා හොති. අථ ඛො සා ඉත්ථී තං භික්ඛුනිං එතදවොච – ‘‘හන්දාය්‍යෙ, ඉමං සඞ්ඝාණිං අමුකාය නාම ඉත්ථියා දෙහී’’ති. අථ ඛො සා භික්ඛුනී – ‘‘සචාහං පත්තෙන ආදාය ගච්ඡාමි විස්සරො මෙ භවිස්සතී’’ති පටිමුඤ්චිත්වා අගමාසි. තස්සා රථිකාය සුත්තකෙ ඡින්නෙ විප්පකිරියිංසු. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො සඞ්ඝාණිං ධාරෙස්සන්ති, සෙය්‍යථාපි ගිහිනියො කාමභොගිනියො’’ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛුනියො තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛිය්‍යන්තානං විපාචෙන්තානං. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ. … තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනී සඞ්ඝාණිං ධාරෙස්සතී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනී සඞ්ඝාණිං ධාරෙතී’’ති [ධාරෙසීති (ක.)]? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනී සඞ්ඝාණිං ධාරෙස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1191. **‘‘යා පන භික්ඛුනී සඞ්ඝාණිං ධාරෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’**න්ති.

1192. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

සඞ්ඝාණි නාම යා කාචි කටූපගා.

ධාරෙය්‍යාති සකිම්පි ධාරෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

1193. අනාපත්ති ආබාධප්පච්චයා, කටිසුත්තකං ධාරෙති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

තතියසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

4. චතුත්ථසික්ඛාපදං

1194. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො ඉත්ථාලඞ්කාරං ධාරෙන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො ඉත්ථාලඞ්කාරං ධාරෙස්සන්ති, සෙය්‍යථාපි ගිහිනියො කාමභොගිනියො’’ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛුනියො තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛිය්‍යන්තානං විපාචෙන්තානං. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො ඉත්ථාලඞ්කාරං ධාරෙස්සන්තී’’ති …පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො ඉත්ථාලඞ්කාරං ධාරෙන්තීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො ඉත්ථාලඞ්කාරං ධාරෙස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1195. **‘‘යා පන භික්ඛුනී ඉත්ථාලඞ්කාරං ධාරෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’**න්ති.

1196. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

ඉත්ථාලඞ්කාරො නාම සීසූපගො ගීවූපගො හත්ථූපගො පාදූපගො කටූපගො. **ධාරෙය්‍යාති** සකිම්පි ධාරෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

1197. අනාපත්ති ආබාධපච්චයා, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

චතුත්ථසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

5. පඤ්චමසික්ඛාපදං

1198. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො ගන්ධවණ්ණකෙන නහායන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො ගන්ධවණ්ණකෙන නහායිස්සන්ති, සෙය්‍යථාපි ගිහිනියො කාමභොගිනියො''ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛුනියො තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාචෙන්තානං. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො ගන්ධවණ්ණකෙන නහායිස්සන්තී''ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො ගන්ධවණ්ණකෙන නහායන්තීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො ගන්ධවණ්ණකෙන නහායිස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1199. **''යා පන භික්ඛුනී ගන්ධවණ්ණකෙන නහායෙය්‍ය, පාචිත්තිය''**න්ති.

1200. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

ගන්ධො නාම යො කොචි ගන්ධො. **වණ්ණකං** නාම යං කිඤ්චි වණ්ණකං. **නහායෙය්‍යාති** නහායති. පයොගෙ දුක්කටං, නහානපරියොසානෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

1201. අනාපත්ති ආබාධප්පච්චයා, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

පඤ්චමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

6. ඡට්ඨසික්ඛාපදං

1202. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො වාසිතකෙන පිඤ්ඤාකෙන නහායන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො වාසිතකෙන පිඤ්ඤාකෙන නහායිස්සන්ති, සෙය්‍යථාපි ගිහිනියො කාමභොගිනියො''ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛුනියො තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාචෙන්තානං. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො වාසිතකෙන පිඤ්ඤාකෙන නහායිස්සන්තී''ති…පෙ…. සච්චං

කිර, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො වාසිතකෙන පිඤ්ඤාකෙන නහායන්තීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො වාසිතකෙන පිඤ්ඤාකෙන නහායිස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1203. **‘‘යා පන භික්ඛුනී වාසිතකෙන පිඤ්ඤාකෙන නහායෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’**න්ති.

1204. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

වාසිතකං නාම යං කිඤ්චි ගන්ධවාසිතකං. **පිඤ්ඤාකං** නාම තිලපිට්ඨං වුච්චති. **නහායෙය්‍යාති** නහායති. පයොගෙ දුක්කටං, නහානපරියොසානෙ ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

1205. අනාපත්ති ආබාධප්පච්චයා, පකතිපිඤ්ඤාකෙන නහායති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

ඡට්ඨසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

7. සත්තමසික්ඛාපදං

1206. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො භික්ඛුනියා උම්මද්දාපෙන්තිපි පරිමද්දාපෙන්තිපි. මනුස්සා විහාරචාරිකං ආහිණ්ඩන්තා පස්සිත්වා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො භික්ඛුනියා උම්මද්දාපෙස්සන්තිපි පරිමද්දාපෙස්සන්තිපි සෙය්‍යථාපි ගිහිනියො කාමභොගිනියො’’ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛුනියො තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාචෙන්තානං. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො භික්ඛුනියා උම්මද්දාපෙස්සන්තිපි පරිමද්දාපෙස්සන්තිපී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො භික්ඛුනියා උම්මද්දාපෙන්තිපි පරිමද්දාපෙන්තිපීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො භික්ඛුනියා උම්මද්දාපෙස්සන්තිපි පරිමද්දාපෙස්සන්තිපි! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1207. **‘‘යා පන භික්ඛුනී භික්ඛුනියා උම්මද්දාපෙය්‍ය වා පරිමද්දාපෙය්‍ය වා, පාචිත්තිය’’**න්ති.

1208. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

භික්ඛුනියාති අඤ්ඤාය භික්ඛුනියා. **උම්මද්දාපෙය්‍ය** වාති උම්මද්දාපෙති [උබ්බට්ටාපෙති (සී.)], ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. **පරිමද්දාපෙය්‍ය** වාති සම්බාහාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

1209. අනාපත්ති ගිලානාය, ආපදාසු, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

සත්තමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

8-9-10. අට්ඨම-නවම-දසමසික්ඛාපදං

1210. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො සික්ඛමානාය උම්මද්දාපෙන්තිපි පරිමද්දාපෙන්තිපි…පෙ…. සාමණෙරියා උම්මද්දාපෙන්තිපි පරිමද්දාපෙන්තිපි…පෙ…. ගිහිනියා උම්මද්දාපෙන්තිපි පරිමද්දාපෙන්තිපි. මනුස්සා විහාරචාරිකං ආහිණ්ඩන්තා පස්සිත්වා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො ගිහිනියා උම්මද්දාපෙස්සන්තිපි පරිමද්දාපෙස්සන්තිපි, සෙය්‍යථාපි ගිහිනියො කාමභොගිනියො’’ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛුනියො තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛිය්‍යන්තානං විපාචෙන්තානං. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො ගිහිනියා උම්මද්දාපෙස්සන්තිපි පරිමද්දාපෙස්සන්තිපීති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ගිහිනියා උම්මද්දාපෙන්තිපි පරිමද්දාපෙන්තිපීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ගිහිනියා උම්මද්දාපෙස්සන්තිපි පරිමද්දාපෙස්සන්තිපි! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1211. **‘‘යා පන භික්ඛුනී (සික්ඛමානාය…පෙ…. සාමණෙරියා…පෙ….) ගිහිනියා උම්මද්දාපෙය්‍ය වා පරිමද්දාපෙය්‍ය වා, පාචිත්තිය’’**න්ති.

1212. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

සික්ඛමානා නාම ද්වෙ වස්සානි ඡසු ධම්මෙසු සික්ඛිතසික්ඛා.

සාමණෙරී නාම දසසික්ඛාපදිකා.

ගිහිනී නාම අගාරිනී වුච්චති.

උම්මද්දාපෙය්‍ය වාති උම්මද්දාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

පරිමද්දාපෙය්‍ය වාති සම්බාහාපෙති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

1213. අනාපත්ති ගිලානාය [ආබාධපච්චයා (ක.)], ආපදාසු, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

අට්ඨම නවම දසමසික්ඛාපදානි නිට්ඨිතානි.

11. එකාදසමසික්ඛාපදං

1214. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො භික්ඛුස්ස පුරතො අනාපුච්ඡා ආසනෙ නිසීදන්ති. භික්ඛූ උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො භික්ඛුස්ස පුරතො අනාපුච්ඡා ආසනෙ නිසීදිස්සන්තී’’ති...පෙ.... සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො භික්ඛුස්ස පුරතො අනාපුච්ඡා ආසනෙ නිසීදන්තීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො භික්ඛුස්ස පුරතො අනාපුච්ඡා ආසනෙ නිසීදිස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1215. **‘‘යා පන භික්ඛුනී භික්ඛුස්ස පුරතො අනාපුච්ඡා ආසනෙ නිසීදෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’**න්ති.

1216. **යා පනාති** යා යාදිසා...පෙ.... **භික්ඛුනීති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

භික්ඛුස්ස පුරතොති උපසම්පන්නස්ස පුරතො. **අනාපුච්ඡාති** අනපලොකෙත්වා. **ආසනෙ නිසීදෙය්‍යාති** අන්තමසො ඡමායපි නිසීදති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

1217. අනාපුච්ඡිතෙ අනාපුච්ඡිතසඤ්ඤා ආසනෙ නිසීදති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අනාපුච්ඡිතෙ වෙමතිකා ආසනෙ නිසීදති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අනාපුච්ඡිතෙ ආපුච්ඡිතසඤ්ඤා ආසනෙ නිසීදති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ආපුච්ඡිතෙ අනාපුච්ඡිතසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ආපුච්ඡිතෙ වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ආපුච්ඡිතෙ ආපුච්ඡිතසඤ්ඤා, අනාපත්ති.

1218. අනාපත්ති ආපුච්ඡා ආසනෙ නිසීදති, ගිලානාය, ආපදාසු, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

එකාදසමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

12. ද්වාදසමසික්ඛාපදං

1219. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො අනොකාසකතං භික්ඛුං පඤ්හං පුච්ඡන්ති. භික්ඛූ උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො අනොකාසකතං භික්ඛුං පඤ්හං පුච්ඡිස්සන්තී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො අනොකාසකතං භික්ඛුං පඤ්හං පුච්ඡන්තීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො අනොකාසකතං භික්ඛුං පඤ්හං පුච්ඡිස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1220. **‘‘යා පන භික්ඛුනී අනොකාසකතං භික්ඛුං පඤ්හං පුච්ඡෙය්‍ය, පාචිත්තිය’’**න්ති.

1221. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ…. **භික්ඛුනීති**…පෙ…. අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

අනොකාසකතන්ති අනාපුච්ඡා. **භික්ඛු**න්ති උපසම්පන්නං. **පඤ්හං පුච්ඡෙය්‍යාති** සුත්තන්තෙ ඔකාසං කාරාපෙත්වා විනයං වා අභිධම්මං වා පුච්ඡති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. විනයෙ ඔකාසං කාරාපෙත්වා සුත්තන්තං වා අභිධම්මං වා පුච්ඡති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අභිධම්මෙ ඔකාසං කාරාපෙත්වා සුත්තන්තං වා විනයං වා පුච්ඡති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

1222. අනාපුච්ඡිතෙ අනාපුච්ඡිතසඤ්ඤා පඤ්හං පුච්ඡති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අනාපුච්ඡිතෙ වෙමතිකා පඤ්හං පුච්ඡති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අනාපුච්ඡිතෙ ආපුච්ඡිතසඤ්ඤා පඤ්හං පුච්ඡති, ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

ආපුච්ඡිතෙ අනාපුච්ඡිතසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ආපුච්ඡිතෙ වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ආපුච්ඡිතෙ ආපුච්ඡිතසඤ්ඤා, අනාපත්ති.

1223. අනාපත්ති ඔකාසං කාරාපෙත්වා පුච්ඡති, අනොදිස්ස ඔකාසං කාරාපෙත්වා යත්ථ කත්ථචි පුච්ඡති, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

ද්වාදසමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

13. තෙරසමසික්ඛාපදං

1224. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන අඤ්ඤතරා භික්ඛුනී අසඞ්කච්චිකා [අසඞ්කච්ඡිකා (සයා.)] ගාමං පිණ්ඩාය පාවිසි. තස්සා රථිකාය වාතමණ්ඩලිකා සඞ්ඝාටියො උක්ඛිපිංසු. මනුස්සා උක්කුට්ඨිං අකංසු – ''සුන්දරා අය්‍යාය ථනුදරා''ති. සා භික්ඛුනී තෙහි මනුස්සෙහි උප්පණ්ඩියමානා මඞ්කු අහොසි. අථ ඛො සා භික්ඛුනී උපස්සයං ගන්ත්වා භික්ඛුනීනං එතමත්ථං ආරොචෙසි. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා...පෙ.... තා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම භික්ඛුනී අසඞ්කච්චිකා ගාමං පවිසිස්සතී''ති...පෙ.... සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනී අසඞ්කච්චිකා ගාමං පාවිසීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනී අසඞ්කච්චිකා ගාමං පවිසිස්සති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1225. **''යා පන භික්ඛුනී අසඞ්කච්චිකා** [අසඞ්කච්ඡිකා (සයා.)] **ගාමං පවිසෙය්‍ය, පාචිත්තිය''**න්ති.

1226. **යා පනාති** යා යාදිසා...පෙ.... **භික්ඛුනීති**...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

අසඞ්කච්චිකාති විනා සඞ්කච්චිකං.

සඞ්කච්චිකං නාම අධක්ඛකං උබ්භනාභි, තස්ස පටිච්ඡාදනත්ථාය.

ගාමං පවිසෙය්‍යාති පරික්ඛිත්තස්ස ගාමස්ස පරික්ඛෙපං අතික්කාමෙන්තියා ආපත්ති පාචිත්තියස්ස. අපරික්ඛිත්තස්ස ගාමස්ස උපචාරං ඔක්කමන්තියා ආපත්ති පාචිත්තියස්ස.

1227. අනාපත්ති අච්ඡින්නචීවරිකාය, නට්ඨචීවරිකාය, ගිලානාය, අස්සතියා, අජානන්තියා, ආපදාසු, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

තෙරසමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

ඡත්තුපාහනවග්ගො නවමො.

උද්දිට්ඨා ඛො, අය්‍යායො, ඡසට්ඨිසතා පාචිත්තියා ධම්මා. තත්ථාය්‍යායො පුච්ඡාමි – ''කච්චිත්ථ පරිසුද්ධා''? දුතියම්පි පුච්ඡාමි – ''කච්චිත්ථ පරිසුද්ධා''? තතියම්පි පුච්ඡාමි – ''කච්චිත්ථ පරිසුද්ධා''? පරිසුද්ධෙත්ථාය්‍යායො, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමීති.

බුද්දකං සමත්තං.

භික්ඛුනිවිභඞ්ගෙ පාචිත්තියකණ්ඩං නිට්ඨිතං.

5. පාටිදෙසනීයකණ්ඩං (භික්ඛුනීවිභඞ්ගො)

1. පඨමපාටිදෙසනීයසික්ඛාපදං

ඉමෙ ඛො පනාය්‍යායො අට්ඨ පාටිදෙසනීයා

ධම්මා උද්දෙසං ආගච්ඡන්ති.

1228. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො සප්පිං විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො සප්පිං විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජිස්සන්ති! කස්ස සම්පන්නං න මනාපං, කස්ස සාදුං න රුච්චතී’’ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛුනියො තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛිය්‍යන්තානං විපාචෙන්තානං. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො සප්පිං විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජිස්සන්තී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා, භික්ඛුනියො සප්පිං විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජන්තීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො සප්පිං විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජිස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

‘‘යා පන භික්ඛුනී සප්පිං විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජෙය්‍ය, පටිදෙසෙතබ්බං තාය භික්ඛුනියා – ‘ගාරය්හං, අය්‍යෙ, ධම්මං ආපජ්ජිං අසප්පායං පාටිදෙසනීයං, තං පටිදෙසෙමී’’’ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛුනීනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

1229. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො ගිලානා හොන්ති. ගිලානපුච්ඡිකා භික්ඛුනියො ගිලානා භික්ඛුනියො එතදවොචුං – ‘‘කච්චි, අය්‍යෙ, ඛමනීයං, කච්චි යාපනීය’’න්ති? ‘‘පුබ්බෙ මයං, අය්‍යෙ, සප්පිං විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජාම, තෙන නො ඵාසු හොති; ඉදානි පන ‘‘භගවතා පටික්ඛිත්ත’’න්ති කුක්කුච්චායන්තා න විඤ්ඤාපෙම, තෙන නො න ඵාසු හොතී’’ති…පෙ…. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ගිලානාය භික්ඛුනියා සප්පිං විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1230. **“යා පන භික්ඛුනී අගිලානා සප්පිං විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජෙය්‍ය, පටිදෙසෙතබ්බං තාය භික්ඛුනියා – ‘ගාරය්හං, අය්‍යෙ, ධම්මං ආපජ්ජිං අසප්පායං පාටිදෙසනීයං තං පටිදෙසෙමී’’’**ති.

1231. **යා පනාති** යා යාදිසා…පෙ.… **භික්ඛුනීති**…පෙ.… අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

අගිලානා නාම යස්සා විනා සප්පිනා ඵාසු හොති.

ගිලානා නාම යස්සා විනා සප්පිනා න ඵාසු හොති.

සප්පි නාම ගොසප්පි වා අජිකාසප්පි වා මහිංසසප්පි වා. යෙසං මංසං කප්පති තෙසං සප්පි.

අගිලානා අත්තනො අත්ථාය විඤ්ඤාපෙති, පයොගෙ දුක්කටං. පටිලාභෙන ‘‘භුඤ්ජිස්සාමී’’ති පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අජ්ඣොහාරෙ අජ්ඣොහාරෙ ආපත්ති පාටිදෙසනීයස්ස.

1232. අගිලානා අගිලානසඤ්ඤා සප්පිං විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජති, ආපත්ති පාටිදෙසනීයස්ස. අගිලානා වෙමතිකා සප්පිං විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජති, ආපත්ති පාටිදෙසනීයස්ස. අගිලානා ගිලානසඤ්ඤා සප්පිං විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජති, ආපත්ති පාටිදෙසනීයස්ස.

ගිලානා අගිලානසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ගිලානා වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ගිලානා ගිලානසඤ්ඤා, අනාපත්ති.

1233. අනාපත්ති ගිලානාය, ගිලානා හුත්වා විඤ්ඤාපෙත්වා අගිලානා භුඤ්ජති, ගිලානාය සෙසකං භුඤ්ජති, ඤාතකානං පවාරිතානං, අඤ්ඤස්සත්ථාය, අත්තනො ධනෙන, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

පඨමපාටිදෙසනීයසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

2. දුතියාදිපාටිදෙසනීයසික්ඛාපදානි

1234. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො තෙලං විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජන්ති…පෙ.… මධුං විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජන්ති…පෙ.… ඵාණිතං විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජන්ති…පෙ.… මච්ඡං විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජන්ති…පෙ.… මංසං විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජන්ති…පෙ.… ඛීරං විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජන්ති…පෙ.… දධිං විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛිය්‍යන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො දධිං විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජිස්සන්ති! කස්ස සම්පන්නං න මනාපං, කස්ස සාදුං න රුච්චතී’’ති!

අස්සොසුං ඛො භික්ඛුනියො තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියයන්තානං විපාචෙන්තානං. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා...පෙ.... තා උජ්ඣායන්ති ඛියයන්ති විපාචෙන්ති – ''කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො දධිං විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජිස්සන්තී''ති...පෙ.... සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො දධිං විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජන්තීති? ''සච්චං, භගවා''ති. විගරහි බුද්ධො භගවා...පෙ.... කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො දධිං විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජිස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය...පෙ.... එවඤ්ච පන භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

''යා පන භික්ඛුනී දධිං විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජෙය්‍ය, පටිදෙසෙතබ්බං තාය භික්ඛුනියා – 'ගාරය්හං, අය්‍යෙ, ධම්මං ආපජ්ජිං අසප්පායං පාටිදෙසනීයං, තං පටිදෙසෙමී'''ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛුනීනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

1235. තෙන ඛො පන සමයෙන භික්ඛුනියො ගිලානා හොන්ති. ගිලානපුච්ඡිකා භික්ඛුනියො ගිලානා භික්ඛුනියො එතදවොචුං – ''කච්චි, අය්‍යෙ, ඛමනීයං, කච්චි යාපනීය''න්ති? ''පුබ්බෙ මයං, අය්‍යෙ, දධිං විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජිම්හා, තෙන නො ඵාසු හොති, ඉදානි පන ''භගවතා පටික්ඛිත්ත''න්ති කුක්කුච්චායන්තා න විඤ්ඤාපෙම, තෙන නො න ඵාසු හොතී''ති...පෙ.... භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං...පෙ.... අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ගිලානාය භික්ඛුනියා දධිං විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජිතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

1236. ''යා පන භික්ඛුනී අගිලානා (තෙලං...පෙ.... මධුං...පෙ.... ඵාණිතං...පෙ.... මච්ඡං...පෙ.... මංසං...පෙ.... ඛීරං...පෙ....) දධිං විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජෙය්‍ය , පටිදෙසෙතබ්බං තාය භික්ඛුනියා – 'ගාරය්හං, අය්‍යෙ, ධම්මං ආපජ්ජිං අසප්පායං පාටිදෙසනීයං, තං පටිදෙසෙමී'''ති.

1237. **යා පනා**ති යා යාදිසා...පෙ.... **භික්ඛුනී**ති...පෙ.... අයං ඉමස්මිං අත්ථෙ අධිප්පෙතා භික්ඛුනීති.

අගිලානා නාම යස්සා විනා දධිනා ඵාසු හොති.

ගිලානා නාම යස්සා විනා දධිනා න ඵාසු හොති.

තෙලං නාම තිලතෙලං සාසපතෙලං මධුකතෙලං එරණ්ඩතෙලං වසාතෙලං.

මධු නාම මක්ඛිකාමධු. **ඵාණිතං** නාම උච්ඡුම්හා නිබ්බත්තං. **මච්ඡො** නාම ඔදකො වුච්චති. **මංසං** නාම යෙසං මංසං කප්පති තෙසං මංසං. **ඛීරං**

නාම ගොඛීරං වා අජිකාඛීරං වා මහිංසඛීරං වා යෙසං මංසං කප්පති තෙසං ඛීරං. දධි නාම තෙසඤ්ඤෙව දධි.

අගිලානා අත්තනො අත්ථාය විඤ්ඤාපෙති, පයොගෙ දුක්කටං. පටිලාභෙන භුඤ්ජිස්සාමීති පටිග්ගණ්හාති, ආපත්ති දුක්කටස්ස. අජ්ඣොහාරෙ අජ්ඣොහාරෙ ආපත්ති පාටිදෙසනීයස්ස.

1238. අගිලානා අගිලානසඤ්ඤා දධිං විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජති, ආපත්ති පාටිදෙසනීයස්ස. අගිලානා වෙමතිකා දධිං විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජති, ආපත්ති පාටිදෙසනීයස්ස. අගිලානා ගිලානසඤ්ඤා දධිං විඤ්ඤාපෙත්වා භුඤ්ජති, ආපත්ති පාටිදෙසනීයස්ස.

ගිලානා අගිලානසඤ්ඤා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ගිලානා වෙමතිකා, ආපත්ති දුක්කටස්ස. ගිලානා ගිලානසඤ්ඤා අනාපත්ති.

1239. අනාපත්ති ගිලානාය, ගිලානා හුත්වා විඤ්ඤාපෙත්වා අගිලානා භුඤ්ජති, ගිලානාය සෙසකං භුඤ්ජති, ඤාතකානං පවාරිතානං, අඤ්ඤස්සත්ථාය, අත්තනො ධනෙන, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති.

අට්ඨමපාටිදෙසනීයසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

උද්දිට්ඨා ඛො, අය්‍යායො, අට්ඨ පාටිදෙසනීයා ධම්මා. තත්ථාය්‍යායො පුච්ඡාමි – ‘‘කච්චිත්ථ පරිසුද්ධා’’? දුතියම්පි පුච්ඡාමි – ‘‘කච්චිත්ථ පරිසුද්ධා’’? තතියම්පි පුච්ඡාමි – ‘‘කච්චිත්ථ පරිසුද්ධා’’? පරිසුද්ධෙත්ථාය්‍යායො, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමීති.

භික්ඛුනිවිභඞ්ගෙ පාටිදෙසනීයකණ්ඩං නිට්ඨිතං.

6. සෙඛියකණ්ඩං (භික්ඛුනීවිභඞ්ගො)

1. පරිමණ්ඩලවග්ගො

ඉමෙ ඛො පනාය්‍යායො සෙඛියා

ධම්මා උද්දෙසං ආගච්ඡන්ති.

1240. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො පුරතොපි පච්ඡතොපි ඔලම්බෙන්තී නිවාසෙන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො පුරතොපි පච්ඡතොපි ඔලම්බෙන්තී නිවාසෙස්සන්ති, සෙය්‍යථාපි ගිහිනියො කාමභොගිනියො’’ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛුනියො තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියන්තානං විපාචෙන්තානං. යා තා භික්ඛුනියො

අප්පිච්ඡා…පෙ…. තා උජ්ඣායන්ති ඛියྻන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො පුරතොපි පච්ඡතොපි ඔලම්බෙන්තී නිවාසෙස්සන්තී’’ති…පෙ…. සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො පුරතොපි පච්ඡතොපි ඔලම්බෙන්තී නිවාසෙන්තීති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො පුරතොපි පච්ඡතොපි ඔලම්බෙන්තී නිවාසෙස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

‘‘පරිමණ්ඩලං නිවාසෙස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා’’ති.

පරිමණ්ඩලං නිවාසෙතබ්බං නාභිමණ්ඩලං ජාණුමණ්ඩලං පටිච්ඡාදෙන්තියා. යා අනාදරියං පටිච්ච පුරතො වා පච්ඡතො වා ඔලම්බෙන්තී නිවාසෙති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තියා, ගිලානාය, ආපදාසු, උම්මත්තිකාය, ආදිකම්මිකායාති…පෙ…. (සංඛිත්තං).

7. පාදුකවග්ගො

1241. තෙන සමයෙන බුද්ධො භගවා සාවත්ථියං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො උදකෙ උච්චාරම්පි පස්සාවම්පි ඛෙළම්පි කරොන්ති. මනුස්සා උජ්ඣායන්ති ඛියྻන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම භික්ඛුනියො උදකෙ උච්චාරම්පි පස්සාවම්පි ඛෙළම්පි කරිස්සන්ති, සෙය්‍යථාපි ගිහිනියො කාමභොගිනියො’’ති! අස්සොසුං ඛො භික්ඛුනියො තෙසං මනුස්සානං උජ්ඣායන්තානං ඛියྻන්තානං විපාචෙන්තානං. යා තා භික්ඛුනියො අප්පිච්ඡා, තා උජ්ඣායන්ති ඛියྻන්ති විපාචෙන්ති – ‘‘කථඤ්හි නාම ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො උදකෙ උච්චාරම්පි පස්සාවම්පි ඛෙළම්පි කරිස්සන්තී’’ති! අථ ඛො භික්ඛුනියො භික්ඛූනං එතමත්ථං ආරොචෙසුං. භික්ඛූ [යෙ තෙ භික්ඛූ…පෙ…. (?)] භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං. අථ ඛො භගවා…පෙ…. භික්ඛූ පටිපුච්ඡි – ‘‘සච්චං කිර, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො උදකෙ උච්චාරම්පි පස්සාවම්පි ඛෙළම්පි කරොන්තී’’ති? ‘‘සච්චං, භගවා’’ති. විගරහි බුද්ධො භගවා…පෙ…. කථඤ්හි නාම, භික්ඛවෙ, ඡබ්බග්ගියා භික්ඛුනියො උදකෙ උච්චාරම්පි පස්සාවම්පි ඛෙළම්පි කරිස්සන්ති! නෙතං, භික්ඛවෙ, අප්පසන්නානං වා පසාදාය…පෙ…. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

‘‘න උදකෙ උච්චාරං වා පස්සාවං වා ඛෙළං වා කරිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා’’ති.

එවඤ්චිදං භගවතා භික්ඛුනීනං සික්ඛාපදං පඤ්ඤත්තං හොති.

තෙන ඛො පන සමයෙන ගිලානා භික්ඛුනියො උදකෙ උච්චාරම්පි පස්සාවම්පි ඛෙළම්පි කාතුං කුක්කුච්චායන්ති. භගවතො එතමත්ථං ආරොචෙසුං…පෙ…. අනුජානාමි, භික්ඛවෙ, ගිලානාය භික්ඛුනියා උදකෙ උච්චාරම්පි පස්සාවම්පි ඛෙළම්පි කාතුං. එවඤ්ච පන, භික්ඛවෙ, භික්ඛුනියො ඉමං සික්ඛාපදං උද්දිසන්තු –

''න උදකෙ අගිලානා උච්චාරං වා පස්සාවං වා ඛෙළං වා කරිස්සාමීති සික්ඛා කරණීයා''ති.

න උදකෙ අගිලානාය උච්චාරො වා පස්සාවො වා ඛෙළො වා කාතබ්බො. යා අනාදරියං පටිච්ච උදකෙ අගිලානා උච්චාරං වා පස්සාවං වා ඛෙළං වා කරොති, ආපත්ති දුක්කටස්ස.

අනාපත්ති අසඤ්චිච්ච, අස්සතියා, අජානන්තියා, ගිලානාය, ථලෙ කතො උදකං ඔත්ථරති, ආපදාසු, උම්මත්තිකාය, ඛිත්තචිත්තාය, වෙදනාට්ටාය, ආදිකම්මිකායාති.

පන්නරසමසික්ඛාපදං නිට්ඨිතං.

පාදුකවග්ගො සත්තමො.

උද්දිට්ඨා ඛො, අය්‍යායො, සෙඛියා ධම්මා. තත්ථාය්‍යායො පුච්ඡාමි – ''කච්චිත්ථ පරිසුද්ධා''? දුතියම්පි පුච්ඡාමි – ''කච්චිත්ථ පරිසුද්ධා''? තතියම්පි පුච්ඡාමි – ''කච්චිත්ථ පරිසුද්ධා''? පරිසුද්ධෙත්ථාය්‍යායො, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමීති.

සෙඛියකණ්ඩං නිට්ඨිතං.

7. අධිකරණසමථා (භික්ඛුනීවිභඞ්ගො)

ඉමෙ ඛො පනාය්‍යායො සත්ත අධිකරණසමථා

ධම්මා උද්දෙසං ආගච්ඡන්ති.

1242. උප්පන්නුප්පන්නානං අධිකරණානං සමථාය වූපසමාය සම්මුඛාවිනයො දාතබ්බො, සතිවිනයො දාතබ්බො, අමූළ්හවිනයො දාතබ්බො, පටිඤ්ඤාය කාරෙතබ්බං, යෙභුය්‍යසිකා, තස්සපාපියසිකා, තිණවත්ථාරකොති.

උද්දිට්ඨා ඛො, අය්‍යායො, සත්ත අධිකරණසමථා ධම්මා. තත්ථාය්‍යායො පුච්ඡාමි – ''කච්චිත්ථ පරිසුද්ධා''? දුතියම්පි පුච්ඡාමි – ''කච්චිත්ථ පරිසුද්ධා''? තතියම්පි පුච්ඡාමි – ''කච්චිත්ථ පරිසුද්ධා''? පරිසුද්ධෙත්ථාය්‍යායො, තස්මා තුණ්හී, එවමෙතං ධාරයාමීති.

අධිකරණසමථා නිට්ඨිතා.

උද්දිට්ඨං ඛො, අය්‍යායො, නිදානං. උද්දිට්ඨා අට්ඨ පාරාජිකා ධම්මා. උද්දිට්ඨා සත්තරස සඞ්ඝාදිසෙසා ධම්මා. උද්දිට්ඨා තිංස නිස්සග්ගියා පාචිත්තියා ධම්මා. උද්දිට්ඨා ඡසට්ඨිසතා පාචිත්තියා ධම්මා. උද්දිට්ඨා අට්ඨ පාටිදෙසනීයා ධම්මා. උද්දිට්ඨා සෙඛියා ධම්මා. උද්දිට්ඨා සත්ත අධිකරණසමථා ධම්මා. එත්තකං තස්ස භගවතො සුත්තාගතං සුත්තපරියාපන්නං අන්වද්ධමාසං උද්දෙසං ආගච්ඡති. තත්ථ සබ්බාහෙව සමග්ගාහි සම්මොදමානාහි අවිවදමානාහි සික්ඛිතබ්බන්ති.

භික්ඛුනිවිභඞ්ගො නිට්ඨිතො.

පාචිත්තියපාළි නිට්ඨිතා.

සබ්බදානං ධම්ම දානං ජිනාති,
සබ්බරසං ධම්ම රසං ජිනාති;
සබ්බරතිං ධම්ම රතිං ජිනාති
තණ්හක්ඛයො සබ්බදුක්ඛං ජිනාති

(ධම්මපදය තණ්හා වග්ගො)

ධම්මාරාමො ධම්මරතො - ධම්මං අනුවිචින්තයං;
ධම්මං අනුස්සරං භික්ඛු - සද්ධම්මා න පරිහායති.

(ධම්මපදය භික්ඛු වග්ගො)

ධම්මො පනෙසො සුගතප්පසත්ථො,
තරණීව සංසාර මහණ්ණවස්ස;
බ්‍රහ්මාසුරාදීහි නමස්සනීයෙහා,
රසො රසානං පරමො තිලොකෙ.

මහාගදො මච්චුජරා පහානො,
සබ්බීතිනාසාය විසෙසමන්තො;
සබ්බත්ථ දානෙන ච කප්පරැක්ඛො,
චින්තාමණී හද්දඝටොව ධම්මො.

ධම්මං විනා නත්ථි පිතාව මාතා,
තමෙව තාණං සරණං පතිට්ඨා;
තස්මා හි හො කිච්චමඤ්ඤදප්පහාය,
සුණාථ ධාරෙථ චරාථ ධම්මෙ.

(රසවාහිනී)

චිරං තිට්ඨතු ලොකස්මිං - සම්මා සම්බුද්ධ සාසානං!

ධර්ම දානය පිණිසයි.........